

Congres DEMO

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

port betaald/port payé Utrecht

Hoofdartikel

pagina 5

Het Referendum
in Nederland

Interview

pagina 10

Maarten Engwirda

JD

D N P P
HOGE DFR A 10
9712AC GRONINGEN

Jg. 4 Nr. 1

Januari 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

COLOFON

De DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie "Jonge Democraten".

DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan JD leden gebeurt gratis. Voor abonneementen; stort f20,- op giro 701386 tnv pennigmeester "Jonge Democraten", Den Haag; ovv "abonnement DEMO".

Losse nummers zijn te bestellen door een briefje te sturen aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten. Kosten f1,50 (excl. verzending)

REDACTIE

Bert Boerland
Theo Cramer
Albert Hoff
Ingrid Kalkhoven
Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
Simon Minks
Paul Pera
Henk Pijper
Roel van der Poort
Marc Roza
Arjen Ros (landelijk bestuur)

CARTOONS

Alphons van der Gruijthuijzen
REDACTIEADRESSEN

- 1- Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
2- Ina Boudier Bakkerlaan 85
3582 XC Utrecht

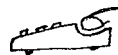
telefonisch te bereiken:
Elmer Klaasen, tel 030-515338

Regels aangaande plaatsing en verantwoordelijk zijn opgenomen in een redactiestatuut dat is op te vragen bij het landelijk secretariaat of op één van beide redactieadressen.

Voor informatie over het lidmaatschap van de Jonge Democraten: bel 070-858109.

Wil je je opgeven als lid, stuur dan een kaartje naar het secretariaat van de Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195 2594 AJ Den Haag. Vermeldt naam, voornaam, adres, telefoonnummer, geboortedatum en of je man danwel vrouw bent.

Redactioneel

Ruim een maand na de laatste DEMO van vorig jaar komt hier alweer de eerste DEMO van dit jaar. Ook al is het nu eind januari, ik wil toch nog van deze gelegenheid gebruik maken om eenieder een voorspoedig 1987 toe te wensen.

Deze DEMO lijkt veel dikker dan de vorige, dat is niet helemaal schijn, de extra ALV van 7 maart brengt nogal wat congresvoorstellen met zich mee. Daardoor worden elf pagina's van deze DEMO in beslag genomen, trekken we dat af van het totaal van 36, dan zitten we onder de normale omvang van de DEMO van 28 pagina's. Ook is een acceptgiro toegevoegd. Maak daarvan gebruik! De JD heeft iedere cent hard nodig.

Was de vorige DEMO enigzins organisatorisch van aard, in deze DEMO is het de politieke inhoud die overheerst. Het hoofdartikel dit nummer gaat over het referendum. Aangezien de VVD er niet aanwil, de PvdA aarzelt, en de JD nog geen standpunt heeft, zal dit onderwerp op het maart-congres aan de orde komen. Ter voorbereiding dit artikel over het referendum. Verder hebben wij Maarten Engwirda gefinterviewd, wordt uitgelegd waarom een schone moter en katalysator nodig zijn, wordt aandacht besteed aan Oost-West betrekkingen en nog een aantal andere zaken. Over kopij hebben we voorlopig niet te klagen.

door Elmer Klaasen, hoofdredacteur

INHOUDSOPGAVE

-REDACTIONEEL/COLOFON	2
-HOOFDARTIKEL: Het referendum in Nederland	3
-Nederland verrovert de wereld	6
-INTERVIEW: Maarten Engwirda	7
-Japan overwint Europa	10
-Loodvrije benzine en katalysatoren	11
-ALV bijlage	13
-5 x geel	14
-De Duitse hereniging	25
-OPINIEPAGINA	27
-IN DE SCHIJNWERPER	28
-KRONIEK, o.a. Binnenhof excursie	29
-REGIOJOURNAAL, o.a.	30
oprichting Flevoland	30
oprichting Midden Holland	31
-Regioborrels	35
-AGENDA	36

Het voorstel van de commissie Biesheuvel tot invoering van een vorm van referendum werd na enige aarzeling door D66 overgenomen en aangevuld. De VVD bleek echter mordicus tegen. Daarmee is de discussie echter nog niet beëindigd.

REFERENDUM, WAT IS DAT?

Het referendum is een volksstemming over een voorstel waarin iedere kiesgerechtigde zich voor of tegen dat voorstel kan uitspreken. Of de invoering van een referendum wenselijk is, hangt af van je opvattingen over democratie en over de beste vormgeving van het democratische besluitvormingsproces.

Naar de opvatting van vrijzinnig democraten zijn vrijheid en democratie een eeneifge tweeling. Zo veel mogelijk vrijheid voor iedereen staat voorop en democratie vloeit daaruit voort. Indien het nodig blijkt die vrijheid, wegens misbruik ervan, te beperken en daarvoor regels op te stellen dan dient dat te gebeuren door alle mensen tezamen en niet door een deel van de mensen. Zo wordt voorkomen dat de vrijheid meer beperkt wordt dan de meeste mensen nodig vinden, en dat een deel van de mensen misbruik zouden maken van haar macht regels op te stellen. Ook indien het nodig blijkt om samen iets tot stand te brengen dienen de mensen de vrijheid te hebben samen zelf te bepalen hoe dat moet gebeuren.

De macht tot regelgeving dient dus bij de bevolking in zijn geheel te liggen, in een directe democratie (waarin iedereen over alles mag meebeslissen) is dat het meest volledig doorgevoerd. Het referendum is een middel waarbij iedere burger zich over de wenselijkheid van regels kan uitspreken en het past dus duidelijk in een streven naar directe democratie. In een land waar vele miljoenen mensen wonen is het echter onmogelijk om voor alle overheidsbesluiten iedereen te raadplegen. Daarom moeten vertegenwoordigers worden gekozen. Deze moeten dan tezamen een afspiegeling vormen van alle meningen die onder de bevolking aanwezig zijn. Omdat deze vertegenwoordigers geacht worden de besluiten en regels te maken die de mensen/ vertegenwoordigers wensen, spreken we in dit geval van indirecte democratie.

HET VERTEGENWOORDIGEND STELSEL SCHIET TEKORT

Uit democratisch oogpunt mankeert er het één en ander aan het Nederlandse vertegenwoordigend stelsel. De kiezers worden vertegenwoordigd door partijen. Een burger brengt zijn stem uit op die partij waarmee hij het het meeste eens, of het minste oneens is. De partij waar hij op stemt heeft dus vrijwel altijd een aantal standpunten waar een kiezer het niet mee eens is. Dat betekent dat de gekozen volksvertegenwoordiging ten aanzien van bepaalde kwesties anders kan besluiten dan de meerderheid van de bevolking wenselijk acht.

Dat zelfde gevolg kan veroorzaakt worden doordat de partijen die de regering steunen ook alle wetsvoorstellen van de regering steunt om haar "in het zadel te houden", zonder zich af te vragen of zij het volledig met de voorstellen eens zijn, laat staan of deze voorstellen voldoende steun van de bevolking ondervinden. De regeringspartijen zien het veeleer als hun taak om de macht te houden, dan om als vertegenwoordigers van de kiezers de regering te controleren.

Vaak gebeurt het ook dat tussen coalitiepartijen een uitruil van standpunten plaatsvindt. Ze beloven elkaar in een opvatting te steunen

in ruil voor steun in een opvatting van een ander, Het betreft dan veelal niet met elkaar verband houdende onderwerpen. Ze kunnen in het parlement meerderheden ontstaan die er zonder die uitruil nooit gekomen waren omdat in werkelijkheid geen meerderheid voor een van beide opvattingen bestaat.

Tevens komen er tussen verkiezingen problemen naar voren waarover partijen zich pas dan een mening vormen zodat het totaal onzeker is dat de door het parlement gekozen oplossing een afspiegeling is van de denkbeelden van de bevolking over dat onderwerp. Over de besluiten die voor de oplossing van dergelijke problemen zijn genomen kan de kiezer pas achteraf een oordeel geven, en dan is het mede afhankelijk van de waarde die kiezers hechten aan andere onderwerpen.

PARLEMENT=VOLKSVERTEGENWOORDIGING?

Het feit dat het parlement maar een gebrekkige afspiegeling is van de meningen die onder de bevolking leven, heeft zowel invloed op de keuzes die in het parlement gemaakt worden, als op de bestuurders. Het gevoel van de kiezer dat de middelen die zij hebben om invloed op het besluitvormingsproces uit te oefenen te kort schieten, leidt er ook toe dat kiezers zich minder betrokken gaan voelen bij het politieke proces. Daardoor gaat de bestuurder weer minder rekening houden met de mening die onder de bevolking leeft.

Een oplossing voor deze problemen kan gevonden worden in meer invloed van de burgers op de besluitvorming. Naast het feit dat een directe deelname van de burger aan de besluitvorming tot effect heeft dat beslissingen een betere afspiegeling vormen van de onder de bevolking levende opvattingen, neemt ook de aanvaarding van de besluiten door de burgers toe. De aanvaardbaarheid van besluiten waarin men direct een stem heeft gehad neemt toe, omdat ook mensen die niet helemaal hun zin hebben gekregen toch het gevoel hebben dat dat er naar hun argumenten geluisterd is, en dat het besluit niet buiten hen om genomen is. Een vorm van grotere invloed is het referendum.

BEZWAREN TEGEN HET REFERENDUM

Tegen het referendum zijn echter ook bezwaren aan te voeren. Zo achten sommigen het gevaar aanwezig dat het de gelegenheid biedt bij meningsvorming van het grootste deel van de bevolking in te spelen op hun gevoelens ten koste van een verstandelijke afweging. Dit gevaar kan echter evengroot zijn tijdens de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer.

Omdat in een referendum altijd de wil van de meerderheid de doorslag geeft, kunnen minderheden en hun belangen in de verdrinking

De voorstellen van de

Omdat de meerderheid van de bevolking toch wel het parlement moet kunnen corrigeren, stelt de commissie een corrigerend wetgevingsreferendum voor. Het initiatief moet wel door een deel van de bevolking kunnen worden genomen. Het door de commissie Bieheuveld voorgestelde gaat uit van een beslissend referendum, doormee kan een meerderheid van de kiezers een door het parlement aanvaarde wet alsnog ongedaan maken.

Over de wenselijkheid van een raadplegend referendum is de commissie verdeeld. De ene helft ziet het als een middel waardoor het parlement (dat er aan twijfelt of zij op het in discussie zijnde onderwerp een afspiegeling is van de bevolking), kan nagaan wat de mening van de bevolking is door de kiezers een uitspraak te laten doen. De andere helft vindt dat de burger niets aan een consultatief referendum heeft, omdat het parlement er niet aan gebonden is. Dat laatste achten zij bovendien in strijd met het beginsel van de volkssouvereïniteit.

In ieder geval kan worden gesteld dat de invoering van een correctief wetgevingsreferendum, zoals dat door de commissie Biesheuvel

komen. In een parlementair stelsel zonder referendum weten leden van minderheidsgroepen vaak toezeggingen van politieke partijen voor steun aan hen te bedingen in ruil voor hun stemmen bij de verkiezingen. Een partij kan die steun aan minderheden echter niet meer waarborgen indien de mogelijkheid bestaat dat een meerderheid door middel van een referendum een wet afkeurt waarin die steun vorm heeft gekregen.

Daar is echter evengoed tegen in te brengen dat een parlementair stelsel minderheden onevenredig veel invloed weten te verwerven, waar het referendum iets aan kan doen. Dat wil niet zeggen dat het referendum geen enkele betekenis voor minderheden kan hebben. Via een referendum kunnen tegenstanders van bijvoorbeeld een bepaalde wet zich verenigen die om uiteenlopende redenen, zelfs tegenovergestelde redenen die wet afkeuren. De dreiging van die verenigde tegenstanders met een referendum kan politici ertoe bewegen een compromis-wet op te stellen die al die tegenstanders tevreden stelt. Dat noemt men de compromisbevorderende werking die uitgaat van een referendum.

Een praktisch bezwaar tegen het referendum is dat wetten vaak nauw met elkaar samenhangen, een samenhang die kan worden doorbroken doordat slechts een gedeelte (of slechts één) van deze samenhangende wetten aan een referendum wordt onderworpen, en het daardoor niet haalt. De angst daarvoor is alleen te verklaren door onvoldoende vertrouwen in de mogelijkheid de bevolking van voldoende informatie te voorzien, en haar voldoende te laten voorlichten door deskundigen,

zodat deze een goed afgewogen oordeel kan vormen. Het kan zelfs zo zijn dat deze samenhang door de meerderheid van de bevolking helemaal niet wordt gewenst, zodat deze bewust wordt doorbroken.

REFERENDUM TOCH NODIG

Als voor en nadelen tegen elkaar worden afgewogen, dan slaat de balans door in het voordeel van het referendum. De vraag is dan aan welke vorm van referendum de bevolking de beste mogelijkheden geeft het parlement te corrigeren, en de bevolking in het algemeen meer invloed geeft. Grof kan het volgende onderscheid gemaakt worden in de vormen van referenda: een referendum kan beslissend (decisief) of raadplegend (consultatief) zijn.

In het eerste geval is de uitslag bindend, en kan de regering noch het parlement iets aan die uitslag doen; zij moeten hem accepteren. In het andere geval is het referendum slechts een middel voor regering en/of parlement om de mening van de bevolking over bijvoorbeeld een bepaalde wet te leren kennen, het informeert hen daarover. Aan de uitslag zijn zij niet gebonden. Een ander onderscheid kan worden gemaakt door ofwel de bevolking, ofwel regering en parlement de mogelijkheid te geven het initiatief tot een referendum nemen.

commissie Biesheuvel

is voorgesteld, een deel van de tekortkomingen van ons huidige vertegenwoordigende stelsel kan wegnemen. Het zal de democratie versterken. Ook een raadplegend referendum kan bijdragen tot een versterking van de democratie, maar is daarvoor niet strikt noodzakelijk.

Voor de standpunten van beide helften van de commissie Biesheuvel ten aanzien van het raadplegend referendum valt wat te zeggen. De bestaansmogelijkheid, om zo een politieke impasse te doorbreken of informatie te krijgen, kan van waarde zijn. Aan de andere kant zal een beslissing van het parlement die afwijkt van de uitslag van een referendum alleen het aanzien van het parlement schaden. Het afwijken van de uitslag van zo'n referendum zal dan ook zeer goed moeten worden beargumenteerd. De kans dat een raadplegend referendum wordt ingevoerd, wordt door velen groter geschat dan de kans dat een beslissend referendum wordt ingevoerd. De reden daarvoor is, dat een reedplegend referendum een minder grote inbreuk maakt op het bestaande stelsel dan het 'correctief wetgevingsreferendum'.

LtB

Over de wenselijkheid van een referendum en de vorm ervan heeft de staatscommissie van advies inzake de relatie kiezers-beleidsvorming (commissie Biesheuvel) een rapport uitgebracht. Zij onderkent de hierboven beschreven tekortkomingen van het vertegenwoordigend stelsel, maar hanteert als uitgangspunt bij de benadering van het referendum dat het vertegenwoordigend stelsel niet door aangetast mag worden. Dat werkt de commissie uit in de vereisten dat iedere wet, t.b.v. de kwaliteit ervan, door het parlement behandeld moet worden alvorens ze aan een referendum onderworpen kan worden en dat geen wetten tot stand mogen komen die niet door het parlement gewenst worden. In verband met dit laatste vereiste moet volgens de commissie de mogelijkheid uitgesloten worden dat voor het referendum wetsvoorstellen aangenomen worden die door het parlement verworpen zijn.

De voorstellen van de commissie Biesheuvel zijn een goede aanvulling op het vertegenwoordigende stelsel. Het is jammer dat de mogelijkheid voor de bevolking om zich uit te spreken over verworpen wetsvoorstellen niet aanwezig is, als er een mogelijkheid moet zijn die uitwassen van het vertegenwoordigende stelsel corrigeerd is er geen reden waarom dat alleen om het aannemen van voorstellen door het parlement zou moeten gaan, de bevolking kan het immers even fundamenteel oneens zijn met het verwerpen van een voorstel door het parlement.

LtB

Nederland verovert de wereld

1986. Nederland doet weer eens mee aan het songfestival. Vier vlotte, goyse scholieres worden uitgezonden. Als kinderen voor kinderen een succes is, moeten deze teeners het sonfestival toch kunnen winnen? Hoge ogen zullen ze zeker gooien! Laatste worden ze niet, maar hun dertiende plaats was een afgang.

1986. Amsterdam zal de Olympische spelen krijgen, concurrent Barcelona zal worden verslagen. Parijs maakt geen kans met het terrorisme aldaar. Dat Amsterdam in het buitenland wordt beschouwd als het Sodom en Gomorra van de Westerse wereld, met drugs, misdaad en sex wordt vergeten. In de eerste ronde ligt Nederland uit de boot, het Barcelona van de IOC-voorzitter Samaranche wint met glans.

1986. Ruding zal secretaris-generaal van het IMF worden! In het buitenland staat hij goed bekend, met een harde hand immers saneerde hij de Nederlandse staatsfinancien. Ook bij het IMF zal hij de hoog opgelopen kosten drukken. Een Nederlandse belang is gemoed met deze positie! Ruding, als tot hem

doordringt dat hij kansloos is, moet zich terugtrekken t.g.v. een Fransman. Derde wereld landen hebben liever geen keiharde bezuiniger.

1986. Op de valreep, KLM en TROS willen het geschaade imago van Nederland opvijzelen. Ze laten daarvoor één en een kwart miljoen dominostenen neerzetten. Om om te gooien. Er zijn er, zo wordt met veel bombarie aangekondigd, meer dan een miljoen nodig om een Japans record te breken. Maar wat blijkt, als tot twee keer de steentjes stoppen met vallen, 10 steentjes waren genoeg geweest: er was nog geen (erkend) wereldrecord.

1986. Het jaar dat de Hollandites dood leek, heeft een nieuw Hollandites-virus. Niet langer wil Nederland de VS voorschrijven hoeveel Kernwapens het mag gebruiken, niet langer verteld Nederland Rusland dat het zijn SS20 raketten moet weghalen, nee, Nederland lijdt aan een nieuw virus van zelfoverschatting: als Nederland iets wil dan zitten anderen daarop te wachten.

Een commentaar van drs JD Stilteman

Interview

Maarten Engwirda

Op 5 december van het vorige jaar toog het interviewteam Simon Minks en Marc Roza naar het Binnenhof te Den Haag, zich niets aantrekkend van de her en der verspreide pepernoten, mijters en opplakbaarden. Wij zouden daar een gesprek hebben met de goedheiligman van D66 Maarten Engwirda. Het werd een lang gesprek!

"De laatste tijd wordt steeds meer duidelijk dat het Parlement haar controlerende taak voor wat betreft de Rijksuitgaven heeft verwaarloosd en dat er blijkbaar heel wat mankeert aan de controle-mogelijkheden van de overheid. De RSV-enquete en de ABP-affaire zijn daar toch vrij duidelijke bewijzen van. Heeft u een verklaring voor dit min of meer falen van de financiële controle van de overheid?"

Maarten Engwirda: Inderdaad, als je bekijkt wat een betere controle in een vroeg stadium bij allerlei projecten had kunnen opleveren, zoals bij de Walrusaffaire, bij de bouw van de Oosterscheldewerken, bij de aankoop van een aantal F-16 vliegtuigen, en bij bijvoorbeeld een minder bekende zaak als de automatisering van de Gewestelijke Arbeidsbureaus, dan denk ik dat het dan bespaarde geld wel beter besteed had kunnen worden. Het parlement zelf moet daarvoor veel meer aandacht besteden aan zijn controlerende functie.

"U doelt hierbij, nemen wij aan, op een veelvuldiger gebruik van het staatsrechtelijke instrument van de parlementaire enquete. Waarom denkt u dat dit een goed controlemiddel is?"

Maarten Engwirda: Het grote voordeel van dit zware instrument is de toegang die je krijgt tot alle stukken die over een bepaalde zaak gaan, en de mogelijkheid om iedereen die mogelijk betrokken is bij de zaak op te roepen en onder ede te horen. Mijn stelling is dat de kamer ook bij kleinere zaken het enquete instrument kan gebruiken. Het dienen dan kortere en vereenvoudigde enquetes te zijn. De Kamer zou bijvoorbeeld zo'n kortere enquete kunnen hanteren bij de zogenaamde 'visafslag-affaire' en dan kunnen onderzoeken of wet Ministerie van Landbouw en Visserij actieve dan wel passieve medewerking heeft verleend aan de 'quota-ontduiking' in de visserijsector.

"U bent in de Verenigde Staten geweest om te kijken hoe het instrument daar wordt toegepast. Is er enig verschil met de situatie in Nederland?"

Maarten Engwirda: Ik heb begrepen dat in de VS jaarlijks zo'n honderd enquetes worden gehouden door het Congres. Een voorbeeld: bij elke nieuw te benoemen ambassadeur wordt er een "kleine" enquete gehouden door een Senaatscommissie. Wel is het in de VS staatsrechtelijk anders geregeld. Het parlement is daar machtiger, de President mag daar niet eens een wetsvoorstel indienen. Wij moeten het VS-systeem niet klakkeloos overnemen. Je moet een enquete niet al te lichtvaardig gebruiken. Een enquete kan namelijk verlamd werken op een departement. Indien er voldoende reden zijn, moet men een dergelijk zwaar instrument echter niet schuwen!

"Er is nu een nieuw kabinet Lubbers. Het lijkt alsof deze succes heeft bij het stimuleren van de economie en ook de werkloosheid lijkt te dalen. Wat vindt U van het werkgelegenheidsbeleid van dit kabinet?"

Maarten Engwirda: De werkloosheid is vrij verrassend gaan dalen. Dit komt enerzijds door een gunstige conjunctuur, anderzijds door de

toename van het aantal deeltijdbanen. Wat dit kabinet gedaan heeft is voornamelijk mooie woorden en weinig daden. Wij van D66 hebben gezegd dat als je iets aan de werkloosheid wilt doen dan moet je met de andere partijen om de tafel gaan zitten en niet eigen stokpaardjes gaan berijden. Zo is het kabinet in gebreke gebleven, om met de sociale partners afspraken te maken over de werkloosheid bestrijding. En verder vind ik dat het kabinet te weinig het belang onderkent van om-, her- en bijscholing waardoor men niet gemakkelijk kan inspringen op veranderingen in de maatschappij. Hier ligt een belangrijke taak die men niet moet verwaarlozen.

"Laten we nu overstappen naar een ander onderwerp. Het komende half jaar zal weer zeer belangrijk zijn voor alle partijen. Wij doelen hierbij op het belang van de Provinciale Statenverkiezingen op 18 maart aanstaande. Dit jaar zal de Eerste Kamer vrijwel direkt na deze verkiezingen in het geheel opnieuw worden gekozen door de diverse Provinciale Staten. Wat gaat D66 doen om bij de PS-verkiezingen een goed resultaat te behalen?"

Maarten Engwirda Deze verkiezingen zijn te beschouwen als een test voor de positie van het (weer) herboren D66. De campagne is dus zeer belangrijk en het punt van het Referendum gaat hierbij een grote rol spelen. Bij veel mensen staat dit onderwerp in de belangstelling, speciaal bij jongeren. Ik denk dus ook dat er hier een taak ligt voor jongerenorganisaties om jongeren over het referendum aan te spreken en speciaal voor de JD om ervoor te zorgen dat het referendum de jongeren ook aanspreekt.

"Een laatste aansluitende vraag. Hoe ziet u de toekomstige relatie tussen de JD en D66? Wordt de JD de kweekvijver van uw partij?"

Maarten Engwirda Ik vind de term kweekvijver zeker te paternalistisch. In de relatie tussen JOVD en VVD vind ik deze term wel van toepassing maar niet voor de banden tussen JD en D66. Eerder is het zo dat de JD en D66 qua mentaliteit en ideeën vaak op een lijn zitten. Het is eigenlijk zo dat D66 en de JD elkaars ideeën bevruchten. JD vanuit een vrijzinnig-democratische hoek en D66 als werkelijke hoeder van het liberale erfgoed.

foto's Theo Cramer

Maarten Engwirda

Maarten Engwirda heeft rechten gestudeerd in Groningen. Hij schreef in 1966 zijn afstudeerscriptie in Kenia met als onderwerp 'Pogingen tot federatievorming in Oost-Afrika'. Toen D66 geen eendagsvlieg bleek te zijn, werd hij lid van D66.

Hij was een tijdje secretaris van de werkgroep Vrede en Veiligheid en werd daarvan al spoedig voorzitter. Hij kreeg de toen nog minder bekende Joris Voorhoeve naast zich als secretaris! Via de werkgroep kwam Maarten in kontakt met de toenmalige fractie, waar hij ook de eerste D66-fraktiemedewerker werd.

In 1971 kwam hij in de Tweede Kamer. Hij was toen 26 jaar en met Relus ter Beek één van de jongste Kamerleden van die tijd. Daarnaast was hij vanaf 1971 als eerste D66-er lid van het Europees Parlement. Bij de verkiezingen van 1972 werd hij echter niet herkozen en hij besteedde de vrijgekomen tijd aan reizen, vooral naar het buitenland, iets wat hij nog steeds graag doet.

In 1977 wordt hij wederom gekozen in de Tweede Kamer. Tijdens de periode voor Van Mierlo is hij fractievoorzitter geweest, hij is lid geweest van de RSV-enquetcocommissie en de werkgroep ter bepaling van de taakopdracht voor de enquetcocommissie die de ABP-affaire gaat onderzoeken en tenslotte is hij voorzitter van de vaste Kamercommissie voor de Rijksuitgaven. Al met al is te stellen dat Maarten zowel in het verleden als in het heden boeiende activiteiten heeft ontplooid, waar genoeg vragen over te stellen zijn.

JD kandidaatlid-IFLRY

door Albert Hoff

Het heeft lang geduurd, maar nu is het dan toch zo ver: de JD is toegestreden als kandidaatlid tot de International Federation of Liberal and Radical Youth. De IFLRY is een internationale federatie van liberale, vrijzinnige, radicale en aanverwante politieke jongerenorganisaties uit bijna alle landen van West-Europa en Noord-Amerika. Na enkele jaren waarnemerschap besloot het JD-congres in mei het kandidaat-lidmaatschap aan te vragen. 8 november jongstleden werd deze aanvraag op een vergadering met vertegenwoordigers van alle bij de IFLRY aangesloten organisaties in Keulen behandeld en unaniem gehonoreerd. Op het IFLRY-congres in oktober 1987 wordt dit kandidaat-lidmaatschap omgezet in een volledig lidmaatschap.

Over de activiteiten van de IFLRY is al eerder in de DEMO geschreven en dat zal zeker nog vaker gebeuren. IFLRY biedt de JD in ieder geval erg veel mogelijkheden voor internationale contacten. Overigens is ook de JOVD lid van de IFLRY. De JOVD steunt het JD-lidmaatschap van de IFLRY van harte.

Japan overwint Europa

door Paul Pera

Als ik door Utrecht loop en ik kijk om mij heen, dan zie ik allerlei advertenties van auto's, stereo-apparatuur enz.. Wat mij echter iedere keer ergert, zijn de advertenties van Japanse merken zoals Sony, Nissan, Honda en ga zo maar door.

PROTECTIONISME

Een groot deel van de producten die in winkels liggen komen uit Japan. Het land dat leeft van zijn grote export. Het land dat zijn grenzen angstvallig dichthoudt voor import. Het doet dit door enorme invoerrechten te laten betalen, hierdoor krijgen bijvoorbeeld bedrijven als Phillips weinig ruimte om Japan als afzetmarkt te gebruiken. Ze kunnen er alleen goederen afzetten als ze zich er van de Japanse overheid mogen vestigen. Daardoor zijn de meeste werknemers Japanners. Het voordeel van winst en arbeidsplaatsen zal daarom Nederland niet bereiken.

GESCHIEDENIS

Als we in de geschiedenis terugkijken zien we dat Japan altijd buitenlanders heeft geweigerd, de Nederlanders waren de enigen die een kunstmatig eiland kregen bij Nagasaki. Ze mochten echter geen voet op Japanse bodem zetten!!! In de Tweede Wereldoorlog heeft Japan Nederlands-Indië en vele andere gebieden bezet gehouden. Ook nu nog houdt Japan nog steeds zoveel mogelijk zijn eigen grenzen dicht en profiteert als geen ander land van de zeer open (EG) grenzen.

JAPAN TEGENOVER EUROPA

Japan overstroomt de hele wereld met (vaak wel zeer goede) producten, die erg goedkoop in Japan, door middel van massaproductie worden geproduceerd. Japan, het land dat nooit zelf iets heeft ontworpen maar altijd (vaak westerse) technologie opkoopt om het dan zelf te perfectioneren. In Japan heerst zo'n sterk nationalisme dat arbeiders bereid zijn om een maand geen loon te eisen om het bedrijf te helpen uit zijn schuld te komen. Hier in Nederland is de stemming: "ik werk van negen tot vijf" en als het minder goed gaat zijn ze nog in staat loonsverhoging te eisen door middel van de door mij gehaatte stakingen. Verder is in Japan een zeer goede samenwerking tussen bedrijven en overheid waardoor bedrijven meer kunnen presteren.

We moeten als Europa één stem verheffen tegen Japan en moeten evenredige export eisen; dat houdt in dat Japan net zoveel mag exporteren naar Europa als Europa naar Japan. Er moet een goede samenwerking komen tussen bedrijven en overheid. Bijvoorbeeld dat de overheid meer subsidies verleent en dat bedrijven meer belasting betalen. Werknemers moeten een sociale houding hebben ten aanzien van hun bedrijf (en land) en minder snel staken. Nu is er een oneerlijke concurrentie van Japan ten opzichte van Europa. Kijk maar eens naar het aanbod van stereo apparatuur en bedenk dat onze Phillips de compact disk en het cassette-deck heeft uitgevonden.

Er moet Europese actie worden ondernomen anders verliest Europa zijn allerlaatste greep op de wereld en heeft Japan alsnog de wereld overwonnen.

PP

Loodvrije benzine en katalysatoren

door Menno Visser

Het blijkt regelmatig dat mensen niet goed begrijpen waarom loodvrije benzine is ingevoerd. Daarom is het nuttig dat dit artikel iets vertelt over de achtergronden van dit besluit.

Het is bekend dat auto's via uitlaatgassen het milieu vervuilen. De bestanddelen waar het dan vooral om gaat zijn koolmonoxide (CO), stikstofoxides (NOx) en koolwaterstoffen. Verder zijn lood (uit loodhoudende benzine) en roet (vooral bij dieselmotoren) van belang.

De genoemde stikstofoxides leveren een belangrijke bijdrage aan 'zure regen'. Vooral in verband met dit probleem is in de Europese Gemeenschap in 1985 overeengekomen dat vanaf 1988 aanzienlijk strengere eisen aan de uitlaatgassen van auto's zullen worden gesteld dan nu het geval is.

KLEINE AUTO'S VERVUILEN MINDER?

Uit het afgesproken schema blijkt dat kleine auto's aan minder strenge eisen hoeven te voldoen dan grote. Bovendien is de ingangsdatum later gesteld. Deze regeling vloeit voort uit het compromis dat tussen de verschillende E.G.-landen is gesloten en houdt verband met het feit dat het sterk terugdringen van schadelijke stoffen dure technieken vraagt. Door toepassing van die technieken op kleine auto's zouden die naar verhouding veel duurder worden dan grote.

De tegenwoordige auto's zijn veelal schoner dan die van vroeger. Het kan echter veel beter. Bij de huidige stand van de techniek is de zogenaamde driewegkatalysator het beste middel om uitlaatgassen drastisch te zuiveren. Zo'n katalysator wordt gemonteerd in het uitlaatsysteem en is in staat stikstofoxiden, koolmonoxide en koolwaterstoffen om te zetten in onschadelijke stikstof, kooldioxide en water. De werkzame stoffen in de katalysator bestaan uit edelmetalen (vooral platina), mede waarom het apparaat nogal stevig geprijsd is. Als de katalysator gekombineerd wordt met een zogenaamde lambda-regeling die zorgt voor een optimale benzine-luchtverhouding, kan de uitstoot van schadelijke stoffen met 90 % verminderen. Zonder deze regeling is de reductie ongeveer 50 %.

EEN VERDUNDE TUIT

Auto's met katalysator mogen uitsluitend rijden op loodvrije benzine omdat zich anders een laagje lood afzet op het edelmetaal, waardoor de werking na korte tijd zou verdwijnen. Om te voorkomen dat men per ongeluk loodhoudende benzine tankt heeft men de katalysatorauto's voorzien van een vernauwde opening voor de benzine. Daarin past alleen de dunne vultuit van de loodvrije pompen.

Nadrukkelijk moet vermeld worden dat je geen katalysator nodig hebt om op loodvrije benzine te rijden. Of je auto zonder lood kan is te vinden in de brochure 'bericht voor alle normaal-rijders', verkrijgbaar bij de meeste benzinestations.

Wat is eigenlijk de functie van lood in benzine? Het wordt gebruikt om het oktaangetal te verhogen waardoor het mogelijk is motoren konstrueren met een hoge kompressieverhouding wat het rendement bevordert. Verder is het bij bepaalde motoren nodig voor de smering. Om loodvrije benzine te krijgen met hetzelfde oktaangetal is een duurder raffinageproces nodig. Ondanks het verschil in kostprijs is er met accijnsmaatregelen voor gezorgd dat loodvrije benzine aan de

pomp niet duurder is dan loodhoudende.

Om de invoering van katalysator-auto's mogelijk te maken wordt normale loodhoudende benzine geheel vervangen door loodvrije. Het prijsverschil met superbenezine (die loodhoudend blijft) blijft gehandhaafd. Uiterlijk 1 oktober 1989 zal in E.G.-verband loodvrije super op grote schaal verkrijgbaar moeten zijn. Veel in de toekomst op de markt komende auto's zullen ontworpen worden voor deze 'Eurosuper'.

Binnen Europa is momenteel loodvrije benzine ruim voorhanden in West-Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Noorwegen, België en Nederland. In Frankrijk, Italië en Spanje kan langs de Autowegen en op de routes naar toeristengebieden meestal wel loodvrij getankt worden.

STIMULERINGSMAATREGELEN

Om te bereiken dat de beschikbare technieken zo snel mogelijk worden toegepast heeft de overheid per 1 april 1986 een tweetal stimuleringsmaatregelen ingevoerd. deze houden in:

- Vermindering van de Bijzondere Verbruiksbelasting Personenwagens (B.V.P.) op schone auto's.
- Vermindering van de accijns en afschaffing van de luchtverontreinigingsheffing op loodvrijbenzine en verhoging van de accijns op loodhoudendbenzine.

De B.V.P.-vermindering kan variëren van f 1700,- of f 850,- tot f 400,- afhankelijk van de cilinderinhoud en de afwijking van de norm voor een schone auto. Op die manier kunnen schone auto's zonder katalysator belastingverlaging krijgen.

De belastingvermindering wordt door de overheid gefinancierd door de B.V.P. op alle auto's te verhogen. Voor de gemiddelde niet-schone auto is het meerbedrag aan B.P.V. ongeveer f 150,-. Uitgangspunt van de kortingbedragen is geweest dat de schone auto's niet duurder mogen zijn dan dezelfde auto's in de niet-schone uitvoering. De vermindering van de B.V.P. is niet van toepassing op diesels. Personenauto's met een L.P.G.-uitvoering vallen wel onder de regeling als ze in de benzineuitvoering schoon of beperkt schoon zijn.

Tot slot een vergelijking tussen het gebruik van benzine en andere brandstoffen. In principe zijn de uitlaatgassen van L.P.G. schoner. Bovendien zit er geen lood in. Een benzine-auto met katalysator en lambda-regeling zal echter schoner zijn. De dieselauto scoort voor de gasvormige componenten niet slecht. een diesel veroorzaakt echter ook roet en andere deeltjes waaraan schadelijke effecten worden toegedacht.

MV

bron: inlichtingenblad A.N.W.B. 'schone auto' (mei 1986)

De schrijver is van dit stuk is contactpersoon van de werkgroep milieu. Mensen met interesse voor het milieu worden dringend verzocht hem te beïden: 078-161764.

(mededeling)

zaterdag 28 maart

THEMADAG BASIS INKOMEN

Hou deze datum vrij.

Meer informatie op het maart congres.

CONGRES *bijlage*

Op 7 maart aanstaande is het weer zover ... De achtste Algemene Ledenvergadering van de Jonge Democraten wordt dan gehouden in Utrecht. Naast een aantal huishoudelijke zaken en de verkiezing van vijf landelijk bestuursleden staat dit congres natuurlijk ook in het teken van de Provinciale Statenverkiezingen. Jan Vis, fractievoorzitter van de Eerste Kamerfractie van D66, zal een toespraak houden over een aantal zaken die de betrokkenheid bij de politiek raken, zoals verkiezingen (natuurlijk) en referendum. Verder ligt er een motie referendum voor welke genoeg stof tot discussie levert. Om te tonen dat de JD het meent met inspraak is er zowel een vragenronde aan het LB ingesteld als een vragenkwartiertje aan Jan Vis. Zal deze senator de eerste vraag krijgen die hij echt niet beantwoorden kan? Als je je stem mee wilt laten wegen, kom dan naar Utrecht op 7 maart. Over het hoe en wat kun je verder lezen in deze congresbijlage. En vergeet niet de congresbon op te sturen!

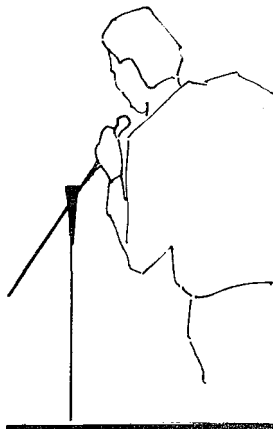
agenda

Zaterdag 7 Maart 1987

- 10.15 Ontvangst en inschrijving
- 10.45 Opening
en installatie congresleiding
- 10.50 Beleidsplan 1987 en begroting S&V
- 11.45 Redactie-statuuut en wijziging HR
- 12.15 Presentatie LB-kandidaten
- 12.45 Opening stembus

LUNCHPAUZE

- 13.30 Toespraak Jan Vis, voorzitter
Eerste Kamerfractie D66
- 14.00 Vragenronde aan Jan Vis
Sluiting stembus
- 14.15 Motie Referendum
- 15.15 Actueel politieke moties
- 15.45 Thee-pauze
- 16.00 Actueel politieke moties
- 16.30 Rondvraag
Afscheid Ernesto Braam
- 16.45 Uitslag LB-verkiezingen
- 16.50 Toespraak voorzitter
- 17.00 Sluiting

Termijnen voor de achtste ALV:

Sluitingsdatum Congresboek is op 20 februari om 12.00 uur. Alle amendementen en moties moeten dan ingediend zijn op het landelijk secretariaat.

INDIENING VAN APM's (actueel politieke moties) is mogelijk tot aanvang van het congres op 7 maart 10.45 uur bij de vicevoorzitter politiek. Bij indiening voor donderdag 5 maart 12.00 uur op het landelijk secretariaat draagt het Landelijk Bestuur zorg voor de vermenigvuldiging. Daarna geschiedt indiening slechts in honderdvoud bij de VVP.

LB vacatures

Dat zijn d'r nogal wat, deze keer.

Algemeen secretaris, vice-voorzitter organisatie, secretaris scholing en vorming, secretaris ledenwerving en opvang, en internationaal secretaris. Van de mensen die op het novembercongres ad interim zijn gekozen (AS, VVO, SS&V en SLWO) stelt alleen André van Hooren (SS&V) zich niet opnieuw kandidaat. Tevens nemen we afscheid van Ernesto Braam. Hoewel hij reglementair eerst op het voorjaarscongres zou aftreden, heeft Ernesto gemeend dat het 'zuiverder' was om nu het internationaal werk aan iemand anders over te dragen. Vandaar ook op het congres de verkiezing van een internationaal secretaris.

Van de kandidaten wordt op de eerste plaats verwacht dat zij achter de uitgangspunten van het beleid, zoals vastgesteld door ALV 7, staan en bereid zijn het beleid uit te voeren. Voorts dienen kandidaten er rekening mee te houden dat een LB-functie volledige inzet, teamegeest en doorzettingsvermogen vraagt. Bovendien wordt er een groot beslag op hun (vrije) tijd gelegd.

Informatie over de functies is te verkrijgen bij Josinta Sarkol (tel. 020-736814) of bij de desbetreffende functionarissen (zie voor telefoonnummers op de achterpagina op de DEMO). Aanmeldingsformulieren kun je aanvragen bij Josinta Sarkol.

ALV 8

KANDIDAATSTELLING voor Algemeen Secretaris, Vice Voorzitter Organisatie, Secretaris Scholing en Vorming, Secretaris Ledenwerving en Opvang, en Internationaal Secretaris dienen uiterlijk op 16 februari 12.00 uur op het landelijk secretariaat binnen te zijn. Adres: Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag.

art. 21 HR (lid 4): Kandidaten moeten gedurende tenminste zes maanden voorafgaande aan de sluitingsdatum van de kandidaatstelling lid van de JD zijn geweest en geen lid van een Nederlandse nationale partij of een daaraan gelieerde of daardoor erkende politieke jongerenorganisatie, anders dan D66.

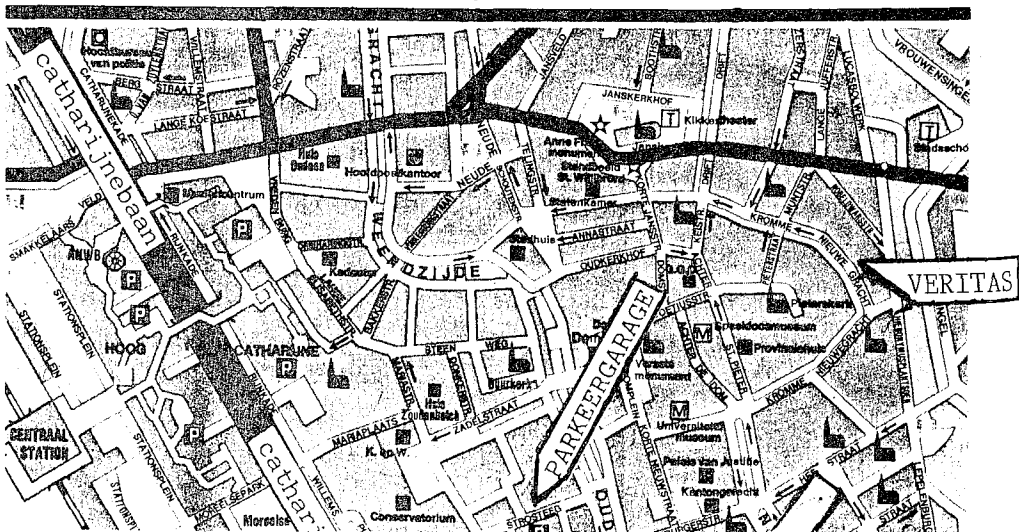
plaats

WAAR MOET JE ZIJN OP 7 MAART?

Gebouw 'Veritas' aan de Kromme Nieuwe Gracht 54, 3512 HK Utrecht (achter de Dom). Koffie, thee en broodjes tegen een schappelijke prijs aldaar verkrijgbaar. Tel. 030-316260.

ROUTEBSCHRIJVING

Met openbaar vervoer: Vanaf Utrecht C.S. in Hoog Catharijne naar uitgang Achter Clarenburg, rechtsaf naar Steenweg, deze uitlopen. Dan rechtsaf. Bij eerste kruispunt linksaf brug over (Servetstraat). Voorbij de Dom rechtsaf Domplein over naar Korte Nieuwstraat. Bij eerste kruispunt (=Trans). Rechtdoor de Kromme Nieuwe Gracht op (ong. 15 min. lopen).

Tot nu toe heeft de JD de ledengroei als de belangrijkste doelstelling gehad. De JD moest in ledental groeien en de activiteiten werden daar op afgestemd. Doordat met een relatief klein aantal leden en regio's werd begonnen was de stempel die het LB op de vereniging drukte groot. Inmiddels heeft de JD voldoende leden en regio's om tot een ander beleid over te gaan. De Jonge Democraten is een vrijzinnig democratische politieke jongerenorganisatie. Hierbij komen twee begrippen naar voren:

- 1) vrijzinnig democratisch
- 2) politieke jongerenorganisatie

VRIJZINNIG DEMOCRATISCH

De JD streeft er naar om het vrijzinnig democratisch gedachtengoed verder te ontwikkelen. Dit betreft zowel het uitdragen van bepaalde ideeën, zoals onder andere verwoord staat in onze beginseverklaring, als het uitdragen van een bepaalde houding. Dit moet leiden tot een breder maatschappelijk draagvlak voor vrijzinnig democratische ideeën, met daaraan gekoppeld een bepaalde invloed en bekendheid. Hiertoe onderhoudt de JD contacten, zowel in het binnenland als in het buitenland. In het binnenland betreft dat allerlei organisaties. Hierbinnen neemt D66 een bijzondere positie in. D66 is een politieke partij waarmee de JD zich het meest verwant voelt. Mede daarom worden er met D66 contacten onderhouden vanuit een zelfstandige positie. Daar waar mogelijk kan in overleg worden samengewerkt. In het buitenland onderhoudt de JD contacten met gelijkgestemde organisaties zoals de Deutsche Jung Demokraten en de Young Liberals. Tevens is de JD kandidaat lid van de International Federation of Liberal and Radical Youth (ILFRY).

POLITIEKE JONGERENORGANISATIE

De JD staat momenteel voor een keuze. Stelt de JD politieke scholing en vorming centraal of is zij in de eerste plaats een politieke pressiegroep? Vanuit deze keuze worden de organisatie en activiteiten nader bepaald. Het LB is van mening dat politieke scholing en vorming voorop moet staan. Jongeren staan in het algemeen niet te springen om de zoveelste mening of standpuntbepaling. Men laat zich geen mening opdringen; men heeft meer behoefte aan mee praten of mee te leren praten. Hierop moet de JD inspelen. De JD moet jongeren laten zien wat politiek is en hoe je ermee om kunt gaan. Vanuit deze twee uitgangspunten (vrijzinnig democratisch en politiek scholings- en vormingsorgaan) wordt de organisatie opgebouwd. Doordat gekozen is voor een politiek scholings- en vormingsorgaan, betekent dit dat zoveel mogelijk mensen betrokken moeten worden bij de (organisatie van) activiteiten. De drempels om aan activiteiten deel te nemen moeten zo laag mogelijk zijn. De regio's krijgen hierdoor meer verantwoordelijkheid. Zij zullen meer activiteiten moeten gaan organiseren, want zij staan het dichtst bij de leden. Welke activiteiten regio's gaan ontplooiën maken zij zelf uit, mits deze voldoen aan de algemene uitgangspunten van beleid. De rol van het LB verschuift van een organiserende naar een coördinerende en ondersteunende rol. Ook andere (landelijke) organen kunnen hierin een rol gaan spelen zoals werkgroepen en het ledenactiveringscentrum. Dit leidt dan tot de volgende algemene uitgangspunten van beleid die gelden voor de gehele vereniging:

- a) De JD is vooral een politieke scholings- en vormingsorganisatie;
- b) De JD schoolt en vormt vanuit een vrijzinnig democratische houding en gedachtengoed;
- c) De JD stelt daarbij het volgende centraal:
 - algemene politieke kennis en kennis over vrijzinnig democratie in het bijzonder;
 - politieke vaardigheden;
 - de eigen interesse van leden;
- d) De JD streeft er naar zoveel mogelijk jongeren politiek te interesseren en activeren;
- e) De JD decentraliseert haar activiteiten zoveel mogelijk;

CONSEQUENTIES VOOR DE ORGANISATIE

Wat zijn de consequenties van deze beleidslijn voor de organisatie? Om dit overzichtelijk aan te pakken hebben we de leden opgedeeld in vier categorieën en bij elke groep vastgesteld wat voor materialen, vaardigheden en activiteiten, vanuit de algemene uitgangspunten, door het LB nodig worden geacht.

Potentiële leden

Doelstelling van het beleid is om zoveel mogelijk jongeren politiek te interesseren en activeren. Dit kan het beste wanneer die jongeren zich ook aansluiten bij een politieke jongerenorganisatie. Bij het werven van nieuwe leden richt de JD zich niet alleen op studenten en VWO-ers, maar ook op jongeren met een andere opleiding. Dit vraagt om een actievere voorlichting op plaatsen waar jongeren bij elkaar komen. Hoe je jongeren in een dergelijke situatie het beste kunt benaderen zal moeten worden aangeleerd, aangezien het LB er vanuit gaat dat ieder lid in principe aan deze vorm van ledenwerving zal moeten kunnen deelnemen. Ook publiciteit speelt een grote rol. Het LB streeft er niet naar om koste wat het kost in het nieuws te komen, om de JD op die manier naamsbekendheid te bezorgen. Wat er in de media over de JD komt, bepaalt het beeld dat anderen van de JD hebben. Daarom zal er zorgvuldig met publiciteit om moeten worden gegaan.

Materialen:

- lesmateriaal
- promotiemateriaal
- kennismakingsbrochure
- informatiefolders

Vaardigheden (voor kader):

- presentatietraining
- lestraining
- forumtraining
- kraampjestraining

Activiteiten:

- verkiezingscampagne
- kraampjes bij diverse acties
- deelname aan fora
- gebruik van allerhande media

Nieuwe leden

Wanneer politiek geïnteresseerde jongeren zich als lid bij de JD hebben aangemeld is het zeer belangrijk om ze goed op te vangen. Ze moeten snel te weten komen wat de JD voor vereniging is, wat zij voor haar leden doet en wat de leden kunnen doen in de JD. De eerste kennismaking is daarbij vaak doorslaggevend. Daarom zal er een 'nieuw-lid' brochure gemaakt worden, die aan alle nieuwe leden toegestuurd zal worden. Daarnaast is het mogelijk om een regionale informatiefolder mee te sturen. De eerste persoonlijke kennismaking is minstens net zo belangrijk. Hierbij spelen de regio's een belangrijke rol. Er zullen introductiedagen georganiseerd worden die zo dicht mogelijk bij de nieuwe leden moet plaatsvinden. Het LB stelt voor om vijf introductiebijeenkomsten per jaar te organiseren. De organisatie van deze bijeenkomsten is in handen van samenwerkende regio's, gecoördineerd en ondersteund door het LB. Een introductiebijeenkomst kan een goede stap vormen voor het volgen van de basiscursus.

Materialen:

- 'nieuw-lid' brochure
- basiscursus
- introductiemateriaal

Vaardigheden (voor kader):

- introductietraining/overleg
- scholings- en vormingstraining

Activiteiten:

- introductiebijeenkomsten

Leden

De leden zelf vormen natuurlijk ook een zeer belangrijke doelgroep. De volgende activiteiten zijn voor hen bedoeld:

- Excursie naar het Nederlands parlement, met daarbinnen duidelijke nadruk op politieke scholing en vorming en in het bijzonder de vrijzinnig democratische component. Aan het Europees parlement zal apart aandacht worden besteed.
- Een cursus politieke stromingen, waarbij vrijzinnig democratie uitgebreid aan de orde zal komen.
- Politieke besluitvorming/standpuntbepaling, hierbij moeten zoveel mogelijk leden betrokken worden. Het proces van politieke discussiëren zal verbreed moeten worden, zodat na een brede discussie tot besluitvorming in regio's en op congressen kan worden overgegaan. Hierbij krijgen regio's en vooral ook werkgroepen een belangrijke rol. De werkgroepen zullen vooral verantwoordelijk zijn voor de inhoudelijke inbreng. Op het congres zal geëxperimenteerd gaan worden met congreswerkgroepen. Dit alles met als doel zoveel mogelijk leden te betrekken bij de besluitvorming om hen een bewuste keuze te kunnen laten maken.
- Themadagen, vormen óf een onderdeel van de verenigingsdiscussie óf hebben als doel om de JD in contact te brengen met andere organisaties en dus andere meningen. Het is tevens een middel om je als JD te profileren. Er zullen twee landelijke themadagen georganiseerd gaan worden. Daarnaast zullen regio's eigen initiatieven kunnen ontplooiën op dit gebied.
- DEMO, er zullen meer leden betrokken moeten worden bij de totstandkoming van de DEMO om zo de DEMO te ontwikkelen tot een veelzijdig ledenblad voor informatie en discussie ten behoeve van de leden.
- Commissie Politiek Programma, deze commissie zal de standpunten die tot nu toe zijn ingenomen ordenen en op een overzichtelijke manier presenteren. Daarnaast zal zij het begrip vrijzinnig democratie nader uitwerken.
- Ledenactivering, leden moeten zoveel mogelijk geactiveerd worden. Dit is niet gemakkelijk en regio's hebben ook hierbij een belangrijke taak. Er zal onder andere geïnventariseerd moeten worden wat de politieke interesse is van de leden. Daarnaast zal het ledenactiveringscentrum worden opgezet.
- Buitenlandexcursie, nog nader te bepalen met een duidelijk politiek doel.
- Internationale seminars, hieraan zal meer bekendheid gegeven worden. Daarnaast zal het Internationaal Secretariaat meer naar buiten treden.

Materialen:

- begeleidingsmateriaal excursies
- cursusmateriaal politieke stromingen
- discussiemateriaal
- congresstukken
- DEMO
- nota's politiek bureau
- politiek programma

Vaardigheden:

- discussie- en argumentatietraining
- spreken in het openbaar
- kennis standpunten JD

Activiteiten:

- Binnenhofexcursie
- Buitenlandexcursie
- cursus politieke stromingen
- congressen
- themadagen
- internationale seminars

Kaderleden

Naast een scholings- en vormingstaak heeft het LB ook de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de organisatie van de vereniging. Het zal daarom contacten tussen de kaderleden moeten stimuleren en begeleiden om de organisatie van de vereniging soepel te laten lopen. Het zal daarom functioneel overleg stimuleren alsmede onderlinge samenwerking. Kaderdagen/weekenden zijn een geschikt middel om regelmatig overleg mogelijk te maken zodat organisatorische afstemming kan plaatsvinden. Ook aan de interne communicatie tussen LB en kader en tussen het kader onderling zal veel aandacht besteed moeten worden. Hiertoe zal de Orgi uitgebouwd moeten worden tot een breed blad voor het gehele kader. Daarnaast zal er een 'handboek besturen' gemaakt moeten worden.

Materialen:

- Orgi
- 'handboek besturen'

Vaardigheden:

- vergadertraining

Activiteiten:

- kaderdagen/weekend
- functioneel overleg
- uitbouwen Internationaal Secretariaat
- opzetten Mondiaal Opinie Plan
- opzetten PR-bureau

begroting S&V

Op het vorige congres is een begroting aangenomen, waarbij de post Scholing en Vorming nog nader moest worden ingevuld. Het LB stelt voor de post Scholing en Vorming als volgt in te vullen:

Introductie bijeenkomsten	f 2.500,-
Kaderbijeenkomsten	f 2.000,-
Themadagen	f 1.300,-
Binnenhofexcursie	f 200,-
Cursusmateriaal	f 1.000,-
	+ -----
Totaal	f 8.000,-

Op het congres is besloten meer verantwoordelijkheid aan de regio's te geven. Dit betekent ook dat de regio's in 1987 een groter bedrag te besteden krijgen. Dit betekent wel dat eventuele regionale doeluitkeringen zijn komen te vervallen. Indien regio's een uitbreiding van hun middelen wensen, zullen zij dus externe fondsen moeten werven. Extra geld vanuit een landelijk potje is in principe niet mogelijk. Het LB is altijd bereid om fondswerving te ondersteunen. Behalve de regiofinanciën worden alle andere financiën beheerd door de landelijke penningsmeester.

wijziging HR

TOEVOEGEN AAN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT:

REDACTIESTATUUT DEMO

hoofdstuk 1: benoeming

- 1.1 - benoeming van redacteurs vindt plaats na een sollicitatie-procedure die openstaat aan ieder stemgerechtigd lid van de vereniging.
- de sollicitatie wordt geopend met een oproep in de DEMO, de sluiting van de kandidaatstelling wordt daarin vermeld. Deze is tenminste drie weken na de verschijningsdatum van de DEMO waarin de kandidaatstelling wordt geopend.
- als in dit redactiestatuut over redacteur(en) of redactielidmaatschap wordt gesproken wordt daarmee ook de hoofdredacteur bedoeld, tenzij uit de tekst duidelijk het tegendeel blijkt.
- 1.2 - de hoofdredacteur wordt benoemd door de ALV, na een verkiezing die moet voldoen aan de zelfde vereisten als bij een lid van het landelijk bestuur, zoals dat is neergelegd in de artikelen 20, 21 en 22 van het huishoudelijk reglement.

BINNENKORT: 'n heleboel

- 1.3 - andere redacteuren dan de hoofdredacteur worden benoemd door de redactie.
 - de verkiezing van een (nieuwe) hoofdredacteur heeft geen gevolgen voor de zittingstermijn van andere redacteuren.
- 1.4 - benoeming van de hoofdredacteur en overige redacteuren geldt voor een termijn van twee jaar.
 - een redacteur mag in totaal niet langer dan vier jaar deel uitmaken van de redactie.
- 1.5 - landelijk bestuursleden kunnen geen lid zijn van de redactie van de DEMO.
 - het landelijk bestuur wijst uit haar midden een contactpersoon met de DEMO-redactie aan.
 - de in het vorige lid genoemde contactpersoon heeft slechts stemrecht waar het vormgeving, productie en verzending betreft, in strikt redactionele zaken (zoals inhoud en plaatsings beleid) kan hij slechts een adviesstem uitbrengen. Ook in schorsingskwesaties heeft deze contactpersoon slechts een adviesstem.

hoofdstuk 2: verantwoordelijkheid

- 2.1 - de redactie is verantwoordelijk voor inhoud, vormgeving, productie en verzending van de DEMO.
 - de inhoud van artikelen waarvoor de redactie verantwoordelijk is mag niet in strijd zijn met de beginselen en uitgangspunten van de Jonge Democraten.
 - de redactie handelt niet in strijd met het belang van de Jonge Democraten.
- 2.2 - wat vormgeving, productie en verzending betreft is de redactie verantwoording verschuldigd aan het landelijk bestuur.
 - het landelijk bestuur zorgt voor het op tijd beschikbaar stellen van het adressen en abonneebestand (ten behoeve van de verzending) aan de redactie.
- 2.3 - wat het strikte redactionele beleid betreft (zoals inhoud en plaatsingsbeleid) kan de redactie ook direct door de ALV ter verantwoording worden geroepen.
 - plaatsing van ingezonden artikelen en brieven die niet door de redactie geschreven zijn betekend niet dat de redactie instemt met de inhoud. Dit met uitzondering van artikelen of brieven die, op verzoek van één of meerdere redactieleden, door derden zijn ingeleverd.

hoofdstuk 3: de redactievergadering

- 3.1 - de redactie komt binnen enkele dagen na de deadline, en in ieder geval voordat de DEMO naar de drukker gaat, in vergadering bijeen.
 - de redactievergadering neemt een beslissing over de plaatsing van alle copy die tijdig is ingeleverd.
 - om van een redactievergadering te kunnen spreken moeten alle redacteuren in de gelegenheid zijn gesteld aanwezig te zijn en moet ten minste de helft van de redactie-leden ook daadwerkelijk aanwezig zijn.
- 3.2 - het redactie-adres komt in principe overeen met het secretariaat van de Jonge Democraten.
 - indien de redactie dit nodig oordeelt kan deze een tweede redactie-adres vaststellen.

hoofdstuk 4: financiën

- 4.1 - de ALV stelt het budget vast dat vanuit de algemene middelen voor de DEMO ter beschikking wordt gesteld.
 - de redactie mag in overleg met het landelijk bestuur voor extra inkomsten zorgen.
- 4.2 - de redactie is wat haar financiën betreft verantwoording verschuldigd aan de penningmeester van het landelijk bestuur en de kascommissie; de penningmeester is eindverantwoordelijk voor gevoerde financiële beleid.

hoofdstuk 5: verplichte publicaties

- 5 - publicaties waartoe het landelijk bestuur, andere organen binnen de Jonge Democraten of groepen van leden verplicht zijn op grond van statuten of huishoudelijk reglement vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

hoofdstuk 6: schorsing

- het landelijk bestuur kan de hoofdredacteur in zijn functie schorsen.
 - de enige schorsingsgrond waar het landelijk bestuur zich op mag beroepen, is het verricht hebben van een of meerdere handelingen in strijd met het bepaalde in statuten of huishoudelijk reglement.
 - de schorsing van de hoofdredacteur wordt pas van kracht indien deze wordt ondersteund door tweederde van de redacteuren van de DEMO.
 - indien een schorsing van de hoofdredacteur niet binnen twee weken door de redactie wordt ondersteund, dan wordt de kwestie die tot schorsing aanleiding heeft gegeven automatisch voorgelegd aan een geschillencommissie.
- 6.2 - bij een meningsverschil tussen landelijk bestuur en redactie, danwel een meningsverschil binnen de redactie, is de in artikel 35 van het huishoudelijk reglement opgenomen regeling *aangaande een geschillencommissie* onverkort van toepassing.
- het voorgaande lid is zonder uitzondering van toepassing op meningsverschillen die tot een besluit tot schorsing aanleiding hebben gegeven.

motie referendum

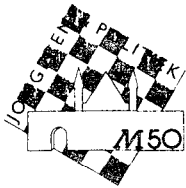
Indieners: Lucas ter Braak e.a.

Woordvoerder:

De ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen op 7 maart 1987 te Utrecht,

- 1 Het referendum is een volksstemming waarin alle kiesgerechtigden zich voor of tegen een voorstel kunnen uitspreken. Het is een middel van direct democratische aard.
- 2 De discussie over de wenselijkheid van invoering van het referendum in Nederland is weer opgeblaaid naar aanleiding van het uitbrengen van het rapport door de Staatscommissie van advies inzake de relatie kiezers-beleidsvormers (commissie Biesheuvel). Deze commissie sprak zich daarin unaniem uit voor invoering van een correctief wetgevingsreferendum op centraal niveau, naast andere adviezen.
- 3 Vanuit principieel democratisch uitgangspunt dient in een democratie de uitkomst van een besluitvormingsproces overeen te stemmen met de mening van de meerderheid van de bevolking. Dit kan bereikt worden door de invloed van de bevolking op de besluitvorming zo groot mogelijk te laten zijn. Hierdoor kunnen hun verschillende meningen en belangen onderdeel zijn/uitmaken van het afwegingsproces dat daar aan vooraf gaat. Het vertegenwoordigend stelsel werd geacht aan deze democratische eisen te voldoen en het zou tevens de kwaliteit van de besluitvorming dienen. Dit laatste omdat het een oplossing biedt voor het probleem dat niet iedereen in een maatschappij kan deelnemen aan het politieke besluitvormingsproces zowel vanwege de omvang van het aantal deelnemers als ook

- 20 vanwege deskundigheid.
- De oorzaak van de problemen met het vertegenwoordigend stelsel moet mede gezocht worden in ons partijstelsel, dat de mensen slechts de keuze laat te stemmen op die partij met de standpunten waarvan men het voor het grootste gedeelte, maar nooit helemaal, mee eens is. Dit heeft tot gevolg dat de partijen en daarmee de
 - 25 volksvertegenwoordiging, niet volledig representatief zijn voor de bevolking.
 - Onderhandelingen over het regeerackoord kunnen leiden tot een uitruil van niet met elkaar verbandhoudende standpunten, zodat kunstmatige meerderheden worden gecreëerd die normaal niet zouden zijn ontstaan. Vaak wordt ook afgesproken om bepaalde politieke problemen onopgelost te laten, omdat de onenigheid daarover
 - 30 de coalitie in gevaar zou kunnen brengen.
 - Regeringspartijen beschouwen het steeds meer tot hun taak om de regering te steunen, dan haar te controleren en voorstellen te toetsen aan hun partijstandpunten en daarmee indirect aan de mening van de bevolking. De volksvertegenwoordiging kan moeilijk representatief genoemd worden ten aanzien van problemen die
 - 35 naar voren komen tussen verkiezingen door, maar die wel direct om een oplossing vragen. Het is dan onmogelijk voor de kiezers hun mening van invloed te laten zijn op die oplossing. Dit gebrek aan representativiteit van de volksvertegenwoordiging leidt tot gevoelens van vervreemding van de politiek en van machteloosheid bij de burgers.
 - 40 Een referendum, waarin de kiezers zich rechtsstreeks kunnen uitspreken over door de volksvertegenwoordiging aangenomen (of verworpen) wetsvoorstellen, kan een correctie en een aanvulling op het vertegenwoordigend stelsel vormen. Het referendum geeft de burgers een directe invloed op het besluitvormingsproces, zodat de besluitvorming democratischer wordt.
 - 45 Een bezwaar tegen het referendum is dat het een gelegenheid biedt in te spelen op de gevoelens van het grote publiek ten koste van een redelijke afweging. Maar dit bezwaar geldt evenzeer voor de verkiezingen van de volksvertegenwoordiging.
 - Een ander bezwaar zou zijn dat minderheden nu bescherming krijgen van partijen in ruil voor hun stemmen en dat dit kan worden aangetast door de macht die de
 - 50 meerderheid met het referendum kan uitoefenen. Dit hoeft geen negatief effect van het referendum te zijn omdat als bezwaar van het huidige stelsel kan worden aangevoerd de onevenredig grote macht van minderheden.
 - De dreiging met een referendum kan een compromisbevorderende werking hebben, zodat alle minderheden evenredig tevreden worden gesteld. Tevens zullen politici
 - 55 zich meer op de hoogte stellen van de mening van de bevolking om daar bij de besluitvorming rekening mee te kunnen houden. Nog een ander bezwaar is dat door een referendum een samenhangend beleid doorbroken zou kunnen worden of dat de uitspraak in strijd is met het systeem van wet. Dit kan echter voorkomen worden door een goede informatie-verschaffing voorafgaand aan het referendum. Tevens
 - 60 moet bedacht worden dat ook wel door de volksvertegenwoordiging het beleid wordt doorbroken.
- Dit alles overwegende en afwegende spreekt de JD zich uit voor:
- de invoering van een correctief wetgevingsreferendum op initiatief van een
 - 65 deel van de kiezers;
 - om een referendum te kunnen houden er een drempel dient te bestaan, in de vorm van een minimale steun van 300.000 handtekeningen;
 - de noodzaak dat de regering en de volksvertegenwoordiging geen gevolgen, voor wat betreft hun aan blijven, mogen verbinden aan de uitslag van het referendum;
- 70 en draagt het LB op om:
- dit standpunt kenbaar te maken aan alle fracties in het parlement met het verzoek hier commentaar op te geven;
 - dit standpunt kenbaar te maken aan de andere politieke jongerenorganisaties
 - 75 met het verzoek hier commentaar op te geven;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Europees Jaar van het Milieu

Sollicitatieoproep voor het project milieu en l.t.s.

M50 is een politieke vormingsinstelling die zich ten doel heeft gesteld de algemene politieke bewustwording van jongeren (in de ruimste zin van het woord) te stimuleren. Dit gebeurt vanuit het standpunt dat alle politieke opvattingen gerespecteerd dienen te worden en dat er niet zoiets bestaat als één waarheid of één oplossing.

In maart zal in M50 het project Milieu en l.t.s starten.

Dit project heeft als doelgroep gekozen voor de hoogste klassen van de lager technische scholen.

Aan de doelgroep worden keuzes met betrekking tot het onderwerp milieubeheer voorgelegd, alsmede de argumentatie en de consequentie van de keuzes. Hierbij dienen alternatieven te worden besproken. Op deze manier verkrijgt de doelgroep niet alleen feitelijke kennis, maar wordt ook beziggehouden met de verschillende mogelijkheden t.a.v. het onderwerp. Er wordt getracht de doelgroep te laten beseffen dat bepaalde zaken niet zo vanzelfsprekend zijn, maar dat ook andere wegen aanwezig kunnen zijn.

Vertrekpunt van het project zijn de restproducten die overblijven na de praktijklessen. Van daaruit wordt naar een breder aandachtsgebied gewerkt.

Het project moet resulteren in een video, leerlingenboekje en een handleiding voor docenten.

Voor dit project zoekt de Jonge Democraten een projectcoördinator.

De projectcoördinator is verantwoordelijk voor de gehele totstandkoming van het project. Hij/Zij is voor 20 uur (betaald) in dienst van M50 en moet voor één jaar beschikbaar zijn.

De JD zoekt een enthousiaste JD-er die de uitdaging aandurft om bovenstaand project uit te voeren.

De projectcoördinator wordt ondersteund door het secretariaat van M50. Daarnaast kan externe expertise worden ingehuurd, bijv. voor de invulling van de didactische component.

Enige affiniteit met de doelgroep (l.t.s.) en kennis inzake milieuproblemen wordt zeer op prijs gesteld.

Voor verdere informatie kan contact worden opgenomen met Steven van Schilfgaarde (tel. 010-4670264). Daar kan ook het gehele projectvoorstel worden aangevraagd.

Schriftelijke sollicitaties voor 6-2-1986 richten aan de Jonge Democraten

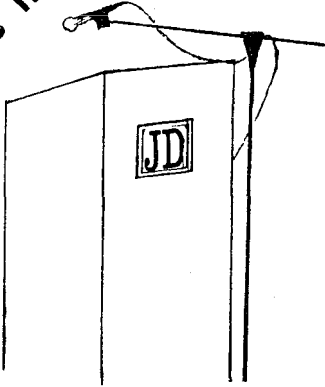
Bezuidenhoutseweg 195

2594 AJ Den Haag

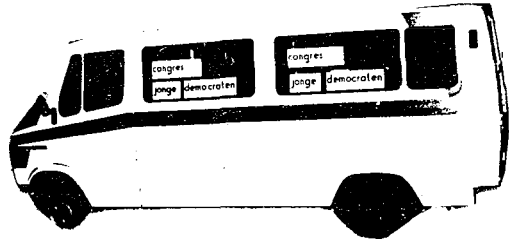
o.v.v. sollicitatie.

naar **utrecht** op **7 maart**

who's next?

Na afloop gezamenlijk DINEREN in een van de
Domstedelijke chineze restaurants (op
eigen kosten)

congres BON

NAAM:

ADRES:

POSTCODE:

WOONPLAATS:

komt met openbaar vervoer (n.s.) JA / NEE

deze bon ZO SPOEDIG MOGELIJK terug sturen aan:
(in ieder geval voor 20 februari)

landelijk secretariaat jonge democraten
bezuidenhoutseweg 195, 2594 aj den haag

Van Mierlo geeft vijf keer geel

Van onze sportredactie

AMSTERDAM — Scheidsrechter Van Mierlo was dit weekeinde de strengste arbiter in het betaald voetbal. Tijdens De Graafschap - DS'79 deelde hij vijf gele kaarten uit. Dat was bijna een derde van het totale aantal (zeventien) boekingen in veertien wedstrijden. Van Loen van FC Utrecht kreeg voor de vijfde keer geel, zodat hem een schorsing staat te wachten.

Met een 7-0 overwinning op Excelsior boekte PSV een seizoenrecord. De landskampioen onttroonde FC Groningen, Willem II en Eindhoven, die eerder met 6-0 wonnen van respectievelijk Excelsior, Helmond Sport en SVV. Zaterdag en zondag werden in veertien duels 54 doelpunten gemaakt. Dat komt neer op een gemiddelde van bijna vier per wedstrijd.

Ongeveer 68 duizend toeschouwers bekeken de wedstrijden. De meeste zaten en stonden bij PSV - Excelsior (17.500) en Ajax - FC Twente (13.500). De minste bij Wageningen - RKC (700).

Feyenoord heeft een achterstand van tien punten op Ajax en PSV. Dat is niet voor het eerst. Ook in het seizoen 1977-'78 gaapte er tussen de Rotterdammers en de koploper zo'n kloof. Na zeventien wedstrijden stond het elftal van Boskov met 21 punten op de vijfde plaats. PSV, dat kampioen werd, had toen al 31 punten.

(Volkskrant maandag 1 december 1986)

5x Geel

Van onze politiek-redacteur, Henk Pijper

AMSTERDAM Scheidsrechter van Mierlo was de afgelopen maanden de strengste arbiter in het politieke steekspel. Tijdens de wedstrijd ABOP-O&W kreeg Deetman de gele kaart omdat hij de vier-jarigen buitenspel zette. Braks van L&V kreeg in de wedstrijd L&V-Lauwertsoog de gele kaart omdat hij zo vaak een oogje dichtkneep en dan iedere keer weer de bal uit het net kon vissen. De derde gele kaart ontving Brokx in de wedstrijd VROM-ABP. Het vermoeden bestond dat hij de wedstrijd op een ongeoorloofde manier had beïnvloed. Na interventie van grensrechter de Vries besloot Brokx de kleedkamer voortijdig op te zoeken. De wedstrijd EZ-parlement kenmerkte zich door het rommelige karakter. Vooral EZ speelde zo rommelig dat de speler De Korte na het herhaald missen van grote kansen voor open doel, wegens spelbederf de gele kaart kreeg. Hem werd aangeraden om eerst maar eens orde op zaken te stellen bij EZ en zo snel mogelijk tot scoren te komen. De laatste gele kaart kreeg de verzorger Brinkman van WVC. In de wedstrijd WVC-Burger weigerde hij een speler van Burger te helpen nadat deze weer eens grof gepakt was. Volgens Brinkman konden de spelers van Burger wel voor elkaar zorgen.

(MEDEDELING)

Op het LB-weekend (13/14 december) is Ernesto Braam afgetreden als Int. Secr. Ondanks het feit dat Ernesto Braam het eens is met de nieuwe beleidslijn, vond hij het toch het meest zuiver om af te treden nu een motie van afkeuring is aangenomen tegen LB beleid, waarvoor hijzelf anderhalf jaar medeverantwoordelijkheid heeft gedragen. In afwachting van de verkiezing van een opvolger is door het landelijk bestuur Ernesto Braam als Internationaal Secretaris a.i. benoemd.

De Duitse Hereniging

door Theo Cramer

In de derde DEMO van dit jaar zal een interview verschijnen met de ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland in Nederland. Als voorbereiding op dat interview, nu al vast een artikel met wat achtergrond informatie over één van de belangrijkste elementen van de Duitse buitenlandse politiek, de Duits-Duitse betrekkingen.

Hitlers Derde Rijk is nooit tot stand gekomen. Integendeel: in plaats van één Groot-Duitsland vinden we nu twee, kleinere, Duitslanden terug op de landkaart. Gescheiden door muur, mijnen en prikkeldraad. De NAVO en het Warschaupact oog in oog, nergens is het contrast zo groot als hier.

Dit is niet de plaats om in te gaan op het hoe en waarom van deze deling. Wat gebeurd is, is gebeurd en daaraan valt niets meer te veranderen. Wel van belang is de plaats die het Duitse vraagstuk inneemt in de huidige tijd en gaat innemen in de toekomstige wereldpolitiek.

Binnen de Oost-West relaties nemen de beide Duitslanden een bijzondere positie in. Natuurlijk is er de gemeenschappelijke taal, cultuur en geschiedenis (tot 1945!), maar hieruit voortvloeiende en nog belangrijker zijn de vele onderlinge bezoeken en de kennis die men van elkaar heeft via de televisie. Ieder jaar vereren pakweg 5 miljoen 'Bundesburger' de DDR met een bezoek. Of de top van de SED (Socialistische Einheitspartei Deutschlands) hier werkelijk zo blij mee is kan je je afvragen; maar zeker is wel dat de zogenaamde "Mindestumtausch" een welkome bron van inkomsten vormt voor de Oostduitse staatskas. Tegenover deze zee van bezoekers van west naar oost, staat slechts een klein stroompje in de tegenovergestelde richting. De DDR 'Staatsbürger' mag slechts vrij reizen naar Tsjecho-Slowakije. Voor ieder ander land moeten ze een visum aanvragen. Nu worden visa voor de andere landen van het Warschau-pact over het algemeen zonder problemen verstrekt, maar een westers (kapitalistisch) land mag men slechts onder bijzondere omstandigheden bezoeken. Bij sterfgevallen, huwelijk of bepaalde jubilea van familie in de eerste graad bestaat die mogelijkheid, dat de grens op een kiertje wordt gezet. Slechts als bejaarde of invalide mag men vrijelijk naar het westen reizen.

WESTDUITSE TV

De Westduitse televisie is in vrijwel heel de DDR te ontvangen. Alleen de streek rond Dresden is van de bewegende beelden verstoken. Dit gebied staat beter bekend als "das Teil der Ahnungslosen". Feit is dat de Westduitse TV een redelijk realistisch beeld van het westen geven kan, en voor de Oostduitser een welkome afwisseling kan zijn voor wat hem via de eigen zender geboden wordt. Tot voor enkele jaren was het officieel verboden om naar de "Westfernsehen" te kijken, maar dit verbod is later opgeheven en vervangen door propaganda via de eigen zender. In "Die schwarze Sender" wordt duidelijk uiteengezet wat er allemaal fout is aan series als Dallas, Derrick en Hill Street Blues, om maar een paar krakers te noemen.

Hoewel zeer interessant, liggen de kijkcijfers van de Oostduitse televisie in het westen bijzonder laag, aangenomen, dat men het Oostduitse signaal al ontvangen kan. Laten we het erop houden, dat dat komt omdat, onze verwende westerse ogen en oren gewend zijn aan kleurenbeeld en stereogeluid, terwijl deze zaken in de DDR zo ongeveer nog uitgevonden moeten worden.

OST-POLITIK

Op politiek niveau zijn de betrekkingen lang tijd zeer ijszig geweest. Zat de Westduitse regering achter de opstand in 1953? In hoeverre was de bouw van de muur in 1961 een beslissing van Walter Ulbricht, de toenmalige eerste man van de DDR?

Opvallend is echter, dat in de sfeer van ontspanning rond Helsinki '75 de Duitslanden een belangrijke rol speelden. De grote man was Willy Brandt met zijn Ostpolitiek. Hiermee maakte hij een einde aan de Hollstein-doktrine (op grond waarvan de Bondsrepubliek Duitsland weigerde de DDR te erkennen) en zorgde voor een realistische kijk van de DDR ten aanzien van het westen (immers, voorheen was alles, dat iets met het westen te maken had, bij voorbaat verderfelijk). December 1972 werd een voorlopig hoogtepunt bereikt met de ondertekening van het "Grundverdrag", welke leidde tot enige mate van normalisering van de onderlinge betrekkingen.

DUIITSE HERENIGING?

Zullen deze ontwikkelingen leiden tot een Duitse hereniging? Voor de Oostduitse regering is daarvan geen sprake. Een Duitse hereniging is voor hen voor eens en voor altijd van de baan. Voor de regering in Bonn vormt de hereniging geen prioriteit, is eigenlijk als zodanig helemaal niet aan de orde. De kontakten met "Berlijn" lopen voornamelijk via de NAVO of de EG en worden, zo zegt de Westduitse regering, bekeken met een Europese bril op.

Dat getuigt van een groot realiteitsgevoel, immers, een eventuele Duitse hereniging is geen zaak van de Duitsers alleen. De DDR is voor de Sovjet Unie van groot militair belang als veiligheidszone en als trouwe bondgenoot van de Sovjet Unie essentieel als meest westelijke stukje territoir, waardoor het lastige Polen zit opgesloten. De Bondsrepubliek is voor de NAVO van essentieel belang voor het militair evenwicht in Europa. In de Bondsrepubliek zal een mogelijke eerste stoot van "the evil empire" opgevangen moeten worden. Maar stel nu eens dat het tot een Duitse hereniging komt, moeten we daar dan wel zo blij mee zijn? Zo'n fraai verleden hebben ze immers niet. met name de Fransen worden onpasselijk bij het idee al.

Dit alles neemt niet weg dat je op menselijk nivo met trieste situaties te maken hebt. Vele families leven nog steeds gescheiden, zijn niet in staat vrijelijk met elkaar te communiceren en elkaar wederzijds te bezoeken. Ooms en tantes, die hun neven en nichten van "Drüben" nog nooit ontmoet hebben. En misschien tastbaarder: mensen die elkaar staan aan te staren aan beide kanten van de Brandenburger Tor, niet in staat naar elkaar toe te lopen en elkaar de hand te schudden. Zaken die voor een buitenstaander haast niet te begrijpen zijn.

EEN GAT IN DE MUUR

Het gat in de Muur blijkt echter wel degelijk te bestaan, wanneer het gaat om de grote vluchtelingenstroom die West-Berlijn ingeloodst wordt. Niet zo lang geleden nog was deze situatie bijna funest voor de Duits-Duitse betrekkingen. Tegenover deze situatie staat de nationaliteitskwestie, door de regering in Berlijn als essentieel voor de samenwerking genoemd. Het beleid van Bonn ten aanzien van immigranten uit de DDR, legaal dan wel illegaal gekomen, is dat iedere Duitser een Duitser is met dezelfde rechten, dus ook het recht op een Westduits paspoort. Geen sprake dus van politiek asyl of iets dergelijks. De DDR ziet hierin het teken, dat Bonn de DDR nog steeds niet als een volwaardige, onafhankelijke staat ziet en erkend en wil zo spoedig mogelijk een wijziging van dit beleid. De Duits-Duitse betrekkingen blijven interessant om te volgen.

Thc

Opiniepagina

Naar aanleiding van het stuk van Steven Pieters in DEMO jg 3 nr8 willen wij graag reageren op de zinsnede dat de regio's alleen een willig oor van het oude LB, maar dat er geen sprake was van daadwerkelijk streven.

Wij hebben als regiobestuur die ervaring beslist niet. Aan alle kanten zijn wij gestimuleerd en ondersteund bij onze regioactiviteiten. Ook verteld Steven Pieters in zijn artikel dat het op het congres een strijd was tussen de regio's enerzijds en de meerderheid van het LB anderzijds. Mogen wij Steven Pieters eraan herinneren dat de motie van afkeuring alleen door enkele individuele leden is ondertekend, en niet door gehele regio's.

*Het bestuur van Regio Midden Holland.

In de laatste DEMO van vorig jaar werd gemeld dat de Regio Gelderland 21 december een SRV hield en dat het Gelderse eindejaarsfeest op 23 december zou worden gehouden, beide data waren onjuist en zijn door een communicatiestoornis in de DEMO terechtgekomen. Hiervoor onze oprechte excuses.

*De Redactie.

In DEMO jg3, nr8 ontbrak, respectievelijk was niet gerasterd, de pasfoto's van Edwin Lantinga, Alg. Secr. ai, en Steven van Schilfgaarde, Pm. Vandaar dat deze hier alsnog worden afgedrukt.

(Links Edwin Lantinga, rechts Steven van Schilfgaarde)

*De Redactie.

De opiniepagina staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnee's. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in de DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekend niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de Jonge Democraten te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgeknapt.

In Groningen vond op 20 oktober jl. een ARV plaats. Op die ARV was een motie ingediend die steun betuigde aan het kerkasiel wat verleend is aan twee Tamilgezinnen en een Armeense Familie. Deze motie werd praktisch unaniem aangenomen.

Waar gaat het om. De staatssecretaris Korte-van Hemel wil de families uitwijzen. De reden dat deze mensen hun heil in de kerk hebben gezocht is dat als zij uitgewezen worden naar het land van herkomst, zij hun leven hebben te vrezten.

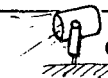
Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en blijkt de situatie voor de gezinnen enigzins veranderd. Voor de twee Tamilgezinnen blijkt een asielaanvraag te lopen in de Bondsrepubliek. Indien de Bondsrepubliek hen niet accepteert dan mogen zij in Nederland blijven. Voor de Armeense familie blijft het echter een onhoudbare situatie.

Gaarne wil ik in dit verband vragen om sympathie, daadwerkelijke hulp of een financiële donatie.

*Roel van der Poort, Groningen.

Afgevraagd kan worden of asielrecht van kerken nog wel van deze tijd is. Heb je daar een mening over, reageer dan middels een brief of artikel voor de DEMO.

*De Redactie.

In de Schijnwerper

Geraldine Fahner

Remko Fekkes

Geraldine is 15 jaar oud en secretaris publiciteit in Twente.

"Hoe kwam je bij de JD terecht?"

G: Mijn ouders zitten beide in de politiek (moeder voor het CDA, zij zit in een zgn. 'steunfractie' van de gemeenteraad. Vader is adviseur van de Statenfractie van D66).

ETEN (liefde gaat door de maag)

Zowel Hans van Mierlo als Erwin Nypels zijn ooit bij de familie Fahner wezen eten. Geraldine herkende tijdens de tafelgesprekken geestverwanten. De ware vonk sloeg echter pas over toen ze kennis nam van het euthanasie voorstel van mevrouw Wessel-Tuinstra.

G: Ik werd toen lid van de JD. In Twente gebeurde een hoop en plots was ik Regio-bestuurder.

ZUIPEN

"Wat vonden je ouders ervan?"

G: Ze waren erg positief. Politieke verruiming en bezinning is altijd goed. Ze waren echter bezorgd over het 'alcoholgebruik' waar de JD bekend om (zou) staan.

(Zou dat iets met HAFMO te maken hebben?)

"Wat vindt je van de politiek?"

G: Met een heleboel dingen ben ik het niet eens, echter Nederland heeft hoge financieringsschulden. Bezuïning zal moeten. Welke groep je ook 'pakt', geschreeuwd wordt er toch. Je moet dat kunnen relativeren. Echt voor of tegen Lubbers ben ik niet.

"Wat wil je bereiken?"

G: Vooral kwantitatieve en kwalitatieve groei. Op school ben ik veel bezig met discussie. Ik heb al 15 leden geworven. Twente heeft nu 57 leden.

STEVEN PIETERS

"Wat zou beter kunnen in de JD?"

G.: Weet ik niet. Ik heb wel eens met Steven Pieters gepraat. Wat hij zij was ik het wel mee eens.

"Ambities?, wil je in het LB?"

G.: Nee. De JD kost nu al een dag per week. In het LB hou je volgens mij te weinig tijd over voor jezelf. Het moet leuk blijven.

Remko is secretaris publiciteit in de regio Midden Holland.

"waarom werd je lid van de JD?"

Remko: Het was een geval van af-tasten. Ik wilde eens rondkijken in de politiek. CDA en VVD liggen me niet. Globaal bleven toen de JD en de JS over. Bij de JS liep het niet zo lekker. Knokpartijen, enz. Ik vind dat niet zo prettig.

De JD bleef toen over. Een vriend maakte me erop attent. Ik ben toen meteen lid geworden, dat was ergens in april 1986. Ik ben lid geworden met het idee; 'is het niks, dan ben ik zo weer weg.' Zoals je ziet (weet); ik ben nog steeds lid van. Er volgde een introductie-weekend, waarvan de sfeer beviel, en wat belangrijker is, de ideeën spraken me aan. reden om meer informatie te krijgen over de JD. Echter na het weekend was ik voorlopig-regio bestuurslid van de JD. We zaten voorlopig met zes man in het bestuur.

"Wat komt er kijken bij het starten van een nieuwe regio?"

R.: Hopen tijd, goede en leuke ideeën, groot enthousiasme en een goede ondersteuning.

Ook belangrijk is een aantal 'actieve leden'. Zonder hen heeft een nieuwe regio geen zin. Over het actieve leden bestand heb ik niet te klagen. zonde is het alleen dat het er relatief weinig zijn in relatie tot het totale ledenbestand in onze regio. Het activeren van niet-actieve leden zal één van de belangrijkste taken zijn van het RB, van iedereen trouwens.

"Ondersteuning en hulde"

Graag wil ik iets positiefs zeggen over de ondersteuning, die wij hebben ontvangen van (oud)landelijk bestuursleden, zoals Hans van Dalen, Rengert Elburg en enkele anderen. Zij zijn voor mij grote 'inspiratoren' geweest. Dank. Wat betreft het 'nieuwe beleid', hoop ik dat de regionalisering snel op gang komt.

"Laatste opmerking"

R: Ik wil graag bij deze ieder JD-lid een gezond 1987 toe wensen.

Kroniek

Binnenhofexcursie door HJ Venster

Op 9 december was het dan zover, de aangekondigde excursie ging van start.

Het gezelschap (de onlangs opgerichte regio Midden Holland was sterk vertegenwoordigd) verzamelde zich voor de Ridderzaal, waar we werden opgewacht door André van Hooren, de nieuwe Secr. S&V a.i. Mevrouw Lieshout van de D66 steunfractie vergezelde ons vervolgens naar het wekelijkse fractieberaad van D66, waar o.a. stemgedrag van de moties diene op de agenda van de Tweede Kamer staan wordt bepaald. Daarna gebruikten we de lunch in het Tweede Kamer restaurant, samen met mevrouw Van der Loo, de nieuwe voorzitter van D66. Zij vertelde ons in grote lijnen iets over de taken van het hoofdbestuur van D66.

Na de lunch gingen we door naar het Eerste Kamer-gebouw waar we werden ontvangen door mevrouw Marie-Louise Tiesinga, fractielid van D66 in de Eerste Kamer. Zij begeleidde ons gelijk naar de vergaderzaal opdat wij dan een deel van de beraadslagingen konden volgen van de geachte afgevaardigden. Toen was het tijd voor de thee, die we gebruikten bij de D66 fractie aldaar, die ons onder-tussen uitlegde hoe D66 over de Eerste Kamer denkt, wat bekend mag worden geacht, maar ook hoe D66 denkt over hoe het wel moet.

Een leuk detail was, dat van de kant van de fractie een vraag werd gesteld hoe het nu ging met de JD na de bestuurswisseling van het landelijk bestuur. Gezegd moet worden dat het nieuwe LB lid de wisseling goed verdedigde, de promotie van de JD is dus in deskundige handen en ik geloof dat hij niet de enige is in het nieuwe LB die deskundig is op het gebied van de publiciteit en daar kan je een eind mee komen. Men denke hierbij aan acht november.

Na de thee kregen we een diaserie te zien over de Staten Generaal. Hierna ronden wij de excursie af

met een bezoek aan de vergaderzaal van de Tweede Kamer. Maar een JD bijeenkomst is niet echt afgesloten zonder borrel en die werd ons aangeboden door het bestuur van de regio Midden Holland (toen nog in oprichting RED.), waarna wij met recht konden spreken van een leerzame en zeer leuke dag. Welke zeer zeker voor herhaling vatbaar is.

HV

Albert Hoff op DDR-TV door Albert Hoff

De oost-west jongerenconferentie in Hamburg, waar voor de JD Hans Hammelburg en Albert Hoff aan deelnamen, trok niet alleen Oost-europese deelnemers, maar ook de DDR-staatstelevisie maakte opnamen en nam twee korte interviews af: de eerste met de voorzitter van de Deutsche Jungdemocraten, Ernst-Christoph Stolper, de tweede met Albert Hoff, die moest uitleggen wat de 'Niederländische Jungdemocraten' vonden van het resultaat van de top in Reykjavik tussen Reagan en Gorbachev en van het SDI-programma van de Amerikaanse regering.

Over de top in Reykjavik zei Albert dat het daar opnieuw gebleken wantrouwen tussen de VS en de USSR toonde dat het tijd is dat de kleinere West- en Oost-europese landen een grotere, zelfstandige, rol gaan spelen in de oost-west betrekkingen. Hij sprak zich, conform het standpunt dat de JD later op het congres innam, uit tegen SDI als een zinloos en onhaalbaar programma. Daaraan voegde hij toe, dat het koppelen van de verschillende wapenonderhandelingen, evengoed een belemmering van de voortgang van de wapenbeheersingsbesprekingen inhoudt. Een kritische opmerking ten aanzien van Sovjet Unie.

De DDR-televisie, ook te ontvangen in een groot deel van de Bondsrepubliek, zond het interview (zonder de laatste opmerking) uit in het nieuws van 20u00 op beide Oostduitse netten op zaterdagavond 1 november 1986.

AH

Regiojournaal door Roel van der Poort en Theo Cramer

Oprichting Flevoland door Elmer Klaasen

Op een mistige herftsdag, eind november, maakten een groot aantal JD-ers zich los van de warme kachel. Opnieuw stroomden JD-ers uit alle delen van het land tesamen om de oprichting bij te wonen van een nieuwe regio van de Jonge Democraten. Flevoland, dat jaren moest wachten voordat het een provincie mocht worden, kreeg toen het eenmaal een provincie was binnen een jaar een eigen regio van de JD.

In een als feestzaal ingerichte ruimte, vol aluminiumfolie en houten stoeltjes, zag de regio onder het voorzitterschap van de oud-voorzitter van de JD, Hein Jaarsma (zie foto), het levenslicht. Als sprekers waren uitgenodigd Niels Abcouder (statenlid van D66), Jacob Kohnstam (kamerlid voor D66) en Ernesto Braam (internationaal secretaris JD en jongerenvertegenwoordiger van Nederland bij de VN)

De heer Abcouder vertelde het één en ander over de oprichting van de JD-Flevoland, de Staten van Flevoland en D66 en over de afgelopen en komende provinciale Staten verkiezingen. Ten aanzien van de JD deelde de heer Abcouder mee dat D66 Lelystad haar goede contacten met de JOVD niet zal opgeven. Politiek actief zijn is immers belangrijker dan de politieke kleur. Wat de provinciale verkiezingen betreft sprak hij de hoop uit dat Tweede Kamerleden ook in 1987 in de rij zullen staan om een spreekbeurt te komen houden in Flevoland, net als de vorige keer.

D66 EN DE WEDUWE ROST VAN TONNINGEN

Het verhaal van Tweede Kamerlid Kohnstam begon met een beoordeling van het nut voor D66 om zich Vrijzinnig Democratisch te noemen. Hoewel de ideeën van de VDB op één lijn zaten met de ideeën van D66 nu, denkt Kohnstam dat een abstractie als Vrijzinnig Democratisch geen nut heeft voor D66 omdat het geen gevoelswaarde vertegenwoordigt. Belangrijker dan het Vrijzinnig Democratisch etiket vindt Kohnstam dat ieder probleem pragmatisch wordt benaderd, en niet vanuit een vooraf vastgestelde ideologie. Voor de andere politiek van D66 is, aldus Kohnstam, openbare twijfel een voorwaarde. Openbare twijfel, zodat iedereen kan volgen waarom een bepaalde beslissing wordt genomen.

Jacob Kohnstam ging ook uitvoerig in op de kwestie Rost van Tonningen. Over een aantal zaken was de fractie het eens. Bijvoorbeeld dat er sprake is van rechtsongelijkheid, zowel door de schandalige manier waarmee wordt omgesprongen met uitkeringen aan oorlogsslachtoffers, als waar het andere NSB-ers betreft die wel hun pensioen kwijt raakten. En er kan volgens de fractie iets worden gedaan op grond van een nieuw feit, te weten inzicht in de omvang van de wonden die de oorlog heeft geslagen, wonden die nog altijd niet zijn geheeld, en bij de betrokkenen waarschijnlijk nooit zullen helen.

Het afpakken van het pensioen van de weduwe Rost lost volgens de fractie echter niets op, daarmee zijn oorlogsslachtoffers niet geholpen. Ook zal ze daarmee er niet van weerhouden worden rascistische propaganda te maken. Wat dus in ieder geval moet gebeuren, is het verbeteren van de situatie van verzetsslachtoffers en het vrijmaken van een officier van justitie die de weduwe Rost kan vervolgen voor

afnemen van het pensioen van de weduwe Rost nodig is, was de fractie verdeeld. Twee leden vonden van wel, de overigen van niet. Wat hen bij deze uitkomst deed verschillen was het net iets meer de doorslag laten geven van het rechtsgevoel, respectievelijk de rechtszekerheid. Omdat de redenering in beide gevallen dezelfde was, en de verschillen pas in de laatste stap ontstonden, kon Kohnstam beide standpunten verdedigen, ook al had bij hem in de afweging de rechtszekerheid de doorslag gegeven.

Na het verhaal van Jacob Kohnstam werd er gepauseerd, vervolgens werd het nieuwe bestuur gefinstaleerd. Een bestuur gedomineerd door vrouwen, Jolanda Valk als VVO, Siska Hensens als Penningmeester, Christa Hoff als algemeen secretaris en Ricko Pardoën als voorzitter. Uiteraard volgde nog een lange rij felicitaties van vertegenwoordigers van andere regio's van de JD.

ERNESTO; JONGERENVERTEGENWOORDIGER

De derde spreker was Ernesto Braam, landelijk bestuurslid en jongerenvertegenwoordiger bij de VN. Zijn verhaal was geheel gewijd aan zijn ervaringen in deze tweede functie. Hij begon zijn verhaal, een primeur voor de JD: de eerste keer dat hij in Nederland een toespraak hield als jongerenvertegenwoordiger!, met het spelen van het bandje-dat-niet-mocht. De rest van zijn verhaal is in grote lijnen al weergegeven in de laatste DEMO van vorig jaar. Hij sloot echter af met de politieke uitspraak dat het Nederlandse ministerie van buitenlandse zaken niet langer net moet doen alsof er in Nederland consensus bestaat over het te voeren buitenlandse beleid, aangezien dat al jaren niet meer het geval is.

De oprichtingsvergadering ten slotte, werd afgesloten met een speech van de kersverse voorzitter van de regio Flevoland, waarin hij aankondigde te gaan samenwerken met de regio's Twente en Gelderland, en in de toekomst ook met Zwolle.

EK

(Leidsch Dagblad donderdag 11 december 1986)

Oprichting afdeling van Jonge Democraten:

'Jongeren politiek bewust maken'

Oprichting Midden Holland door Elmer Klaasen

Zoals verwacht kan worden van de oudste universiteitsstad van Nederland, beschikt deze over stemmige zaaltjes die uitermate geschikt zijn voor oprichtingsvergaderingen. In een negentiende eeuws pand, met het gebruikelijke prettig hog plafond, zag de regio Midden Holland het levenslicht. Deze regio, die meteen na de oprichting al tot de omvangrijkste regio's van de JD moet worden beschouwd, is in een heel korte tijd van de grond gekomen. Nadat op het introductie weekend afgelopen september een stel actievelingen elkaar vonden, is nog geen drie maanden later de oprichting een feit.

De vergadering werd geopend door, de niet tot het bestuur toetredende, Ben Bol, waarna deze het woord gaf aan LB-voorzitter Steven Pieters. Deze lanceerde het JD-campagne plan met als onderwerp Referendum. Hij verwijt de VVD de referendum discussie in de kiem te hebben gesmoord door zich tegen elke vorm van referendum, zelfs de

gematigde vorm die de commissie Biesheuvel heeft voorgesteld, uit te spreken. Door middel van een enquête en een handtekeningen actie zal dit onderwerp in de belangstelling moeten worden gehouden.

HERINNERINGEN VAN EEN OUDE DEMOCRAAT

Vervolgens kreeg Aad Nuis (Tweede kamerlid voor D66) het woord, die zich zoals alle D66-ers dat tegenwoordig schijnen te doen, "oude Democraat" noemde. Na begonnen te zijn met op humoristische wijze uit te leggen waar hij het niet over ging hebben, hield een verhaal over vroeger. Daarbij noemde hij vrijheidsliefde, of vrijzinnigheid, een links gevoel.

In de jaren vijftig werd over vrijheid niet nagedacht, aldus Aad Nuis, het was toen een vanzelfsprekendheid. Het besef dat Nederland in de handen was gevallen van een kleine groep regenten kwam pas in de jaren zestig. Vrijheid werd toen weer iets waar je voor moest vechten. Dat nieuwe gevoel van vrijzinnigheid was het zuiverst vertegenwoordigd bij D66, maar ook andere partijen kregen er mee te maken. De VVD haakte niet op deze nieuwe ontwikkeling in, al had dat in de jaren zestig nog wel gekund. De VVD koos ervoor het pad van de conservatieve volkspartij op te gaan, deze partij ging zich richten op het potentieel van de conservatieve kiezers, en met succes. Nu komt die partij echter in de problemen met deze twintig jaar geleden gemaakte keus, het CDA wil haar natuurlijke plaats weer innemen. Het CDA, dat het zedemeester spelen in haar wortels heeft, kon niet inspelen op de nieuwe tendens van vrijzinnigheid. Bij de PvdA was deze tendens wel duidelijk aanwezig, maar deze partij heeft een traditie van vaderlijkheid.

Nu (twintig jaar na de oprichting van D66) leeft, aldus Aad Nuis, de vrijzinnigheid nog steeds in D66. Nog steeds wordt gezocht naar mogelijkheden om burgers die dat willen meer invloed te geven, en meer mogelijkheden om deel te nemen aan de politieke besluitvorming. Toch is D66 bang voor het referendum, als oorzaak hiervoor geeft Aad Nuis dat vele D66-ers vrezen dat het referendum de hervorming van het vertegenwoordigende stelsel zal tegenhouden. Een grote tekortkoming van het huidige stelsel is volgens Aad Nuis de rol van de lijsttrekker, die voor zijn "gevolg" de weg de Tweede Kamer in vrijmaakt.

HET NIEUWE BESTUUR

Na de toespraak van Aad Nuis presenteerde de bestuurskandidaten voor de regio Midden Holland zich en werden deze, aangezien er geen tegenkandidaten waren, bij acclamatie benoemd. Voorzitter werd Han Weber (19, student rechten), algemeen secretaris Patrick Bergervoet (17, 5 VWO), penningmeester Arjen Hoekstra (16, 5 VWO), VVO Roeland Nieuweboer (student Nederlands Recht), Secretaris S&V Chantal Slappen-del (20, studenten diëtiëk in Amsterdam) en secretaris publiciteit Remko Fekkes (20, student rechten). Ook werden een kascommissie en een hoofdredacteur van het regioblad benoemd.

Als eerste mocht de vroegere LB-contactpersoon (Hans van Daalen) de nieuw opgerichte regio feliciteren. Als geschenk namens de afgetreden LB-ers werd een steunpilaar voor de regio overhandigd. Hij opende de rij van feliciterende LB-ers, regiobestuurders, andere jongerenorganisaties en D66-ers.

TER AFSLUITING: KROEGENTOCHT

Na de druk bezochte oprichtingsvergadering, waar meer dan 60 aanwezigen waren, was het tijd voor de kleine kroegentocht waar ongeveer 25 mensen aan meededen. Drie kroegen werden bezocht. Als eerste liepen we "De Scarabee" binnen, waar het nieuwe RB een afspraak had met een journalist van het Leidsch Dagblad. Vervolgens werden "Het

Kaisertje" en "Het Onvolprezen Gerecht" aangedaan. "Het Gerecht" is het gezelligste Belgisch-Bier café van Leiden en omgeving, hier zal dan ook één van de twee maandelijkse borrels plaatsvinden. Rond één uur ging eenieder huiswaarts, waarbij opgemerkt moet worden dat Antwerpen voor de meesten toch niet op de kortste weg naar huis ligt.

EK

GROOT AMSTERDAM

Uit Amsterdam werd mij gemeld dat Steven Pieters aanwezig zal zijn op de ARV. Een goede gelegenheid voor de regio-leden die onze voorzitter nog niet kennen om eens een praatje met hem te maken. Het publiciteitsteam waarvan in de vorige DEMO reeds melding werd gemaakt, is inmiddels van de grond gekomen. Een viertal liefvallige heren zal in het vervolg door de hoofdstad snellen om een ieder te doordringen van het bestaan van de Jonge Democraten. De vuurdoop is de campagne voor de Provinciale Staten verkiezingen.

Het regiobestuur is uitgebreid met een vijfde functie: voormalig landelijk bestuurslid Rengert Elburg heeft het secretaris publiciteitschap (a.i.) op zich genomen. Tenslotte wordt gemeld dat de datum voor de gemeenteraadsexkursie nog niet vaststaat.

ThC

TWENTE

Het regiobestuur heeft vlak voor de kerst vergaderd en heeft een voorlopig lijstje van activiteiten vastgesteld voor het eerste halfjaar van 1987. Ter voorbereiding van de twee komende ALV's zullen er tevens twee regiovergaderingen georganiseerd worden, op 14 februari en eind April (voor meer informatie bel Marc Roza (053-895067) of Geraldine Fahner (05490-27818)).

Tijdens de Provinciale Staten verkiezingen zal worden samengewerkt met de regio's Flevoland en Gelderland, terwijl ook contact met andere jongerenorganisaties op provinciaal niveau wordt opgenomen. Verder ligt op dit gebied medewerking met het provinciaal M50-voorlichtingsproject voor de hand. De CNV-jongeren hebben een posi-

tieve start gemaakt door actie met betrekking tot het jeugdwerkgarantieplan van minister De Koning. De JD gaat meedoen bij de voorbereiding en zal trachten om een themamiddag te organiseren over dit onderwerp later in het voorjaar.

Tenslotte zijn er natuurlijk de festiviteiten. Arnd van Zanten (VVO) meldt hierover:

"Voel jij je op vrijdag de dertiende thuis ook nooit op je gemak? Kom dan naar die gezellige Twentse borrel op vrijdag 13 maart. Eetcafe "de Appel", Enschedestraat 34 in Hengelo, vanaf 20.00 uur. Dus wat doe jij als de koude rillingen weer over je rug lopen?... Precies, tot de dertiende !

Marc Roza

LIMBURG

Het zwarte schaap van de regio familie is serieus bezig zich uit het dal te werken waar ze nog immer in verkeren. Paul Leenards melde mij, dat de regiobestuur de mogelijkheid van het organiseren van 'huiskamerbijeenkomsten' bestudeert. Momenteel wordt in de regio onderzocht of er animo voor dit plan bestaat. Paul verwacht dat de eerste huiskamerbijeenkomst eind februari/ begin maart zal kunnen plaatsvinden. Succes!

Th C

UTRECHT

In de vorige DEMO lazen jullie hoe regio Utrecht 'nasidderde van een bestuurswisseling'. Welnu, siddering heeft plaatsgemaakt voor standvastigheid. Als jullie dit onder ogen krijgen is de themavond over buurthuizen net achter de rug. Voor 24 februari proberen we de lijstaanvoerder en andere kandidaten van D66 voor de PS-ver-

kiezingen uit te nodigen voor een discussie (20.00 uur, cafe Jansdam, Utrecht).

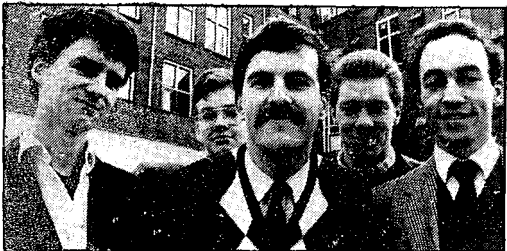
Ook is er natuurlijk de maandelijkse borrel (eerste maandag in King Arthur, Utrecht)

Met vreugde meld ik dat de Vrijbrief keurig op tijd is verschenen, hoewel er geen SP was. Gelukkig is hij er nu wel (a.i.): Mark van der Heiden. Op de ARV (12 februari, kelder onder Oude Gracht 5, Weerzijde, aanvang 20u00) zal deze functie, evenals die van Secretaris definitief bezet worden. Robert Tubbergen is bezig regionale werkgroepen voor provinciale en gemeentelijke politiek op te richten. Alle belangstellenden kunnen hem bellen: 030-731319.

Tenslotte kunnen wij melden dat eind januari de nieuwe regiofolder gaat verschijnen. Gedurende de campagnetijd zal deze te verkrijgen zijn bij de stand van D66 op de Stadhuisbrug, waar JD-ers uit het hard van Nederland zich wederom zullen presenteren.

RB

Het bestuur van de regio Utrecht:

FRIESLAND

De JD-ers in Friesland richten al hun energie op de themamiddag 'de invloed van jongeren op media en politiek'. Helaas, als deze DEMO op jouw deurmat valt is dit feest al 'verleden tijd'. In de volgende DEMO gaat Theo Hooghiemstra hiervan uitgebreid verslag doen.

Verder zijn van belang de twee bestuurswisselingen. Richard Meschendorp is de nieuwe voorzitter en Klaas Hielstra is de nieuwe secretaris publiciteit. Namens de

DEMO-redactie: proficiat.

Op twee februari start in Friesland de campagne. Op deze dag brengen Jan Vis (voorzitter van de D66 Eerste Kamer-fractie) en Hans van Mierlo een werkbezoek aan de NAVOM (Nederlandse Academie voor Overheids Management). Ook de JD zal een deel van het programma verzorgen. Informatie bij Richard (tel 05170-4185).

RvdP

GRONINGEN

Het woord is nu aan Anja van Engen:

'Op 8 januari organiseerden we een nieuwjaarsborrel. Door Ingrid worden dan de Definitieve PEP-groepen voor 1987 aangekondigd. Bert Boerland organiseerd in januari een vormingscongres over het initiatiefrecht.

Bert-Jan is coördinator van een vormingscongres dat waarschijnlijk 21 april wordt gehouden. Hierbij wordt gedacht aan het uitnodigen van politieke kopstukken. We houden je op de hoogte, dit wordt namelijk een interessant congres voor iedereen.

Jaap, het nieuwste RB-lid is enthousiast bezig met het organiseren van een avond met Antilliaanse en Surinaamse jongeren.

Linze en Sebe proberen het PPJK-Groningen te redden, wat door de bezuinigingen van Brinkman met opheffing bedreigd wordt. Een ramp voor de politieke jongerenorganisaties in Groningen.

Dan rest nog de campagne, ook daar zijn we druk mee bezig. Een tip, laat acceptgiro-kaarten maken en probeer via een leuke presentatie donateurs te krijgen.'

RvdP

GELDERLAND

De regio Gelderland organiseert zaterdag 7 en zondag 8 februari een scholings- en vormingsweekend. In samenwerking met D66 is een programma opgesteld. Op het programma staan onder andere spreken in het openbaar, forumtraining vergadertechniek, en een rollenspel. Er kunnen 30 mensen deelnemen. De kosten bedragen f15,- per persoon. Het weekend zal worden gehouden in Jeugdherberg Alteveer, Diepenbrocklaan 27 te Arnhem. Deelnemers krijgen ongeveer een week van te voren stukken ter voorbereiding toegestuurd. Voor nadere informatie: Otto Hensen, Kievitstraat 2, 6665 AS Driel, tel 08306-42691 of; Xander Teunissen, Postkantoorstraat, 33 6551 BH Weurt, tel 08897-73270.

MIDDEN HOLLAND

Dit is het eerste regiojournaal uit Midden Holland. We zijn net opgericht en daarover kunnen jullie op een andere plaats in deze DEMO lezen. Ik zal een overzicht geven van wat we vanaf de oprichting gedaan hebben en waarmee we ons de komende tijd bezig houden. -We hebben ons tweede radiointerview gehad, dit keer voor de lokale radio Zoetermeer. -We staan met een stukje in het blad van de D66 afdeling Zoeter-

meer.

-Er is contact geweest met andere politieke jongerenorganisaties over een samenwerkingsverband op provinciaal niveau. Hiervoor wordt samengewerkt met de Regio Zuidelijk Holland.

-Er komt in het kader van de verkiezingscampagne een provinciaal lijsttrekkersdebat op 14 maart. Dit gebeurt in samenwerking met de regio Zuidelijk Holland, JOVD, JS en CDJA. De plaats is nog niet bekend.

-Verder bereiden we de rest van de campagne voor. Alle ideeën voor en hulp bij de campagne zijn van harte welkom. Hierover kunnen jullie bellen met Remko Fekkes, 070-203617, of met Patrick Bergvoet, 079-416746.

-Misschien komt er een regionale campagnefolder.

-We zijn bezig met een jaarplan en de bijbehorende begroting.

-De tweede ARV is eind februari.

-We zoeken mensen voor de redactie van ons regioblad. We werken niet met een vaste redactie, maar ieder die naar de redactievergadering komt, is voor dat nummer redacteur en bepaalt mede de inhoud van het blad. Op de eerste redactievergadering in de week van 19 januari wordt de naam van het blad vastgesteld.

-Met vragen en suggesties kunnen jullie altijd terecht bij Han Weber, 071-131954, bij Patrick Bergvoet, of bij mij, Met hartelijke groeten,

Remko Fekkes.

REGIOBORRELS

Amsterdam:	eerste donderdag van de maand, Café Cul de Sacc.
Groningen:	tweede donderdag van de maand, Café de Draai, Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.
Midden Holland:	-tweede woensdag van de maand, "t Gerecht", Lokhorststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-19u00.
	-vierde woensdag van de maand, Café "De Paap", Papestraat Den Haag. 20u00.
Utrecht:	eerste maandag van de maand, English Pub King Arthur, Oude Gracht Utrecht. 21u00.
Zuidelijk Holland:	tweede dinsdag van de maand, M.S. de Scheepjes, Hang 41 Rotterdam. 20u30.
Twente:	tweede vrijdag van de maand, eetcafé "De Appel", Enschedesestraat 34, Hengelo. 20u00.

AGENDA

FEBRUARI

- zo 1 ARV-Brabant
 ma 2 campagnestart Friesland
 za 7/zo 8 cursus "vergader-, discus-
 sie- en spreekvaardigheids-
 techniek Gelderland.
 za 7 ARV Twente
 zo 8 vergadering LB
 do 12 -deadline DEMO 4;2
 -zevende ARV Utrecht, 20u00
 za 14 ARV Twente, 14u00
 vr 13/zo 15 discussieweekend mensen-
 rechten Forum International
 sluiting kandidaatstelling
 di 17 ARV Zuidelijk Holland
 vr 20 sluiting congresboek
 zo 22 vergadering LB
 di 24 debat kandidaten Provinci-
 ale Staten Utrecht 20u00
 Jansdam, Utrecht
 wo 25 ARV Gelderland
 do 26 verschijningsdatum congres-
 boek

MAART

- vr 6 -verschijningsdatum DEMO4;2
 -vergadering LB
 za 7 ALV 8
 vr 13 themaavond ontwikkelings-
 hulp Regio Gelderland
 za 14 vergadering LB
 wo 18 Provinciale Staten verkie-
 zingen
 do 19 deadline DEMO 4;3
 za 28 themadag basisinkomen

Weekend Mensenrechten

Forum International, een Europese orga-
 nisatie van liberale en vrijzinnige
 jongeren, organiseert van 13 t/m 15
 februari a.s. een discussieweekend over
 mensenrechten. Verschillende aspecten
 an mensenrechten, o.a. "mensenrechten
 n ontwikkelingssamenwerking" en "men-
 enrechten en ontspanning" komen daar-
 ij aan de orde. Sprekers zullen er on-
 der andere zijn uit Amnesty Interna-
 tional en de politiek.
 Van dit weekend zullen ook buitenlandse
 jongeren, met name uit België en de
 Bondsrepubliek, deelnemen. Het weekend
 wordt gehouden in "De Grote Bunte",
 Grote Buntestraat 32 te Nunspeet. Iede-
 re belangstellende is welkom. Nadere
 informatie en opgeven is mogelijk bij:
 Ingrid de Groen, d'Almarasweg 147,
 6525 DW Nijmegen. Tel. 080-568001.

Secretariaat JD
 Bezuidenhoutseweg 195
 2594 AJ Den Haag
 070-858109

Adressen Landelijk Bestuur

Steven Pieters (Vz)
 Froukemaheerd 138
 9736 RL Groningen
 050-420906

Josinta Sarkol (VVO ai)
 2e J v Campenstr 76 bg-1
 1073 XT Amsterdam
 020-736814

Marco de Ruiter (VVP)
 Struisenburgerdw.str. 100
 3063 BV Rotterdam
 010-4144241 of 020-736814

Edwin Lantinga (Alg Secr ai)
 Achterharingvliet 133
 3011 TD Rotterdam
 010-4330178

Steven van Schilfgaarde (Pm)
 Benthuizerstraat 2
 3036 CG Rotterdam
 010-4670264

Arjen Ros (Secr. Publ.)
 Prinsenstraat 5-a
 9711 CL Groningen
 050-135751

Ernesto Braam (Int. Secr. ai)
 Herengracht 384
 1016 CJ Amsterdam
 020-226144

André van Hooren (Secr S&V ai)
 Willem van Hornestraat 26
 5611 PV Eindhoven
 040-118244

Erik Hordijk (Secr LW&O ai)
 Struisenburgerdw.str. 113
 3063 BT Rotterdam
 010-4145383

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

port betaald/ port payé Utrecht

Hoofdartikel pagina 3
De Statenverkiezingen
van 1987

Interview pagina 7
Hans van Mierlo

DNPP
HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

Jg. 4 Nr. 2

Maart 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

COLOFON Redactioneel

door Elmer Klaasen, hoofdredacteur

De DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie "Jonge Democraten".

DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan JD leden gebeurt gratis. Voor abonneementen; stort f20,- op giro 701386 tnv pennigmeester "Jonge Democraten", Den Haag; ovv "abonnement DEMO".

Losse nummers zijn te bestellen door een briefje te sturen aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten. Kosten fl,50 (excl. verzending)

REDACTIE

Bert Boerland
 Theo Cramer
 Albert Hoff
 Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
 Simon Minks
 Henk Pijper
 Roel van der Poort
 Marc Roza

Erik Hordijk (landelijk bestuur)

CARTOONS

Alphons van der Gruijthuijzen

REDACTIEADRESSEN

1- Bezuidenhoutseweg 195
 2594 AJ Den Haag
 2- Ina Boudier Bakkerlaan 85
 3582 XC Utrecht
 telefonisch te bereiken:
 Elmer Klaasen, tel 030-515338

Regels aangaande plaatsing en verantwoordelijk zijn opgenomen in een redactiestatuut dat is op te vragen bij het landelijk secretariaat of op één van beide redactieadressen.

Voor informatie over het lidmaatschap van de Jonge Democraten: bel 070-858109.

Wil je je opgeven als lid, stuur dan een kaartje naar het secretariaat van de Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195 2594 AJ Den Haag. Vermeldt naam, voornaam, adres, telefoonnummer, geboortedatum en of je man danwel vrouw bent.

Eenieder die deze DEMO doorbladert, zal het opvallen dat in het opinie-gedeelte van dit nummer vooraanstaande D66-ers nadrukkelijk aan het woord zijn. In het hoofdartikel krijgt Jan Vis het woord terwijl voor het interview Hans van Mierlo ondervraagd is. De reden hiervoor ligt voor de hand: 18 maart aanstaande zijn er provinciale statenverkiezingen, deze kunnen we niet ongemerkt voorbij laten gaan.

In deze DEMO staat ook een nieuwe (hopelijk zeer regelmatig terugkerende) vaste rubriek: 'In debat'. Op dit artikel, dat suggereert dat alle politieke keuzes keuzes van leven en dood zijn, verwachten wij reacties.

Het tweede deel van deze DEMO is gebruikt voor een groot aantal huis-houdelijke mededelingen van het Politiek Bureau, het LB, en regio's. Ook is in deze DEMO de acceptgirokaart te vinden dit in mijn vorige redactioneel al werd aangekondigd. Vul hem in!

Tenslotte wil ik eenieder er op wijzen dat om organisatorische reden de eerder gepubliceerde deadlines van alle volgende DEMO's met één week is vervroegd, voor DEMO 4;3 is dat dus niet 19 maart zoals eerder aangekondigd, maar donderdag 12 maart.

INHOUDSOPGAVE

-REDACTIONEEL/COLOFON	2
-HOOFDARTIKEL: De statenverkiezingen van 1987	3
-INTERVIEW: Hans van Mierlo	7
-In Rusland wonen mensen	10
-IN DEBAT: Politiek, een kwestie van leven en dood	11
-Oost-west: een nieuwe impuls	13
-OPINIEPAGINA	16
-POLITIEK BUREAU, o.a. algemeen kiesrecht en vrouwenkiesrecht	17
-IN DE SCHIJNWERPER	20
-MEDEDELINGEN LB	21
-KRONIEK; themaavond 'invloed jongeren op media en politiek	24
-REGIOJOURNAAL	26
-Regioborrels	27
-AGENDA	28

Hoofdartikel

door Jan Vis

Jan Vis is de voorzitter van de D66 Eerste Kamerfractie, en tevens nummer één op de lijst voor de verkiezing van de nieuwe Eerste Kamerfractie. Daarnaast is Jan Vis als hoogleraar Staatsrecht verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen.

De statenverkiezingen van 1987

woensdag 18 maart gaat Nederland naar de stembus. Er zijn dan verkiezingen voor de provinciale staten. Velen zien in deze verkiezingen een opiniepeiling over het regeringsbeleid. Deze verkiezingen zijn ook van direct belang voor de politieke verhoudingen op landelijk niveau, omdat de regering haar meerderheid in de Eerste Kamer kan verliezen. Wij hebben de voorzitter van de Eerste Kamerfractie van D66, Jan Vis, gevraagd over deze zaken zijn gedachten te laten gaan.

Met de verkiezingen voor de provinciale staten in zicht maakt zich van de Nederlandse politiek altijd een bijzonder soort zenuwachtigheid meester. Om het hartst beweren politici van allerlei slag dat het in de eerste plaats om provinciale verkiezingen gaat en dat de landspolitiek dus niet aan de orde is. Maar naarmate de verkiezingscampagnes vorderen en de stembussen dichterbij komen verandert het beeld: de landspolitiek wordt steeds belangrijker en tenslotte zijn de provinciale verkiezingen bijna niet meer te onderscheiden van de nationale verkiezingen.

Dat is jammer voor de provincie, maar het schijnt niet anders te kunnen. De oorzaken van deze vertekening liggen overigens voor het oprapen. Aan de provinciale verkiezingen doen vrijwel alleen maar landelijke politieke partijen mee. De enige uitzondering is Friesland waar de Fries Nationale Partij in de staten een rol van enige betekenis speelt; in de andere provinciale parlementen zitten dezelfde partijen als in het nationale parlement aan het Binnenhof. Het ligt dus voor de hand dat die nationale partijen de uitslagen van de provinciale

verkiezingen steeds willen vergelijken met de kamerverkiezingen.

KABINETTEN KUNNEN VALLEN DOOR DE PROVINCIALE STATEN VERKIEZINGEN

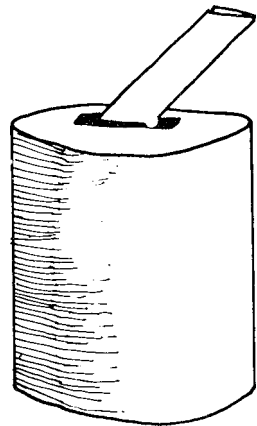
Bovendien heeft de geschiedenis geleerd dat de provinciale verkiezingen soms wel degelijk direct van invloed zijn op de landelijke verhoudingen. Als bij de statenverkiezingen blijkt dat een bepaalde partij fors verliest ontstaan er aan het Binnenhof spanningen die dan tot een kabinetscrisis kunnen leiden. De grote kabinetscrisis van 1958, die een eind maakte aan de naoorlogse samenwerking tussen christendemocraten en socialisten (de periode Drees), vond mede zijn oorzaak in de statenverkiezingen van dat jaar. Vergeleken met de kamerverkiezingen van 1956 verloren de socialisten vier procent (wat voor die tijd veel was), ze gingen in het kabinet hardere eisen stellen, de verhoudingen met de KVP werden erg slecht en in december 1958 bracht de meerderheid van de Tweede Kamer, onder aanvoering van de KVP, het laatste kabinet Drees ten val. In 1966, tijdens de nacht van Schmelzer, had er een soort reprise plaats. Bij de statenverkiezingen van 1966 incasseerden de socialisten weer een fors verlies (vier en een half procent vergeleken met de voorafgaande Kamerverkiezingen), weer werd de verhouding met de KVP erg slecht en in oktober 1966 kwam het tot een ontlading: weer torpedeerde de KVP een kabinet met socialisten. Het verhaal wordt eentonig: in 1982 bezweek weer een kabinet na afloop van de statenverkiezingen. Net als in 1958 en 1966 boekten de socialisten bij de provinciale verkiezingen van 1982 een miserabel resultaat. Ze verloren maar liefst acht procent: een absoluut dieptepunt waardoor de partij niet meer de tweede partij van het land was, maar op de derde plaats kwam, ingehaald door de VVD. Net als in 1958 en 1966 kwamen er forse spanningen in de coalitie waardoor in mei 1982 het kabinet-Van Agt II uit elkaar spatte -ditmaal niet in de Tweede Kamer, maar achter de gesloten deuren van de ministerraad.

NIEUWE ELEMENTEN ANNO 1987

Wie dat allemaal overziet hoeft zich er dus niet over te verbazen dat aan het Binnenhof met heel veel belangstelling wordt gekeken naar de

18 MAART
VERKIEZINGEN
PROVINCIALE STATEN
STEMT!

☐ Gilt	☐ Drees
☐ Van Agt	☐ Schmelzer
☐ De Vries	☐ De Vries

provinciale verkiezingen. Daar komt bij dat de statenverkiezingen van 1987 nog een paar nieuwe elementen vertonen. Het minst belangrijk is het feit dat er niet meer elf provincies zijn waar wordt gestemd, maar twaalf (Flevoland is er bij gekomen). Iets belangrijker is het feit dat de vorige staten-verkiezingen vijf jaar geleden werden gehouden en geen vier jaar zoals gebruikelijk. De politieke samenstelling van de staten is erg verouderd: sinds maart 1982 zijn er twee maal kamerverkiezingen gehouden, namelijk in september 1982 (naar aanleiding van de kabinetscrisis van dat jaar) en in 1986 (de gewone periodieke verkiezingen).

Het belangrijkste is de nieuwe wijze van verkiezing van de Eerste Kamer. Dat zit als volgt: De Eerste Kamer wordt van oudsher niet gekozen door de kiezers (zoals de Tweede Kamer, de staten en de gemeenteraad) maar door de leden van de staten. tot 1983 geschiedde deze verkiezingen in gedeelten ("partieel"), d.w.z. om de drie jaar de helft. Het gevolg was dat de samenstelling van de Eerste Kamer altijd achter liep bij de politieke werkelijkheid. Bij de grote grondwetsherziening van 1983 is dat veranderd. Dit jaar zal de Eerste Kamer voor het eerst helemaal ("integraal") worden vernieuwd en wel in mei van dit jaar, door de nieuwgekozen staten. De nieuwe politieke krachtsverhoudingen worden dus niet meer bij stukjes en beetjes doorgegeven maar in één keer helemaal. Dat kan er toe leiden dat de twee regeringspartijen (CDA en VVD), die nu samen 42 van 75 zetels in de Eerste Kamer hebben, de meerderheid verliezen. Dat zal niet tot een crisis leiden, want de oppositie is niet van plan het kabinet naar huis te sturen (D66 en PvdA vinden allebei dat zoiets wel door de Tweede

Kamer mag worden gedaan maar niet door de Eerste Kamer), maar één en ander kan voor het kabinet toch wel een paar moeilijkheden opleveren. Belangrijke wetsontwerpen kunnen sneuvelen in de Eerste Kamer. Misschien dat het kabinet in zoiets aanleiding ziet om af te treden, maar die beslissing is dan voor verantwoordelijkheid van het kabinet. Waarschijnlijker is overigens dat het kabinet wat meer rekening gaat houden met de opvattingen van de oppositie zodat de kans op verwerping door de Eerste Kamer kleiner wordt. Dat rekening houden met de oppositie zul je dan vooral in de Tweede Kamer merken, want het is die kamer die voorstellen van de regering kan veranderen; de Eerste Kamer mag niets veranderen en mag alleen maar voor of tegenstemmen. Concreet gezegd: als bijvoorbeeld D66 in de Tweede Kamer met een amendement op een bepaald wetsvoorstel komt, doet amendement te aanvaarden. De Tweede Kamerfractie van D66 zal dat aldus gewijzigde wetsvoorstel en de Eerste Kamerfractie van D66 zal dat voorbeeld volgen.

Overzicht van de verkiezingsresultaten van D66 bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer en voor de provinciale staten:

	Tweede Kamer	Prov. Staten
1967	4.5%	-
1970	-	7.8%
1971	6.8%	-
1972	4.2%	-
1974	-	1.0%
1977	5.4%	-
1978	-	5.2%
1981	11.0%	-
1982	4.4%	8.3%
1986	6.0%	-

De staten verkiezingen van 1971 leverden een miserabel resultaat op. De partij was bijna verdwenen. De verkiezingen van 1982 leverden een heel goed resultaat op. We doen ons best om het dit jaar weer zo goed te doen.

REGERING BANG VOOR LINKSE MEERDERHEID IN EERSTE KAMER

Het is duidelijk te merken dat de regeringspartijen helemaal niet gediend zijn van die mogelijkheid. CDA en VVD zij druk bezig om de indruk te wekken dat bij deze staten-verkiezingen de positie van het kabinet op het spel staat. Je kunt dat merken aan de plotselinge

belangstelling van de regering voor het onderwerp criminaliteitsbestrijding. Ineens wordt de begroting van Justitie flink verhoogd om de criminaliteit te bestrijden. Wie de zaken niet goed volgt zou denken dat Nederland ineens veel misdadiger is geworden en dat er daarom plotseling moet worden ingegrepen.

De werkelijkheid is anders; er is wel een groei van de criminaliteit, maar dat is al jarenlang het geval. Al jarenlang is er door het parlement gevraagd om meer geld voor justitie en politie, jarenlang verkocht de regering nee, maar nu vlak voor de staten-verkiezingen zijn er ineens zoveel financiële meevallers dat er wel extra geld beschikbaar is. Toevallig, hoor. De oppositie heeft wel enige reden tot verbazing; de afgelopen 21 jaar is het departement van justitie voortdurend in handen geweest van CDA en VVD-ministers, in de afgelopen jaar is dat departement slechts 7½ jaar in handen geweest van een andere partij (PvdA). Je zou dus zeggen dat VVD en CDA ook wel wat eerder de nu kennelijk zo noodzakelijke maatregelen hadden kunnen nemen.

PROVINCIALE VERKIEZINGEN EN DE PROVINCIALE POLITIEK

Genoeg over het landelijke aspect van de provinciale verkiezingen. Wat betekenen de verkiezingen voor de provincie zelf en dan vooral voor de jongere kiezers in de provincie?

Eerlijk gezegd is de betekenis niet zo heel erg groot en dat komt doordat de provincie voor de kiezers weinig rechtstreekse betekenis heeft. De provincie is een soort toezichthouder op het gemeentelijk beleid en verder een soort uitvoerder van taken die door het rijk worden opgelegd. Als je de provinciale taken nagaat dan valt het op dat de provincie veel taken heeft die te maken hebben met planning. Die planning moet dan worden verricht binnen de grenzen die door het rijk worden aangegeven. Meestal zijn dat vooral financiële grenzen.

Dat is ondankbaar werk voor de provincie: als het rijk wil bezuinigen is het heel vaak de provincie die mag uitmaken hoe de bezuinigingen wordt verdeeld. Anders gezegd: het zijn vaak de bezuinigingen die worden "gedecentraliseerd". Een paar voorbeelden: de provincies hebben taken inzake de planning van onderwijsvoorzieningen, culturele voorzieningen zoals bibliotheken, recreatievoorzieningen en welzijnsvoorzieningen.

In de tijd voor de grote bezuinigingen hebben sommige provincies zelf taken opgepakt, bijvoorbeeld op het gebied van de jeugdhulp-verlening. Het ligt voor de hand dat juist die eigen activiteiten nu op de tocht zijn gaan staan. De meeste andere taken liggen in de sfeer van het toezicht en het verlenen van vergunningen. Het toezicht heeft bijvoorbeeld betrekking op gemeentelijke plannen inzake de zogenaamde terugploegregeling ter bevordering van de werkgelegenheid, het verlenen van vergunningen heeft onder meer te maken met milieubeheer en ambulance vervoer.

Provinciale deskundigen zijn het er over eens dat "de" provincie eigenlijk niet bestaat. De bestuurscultuur in de ene provincie heeft zich in de loop van de jaren heel anders ontwikkeld dan in de andere. Van bovenaf opgelegde taken worden in diverse provincies anders uitgevoerd, waarbij ook de verhouding tussen de provinciale staten en het dagelijks bestuur van de provincie (het college van gedeputeerde staten en de commissaris van de koningin) een rol speelt. In sommige gevallen hebben de staten veel taken gedelegeerd aan het dagelijks bestuur, in andere provincies niet.

Als in Nederland het referendum op provinciaal niveau zou worden ingevoerd (waar D66 voorstander van is) dan leidt dat verschil in delegatie ertoe dat in de ene provincie vaker een referendum zou kunnen worden gehouden dan in de andere: het referendum is immers bedoeld als correctie van besluiten van vertegenwoordigende organen en niet als correctie van besluiten van dagelijkse besturen.

Interview

door Henk Pijper en Marc Roza

Hans van Mierlo: 'Als iedereen anders is, zijn we allemaal hetzelfde'

Hans van Mierlo

Hans van Mierlo werd geboren in 1931, ging hij naar de lagere school, gymnasium-beta en militaire dienst naar de universiteit. Daar studeerde hij rechten. Hij onderbrak die studie één jaar om levenservaring op te doen in Frankrijk. Na beëindiging van zijn studie, ging Mr H.A.F.M.O. van Mierlo de journalistiek in, om vervolgens in 1966 over te stappen naar de politiek.

Na de verkiezingen in 1986 is D66 weer helemaal terug in de politiek. D66 is weer aanvaard als vierde stroming. Over de problemen waar D66 nu mee kampt, en over de uitgangspunten van het te voeren beleid spraken wij met de politiek leider van D66: Hans van Mierlo.

"De voorzitter van D66, Saskia van der Loo, heeft in de Democraat geschreven dat D66 nieuw kader moet gaan vormen. Betekent dit dat jongeren meer mogelijkheden gaan krijgen binnen D66?"

Hans van Mierlo Het dagelijks bestuur van de partij heeft besloten om de interne structuur van de partij te onderzoeken. Die structuur moet geschikter gemaakt worden om de opdracht op langere termijn, namelijk om tot een vernieuwing van de politieke cultuur te komen, te realiseren. Wil D66 een blijvende invloed daarin hebben, dan is een herziening van het functioneren en de positie van de partijorganen en de communicatie tussen deze organen nodig. Wil D66 op langere termijn blijven bijdragen aan de politieke vernieuwing, dan zal zij aandacht moeten besteden aan het leveren van deskundige politici op verschillende niveau's en hun doorstromingsmogelijkheden. Daarbij spelen jongeren natuurlijk een voorname rol. Den Uyl heeft eens zo iets gezegd als; vorming van politici is in eerste instantie een training in emotionaliteit, betrokkenheid en hartstocht. Die uitspraak is juist, want voor je het weet maken we pure bestuurders in plaats van politici.

"Een eerste voorwaarde voor iemand om zich met politiek bezig te houden, is belangstelling daarvoor. Kunt U aangeven welke eigen-

schappen je moet hebben of ontwikkelen om een goed politicus te zijn?"
Hans van Mierlo In de eerste plaats moet de publieke zaak je een zorg zijn en dat is niet iets dat je iemand kunt aanleren. Daarmee bedoel ik niet de hartstocht voor een bepaald belang.

"Maar is er dan niet sprake van een botsing tussen individualisering en zorg voor de publieke zaak?"

Hans van Mierlo Als dat de tegenstelling wordt dan gaan we slechte tijd tegemoet. Eén van de zorgen bij de individualisering is, dat wanneer je alles individualiseert je het risico loopt, dat het geheel bulkgoed wordt. Als iedereen anders is, dan zijn we allemaal hetzelfde.

"Waarom zouden jongeren bij de provinciale staten verkiezingen op jongeren moeten stemmen?"

Hans van Mierlo De jongeren zullen straks de nieuwe eeuw ingaan en hun lot zal afhankelijk zijn van hoe de samenleving zich straks bestuurt. Er zijn twee redenen voor jongeren om op D66 te gaan stemmen. Ten eerste worstelt D66 niet in gevestigde groeperingen vanuit het verleden. Dit in tegenstelling tot de drie grotere partijen die -via een respectabele geschiedenis- verbonden zijn met het verleden. Wij halen daar wél inspiratie uit, want wie zijn geschiedenis minacht, zal nooit iets van zijn toekomst kunnen maken. D66 denken wordt bepaald door het terug redeneren vanuit dat wat ons vermoeden van de toekomst is. D66 wordt daarbij niet gehinderd door vaste verbindingen met gevestigde ordes. Het heden is een optelsom van het verleden met een vermoeden van de toekomst. Een tweede reden is, dat de veranderingen steeds sneller gaan en langzamerhand de topsnelheid bereiken. In de negentiende eeuw is alles veranderd. Van elite-informatie naar massa-informatie, van elite-consumptie naar massa-consumptie. Veranderingen van moraal, ethiek, arbeidsverhoudingen, privé- en gezinsleven. Alleen de middelen waarmee je de veranderingen moet besturen zijn niet veranderd. Waarom? Omdat die verankerd zijn in de politieke macht en de politieke macht zijn basis niet verandert waaruit hij ontstaan is. De politieke macht stelt alles ter discussie, behalve zichzelf. De situatie dreigt te ontstaan dat we met instrumenten van de negentiende eeuw (de laatste aanpassing vond plaats in 1917) de 21ste eeuw moeten gaan besturen. Dat kan niet anders dan mislopen. Om met D66 de start te maken op democratische wijze die gevestigde machtsorde om te buigen naar een machtsorde die bij de toekomst past, moet een reden zijn voor jongeren om bij de verkiezingen op ons te stemmen.

"Wat vindt U van de verkiezingscampagnes van de verschillende partijen tot nu toe?"

Hans van Mierlo de verkiezingscampagnes hebben nog weinig vorm gekregen. Ik bespeur een neiging om de zaak zo landelijk mogelijk te spelen. Wij proberen dat in onze campagne te voorkomen. De VVD zit in grote problemen en het feit dat de VVD aan de uitkomst gevolgen verbindt voor het kabinet gaat mij veel te ver. Landelijke imago's van partijen zijn helaas de beslissende factor bij de uitkomst van deze verkiezingen, maar dat komt omdat bij de provincies zo weinig macht zit, dat de burger niet het gevoel heeft dat daar over zijn lot beslist wordt. Die situatie bestaat al lang en het rechtvaardigt dat ook landelijke politici zich in de campagne mengen. Maar dat is heel iets anders dan het werk van de landelijke politici in kabinet of oppositie tot inzet van de verkiezingen maken. Bij een minderheid van de regeringspartijen in de Eerste Kamer zal dat voor de D66-fractie niet van invloed zijn op haar stemgedrag zoals dat tot nu toe was. Eerste en Tweede Kamerfractie zitten op één lijn, tenzij er hele grote verschillen van m'nzicht bestaan (hetgeen zeer zelden voor is gekomen) of er moeten nieuwe feiten gekomen zijn tussen de behandeling in de Tweede en de Eerste Kamer die een ander stemgedrag rechtvaardigen. Wanneer het stemgedrag resulteert in let

betekenis zij daaraan hecht. Dat zal er alleen maar toe kunnen leiden dat de regering aanzienlijk meer reden heeft om te doen wat zij bij de regeringsverklaring beloofde, namelijk wat meer te luisteren naar de oppositie.

"Bij de eventuele televisie-debatten dreigt D66, net zoals bij de vorige verkiezingen, buiten spel te worden gezet. Vindt U dat redelijk?"

Hans van Mierlo Bij de vorige verkiezingen moest D66 nog bewijzen dat we er weer waren. Dat bewijs is nu geleverd. Als ze D66 er nu weer buiten zouden houden, dan zou ik dat een grof schandaal vinden. De hele maatschappij accepteert ons als vierde partij. Dat merk je aan alles. Als instellingen en bedrijven overleg voeren met vertegenwoordigers van kamerfracties, dan worden nu altijd tenminste de vier grootste partijen uitgenodigd. Je bemerkt een maatschappelijke erkenning. Het komt niet meer voor dat men alleen de drie grootste partijen vraagt en wanneer dat nu weer het geval zou zijn, dan is dat een onjuiste, oncollegiale eliminatie.

"D66 is altijd een voorstander geweest van decentralisatie. Dhr Lubbers zou kunnen beweren dat dit kabinet daar ook hard aan heeft gewerkt."

Hans van Mierlo Ja, maar zonder enig resultaat. Het aantal rijksambtenaren krimpt wel, maar absoluut ten gunste van de decentralisatie. De afslanking van de rijksoverheid is één grote bezuinigingsoperatie. De houding van D66 tegenover macht en overheid is, dat beide zo dicht mogelijk bij de mensen aanwezig dienen te zijn. In onze politieke cultuur is dat al lang niet meer het geval, nu is de overheid dienaar van zichzelf en niet de dienaar van de burgers die het behoort te zijn. Voor D66 ligt er dus nog een belangrijke taak om echte decentralisatie te realiseren. De centrale overheid behandelt altijd aspecten van de burgers. De burger als automobilist, de burger als bijstandsmoeder, de burger als gehandicapte, de burger als treinreiziger. Het geheel -de optelsom- loopt door de straten van een stad of dorp of die meldt zich aan een loket en daarom moet je -en dat is een langdurig proces- zorgen dat je goede lokale overheden krijgt die zo dicht mogelijk bij de burgers de organisatie en toezicht op zich nemen van de overheidszorg voor de burgers. Dat kan je alleen maar bereiken wanneer de centrale overheid zich dwingt om -via afspraken- met geld en bestuurskracht dat proces te laten plaatsvinden. Bijvoorbeeld door overheveling van doeluitkeringen naar de algemene middelen en het aantal ambtenaren bij het rijk te verminderen en bij de gemeenten te vermeerderen.

"Wat democratische controle betreft gaat jongeren de inspraak en medebeslissingsmogelijkheden in het onderwijs in het bijzonder aan. Uitgezonderd het wetenschappelijk onderwijs is daarvoor zo goed als niets geregeld, hoe denkt U dat de democratie in het onderwijs zou kunnen worden bevorderd?"

Hans van Mierlo Het is hoogst twijfelachtig of dat voor ons de hoogste prioriteit moet hebben. De hoogste prioriteit is de kwaliteit van het onderwijs. In dat opzicht zijn er zeer merkwaaardige situaties ontstaan in het voortgezet onderwijs met de keuzepakketten die daar op het ogenblik zijn. In dat opzicht ben ik een voorstander van de aanbevelingen van het WRR-rapport, waarbij gegarandeerde basisvorming in het voortgezet onderwijs plaats zal vinden op twee niveau's en voor alle leerlingen hetzelfde met de mogelijkheid tot specificatie daarna. Dat is belangrijker dan inspraak. Daar waar het kan zonder dat je de kwaliteit van het onderwijs aantast moet je maximale inspraak mogelijkheden geven.

Op dit moment is ons voortgezet onderwijs niet goed. Daar zitten we al twintig jaar over te zeuren en er verandert niets. Dát heeft

prioriteit. D66 heeft inspraak en democratisering altijd heel belangrijk gevonden maar ikzelf vindt dat daar waar kennis overgebracht wordt, de inspraak een secundair belang is. Een simpel voorbeeld: de keuzepakketten leiden ertoe dat op dit ogenblik slechts 16% van de kinderen nog geschiedenis leert. Dat betekent dat straks van de leidende mensen in onze maatschappij hooguit 1/7 weet waar we vandaan komen. Het historisch denken is noodzakelijk om over de toekomst te kunnen denken en om de lijnen vanuit het verleden naar de toekomst te kunnen doortrekken.

"Kort gezegd: Wij zijn op weg naar een kwaliteitsmaatschappij en als democratisering ten koste gaat van de kwaliteit moet je oppassen." Hans van Mierlo Ja, en dan vooral als het gaat om de vormingsfase. Inspraak zal altijd wel nadelige invloed hebben op de snelheid van beslissingen, maar daarentegen wordt zo'n beslissing wel door meer mensen ondersteund. Maar dan heb je het over mensen, die de grote slag in het leven aan het leveren zijn. Nu hebben we het over de fase waarin we de mensen daarvoor geschikt maken en dan moet je met inspraak voorzichtig zijn.

In Rusland wonen mensen!

Een commentaar van drs JD Stilteman

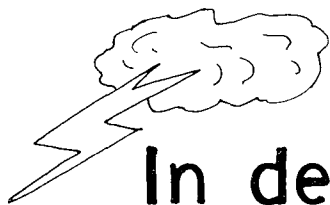
In 1917 kwam aan het autoritaire bewind van de Russische Tsaren een einde. De Russische revolutie maakte dat alle progressieven van Europa hun hoop vestigden op de gebeurtenissen die zich voordeden in dit grote land. Al snel wisten de communisten zich van het hele land meester te maken, ondanks verspreid vechtende socialistische, Tsaristische en Europese legers. Tegenstanders van de revolutie werden stelselmatig geëlimineerd.

Na een korte liberalisatie van de economie (de NEP) maakte Stalin zich echter van de revolutie meester. Tot de tweede Wereldoorlog kon zelfs deze dictator in de ogen van de meeste progressieve Europeanen geen kwaad doen. Na de oorlog, onder invloed van de Koude Oorlog werd hij echter de personificatie van het kwaad. Ronald Reagan, die opgroeide met het Rusland van Stalin, verwijst eigenlijk naar hem als hij het heeft over "The Evil Empire". Stalin maakte plaats voor Chroet-

shov, Chroetshev voor Breshnev, Breshnev voor Andropov, Andropov voor Tsjernenko en Tsjernenko voor Gorbatsjov. Voor Reagan is er niets veranderd, voor de Kremlinologen zeer veel. Zowel onder Chroetshov als nu onder Gorbatsjov is er sprake van liberalisatie. In de ogen van de hedendaagse pers worden de Russen dan plotseling weer menselijk.

Na de oude van dagen te hebben gepensioneerd zet Gorbatsjov zich aan het werk om Rusland te moderniseren. Het westen houdt zijn adem in, en nog even dan kan Gorbatsjov, net als ooit Stalin, in veler ogen geen kwaad meer doen. Zonder Reagan gelijk te willen geven (dat de Sovjet Unie "The Evil Empire" is) moet niet worden verwacht dat onder Gorbatsjov Rusland in een democratie zal veranderen, en dat de Russische leiders slechts één gedachte hebben - te weten de verovering van de wereld - dat gelooft geen weldenkend mens meer.

Wat is er dan eigenlijk veranderd?

In debat

Er wordt wel gezegd dat in de jaren '60 de laatste taboes verdwenen. Over sex mocht je praten, porno niet langer verboden. Homofilie werd niet meer beschouwd als een ziekte. In de politiek zijn er echter nog vele taboe's die overblijven. Het belangrijkste daarvan vormt de dood.

De rubriek in debat start met een controversieel artikel van een redacteur, een landelijk bestuurslid, een lid of een buitenstaander. Reacties van maximaal 1.000 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt overleg plaats met de schrijver. Plaatsing van zowel het oorspronkelijke artikel, als van reacties betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Reacties moeten duidelijk aansluiten op het ter discussie gestelde onderwerp, zoals samengevat in de inleiding. Herhaling van door andere al aangevoerde argumenten kan een reden zijn tot niet plaatsing of inkorting. Indien een artikel een sterk persoonlijk karakter heeft wordt het in zijn geheel geweigerd.

Politiek, een kwestie van leven en dood

door Elmer Klaasen

MACHT OVER LEVEN EN DOOD

Van oudsher berust soevereiniteit op de macht over leven en dood. Zo hadden in de middeleeuwen de meest machtige heren zogenaamde "hoge jurisdictie", wat zoveel betekende als dat zij de bevoegdheid hadden de doodstraf uit te spreken en toe te passen. Deze hoge jurisdictie werd één van de kenmerken van de soevereine staat. Binnen een staat is het immers alleen de staat die mag beslissen over zaken van leven en dood. Dat aspect van de staat vinden we, goed verborgen, ook in de politiek terug. De stelling dat iedere politieke beslissing er één is van leven en dood is makkelijk te verdedigen. Zodra er een beslissing moet worden genomen die geld kost, moet er worden gekozen tussen uitgaven die mensenlevens redden en uitgaven die mensenlevens kosten. Zodra er een beslissing moet worden genomen over een wet moet er een keuze worden gemaakt tussen de bewegingsvrijheid van mensen en bescherming van hun leven.

VANZELFSPREKEND

Een vanzelfsprekend geval is defensie. Al het geld dat voor defensie wordt uitgegeven wordt gebruikt voor het in stand houden en verbeteren van een apparaat dat maar één doel heeft: het doden van mensen. De uitgaven worden gerechtvaardigd door een afweging. Daarbij speelt het risico van oorlog als het leger er niet is, dan wel minder als het minder sterk is, en de waarde van het te verdedigen goed (de Nederlandse maatschappij, of 'vrijheid') een grote rol. Een ander duidelijk voorbeeld is de discussie over abortus en de euthanasie. Bij abortus is een keuze gemaakt tussen het welzijn van de moeder (en ook het mogelijk ontbreken van welzijn van het te aborteren

kind) en het beëindigen van het leven van het kind. Bij euthanasie is de vraag of het doden op verzoek van de patient moet worden toegestaan. Daar moet het toelaten, dat iemand een ander willens en wetens van het leven beroofd, worden afgewogen tegen het lijden van degene die een einde aan zijn leven wil zien komen.

ANDERE VOORBEELDEN

Er zijn ook andere, minder duidelijke voorbeelden. Bijvoorbeeld waar het justitie betreft. Wat voor straf moet worden gezet op een misdrijf tegen het leven?

Een hoge straf heeft een grotere afschrikkende werking, en verkleind daardoor de kans op levensdelicten. Hetzelfde geldt als de "pakkans" wordt vergroot. Dat laatste kan door het aannemen van meer politieagenten, of invoering van een legitimatie plicht en een groot aantal andere maatregelen. Het is daarbij wel ironisch dat bij de uitgaven voor justitie ook veel geld wordt besteed aan wapens voor de politie, een belangrijke politie-taak is immers het beschermen van burgers. Wapens daarentegen zijn middelen om iemand te doden, en dus een gevaar voor burgers.

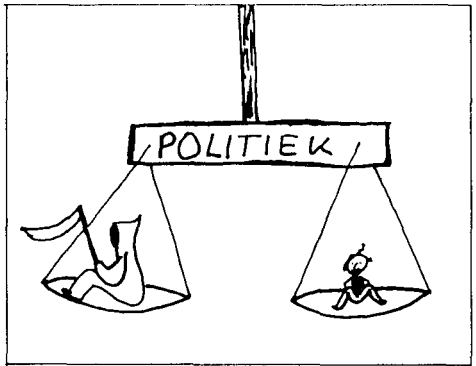
Nog minder voor de hand liggend zijn uitgaven voor verkeer en waterstaat. Hierbij gaan statistieken een rol spelen. De verkeersveiligheid is er bijvoorbeeld bij gediend dat er zo min mogelijk kruisningen zijn: statistisch vallen er dan minder doden, de kans op ongelukken wordt kleiner. Viaducten kosten echter erg veel geld, dat geld wordt er niet altijd voor uitgetrokken, en dus wordt een aantal doden geaccepteerd. Heel duidelijk is dat bij de nieuwe wet waardoor alle fietsen wielreflectoren of een reflecterende bias op de band moeten hebben. De statistici beweren dat dit rond de zestig mensenlevens redt per jaar. Hetzelfde geldt bij de keuze hoeveel geld moet worden uitgetrokken voor de spoorwegen. Vervoer per trein is veiliger dan per auto, het bevordert van het reizen met de trein zou dus ook mensenlevens redden. Dat zou echter ten koste gaan van de grotere bewegingsvrijheid die je hebt als je over een auto beschikt.

Iets meer voor de hand liggend is het om meer geld uit te trekken voor de volksgezondheid. Meer geld voor onderzoek naar nieuwe methoden, meer geld voor dure operaties en meer geld voor dure nieuwe behandelingsmethoden redt zonder enige twijfel mensenlevens, toch wordt ook dit geld vaak niet uitgegeven. Er wordt voor gekozen om dit geld aan andere zaken uit te geven.

GELD: EEN KEUZE VOOR LEVEN EN DOOD

De realiteit is dat iedere keuze van de Tweede Kamer en/of de regering om ergens geld voor uit te geven een keuze is die mensenlevens redt, of mensenlevens kost.

De afweging die in de politiek gemaakt wordt, is een keuze tussen de kwaliteit van het bestaan van de levenden tegenover het aantal mensen dat je in leven kunt houden. Zeer vaak valt die afweging ten behoeve van het eerste uit. Het is dan ook zeer merkwaardig om vele politici naar aanleiding van de discussie over euthanasie en abortus te horen spreken over hun behoefte het leven koste wat het kost te beschermen, terwijl zij in hun politiek handelen deelnemen aan dezelfde afwegingen die mensenlevens kosten als andere politici die het zelfbeschikkingsrecht voorop stellen. Dat zelfbeschikkingsrecht is duidelijk een argument voor de kwaliteit van het bestaan.

Oost-West: een nieuwe impuls

door Albert Hoff

De verhoudingen tussen Oost en West zijn, hoewel concrete resultaten te wensen overlaten, de laatste tijd minder gespannen dan enkele jaren geleden. Dat blijkt dit jaar ook zijn invloed te hebben gehad op jongerencontacten tussen Oost en West, m.n. het internationale jongerenwerk in Europa. In de zomer van vorig jaar werd een samenwerkingsverband tussen Oost- en West-Europese jongerenorganisaties, het Framework for All-European Youth and Student Cooperation (AEYSC) nieuw leven ingeblazen. Om te begrijpen wat dat inhoudt en wat het belang daarvan is, is het nuttig de geschiedenis in te duiken.

Die geschiedenis gaat terug naar 1945. Na het eind van W.O.II wilden de geallieerden hun verbondenheid gebruiken om meer samen te werken en nieuwe oorlogen te voorkomen. Dit zou o.a. moeten gebeuren door een wereldwijde organisatie van jongeren op te richten, waarin jongeren elkaar kunnen ontmoeten, discussiëren en samenwerken om een vreedzame wereld ook in de toekomst te garanderen. In de euforie van de eerste naoorlogse jaren kwam die organisatie snel tot stand: al in augustus 1945 werd in London de World Federation of Democratic Youth (WFDY) opgericht op een massale conferentie van jongeren uit Oost en West en andere delen van de wereld. Doel van de WFDY was het organiseren van ontmoetingen tussen jongeren d.m.v. conferenties, uitwisselingen en andere gezamenlijke activiteiten. Onderdeel hiervan waren de massale World Festivals of Youth and Students, die als grote culturele en politieke happening geregeld vanaf 1947 werden gehouden, laatstelijk in 1985 in Moskou.

KOUDE OORLOG

Echter, de naoorlogse 'wittebroodsjaren' vergingen snel en ook de WFDY werd slachtoffer van de beginnende koude oorlog eind jaren '40. Binnen WFDY ontstonden sterke oost-west-conflicten. M.n. op het politieke vlak werd nauwelijks ergens overeenstemming over bereikt en de samenwerking liep dood. In 1949 vormde een politiek conflict de aanleiding tot een breuk in de WFDY: bijna alle westerse jongerenorganisaties stapten uit de WFDY, het kantoor van de WFDY moest verhuizen van Parijs naar Boedapest en sindsdien is de WFDY een communistische jongerenorganisaties-federatie. Bij de WFDY zijn de jongerenorganisaties van de communistische partijen uit het Oostblok aangesloten en vele organisaties uit de Derde Wereld (o.a. ANC-jongeren).

Tegenover deze eenheidsorganisatie in het Oostblok be- en ontstonden in het Westen verscheidene internationale federaties van jongerenorganisaties, zowel politiek als non-politiek. Die verscheidenheid bestaat er nu nog: op politiek gebied bestaan er de volgende federaties van

politieke jongerenorganisaties: IFLRY (liberalen en radicalen), met o.a. JD en JOVD; IUSY (socialisten) met o.a. JS; EYCD (Europese christen-democraten) met o.a. CDJA; DEMYC (conservatieven).

TOENADERING IN ZESTIGER JAREN

De behoefte aan oost-west-jongerencontacten bleef ook na de breuk in de WFDY bestaan. In de jaren 1950-1965 bestonden bilaterale contacten tussen Oost- en West-Europa, m.n. tussen de Westduitse DNK en de Oostduitse FDJ. Echter, de situatie in Europa in de jaren '60 gaf hier weinig ruimte voor. De Duitse kwestie, de niet-erkenning van de BRD en de DDR van elkaar en de Berlijn-problematiek stonden normale politieke verhoudingen in Europa in de weg. Eind jaren '60, toen een ontspanning begon te ontluiken onder invloed van Willy Brandt's Ostpolitik, vond er ook multilateraal toenadering plaats tussen West- en Oosteuropese jongerenorganisaties. In 1966 was aan Westeuropese zijde de CENYC (Council of European National Youth Committees) opgericht. Dit is een koepelorganisatie, waar bijna alle Westeuropese nationale comités die zich met internationaal jongeren-werk bezig houden, zijn verenigd. Nederlands lid hiervan is het PIJON (Platform Internationaal Jongerenwerk). Bij PIJON zijn weer bijna alle Nederlandse jongerenorganisaties aangesloten, waaronder de JD. Aangezien dat in andere landen ook zo is, vertegenwoordigt CENYC dus vrijwel alle jongerenorganisaties in West-Europa. Dat is wel zeer indirect, maar het betekent wel dat er van Westeuropese kant een gelijkwaardige gesprekspartner met de Oosteuropese WFDY bestaat.

Eind jaren '60-begin jaren '70 vonden er diverse conferenties met o.a. WFDY en CENYC plaats, waarbij afspraken werden gemaakt over verdere samenwerking en gezamenlijke activiteiten. Dit wordt wel gezien als 'voorloper' voor de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE), die van 1973 tot 1975 in Helsinki werd gehouden en waarbij de regeringsleiders van alle Europese landen (behalve Albanië), de Verenigde Staten en Canada, op 1 augustus 1975 de slotakte ondertekenden.

VERVOLG OP HELSINKI

De slotakte van Helsinki bevat een groot aantal afspraken over samenwerking, mensenrechten, ontspanning en veiligheid tussen en in de Europese staten. Ook was er een paragraaf over internationale jongerencontacten en -samenwerking. Daarmee was de weg vrijgemaakt voor meer en regelmatigere contacten. Zo vond in 1976 in Warschau een conferentie met zo'n 1000 jongeren uit Oost- en West-Europa plaats, waarbij van gedachten werd gewisseld over allerlei (politieke) onderwerpen, vnl. betreffende vrede, ontwapening, ontspanning e.d. Hoewel deze bijeenkomst succesvol was, bleek dit te massaal te zijn om vaak te organiseren.

Men ging zoeken naar een meer structurele vorm van samenwerking, waaruit regelmatig kleinere activiteiten konden voortkomen. Discussies hierover leidden tot de instelling van de in het begin al genoemde AEYSC, waartoe in 1979 werd besloten en die in 1980 in Budapest werd ingesteld. AEYSC is geen organisatie, maar een samenwerkingsverband van internationale federaties, zoals de eerder genoemde CENYC, WFDY, IFLRY, IUSY, DEMYC, EYCD en een aantal niet-politieke federaties. Enkele jaren lang vonden in AEYSC-verband in Oost- en West-Europa bijeenkomsten plaats, waarin jongeren elkaar ontmoetten, over allerlei onderwerpen praatten en elkaar beter leerden kennen. Omdat deze bijeenkomsten vrij massaal waren (100-150 mensen) werden AEYSC-bijeenkomsten vooral ook gebruikt door deelnemende jongerenorganisaties uit oost en west om afspraken te maken over bilaterale contacten en uitwisselingen; die betekenen nl. voor jongeren een veel directere weg om daadwerkelijk jongeren 'van de andere kant van Europa' te leren

kennen.

Ook AEYSC ontkwam echter niet aan de koude oorlog begin jaren '80. Westerse deelnemers in AEYSC waren niet tevreden met het functioneren van AEYSC. Voor bijeenkomsten moest vaak ellenlang gepraat worden over voorbereidingen en procedures en er zat weinig vooruitgang in de AEYSC als geheel. V.a. 1982 liet m.n. de interesse aan Oosteuropese kant te wensen over: duidelijk werd hier zichtbaar hoe strak de WFDY aan de Oosteuropese regeringen gebonden is. Eind 1982 leidde een conflict over het al dan niet toelaten tot AEYSC van een joodse studentenorganisatie tot een breuk: de AEYSC-activiteiten kwamen weer enkele jaren stil te liggen. Alleen bilateraal gingen oost-west-contacten nog door.

NIEUWE IMPULS

Maar aan deze situatie, die vrij uitzichtloos leek, is nu toch een eind gekomen. Tijdens het twaalfde Wereldjeugdfestival, in de zomer van 1985 in Moskou, bleek er van Oosteuropese zijde weer grote belangstelling te bestaan voor het doen opleven van AEYSC. Deze belangstelling is waarschijnlijk ook ingegeven door een nieuwe stijl van regeren van Gorbachev, doch een opvallende en hoopgevende ontwikkeling is dat in Oost-Europa de kleinere landen wat zelfstandiger kunnen bewegen. Deze kleine Oosteuropese landen blijken bijzonder enthousiast over een multilateraal Europees samenwerkingsverband.

Achtergrond hiervan is de zowel in Oost- als West-Europa bestaande opvatting dat, ondanks de grote politieke verschillen, Europa nog steeds één continent is, dat de Europese volkeren, in historie en cultuur, zoveel gemeen hebben, dat de Europese deling niet kan blijven bestaan. Zeker in de kleine Europese landen bestaat een diep gewortelde wens tot ontspanning, toenadering, contacten en samenwerking die een basis van vertrouwen moeten leggen om te komen tot een Europa, dat geen speelbal meer is van de supermachten, maar zelfstandig zijn toekomst bepaalt. Ook in West-Europa, waar al sinds het bestaan van de EG de verfoeilijke neiging bestaat te spreken over 'Europa' als men West-Europa of de EG bedoelt, groeit de belangstelling voor Oost-Europa. Voorop lopen hier de Duitsers. Het van oorsprong Midden-Europese Duitsland kent van nature een sterke Oost-West-band. De sterke belangstelling in West-Duitsland voor Oost-Europa is hierop terug te voeren en kan een belangrijke stimulerende rol vervullen.

GEZOCHT: REDACTEUREN (V/M)

GEZIEN DE SAMENSTELLING VAN DE REDACTIE
GAAT DE VOORKEUR STERK UIT NAAR EEN VROUW

Ook wordt gezocht naar fotograferen, Lay-Out medewerkers, en één of meer tekenaars. Bij de laatste twee wordt gedacht aan personen uit de Randstad.

VOOR INLICHTINGEN: bel Elmer Klaasen, tel
030-515338. Aanmelden kan op één van de
officiële redactieadressen.

Opiniepagina

JAPAN

Gaarne wil ik reageren op het stukje van Paul Pera getiteld: "Japan overwint Europa". Volgens mij staan er een aantal onjuistheden in.:

1. 'Japan overwint Europa'
2. De zeer open EG-grenzen
3. 'Japan het land dat nooit zelf iets heeft ontworpen'

4. Arbeidsmotivatie

Ad1; 'Japan overwint Europa' getuigt van weinig vertrouwen in de Europese economie. Ons buurland, de Bondsrepubliek, bezit werelds sterkste economie, met de grootste handelsoverschotten (zelfs groter dan die van Japan). Ook de Nederlandse handelsoverschotten zijn niet onaanzienlijk.

Ad2; 'De open EG-grenzen'. Verschillende ontwikkelingslanden, zoals bijvoorbeeld Indonesië krijgen, wegens de strenge contingentering en invoerlasten die de EG oplegt, geen poot aan de grond op de Europese markt. Hoezo open grenzen? (Denk ook aan het EG landbouw en staalbeleid)

Ad3; Japan zou geen technologie ontwerpen. Japan loopt in de ontwikkeling van de Megachip ver voor op het geroemde Philips, dat nog slechts in de 'opstart-fase' verkeert. Een heel bekend voorbeeld is het Japanse VHS video-systeem, ook al een eigen vinding. Verder is de schrijver schijnbaar geheel onbekend met het befaamde MITI (Japanse ministerie van internationale handel en industrie) welke het Japanse technologiebeleid coördineert.

Ad4; Arbeidsmotivatie Japan/Nederland. De schrijver haat stakingen, maar stakingen (hoe vervelend deze ook kunnen zijn) zij in Nederland een legitiem actiemiddel. Verder is het ook onjuist om de natuurlijke balagentegenstelling die er zonder twijfel tussen werknemers en werkgevers bestaat, te negeren. Veel verhalen doen de ronde over de gemotiveerde Japanse werknemer, de realiteit is anders. Zonder belerend te willen zijn, zou ik de

De opiniepagina staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnee's. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in de DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekend niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de Jonge Democraten te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgeknapt.

Japanse arbeidsverhoudingen ten sterkste willen verfoeien. Er is een kleine groep, waardevolle, goed opgeleide en nooit stakende werknemers die vaak ook hun hele leven bij dezelfde werkgever blijven. Dat is de goede kant. Het is de andere kant die slecht is: Het gros van de overige werknemers werkt bij zogenaamde 'satelliet' bedrijfjes, waar mensen naar vraag en aanbod worden aange trokken. Flexibel werken dus. Staken is voor hen onmogelijk: het zou hun baan kosten.

Een andere schaduwzijde van de Japanse productieverhoudingen is het fenomeen 'voorraadloze productie'. Een (bekend) voorbeeld: De zadels van Honda-motorfietsen. Aldaar moeten 'stukloners' iedere paar uur een aantal zadels afleveren. Leveren ze niet op tijd het juiste aantal af dan kunnen ze 'leaven'. Voorraad en risico worden afgewenteld op de werknemers. Niet bepaald in overeenstemming met de Nederlandse opvattingen van aanvaardbare arbeidsverhoudingen in een democratie.

Ter afsluiting: Paul Pera had gelijk wat betreft het kunstmatige eilandje bij Nagasaki, maar dit tussen twee haakjes.

U groetend,

Roel v.d. Poort (Haren)

Politiek Bureau

Algemeen kiesrecht en vrouwenkiesrecht door de werkgroep emancipatie

Bij de komende statenverkiezingen in maart staan we er eigenlijk niet bij stil dat we mogen stemmen en dat we ons kandidaat mogen stellen. We zijn het immers als vanzelfsprekend gaan ervaren dat elke Nederlandse ingezetene of 18 jaar en ouder mag gaan stemmen (actief kiesrecht) of gekozen mag worden (passief kiesrecht).

Toch is dat niet altijd zo geweest. In het niet zo grijze verleden, de negentiende eeuw, was het algemeen kiesrecht er helemaal niet. Men kende het zogenaamde censuskiesrecht voor mannen, dat wil zeggen: men mocht stemmen als men een man was die een bepaald minimum bedrag aan belastingen betaalde. Het algemeen kiesrecht werd door de liberalen gezien als een spook waar men veel angst voor had. Eén van de argumenten van de liberalen tegen het algemeen kiesrecht was het vrouwenkiesrecht.

VROUWENKIESRECHT TER DISCUSSIE

In de jaren 1860 en 1870 werden er in brochures vele discussies gevoerd over de positie van vrouwen in de maatschappij. Aanvankelijk spitste deze discussie zich vooral toe op het onderwijs. Velen vonden dat er beter onderwijs moest komen voor meisjes; een veelvuldig gehanteerd argument hierbij was dat moeders dan beter hun zonen zouden kunnen opvoeden. Een vertaald boek van John Stuart Mill, 'De Slavernij der Vrouw', bracht in Nederland (anno 1870) een schok te weeg. Niet alleen waagde Mill het om voor een actievere rol van vrouwen in de maatschappij te pleiten middels onderwijs, maar ook middels kiesrecht. Kiesrecht was immers iets wat het merendeel van de Nederlandse mannen niet had. Dat Mills stellingen veel reacties opriepen in de brochures (lees: maatschappelijk geëngageer-

de pamfletten), behoeft geen toelichting.

De invloed van dit boek was mede een reden voor Aletta Jacobs om in 1883 een verzoekschrift aan de Raad van State te richten om kiesrecht; het verzoek werd afgewezen. Een negatief effect was zelfs dat men in 1887 bij de grondwetswijziging in dat jaar het woord 'mannelijk' toevoegde bij de kiesrecht-artikelen, zodat vrouwen nu expliciet werden uitgesloten van het kiesrecht.

ORGANISATIES VOOR VROUWENKIESRECHT

Uit de eerste feministische vrouwenbeweging, de Vrije Vrouwenbeweging (opgericht 1889), werd in 1893 de Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht opgericht. Presidentes van deze vereniging waren achtereenvolgens Anette Versluys-Poelman (1893-1903) en Aletta Jacobs (1904-1920). (dit maakt duidelijk dat Meine Henk Kleijnsma in DEMO jg 3, nr 8 het uniek zijn van de deelname van Jacobs en Versluys aan een politieke adhesiebetuiging in 1901 enigszins overdrijft) Veel leden van deze vereniging wilden eigenlijk alleen vrouwenkiesrecht geven aan vrouwen uit de betere milieu's. In 1906 splitste zich van deze vereniging de Nederlandse Bond voor Vrouwenkiesrecht af.

VROUWENKIESRECHT EN DE POLITIEK

Begin twintigste eeuw begonnen ook de politieke partijen een andere

houding tegenover het vrouwenkiesrecht aan te nemen. In 1908 werd in Amsterdam het congres van de Internationale Bond voor Vrouwenkiesrecht gehouden: de Liberale Unie werd nu voorstander van actief kiesrecht voor ongehuwde vrouwen. De SDAP onder leiding van Troelstra was middels internationale afspraken uit 1907 ook voorstander van algemeen kiesrecht voor vrouwen, maar Troelstra zelf was niet echt enthousiast voor deze zaak. Ironisch genoeg zou het juist zijn latere manier van handelen zijn die algemeen kiesrecht voor vrouwen zou bewerkstelligen. In 1917 verkregen mannen het algemeen kiesrecht (actief en passief) en vrouwen het passief kiesrecht; daarmee werd Nederland een unicum in de wereld: vrouwen konden wel gekozen worden, maar mochten zelf niet stemmen. Troelstra liet het hierbij. De Vrijzinnig Democratisch Marchant liet het er echter gezins bij zitten: hij diende een initiatief-wetsvoorstel voor actief vrouwenkiesrecht. Gezien de krachtige positie van de confessionelen -die felle tegenstanders waren van actief vrouwenkiesrecht- in het kabinet Ruys de Beerenbroek, leek het erop dat het in behandeling nemen van dit wetsvoorstel nog lang zou kunnen duren.

DE SOCIALISTISCHE REVOLUTIE

Troelstra maakte in 1918 middels een felle redevoering duidelijk dat wat hem betrof de tijd voor de revolutie in Nederland was aangebroken. Het gevolg daarvan was dat het confessionele kabinet zodanig werd opgeschrikt dat het nu plotseling wel voor de voorgestelde hervormingen voelde. Mei 1919 werd het wetsvoorstel-Marchant aangenomen, nadat het in behandeling was genomen na een wenk van de regering.

De vrouwenkiesrechtbeweging begreep zeer goed de link van dit alles met de revolutieopgave van Troelstra: dit alles werd als te-leurstellend ervaren. Deze beweging had echter geen plan gemaakt voor wat te doen als haar doelstelling bereikt werd. Zoals vrijwel alle negentiende-eeuwse bewegingen had ook deze beweging een

overspannen heilsverwachting gekoesterd door wettelijke maatregelen. Bovendien wilde deze beweging alleen een verbetering en geen verandering van de bestaande rollen. Gevolg hiervan was een algemene malaise in de vrouwenbeweging in de jaren 1920 en 1930.

BRON: Josine Blok, Boukje Tanja en Marja van Tilburg De vrouwenkiesrechtbeweging in Nederland, OWP 4, (Groningen 1977)

Oprichting werkgroep jeugdbeleid

Jeugdbeleid is niet: wat doen voor jongeren. Tot voor kort dacht de overheid er nog wel zo over. Sinds de oprichting van de Raad voor het jeugdbeleid in 1980 is daar gelukkig verandering in gekomen. Deze raad namelijk toetst al het overheidsbeleid, dat invloed uitoefent op de maatschappelijke positie van de jeugd, aan de uitgangspunten en doelstellingen van het jeugdbeleid.

Overheidsbeleid bijvoorbeeld op het gebied van justitie, welzijn, onderwijs en sociaal-economie oefent vaak grote invloed uit op die positie van de jeugd. Het is dus duidelijk dat de raad verschillende ministers tegelijk probeert duidelijk te maken hoe je een samenhangend jeugdbeleid kunt krijgen. Dat dit niet makkelijk is, mag duidelijk zijn. Ook de politieke partijen hadden tot nog toe geen volwassen jeugdparagraaf in hun verkiezingsprogramma (volgens de raad met uitzondering van D66). Door dit alles werd tot voor kort de positie van de jeugd nauwelijks in de besluitvorming betrokken. Dit is des te erger omdat de jeugd zelf nauwelijks toegang heeft tot die besluitvorming. Ook de Raad voor het Jeugdbeleid werpt zich niet op als vertegenwoordiger van de jeugd. De circa 20 leden van de raad zijn dan ook allen volwassen. De raad is meer een intermediair tussen beleid en alle jeugdigen (klein en groot, plattelands en stads, ouder en jonger, jongens en meisjes, van Nederlandse en buitenlandse afkomst).

Hoewel de Jonge Democraten ook niet in eerste instantie een pressiegroep is om de belangen van de jeugd te vertegenwoordigen, komt jeugdbeleid natuurlijk wel eerder in aanmerking om 'wat mee te doen' dan bijvoorbeeld defensiebeleid. Daarnaast is jeugdbeleid zeer interessant, juist omdat het zo breed is.

Wanneer jij er ook zo over denkt, kun je je opgeven voor de op te richten werkgroep jeugdbeleid. Wanneer deze werkgroep in een later stadium de kennis over dit onderwerp binnen de JD vergroot heeft, kan er ook met de Raad voor het Jeugdbeleid een contact ontstaan, waarbij er ook van onze kant zinnige suggesties komen over het jeugdbeleid.
Inlichtingen bij Marco de Ruiter.

Werkgroep defensie

wil meer leden

De werkgroep defensie concentreert zich op twee onderwerpen: 'Europa in Veiligheid' en SDI.

EUROPA IN VEILIGHEID

De leden van deze sub-groep komen hoofdzakelijk uit de noordelijke provincies. Zij schrijven een nota 'Europa in Veiligheid' waarin de positie van Europa wordt behandeld in relatie met de VS en de SU. Hierbij komen onderwerpen aan bod als: onderhandelingen, samenwerking Oost- en West Europa, de NAVO etc. Inlichtingen bij Wen Duffels, tel 05134-1898

SDI

De leden uit deze sub-groep komen hoofdzakelijk uit Midden-Nederland. Na het afgeronde onderzoek naar de technische haalbaarheid van SDI, houden zij zich bezig met de politieke consequenties van SDI. Hierbij komen onderwerpen aan de orde als de consequenties voor de wapenwedloop, strategieën, etc. Dit alles moet leiden tot een korte notitie over SDI.
Inlichtingen bij Barbera van der Doef, tel 030-890330

Werkgroep

ontwikkelingssamenwerking

In tegenstelling tot wat in de DEMO (jg 3, nr 8) stond vermeld, kan de werkgroep ontwikkelingssamenwerking wle degelijk leden gebruiken. Op dit moment bestaat deze werkgroep uit zes leden en gezien de hoeveelheid werk die er nog verricht moet worden is een versterking ons meer dan welkom. De werkgroep bestaat sedert september 1986 en er hebben inmiddels drie bijeenkomsten plaatsgevonden. Nieuwe leden hoeven dus niet bevreesd te zijn een niet te overkomen achterstand te hebben wat de kennis omtrent ontwikkelingssamenwerking betreft.

Na een eerste inventarisatie van de verschillende soorten hulp en dergelijke, zijn we bezig met gericht onderzoek. Tijdens de laatste vergadering is besloten om per land (ontwikkelingsland) de ontwikkelingssamenwerking te beschouwen. Als eerste land is Bangladesh gekozen, hierna komt waarschijnlijk Egypte aan de beurt. Over de landen die hierna aan de beurt komen moet nog een beslissing genomen worden door de werkgroep. Per land bekijken we een vijftal facetten. de plattelandsontwikkeling, de ontwikkeling in de industrie, de betalingsbalanssteun, de gezondheidszorg en het onderwijs en het onderzoek. Mocht je nadere informatie willen of wil je je aanmelden voor de werkgroep, neem dan contact op met Fred Toetenel (020-456732) of met Radboud van Delft (020-239038)

EEN EIGEN BEDRIJF BEGINNEN KUN JE OOK MET 2 KRUKKEN

AVO-Nederland bemiddelt bij en zoekt werk voor mensen met een handicap. Al 60 jaar. Jaarlijks kunnen vele gehandicapten zich via AVO-Nederland maatschappelijk

ontplooiën. Bij een bedrijf of als startende ondernemer. Daarnaast geeft AVO-Nederland financiële ondersteuning voor bepaalde aanpassingen, recreatie en opleidingen.

AVO-NEDERLAND

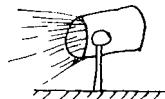
VERENIGING VOOR WELZIJN EN WERK

beschermvrouwe
HM de Koningin

Postbus 850
3800 AW Amersfoort
Tel. 033-63 52 14

Vraag nadere inlichtingen

In de Schijnwerper

Christa Hoff

Christa is 15 jaar, zit in de vierde klas Havo en vervult de functie van secretaris in het regiobestuur van Flevoland.

WAAROM JD

Een interesse voor politiek was de aanleiding. De grote partijen spraken me wat minder of niet aan. Het pragmatische van D66 wel. Ik voelde me ertoe aangetrokken omdat ze niet zozeer van een (overleefd) beginsel uitgingen.

Ik wilde ook actief zijn, maar D66 bleek nogal een 'oude ballen'-club te zijn. Zodoende kwam ik via mijn broer Albert bij de JD terecht.

WAT BETER KAN IN DE JD

Binnen de JD als organisatie ben ik redelijk tevreden. Wat de DEMO betreft ben ik ontevreden. Hoewel de tweede 'nieuwe' DEMO beter is dan de eerste, ben ik er toch niet geheel gelukkig mee. Ik vind dat glanzende papier zo lelijk. Verder vind ik het ook zonde dat het 'vrijzinnig dagboek' is verdwenen.

VRIJZINNIG DEMOCRATIE

Een belangrijk begrip. Ik vat het op als; "de mens staat centraal. Deze is vrij zich naar eigen wens te ontploffen en zijn/haar leven in te richten.

REGIOBESTUURDER

Dat is allereerst afhankelijk van je functie. Voor mij geldt voornamelijk: leden werven en activeren. Probleem voor ons is dat politiek geïnteresseerden veelal te vinden zijn in het zgn. 'hoger onderwijs, H.B.O. en W.O. In Flevoland is er geen hoger onderwijs. Dat is een probleem.

DE KOMENDE VERKIEZINGEN

Van belang is dat mensen gaan stemmen. Ik zou het fijn vinden als ze D66 gingen stemmen, maar bewust stemmen is het belangrijkste. Dat is de basis van de democratie.

Menno Visser

Menno Visser (21) is coördinator van de werkgroep milieu en laatsejaars student scheikundige technologie.

WAAROM JD

Ik was al een jaar lid van D66. Dat was nogal afstandelijk. Bovendien hield de afdeling van mijn woonplaats zich hoofdzakelijk bezig met gemeentepolitiek.

WERKGROEP MILIEU

We zijn bezig met een discussiestuk over milieu. Verder hebben we een enquête in elkaar gezet, die tijdens het eerstkomende congres uitgedeeld zal worden. Als voorbereiding op een nog te maken motie of resolutie zijn we van plan een thema-avond en/of dag te organiseren. We kunnen nog mensen gebruiken (tel. 078-161764).

WAAROM MILIEU

Er zijn veel problemen op deze wereld: onrechtvaardigheid, verslaving, Derde Wereld enz. Omdat milieuwetenschappen mij wel liggen heb ik gekozen voor het probleem milieuvervuiling. Het is belangrijk dat mensen vroeg genoeg weten wat de gevolgen kunnen zijn van hun handelen. Vervolgens moeten er maatregelen genomen worden. Daar wil ik me voor inzetten.

WAT BETER KAN IN DE JD

Ik erger me soms groen en geel aan het taalgebruik. In de vorige Demo stond: "Daarnaast kan externe expertise worden ingehuurd voor de invulling van de didactische component". Dat is toch niet normaal? Als je een breed publiek wilt bereiken moet je je aanpassen. Verder vind ik dat JD-leden een jaarlijks bedrag moeten betalen van f 10,-. Dan heb je een goed adressenbestand en je houdt alleen "echte" leden over, zodat je een eerlijke vergelijking kunt maken met andere jongerenorganisaties.

Mededelingen LB

**Scholings en vormingsdag Europa,
zaterdag 25 april 1987**

Op deze studiedag over Europa staan centraal de samenwerkingsverbanden op Europees niveau, met name de Europese gemeenschappen (EG) en er wordt informatie gegeven over de EPS (Europese Politieke samenwerking).

Inleiders deze dag zullen zijn: Mr. Eppo Jansen, hij is hoofd van het voorlichtingsbureau Europees Parlement te Den Haag. Voorts is dhr. Jean Penders bereid gevonden om te spreken. Jean Penders is sinds 1979 lid van het Europees parlement voor het CDA en is gespecialiseerd in de EPS. Oost-West verhoudingen en het Midden-Oosten hebben zijn bijzondere belangstelling.

De dag is met name bedoeld om informatie over de EG en haar instellingen en over de EPS te geven. Deelnemers aan deze studiedag krijgen van te voren een algemene brochure toegestuurd. In samenwerking met de werkgroep Europa van het Politiek Bureau zal ook een simulatiespel opgesteld worden.

De dag zal waarschijnlijk in Den Haag gehouden worden. Meer informatie over plaats, tijd en sprekers in de volgende DEMO. Wel wordt eenieder vast verzocht zich middels onderstaande bon op te geven.

MEDEDELING

In de Week na de LB-vergadering van 18 januari heeft Arjen Ros ten gevolge van privé-omstandigheden besloten om af te treden als secretaris publiciteit van het landelijk bestuur. het LB zal zo spoedig mogelijk een SP ad interim benoemen. Op ALV 9 (23 en 24 mei 1987) zal de algemene verkiezing voor een nieuwe secretaris publiciteit plaatsvinden.

MEDEDELING

Voor de tiende ALV die gehouden zal worden op 14 en 15 november kunnen congresonderwerpen worden aangedragen. Reacties zo snel mogelijk naar het landelijk secretariaat (doch uiterlijk 12 weken voor de ALV, dwz vrijdag 21 augustus)

MEDEDELING

VOLGENDE BLADZIJDE:

ACCEPTGIRO

VUL HEM IN!

BON

BON

BON

Ik geef mij op voor de
scholing en vormingsdag

Europa

zaterdag 25 april 1987

NAAM:

ADRES:

POSTCODE: **PLAATS:**

bon voor 1 april toesturen naar:

Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195 2594 AJ Den Haag

DEMO jg4 nr2

28 maart, Amersfoort

Themadag basisinkomen

Plaats: 'De Oude Tram', stationsplein 4 Amersfoort

aanvang: 11u00

FORUMLEDEN

Bram van Oijk (schrijver nota basisinkomen PPR)

Maren Wijvekate (co-auteur 'Alle hens aan dek')

Bert Nooteboom

(directeur Econ. Inst. Midden en Klein bedrijf)

Dr Jan Stroeken (medewerker TU Eindhoven)

Forumvoorzitter

Josinta Sarkol

(lid sociaal-economische werkgroep JD)

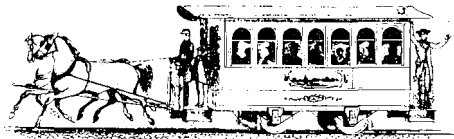
November 1985 sprak de ALV van de JD zich uit voor het basisinkomen. De werkgroep sociaal-economie kreeg de opdracht om uit te zoeken langs welke weg zo'n basisinkomen in Nederland zou kunnen worden ingevoerd. Na anderhalf jaar rijp beraad en noeste arbeid is het resultaat er. Een gedegen nota 'basisinkomen'.

DE NOTA

De nota 'basisinkomen' is te bestellen door f 4,— over te maken op giro 701386 t.n.v. Jonge Democraten Den Haag o.v.v. 'basisinkomen'. De nota is ook verkrijgbaar op de ALV, 7 maart te Utrecht (kosten dan f 2,50).

DE THEMADAG

Naast het forum zal ook in werkgroepjes een aantal discussiestellingen worden besproken. In elke werkgroep nemen een forumlid en een lid

van de werkgroep zitting. Je kunt je opgeven voor de themadag middels onderstaande bon. Ook aan de lunch kan (op eigen kosten; f 15,—) worden deelgenomen.

PROGRAMMA

11u00: opening

11u10: visie forumleden op het basisinkomen

12u00: werkgroepen

13u00: lunchpauze

14u00: forum en discussie

15u30: sluiting

BON ★ ★ **BON** ★ ★ **BON**

Ik geef mij op voor de themadag

basisinkomen

28 maart, Amersfoort

NAAM:

ADRES:

POSTCODE: **PLAATS:**

bon z.s.m. toesturen aan: J.D. Bezuidenhoutseweg 195 2594 AJ Den Haag

Komt met Openbaar vervoer (i.v.m. NS reductie)

Neemt deel aan de lunch (kosten f 15,—)

* *doorhalen wat niet van toepassing is*

JA/NEE*

JA/NEE*

DEMO jg 4 nr 2

ALV 9; 23 en 24 mei 1987

De negende Algemene Ledenvergadering van de Jonge Democraten zal worden gehouden op 23 en 24 mei 1987 te Arnhem. De jeugdherberg 'Alteveer' aan de Diepenbrocklaan 27 aldaar biedt prima gelegenheid om in congreswerkgroepjes de congres-onderwerpen voor te bereiden. We hebben de beschikking over de filmzaal, een extra dagverblijfruimte en natuurlijk de grote zaal.

CONGRESONDERWERPEN ZIJN:

1. Basisinkomen
2. Palestijns-Israëlische kwestie
3. Hoger onderwijs

VERKIEZINGEN VAN LB-ERS:

1. Vice-voorzitter politiek
2. Secretaris publiciteit

Op de negende ALV van de JD zit de termijn van Marco de Ruiter als VVP erop. kandidaten voor deze functie kunnen contact opnemen met Marco de Ruiter voor verdere inlichtingen. Ook zal op ALV 9 een nieuwe secretaris publiciteit worden gekozen. Elk stemgerechtigd lid dat ten minste gedurende zes maanden voorafgaande aan de kandidaatstelling lid van de JD is geweest (art 21, lid 4 HR) kan zich kandidaat stellen. Hij/zij mag echter niet ook lid zijn van een Nederlandse nationale partij of een daaraan gelieerde of daardoor erkende politieke jongerenorganisatie, anders dan D66.

BESLUITENLIJST ALV 7
8 EN 9 NOVEMBER 1986
te Arnhem

motie 1	: aangenomen
motie 2	: ingetrokken
motie 3	: acclamatie
jaarrekening 1985	
	: acclamatie
motie 4	: ingetrokken
matie 5	: aangenomen
motie 5a	: ingetrokken
motie 5b	: ingetrokken
begroting 1987	: gewijzigd, bij acclamatie
motie 6	: aangenomen
motie 7	: aangenomen
motie 8	: aangenomen
motie 9	: niet behandeld
motie 10	: niet behandeld
motie 11	: niet behandeld
resolutie Hoger Onderwijs	
(en amendementen 12 t/m 16)	
	: niet behandeld
motie 17	: aangenomen
motie 18	: verworpen
resolutie Palestijns-Israëlische	
kwestie (en amendementen 19 t/m31)	
	: niet behandeld
motie 32	: aangenomen
motie 33	: aangenomen
motie 34	: aangenomen
Resolutie Kabinetsformatie	
	: na amendering aangenomen
amendement 35	: aangenomen

ACCEPTGIRO

Hiernaast vindt je een acceptgirokaart, beschouw deze niet als curiositeit of als bladvulling, maar vul hem in met een bedrag naar keuze. Het doet er niet toe hoeveel je overmaakt, als je maar wat overmaakt! De JD kan iedere cent gebruiken, maar gulden zijn nog harder nodig om het bruisende JD-leven in stand te houden! (Op verzoek wordt een schenkingsverklaring toegestuurd)

Kroniek

Thema-avond 'De invloed van Jongeren op Media en politiek' door Theo Hooghiemstra

Op vrijdagavond 23 januari j.l. organiseerde de JD-regio Friesland/Fryslan een thema-avond over de invloed van jongeren op media en politiek te Leeuwarden.

INLEIDING DOOR MICHAEL JAGER

Nadat Richard Messchendorp, voorzitter van de JD-regio Friesland, de avond had geopend, schetste Michael Jager (voorzitter van de V.P.R.O en burgemeester van Culemborg namens D66) voorafgaand aan de forumdiscussie aan, aan welke bedreigingen het huidige omroepbestel bloot staat. Extern: de extra zenders die via de kabel kunnen ontvangen, de oprukkende invloed van videotheken en de toenemende afhankelijkheid van de reclameinkomsten. Intern: de strijd om de kijkcijfers, die de cultuur-politieke opdracht van de publieke omroepen ondergraaft.

Jager is een voorstander van een zogenaamd dual stelsel, d.w.z. dat omroepen die dat willen een commercieel net krijgen en de overige omroepen op de oude voet verder kunnen gaan. Een deel van de winst van de commerciële omroepen wordt dan gebruikt voor de financiering van de identiteitsomroepen.

De enige rol voor jongeren in deze is die van consument of toekomstig lid. De beweegreden van van andere omroepen om eigen jongerenclubs in het leven te roepen wantrouwt Jager. Volgens de V.P.R.O.-voorzitter worden de oude omroeporganisaties met vergrijzing bedreigd en daardoor gedwongen zich op jongeren te richten. "Uiteindelijk zien de omroepen de jongeren alleen als consument. Ze worden gelokt met een eigen blad, snelle meiden en mooie truien, niet met

programma's", aldus Jager. Jan Morriën, voorzitter van Club Veronica en perschef, onderbrak hier de inleiding van Jager. Volgens Morriën is Veronica wel gefinteresseerd in jongeren en niet alleen omdat het leden in de dop zijn, maar ook omdat zij de programmamakers kunnen controleren met hun ideeën. Dat Veronica jongeren wel serieus neemt blijkt, volgens Morriën, uit het feit dat met ingang van oktober een jongere in het bestuur opgenomen zal worden.

Jager beëindigde zijn inleiding door te zeggen dat jongerenorganisaties van omroepen meer leden hebben dan de politieke jongerenorganisaties, omdat je over het lidmaatschap van jongerenorganisaties van de omroepen minder hoeft na te denken alvorens lid te worden.

FORUM

Naar aanleiding van de inleiding van Jager kwamen er nogal wat vragen uit het publiek, waarna de forumdiscussie o.l.v. Wen Duffels (ex-voorzitter van de regio Friesland) aanving.

Het kruisverhoor van jongeren uit media en politiek begon met een reactie van forumleden op de inleiding van Jager. Zo was Albert Mons (perschef E.O.) het niet met Jager eens, dat jongeren zo vrijblijvend voor een omroepclub kiezen; dat gaat bij zijn omroep wel even anders. Daar worden jongeren binnen gehaald op grond van een bepaalde ideologie. Daarbij zijn van de E.O.-Ronduitclub niet alleen tieners lid. Men telt zelfs een vrouw van 84 onder het ledenbestand, die gek is op gospel-pop.

Dit ontlokte Jan Morriën de uitspraak: "Jullie mikken op een vertikale doelgroep met horizontale middelen. Alleen jullie idool is anders dan de onze. Jezus is tot een soort rock and roll idool geworden die de hoeren aan zijn hart drukt en de farizeeërs uit de tempel gooit."

Wat Jan Morriën betreft gaat het om de verpakking. Ter illustratie van deze uitspraak zei hij tegen ons als bestuur: "Ik zou proberen de Rolling Stones in te huren of Sipkema en daar tussendoor je mening verkondigen." Steven Pieters (voorzitter JD) bestreed deze stelling. Steven meende dat het publiek wel in grote aantallen op Sipkema of de Rolling Stones af zou komen, maar niets aan de rest van de avond zou hebben.

Met de stelling dat de invloed van de media op politiek Den Haag en de gemiddelde kijker, luisteraar of lezer zeer groot is en de media zich niet voldoende bewust zijn van hun verantwoordelijkheid binnen onze democratie was Peter Beukema het niet eens. Hij sprak namens de R.P.F.-jongeren. Peter zei dat de invloed van de media op politiek gering is, omdat we met een pluriform omroepbestel te maken hebben. De overige forumleden konden dit wel onderschrijven. Jager vulde nog aan met het Dagobert Duck effect, dit i.v.m. Lubbers. Immers, daar waar de macht zit komen de media vanzelf. Steven Pieters kon het dual stelsel dat Jager noemde wel onderschrijven, maar denkt dat hier in de praktijk weinig van terecht zal komen. Ondanks het gemeleerde gezelschap waren de forumleden het er over eens dat het huidige omroepbestel op het punt staat te verdwijnen en dat grotere inbreng van de commercie onontkoombaar is. Steven kon zich wel vinden in de stelling dat politieke partijen hun spel ondoorzichtig houden, omdat zij hun eigen (partij)belang minstens even hoog achten als het 'algemeen belang'. Morriën vond dat Steven daardoor prenatale euthanasie pleegde, maar sloot ondanks dat toch het forum af door te zeggen: "Ik hoop dat het sociaal elan van Brinkman zal veranderen door dat van de JD!"

Regiojournaal

DRENTHE

Eind februari ontvingen de luttele 10 JD-leden in Drenthe en een handjevol veronderstelde belangstellenden de oproep: wie voelt er voor de oprichting van een zelfstandige Regio Drenthe?

Het plan voor de oprichting van een nieuwe regio -of liever: tot het onderzoeken van de mogelijkheid daarvan- is geboren uit contacten tussen de regio Groningen, het landelijk bestuur en een vanuit Groningen in Drenthe geïmporteerde JD-ster: José Meijer.

Drenthe is op dit moment één van de laatste grijze vlekken op de kaart van Nederland: de Jonge Democraten zijn er niet georganiseerd. Dat betekent, dat bij gezamenlijke activiteiten van politieke jongeren organisaties, bij fora op scholen en tijdens campagnes een vrijzinnig democratisch geluid ontbreekt! En dat is een treurige zaak voor zo'n aardige provincie. Mensen die voelen voor de oprichting van een regio Drenthe kunnen contact opnemen met José Meijer, Tulpenstraat 35, 7906 JJ Hoogeveen. Telefoon: 05280-63093.

Zodra blijkt, dat er voldoende belangstelling is voor de oprichting van een eigen regio, wordt een eerste vergadering belegd. En dan kan Drenthe aan de slag!

HOLLAND

In Demo 5 van 1986 stond reeds een oproep voor JD-ers in Noord-Holland om zich te organiseren. Tot nu toe is daar nog niet zo veel van terecht gekomen, helaas. Woon je in Noord-Holland en ben je in het bezit van (wat) vrije tijd en energie, zet dan alles stop en benader Rob Antonisse (lid van het Haarlemse D66 afdelingsbestuur). Rob zal voorlopig (in eerste instantie) als contactpersoon fungeren. Rob is bereikbaar onder 070-738477 (werk) of 023-399162 (privé). Adres: Rob Antonisse Nederlandlaan 64; 2034 PB Haarlem

Ook kan je natuurlijk Josinta Sarkol benaderen (onze VVO a.i.) onder nummer 020-736814.

UTRECHT

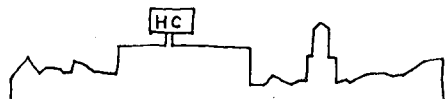
Juist voor het schrijven van dit regiojournaal hebben we een ARV achter de rug. Het was een vrij korte maar zinvolle vergadering. Er werd een goede discussie gehouden over het campagne-onderwerp, het referendum. De meningen waren verdeeld. Bijna unaniem echter werd besloten niet deel te nemen aan de landelijke campagne-activiteiten, de telefonische enquête en de handtekeningenactie. Natuurlijk houden we ons wel op regionaal niveau met de campagne bezig. Onder andere zal de JD deelnemen aan activiteiten georganiseerd door de JOVD (9 maart) en D66 Maarssen (13 maart). Inlichtingen bij Theo Cramer (030-440409). Ook werden Maikel Peppelenbosch en Mark van der Heiden benoemd tot respectievelijk secretaris en secretaris publiciteit. Het ad interim kan nu geschrapt worden. Theo Cramer kondigde aan zijn functie van penningmeester eind april te zullen neerleggen. Hij krijgt het te druk door alle JD-activiteiten. Ik betreur maar respecteer zijn besluit. Voorts heeft Jan-Paul Kalff Fred Toetenel opgevolgd als secretaris bij het PPJKU.

Graag wijs ik nog op de activiteit op 30 maart. De regio bestaat dan 2 jaar en dit willen we op gepaste wijze vieren. Bij het schrijven van dit bericht was helaas nog niet bekend wat er precies gaat gebeuren.

Natuurlijk wordt ook maandag 6 april weer geboreld vanaf 21.00 uur in King Arthur.

Rest mij nog de DEMO-redactie te bedanken voor het plaatsen van de schitterende foto in de vorige DEMO. Het regiobestuur was erg enthousiast.

Marcellus Ubbink

MIDDEN HOLLAND

Beste Midden-Hollanders en andere vrijzinnig-democraten, het volgende is in onze regio gebeurd of gaat spoedig plaatsvinden:

-De regioborrel in Den Haag is verplaatst naar 't Hoekpandje, Oude Molstraat 13b. tijd de vierde woensdag van de maand van 20u00 tot ?.

-De Leidse regioborrel is op dezelfde plaats en tijd gebleven.

-Het provinciale lijsttrekkers debat is 14 maart, 19u30 in Wijnbodega 'Grand Cru', Theresiastraat 37 Den Haag.

De voorbereiding van de rest van de campagne loopt goed. Er is alleen nog een tekort aan mensen voor de stands. Goede en leuke ideeën blijven uiteraard van harte welkom. Inlichtingen en suggesties: Patrick Bergervoet, tel 079-416746.

-Het eerste regioblad, 'Pragma', is uit. Voor regioleden is Pragma gratis, een abonnement kost f15,-. Pragma verschijnt vier keer per jaar. De volgende redactievergadering is op 4 maart in 'Het Gulden Vlies', Breestraat 125 te Leiden. Deze vergadering begint om 19u30. Regioleden die komen zijn redacteur van Pragma 2.

-De tweede algemene ledenvergadering (ARV 2) is op 18 februari om 19u30 in het provinciehuis te Den Haag. ARV 3 is op 26 maart om 19u30 in 'Het Gulden Vlies'.

-Met alle kritiek, ideeën en vragen kunnen jullie terecht bij Patrick. Met Vriendelijke groeten, Remko Fekkes.

ZWOLLE

Hier dan een noodkreet uit het Overijsselse Zwolle. Zoals je inmiddels al zult hebben vernomen, gaat het in Zwolle niet helemaal naar wens. Ook hier blijkt weer dat veel JD-leden niet te vangen zijn voor bestuurlijke activiteiten. Wil je een regio goed laten

draaien dan zul je toch een goed en breed kader moeten hebben. Vandaar deze oproep voor nieuwe bestuursleden. 14 maart a.s. wordt verder een politieke markt georganiseerd, in samenwerking met de andere politieke jongerenorganisaties. Adres: Broerenkerkplein in het centrum van Zwolle, naast de Librije.

Met vriendelijke groet, Henk Lagerwijn, Lnagenholterweg 12 8021 CD Zwolle.

GELDERLAND

In de vorig DEMO werd bericht over een scholings en vormingsweekend. Dit weekend vergader-, discussie, en spreektechnieken heeft inmiddels plaatsgevonden. Het middelmatige aantal deelnemers werd ruimschoots goedge maakt door het enthousiasme en de inzet waarmee er is gewerkt. Het is een enorm leerzaam weekend geweest. De Pragmaat, ons regioblad, welke eerst samen met D66 Arnhem werd uitgebracht, gaat nu zelfstandig verder. Er heeft zich een geheel nieuw redactie-team opgeworpen om deze taak te vervullen. Niet alleen het redactieteam is nieuw, maar de lay-out ook.

Verder nog iets over de telefonische enquête welke gehouden is onder de Gelderse JD-leden. Dit om meer inzicht te krijgen in de betrokkenheid van de leden bij de JD. In veel gevallen bleek die betrokkenheid niet zo bar groot. Een positief punt hierbij is dat de leden die deze betrokkenheid wel voelden zich meestal ook actief wilden inzetten binnen de JD. Een enquête als deze is, denken wij, aanbevelenswaardig voor iedere regio die zich afvraagt hoe het nou eigenlijk met de leden zit. Daarbij komt dat je met een kleine actieve groep doelmatiger kunt werken dan met een grote inactieve groep, een levend bewijs hiervan was het cursus-weekend. De eerste ARV dit jaar valt op 25 februari in Arnhem. Tot slot wilde ik de aandacht vestigen op een thema-avond over ontwikkelingshulp op 13 maart. (informatie: Otto Hensen, tel 08306-42691)

GRONINGEN

Voor de laats verschenen 'profiel' is een klein woord van dank aan de redactie wel op zijn plaats. Continuïteit is ook belangrijk, dus als je nog wat ideeën hebt, dan is er voor jou ook nog een plaats vrij. (Bel dan Anja van Engen, 050-136871)

Verder wordt er hard gewerkt aan een regionale werkgroep welke zicht probeert te krijgen in allerlei plannen en ideeën om de jeugdwerkloosheid aan te pakken. Jaap Sturkeboom is (voorlopig) coördinator. Ook hier worden nog geïnteresseerden gezocht. Bel voor informatie en/of opgeven Linze Schaap (tel 050-255521).

Niet een JD-profiel, maar wel gedragen door diverse JD-ers is het PPKJ-project 'in alle stukken'. Het is een project om politieke vorming en bewustwording bij jongeren te stimuleren, speciaal op gebied van 'provinciale statieverkiezingen'. Men bezoekt een twintigtal middelbare scholen (van LTS tot VWO) waar men dan in een lesuur een video vertoont, die hopelijk de basis is, voor de nodige discussie. Ik ben benieuwd. Rest mij enkel nog te wijzen op de altijd leuke, soms leerzame maar nog vaker onthullende regioborrels.

FLEVOLAND

De regio Flevoland is dus nu een feit, en zij wil het daar niet bij laten. Vol enthousiasme zet zij haar eerste passen als JD-regio. Met de verkiezingen voor de deur organiseert de JD-Flevoland op 13 maart in Don Quichot in de Angorahof te Lelystad om 8 uur een verkiezingsforum met alle provinciale lijsttrekkers. Komen dus! Ook is de Regio Flevoland bezig met het opzetten van een eigen blad. De hoofdredacteur is al bekend: Hendrik-Jan Henssen. Als je toevallig een goed idee hebt voor een naam voor dat blaadje, bel dan even met Ricko Pardoën (voor tel. zie boven) want om een goede naam zitten we nog verlegen.

AGENDA

MAART
 za 7 ALV 8, Utrecht
 do 12 Deadline DEMO 4;3
 vr 13 -Themaavond ontwikkelings-
 samenwerking Gelderland
 -Verkiezingsforum Flevoland
 za 14 -LB-vergadering
 -Politiek markt Zwolle
 -Verkiezingsforum Zuid Holland
 do 26 ARV 3 Midden Holland
 za 28 Themadag Basisinkomen
 ma 30 tweede jaardag regio Utrecht

APRIL
 vr 10 verschijningsdatum DEMO 4;3
 zo 12 LB-vergadering
 do 23 deadline DEMO 4;4
 za 25 Europadag te Den Haag

MEI
 vr 1 sluitingsdatum ALV 9
 zo 3 LB-vergadering
 ma 4 sluitingsdatum kandidaatstel-
 ling
 vr 15 verschijningsdatum congresboek
 vr 22 -verschijningsdatum DEMO4;4
 -LB-vergadering
 za 23/zo 24 ALV 9 te Arnhem
 zo 31 LB-vergadering

Landelijk Bestuur

Steven Pieters (Vz)
 Froukemaheerd 138
 9736 RL Groningen
 050-420906

Josinta Sarkol (VVO ai)
 2e J v Campenstr 76 bg-1
 1073 XT Amsterdam
 020-736814

Marco de Ruiter (VVP)
 Struisenburgerdw.str. 100
 3063 BV Rotterdam
 010-4144241 of 020-736814

Edwin Lantinga (Alg Secr ai)
 Achterharingvliet 133
 3011 TD Rotterdam
 010-4330178

Steven van Schilfgaarde (Pm)
 Benthuiserstraat 2
 3036 CG Rotterdam
 010-4670264

Ernesto Braam (Int. Secr. ai)
 Herengracht 384
 1016 CJ Amsterdam
 020-226144

André van Hooren (Secr S&V ai)
 Willem van Hornestraat 26
 5611 PV Eindhoven
 040-118244

Erik Hordijk (Secr LW&O ai)
 Struisenburgerdw.str. 113
 3063 BT Rotterdam
 010-4145383

REGIOBORRELS

Amsterdam: eerste donderdag van de maand, Café Cul de Sacc.
 Groningen: tweede donderdag van de maand, Café de Draai,
 Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.
 Midden Holland: -tweede woensdag van de maand, "t Gerecht", Lok-
 horststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-
 19u00.
 -vierde woensdag van de maand, "t Hoekpandje",
 Oude Molstraat 13b Den Haag. 20u00.
 Noordelijk Nederland: eerste maandag van de maand, English Pub King
 Arthur, Oude Gracht Utrecht. 21u00.
 Zuidelijk Holland: tweede dinsdag van de maand, M.S. de Scheepjes,
 Hang 41 Rotterdam. 20u30.
 Twente: vrijdag 13 maart, eetcafé "De Appel", Enschedese-
 straat 34, Hengelo. 20u00.

ALV-bijlage

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

port betaald/ port payé Utrecht

Hoofdartikel pagina 3
De coalitie houdt stand

Interview pagina 6
Von der Gablentz
(ambassadeur BRD)

29
D N P P
HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

Jg. 4; Nr. 3

April 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie "Jongere Democraten".

DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; o.v.v. 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (à fl,50 excl verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

REDACTIE

Bert Boerland
 Theo Cramer
 Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
 Simon Minks
 Henk Pijper
 Roel van der Poort
 Marc Roza
 Erik Hordijk (landelijk bestuur)

LAY-OUT MEDEWERKER

Desirée Schaap (tekeningen)

REDACTIEADRESSEN

1- Bezuidenhoutseweg 195
 2594 AJ Den Haag
 2- Ina Boudier Bakkerlaan 85
 3582 XC Utrecht
 telefonisch te bereiken:
 Elmer Klaasen, tel 030-515338

Plaatsingsregels zijn vastgelegd in een concept-redactie-statuuat. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten.

Voor informatie over de JD:
 bel 070-858109

Lid worden?

stuur een kaartje naar:
 secretariaat JD
 Bezuidenhoutseweg 195
 2594 AJ Den Haag

Vermeldt naam, voornaam, adres, telefoonnummer, geboortedatum en of je man of vrouw bent.

Redactioneel

door Elmer Klaasen, hoofdredacteur

De toevloed van kopij voor de DEMO is zo groot, dat deze DEMO dikker is dan de vorige DEMO. Dat ligt niet alleen aan de ALV-bijlage, maar ook de vaste omvang is vergroot van 28 naar 32 pagina's. Opnieuw wordt in het opiniegedeelte van de DEMO aandacht besteed aan de statenverkiezingen. Verder veel aandacht voor het buitenland middels een interview met de ambassadeur van de BRD en een aantal reacties op het artikel over Japan van Paul Pera.

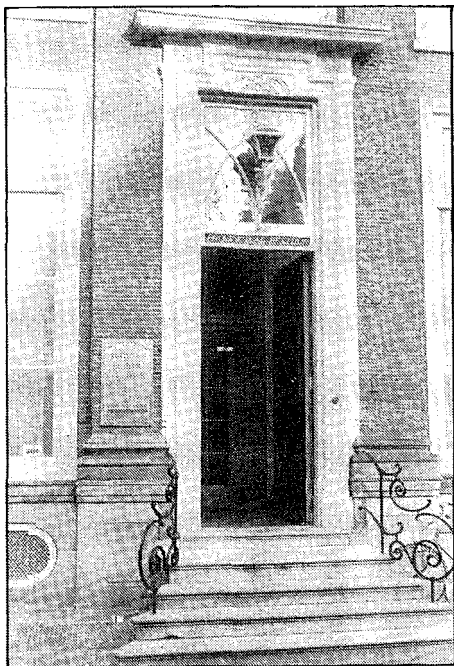
Natuurlijk is er in het ledenbladgedeelte van deze DEMO ruim aandacht voor de afgelopen ALV van de JD. Verder wordt daarin vooruitgelopen op de volgende ALV van de JD, door een interview met D66 Tweede Kamerlid Aad Nuis. Ter voorbereiding op de Studiedag Europa van 25 april aanstaande, is een artikel over de Europese Gemeenschap opgenomen.

Tenslotte wil ik nog wijzen op de deadline voor de eerstvolgende DEMO, deze is 23 april. Als je wat wilt schrijven wordt je verzocht contact op te nemen met mij, zodat gewezen kan worden op een aantal vormvereisten die voor artikelen in de DEMO gelden.

INHOUDSOPGAVE

-REDACTIONEEL/COLOFON	2
-HOOFDARTIKEL: De Coalitie houdt stand	3
-INTERVIEW: Otto von der Gablentz	6
-In 1999 heeft iedereen aids	10
-IN DEBAT	
Doodstrijd van een cultuur	11
Angst overwint realisme	13
-Wat gebeurt er met de ozonlaag?	16
-OPINIEPAGINA	18
-POLITIEK BUREAU	
interview Aad Nuis	20
'Vive l'Europe'	22
-IN DE SCHIJNWERPER	24
-KRONIEK	
ALV-verslag	25
Milieuforum in Leiden	29
-INSEC/MEDEDELINGEN LB	30
-REGIOJOURNAAL	31
-AGENDA/REGIOBORRELS/LB	32

Hoofdartikel

18 maart waren er verkiezingen voor de Provinciale Staten. Ten opzichte van de voorgaande verkiezingen van de provinciale staten won de PvdA fors, verloor de VVD rampzalig. Ten opzichte van de Tweede Kamer verkiezingen was de uitslag weinig spectaculair: de VVD verloor nog wat meer, D66 won een beetje, en CDA en PvdA verloren enigszins. De enige echte winnaars waren de partijen van klein links, in het bijzonder de PPR. Wat waren nu precies de gevolgen voor D66 van deze verkiezingsuitslag? Waar zitten de D66 stemmers, wat is het belang van deze uitslag op langere termijn?

De coalitie houdt stand

door Elmer Klaasen

De afgelopen maanden stonden, politiek gezien, in het kader van de verkiezingen voor de provinciale staten. Landelijke politici (met name van het CDA) ontkenen dat de landelijke politiek de doorslag zou geven bij het uitbrengen van de stem door de kiezer. Lubbers wilde zich niet met de verkiezingen bemoeien, ook Kok en Van Mierlo hielden zich angstvallig op de achtergrond. Het ging tenslotte om lokale, en niet om landelijke verkiezingen. Toch werd het landelijke belang van de verkiezingen niet ontkend, met name Joris Voorhoeve wilde de verkiezingscampagne tot een landelijke maken. Hij is daarin niet geslaagd. Het aanknopingspunt voor het brengen van een landelijk element in de provinciale statenverkiezingen, is de Eerste Kamer. Deze wordt immers door de leden van de provinciale staten gekozen. De angst van Joris Voorhoeve, waar hij electoraal profijt uit probeerde te slaan, was dat de regeringspartijen hun meerderheid in de Eerste Kamer zouden verliezen. Er werd meteen al gesproken van cohabitation.

VOORHOEVE EN ZIJN RUK NAAR LINKS

Toen uit herhaalde opiniepeilingen bleek dat de coalitie (zoals inderdaad het geval bleek te zijn) wel wat zou verliezen, maar in ieder geval haar meerderheid zou behouden, gooidde Joris Voorhoeve het op een

andere toer. Joris Voorhoeve wil dat de VVD doorbreekt naar het midden. De VVD zou een sociaal-liberale partij moeten worden, en zo somde hij nog een aantal zaken op. Als de VVD daadwerkelijk deze kant op zal gaan, dan wordt het verschil met D66 miniem. Misschien kan Joris Voorhoeve beter weer lid worden van D66, zoals hij in het verleden ook is geweest. Dan hoeft hij geen decennia te wachten totdat zijn nieuwe partij deze politiek in praktijk gaat brengen. De kiezers lieten zich in ieder geval niet in de luren leggen door deze actie van Joris Voorhoeve, ruim een vijfde van het verlies van de VVD (0,4% van de uitgebrachte stemmen, dwz meer dan de helft van de winst van D66) ging naar D66.

DE VERKIEZINGSUITSLAG

De regeringspartijen behielden samen 48,5% van de stemmen. Als het om Tweede Kamerverkiezingen was gegaan, hadden ze 75 Kamerzetels behaald. Waar het eigenlijk om ging waren echter de provinciale staten. Hoe deed D66 het in de verschillende provinciale staten?

Bijgaand tabelletje laat zien dat D66 in alle staten stemmen verloor, en alleen in Utrecht in zeteltal gelijk bleef, terwijl in Flevoland zelfs een zetel winst geboekt werd. Flevoland is verreweg de hoogst scorende regio wat D66 betreft, in de beide grotere steden van Flevoland (Almere en Lelystad) lag het behaalde percentage stemmen door D66 zelfs boven de 11%. Het grootste verlies was er in de provincies Overijssel en Limburg. In totaal gingen er 11 zetels in provinciale staten verloren. Opvallend is dat in de provincies waar D66 het slechtst scoorde (Friesland en Limburg) er een locale partij is die groter is dan D66. Of daar enig verband tussen bestaat, is niet duidelijk. Wel is het zo dat dit tevens de enige twee provincies zijn waar het resultaat bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer beter was, dan het resultaat bij deze verkiezingen.

GEVOLGEN VOOR DE EERSTE KAMER

Wat de uitslag van de verkiezingen voor de Eerste Kamer gaat betekenen, is nog niet duidelijk. Het aantal zetels dat D66 in de Eerste Kamer zal mogen gaan bezetten is nog niet met zekerheid te voorspellen. De 45 van de 748 provinciale zetels die D66 heeft, zijn in iedergeval niet voldoende voor 5 zetels in de senaat, ook al zou het percentage van de op D66 uitgebrachte stemmen (6,7%) bij een rechtstreekse verkiezing van de Eerste Kamer wel recht op vijf zetels geven. Gezien de huidige indirecte verkiezing van de Eerste Kamer, en het verloren gaan van een

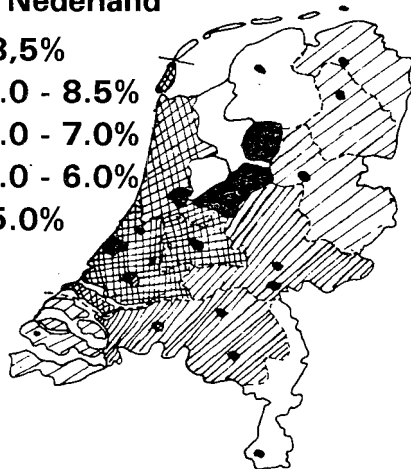
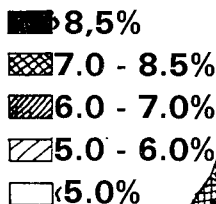
Uitslag in de twaalf provincies (percentages)

	PvdA	CDA	VVD	D66	KlRts	KlLks	Overigen
Groningen	43,6	22,0	12,8	5,9	6,3	8,9	0,5
Friesland	38,8	32,9	11,5	4,4	4,4	3,5	4,5{FNP}
Drenthe	44,5	24,7	17,7	5,6	3,8	3,7	
Flevoland	34,0	27,3	14,7	8,6	8,2	6,0	1,2{CP86}
Overijssel	30,9	40,8	11,5	5,3	7,9	3,6	
Gelderland	31,0	35,3	15,0	6,3	7,1	5,3	
Utrecht	25,7	32,0	19,2	8,3	7,4	6,9	0,5{HP&CD}
Noord-Holland	34,1	25,2	19,7	8,3	1,7	10,5	0,5{CD}
Zuid-Holland	33,9	28,1	17,4	7,7	6,7	5,5	0,7{CD}
Zeeland	29,1	31,4	16,1	5,7	13,9	3,8	
Noord-Brabant	29,7	44,5	13,3	6,1	1,2	5,2	
Limburg	32,5	43,0	9,7	4,2	0,3	4,3	6,0{NwL}

aantal D66 stemmen bij de verdeling van de zetels in de provinciale staten, is voor die vijfde zetel de steun van andere linkse partijen en/of de lokale partijen nodig. De Fryske Nasjonale Partij heeft in het verleden vaak haar stemmen op D66 uitgebracht, maar de laatste keren op de PPR. Hoe Nieuw Limburg zich in de verkiezingen voor de Eerste Kamer zal opstellen, is nog niet duidelijk.

Vrijwel zeker is dat de Regering (als er geen gekke dingen gebeuren) haar meerderheid in de Eerste Kamer zal behouden. Merkwaardig is het dat het CDA, ondanks het feit dat deze partij landelijk minder stemmen haalde dan de PvdA, waarschijnlijk een zetel meer in de Eerste Kamer zal behalen (dankzij een voor de hand liggende lijstverbinding met Klein Rechts). Het aantal zetels dat kleine partijen in de Eerste Kamer bezetten, zal in ieder geval kleiner worden. Met name Klein Links zal worden gehalveerd. De andere grote verliezer is de VVD, deze partij zal een kwart van haar Eerste Kamerzetels verliezen. In totaal zal de coalitie 38 of 39 van de 75 zetels in deze Kamer krijgen, genoeg dus. Op korte termijn zijn dus geen gevolgen van deze verkiezingen te verwachten.

Spreiding van D66-stemmers over Nederland

POLITIEKE TRENDS

Wel is het mogelijk dat de VVD, zenuwachtig geworden door het slechtste verkiezingsresultaat dat zij sinds het begin van de jaren '70 hebben behaald, in het kabinet haar stem feller zal laten horen. Als dat gebeurt in de richting van de voorstellen van Voorhoeve, die ik net al even noemde, dan bestaat de mogelijkheid dat het CDA zich van deze lastige (kleinere) coalitie-partner zal willen ontdoen. Om de stap van de VVD naar het midden onmogelijk te maken, zal het CDA dan samenwerking met de PvdA opzoeken, nog voordat de VVD rijp is voor een coalitie met die partij. Gezien het gevaar van nog verder verlies bij volgende verkiezingen is het niet erg waarschijnlijk dat de VVD een breuk zal willen riskeren, en als de geluiden binnen de VVD om het eens met de PvdA te proberen sterker worden, dan zal het CDA dat evenmin graag doen. Deze partij (en haar voorgangers) regeert immers al sinds het begin van deze eeuw, en zal niet graag zien dat aan de daaruit voortvloeiende machtspositie een einde komt.

Een terugblik op de laatste decennia leert dat, de al bij de Tweede Kamerverkiezingen ingezette trend -dat de VVD blijvend kleiner is dan CDA of PvdA- met deze verkiezingen is voortgezet. Er tekenen zich twee grote partijen af, te weten het confessionele CDA en de socialistische PvdA. De 'liberale' VVD lijkt er niet in te zijn geslaagd blijvend van vergelijkbare omvang als deze beide andere partijen te worden. Deze partij is nu half zo groot als de beide grootste partijen, die afwisselend de grootste partij van Nederland zijn. Tenslotte wil ik ik nog een keer terug komen op de uitspraken van Voorhoeve. Als de VVD in de toekomst inderdaad een sociaal-liberale middenpartij wil worden, dan ligt daarin tegelijkertijd een gevaar en een mogelijkheid voor D66. Een gevaar, omdat de VVD zich dan op dezelfde kiezers gaat richten als D66. Een mogelijkheid, omdat D66 zich dan (door samenwerking met deze vernieuwde VVD) kan voorzien van een meer stabiele, en grotere, achterban.

Interview

*Brandenburger Tor:
Het niemandsland van de Berlijnse muur*

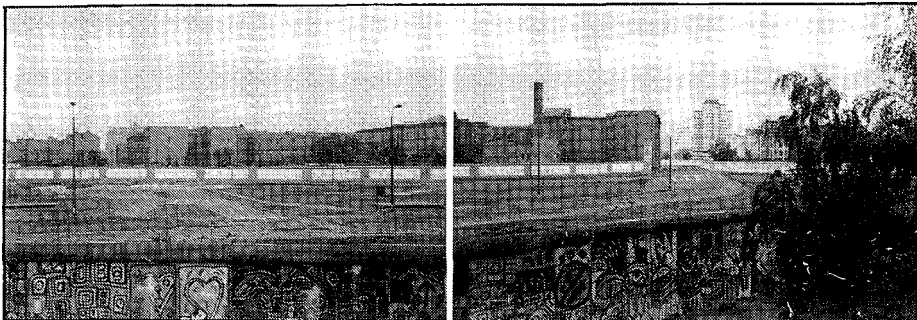
West-Duitsland is de belangrijkste handelspartner van Nederland, de staat met de sterkste economie van Europa en een staat die een sleutelrol vervult in de oost-west betrekkingen. Kortom, op alle terreinen is West-Duitsland van groot belang voor Nederland. Voor het interview-team van de DEMO was dit meer dan voldoende reden om eens te gaan praten gaan praten met de ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland in Nederland, de heer Otto von der Gablentz. We spraken met hem over Europese éénwording, 'Ostpolitiek' en de Duits-Duitse betrekkingen.

Otto von der Gablentz:

'Het Duitse vraagstuk is niet opgelost, zolang de Brandenburger Tor gesloten blijft'

NEDERLAND EN DE BONDSREPUBLIC

Ik ben blij, dat ik in Nederland een post als ambassadeur heb toegewezen gekregen. Nederland kent immers een open, democratische en Europees gezinde maatschappij. Ik ben er van overtuigd, dat onze toekomst binnen een Europese integratie ligt. Wij kunnen als kleine staten, en daar reken ik ook de Bondsrepubliek toe, niet zelfstandig 'overleven'. Wanneer wij een rol van betekenis willen blijven spelen binnen het gebeuren in deze wereld moeten we de handen ineen slaan. Er zal meer tot stand moeten komen dan slechts een traditionele internationale samenwerking en dat gaat slechts via een organisatie als de EG. De Duits-Nederlandse betrekkingen vormen een goed voorbeeld van wat zich momenteel in Europa afspeelt. Duitsland is voor Nederland veruit de belangrijkste handelspartner; Nederland is voor Duitsland een bijna net zo belangrijke handelspartner als Frankrijk, nog voor de VS en andere handelsreuzen. Zo is er een tweezijdige afhankelijkheid ontstaan, maar die binnen een Europa van traditionele nationale staten onmogelijk zou zijn. In Europa kan je echter niet meer van afhankelijkheid spreken, maar is er sprake van groei naar eenheid. Ik zie het als onze hoofdpoging dat we dit proces, dat zich op alle gebieden afspeelt,

De Potsdamerplatz, ooit het hart van Berlijn. Nu het hart van 'Die Mauer'.

naar ons beste kunnen te bevorderen.

GEEN EUROPA ZONDER EUROPEANEN

Ik denk, dat we geen Europa kunnen bouwen zonder Europeanen. In dit verband vind ik het een schandaal dat slechts 1% van de studenten in Europa in een ander Europees land studeert of gestudeerd heeft. Nu al, maar in de toekomst zeker, heeft Europa opgeleide mensen nodig, die meer hebben dan alleen ervaring in eigen land. In welke tijd kan je die ervaring beter opdoen dan in je studietijd? We moeten met onze opleidingen toe naar een systeem waarin het normaal is dat je een bepaalde periode ervaring opdoet in een ander Europees land, al is het maar voor één semester.

Het probleem is natuurlijk, dat de universiteiten en het hele stelsel van onderwijs alleen door nationale overwegingen bepaald wordt. Net als de politieke stelsels overigens. Wel begrijpelijk natuurlijk, want de politieke partijen moeten nu eenmaal vechten om de meerderheid binnen hun eigen land. Tegelijkertijd echter weet je dat veel beslissingen die de eigen maatschappij raken, niet meer nationaal genomen kunnen worden. Een ontkenning van de Europese realiteit.

DE DUITSDUITSE BETREKKINGEN

Zeker erkennen we de DDR als staat. Sinds 1969, het begin van de 'Ostpolitik' onder Brandt erkennen we de DDR als staat [Willy Brandt, lid van de SDP -de Westduitse socialistische partij- was van 1969 tot 1974 'Bundeskanzler', dwz minister-president van de Bondsrepubliek Duitsland; Red.]. We hebben sinds die tijd vele verdragen met de DDR gesloten en sluiten nog dagelijks verdragen af. Het enige probleem voor ons is, of we de burgers van de DDR al dan niet als Duitsers moeten zien. Ze voelen zich, naast het feit dat ze DDR-burger zijn, ook als Duitser. Bonn sluit zich hierbij aan en geeft iedere Duitser het recht op een Duits paspoort. Ik denk niet dat het feit dat we de DDR-burgers als Duitsers benaderen een negatieve invloed heeft op de ontwikkelingen van het Helsinki-proces.

De Duitse hereniging staat niet op de dagelijkse politieke agenda. Een Duitse éénwording kan slechts tot stand komen, wanneer het volk van de DDR dat wil. Het is voor ons een zaak van een beslissing, een vrije beslissing, van de bevolking van de DDR. Von Weizsäcker [Von Weizsäcker is de huidige Bundespräsident, dwz president van de Duitse Bondsrepubliek] zei het zo: 'Die Deutsche Frage ist offen, so lange das Brandenburger Tor geschlossen bleibt' ['Het Duitse vraagstuk is niet

ger Tor is een Triomfboog in Berlijn, die net in Oost Berlijn, in het niemandsland van de Berlijnse Muur staat; Red.] Zo lang de DDR het nodig vindt de muur in stand (en de grens gesloten!) te houden, bestaat er nog een probleem, en dat probleem is niet een nationale kwestie als de hereniging, maar wel het feit dat de bevolking van de DDR niet kan beslissen zoals ze zouden willen.

De Duits-Duitse betrekkingen zijn zich de laatste decennia aan het normaliseren, hoewel ze zich uiteraard nog lang niet op het niveau van de Nederlands-Duitse betrekkingen bevinden. We zullen ons uiterste best doen om de onderlinge verhoudingen verder te verbeteren. Daarbij moet je niet vergeten, dat de Duitse deling maar een deel van de deling van Europa vormt. We kunnen dan ook stellen dat de Duitse kwestie een Europese kwestie geworden is. Slechts wanneer de Europese deling overwonnen wordt, kan de Duitse deling overwonnen worden. Anderszijds is het ook onmogelijk de Europese deling ongedaan te maken zonder iets aan de Duitse deling te doen.

De situatie is, sinds de Muur in 1961 werd gebouwd, wel veranderd. Men heeft ondertussen ook van de DDR een stabiele staat gemaakt, waar het mogelijk is een bestaan op te bouwen, ondanks de prijs die in de vorm van onvrijheid betaald moet worden. Het is onze taak om nauwere, ook economische, contacten met het oosten te onderhouden en om samenwerking te bevorderen.

Het communisme wilde een 'nieuwe mens' scheppen. Maar het blijkt dat mensen niet zo maar te veranderen zijn. Vrijheidsdrang, persoonlijke interesse en dergelijke blijven bestaan. Ook in de DDR, Polen en Tsjechoslowakije. Dat maakt een toenadering tussen Oost en West mogelijk, maar dat is een lange weg. Wij als Westen moeten daarbij wel het Harmel-concept (uit 1969) in het oog houden: openheid naar het Oosten kan alleen op basis van eigen interne kracht. Eénzijdige ontwapening past daar niet in.

GORBATSHOV'S HERVORMINGEN EN HET WESTERSE VELIGHEIDSBELEID

De USSR is politiek-militair een wereldmacht. Economisch is het echter niet zo. Gorbatschov wil door economische hervormingen wat aan die

Otto von der Gablentz

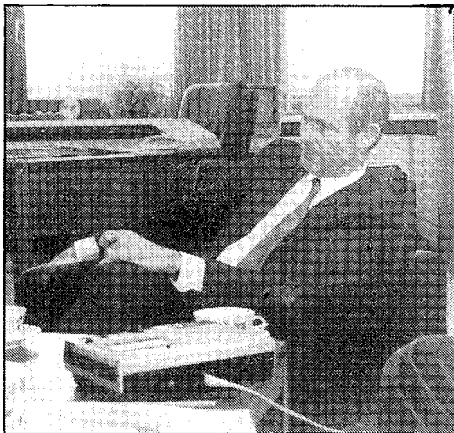

foto Theo Cramer

Otto von der Gablentz is geboren in Berlijn en is aldaar ook met zijn studie begonnen aan de 'Humboldt' Universiteit (thans Oost-Berlijn). In 1983 is hij als ambassadeur naar Nederland gekomen, nadat hij al verschillende functies had bekleed binnen de West-Duitse Buitenlandse Dienst. Voordat hij naar Nederland kwam heeft hij ruim vier jaar de leiding over een afdeling gehad, die zich ten behoeve van het 'Bundeskanzleramt' bemoeide met de buitenlandse-, veiligheids- en ontwikkelingspolitiek. Met name de ervaring die hij met deze functie heeft opgedaan gebruikt hij bij de wijze waarop hij zijn taak als ambassadeur tot uitdrukking brengt.

openheid van de Sovjet-maatschappij hoort daar ook bij. Dat zijn ontwikkelingen die wij als zeer positief beschouwen. Maar het gevaarlijkste moment komt als de hervormingen zijn ingezet, vergelijk bijvoorbeeld de studentenrellen in China. Maar voor de wereld is het nodig dat de USSR opener wordt, hervormt en niet de zoals vroeger in zichzelf gekeerd blijft.

Wat betreft de top in Reyjavik: de Bondsrepubliek is altijd voorstander geweest van de zogenaamde nuloptie voor kernwapens voor de Middellange afstand, zowel van Oost (SS-20) als van West (kruis- en Pershing II-raketten). We hebben wel een paar kanttekeningen gemaakt: het INF-akkoord [dit wil genoemde middellange afstand raketten van beide zijden weghalen, danwel niet plaatsen; red.] moet worden aangevuld met evenwichtige oplossingen voor kernwapens voor de korte afstand (SNF) in Europa. Bovendien moeten we ook blijven streven naar evenwicht op het conventionele vlak. We zijn tegen het koppelen van het INF-akkoord aan het akkoord over SDI. SDI betreft immers strategische kernwapens en heeft niets te maken met de middellange afstandswapens in Europa. [NB dit interview werd afgenomen voor de voorstellen van Gorbatschov, waarbij de Sovjet Unie zich bereid toonde van een koppeling van deze beide zaken af te zien; red.]

Wel kan SDI ook implicaties voor West-Europa hebben. Stel dat de VS ooit door SDI onkwetsbaar zou worden, wat gebeurt er dan met hun veiligheidsgarantie voor West-Europa? Dat zijn allemaal moeilijke vragen, maar bij SDI denk ik toch vooral theoretische vragen. Ook zijn er tegenwoordig gedachten over een 'Europees SDI'. Hier moet over gediscussieerd worden. Ook hier zijn vele vragen te beantwoorden. Is het technisch mogelijk? (de afstand van West- naar Oost-Europa is erg kort) Is het in het Europese belang? Wat betekent het voor de strategie van de NAVO? Ook het aspect van de technologische vernieuwing is belangrijk en moet zich, ook binnen de NAVO, verder ontwikkelen.

Europa wordt zich steeds meer bewust van de eigen veiligheidsbelangen, die wel eens kunnen verschillen van de Amerikaanse, maar die niet zonder samenwerking met de Amerikanen kunnen worden gerealiseerd. In de Bondsrepubliek wordt volop gediscussieerd over de Europese 'selbstbeauptung' (het behouden van de eigen Europese identiteit), ook ten aanzien van de 'Ostpolitik'. Of meer Europese samenwerking op veiligheidsgebied kan leiden tot een Europese defensie buiten de NAVO om betwijfel ik sterk. In ieder geval is het belangrijk dat Frankrijk bij een Europese defensie betrokken wordt, ondanks dat het geen lid van de militaire tak van de NAVO is.

URGENTE KWESTIES VOOR DE EG, HET VOORZITERSCHAP VAN DE BRD IN 1988

Eerst zullen België en Denemarken in 1987 voorzitter zijn. Ik verwacht dat dan oplossingen moeten worden gevonden voor de financiële problemen, met name wat het landbouwbeleid betreft. Duitsland en Frankrijk, met hun nogal starre landbouwstructuren, hebben meer problemen door de huidige EG-landbouwpolitiek dan bijvoorbeeld de zeer efficiënte landbouw in Nederland. Een EG-voorzitter moet niet zijn nationale belangen op de voorgrond stellen, maar proberen een makelaar ten behoeve van de gemeenschappelijke belangen te zijn.

Toen in 1979 het Europese Monetaire stelsel (EMS) door Helmut Schmidt

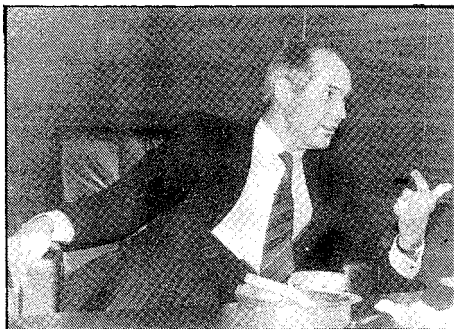

foto Theo Cramer

President; Red.] werd opgericht, was het directe doel de stabilisering van de wisselkoersen, maar ook vooruitgang tot verdere harmonisatie van de economische en financiële politiek van de EG-lidstaten. Deze is echter nog niet zover gekomen, en de economische groei loopt ook uiteen. Daarom is de Deutsche Bundesbank, die overigens zeer onafhankelijk van de Bondsregering opereert, nog huiverig tegenover een groter gebruik van de ECU ['European Currency Unit, ofwel de Europese rekeneenheid. De waarde daarvan wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van de koersen van alle EG-lidstaten; Red.]. Het succes van de EMS hangt ook in sterke mate af van de vraag of ook Groot-Brittannië zal toetreden, ik ben daar een groot voorstander van.

In 1999 heeft iedereen aids

Een commentaar van drs JD Stilteman

Aids. HET probleem van de jaren tachtig, het lijkt er langzamerhand op dat het het enige probleem is. De laatste conferentie van EG-regeringsleiders te Londen zette Aids wel, en het dreigende faillissement van de EG niet, op de agenda. Er gaat geen dag voorbij zonder documentaire of andere uitvoerig bericht over aids op radio, TV of in dag- en weekbladen. Was aids een jaar geleden nog een probleem voor enkelen, werden nog grapjes gemaakt over aids en over de waarschuwing van de Bagwan dat de wereld ten onder zou gaan aan aids, zodat de sinjassins voortaan met plastic handschoenen aan moesten vrijen om te voorkomen dat ze door deze ziekte zouden worden besmet, nu is aids een probleem voor IEDEREEN.

De eerste jaren verdubbelde het aantal aids-patienten iedere acht maanden, als dat tempo zich voort zou zetten dan zijn er in 1998 in Nederland 7.000.000 (zegge: zeven miljoen) aidspatienten. In 1999 heeft dus iedereen aids. Een ziekte die zo snel om zich heengrijpt verdient het om in de aandacht te staan, maar is aids wel zo'n bedreiging als wordt voorgesteld?

Over immuniteit tegen aids is nog niets bekend, wel staat vast dat er vele malen meer dragers zijn dan lijdens aan deze ziekte. Daar-

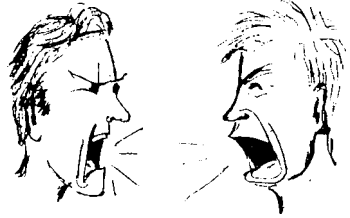
de eerste jaren van een ziekte de meest kwetsbaren, degenen die het meest ontvankelijk zijn voor deze ziekte, zullen worden besmet. Die raken na een aantal jaren op, en dus wordt het besmettings tempo lager. Bovendien blijkt dat de grootste risico groepen duidelijk af zijn te bakenen, en dus de verspreiding van de ziekte zou best redelijk beheersbaar kunnen blijken te zijn (door middel van voorzorgmaatregelen en voorlichting). Kortom het lijkt er meer op dat de grote aandacht voor deze ziekte meer bedoeld is om de aandacht van andere zaken af te leiden (problemen in de EG, werkloosheid), of als verkapte discriminatie wordt gehanteerd (de grenzen sluiten voor Afrikaanse studenten linkse ontwikkelings samenwerkers en homoseksuelen) dan dat men bang is voor het om zich heen grijpen van deze ziekte. Bovendien bestaat het gevaar dat door alle publiciteit nu, u nog slechts weinigen in hun naaste omgeving de gevolgen van aids kunnen aanschouwen, de meeste mensen zullen denken: wat heb ik daarmee te maken? Als aids over enkele jaren dan inderdaad de dreiging zal blijken te zijn die men ons nu voorhoudt, dan is het te laat om de apathie ten opzichte van aids alsnog te bestrijden.

In debat

In DEMO 4;2 verscheen een artikel van Elmer Klaasen, waarin werd gesteld dat uiteindelijk alle politieke keuzes een keuze van leven en dood zijn: Er moet altijd worden gekozen voor levensreddende en niet-levensreddende uitgaven. In andere gevallen moet worden gekozen voor de kwaliteit van het bestaan van de levenden, terwijl het statistisch zeker is dat daardoor (meer) slachtoffers zullen vallen.

In deze DEMO een reactie op deze prikkelende stelling door Gaston Siegelaar.

De rubriek in debat start met een controversieel artikel van een redacteur, een landelijk bestuurslid, een lid of een buitenstaander. Reacties van maximaal 1.000 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing van zowel het oorspronkelijke artikel, als van reacties betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Reacties moeten duidelijk aansluiten op het ter discussie gestelde onderwerp, zoals samengevat in de inleiding. Herhaling van door andere al aangevoerde argumenten kan een reden zijn tot niet plaatsing of inkorting. Indien een artikel een sterk persoonlijk karakter heeft wordt het in zijn geheel geweigerd. De redactie houdt zich het recht voor een discussie voor gesloten te verklaren.

"eenheidsdrift is doodsdrift.
Distinctiedrift is levensdrift."
Carry van Bruggen, Prometheus
(1919)

Doodsdrift van een cultuur door Gaston Siegelaar

Elke politieke beslissing is een kwestie van leven en dood, zo betoogde Elmer Klaasen in de vorige DEMO. Hij besloot zijn artikel met de bewering dat het zelfbeschikkingsrecht een duidelijk argument voor de kwaliteit van het bestaan is. In dit artikel zal worden betoogd dat vrijheid (en zelfbeschikkingsrecht) en gelijkheid (en democratie), welke de essentie van de hedendaagse cultuur zijn, de ondergang van die zelfde cultuur kunnen bewerkstelligen.

DE EINDFASE VAN EEN CULTUUR

'Deze cultuur verkeert in een eindfase. Dat leidt tot het zoeken naar mystiek, naar het irrationele. Omdat rationalisme een wezenskenmerk is van deze cultuur ...'(1). 'Wat ik wel denkbaar acht is een herleving van het irrationalisme in de politiek, gepaard gaande aan antidemocratie, althans anti-parlementarisme of -gevaarlijker nog- verwerping van de rechtstaat en geloof in het gesunde volksempfinden. De zogenaamde directe democratie kan direct naar ondemocratie leiden. Trouwens, het fascisme was een vorm van directe democratie; zeker is het zonder de voorafgaande massademocratie ondenkbaar.' (2) Deze twee citaten van respectievelijk Hans van Mierlo en NRC-Handelsblad columnist J.L. Heldring geven aanleiding te denken dat onze cultuur van vrijheid en gelijkheid 'van buitenaf' bedreigd wordt door irrationalisme, een

denkstroming die zich tegen het Verlichtingsdenken keert. De tragiek hiervan is dat het vrijheids en gelijkheidsstreven zelf de stuwende kracht zijn achter een beweging naar de dood van die cultuur. Het streven naar (persoonlijke) vrijheid, en daarmee samenhangend naar individualisering, kan op korte termijn zeer wenselijk lijken voor iedereen, maar de lange termijn gevolgen kunnen in hun ergste vorm de samenleving ontwrichten. De paladijnen van de zelfontplooiings ideologie lijken blind te zijn voor de 'ieder voor zich'-filosofie die hieruit ontsproten is. In dit geperverteerd vrijheidsdenken is geen plaats meer voor de samenleving. De dupe hiervan is de samenleving, dus iedereen. Problematischer nog is het omdat in onze cultuur dergelijke denkbeelden aangemoedigd worden. Immers, je moet toch 'gewoon jezelf kunnen zijn' en 'opkomen voor jezelf'? Minister Brinkman lijkt met zijn 'nieuw sociaal elan' een roepende in de woestijn. Van Mierlo over de tegenstelling tussen individualisering en zorg voor de samenleving: 'Dan gaan we slechte tijden tegemoet. Eén van de zorgen bij individualisering is, dat wanneer je alles individualiseert je het risico loopt, dat het geheel bulkgoed wordt. Als iedereen anders is, dan zijn we allemaal hetzelfde.' (3)

En daarmee komen we aan bij de problematiek van de gelijkheid. Democratie is een rechtstreekse afgeleide van dit uitgangspunt, want in haar kern is democratie: gelijkheid van allen voor de wet. De democratie zoals we die nu kennen is ontstaan in de vorige eeuw. Maar, zoals Van Mierlo constateert, 'in de negentiende eeuw is alles veranderd. Van elite-informatie naar massa-informatie, van elite-consumtie naar massa-consumtie.' (4) Vreemd genoeg vermeldt hij niet dat ook in de politiek een geweldige verandering is opgetreden; van elite-democratie naar massa-democratie. Hierin schuilt een paradoxale ontwikkeling, want 'wie over elite spreekt, spreekt over hiërarchie (...); en het conflict in de democratie is, dat zij slechts door een hiërarchische orde bestaan kan, maar geen absolute hiërarchische orde kan erkennen.' (5)

DEMOCRATIE LEIDT TOT FASCISME

Het aan de democratie inherente gelijkheidsstreven leidt tot de afbrokkeling van de macht van de politieke elite die de democratie instandhouden moet en tot de plebeïsering van de democratie. Een dergelijke 'Gleichschaltung der Massen' kan alleen maar uitlopen op een totalitair regime. Een dergelijke conclusie is niet nieuw. Ook heden ten dage zijn er mensen die zich dit bewust zijn, getuige de schrijver Frans Kellendonk: 'De totalitaire staat is een rechtstreekse consequentie van de verlichtingsdenkbeelden.' (6) Ook J.J.A. Mooij wijst erop dat 'de hedendaagse reactie op culturele situaties en ontwikkelingen sterk lijkt op die van omstreeks 1930. We stellen het misschien niet meer zo dramatisch en plechtig als Spengler, Ortega Y Gasset of Huizinga, maar hun idee dat de veranderingen de grondslagen van onze beschaving raken, leeft bij velen heden ten dage ook. Met vaak een dimensie van scepsis erbij.' (7)

CONCLUSIE

De vooruitgangsadepaten zullen het bovenstaand betoog van de hand wijzen, ja wellicht zelfs beschouwen als een betoog met een antidemocratische strekking. De heilsleer van de Verlichting is zo in onze cultuur geworteld dat er tegenwoordig gelijkheidsfanatici zijn die hun gelijk (dwz ideologie) via de rechter willen afdwingen om anderen de mond te snoeren. Zo zie je hoe verlichtingsdenken kan ontwaarden in onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden. En dat terwijl 'in deze eeuw de verlichting al tien keer failliet gegaan is.' (8)

Terug naar de politiek. Hoe moet de politiek in deze kwestie van leven en dood haar keuze bepalen?, is de vraag die we nu moeten beantwoorden. Met betrekking tot democratie in het onderwijs zegt Van Mierlo: 'Het is

hoogst twijfelachtig of dat voor ons de hoogste prioriteit moet hebben. De hoogste prioriteit is de kwaliteit van het onderwijs.'(9) Mijn stelling is dat dit ook voor de Democratie geldt, dwz hoogste prioriteit is de kwaliteit van de democratie en niet de democratisering van de democratie. Om de kwaliteit van de democratie te waarborgen is een politieke elite nodig die, om de democratie te verdedigen tegen geperverteerde vrijheid en gelijkheid, waarden als sociale verbondenheid en ongelijkheid zal moeten verdedigen. Niet omdat deze op zichzelf gewenst zijn, maar omdat hun complementaire waarden op zichzelf gewenst zijn. Ongelijkheid is een noodzakelijke voorwaarde voor een levende cultuur en een elite een noodzakelijke voorwaarde voor een levende democratie.

- NOTEN: 1- Van Mierlo; 'het ik-tijdperk, het saldo van '66' in: Haagse Post (22 december 1979)
 2- J.L. Heldring, 'over conservatisme (de parodiso-lezing)', Haagse Post (1 december 1984)
 3- Van Mierlo, DEMO, jg 4 nr 2 (maart 1987)
 4- idem
 5- Menno ter Braak, De nieuwe elite (1939)
 6- Frans Kellendonk, 'Kardinaal Simonis en de Kinderen van het Licht' in: Haagse Post (28 februari 1987)
 7- J.J.A. Mooij, De wereld der Waarden: Essays over cultuur en samenleving (1987)
 8- Bedoeld wordt de Simonis-affaire. Zie hiervoor bovengenoemd artikel van Frans Kellendonk
 9- Van Mierlo, DEMO jg 4 nr2 (maart 1987)

DE REDACTIE BETREURT HET DAT IN DIT ARTIKEL NIET WORDT INGEGAAN OP DE IN HET ARTIKEL VAN ELMER KLAASEN AANGESNEDEN PROBLEMATIEK (ETHIEK IN DE POLITIEK, MEER IN HET BIJZONDER HET MAKEN VAN KEUZES DIE INVLOED HEBBEN OP LEVEN EN DOOD, EN DE KWALITEIT VAN HET BESTAAN) MAAR AANGEZIEN HET HIER AANGEDRAGEN ONDERWERP (LEIDT ONZE HUIDIGE DEMOCRATIE TOT EEN TOTALITAIRE, FASCISTISCHE STAAT? HOE VER MOGEN WE GAAN MET HET DOORVOEREN VAN GELIJKHEID? WAT IS DE ROL EN HET NUT VAN EEN POLITIEKE ELITE, IS DEZE AL DAN NIET WENSELIJK?) OOK ZEKER DE MOEITE VAN HET BESPREKEN WAARD IS IS DIT ARTIKEL TOCH IN DEZE RUBRIEK GEPLAATST. NIEUWE REACTIES ZULLEN ALLEEN WORDEN GEPLAATST ALS ZIJ OP DEZE VRAGEN, OF DE IN HET EERSTE ARTIKEL OPGEWORPEN VRAGEN, INGAAN.

Japan overwint Europa?

In het artikel over de economische betrekkingen tussen Europa en Japan ('Japan overwint Europa, DEMO jg 4 nr 1) werd een ware hetze ingezet tegen dat 'duivelsche' Japan. Daarbij werd informatie gegeven die ofwel inmiddels achterhaald, ofwel niet ter zake doende, ofwel gewoon onjuist is. Ik zal nu eerst mijn kritiek wat concretiseren.

JAN WILLEM WITS

(ZIE VOLGENDE BLADZIJDE)

Angst overwint realisme

door Jan Willem Wits

De stelling, dat Japan zijn 'grenzen angstvallig dichthoudt' en 'enorme invoerrechten' zou heffen, is onzin. Uit cijfers is gebleken dat de Japanse invoerrechten gelijk of zelfs lager zijn dan in de westerse landen. Het artikel bevat bovendien vele 'pseudo'-causale verbanden die vaak kant noch wal raken. Bijvoorbeeld dat bedrijven alleen aan Japan mogen leveren, als ze zich in dat land vestigen, en dat daarom de meeste werknemers Janners zijn? Is het trouwens ongebruikelijk dat een bedrijf dat zich in een ander land vestigt, in dat land ook zijn werknemers zoekt (Vgl. Philips in Frankrijk, IBM in Nederland, FIAT in Brazilië, enz.) Ergo, zouden we het zelfs niet afkeurenswaardig vinden als een buitenlands bedrijf al haar werknemers 'meenam'? Voorts stelt de auteur dat de winst geheel in Japan blijft, omdat de meeste werknemers Janners zijn. Zelfs als het grootste deel van de winst in Japan zou blijven, dan is dat toch niet per definitie ten onrechte. Schreeuwt men in ons land geen moord en brand als een buitenlands bedrijf via allerlei mazen in de wet haar winst uit Nederland wegsluit? Deze kritiek lijkt mij overigens meer dan terecht. Zelfs als ik denk de bedoeling achter de zinnen te begrijpen (sic), dan nog blijft het meten met twee maten! Wat betreft de zin 'In de Tweede Wereldoorlog...', deze informatie is volkomen irrelevant en valt even zo uit de context als een verwijzing naar de Japanse oogvorm zou doen.

Nu we het er toch over hebben, Japan kreeg rond de eeuwwisseling dezelfde koloniale neigingen als de Europeanen (inclusief Nederland), die enkele eeuwen daarvoor bezaten. Zoals Europa toen, zag Japan welke economische voordelen bezetting van een deel van Azië zou kunnen opleveren (grondstoffen, afzetmarkt, enz.) De Tweede Wereld-oorlog vormde in dit gedeelte van de wereld dan ook in belangrijke mate een conflict tussen westerse mogendheden die hun koloniale 'bezittingen' wilden verdedigen en een land dat ook een 'piece of the action' wilde. Waarmee ik overigens allerminst de rol van Japan in de oorlog wil goed praten!

Schrijver heeft het verder over de 'zeer open EG-grenzen'. Zoals ik al eerder vermeldde, bestaan er nauwelijks verschillen tussen de invoerrechten. Bovendien hanteren landen als Frankrijk en Italië zeer sterke beperkingen wat betreft de import, om over de VS maar helemaal te zwijgen. De protectionistische maatregelen van de EG doen ook zeker niet onder voor wat Japan doet: zeer hoge kwaliteitseisen stellen aan de geïmporteerde goederen. Dat er momenteel een handelsoorlog dreigt tussen de EG en de VS, demonstreert eens te meer dat er absoluut geen sprake is van open grenzen.

Dat Japan niet inventief zou zijn, en louter technologie opkoopt, is een mythe die in de jaren '70 een grond van waarheid bevatte, maar inmiddels vrijwel achterhaald is. Cijfers van de OESO laten zien dat Japan het hoogste percentage wetenschappers en ingenieurs bezit die zich op onderzoek en ontwikkeling richten. Wat de ontwikkeling van de CD-speler betreft; dat was een gezamenlijk project van Philips en Sony. Het is momenteel zelfs zo dat de Europese industrie meer moeite heeft de technische (r)evolutie dan de Japanse!

Wat de relatie tussen de mate van nationalisme enerzijds, en de relatie werknemer-bedrijf anderzijds betreft, ook die bewering is mij volkomen duister. En hoe kan de uitspraak '...dat de overheid meer subsidies verleent en de bedrijven meer belasting betalen...' de goede relatie tussen overheid en bedrijfsleven illustreren?

Heeft de auteur dan helemaal ongelijk? Nee, wel behoeft het probleem allereerst wat relativering. Zo is het handelstekort van de EG te opzichte van Japan kleiner dan het overschot van de EG als gevolg van de

handel met Zwitserland. Het Nederlandse handelstekort staat in geen enkele verhouding tot het overschot als gevolg van de handel met de andere EG-lidstaten. Toch is er wel degelijk een problematische relatie tussen Japan en de EG. De Japanse bedrijven hebben een geheel andere stijl dan de westerse. Deze stijl komt bij ons nogal agressief en soms 'niet netjes' over.

De Japanse thuismarkt zelf is lastig te benaderen. Dit komt echter niet alleen door overheidsbepalingen, maar tevens door het sterk gedifferentieerde distributiesysteem. Het veroveren van een marktaandeel in Japan vergt bovendien een bijzondere verkooptechniek en tactiek. Het kost veel meer tijd, inzicht, geduld en geld dan westerse bedrijven (met name Amerikaanse) gewend zijn. Het spreekwoord 'onbekend maakt onbemind' spreekt in deze boekdelen. Een andere verklaring voor de angst voor Japan wordt vaak gezocht in de economische crisis en het uitblijven van de interne (EG) markt. Ook de EG heeft getracht met protectionistische maatregelen 'de eigen verouderde economie af te schermen tegen concurrenten van buitenaf'. Een ander verhelderend citaat is afkomstig van K. Kuwaba die onlangs schreef: 'het vinden van een gemeenschappelijke vijand is een bekende strategie om het eigen falen te verbergen'.

Het is mijns inziens dan ook niet verstandig om de oplossing te zoeken in het verscherpen van het protectionisme. Hoe rampzalig dit kan zijn, blijkt nog dagelijks uit het industriebeleid van de VS en het landbouwbeleid van onze EG. Het voorstel om in- en export verplicht gelijk te stellen, lijkt mij onmogelijk te realiseren. Tevens staat de wenselijkheid van een dergelijk verdrag helemaal niet vast.

Piet Dankert maakte onlangs duidelijk dat je de oplossing moet zoeken in versterking van de mogelijkheden voor de eigen industrie. We moeten de 'strijd' niet uit de weg gaan, maar zorgen dat we deze strijd aankunnen. Het wordt steeds duidelijker dat het realiseren van de interne markt binnen de EG onontbeerlijk is geworden. Alleen door zo'n interne markt heeft het Europese bedrijfsleven een kans van overleven!

Ook kunnen we nog veel leren van de Japanse managementtechnieken. Het artikel in de DEMO geeft wel een aardige aanzet in die richting. Met name door het bestaan van kwaliteitskringen, heeft de Japanse werknemer een sterke groepsmentaliteit ontwikkeld en wordt het eigen initiatief gestimuleerd. Dit heeft de productiviteit enorm verhoogd. Een Japanse autofabriek heeft in Engeland aangetoond dat het toepassen van dergelijke technieken ook in Europa mogelijk is. De opmerkingen van de schrijver over stakingen in Europa zijn wel weer erg uit hun context getrokken, tendentius en nakef.

Bovendien is meer samenwerking tussen Europese bedrijven noodzakelijk. Met name op het gebied van onderzoek en ontwikkeling (vergelijk ESPRIT- en EUREKA programma). Soortgelijke maatregelen vormen het enige probate medicijn om te voorkomen dat Europa 'de sjiekste achterbuurt van de wereld' wordt.

Het hier bekritiseerde artikel, met name het slot, bevat niet alleen veel onjuistheden, maar kenmerkt zich door een 'toon' die uiterst gevaarlijk kan zijn. Het heeft een zeer protectionistisch, 'eng chauvinistisch' karakter, hetgeen de schrijver de Japanners juist verwijt. Dit maakt het geheel nogal hypocriet. Het getuigt van oppervlakkigheid, nadviteit en hanteert een dogmatiek waar ik oprecht van geschrokken ben. Artikelen van dit soort bederven een werkelijke discussie, die hard nodig is. Een dergelijke discussie dient wel op objectieve feiten te berusten en 'fair' gevoerd te worden.

Dat er niettemin zulke artikelen geschreven worden is, zoals ik geprobeerd heb duidelijk te maken, niet vreemd. De angst voor een onbekende cultuur, en de weigering het eigen falen in te zien, zijn de belangrijkste oorzaken van soortgelijke standpunten. Hoewel ik de verleidelijkheid van zo'n houding inzie, denk ik toch dat dit niet de manier is! Tenslotte wil ik de volgende, wijze, uitspraak van Catonis aan de schrijver van het hier besproken artikel voorhouden: 'Impedit ira animum, ne possit cernere verum' (Toorn belet ons de waarheid te zien).

Elk jaar ontstaat er in augustus boven Antartica een 'gat' in de ozonlaag, dat enkele maanden daarna weer verdwijnt. Het blijkt echter dat deze seizoensschommeling steeds ernstigere vormen aanneemt: de gemiddelde ozonconcentratie in de periode 1980-1984 was ongeveer 30% lager dan in de periode 1957-1973*.

Wat gebeurt er met de ozonlaag?

door Menno Visser

De ozonlaag bevindt zich in de hogere luchtlagen van de atmosfeer, de stratosfeer, en beschermt het leven op aarde tegen schadelijke ultraviolette zonnestralen. Zonder deze bescherming zou oogletsel, huidkanker, beschadiging aan gewassen en afsterven van in zee levende plantaardige organismen tot de gevolgen kunnen horen. Verder betekent een afnemend ozongehalte in de stratosfeer een daling in de temperatuur in dat deel van de atmosfeer omdat er minder zonlicht wordt geabsorbeerd. Tegelijkertijd zal er meer straling de aarde bereiken waardoor het klimaatstelsel in de war kan raken.

FREON: DE OORZAAK VAN HET OZONGAT?

Bij het woord ozonlaag moet men zich niet te veel voorstellen. Als men alle ozon in de dampkring zou samenpersen bij een druk en temperatuur zoals die aan het aardoppervlak heerst, dan zou een laagje ontstaan met een dikte van 3 mm. Ozon is een zeer reactieve verbinding, het reageert relatief snel met andere stoffen waarbij het zelf afbreekt. Zo kan freon, een gas dat onder andere gebruikte wordt als drijfgas in spuitbussen, de ozonlaag aantasten. Freon is de handelsnaam van een aantal chloorfluorkoolwaterstoffen (CFK's). In feite zijn het zeer onschuldige gassen, omdat ze reukloos, vrijwel onoplosbaar, niet-giftig en chemisch inert zijn. Dit betekent echter ook dat zij niet via de normale processen uit de atmosfeer verwijderd worden. Aangezien ze lichter zijn dan lucht kunnen ze na een periode van jaren in de hogere luchtlagen terechtkomen. Hier aangekomen verliezen de freonen hun onschuldige karakter: onder invloed van de ultraviolette straling van de zon worden ze ontbonden en komen chlooratomen vrij die op hun beurt ozon afbreken. De levensduur van Freonen in de stratosfeer wordt geschat op 75 tot 100 jaar.

Omdat het ozonprobleem zo sterk verbonden is met de belangen van de industrie, staan onderzoekers onder druk om het gedrag van de ozonlaag te voorspellen. Dit blijkt echter zeer moeilijk te zijn omdat er vele reacties een rol spelen en er rekening mee gehouden moet worden met allerlei invloeden. De voorspelling daarover lopen nogal uiteen. Verder staat het ook nog niet vast of er een menselijke oorzaak is voor de ozonaantasting. Het probleem is dat de metingen die gedaan zijn, ondergesneeuwd worden door natuurlijke schommelingen.

MAATREGELEN ONDERWEG

Toch lijkt het erop dat het besef is doorgedrongen dat men niet kan

ALV-bijlage

AGENDA

ALV 9/ 23 & 24 MEI 1987/ ARNHEM

zaterdag 23 mei

- 11.00-12.00 uur CWG basisinkomen
 11.30-12.00 uur inschrijven en
 ontvangst
 12.00 opening en installatie
 congrescommissie's
 12.05 jaarverslag 1986
 12.30 motie contributie
 13.00 presentatie LB kandidaten
 presentatie kandidaten
 kascommissie
 13.15 opening stembus
 13.15 Wijziging HR;
 Redactiestatuut

 14.00 Theepauze

- 14.15 sluiting stembus
 14.15 Gastspreker Jacques Wallage
 (Tweede Kamerlid PvdA)
 14.45 vragenronde
 15.00 resolutie basisinkomen
 17.00 uitslag verkiezingen LB en
 kascommissie en afscheid
 Marco de Rooter en Peter de
 Vries

 18.00 Diner

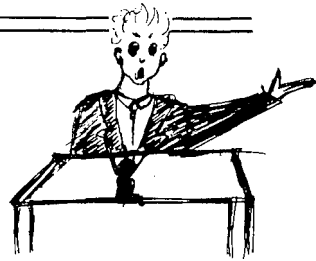
- 19.00-20.00 CWG onderwijs
 20.00-22.00 CWG Palestijns-
 Israelische kwestie

 feest met NO HOLDING BACK

Zondag 24 mei

- 9.00 ontbijt
 10.00 resolutie Palestijns-
 Israelische kwestie

 12.00 lunch

- 13.00 resoluties onderwijs
 14.30 toespraak Steven Pieters
 "aanzet tot politieke
 discussie"
 15.00 Vragenronde LB

 15.15 theepauze

- 15.30 actueel politieke moties
 16.45 evaluatie congreswerkgroepen
 17.00 sluiting ALV 9

TERMIJNEN

KANDIDAATSTELLINGEN

Deze moeten uiterlijk vrijdag 1
 mei om 12u00 (schriftelijk) op het
 landelijk secretariaat aanwezig
 zijn.

MOTIES EN AMENDEMENTEN

Deze moeten uiterlijk op woensdag
 6 mei om 12u00 op het landelijk
 secretariaat aanwezig zijn.

ACTUEEL POLITIEKE MOTIES

Kunnen tot 48 uur vóór de aanvang
 van de ALV op het landelijk secre-
 tariaat worden ingediend. Het LB
 draagt dan zorg voor vermenigvul-
 diging. Bij indiening op de ALV
 dient men zelf voor vermenigvuldi-
 ging (min 110 exemplaren) te zor-
 gen. Indienen dient dan te ge-
 schieden vóór aanvang van de ALV,
 bij de VVP.

MEDEDELING

RESOLUTIE PALESTIJNS ISRAELISCHE
 KWESTIE

De resolutie Palestijns-Israëli-
 sche kwestie staat afgedrukt in
 Demo jg. 3, nr. 6 en staat ter
 amendering open.

Informatie Congres

ROUTEBSCHRIJVING

De negende ALV zal gehouden worden in Arnhem, in Jeugdherberg 'Alteveer' aan de Diepenbrocklaan 27. Tel. 085-420114.

Hoe naar Alteveer?

Met openbaar vervoer: vanaf NS-station in Arnhem met buslijn 3 naar Alteveer of 't Cranevelt: de bus stopt vlakbij.

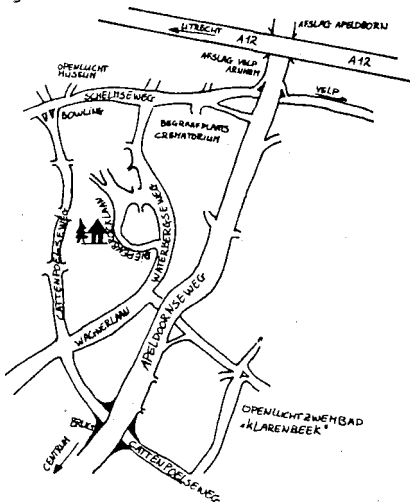
Met eigen vervoer: vanuit Apeldoorn, Utrecht, Deventer en Oberhausen: bij de kruising A12/N50 richting Arnhem aanhouden.

Vervolgens Openluchtmuseum en NJHC-bordjes volgen. Vanuit Nijmegen en Arnhem: eerst richting Apeldoorn, daarna NJHC-bordjes volgen.

OVERNACHTEN

Neem je slaapzak mee; linnengoed is aldaar tegen vergoeding te huren.

Voor alle informatie omtrent het congres kun je contact opnemen met Josinta Sarkol, VVO, tel. 020-736814. Wil je bv vegetarisch menu of volg je een dieet, maak dat dan kenbaar aan de VVO. Een telefoon-tje is voldoende.

Congressecretariaat en materialenstand

Het congressecretariaat zal vanaf 11.30 tot 15 minuten na de opening van het congres geopend zijn. Mensen die later binnen komen kunnen zich pas inschrijven tijdens de thee-pauze om plusminus 14.00 uur. Ook de materialenstand zal tijdens de plenaire zitting gesloten zijn. Het LB verzoekt allen op tijd de congresbon in te sturen en zaterdag 23 mei op tijd aanwezig te zijn om een langdurige inschrijving te voorkomen.

KOSTEN ALV 9

De negende ALV kost je, inclusief diner, feest, overnachting, ontbijt, lunch, koffie en thee slechts f15,- te voldoen ter plekke. Mocht je onverhoopt maar een dag blijven, dan is je bijdrage aan de kosten f10,-.

VACATURES

LB

Op deze ALV zullen verkiezingen worden gehouden voor de volgende landelijke bestuursfuncties:

- Vice Voorzitter Politiek
- Secretaris Ledewerving en Opvang
- Secretaris Publiciteit

Vice Voorzitter Politiek

De belangrijkste taak van de VVP is de coördinatie en begeleiding van het besluitvormingsproces. Hierin hebben de werkgroepen van het Politiek Bureau de grootste rol. Het hangt dan ook van deze werkgroepen af welke onderwerpen genoeg bestudeerd zijn om binnen de vereniging een bevredigende discussie en besluitvorming te kunnen leiden. Het coördineren, begeleiden en stimuleren van de werkgroepen is dan ook voor de VVP zeer belangrijk. Het besluitvormingsproces omvat onderdelen als: themadiscussies, nota's, artikelen

in de DEMO, congresstandjes en congreswerkgroepen, de ARV's en de ALV.

In dit alles is de planning en onderlinge afstemming van alle activiteiten zeer belangrijk. Naast dit voornamelijk interne gebeuren is de VVP ook belangrijk voor de externe politiek-inhoudelijke activiteiten zoals publiciteit (ism de secretaris publiciteit) en contacten met andere organisaties (zoals: politieke partijen, andere politieke jongerenorganisaties, de Raad voor het Jeugdbeleid). Tenslotte houdt de VVP samen met de commissie politiek program in dit alles de vrijzinnig democratische politiek in de gaten. Oftewel, een VVP moet organisatorisch en politiek-inhoudelijke kwaliteiten hebben en moet daarnaast goed met mensen kunnen omgaan, waarbij stimuleren en motiveren de belangrijkste factoren zijn. (Meer informatie bij Marco de Ruiter; tel 010-4144241)

Secretaris ledenwerving en opvang

Deze functie zal een andere invulling krijgen dan tot nu toe. Ledenwerving zal naar de secretaris publiciteit gaan; de ledenadministratie zal terugkeren naar de algemeene secretaris.

Van de SLWO wordt verwacht dat hij/zij interesse heeft in het wegwijs maken van nieuwe leden binnen de vereniging. Daartoe gaat de nieuwe LB-functionaris, samen met en in de uitvoering ondersteund door het ledenactiveringscentrum, een plan opstellen. Dit plan zal in de regio's en in samenwerking met de regio-besturen uitgevoerd gaan worden.

Leden die goede ideeën over ledenopvang hebben en die bereid zijn daar met inzet en creativiteit aan te werken, worden opgeroepen zich kandidaat te stellen.

(Meer informatie bij Josinta Sarkol; tel 020-736814)

Secretaris publiciteit

Van de secretaris publiciteit wordt verwacht dat hij contacten met de pers onderhoudt, dat hij de interne en externe publiciteit organiseert en dat hij zorgt voor de productie van wervings- en promotiematerialen.

(Meer informatie bij Steven Pieters; tel 050-430906)

Kandidaten voor een van deze drie functies dienen er rekening mee te houden dat er een groot beslag zal worden gelegd op hun vrije tijd, en dat ieder van deze drie functies teamgeest, doorzettingvermogen en volledige inzet vragen.

Kandidaten moeten tenminste zes maanden voorafgaande aan de sluitingsdatum van de kandidaatstelling lid van de JD zijn geweest en geen lid zijn van een Nederlandse nationale politieke partij of daaraan gelieerde of daardoor erkende politieke jongerenorganisatie, anders dan D66 (art. 21 lid 4 HR)

algemene informatie en kandidaatstellingsformulieren zijn aan te vragen bij Josinta Sarkol.

KASCOMMISSIE

Van de kandidaten voor de kascommissie wordt enig boekhoudkundig inzicht verwacht.

(Informatie bij Gaston Siegelaar; tel 05120-34447, of bij Steven van Schilfgaarde; tel 010-4670264)

CONGRES WERKGROEPJES

In uitvoering van motie 6, 'Discussie-groepjes op de congressen', door ALV 7 te Arnhem aangenomen, zal op het voorjaarscongres voor het eerst geëxperimenteerd worden met congreswerkgroepjes (CWG). Er zijn vier werkgroepen gepalnd, één voor Palestijns-Israëlische kwestie, één voor Onderwijs, en één voor Basisinkomen. De werkgroepen zullen iet tegelijkertijd zitting hebben, zodat elk lid naar iedere CWG kan gaan. In opzet verschillen de CWG's wel. De CWG Palestijns-Israëlische kwestie heeft drie functies: 1. het geven van informatie door de opstellers van de resolutie, 2. discussie en 3. het stroomlijnen van amendementen. De CWG's Onderwijs en Basisinkomen dienen uitsluitend ter stroomlijning van amendementen. De CWG's hebben geen beslissingsbevoegdheid, alle besluitvorming zal in de voltallige vergadering (ALV) geschieden.

TERMINOLOGIE

RESOLUTIE

- 1- twaalf weken voor ALV ingediend
- 2- gepubliceerd in de DEMO
- 3- aan amendering onderhevig
- 4- kan na publicatie niet meer door de indiener(s) worden ingetrokken
- 5- kan niet ter ALV door de indiener(s) worden gewijzigd.

MOTIE

- 1- indiening 2 á 3 weken voor ALV
- 2- ingediend nav geagendeerd ALV-voorstel
- 3- verschijnt in het congres-boek
- 4- mag door indiener ter ALV worden gewijzigd, tenzij de strekking van de motie daardoor ingrijpend wordt gewijzigd
- 5- kan door de indiener worden ingetrokken
- 6- moet meer zijn dan een stemverklaring

AMENDEMENT

- 1- indiening 2 á 3 weken voor ALV
- 2- voorstel tot wijziging van een

- gedeelte van een resolutie
- 3- kan door indiener(s) ter ALV worden ingetrokken danwel gewijzigd.

APM (ACTUEEL POLITIEKE MOTIE)

- 1- indiening tot begin ALV
- 2- moet betrekking hebben op de actualiteit
- 3- moet dusdanige actualiteit bezitten dat bij indiening op een volgend congres (als resolutie) de actualiteit verloren is gegaan
- 4- in de overwegingen moet worden aangegeven dat aan de hieronder 2- en 3- genoemde vereisten is voldaan.

ORGANISATORISCHE MOTIES

- betreffen de organisatie van de JD (zie verder bij moties)

MOTIES VAN ORDE

- 1- worden mondeling door een lid ter vergadering ingebracht
- 2- worden door de indiener (kort) toegelicht
- 3- worden zonder discussie, direct na indiening, in stemming gebracht

BON ★★ BON ★★ BON

Ik kom naar de negende ALV van de JD,
zaterdag 23 en zondag 24 mei
in jeugherberg 'Alteveer' te Arnhem

NAAM:

ADRES:

POSTCODE: **PLAATS:**

Bon voor 6 mei toesturen aan:

Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195; 2594 AJ Den Haag

Komt maar één dag zaterdag/zondag*

Blijft slapen JA/NEE*

Komt niet, wil alleen congresboek (tegen kostprijs) JA/NEE*

* *doorhalen wat niet van toepassing is*

HR-wijziging

INDIENER : LB

Artikel 30 HR moet als volgt gaan luiden:

1. Er is een verenigingsblad, genaamd DEMO, dat aan alle leden gratis wordt toegezonden.
2. Het landelijk bestuur draagt er zorg voor dat er een redactie van het verenigingsblad wordt benoemd.
3. Verantwoordelijkheid en bevoegdheden van de redactie worden geregeld in een redactiestatuut dat als bijlage deel uit maakt van dit huishoudelijk reglement.

De tekst van het concept-redactiestatuut moet worden ingevoegd in het HR als bijlage C, met de na eventuele amendering voorgestelde hoofdstuk indeling waarbij de artikelen doorlopend worden genummerd. (beginnend bij artikel 1). Zie voor volledige tekst redactie-statuut DEMO 4;1.

Resolutie Basisinkomen

INDIENERS: Marc Roza e.a.

In de maatschappij zijn een aantal belangrijke tendenzen op het gebied van sociale en economische thema's waar te nemen. Een aantal belangrijke hiervan zijn:

- 1) de steeds verdergaande (wens tot) individualisering, en in het bijzonder emancipatie
- 2) veranderingen in opvattingen over arbeid (arbeidsethos) en het inzicht dat veel maatschappelijk nuttig werk niet wordt gedaan, mede omdat arbeid erg duur is
- 3) het besef dat de toename van werkgelegenheid een noodzaak is ter voorkoming van maatschappelijke ontwrichting voor degenen die betaalde arbeid willen verrichten
- 4) het toenemend besef dat er behoefte is aan nieuwe economische impulsen als eigen initiatief, goedkoper onderwijs, en meer research
- 5) een wens tot verdergaande taakafbakening van verantwoordelijkheid tussen overheid en individu met als doelstelling een grotere vrijheid van het individu

Bij het denken over sociale zekerheid moet centraal staan dat iedere ingezetene van Nederland, onafhankelijk van het feit dat hij/zij wel of geen betaalde arbeid kan verrichten, een zodanig inkomen, moet genieten dat hij/zij daaraan een zinvol bestaan in onze maatschappij kan ontfen.

Het introduceren van een basisinkomen kan een belangrijke bijdrage leveren aan bovengenoemde ontwikkelingen.

- individualisering/emancipatie omdat bij een basisinkomen niet wordt gelet op de leefsituatie
- toename van de werkgelegenheid omdat bij een invoering van een basisinkomen het niet meer nodig is om 40 of 38 uur per week te werken voor voldoende inkomen, zodat arbeidsduurverkorting en toename van deeltijdarbeid gestimuleerd worden
- nieuwe economische impulsen omdat het eenvoudiger wordt om een eigen bedrijf of onderneming te starten want er is zekerheid van een basisinkomen, en ook omdat basisinkomen leidt tot goedkoper onderwijs en een impuls voor extra research voor bijvoorbeeld nieuwe technologie

- het vervangen van een zeer ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid door een eenvoudiger stelsel schept een duidelijker taakafbakening tussen overheid en individuele verantwoordelijkheid

Dit overwegende, spreekt de JD zich uit voor de onderstaande vorm van basisinkomen:

0-18 jaar: geleidelijk oplopend tot 550 gulden

18-65 jaar: 550 gulden

65+: huidige AOW

Het basisinkomen wordt uitgekeerd aan iedere Nederlandse ingezetene, ongeacht zijn persoonlijke levenssituatie. De uitbetaling van het basisinkomen zal maandelijks geschieden door de fiscus. Het verschil tussen de te betalen belasting en het basisinkomen wordt uitgekeerd.

Boven het basisinkomen wordt een bijstand gehandhaafd als de enige overblijvende plicht van de overheid op dit terrein. Om hiervoor in aanmerking te komen moet men zich beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt.

Uitkeringen boven bijstandsniveau moeten worden overgelaten aan particulier initiatief; d.w.z. werkgevers en werknemers.

De garantie van de gezondheidszorg wordt geregeld in een apart systeem. Hierbij is iedereen verplicht zich voor een basispakket te verzekeren. Boven dit pakket kan men zich verzekeren voor aanvullende verzekeringen. In het basispakket vallen ook de huidige voorzieningen in het kader van de wet AWBZ.

Ter bescherming van de alleenwonende verdiener op de arbeidsmarkt moet een minimumloon worden gehandhaafd. Dit dient gelijk te zijn aan het huidige netto minimumloon van een alleenwonende verdiener onder aftrek van het basisinkomen.

Het basisinkomen wordt betaald uit de collectieve middelen. De financiering van het invoeren van het basisinkomen geschiedt door een verschuiving van belastingheffing op arbeid naar een die meer op kapitaal drukt.

Resolutie Europeanisering van het Onderwijs

INDIENERS: leden van de werkgroep onderwijs

De ALV van de Jonge Democraten, bijeen op 23 en 24 mei 1987 te Arnhem, overwegende,

- 1) de aanwezigheid van goede intenties en instrumenten van beleid op het gebied van het onderwijs in Europa, zoals onder anderen: de ruime informatievoorzieningen op alle niveau's over de inhoud en de structuur van onderwijsprogramma's, de congressen resoluties en richtlijnen over het te voeren onderwijsbeleid in Europa;
- 2) de zeer dringende noodzaak van een samenhangend Europees onderwijsbeleid gericht op:
 - a) betere mogelijkheden en perspectieven voor de culturele vorming en de beroepsopleiding van onderdanen uit de lidstaten van de EG en uit derde landen;
 - b) het verzamelen van documentatie en statistiek op onderwijsgebied;
 - c) samenwerking op het terrein van Hoger Onderwijs;
 - d) de ontwikkeling van onderwijs in moderne vreemde talen;
 - e) het verwezenlijken van gelijke kansen met het oog op de toegankelijkheid tot alle vormen van onderwijs;
 - f) het opzetten van een systeem van permanente om-, her-, en bijscholingdat in alle lidstaten werkt;
 - g) de behoefte aan een betere Europese coördinatie om door meer

uitwisselingen de overschotten en tekorten van studenten onderling op te vangen;

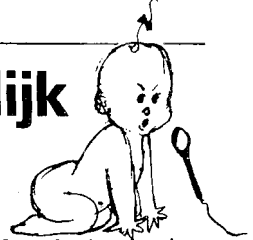
- h) de behoefte om meer diploma's onderling te erkennen om daardoor overschotten en tekorten in diverse beroepsgroepen te ondervangen;

spreekt als haar mening uit,

- 1) dat de intenties aangaande het te voeren Europees onderwijsbeleid voldoende duidelijk zijn;
- 2) dat het beleidsinstrumentarium daar waar het gaat om de informatievoorzieningen zeer goed werkt;
- 3) dat het besluitvormende gedeelte van dat beleidsinstrumentarium over het algemeen geen dwingend karakter heeft;
- 4) dat de hierdoor ontstane situatie fnuikend werkt voor de totstandkoming van een Europees onderwijsbeleid;

en draagt het LB op om de Nederlandse regering en de Tweede Kamer te verzoeken zich met terugkerende regelmaat tot de Europese commissie en tot het Europees parlement te wenden met het dringend verzoek om meer intenties en bevindingen in voor alle lidstaten als wet geldende "verordeningen" om te (doen) zetten;

Resolutie Wetenschappelijk Onderwijs

INDIENERS: leden van de werkgroep onderwijs

Het wetenschappelijk onderwijs staat de laatste tijd onder druk en niet in de laatste plaats door de vele bezuinigingen. Dit is allemaal korte termijn werk. De doelstellingen van het wetenschappelijk onderwijs zijn daardoor op de achtergrond geraakt. We kunnen grofweg twee doelen onderscheiden, namelijk:

- 1) het afleveren van vakbekwame en hooggeschoolde arbeidskrachten;
- 2) het zich bezig houden met (nieuwe) ontwikkelingen binnen de wetenschap: industriële vernieuwingen en het oplossen van maatschappelijke problemen.

Het is van levensbelang voor de Nederlandse samenleving en het bedrijfsleven dat het wetenschappelijk onderwijs op een hoog peil staat. Om goed te kunnen inspelen op de maatschappelijk behoeften is het nodig dat de instellingen van het wetenschappelijk onderwijs flexibel zijn. Deze instellingen zijn de 13 universiteiten, die ons land telt, Nijenrode en de Open Universiteit. Dit is wel wat erg veel voor een klein land. Om in de toekomst nog wetenschappelijk onderwijs en de overheid. Een sterke bestuurlijke structuur van de universiteiten is daarvoor noodzakelijk. Deze is nu niet aanwezig, doordat de 15 instellingen hun eigen positie bevechten in plaats van samen te werken tegen de machtige overheid.

Wanneer men tot clustering van instellingen zou kunnen komen, naar het voorbeeld van het D66 voorstel "Studeren op 2010", dan betekent dit een versterking van de bestuurlijke slagvaardigheid. Elke instelling binnen het cluster zou zichzelf moeten profileren naar eigen identiteit om te zorgen voor een positieve concurrentie. Daardoor zal een grotere doelmatigheid, concentratie van voorzieningen en kwaliteitsverhoging van het onderwijs en de onderzoeken bereikt worden. Dit zijn belangrijke zaken voor het wetenschappelijk onderwijs en voor de toekomst van ons land en is daarmee van belang voor ons allemaal.

De JD is van mening dat:

- de overheid zich moet beperken tot de volgende taken:
 1. het voorwaarde-scheppend bezig zijn (stimuleren)
 2. kwaliteitsbewaking
 - instellingen meer autonomie moeten krijgen om binnen bepaalde grenzen hun eigen beleid en prioriteiten te kunnen bepalen
 - bij clusteringen van instellingen regionale integratie het meest voor de hand ligt. Gedacht moet daarbij worden aan:
 1. Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Twente
 2. Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit
 3. Rijksuniversiteit Utrecht, de Landbouwniversiteit Wageningen en Universiteit Nijenrode
 4. Rijksuniversiteit Leiden, Technische Universiteit Delft en Erasmusuniversiteit Rotterdam
 5. Katholieke Universiteit Brabant, Technische Universiteit Eindhoven
 6. De open universiteit
 - Ter verkoming van een log bestuursapparaat moeten de faculteiten met meer zelfstandigheid kunnen opererend nu het geval is. Het overkoepelende bestuur moet een soort holding-functie krijgen, die verantwoordelijk is voor de planning en de financiën. Dit t.b.v. kostenbesparing en kwaliteitsverhoging.
- De Jonge Democraten en met name de werkgroep onderwijs zullen de ontwikkelingen op de voet volgen en daar waar mogelijk haar mening laten horen.
- De toekomst zien we vol vertrouwen te gemoed en we gaan verder met ons werk.

STUDIEDAG EUROPA

Café/Zaal Amicitia - Den Haag/za 25 april 1987, van 10.30 uur tot 18.00 uur

programma

Het programma kent twee algemene inleidingen en één politiek inhoudelijke. Eerst komt de heer Eppo Jansen, hoofd van het Voorlichtingsbureau Europees Parlement aan het woord, over de verschillende gemeenschappen en instellingen en vervolgens Europarlementariër Jean Penders over de Politieke Samenwerking.

Na de pauze geeft het D66 Tweede Kamerlid Doeke Eisma zijn visie op een model voor Europese Eenwording.

Aansluitend vindt een workshop plaats. Deelnemers kunnen kiezen uit vijf onderwerpen, die worden besproken in kleine werkgroepjes. Leden van het JD-Europabureau zullen in die werkgroepen de discussie vormgeven. Iedere deelnemer kan twee onderwerpen volgen.

Op het eind van de dag stellen we, zoals gebruikelijk bij Europees overleg, een slotcommuniqué op, dat als samenvatting van het besprokene in de werkgroepen geldt.

aankleding

Als deelnemer krijg je natuurlijk een uitgebreid programma toegestuurd, maar ook een brochure over de Europese samenwerking, alsmede een JD-notitie over de Europese eenwording.

Het programma zelf kleden we aan met stands van diverse 'Europa'-organisaties, waar gratis folders verkrijgbaar zijn. Verder zijn er diverse pauzes, waarin je voor eigen rekening wat kunt drinken of eten. Rond 18.00 uur heb je de mogelijkheid deel te nemen aan een gezamenlijke maaltijd in Amicitia.

aanmelding

Deelname is volledig gratis. In de vorige Demo plubliceerden we al een bon, waarmee je jezelf kunt aanmelden. Die geldt uiteraard nog steeds. Maar je kunt ook gewoon bellen naar het JD-secretariaat of naar André van Hooren, 04902-89261 (overdag) en 040-118244 ('s avonds). Je moet dan wel aangeven welke workshops je wilt volgen: defensie, Europese eenwording, economie, 'buitenlandse politiek', landbouwproblematiek.

wachten met het nemen van maatregelen tot alle wetenschappelijke vragen zijn beantwoord. In de Verenigde Staten, Canada en Zweden werd in het begin van de jaren zeventig het gebruik van freonen in spuitbussen verboden, terwijl de EG-landen niet verder wilden gaan dan een productiebeperking. In Nederland kwam op de bussen een waarschuwing te staan. Als gevolg van deze maatregelen is de wereldproductie van freonen als drijfgas gestaag afgenomen, maar het drijfgas is slechts één van de toepassingen. Zo worden ze gebruikt als koelvloeistof in koelinstallaties, bij de productie van kunststofschuim en bij het schoonmaken van bepaalde metaaloppervlakken. De totale productie van freonen is sinds 1975 min of meer gelijk gebleven. Voor sommige koelsystemen en voor de productie van kunststofschuim zijn geschikte vervangingsmiddelen gevonden. Bij toepassing van de reiniging van metaaloppervlakken is dit echter nog niet het geval. In december 1986 zijn afgevaardigden van allerlei landen bijeen gekomen om voorbereidende besprekingen te voeren over de productie van freonen. De Verenigde Staten hebben bij die gelegenheid voorgesteld om de huidige productie op korte termijn te bevriezen op het niveau van 1986 en daarna in een periode langer dan tien jaar een vermindering van 95% tot stand te brengen. De landen van de Europese gemeenschap vonden het vastleggen van de productievermindering te ver gaan. In mei hoopt men opnieuw bij elkaar te komen voor het maken van daadwerkelijke afspraken.

*bron: Intermediair 30-1-1987.

Ter informatie:

WJ-CNV

'Belasting terugvragen'

Om jongeren te helpen bij het terugkrijgen van belasting, hebben de werkende jongeren van het CNV een boekje uitgebracht met tips voor het terugvragen van belastingen. Met name voor jongeren die maar een deel van het jaar gewerkt hebben (deeltijdwerkers, vakantie-werkers en schoolverlaters) kunnen belasting terugkrijgen middels een zogenaamd T-formulier. Folder, en advies over het invullen van een T-formulier, zijn gratis. De WJ-CNV geven ook hulp bij het invullen van een T-formulier. Daarvoor brengen ze f6,- in rekening. Voor al deze zaken kun je terecht bij:

WJ-CNV
Postbus 2475
3500 GL Utrecht
tel. 030-913911

WVC 'Waar zie

je me voor aan?'

Informatie voor jongeren over wonen (bij je ouders, alleen of met vrienden); vrienden, vriendinnen en relaties (wat verwacht je van elkaar, hoe ga je met elkaar om); school (hoe kies je je vakken, hoe is het om als meisje op een 'jongensschool' te zitten en andersom); werk en werkloosheid (wil je werk combineren met kinderen, hoe kun je dat organiseren, of ben je werkloos en wat doe je dan?). In deze brochure van WVC vindt je voorbeelden hoe anderen deze vragen hebben aangepakt en veel adressen. dit boekje is aan te vragen bij:

ministerie van WVC
afdeling voorlichting
Postbus 5406
2280 HK Rijswijk

Opiniepagina

NICARAGUA

Ruim een jaar geleden was er in de DEMO een artikel te lezen, van de hand van Peter Zoetmulder, over de problemen in Nicaragua. Reeds kort daarna heb ik een korte reactie geschreven die, om voor mij nog steeds onbekende redenen, nooit geplaatst is. Een nieuwe redactie geeft nieuwe hoop. En: Nicaragua is nog steeds geen probleemloos land. Vandaar dat ik in het kort nog eens aan wil geven waar de problemen liggen bij de opinievorming omtrent Nicaragua.

Peter Zoetmulder onderscheidde toentertijd twee groepen van factoren die ten grondslag zouden liggen aan de in oktober 1985 afgekondigde noodtoestand. Ten eerste interne, politiek-ideologische factoren, waarbij de binnenlandse positie van de machthebbers centraal stond. Ten tweede externe, politiek militaire factoren, waarbij de steun van de Verenigde Staten aan de contra's centraal stond. Opmerkelijk is nu dat in vrijwel elke discussie over Nicaragua óf de ene groep, óf de andere groep van veroorzakende factoren omhelst wordt. Of de Sandinisten zijn niet te vertrouwen, beperken essentiële vrijheden, en spenderen alleen maar geld aan wapens. Of de directe en indirecte politiek van de Verenigde Staten veroorzaakt de instabiliteit in de Midden-Amerikaanse regio in het algemeen, en in Nicaragua in het bijzonder. Ondanks de oproep van Peter Zoetmul-

Der opiniepagina staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnees. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de JD te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. Discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgekap.

der alle kanten van het 'nieuwe' Nicaragua te zien, vervalt ook hij in éénzijdigheid: vooral binnenlandse factoren scheppen volgens hem de problemen in Nicaragua. Het is echter noodzakelijk, en zeker in dit geval, een wat bredere kijk op de zaak te hebben.

Wie de geschiedenis van het westelijk halfrond ook maar een beetje kent, weet dat de bemoeienis van de Verenigde Staten met Latijns-Amerika niet gering is, en weet tevens op welke manieren zich dit reeds geuit heeft. De hedendaagse daadwerkelijke militaire, politieke en economische interventies van de Verenigde Staten in Midden-Amerika, en de daarbij komende psychologische druk op Nicaragua zijn niet te ontlopen werkelijkheden. De beperking van burgerrechten en de miserabele economische toestand van Nicaragua zijn trieste waarheden. Wie echter een gewogen oordeel over Nicaragua en zijn veelomvattende problematiek wil geven, kan niet volstaan met het noemen van slechts één kant van de zaak. Beide kanten zullen dan geanalyseerd, gerelateerd en geïnterpreteerd moeten worden. De problemen in Nicaragua zijn te complex om met een éénzijdige benadering af te doen.

Frank Renout (Rotterdam)

KATALYSATOREN

Onder het motto: luchtverontreiniging wordt mede door schonere uitlaatgassen teruggedrongen, wordt de invoering van de katalysator aangeprezen. Toch wil ik bij deze vorm van de bestrijding van luchtverontreiniging enkele kantekeningen maken nav het artikel lood-

vrije benzine en katalysatoren van Menno Visser in DEMO jg4, nrl.

BESTRIJDING AAN DE BRON

Vooraf in de bestrijding van verontreiniging moet men waken voor schijnoplossingen. Hoe kan men te werk gaan:

- 1- De bron die de vervuiling veroorzaakt aanpakken
- 2- Symptoombestrijding: de vervuiling zelf aanpakken. De vervuiling verminderen, bijvoorbeeld door zuiveren of de vervuiling verplaatsen, verstoppen danwel opruimen (voorbeelden: opslag van kernafval, in zee dumpen van afval, fabrieken en wegen verplaatsen naar bepaalde gebieden).

Het spreekt voor zich dat bronbestrijding het meest effectief is, maar helaas is dit niet altijd op korte termijn te realiseren. Vandaar dat men nogal eens zijn toevlucht neemt tot symptoombestrijding. Symptoombestrijding kan een goed middel zijn om op korte termijn een gunstig resultaat te bereiken. Het blijft echter een noodoplossing. Men moet blijven zoeken naar een duurzame oplossing: verveuiling moet je niet bestrijden, maar voorkomen.

De katalysator is een sprekend voorbeeld van symptoombestrijding: de zuivering van uitlaatgassen. Er zal dus nog steeds gezocht moeten worden naar een duurzame oplossing: de schonere motor. Het is bekend dat hier onderzoek naar gedaan wordt. De vraag is echter of dit onderzoek nu niet wordt geremd doordat het accent nu sterk op de katalysator ligt: de auto-industrie zou geneigd kunnen zijn om meer geld in onderzoek naar betere en goedkopere katalysatoren te stoppen inplaats van naar een schonere motor, om zo in de markt te blijven.

Barbara van der Doef (Utrecht)

JAPAN

Japan overwint Europa?? Onder deze titel, maar dan met weglating van de vraagtekens stond in DEMO jg4 nrl een artikel van Paul Pera. Hij schreef over zijn angst voor Ja-

pense economische suprematie in de wereld. Een angst die naar mijn mening niet terecht is; vandaar de vraagtekens in mijn reactie.

Als er één land is dat problemen krijgt met de snelle Japanse economische groei, dan is het Japan zelf wel. De zgn 'social costs' (maatschappijvervreemding, spanning in maatschappijverhoudingen) zijn door de snelle economische groei zeer hoog. Als we nu kijken naar de gemoedstoestand van de Japanse jeugd en hun afkeer van hun maatschappij zien we dat de Japanse economie in de toekomst niet veel bestaansbasis zal hebben, maar dit terzijde.

Paul Pera schrijft dan dat we de grote stroom van Japanse producten naar ons land kunnen beperken door het heffen van hogere invoerrechten voor die producten. Misschien is dan wel de betalingsbalans met Japan in evenwicht, maar het werkelijke probleem, de slechte positie van het Nederlandse product op de wereldmarkt, is dan nog niet opgelost.

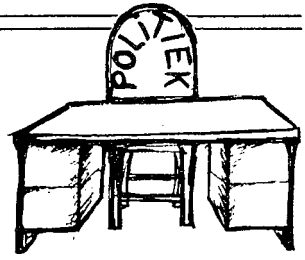
Paul Pera legt de schuld van deze ontwikkeling oa bij de Nederlandse werknemer die geen 'sociale houding' tav land en bedrijf zou hebben en snel zou staken. Dit is een wel heel gemakkelijke conclusie en volgens mij ook niet waar. Ik denk dat het Nederlandse kaderpersoneel moet veranderen. In Nederland hebben wij hoogopgeleid personeel en know-how in huis. Door organisatiefouten worden deze kwaliteiten niet altijd optimaal gebruikt. Hierdoor laten wij kansen liggen en Japan springt daar natuurlijk op in. Met haar betaalbare hoogwaardige technologieën voorziet Japan in een behoefte waarin wij zelf niet kunnen voorzien!

Wij moeten inzien dat wij, in West Europa, de sleutel hebben ter oplossing van het 'Japanse probleem'. Dit probleem is een structureel probleem dat vraagt om een structurele oplossing. Door slagvaardig management en effectief beleid kan al veel bereikt worden. Misschien kunnen we dan voorgoed een streep zetten door het 'Japan overwint Europa'.

Joost Veerman (Laren, N-H)

Politiek Bureau

Werkgroep Onderwijs: Interview met Aad Nuis

Aad Nuis werd geboren in Sliedrecht en groeide op in Rotterdam. Hij ging in Amsterdam politieke en sociale wetenschappen studeren, volgens eigen zeggen om zich algemeen te ontwikkelen. In 1958 schreef hij het werk "Twee schelven hooi", een boek over poezie en politiek. Na zijn studie ging Nuis 2 jaar naar Jamaica, dit om verschillende ontwikkelingsprojecten te evalueren ("Je weet wel land van de Reggae") Na zijn terugkomst zwierf de latere onderwijsspecialist van D66 langs verschillende faculteiten in Nederland, o.m. die van prof. Roling (polemologie, Groningen). Na zeer gevarieerde jaren als docent, literatuurcriticus voor HP en de Volkskrant, hoofdredacteur van een uitgeverij en Statenlid van Gelderland, belandde Aad Nuis in de kamerbankjes voor D66. Dat was in 1981. Vorig jaar kwam hij, na een korte periode van afwezigheid, die hij als recensent bij de Volkskrant nuttig besteedde, terug.

SPECIALISMEN: ONDERWIJS EN CULTUUR.

Wat onderwijs betreft; ik ben nog steeds bezig me in te werken, het is immers een immens groot gebied. Ik ben b.v. druk bezig met het bezoeken van allerlei schooltypen in Nederland, vooral die waar ik niet veel vanaf weet.

Wat cultuur betreft, dat heeft altijd al mijn interesse gehad. Cultuur is natuurlijk een zeer ruim begrip. Je zou't zo kunnen formuleren: Alle mensen moeten gelijke kansen hebben, dus gelijke monniken, gelijke kappen en ieder individu moet zich persoonlijk kunnen ontplooiën, iedere monnik heeft z'n eigen kap als het ware. Het eerste is de sociale, het tweede de culturele dimensie van de politiek. Die twee dimensies daar draait het zowel bij onderwijs als bij cultuur om denk ik. Bij beide vind ik vindingrijkheid en ruimte voor creativiteit van

groot belang.

OPNIEUW KAMERLID

Na de verkiezingen kwamen er twee dingen over me heen: de bezuinigingen in het onderwijs en de nota "krimp en groei". Weet je, als je hier zit dan komt er dagelijks zoveel werk op je af, dat je bijna soms niet toekomt aan dat andere van D66; het tegenover de partijen staan, vernieuwen van de politiek. En weet je hoe het zit met de bezuinigingen? De regeringspartijen stellen eerst dat er 1 miljard bezuinigd moet worden en daarna, als het eenmaal onwrikbaar vaststaat gaan ze kijken waar ze het vandaan kunnen halen. Het onderwijs heeft natuurlijk, bij alle commotie een lange termijnvisie nodig. Neem nou de universiteiten. Die moeten autonoom en slagvaardig kunnen handelen. Maar de 13 universiteiten treden -dat is heel logisch- fragmentarisch

op, zowel naar het bedrijfsleven als naar Zoetermeer (waar het ministerie zit, red.) En Zoetermeer profiteert ervan want er is geen departement wat zijn veld zo centralistisch bestuurt als dat van Onderwijs en Wetenschappen. Wij denken daar nu een plan voor te hebben.

DE D66 NOTA STUDEREN 2010

Daar bedoel ik het volgende mee: de universiteiten moeten minder versnipperd zijn dan nu. Clusters dus. Dat betekent niet: vestigingsplaatsen opheffen. Uitgangspunt voor het plan is de versterking van de bestuurlijke slagkracht van de universiteiten. Er moeten van de 13 universiteiten 6 clusters gemaakt worden. De universiteiten zullen dan zelf de mogelijkheid moeten hebben om in te spelen op de vele en snelle veranderingen in de wetenschap en in te spelen op de vele en snelle veranderingen in de wetenschap en in de samenleving. Een soort federaal bestuur zal zo per cluster goed de maatschappelijke kant en het ministerie in het oog kunnen houden.

HET AFSTEMMEN VAN DE OPLEIDINGEN IN DE EG

Dat is erg nodig, maar tegelijk ook zeer moeilijk. Ik was laatst in Florence op een bijeenkomst over onderwijs en daar merk je goed hoe iedereen in elk land 't wiel van de onderwijsvernieuwing zit uit te vinden. Het punt is steeds: je kunt de diploma's wel gelijkschakelen, maar hoe doe je dat met de opleidingen? Wat hoopgevend is en waar ik veel van verwacht dat is een instituut in Berlijn, daar zijn mensen bezig om een soort empirische vergelijking te maken van onderwijsprogramma's en dat gebeurt zeer "grundlich". Maar weet je wat het is, niemand durft z'n nek uit te steken, het is zoals die man die bij z'n psychiater komt met de klacht dat hij een worm is. De psychiater geeft hem een therapie en hij geneest. Als de man de deur uit wil ziet hij een stelletje mussen zitten. "Wat is er nou" vraagt de psychiater als hij de man verschrikt ziet kijken, "je bent toch gezezen?"

"dat weet ik, maar weten de mussen het ook?" Zo gaat het vaak met iemand die Europeaan wil zijn en zich niets van grenzen aantrekt - de mussen aan de andere kant van de grens zien hem vaak nog als een vreemdeling-. Maar OK, als we het willen hebben over de wetenschappelijke wereld, die is toch heel internationaal georiënteerd, professoren van dezelfde discipline kennen elkaar vaak beter (internationaal) dan dat professoren hun collega's op de eigen instelling kennen(mensen die een ander vak doceren).

OVER BASISVORMING. HET PLAN VAN DE WRR: EEN BREED VAKKENPAKKET (14 VAKKEN) IN DE EERSTE FASE

Het voorstel van de WRR lijkt goede kansen te bieden om uit de vastgelopen middenschool-discussie te komen. De politieke cultuur was daar schuldig aan, want kijk, de twee uitgangspunten: gelijke kansen voor alle kinderen en ontplooiingsmogelijkheden voor ieder kind waren respectievelijk door de PvdA en de VVD als troetelkind bestempeld, wat helemaal niet kan want het zijn twee zijden van dezelfde medaille. Maar het is natuurlijk voor de kiezers wel lekker duidelijk. Het mooie van het WRR-voorstel is nu dat het zegt: zorg eerst voor de inhoudelijke kant en kijk later nog maar eens of de structuur veranderd moet worden. En waarempel, het lijkt erop dat nu de oude stellingen verlaten worden. Bovendien is het een idee waar het onderwijsveld eindelijk ook weer eens gemotiveerd mee aan de slag wil en kan gaan. Want dat is de laatste jaren een zeldzaamheid. Zo ook de aanpak van de zogenaamde "wildgroei" in het speciaal onderwijs. Dat heeft veel weg van een lek in het plafond. En weet je wat het kabinet nu wilde? Ze haalde de emmer onder het lek weg en zetten er een kleinere voor in de plaats, zonder iets aan het lek te doen. Zo werkt het natuurlijk niet. Maarja, wat wil je: "afslanking", dat klinkt net alsof het gezond is voor de mens. Het is met het onderwijs (en daarmee niet alleen) nou eenmaal zo: de kost gaat voor de baat uit.

Werkgroep Europa

'Vive l'Europe'

door Jan Willem Wits

Op 25 april zal er een studiedag Europa worden gehouden. In verschillende groepjes wordt er dan gediscussieerd over aspecten van de Europese Gemeenschap. Dit artikel wil een beknopt overzicht geven van die Gemeenschap.

De Tweede Wereldoorlog was ten einde, Europa lag in puin. Op dat moment deed Wiston Churchill het voorstel een 'Verenigde Staten van Europa' op te richten. Engeland zou daar geen deel van uitmaken, en de voornaamste doelstelling ervan was het voorkomen van nieuwe conflicten tussen Frankrijk en Duitsland.

EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

In 1948 werd de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (de latere OESO) opgericht, in 1951 de Europese Gemeenschap voor kolen en staal en in 1957 de EEG en EURATOM. De Europese Gemeenschappen hebben dan als lidstaten de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Luxemburg en België. Zowel in leden, als in omvang van haar activiteiten, zal de EG steeds groter worden. In 1973 traden Groot-Brittannië, Ierland en Denemarken toe. In 1981 Griekenland, en vorig jaar Spanje en Portugal. De activiteiten werden uitgebreid met het Europees Regionaal Fonds, het EMS en de Europese Rekenkamer. Ook zijn er vele gemeenschappelijke projecten van start gegaan (o.a. ESPRIT en EUREKA). De EG is daarmee een verschijnsel geworden dat niet meer is weg te denken uit de wereld-, de Europese- en de Nederlandse politiek.

HET EUROPEES PARLEMENT

Het Europees Parlement (sinds 1979 direct verkozen), houdt zich vooral bezig met de controle op de activiteiten van de Commissie en de Raad van Ministers, en brengt adviezen uit ten aanzien van Euro-

pese wetgeving. Alleen ten aanzien van de begroting heeft het EP enige werkelijk macht. De Europese Commissie bestaat uit 14 leden, en heeft als taak het uitbrengen van wetgevingsadviezen aan de Raad van Ministers, en het uitvoeren van de beslissingen van de Raad van Ministers. Het Hof van Justitie onderzoekt de wettigheid van handelingen van de Gemeenschap, en doet uitspraken in geschillen. Ook is het Hof van Justitie het orgaan dat beslissende bevoegdheid heeft over de interpretatie van de EG-verdragen.

RAAD VAN MINISTERS

Het belangrijkste orgaan is de Raad van Ministers. Meestal besluit deze op grond van consensus, maar ook heeft de raad de mogelijkheid bij gekwalificeerde meerderheid beslissingen te nemen. Het Europees Parlement kan de raad niet rechtstreeks ter verantwoording roepen, terwijl de nationale parlementen alleen een controle achteraf kunnen uitoefenen. Bovendien zijn de vergaderingen van de Raad van Ministers geheim. Er is hier duidelijk sprake van een 'gat in de democratie'. Meer bevoegdheden voor het EP, en een duidelijkere rol voor de Commissie, zijn dan ook dringend gewenst.

VOORDELEN VAN SAMENWERKING

Er zijn op het moment een groot aantal materiële voordelen verbonden aan de EG. Europa dreigt steeds verder achterop te raken bij Japan en de VS. De kosten van de ontwikkeling van nieuwe technologieën zijn zo hoog, dat de meeste bedrijven en landen deze niet kun-

nen kunnen opbrengen. Samenwerking is daarvoor nodig. Realisering van een interne markt geeft de Europese bedrijven bovendien de mogelijkheid om honderden miljoenen consumenten te bereiken. Ook bij de werkeloosheidsbestrijding, milieubeheer en op militair gebied is een verdergaande Europese samenwerking dringend gewenst.

PROBLEMEN

Dat de Europese Gemeenschap met vele problemen te kampen heeft, is dagelijks in de krant te lezen. als je de pers moet geloven, staat de Europese Gemeenschap al jaren op het punt van instorten. Al in 1967 werd in de 'Internationale Spectator' geschreven dat het proces van Economische samenwerking dreigde halverwege tot staan te komen. Problemen zijn er genoeg. enorme landbouwoverschotten, een groot begrotingstekort, een achterhaalde verdeelsleutel voor de bijdragen aan de EG, het uitblijven van standarisatie van zaken als stopcontacten en voltages. Ook heeft Europa vrijwel geen invloed op de in Geneve gevoerde ontwapeningsbesprekingen, ook al betreft het daar ook in Europa geplaatste raketssystemen.

ningsbesprekingen, ook al betreft het daar ook in Europa geplaatste raketssystemen.

TE VEEL NATIONALE BELANGEN

Hoofdprobleem is de onwil van de regeringen van de Europese landen om Europees te denken. De nationale ministers houden meer rekening met het nationale belang, dan met het Europese belang. Voor een Europees beleid, en een verdergaand intergratieproces, is een grotere politieke wil tot samenwerking nodig. Op lange termijn is dat in het belang van de Europese landen, al is dat op korte termijn niet altijd even duidelijk.

JD EN EUROPA

Het is belangrijk dat in de JD veel aandacht wordt besteed aan Europa, zowel door scholing en vorming, als door politieke standpunten. De studiedag Europa combineert beide, en biedt daarmee een unieke mogelijkheid voor eike JD-er om meer te weten te komen over Europa en mee te discussieren over de weg die Europa moet gaan.

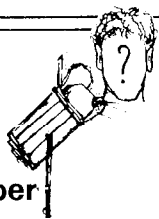
ZEELAND RICHT OP

In 1986 hebben enkele jongeren al geprobeerd een JD regio op te richten. Dat werd toen nog tegen gehouden door het LB. Ze hadden te weinig leden. Een grote teleurstelling voor de zeer actieve jongeren. Tijdens het werkbezoek van o.. Hans van Mierlo gingen we weer met een groepje bij elkaar zitten en daar besloten we het nogmaals te proberen. Iedereen die daar aanwezig was werd al over onze plannen ingelicht en ze waren over het algemeen zeer enthousiast. Dat gaf ons goede moed, na een paar vergaderingen en telefoontjes werd op 10 en 11 april 1987 een oprichtingsweekend gepland. Daar worden we dan officieel ingewijd door Steven Pieters de landelijke voorzitter.

Tot nu toe hebben we 23 leden, dusdat is al aardig wat voor een regio in oprichting. Ze zitten nogal verspreid in Zeeland; een deel in Oost Zeeuws Vlaanderen, maar ook in Middelburg en Vlissingen. Dat is wel lastig voor het maken van afspraken, maar onderling valt er altijd wel wat te regelen. Een deel van de jongeren hebben fanatieke D66 ouders, dus die zijn er al langer bij betrokken, maar ook zijn er die zich gewoon aanmelden en even serieus mee doen. Het is altijd een gezellig groepje bij elkaar. We zijn al druk bezig met het opzetten van een eigen regio-blaadje en het organiseren van ontmoetingen. We hebben al een grote stap gezet in de goede richting.

BINNENHOFEXCURSIE

Op 16 juni aanstaande organiseert de secretaris S&V een excursie naar het Binnenhof. Opgeven is nu mogelijk bij Erik Hordijk (tel. 010-4145383)

In de Schijnwerper

Barbara van der Doef

Barbara van der Doef (26 jaar, natuurkunde studente) is lid van de werkgroep ontwikkelings samenwerking, de commissie politiek programma en coördinator van de werkgroep defensie.

WAAROM LID VAN DE JD

Als je je intensiever met maatschappelijke problemen wilt bezig houden, kom je snel terecht bij een politieke partij. D66 trok mij aan, gezien hun pragmatisme, hun openheid voor nieuwe ideeën en argumenten (geen dogma's, geen belangengroep) en het vooropstellen van het individu, zodat de keus op de JD viel.

WAAROM LID VAN WERKGROEPEN

Verschaft ten eerste direct en indirect informatie: je gaat op zoek naar informatie en medeleden kunnen je nieuwe gezichtspunten geven wat stimulerend en verhelderend kan werken. Ook het proces informatie van overdracht (luisteren, beargumenteren) werkt informatief en ontwikkelt tevens enkele communicatie vaardigheden. Tenslotte draagt de werkgroep ertoe bij dat je regelmatig met het onderwerp bezig bent.

AANDACHTPUNTEN BINNEN DE JD

- frisheid: ongehinderd door traditie of conventie 'politiek bedrijven'. Vergaderen, opstellen van moties, nota's en resoluties, wijzigingen op een eigen creatieve doelgerichte manier.
- inhoudelijke ideeën en voorstellen: het bezit van kennis geeft twee voordelen; men oordeelt minder en men oordeelt beter.
- opbouwende kritiek: het gaat niet om het eigen gelijk, niet om de dubbele punt, maar uiteindelijk om het zoeken naar verstandige oplossingen voor de problemen van de dag.
- serieus bezig, maar niet te vergeten op een gezellige, onderhoudende manier!

Hugo Galileo Lafeber

Hugo Lafeber is 22 jaar, komt uit de regio Groot-Amsterdam en lid van de D66 werkgroep politie.

WAAROM DE JD

In de JD heerst echte democratie. Ik vind het een voorbeeld voor iedere PJO. Binnen de JD krijgt iedereen een kans. De politiek staat voorop, maar gezelligheid ontbreekt ook niet. Andere PJO's hebben het vaak hoog in de bol, maar waar heeft in principe ieder lid stemrecht en inspraak?

VOETBALVANDALISME

Als je voetbalvandalisme wil voorkomen zal je dat verschijnsel ter plekke moeten onderzoeken, vandaar dat ik een 'combikaart' heb gekocht. Voetbalvandalisme is echt niet alleen het werk van werklozen, ook gymnasiasten gooien wel eens met stenen. Volgens hen deugt het gezag niet meer, Van Aardenne hoefde ten slotte ook niet in de cel.

DE LANDELIJKE POLITIEK

Dit kabinet is vreselijk, ondanks fors verlies zit de VVD weer in de regering. Dat het CDA nu twee keer zo groot is dan de VVD is geen goede basis om samen beleid te maken. Bovendien is het CDA angstig verrechts, verloochent het haar christelijke karakter.

WERKELOOSHEID

Het is de vraag of met ADV en deeltijbanen meer gebeurt dan de pijn verlichten.

WAT ZOU BETER KUNNEN IN DE JD

Ik denk dat we moeten uitkijken dat we niet te veel in ons eigen straatje blijven lopen. We moeten eropuit. Politiek is echt niet elitair, je moet de straat op. Laat de wereld maar onze ideeën ruiken. Durf buiten je eigen kringetje te komen.

Kroniek

ALV-verslag

door Elmer Klaasen

DISCUSSIE BELEIDSPLAN

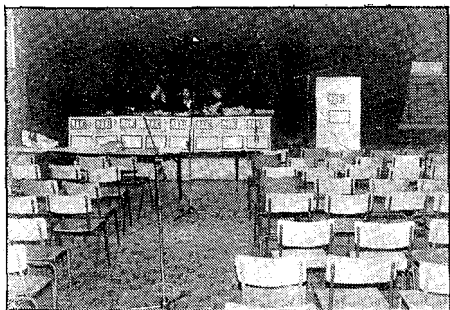
In de toelichting op het (beleidsplan door het LB (woordvoerder: André van Hooren) werd het accent gelegd op de nota naar kwalitatieve groei, een vrijzinnig democratische houding en als uitgangspunt gekozen de decentralisatie. Na de inleiding gaven diverse sprekers vergaande kritiek op het beleidsplan.

Als eerste spreker betreurde Jos Koelman de keus voor de JD als politieke scholings en vormings organisatie. Het bedrijven van politiek zou onvoldoende aan bod komen, en dat zou de beste manier zijn om jongeren te laten zien wat politiek is. De JD zou moeten zijn: een 'platform dat het voor D66 gezinde jongeren mogelijk zou maken politiek te bedrijven'. Dat in het verleden onvoldoende aan scholing en vorming is gedaan, mag volgens hem geen reden zijn de politieke component te verwaarlozen. De kritiek van Jos leidde tot een negatief stemadvies voor wat betrof het beleidsplan.

Meer detaillistische kritiek kwam van de vorige voorzitter van het LB, Hein Jaarsma. Hij verklaarde 'het beleidsplan heeft mij geschokt; [...] het is een rommeltje'. Ook hij had de kritiek die Jos al had aangevoerd, dat het zijn van politieke organisatie onvoldoende

aan bod kwam doordat het accent te veel op scholing en vorming was komen te liggen. Na te zijn ingegaan op een aantal punten die volgens Hein Jaarsma niet klopten of 'slordig geformuleerd' waren, kwam hij met een tweede belangrijk kritiekpunt: 'het is zo vaag'.

Rochus van der Doef begon met te verklaren: 'beleidsvoornemens druipen over van de goede bedoelingen', om daarna te wijzen op de informatieachterstand die de leden hebben doordat zij zich maar twee keer per jaar met het JD beleid bemoeien, terwijl het LB daar bijna dagelijks mee bezig is. Het LB zou daardoor de neiging krijgen bevoogdend te gaan optreden. Volgens Rochus moet 'Het bestuur randvoorwaarden scheppen, niet zozeer bevoogden of besturen'. Het nieuwe accent, de tot nu toe verwaarloosde scholing en vorming, mocht volgens Rochus niet het zijn van politieke organisatie gaan overtreffen.

Barbara van der Doef vulde aan 'er gebeurt hier iets triests [...] het lijkt hier wel volwassen politiek: belangen geven de doorslag'. Zij preeks de grotere aandacht van het nieuwe LB op het zelf nadenken door de leden, en verwierp het toveren van politieke standpunten uit een grote bus, zoals dat in het verleden wel gebeurde.

De discussie spitste zich vervolgens toe op motie 7, van de regio Groot Amsterdam. Deze motie wilde meer aandacht vragen voor het politiek bezig zijn als JD, 'en binnen de JD. De al eerder geuite kritiek op het beleidsprogramma, de te grote nadruk op scholing en vorming, ten koste van het politiek bezig zijn, kwam hier nogmaals aan bod. Ondanks de kritiek die op deze motie werd geuit, dat het om pragmatische redenen niet veel zin heeft je als JD met politieke pressie bezig te houden (Elmer Klaasen), dat het 'grenzeloos oninteressant is om meningen te hebben, het gekkenhuis zit vol meningen', maar dat het om de onderbouwing van de mening gaat (Rochus van der Doef) dat besluitvorming ook scholing en vorming is (Linze Schaap), dat de wijze van tot standkomen van een mening belangrijker is dan de mening zelf en dat het uitdragen van een mening de taak is van een politieke partij (Ernest Rotterdam), nam het congres deze motie toch aan. De ALV gaf daar duidelijk mee te kennen dat de JD, naast een politieke scholings en vormings organisatie ook aan politieke meningsvorming moet doen. Het LB zal daar bij de uitvoering van het beleidsplan rekening mee moeten houden. Nadat deze motie was aangenomen werd het beleidsprogramma, ondanks een aan-

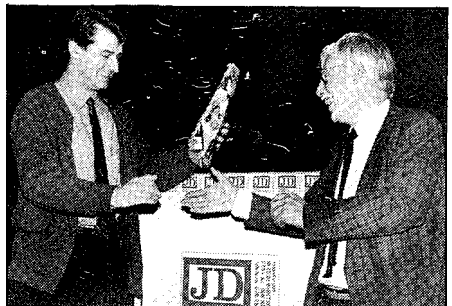
tal nadrukkelijk negatieve stemverklaringen, met grote meerderheid van stemmen aangenomen. Als gevolg van de diepgaande discussie over het beleidsprogramma bleef van de oorspronkelijke tijdsplanning niet veel meer over. De behandeling van het redactiestatuut kwam geheel te vervallen, en er werd meteen overgegaan tot presentatie van de LB-kandidaten. Veel van de aan de kandidaten gestelde vragen hadden meer te maken met het de laatste maanden gevoerde beleid, dan met de eventuele capaciteiten van de kandidaten. De vervolgens aangevraagde schriftelijke stemming, terwijl er geen andere kandidaten voor enige post waren, leek tenslotte meer op een uiting van ongenoegen ten aanzien van een op het vorige congres aangenomen motie, dan op een uiting van twijfel aan de capaciteiten van de kandidaten.

JAN VIS

Na de lunchpauze hield Jan Vis een toespraak over referendum en de provinciale staten verkiezingen. Dit laatste kwam in hoofdlijnen overeen met het artikel in de vorige DEMO van Jan Vis, daar hoef ik hier dan ook niet nader op in te gaan.

Als grote voordelen van het correctief-wetgevingsreferendum, dat Jan Vis liever veto-referendum noemt, beschouwt hij:

- 1- het voorkomen dat wetten worden aangenomen die geen meerderheid onder de bevolking hebben.
- 2- het leveren van een hefboom aan actiegroepen.
- 3- de invloed van de mogelijkheid van een referendum op het ge-

drag van de volksvertegenwoordigers.

Voordeel van het veto-referendum is de onmogelijkheid van manipulatie met de vraagstelling. Verder is Nederland een uitzondering, als één van de weinige westerse democratieën kent het het referendum niet. Het referendum moet aldus Jan Vis een einde maken aan de 'bonzocratie', waarin de leiding van de politieke partijen een zeer grote invloed hebben op samenstelling van de Tweede Kamer, het stemgedrag van de Kamerleden en het door de regering gevoerde beleid.

ORGANISATORISCHE MOTIES

Na de belofte dat het LB in mei met een goed onderbouwd voorstel tot invoering van contributie zal komen, en de aanname van een motie van orde, werd motie 22 (die vroeg om invoering van een contributie van f 10,- per 1 januari 1988) niet behandeld.

Motie 23, die erom vroeg dat zo veel mogelijk rekening moest worden gehouden met vakanties bij de planning van ALV's, werd door het LB overbodig verklaard omdat dit al zou gebeuren, verder werd door anderen aangegeven dat dit soort dingen niet via een motie moeten worden geregeld, maar in onderling overleg. De motie werd verworpen. Motie 24 tenslotte, die oproept tot het gebruik van helder en duidelijk Nederlands en beter begrijpelijke schriftelijke stukken binnen de JD, en het uitdragen van dit standpunt naar buiten, werd aangenomen.

REFERENDUM

Motie 25 van de ARV Groot-Amsterdam werd door de congresleiding als niet van de orde verklaard, omdat deze niet meer bevatte dan een stemverklaring. Een dergelijke motie zou oneigenlijk gebruik (extra spreektijd) mogelijk maken. Het LB voegde hier aan toe dat de motie slechts in het congresboek is opgenomen om te laten zien dat dit soort moties in het vervolg niet meer zullen worden geaccepteerd.

Motie 26 werd gekoppeld aan motie 28, en met het argument dat er onvoldoende discussie over het onderwerp referendum binnen de JD is geweest werd dit onderwerp (door aanname van beide moties) doorgeschoven naar een volgend congres. Ook motie 27 werd aangenomen, waardoor er nu een principe uitspraak ligt dat de JD voor een vorm van referendum is, maar nog niet weet voor welke vorm.

ACTUEEL POLITIEKE MOTIES

Aan het congres werden drie moties als APM aangeboden. Motie 47, betreffende het jeugdwerkgarantieplan, werd zonder veel discussie aangenomen. In de motie wordt aangedrongen op een oplossing van het probleem van de jeugdwerkloosheid op lange termijn, lapmiddelen worden verworpen. Ook mag 'jongeren van de straat houden' geen uitgangspunt zijn voor het bestrijden van de jeugdwerkloosheid. Voorop moet staan het bevorderen van de scholing van jongeren zodat hun kansen op werk beter worden.

Motie 48 werd middels een motie van orde niet in behandeling genomen. Deze motie van orde stelde dat de betreffende motie niet ac-

Foto Johan Hoeijenbosch

tueel was. Als voorwaarden om als APM te worden beschouwd werden genoemd:

- 1- de tekst moet duidelijk aansluiten bij de actualiteit.
- 2- de inhoud van de motie moet zodanig zijn dat de actualiteitswaarde op een volgend congres (na indiening als congresonderwerp) verloren is gegaan.

Behandeling van deze motie zou een ondergraving van de in art. 12 van het HR gestelde termijn betekenen. Motie 49 tenslotte werd na een levendige discussie aangenomen. Daarmee heeft de JD zich uitgesproken tegen invoering van vrouwen dienstplicht op dit moment, omdat er alleen opportunistische argumenten voor zijn aangevoerd en de positie van de vrouw nog niet van dien aard is dat zij met een extra stel plichten kan worden opgezadeld.

STEVEN PIETERS

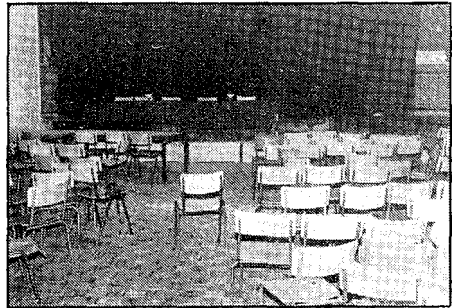
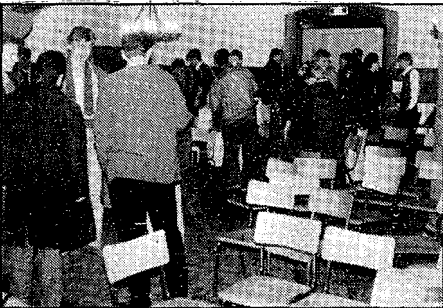
In de traditionele congres toespraak van de voorzitter van het LB werd een overzicht gegeven van wat er sinds 9 november 1986 binnen de JD is gebeurd, dat het LB er alles aan heeft gedaan om ondanks het vertrek van een groot aantal LB-ers (in het belang van de JD) toch zoveel mogelijk bestuurlijke continuïteit te bereiken, en dat tevens de afgetreden LB-ers en DEMO-redacteuren zijn bedankt voor hun inzet voor de vereniging. Ook werd aangegeven wat het LB tot nu toe heeft gedaan ter uitvoering van de op de zevende ALV aangenomen motie 'naar kwalitatieve groei'. Wat betreft de grotere ruimte voor de regio's heeft het LB inmiddels de voorwaarden geschapen, een

grotere verantwoordelijkheid voor de werkgroepen van het Politiek Bureau en verdergaande betrokkenheid van deze werkgroepen bij het opstellen van congresvoorstellen is nog niet veel terechtgekomen. Aan het veranderen van de wijze van congresseren wordt gewerkt (zie ALV-bijlage). Op de ondersteuning van de regio's zal meer nadruk moeten worden gelegd, ten aanzien van functionele samenwerking zijn de eerste aanzetten gegeven. De DEMO is, aldus Steven Pieters, informatiever geworden en er zijn meer leden bij betrokken, al kan de uitvoering nog beter.

Verder wees Steven op de gevoelens van onvrede bij een aantal leden, hij sprak de hoop uit dat deze niet permanent zouden blijken te zijn, en dat ieder bij zijn handelen het belang van de vereniging niet uit het oog zou verliezen. Hij eindigde zijn toespraak met de opmerking dat we allemaal een beetje van elkaar moeten houden, waarop twee vroegere LB-ers schrijver dezes in de armen vlogen met de mededeling dat zij van Steven van mij moesten houden.

MOTIES VAN ORDE

Op het congres werden zeven moties van orde ingediend, waarvan er zes werden aangenomen. Zoals het hoort werd over deze moties niet gediscussieerd. De moties van orde handelden over het houden, danwel verplaatsen van sprekersronden, de volgorde van de te behandelen moties, het stellen van een vraag, een oproep tot meer aandacht achter in de zaal, en de actualiteit van een motie die werd ingediend als APM.

BESLUITENLIJST

[A= aangenomen, V= verworpen]
[V/ T/ O=voor/tegen/onthoudingen]

<u>BELEIDSPLAN 1987</u>		V	T	O
motie 7	A	35	17	-
amd 1	A	35	31	10
amd 2	Ingetrokken			
amd 3	A	45	22	7
amd 4	V	22	36	16
amd 5	A	46	15	8
motie 6	A	44	10	13
motie 8	V	40	43	7
<u>Begroting Scholing en Vorming 1987</u>				
	A	65	10	8

Redactiestatuut DEMO:
(incl. am. en moties 9 t/m 21).
aangehouden tot ALV 9

Organisatorische moties

motie 22	niet in behand. genomen			
motie 23	V	12	50	8
motie 24	A	55	14	9

Motie REFERENDUM

motie 26	A	34	26	20
motie 28	niet in stemming			
motie 27	A	60	7	2

Door aanname motie, de am. 29 t/m 41 niet in behandeling genomen.

Actuele politieke moties

motie 47	A	60	2	9
motie 49	A	50	23	6
motie 48	niet in behand. genomen			

LB-verkiezingen (schr.)

AS: Edwin Lantinga	74	4	2
SSV: Erik Hordijk	63	14	3
IS: Albert Hoff	68	9	3
VVO: Josinta Sarkol	65	14	1
SLWO: geen kandidaat			

Milieuforum

door Arjen Hoekstra

De aanwijzingen voor de oprichting van een PPJK in Zuid-Holland worden langzamerhand zichtbaar. De gezamenlijke jongerenorganisaties JD, JS, JOVD, CDJA en PPR-jongeren brachten met een forum milieu en ruimtelijke ordening aan de orde met het oog op de PS-verkiezingen. daartoe waren provinciale milieudeskundigen van de vijf moederpartijen uitgenodigd (voor D66 was PS-kandidaat Arthie Schimmel aanwezig).

Ruim 60 toehoorders vonden het de moeite waard om het milieuforum bij

te wonen, dat onder de deskundige leiding stond van de voorzitter van JD-Regio Middel Holland, Han Weber. De discussie werd gestuurd door het opstellen van twee stellingen, waar de panelleden op moesten reageren (en op elkaar uiteraard). De eerste stelling ging over de vergunningverstreking voor 10 jaar aan de Leidse vuilverbranding, die echter zelfs aan de afgezwakte milieueisen niet voldeed. Alle partijen stelden vast dat er twee grote fouten waren gemaakt bij het verstrekken van de vergunning. Allereerst was natuurlijk duidelijk dat de vuilverbranding niet aan alle voorschriften voldeed, zodat bijvoorbeeld de uitstoot van dioxine mogelijk was. Vervolgens bleek de Leidse vuilverbranding al jaren afgeschreven en lag het in de verwachting dat over enkele jaren de vuilverbranding van Rijnmond een overcapaciteit zou hebben, zodat deze als alternatief kon dienen. Een tweede mogelijkheid was het bouwen van een nieuwe vuilverbranding die wel aan de milieunormen voldoet voor Leiden, Den Haag, Zoetermeer en omgeving. Zo kon de vergunning voor de Leidse vuilverbranding beperkt blijven tot vijf jaar. Toen een vraag uit de zaal kwam over milieu-initiatieven van de verschillende partijen die de afgelopen periode waren gedaan, kwam de VVD-er Waterman met een wel heel tastbaar bewijs: een baksteen gefabriceerd uit verontreinigd Rotterdamsvanvenslib. De tweede stelling ging over het 'groene hart' van Holland, en dan met name over de aanleg van Rijksweg 11 en een spoorwegtracé voor de hogesnelheidstrein (TGV). Over de definitieve aanleg van dit tracé verschilden de partijen van mening, maar zij waren het er over eens, dat een tracé door het groene hart niet de voorkeur geniet, dan wel zeer ongewenst is. Alle partijen, van de VVD tot Klein Links onderschreven het belang van een dergelijke verbinding. De forum-voorzitter bood na afloop de panelleden een naar zijn zeggen fatsoenlijk verantwoord, fosfaatvrij en dynamisch wijntje aan. Het was al met al een zeer geslaagde avond.

Insec

Binnen de JD bestaat al enige tijd het Internationaal Secretariaat (InSec), een groep leden die zich bezighouden met het internationale werk van de JD. enige activiteiten van het InSec:

- contact onderhouden met de zusterorganisaties van de JD in het buitenland
- deelname aan (internationale) conferenties en seminars over verschillende politieke onderwerpen in binnen- en buitenland
- standpuntbepaling van de JD over internationale zaken voorbereiden, oa het Mondiale Opinie Plan (MOP)
- vertegenwoordiging van de JD in organisaties op internationaal gebied, zoals IFLRY, PIJON, Europese Beweging
- contact onderhouden met maatschappelijke organisaties in Nederland, die zich met internationale zaken bezighouden

Nieuwe leden zijn bij het InSec van harte welkom! Een 'must' voor JD-ers die zich graag internationaal willen oriënteren. Neem contact op met de Internationaal Secretaris, Albert Hoff (020-457209) of het JD-secretariaat (070-858109)

INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

De op stapel staande uitwisseling met de Deutsche Jung Democraten neemt vast vormen aan, in het najaar zullen twee bijeenkomsten plaatsvinden: twee seminars van één week lang, de eerste in Hannover met als thema 'vrede en ontspanning', de tweede in amsterdam met als thema 'drugsbeleid'. Aan elk seminar kunnen in principe 12 JD-leden en 12 DJD-ers deelnemen. Leden die belangstelling hebben om aan deze seminars deel te nemen en/of mee te organiseren kunnen zich melden bij Albert Hoff (020-457109)

De excursie naar Londen zal in het begin van 1988 plaatsvinden. Dit jaar was daar geen subsidie meer voor te krijgen (deze had voor 1 november 1986 moeten worden aangevraagd).

VEILIGHEID IN EUROPA

Op 1 en 2 mei aanstaande organiseren de Jongeren voor Europa, de Young Europeans for Security en de stichting Jason een conferentie over 'de rol van West Europa op de Europese veiligheidsconferentie'. Hierin zullen jongeren discuseren over de veiligheid en samenwerking in europa, zoals die zich ontwikkeld heeft sinds het begin van het CVSE-rpoces in helsinki en het vervolg (oa de recente toetsingsconferentie in Wenen). Met name de rol van West Europa staat in de belangstelling.

De conferentie vindt plaats in Zeist. Sprekers zijn onder andere Maarten Engwirda (D66) en vertegenwoordigers van het Ministerie van Butienlandse zaken. Informatie en opgave (vóór 12 april): YES/JE/ JASON, Alexanderstraat 2; 2514 JL Den Haag. Tel.: 070-654601/ 071-140851/ 030-613779/ 01820-39556.

REGIOBESTUURDERS!

Welke regio's hebben belangstelling om voor hun leden een excursie, bv. naar Straatsburg, Brussel of Luxemburg te organiseren? Het LB kan hierin ondersteunen. Neem contact op met de IS.

MATERIALENIJST

Verkrijgbaar op het secretariaat zijn de volgende materialen (prijzen exclusief verzendkosten):

- JD stickers 15 cent per stuk
- Jonge Democraten doen het vrijzining stickers 10 cent per stuk
- Demo nr 4.1 1 gulden per stuk
- Demo nr 4.3 1 gulden per stuk
- JD sweaters 39.95 per stuk
- Brochure met algemene informatie over emancipatie 75 cnt per stuk
- standpuntenbundeling f4,- per stuk
- Nota basisinkomen f2,50 per stuk
- JD pennen 50 cent per stuk
- JD enveloppen 20 cent per stuk
- JD briefpapier 5 cent per stuk
- Kennismakingskaartjes gratis
- Folder sociaal economie gratis

Regiojournaal

ZUIDELIJK HOLLAND

Een breed spectrum van activiteiten met zeer wisselend succesgehalte kenmerkte de afgelopen periode de regio Zuidelijk Holland. Zo onttaarde de eerste huiskamerbijeenkomst over het referendum, door het op grote schaal uitvallen van deelnemers, in een spelletjesavond die onze kerverse voorzitter Johan Hoeijenbos galsrijk won dankzij het feit dat hij zowel de NMB als de Crediet- en effectenbank in zijn bezit had. Op de eerder (za 7 februari) gehouden ARV werd Johan tot voorzitter gekozen. Hiermee kwam een einde aan een periode waarin de regio het zonder voorzitter moest doen, namelijk sinds Edwin het LB inging. Voor de nu vrijgekomen post van secretaris staan de kandidaten te trappelen, zodat de bestuursproblemen definitief voorbij zijn! Op de komende ARV van 31 maart zal de nieuwe secretaris gekozen worden en zal tevens de begroting met activiteiten plan behandeld worden.

Een zeer succesvolle activiteit, die ook nog enkele nieuwe leden opleverde, was de excursie naar de gemeenteraad op 5 maart jongstleden. Uitspraak van de fractievoorzitter van D66, George Möller: 'laat je jassen maar hangen, want er wordt wel veel gestolen, maar jassen laten ze meestal met rust.' Geruststellen op z'n Rotterdams. Tot slot: na goede ervaringen met onze jonge buur Midden-Holland hopen we dat er ook iets moois zal gaan bloeien tussen ons en de benedenburen: de binnenkort (10-11 april) op te richten regio Zeeland. Succes.

Coert Bruel

GRONINGEN

Dankzij het P.P.J.O.-project 'IN ALLE STATEN' konden vele JD-ers en scholieren op een leuke en leerzame manier in aanraking komen met de provinciale politiek. Provinciaal D66 Staten-lid Fred de Vries

was laaiend enthousiast. Jaap Storteboom had op 17 maart, een avond over de provinciale statenverkiezingen georganiseerd. Na een video en een korte inleiding door Fred de Vries over het D66 beleid de afgelopen jaren, ontstond er een vurige discussie over milieu, vuilniszakken, fosfaatvrije wasmiddelen, gemeentelijke herindeling en de ethiek van politiek bedrijven. Verder is het RB van plan binnenkort alle leden telefonisch te benaderen, om precies uit te vinden wat ze verwachten van hun JD lidmaatschap. Indien nodig zal het RB naar aanleiding van de resultaten haar beleid wijzigen of aanpassen. Verder wijs ik nog graag op het feit dat de volgende "Parel van het Noorden", het regioblad PROFIEL, weer een hele bijzondere gaat worden. Centraal thema is Holisme en vrijzinnige democratie. Wordt het niet eens tijd voor een abonnement? Slechts fl.15,-. Bel Bert-Jan, tel, 050-715775.

Roel vd Poort

UTRECHT

De voor 23 januari jongstleden in Hilversum geplande thema-avond over Sociaal Cultureel Werk moest wegens ernstige gladheid en mist worden uitgesteld. Met opzet is voor april gekozen, omdat dan de voornemens van B en W van Hilversum aangaande bezuinigingen op Sociaal Cultureel Werk bekend zullen zijn. De avond zal nu plaatsvinden op 16 april om 20.00 uur in buurthuis "de Spoel", Jam van Beyerenstr. 123c in Hilversum. Er zullen sprekers zijn met verschillende gezichtspunten. Iedereen is van harte welkom. Voor inlichtingen: bel Robert Tubbergen (030-731359). Verder is er 29 april weer een ARV, 20.00 uur, in de werfkelder onder nr. 5, Oude Gracht, Utrecht. aan de orde: wijzigingen HR-regio Utrecht en voorbereiding op het congres van 23/24 mei. Ook zal Steven Pieters aanwezig zijn. Iedereen wordt van harte uitgenodigd om aanwezig te zijn. Meer informatie over de ARV in de Vrijbrief.

Marcellus Ubbink

AGENDA

APRIL

- vr 10 oprichting regio Zeeland
 za 11 themadag recreatie (Zeeland)
 zo 12 -LB-vergadering
 -ARV-Limburg, 16u00 Urmond
 do 16 Themaavond club- en buurthuis-
 werk te Hilversum
 di 21 -ARV-Groot Amsterdam
 -Regio Gelderland organiseert
 'Water en brood dag'
 do 23 deadline DEMO 4;4
 vr 24 excursie naar provinciehuis
 Regio Noord-Brabant
 za 25 Europadag te Den Haag
 zo 26 ARV Noord-Brabant
 wo 29 ARV Utrecht

MEI

- vr 1 sluitingsdatum
 kandidaatstelling LB-functies
 en Kascommissie
 zo 3 LB-vergadering
 wo 6 sluitingsdatum congresboek
 vr 8 regio Gelderland: forum ont-
 wikkelingsamenwerking
 za 9 LB-vergadering
 zo 10 huiskamerbijeenkomst Noord-
 Brabant
 vr 15 verschijningsdatum congresboek
 vr 22 -verschijningsdatum DEMO 4;4
 -LB-vergadering
 za 23/zo 24 ALV 9 te Arnhem
 zo 31 LB-vergadering

JUNI

- di 16 binnenhofexcursie

JULI

- do 2 deadline DEMO 4;5
 - 31 verschijningsdatum DEMO 4;5

Adressen LB

Steven Pieters (Vz)
 Froukemaheerd 138
 9736 RL Groningen
 050-420906

Josinta Sarkol (VVO ai)
 2e J v Campenstr 76 bg-1
 1073 XT Amsterdam
 020-736814

Marco de Ruiter (VVP)
 Struisenburgdw.str. 100
 3063 BV Rotterdam
 010-4144241 of 020-736814

Edwin Lantinga (Alg Secr ai)
 Achterharingvliet 133
 3011 TD Rotterdam
 010-4330178

Steven van Schilfgaarde (Pm)
 Benthuiserstraat 2
 3036 CG Rotterdam
 010-4670264

Albert Hoff (Int. Secr)
 Uylenstede 4
 1183 AH Amstelveen
 020-457109

Erik Hordijk (Secr S&V)
 Struisenburgdw.str. 113
 3063 BT Rotterdam
 010-4145383

EGIOBORRELS

- sterdam: eerste donderdag van de maand, Café Cul de Sacc.
 oningen: tweede donderdag van de maand, Café de Draai,
 Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.
 dden Holland: -tweede woensdag van de maand, "t Gerecht", Lok-
 horststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-
 19u00.
 -vierde woensdag van de maand, "t Hoekpandje",
 Oude Molstraat 13b Den Haag. 20u00.
 Utrecht: eerste maandag van de maand, English Pub King
 Arthur, Oude Gracht Utrecht. 21u00.
 Zuidelijk Holland: tweede dinsdag van de maand, M.S. de Scheepjes,
 Hang 41 Rotterdam. 20u30.
 Twente: vrijdag 13 maart, eetcafé "De Appel", Enschedese-
 straat 34, Hengelo. 20u00.

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

port betaald/ port payé Utrecht

Hoofdartikel pagina 3

De politieke lobby,
gevaar voor de democratie?

Interview pagina 7

Cecile Arda

(gemeenteraadslid te Enschede)

(zie foto omslag)

JD

29
D N P P
HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

Jg.4; Nr.4

Mei 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'.

DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; ovv 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (à fl.50 excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

REDACTIE

Bert Boerland
Theo Cramer
Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
Henk Pijper
Roel van der Poort
Marc Roza
Larissa Verhoeff
Erik Hordijk (landelijk bestuur)

LAY-OUT MEDEWERKER

Desirée Schaap (tekeningen)

REDACTIEADRESSEN

1- Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
2- Ina Boudier Bakkerlaan 85
3582 XC Utrecht
telefonisch te bereiken:
Elmer Klaasen, tel 030-515338

Plaatsingsregels zijn vastgelegd in een concept-redactie-statuut. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten.

**Voor informatie over de JD:
bel 070 - 858109**

**Lid worden?
stuur een kaartje naar:
secretariaat JD
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag**

Vermeldt naam, voornaam, adres, telefoonnummer, geboortedatum en of je man of vrouw bent.

Redactioneel

door Elmer Klaasen, hoofdredacteur

Vlak voor de negende ALV van de JD valt opnieuw een DEMO bij jullie in de bus. Dit is de vijfde keer dat een redactioneel van mijn hand verschijnt. De indeling en lay-out van de DEMO heeft inmiddels vaste vorm gekregen, goede inhoudelijke artikelen blijven bij de redactie binnenstromen, maar zijn uiteraard nog steeds welkom!

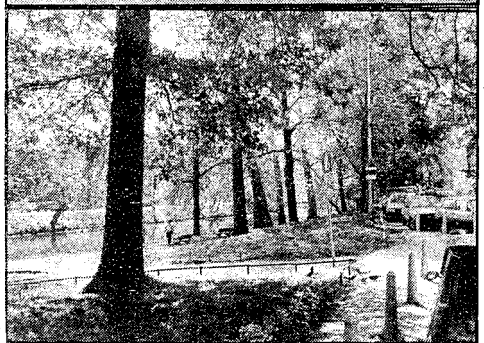
Aangezien de volgende DEMO in de zomervakantie geproduceerd zal worden, is de deadline van deze DEMO vervroegd van 2 juli naar 11 juni. DEMO 4;5 zal in karakter enigszins afwijken van de DEMO's tot nu toe, aangezien ze gebruikt zal kunnen worden in de campagne tijdens de introductiedagen van de universiteiten. Regio's worden dan ook opgeroepen een algemene bijdrage te schrijven, die enig inzicht geeft in wat een regio zoal doet in een jaar (omvang: ± 1/2 A4-tje). Bestellingen voor deze DEMO moeten uiterlijk 7 juli op het secretariaat aanwezig zijn, zodat met het drukken met een eventuele grotere oplage rekening kan worden gehouden.

INHOUDSOPGAVE

-REDACTIONEEL/COLOFON	2
-HOOFDARTIKEL: De politieke lobby, een gevaar voor de democratie?	3
-INTERVIEW: Cecile Arda	7
-Demonstreren mag niet!	10
-IN DEBAT: Politiek, belangen en de moraal	11
-SERIE VRIJZINNIG DEMOCRATIE	14
-Geloof en politiek handelen	17
-Arbeid en automatisering	19
-OPINIEPAGINA	23
-IN DE SCHIJNWERPER	25
-KRONIEK	
Basisinkomen in discussie	26
-POLITIEK BUREAU	
Hoe denkt de JD over Milieu?	27
-MEDEDELINGEN LB/ INSEC	28
-REGIOJOURNAAL	29
-AGENDA/REGIOBORRELS	32

Hoofdartikel

Iedereen kent actiegroepen. Bijna dagelijks staan er groepen op het Binnenhof om te laten zien hoe zij over een bepaalde maatregel van de regering denken. Meestal zijn zij het niet met de regering eens. In de achterkamertjes van het Binnenhof, en in de kamers van de verschillende ministeries, komen echter ook mensen op bezoek. Ook zij willen de regering of de leden van de Tweede Kamer overtuigen van hun gelijk, anders dan bij actiegroepen is de invloed van deze pressiegroepen groot. Anders dan bij actiegroepen spelen pressiegroepen hun rol achter de schermen, buiten de openbaarheid.

Dit stukje Utrecht viel in de jaren zestig maar ternauwernood niet ten prooi aan 'de heilige koe'!

De politieke lobby, een gevaar voor de Democratie?

door **Elmer Klaasen**

De belangrijkste functie van pressie- en actiegroepen is het onder de aandacht brengen van problemen, die door de overheid worden vergeten of te weinig aandacht krijgen van de overheid. Beide hebben dus een duidelijk signalerende functie. Dat signaleren en onder de aandacht brengen van problemen die door de overheid worden verwaarloosd, kan op twee manieren (die elkaar natuurlijk niet uitsluiten). Geprobeerd kan worden de politieke opinie te beïnvloeden, of geprobeerd kan worden het overheidshandelen via een politieke lobby direct te beïnvloeden. De eerste methode is een grondrecht, hier is niets tegen in te brengen. De tweede methode is de meest effectieve, maar kan de normale meerderheidsvorming in het parlement verstoren. Deze directe beïnvloeding van diegenen die het beleid bepalen kan een gevaar vormen voor de democratie.

DE LOBBY EN DE POLITIEKE PARTIJEN

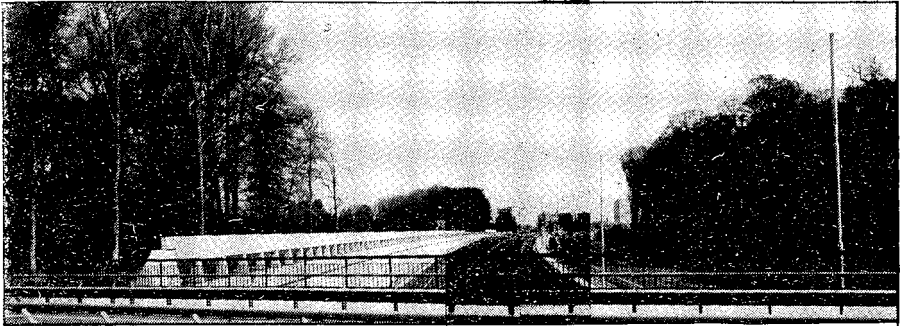
De politieke lobby richt zich vaak op kamerleden. In laatste instantie beslist immers het parlement over allerlei maatregelen. Politici zijn extra geneigd om te luisteren naar een pressiegroep, omdat deze de mening weergeeft van een groep die de betreffende zaak zeer belangrijk vindt. Bij het niet toegeven aan de lobby is het vaak zeer duidelijk dat dat stemmen kost, bij het wel toegeven is dat over het algemeen niet duidelijk. Of de mening van de lobby ook overeenkomt met de mening van de bevolking als geheel, of dat toegeven aan het belang van de lobby ook in het algemeen belang is, is maar zeer de vraag. Een logisch gevolg van fractievorming is een taakverdeling op onderwerp binnen een fractie, daardoor ontstaan fractie-specialisten, de deskundigen betreffende een bepaald onderwerp van een partij. Voor een kamermeerderheid is het veelal genoeg om de fractiespecialisten van de regeringspartijen te overtuigen, dat zijn er vaak maar twee of drie. Door de taakverdeling binnen de fractie, de daarmee samenhangende mindere deskundigheid van de overige kamerleden en de gewoonte dat de fractie als blok stemt (fractiedisciplie), volgt de rest vanzelf. In zo'n geval is het ook nuttig om enkele topambtenaren op een ministrie te benaderen, maar in totaal is het voldoende om een handjevol mensen te overtuigen. Omdat de fractiespecialisten bovendien vaak grote invloed hebben op de samenstelling van het verkiezingsprogramma, wordt hun standpunt ook overgenomen door de partij als geheel. Met andere woorden, een lobby stelt een kleine groep die veel waarde hecht aan een onderwerp in staat, door het overtuigen van enkele fractiespecialisten, partijdeskundigen en topambtenaren, een kamermeerderheid voor haar standpunt te winnen. Ongeacht de mening van de meerderheid van de bevolking. Een goed voorbeeld is de kernenergielobby. Al voor Tsjernobyl was het hoogst twijfelachtig of er een meerderheid in Nederland zou zijn te vinden voor kernenergie. Toch waren de voorstanders van kernenergie, door een intensieve bewerking van de fractiespecialisten van CDA en VVD, op een gegeven moment zo ver dat er meer kerncentrales zouden worden gebouwd. Alleen door de volstrekt onvoorzienbare radioactieve vulkaan in de Oekraïne, die door het uitbraken van de nodige verbrandingsproducten van de kerncentrale heel Europa in meer en mindere mate met radioactieve fall-out besmette, gingen deze plannen (tijdelijk) in de ijskast.

DE LOBBY EN DE DEMOCRATIE

Hoe gewenst is de lobby? Het valt niet te ontkennen dat de verdeling van taken in een fractie voordelen heeft, deskundigen hebben nu eenmaal meer kennis van zaken. Het gaat echter om partijdeskundigen en fractiespecialisten. Die letten in de eerste plaats op hun politieke belang. De lobby biedt dan de mogelijkheid tot stemmenwinst. De lobbiers zijn zeer geïnteresseerd, en laten hun stem in sterke mate afhangen van het succes van hun lobby. De overige aanhangers van een partij zullen zich niet snel afkeren van hun partij als aan de lobby gehoor wordt gegeven.

Pressiegroepen verdedigen hun lobby door er op te wijzen dat zonder die lobby het parlement geneigd is hun belang uit het oog te verliezen. Als het parlement uiteindelijk beslist ten nadele van de lobby verkondigen ze ook luidkeels de mening dat hun belangen worden genegeerd. Een kamermeerderheid moet een beleidskeuze maken. Die beleidskeuze moet genomen worden op grond van een afweging van alle belangen, waar dat van de lobby er maar één van is. Daarbij mag het nooit zo zijn dat de mening van een minderheid wordt doorgedrukt ten koste van een meerderheid.

De grotere invloed van pressiegroepen kan worden verdedigd door te stellen dat er sprake is van een gewenste weging van stemmen. De stemmen van diegenen die meer geïnteresseerd zijn in een bepaald onderwerp, tellen dankzij de invloed van pressiegroepen, zwaarder mee. Dat

Amelisweerd: compromis tussen actiegroep en pressiegroep?

zou een goede zaak kunnen zijn, omdat aan de mening van geïnteresseerden (en daarmee ook beter geïnformeerde) kiezers meer waarde zou moeten worden gehecht. Een dergelijke opvatting is echter volstrekt in strijd met het democratische 'one man, one vote' beginsel. In een democratie mogen meningen van kiezers nooit inhoudelijk gewogen worden, om zo een minderheidsstandpunt te laten voorgaan boven een meerderheidsstandpunt.

Een ander argument voor de politieke lobby is, dat deze zorgt voor een gesmeerd lopen van het politieke bestel. De deskundigen (een kleine groep) bepalen het deelbeleid, waardoor relatief snel en effectief kan worden geregeerd. De lobby draagt de nieuwe ontwikkelingen aan waarop moet worden ingespeeld. Daarin schuilt een kern van waarheid, kleine groepen functioneren inderdaad vaak efficiënter dan grote. De lobby heeft een grotere kennis van de feiten, en kan dus vaak sneller een beslissing nemen. Bezwaar is echter dat deskundigen en de lobby vaak vooral oog hebben voor een deelbelang. Ze verliezen daarmee de grote lijnen en het algemeen belang snel uit het oog, of zijn geneigd hun eigen deelbelang meer waarde toe te kennen dan regel is. Overheidsbeslissingen zijn echter altijd een afweging van verschillende belangen tegenover elkaar. Iedere beslissing tast dus het belang van een individuele groep aan (in ieder geval op korte termijn).

Het allergrootste bezwaar tegen de lobby en pressiegroepen is, dat niet het belang dat vertegenwoordigd wordt de doorslag geeft, maar de organisatiegraad en efficiëntie van de lobby. Slechter georganiseerde belangen worden systematisch verwaarloosd. Zo is de industrie beter georganiseerd in haar lobby dan milieugroepen. Als er iets aan zure regen moet worden gedaan, dan is het niet de industrie (de belangrijkste producent van zwavel- en stikstofoxiden) die als eerste wordt gedwongen zijn luchtvervuiling terug te dringen, nee, de particuliere automobilist moet een dure katalysator aanschaffen, terwijl het autoverkeer maar voor 10% verantwoordelijk is voor de zure regen. Binnen het bedrijfsleven hebben grote bedrijven dan weer meer invloed dan kleine. Kan het toeval zijn dat grote bedrijven meer profiteren van de WIR, die als belangrijke doelstelling juist het stimuleren van kleine bedrijven heeft? Kan het toeval zijn dat juist grote bedrijven (multinationals als Shell, Phillips, Unilever) het eerste jaar na de algemene lasten verlichting voor het bedrijfsleven hun winsten met miljarden zagen toenemen? Bij de werknemers geldt overigens hetzelfde: lagere werknemers zijn beter georganiseerd dan de midden groepen. Het zijn de werknemers met middeninkomens die onevenredig worden getroffen door een groot aantal inkomensafhankelijke regelingen. En tenslotte is er niemand die de belangen behartigt van de niet werkenden. Een voorbeeld hiervan is de groep van nog niet-werkende jongeren. Vakbonden slagen erin om, als het slecht gaat met een bedrijf, 'natuurlijke afvloeiing' te bedingen. Gevolg daarvan is een vacaturestop, en een

jeugdwerkloosheid die procentueel meer dan het dubbele bedraagt dan de totale werkloosheid. Klassiek voorbeeld van de kwalijke effecten van de lobby is de slecht vertegenwoordigde belangengroep: de belastingbetaler. Alle belangengroepen willen geld, maar er is geen lobby die opkomt voor deze groep. Gevolg is een uit de hand gelopen financieringstekort en steeds maar stijgende belastingen. Alle voordelen van het lobby-systeem hebben ondemocratische elementen in zich verborgen. Er is uit democratisch oogpunt dan ook weinig te zeggen ten voordele van de lobby. Zolang er geen garantie is dat alle belangen even sterk door hun eigen lobby vertegenwoordigd worden, en bovendien het hele proces van de lobby zich buiten de openbaarheid afspeelt, is er uit democratisch oogpunt geen enkel argument aanwezig om de lobby als gebruik in stand te beschermen.

BEPERKING VAN DE INVLOED VAN LOBBIES

Op het moment is de politieke lobby een niet weg te denken onderdeel van ons partij-politieke stelsel. Zonder een grondige herziening van het parlementaire stelsel is terugdringen van de invloed van de lobby zeer moeilijk. Het zou helpen als fracties minder zouden zijn opgedeeld in fractiespecialisten, en meer algemeen van samenstelling zouden zijn. Dat is te bereiken met een districtenstelsel. Voor de invloed van de lobby verandert dat echter niets. Het enige verschil is dat de nu meest belangrijke lobbies, alle nationaal georganiseerd, iets van hun invloed zouden kwijtraken aan regionaal georganiseerde lobbies. Het beste middel om de ondemocratische elementen van de lobby, waarvan één van de voornaamste is dat de lobby een minderheid van de bevolking (zoals werkgevers, werknemers, electriciteitsbedrijven die voor kernenergie zijn, enz.) in staat stelt haar belang te doen voorgaan boven het algemeen belang, is er voor te zorgen dat uiteindelijk een meerderheid van de bevolking kan beslissen. Dat kan het beste middels een referendum. Het voornaamste middel van een belangengroep om het beleid te beïnvloeden is dan niet meer de lobby in de achterkamer, maar het overtuigen van de bevolking. Er moeten dan veel meer mensen overtuigd worden dat aan de wensen van de pressiegroep moet worden voldaan. Er is dan geen sprake meer van fractiediscipline waardoor het standpunt van de partijdeskundigen de doorslag geeft. Maar iedere kiezer moet worden overtuigd, ongeacht zijn partijbinding. In de praktijk zullen vele kiezers het stemadvies van hun partij volgen, maar dat is uit eigen vrije keuze. Het heeft voor hen geen consequenties als zij anders stemmen dan de partij adviseert. Nadeel is dat nu niet de lobby die de beste toegang heeft tot de overheid en Tweede Kamer, maar de lobby die de beste contacten heeft met de media de beste kansen heeft. Gezien het grote aantal dagbladen, weekbladen, omroepen, enz. dat daarvoor bewerkt moet worden, betekent dit altijd nog een grotere groep dan nu het geval is. Bovendien is de koppeling tussen stemuitslag en lobby veel minder direct. Een meerderheid in de media garandeert immers op geen enkele manier een meerderheid in de uitslag van het referendum. Omdat het hier maar om een deelbelang gaat, zullen vele kiezers in het voorliggende geval tegen de keuze van hun partij stemmen, zonder naar een andere partij over te stappen. Kortom, het referendum kan een oplossing zijn om de ondemocratische aspecten van de lobby weg te nemen. De beïnvloeding van de publieke opinie blijft als voornaamste instrument over. De pressiegroep en lobby zullen niet verdwijnen, maar hun werkterrein zal gedeeltelijk worden verlegd. Hoe dan ook, er zullen meer mensen moeten worden overtuigd omdat het partij belang een minder grote rol zal gaan spelen.

interview

door Henk Pijper en Marc Roza

Omdat emancipatie meer inhoud heeft dan de rolverdeling tussen man en vrouw en hieronder zeker ook de positië van minderheden in onze samenleving betrokken dient te worden, toog het DEMO-interviewteam ditmaal naar Twente. Wij hadden daar een interview met mevrouw Cecile Arda, raadslid voor de PvdA in Enschede en van Trukse afkomst.

Cecile Arda

sollicitatie commissies: 'conservatief'
denkende mannen; de hoeksteendenkers'

Haar Turkse afkomst was veel minder een barriere voor de loopbaan van Cecile Arda, dan het krijgen van een kind. Als je goed bent, als je weet wat je wilt en als je de taal beheerst dan wordt je boven een bepaald niveau binnen een bedrijf best geaccepteerd. Dan ben je een van hen, onafhankelijk van huidskleur, geloof of een ander kenmerk. Echter toen ik een kind kreeg, heeft mijn baas meteen een vervanger voor mij gezocht. Ikzelf had alles al geregeld (zoals oppas, voeding en dergelijke), zodat ik door kon gaan met mijn werk, maar binnen het bedrijf dacht men hierover heel anders. Dit soort vrouwonvriendelijk gedrag komt volgens mij omdat een stel conservatieve mannen de belangrijkste posities in de 'harde' bedrijfssektor innemen. Dit zijn de 'hoeksteendenkers', die hun eigen belangen vanuit hun gezichtspunt duidelijk, niet op het spel zetten. En zo'n stel conservatieve mannen domineert ook nog steeds de selectieprocedure bij sollicitaties. Ik vind daarom dat de politiek juist bij deze selectieprocedure in moet grijpen en bijvoorbeeld bedrijven op moet leggen, dat ze een bepaald percentage vrouwen of gehandicapten of etnische minderheden aannemen. Als je eenmaal door die smalle "pas" van de selectieprocedure heen bent, dan komt het daarna voornamelijk aan op je eigen inzet. Als je je als vrouw waarmaakt, je profileert, dan wordt je echt binnen een bedrijf opgenomen.

MINDERHEDEN IN DE POLITIEK

De betrokkenheid van etnische minderheden bij de Nederlandse politiek staat nog in de kinderschoenen en is dus laag. Dit heeft twee hoofdredenen:

A. In het "thuisland" van deze mensen betekent politiek meestal gevaar. Het betreft vaak wat ik noem "impulsieve landen", waar emotioneel wordt gereageerd en de orde keihard wordt gehandhaafd. Het fanatisme waarmee politiek daar vaak wordt bedreven kan je je leven kosten. En hier zijn veel mensen van geschrokken en daarom bemoeien ze zich meestal niet met de politiek.

B. Al 25 jaar wordt er door Nederland een overigens slechte remigratiepolitiek gevoerd, maar niet een immigratiebeleid. Deze politiek heeft er ook voor gezorgd dat immigranten zich niet thuis voelden in Nederland en daarom ook weinig interesse hadden in de Nederlandse politiek.

Ik denk dat je wel onderscheid moet maken tussen de eerste en de tweede generatie van buitenlandse minderheden. Een redelijk groot gedeelte van de eerste generatie wil graag terug naar het 'thuisland'. Ik wordt dagelijks benaderd door Turken, Marokkanen, maar ook door Italianen en Spanjaarden die dolgraag terug willen, maar of hiervoor niet de financiële middelen hebben, of niet onder het huidige remigratiebeleid vallen, dat alleen betrekking heeft op mensen ouder dan 55 jaar.

Daarom is een goed remigratiebeleid nodig die mensen de economische mogelijkheden geeft om weer op te starten in het thuisland, zodat deze mensen werkelijk teruggaan. En in dit beleid moet vooral ook de leeftijdsgroep van 45 tot 55 inbegrepen worden.

De tweede generatie valt tussen wal en schip. Ze hebben geen eigen identiteit, geen gezicht. Als ze in Nederland willen blijven dienen ze enerzijds hun eigen cultuur te behouden en daarnaast wordt van ze gevraagd dat ze volledig integreren binnen de Nederlandse cultuur. Dit

Cecile Arda

Cecile Arda werd in 1950 in de stad Bursa in Turkije geboren. Haar ouders waren academici en zij werd dus opgevoed in een 'intellectueel circuit'. Zij heeft gymnasium-B gedaan, waarna ze te Istanbul twee jaar algemene scheikunde studeerde. Tijdens deze tijd aan de universiteit kwam zij er achter dat ze als vrouw in Turkije geen goede toekomst zou hebben, wat reden was om niet in Turkije te blijven. In overleg met haar ouders is ze toen in 1970 naar München (Duitsland) gegaan. Daar heeft ze Duits geleerd aan het 'Goethe-Instituut', en heeft ze stage-ervaring opgedaan die vereist is om in Duitsland te kunnen gaan studeren. Ze is tenslotte aan de 'Bergische Universität Wuppertal' afgestudeerd als ingenieur in de textielchemie, wat in de jaren zeventig in Duitsland een bedrijfstak was met goede vooruitzichten.

Daarnaast heeft Cecile Arda ook nog economie gestudeerd en heeft zij een baan gevonden bij een grote textielonderneming in Gronau (aan de Nederlandse grens bij Enschede). Na zeven jaar had ze zich opgewerkt tot marketing- en productmanager en deed zij in deze functie veel ervaring op, waardoor ze een zeker 'fingerspitzengefühl' ontwikkelde dat onontbeerlijk is in de marketingwereld. Aangezien haar culturele uitgaansleven zich voornamelijk in Enschede afspeelde, heeft zij daar haar huidige man ontmoet. In 1982 is zij getrouwd en in 1984 kreeg zij een dochter. Dat betekende meteen het einde van haar carrière. Ze kon zich toen volledig inzetten voor de politiek. Cecile Arda was al eerder lid geworden van de PvdA, omdat binnen een partij veel meer te bereiken is dan middels individuele acties.

is teveel gevraagd. Daar moet ook een zekere 'acceptans' van de autochtone Nederlanders tegenover staan. Wederzijds begrip is een basisvoorwaarde voor integratie. En ik denk dat het hieraan nog ontbreekt.

Tenslotte vind ik ook dat het periodiek aanvragen van een verblijfsvergunning bij de gemeente moet gebeuren en niet bij de vaak overbezette politie. Het is voor de aanvragers heel frustrerend om naar een instantie te moeten die eigenlijk bedoeld is voor de ordehandhaving. Ze voelen zich daar alsof ze criminelen zijn. Nederlanders kunnen zich in deze gevoelens moeilijk inleven. Ik heb voor dit punt al actie gevoerd, maar ook binnen mijn partij, de PvdA, keurden ze dit voorstel af. De politie in Nederland is namelijk veel vriendelijker dan in de landen waar de aanvragers vandaan komen.

DE AANTREKKELIJKHEID VAN DE PVD A

De PvdA is een grote en progressieve partij met veel oog voor de sociale factoren. Bovendien heeft ze zich al lang en geconcentreerder dan andere politieke partijen bezighouden met de minderhedenpolitiek op welk gebied ze een grote deskundigheid heeft opgebouwd.

De PvdA heeft zich al vroeg uitgesproken voor de afspiegeling van de multiculturele Nederlandse samenleving in het personeelsbeleid van de overheid en in de volksvertegenwoordiging.

Omdat ik veel werkervaring in het bedrijfsleven heb opgedaan is het gebrek aan wat techniser en economisch efficiënter denken binnen de PvdA altijd, dat zeg ik eerlijk, een bezwaar van mij tegen deze partij geweest. De komst van Marjanne Sint en Wim Kok betekent naar mijn idee een verschuiving weg van de nostalgische socialistische arbeidersidealen naar een wat technischer, een enigzins bedrijfsmatige wijze van denken. Meer realisme en minder dromerij.

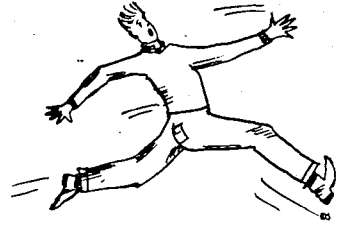
Dit is wat de media een verschuiving naar het midden noemt, al denk ik dat de VVD er in het midden toch heel anders blijft uitzien dan bijvoorbeeld de PvdA.

De ideeën van D66 hebben mij altijd wel aangetrokken en ik denk dat zij net als andere kleine partijen vaak de rol van katalysator speelt in de langzame besluitvorming van de grote partijen. Maar D66 heeft natuurlijk ook veel minder politieke macht dan een veel grotere partij als de PvdA. Bovendien zorgt de nuancering in hun uitspraken toch wel voor enige vaagheid. Daarom, D66: sympathiek, maar vaag, ook al vind ik die van Mierlo altijd prachtige uitspraken doen!

HET WERGELEGENHEIDSBELEID

In Oost-Nederland is er voor wat de werkgelegenheid na het instorten van de textielindustrie een rampsituatie ontstaan. Op dit moment is 23% van de beroepsbevolking hier werkloos, waarvan een groot gedeelte jongeren zijn. We moeten allereerst hier maar weer meer bedrijfsleven naartoe zien te krijgen, zowel uit de rest van Nederland als uit het buitenland.

Van de overheid moet niet teveel verwacht worden bij het creëren van banen. Het beleid moet zich richten op het aantrekkelijk maken van Oost-Nederland voor het bedrijfsleven. Binnen Enschede zien we als voorbeeld van zo'n beleid het ontwikkelen van een "science park" vlakbij de Universiteit van Twente en de bouw van een congressentrum op de campus. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de technologische vernieuwingen die in de samenleving plaatsvinden. Om-, her- en bijscholing op het gebied van informatica kan vooral jongeren, en dus ook de tweede generatie van buitenlandse werknemers aan een baan helpen. Daar zijn we nu in Enschede ook druk mee bezig. Voor de oudere werklozen zie ik de toekomst minder rooskleurig. Vooral voor de analafabetische oudere generatie buitenlandse minderheden, die kan je niet bereiken met omscholing. Zoals ik al heb gezegd, een goed remigratiebeleid is essentieel.

Demonstreren mag niet!

Een commentaar van drs JD Stilteman

26 april 1986. Een zware slag voor de Nederlandse kernenergielobby. In het verre Rusland, in de Oekraïne, begint een Russische kerncentrale nabij Tsjernobyl radioactieve deeltjes uit te braken. De centrale houdt dit enkele weken vol, in Nederland worden de koeien op stal gezet en wordt de spinazie vernietigd.

Tietallen brandweerlieden en werknemers in de centrale overlijden aan stralingsziekte. Jaren van intensieve lobby door de Nederlandse voorstanders van kernenergie worden in één klap ongedaan gemaakt. Het toen nog maar een paar maanden oude besluit om twee kerncentrales in Nederland bij te bouwen verdween in ieder geval voor enkele jaren in de ijskast.

Is er misschien sprake van boos opzet van de Russen, om door het doelbewust laten lekken van deze radioactieve wolk de westerse economie te treffen, en Westeuropa blijvend afhankelijk te maken van Russisch aardgas? In deze tijden van glasnost en perestrojka durfde geen enkele vertegenwoordiger van de kernenergie lobby dat te beweren. Een dergelijke beschuldiging is dan ook even absurd als de bewering dat alle voorstellen van Gorbatsjov ten aanzien van kernwapens een propagandastunt zijn.

26 april 1987. Een jaar na Tsjernobyl. Tegenstanders van kernener-

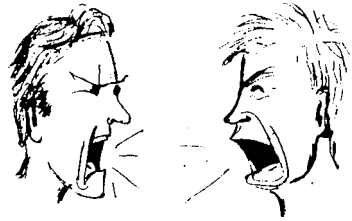
gie blokkeren, ter herdenking van de ramp met de russische kerncentrale de kerncentrale van Borsele. Het personeel zit 28 uur opgesloten in de centrale. Dit is een ernstige aanslag op de Nederlandse democratie, misbruik van het recht op demonstratie. Dit soort actiemiddelen zijn volstrekt ontoelaatbaar.

Spreekt hier een vertegenwoordiger van constructief Jong Nederland, het Oud Strijders Legioen? Nee. Het is een liberale minister die het schandalig vindt dat 650 man politie op de been moet worden gebracht om te verzekeren dat het recht op vrijheid van meningsuiting van de betogers tegen kernenergie kan worden gewaarborgd. Minister Korthals Altes heeft medelijden met deze ME-ers, dat zij niet in Scheveningen of Zandvoort op het strand konden liggen, maar dat zijn nodig waren bij de kerncentrale van Borsele. Hij is er kennelijk bang voor dat de blokkade op 26 april een jaarlijks terugkerend verschijnsel gaat worden, hij wil kennelijk dat we Tsjernobyl zo snel mogelijk vergeten, zodat er zo snel mogelijk twee kerncentrales bijgebouwd gaan worden, mensen die het daar niet mee eens zijn hebben het niet begrepen en moeten zwijgen. Is dat nu een liberale minister?

In debat

In DEMO 4;3 verscheen een artikel van Gaston Siegelaar: 'Doodsdrift van een cultuur'. Daarin betoogde hij dat een politieke elite nodig is om te voorkomen dat een democratie afglijdt naar een samenleving waar een geperverteerd vrijheids- en gelijkheidsdenken hoogtij viert. Hij wees er daarbij op dat met name het fascisme voortkomt uit een dergelijk denken. In het volgende artikel brengt Rochus van der Doef tegen het betoog van Gaston Siegelaar in dat een elite altijd een specifiek belang vertegenwoordigd, en daarmee niet meer de eerst aangewezen is het algemeen belang te behartigen.

De rubriek in **debat** start met een controversieel artikel van een redacteur, een landelijk bestuurslid, een lid of een buitenstaander. Reacties van maximaal 1.000 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing van zowel het oorspronkelijke artikel, als van reacties betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Reacties moeten duidelijk aansluiten op het ter discussie gestelde onderwerp, zoals samengevat in de inleiding. Herhaling van door andere al aangevoerde argumenten kan een reden zijn tot niet plaatsing of inkorting. Indien een artikel een sterk persoonlijk karakter heeft wordt het in zijn geheel geweigerd. De redactie houdt zich het recht voor een discussie voor gesloten te verklaren.

Politiek, belangen en moraal

door Rochus van der Doef

Moord en brand schreeuwde G. Siegelaar in zijn artikel 'de doodsdrift van een cultuur'. Hel en verdoemenis is het wat onze tijd regeert. Irrationaliteit. Er is geen duidelijkheid, geen gezag, iedereen doet maar. Wat is de oplossing van Siegelaar voor de huidige situatie? 'Een politieke elite is nodig om de democratie te verdedigen tegen de geperverteerde vrijheid en gelijkheid' om 'waarden als sociale verbondenheid en ongelijkheid' te verdedigen. Terug naar de goede oude tijd, de tijd van rust en orde toen een heer nog een heer was en een dame nog een dame was. Het verwijt van Siegelaar is een moreel verwijt. Ideologisch bepaald. Bovenstaande wil ik duidelijk maken door de begrippen die Siegelaar gebruikt te specificeren. Door ze in een historisch perspectief te plaatsen. De onderliggende ideeën aan te geven. Om tenslotte in de huidige tijd terecht te komen. De begrippen van Siegelaar zijn onderheven aan moraal en ideologie. Ze zijn niet objectief, ze staan voor een belang.

DE VERLICHTING

De verlichting is een filosofische stroming die bepaald wordt door een ontkenning. Het is de ontkenning van het toen heersende systeem, dat feodaal en absoluut was. Het bestuur werd gevormd door de adel met daarboven een absolute vorst. Deze hielden zichzelf nadrukkelijk in stand. Tegen dit systeem werden alternatieven geformuleerd door de verlichting, die elkaar onderling tegenspraken. De verlichtingsdenkers vormden alles behalve een homogene groep.

VRIJHEID

Dit begrip is zeer belangrijk voor de verlichting. Voor de Franse Revolutie had alleen de bovenlaag vrijheid, per definitie. Daarmee werd ook het onvermogen tot vrijheid van de niet-adel verklaard en verantwoord.

GELIJKHEID

Gelijkheid bestond er niet voor de Franse Revolutie. Alleen in de bovenlaag was er enige vrijheid. Verder bestond er slechts gelijkheid in ongelijkheid. Voor de niet-adel was het onmogelijk om tot de adel door te dringen. Op grond van afkomst werden rechten ontleend. De visie van de verlichting ging daar tegen in. Iedereen is in formele en juridische zin gelijk. (Hiervan bestonden meerdere interpretaties). Enkele leden der verlichting hebben zich met staatsrecht bezig gehouden. (geschreven grondrechten, gekozen parlement, individualiteit, onafhankelijke rechtelijke macht).

DE FRANSE REVOLUTIE

De verlichting en de Franse Revolutie zijn nauw met elkaar verbonden. de Franse Revolutie maakte het mogelijk ideeën uit de verlichting te concretiseren. De slogan van de Franse Revolutie was 'vrijheid, gelijkheid en broederschap'. De huidige drie ideologieën vinden daar hun begin; liberalisme, socialisme en confessionalisme/conservatisme. Wat gebeurde er nu in de praktijk ten tijde van de Franse Revolutie? Er vond een wisseling van de wacht plaats. De macht van de adel werd vervangen door die van het burgerdom. Daarmee veranderde ook de betekenis van de begrippen vrijheid, gelijkheid en broederschap. Die moesten in termen van de burgerlijke moraal begrepen worden. De burgerlijke moraal werd de filosofische grondaanname waarop wetgeving en staat gebouwd werden. Dus een groepsmoraal werd hiermee verheven tot het algemeen belang. Wat wel en niet mocht was niet meer een zaak van de moraal, maar van de wet. De moraal verpakt als een objectieve wetgeving, die voornamelijk de goeude burgers ten goede kwam. Wat duidelijk is, is dat het socialisme of wat daar op lijkt staatskundig pas rond 1900 verschijnt.

HUIDIGE TIJD

Ruw gezegd ging de strijd in de negentiende eeuw tussen de liberalen en de christenen. Dat waren de groeperingen die het beleid en hun belang in dat beleid konden waarmaken. Na 1900 konden de socialisten hun belang doen gelden. De nieuwe tijd laat de politiek zien als een belangenstrijd. Het huidige kabinet probeert nadrukkelijk haar norm, ideologie als algemeen belang door te drukken. No-nonsense heet het, met de duidelijke gevolgtrekking dat als men het er niet mee eens is, het nonsense is. Het irrationele zit hem hierin dat met algemene termen een specifiek belang wordt geformuleerd. Dit geeft tegenstrijdigheden, die zoals bovenstaande liet zien, niet nieuw zijn.

1. Het kabinet is er heel aardig in geslaagd haar norm op te dringen. Het beleid is alleen gefixeerd op het hebben van een kloppende begroting echter iedere inhoudelijke analyse of alternatief moet met een zaklantaren gezocht worden. Het kabinet heeft de terminologie hoe er over beleid moet worden gesproken vastgelegd. Iedere afwijking valt onder de norm van nonsense. Het probeert de oude hiërarchie in ere te herstellen. Werkelozen en AOW-ers en alles wat daar tussen zit, wordt het mes op de keel gezet door middel van meer controle. Daar tegenover staan open posten als de WIR, die een ramp zijn voor een kloppende begroting. Dit ondanks de excessen als RSV, OGEM, Walrus enz. Het is duidelijk wat de nieuwe norm is, Yuppies zijn niet voor niets in.
2. dat het kabinet dit kan doen volgt uit het staatssysteem. In theorie is er sprake van dualisme, de kamer versus de regering. echter in de praktijk is er sprake van monisme. de

regeringspartijen hebben zich met handen en voeten gebonden aan het regeerakkoord. zij hebben zich in hoge mate verplicht aan het kabinet. De regering heeft hiermee een gegarandeerde meederheid. de koppen zijn geteld, de stemming is al bepaald. De discussie vooraf is een verplicht nummer geworden. Argumenten tellen niet meer. Een ideale situatie om de eigen belangen veilig te stellen.

Duidelijk uit bovenstaande moet zijn dat het een gevaar voor de democratie is, als ze zich ten dienste stelt aan een belangengroep. Ten eerste legitimeert ze het groepsbelang als algemeen belang, dus is het democratisch. Ten tweede geeft ze de mogelijkheid dat belang te verdedigen, desnoods uit te breiden. Dat dit laatste uit de hand kan lopen, gebeurt als iedere controle ontbreekt. Dan is er sprake van een totalitair, danwel fascistisch bestuur. Echter het is geen noodzaak dat dit gebeurt. Een democratie moet proberen de verschillende belangen constructief in een beleid om te vormen. Het moet mogelijkheden hebben om zich teweer te stellen tegen belangen, moraal en manipulaties. Bijvoorbeeld tegen particuliere opvattingen over gelijkheid, die praktisch gezien er op neer komen een eigenbelang in stand te houden. Dat er verschillende belangen zijn ten aanzien van verschillende mensen, is duidelijk. Gelukkig maar, want de wereld zou er saai uitzien als ze alleen bestond uit Gaston Siegelaars. Echter die verschillen zijn altijd gebruikt om ongelijkheden te verantwoorden, om superioriteiten te bevestigen en om moraal vast te leggen. Uit het verschillende volgt niet ongelijkwaardigheid. Daarvoor is een aanname nodig, een willekeurige zonder grond.

GASTONS OPLOSSING

De oplossing van Gaston, het vormen van een politieke elite, is gezien bovenstaande onzin. Hij is niet de eerste die met deze oplossing komt. Plato wilde al dat de staat bestuurd zou worden door filosofen. Buiten het feit dat de elite altijd een belang vertegenwoordigt, zeker haar eigen belang, onttrekt ze zich aan enige vorm van controle. Men creëert bestuurders die wel alles over mensen te vertellen hebben, maar omgekeerd weinig toegankelijk zijn. In het goede geval worden het verlicht despoten. De roep om een elite is een roep voor het eigen belang. Het is de morele verontwaardiging die zich algemeen wil voordoen maar niet verder gaat dan haar eigenbelang. In die zin moet ook de huidige verontwaardiging van Lubbers over de overbelaste democratie gezien worden. Het puur doordrukken van een groepsbelang. Het probleem is een staatsvorm te vinden die zich niet bij voorbaat leent voor een groepsbelang, maar de verschillende belangen, soorten moraal en ideologieën op kan vangen, samen te smelten en een constructief beleid te formuleren en zich niet in een strijd te onder laat gaan. Een taak voor de staatshervormingscommissie dunkt mij.

Ter informatie:

YES

De stichting Young Europeans for Security, een Europese jongerenorganisatie voor vrede en veiligheid, waar de JD aan verbonden is, organiseert maandag 15 juni 1987 een lezing van de secretaris-generaal van de Westeuropese Unie, dr Alfred Cahen, over 'Europees Veiligheidsbeleid na Reykjavik.

Plaats; Pulchri Studio, Lange Voorhout 15 te Den Haag. De Westeuropese Unie is een samenwerkingsverband van Groot Brittannië, Frankrijk, de Bondsrepubliek Duitsland, Italië en de Benelux landen. Voor meer inlichtingen: bel Ad van Ommen; tel (overdag) 070-654601, of (buiten kantooruren) 01820-39556.

Serie; deel 2

door Meine Henk Kleinsma

Aan het bestaan van een vrijzinnig democratische ideologie wordt zo vaak getwijfeld, dat over de inhoud en de ontwikkeling ervan maar weinig wordt nagedacht. De geringe populariteit van ideologische vraagstukken in vrijzinnig democratische kring is niet zo vreemd. Ideologie is nu eenmaal een begrip dat vooral associaties oproept met dogmatisme, dorheid en gebrek aan voeling met de werkelijkheid. Dit artikel beoogt duidelijk te maken dat ideologie ook iets anders kan zijn.

andere ideologie: het vrijzinnig democratische gedachtengoed in vogelvlucht. De VDB.

Centraal in dit artikel staat de vraag naar de inhoud van het vrijzinnig democratische gedachtengoed en zijn ontwikkeling in Nederland en enkele andere landen. De essentie van dat gedachtengoed kan als de vrijzinnig democratische ideologie worden beschouwd. Achtereenvolgens komen -in kort bestek- aan de orde: het gedachtengoed van de Vrijzinnig Democratische Bond, een tweetal buitenlandse linkliberale tradities, enkele naoorlogse ontwikkelingen, en een slotbeschouwing waarin, op basis van het voorgaande de contouren van de vrijzinnig democratische ideologie worden geschetst.

INHOUD EN ONTWIKKELING VAN HET GEDACHTENGOED VAN DE VDB

De VDB droeg bij zijn oprichting in 1901 ook in zijn ideeën nog sterk de kenmerken van de Liberale Unie. Dat bleek bijvoorbeeld uit het eerste programma van de Bond.

Het beginsel programma van de VDB was origineler. Daarin werd een verbinding gelegd tussen de klassiek-liberale opvattingen over individuele vrijheidsrechten en de noodzaak tot staatsinterventie om sociale rechtvaardigheid te bewerkstelligen. De VDB stelde dat de staat voor alle burgers gelijke ontwikkelingsvoorwaarden moest scheppen. In moderne bewoordingen: gelijke kansen op optimale individuele ontplooiing. Met die gelijke ontwikkelingsvoorwaarden werden bedoeld zaken als goed betaalbaar onderwijs voor iedereen, idem dito met betrekking tot huisvesting en gezondheidszorg, en sociale verzekeringen en voorzieningen. De formele vrijheidsrechten (bijvoorbeeld vrijheid van meningsuiting, van godsdienst, van vereniging en vergadering) behoorden kortom te worden aangevuld met materiële of positieve vrijheidsrechten.

Dit materiële vrijheidsbegrip ontleenden de vrijzinnig democraten aan Duitse economen als Gustav Schmoller, Adolf Wagner en Lujo Brentano. Deze economen, die wel met de spotnaam 'katheder socialisten' werden aangeduid, hadden in de laatste decennia van de vorige eeuw al vergelijkbare opvattingen gekoesterd. Veel waarde kenden de kathedersocia-

listen toe aan eigen initiatieven van mensen om ontwikkelingsvoorwaarden te creëren, bijvoorbeeld door coöperaties en vakverenigingen. Het kathedersocialisme ontstond niet toevallig in Duitsland. Daar had het klassieke economische en staatkundige liberalisme altijd, ook van vooruitstrevende zijde, bestrijding ondervonden. Van groot belang in dat verband was de Historische School, een denkrichting waartoe zowel economen als rechtsfilosofen behoorden. De Historische School keerde zich tegen de aantasting van de historisch gegroeide 'natuurlijke verbanden', bepleitte een organische visie op staat en samenleving, en benadrukte op grond van ethische overwegingen bescherming van de economisch zwakkeren. Het waren jonge, progressieve economen die deze behoudende ideeën nader uitwerkten en ombogen en daardoor tot kathedersocialisten werden. De invloed van de rechtsfilosofen uit de Historische School komt nog ter sprake.

BELANGRIJKSTE BINDEnde FACTOR: AFKEER VAN DE CONFESsIONELEn

Het toch behoorlijk abstracte leerstuk van de materiële vrijheidsrechten sloeg als leerstuk niet aan bij de vrijzinnig democratische achterban. Het belangrijkste identificatiepunt bleef voor de meeste vrijzinnig democraten de afkeer van 'rechts', dat wil zeggen de confessionele partijen. Deze afkeer werd nog versterkt door de met name op het platte land vaak scherpe tegenstelling tussen orthodox- en vrijzinnig-protestanten. Omdat de VDB in veel gemeenten als de politieke arm van de religieuze vrijzinnigheid gold, werkten godsdienstige twisten op die manier door in de politieke opvattingen. Dit ouderwetse denken in de geest van Kuypers antithese (maar dan andersom) nam de VDB over van de negentiende eeuwse liberalen. Met name in de lokale en provinciale politiek zou de omgekeerde antithese voor vrijzinnig democraten de dominante meningsvormende factor blijven.

VOOR EEN OPEN SAMENLEVING

Op landelijk niveau was de tegenstelling tussen confessionele en niet-confessionele partijen als gevolg van de pacificatie van 1917 in het interbellum sterk verminderd. Verschillen van opvattingen over het te voeren sociaal-economische beleid leken bepalend te worden voor de plaats van de politieke partijen in het politieke spectrum en voor de coalitievorming.

In deze sfeer van mogelijke politieke vernieuwing herdefinieerde de toenmalige partijleider van de VDB, Marchant, de ideologische grondslagen van de vrijzinnig democratie. Hij bepleitte als maatschappij-ordening het 'systeemloze model': een open samenleving waarbinnen rechtsvorming, wetgeving en bestuur zich voortdurend aanpasten aan de veranderingen in opvattingen binnen het volksleven. Marchant werd geïnspireerd door de aan de Historische School ontsproten

leer van de rechtsovereïniteit, een leer waarin grote waarde werd gehecht aan het rechtsbewustzijn (datgene wat volgens empirisch vaststelbare opvattingen van de bevolking recht zou moeten zijn). De vrijzinnig democratische rechtsgelerden Krabbe en Kranenburg hebben de leer der rechtsovereïniteit in Nederland verbreid en toegepast op het staatsrecht, waardoor zij een veel vooruitstrevender lading kreeg.

Een punt van kritiek zowel op de leer der rechtsovereïniteit als op het systeemloze model van Marchant was en is de normloosheid

<p style="text-align: center;">ABONNEERT U OP</p> <p style="text-align: center;">DE VRIJZINNIG-DEMOCRRAAT</p> <p style="text-align: center;">ORGAAN VAN DE VRIJZ. DEM. BOND</p> <p style="text-align: center;">Onder redactie van Mr. A. M. JOEKES</p> <p>Dit orgaan houdt U wekelijks op de hoogte van wat er in Vrijzinnig-Democratische kring wordt gedacht omtrent alle actuele vraagstukken</p> <p style="text-align: center;">Abonnementprijs: f 0.75 per 3 maanden f 3.99.</p> <p>Advertenties per regel 40 ct.; plaatsing bij abonnement volgens andere overeenkomst</p> <p style="text-align: center;">Adres der Administratie:</p> <p style="text-align: center;">Wilhelmijnestr. 49, Haarlem - Tel. 10793 - Postrekening 64835</p>
--

ervan. De weerlegging van die kritiek is simpel: beide stelsels bedoelen ook geen inhoudelijke normen te geven, doch slechts een kader waarbinnen normerende processen zo optimaal mogelijk gestalte kunnen krijgen. Kennelijk gingen Marchant en de beide vrijzinnig democratische hooggeleerden van de veronderstelling uit dat de parlementair democratische rechtsstaat diep genoeg was geworteld. Het behoeft geen betoog dat ook deze fraaie theoretische beschouwingen bij het vrijzinnig democratische voetvolk niet echt aansloegen. De ondogmatische gezindheid die er uit sprak, was weliswaar wijd verbreid in vrijzinnig democratische kring, maar steelede op andere fundamenten.

VRIJZINNIG DEMOCRATIE EN VRIJZINNIG PROTESTANTISME

Van groter belang voor de ontwikkeling van de Nederlandse vrijzinnig democratische ideologie waren de veranderingen in het vrijzinnig protestantse denken in de eerste decennia van onze eeuw. Het godsdienstige modernisme was oorspronkelijk vooral een culturele beweging. De leiding berustte bij de intellectuele en welvarende burgerij. Door de verbeterde volksontwikkeling veranderde dit in de jaren 1920 en 1930. Personen uit de lagere sociale klassen werden actief in vrijzinnig protestantse organisaties. Dit leidde tot een veel grotere sociale beweging in religieus-vrijzinnige kring dan voorheen. Het sterke individualisme dat zo kenmerkend was voor de ouderwetse vrijzinnigheid, werd gerelativeerd door nieuwe opvattingen over mens, samenleving en religie. Het 'gemeenschapsdenken' deed zijn intrede.

Er ontstond een sterke behoefte abstracte ethische principes als naastenliefde en gerechtigheid ook te concretiseren. De politiek bood hiertoe de gelegenheid. Het zal, gelet op de sterke banden die de VDB met het vrijzinnig-protestantisme onderhield, geen verbazing wekken dat met name in vrijzinnig democratische kring het denken door deze ontwikkelingen werd beïnvloed. Illustratief mag in dit kader de uitspraak van de VDB in 1924 ten gunste van eenzijdige nationale ontwapening heten. Ook de voorkeur voor een enigszins naar corporatisme neigende ordening van het sociaal-economische leven kan hierdoor worden verklaard. Deze verandering in denken en mentaliteit kreeg met name haar beslag bij vrijzinnig democratische jongeren.

Recapitulerend kan worden gesteld dat de VDB ideologisch een pluriforme partij was. De officiële ideologie was die van het materiële vrijheidsprincipe en het systeemloze model. Voor gewone vrijzinnig democraten waren godsdienstige sentimenten veel belangrijker als politiek-ideologische fundering. In dat verband kan de kracht van bij vele vrijzinnig-protestanten (en dus ook bij vele vrijzinnig democraten) levende anti-orthodoxe-protestante gevoelens maar moeilijk worden overschat. De antithese was ook in vrijzinnig democratische kring realiteit. In de loop van het interbellum ontwikkelde het religieuze modernisme zich in ethische en maatschappijbewuste richting; een ontwikkeling die zowel de feitelijke als de officiële ideologie van de VDB niet ongemoeid liet.

feld
ital
rei-
ite-
oor
ee-

September 1913 in onze handten was, thans verloren en wel aan een R.K. dissidentenlijst. J. W. S.

Uit de V. D. J. O.

Afd. Velsen opgericht! De op 26 Februari gehouden propaganda-vergadering heeft tot resultaat gehad, dat de afdeling Velsen werd opgericht. Het bestuur is als volgt samengesteld: J. van Holten, voorzitter; P. M. Dleuler, secretaris; K. Kestelinklaan 11 en H. J.

De wortels van D66 liggen voor een gedeelte bij de vrijzinnig-protestanten van Nederland. Nu is daar nog maar weinig van terug te vinden in die partij, toch is er een groep D66 die nadenkt over de uitgangspunten van D66 en de rol die het geloof daarbij zou moeten spelen, reden voor de DEMO-redactie om het woord te geven aan de gespreksgroep 'Geloof en politiek handelen binnen D66'

Gespreksgroep geloof en politiek handelen binnen D66

door Jan Dubel

DE GESPREKSGROEP EN D66

Binnen D66 organiseren zich mensen van velerlei levensovertuiging. De ontmoeting van die overtuigingen draagt bij tot verdieping van politieke inzichten. De positieve reactie die de initiatienemer tot oprichting van de gespreksgroep bij een aantal belangstellende partijleden oproep, baseerde zich op de gemeenschappelijke behoefte zich te bezinnen op de verhouding tussen levensbeschouwing en politiek, om aldus de grondslag te leggen voor een politieke standpuntbepaling. Deze moet dan waar mogelijk binnen de partij onder de aandacht worden gebracht en bespreekbaar worden gemaakt.

De onderscheidene levensbeschouwingen van waaruit de deelnemers van de gespreksgroep spreken is vrucht van hun persoonlijke ontwikkeling en ervaring, die voor elk uniek zijn. Deze gevarieerdheid laat zich verenigen met de uitgangspunten voor denken en handelen van D66. In het beleidsprogramma staat: 'wij aanvaarden verschil in uitgangspunten niet slechts uit welwillendheid, maar ook opdat wij de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen erkennen.' Wellicht kunnen de aard van de gespreksgroep, zijn functioneren binnen de partij en de reactie hierop van niet-christenen het best toegelicht worden met een voorbeeld.

UITGANGSPUNTEN VAN POLITIEK HANDELEN

Voor de leden van de werkgroep is de bijbel niet een door God gedicteerd boek, dat letterlijk opgevat dient te worden. Zo zien we het scheppingsverhaal, waarmee de bijbel begint, niet als een hoofdstuk uit een geschiedenis- of een biologieboek, maar als een verhaal waarin de schrijver op literaire wijze probeert duidelijk te maken wat de plaats van de hemellichamen, de planten en de dieren en vooral ook van de mens is in deze wereld. Duidelijk komt daarbij naar voren dat de mens de opdracht krijgt de aarde te verzorgen en te beheren. Deze gedachte, de overtuiging dat de mens verantwoordelijk is voor de aarde, is niet beperkt tot de christenen. Anderen kunnen op een andere manier tot dezelfde uitspraak komen, zodat er een basis is voor politiek handelen.

Toen de discussie over de grondslagen van D66 in volle gang was, meende de gespreksgroep dat in de oorspronkelijke tekst een preambule gemist werd waarin verklaard wordt op welke gronden en uitgangspunten D66 politiek dient te bedrijven. Het voorstel onzerzijds, waarvan de kern werd verwerkt in de grondslagen, luidde: uitgangspunt voor het politiek handelen van D66 is het op verantwoordelijke wijze beheren

van de aarde in al zijn levensvormen, zodanig dat ieder mens een minimum van bestaan gegareandeerd wordt. Eerste voorwaarde om dit uitgangspunt te kunnen realiseren is het besef bij elk mens dat iedereen in staat gesteld moet worden deze verantwoordelijkheid mee te helpen verwezenlijken. D66 ziet het als haar taak bij te dragen dit besef ingang te doen vinden in de samenleving.

DE GESPREKSGROEP EN DE POLITIEK DIE D66 VOORSTAAT

Uit dit voorbeeld, dat is aan te vullen met andere die in deze notitie nog in ander verband genoemd zullen worden, blijkt hoe door niet-christenen gerageerd is op de gespreksgroep 'geloof en politiek handelen binnen D66'. Die reactie is kortweg deze dat de gespreksgroep in zijn uitspraken en standpuntbepaling als volwaardige gesprekspartner functioneert en geheel wordt geaccepteerd. Dit mede op grond van het feit dat het niet in de bedoeling heeft gelegen om in enigerlei vorm als actie of pressiegroep binnen D66 op te treden.

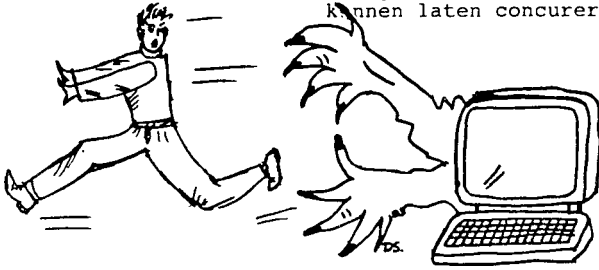
Gelukkig blijft de inbreng van de gespreksgroep niet beperkt tot de grondslagen, maar wordt ook op een bevredigende wijze gehonoreerd in het praktische politiek beleid van de partij. Leden van de gespreksgroep zijn bij hun oorspronkelijke keuze voor het lidmaatschap aange trokken door wat D66 voorstaat: streven naar een open maatschappij, appel doen op ieders verantwoordelijkheid voor de ander en betrokkenheid bij de zwakken. Veel hiervan herkennen we bij het lezen en interpreteren van de bijbel. Juist omdat we dit boek zien als een verwoording door de mensen van de wijze waarop God met mensen bezig is, staan we steeds voor de taak de verhalen van de bijbel te vertalen naar de hedendaagse situatie. Zo wordt de uittocht uit Egypte voor ons het verbreken van belemmerende verhoudingen en structuren en de zorg voor de weduwen en de wezen, waar de bijbel zo vol van is, vatten we nu op als de solidariteit met de minder bedeelden. Deze vertaling is nimmer eenduidig. Zelfs al is men het eens over het doel, dan nog kunnen de meningen uiteenlopen over de wijze waarop dit doel bereikt moet worden. Het gevolg is dat de christenen verdeeld raken over de politieke partijen. Toch kan het hebben van een gemeenschappelijk uitgangspunt met een meerderheid of minderheid in een andere partij in een enkel geval bijdragen tot een constructieve samenwerking.

Niet ontkend kan worden dat bij het te maken onderscheid tussen wat wezenlijk is en wat bijkomstigheden zijn, persoonlijke standpunten ook binnen onze gespreksgroep uiteen kunnen lopen. Zij komt aan haar functie als gespreksgroep toe bij het streven benaderingen te vinden die de verschillen kleiner maken of overbruggen onder vermindering van te eindigen met nietszeggende uitspraken. Daarmee wordt recht gedaan aan het nastreven van een tolerante samenleving met erkenning van de eigen grenzen die dit stelt.

Op deze wijze werkend zijn met betrekking tot een aantal onderwerpen uitspraken tot stand gekomen over actuele politiek-maatschappelijke onderwerpen, die naar wij hopen hun bruikbaarheid voor verdere bestuurlijke regelingen hebben of kunnen gaan bewijzen. Wij noemen als voorbeelden:

- bijdrage aan de redactie van het initiatief wetsontwerp euthanasie.
 - afweging van wat in het wetsontwerp inzake gelijke behandeling dient te worden ondergebracht.
 - verdieping in de consequenties van de kunstmatige voortplanting voor te nemen bestuurlijke maatregelen.
- Tenslotte de vraag of er bij de gespreksgroep opvattingen aanwezig zijn die niet, of in onvoldoende mate, terug te vinden zijn in het D66 program. Dit doet zich voor met betrekking tot:
- waakzaam zijn voor een te ver doorgevoerde individualisering.
 - het aangeven van randvoorwaarden bij de automatisering.
 - het waar mogelijk behouden van kleinschaligheid.

Invoering van nieuwe technologieën heeft in 't verleden zeer fundamentele veranderingen teweeg gebracht. Denk maar eens aan de stoommachine en aan enkele van haar toepassingen. Zij zijn historisch gezien zeer revolutionair geweest. Ook nu, in de tachtiger jaren, is er een nieuwe technologie die minstens zo revolutionair zal blijken te zijn. We hebben het over automatisering. Automatisering die nodig zou zijn om ons bedrijfsleven beter te kunnen laten concurreren.

Arbeid en democratisering

door Roel van der Poort

Eerste associatie bij het woord automatisering is natuurlijk het (mogelijk) verlies van arbeidsplaatsen (zie kwantitatieve gevolgen). Minder in de aandacht, maar wel degelijk erg belangrijk, is de kwaliteit van de arbeid na een automatiseringsproces. Van een algehele kwaliteitsverbetering is nu niet bepaald sprake (zie kwalitatieve gevolgen). Een ander onderbelicht punt is de (her)organisatie van de macht in organisaties na automatiseringsprocessen. Zoals misschien bekend kan men met de innovatie van computers een organisatie meer centralistisch besturen. Omgekeerd zijn er echter ook mogelijkheden die ons dichterbij onze idealen kunnen brengen. Denk aan: meedenken en meebeslissen als gelijkwaardige en creatieve mensen in gedecentraliseerde ondernemingen. Redenen genoeg voor een inventarisatie van dit probleem.

GEVOLGEN VAN AUTOMATISERING (KWANTITATIEF)

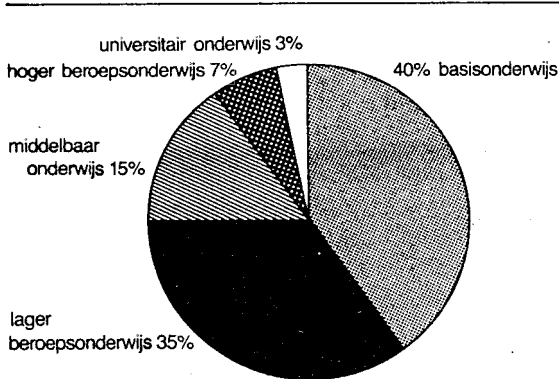
In kwantitatief opzicht vallen de gevolgen ietwat moeilijk te benoemen. Allereerst worden Automatiseringsprocessen vaak gefaseerd ingevoerd en wordt getracht personeelsoverschotten langzaam via natuurlijke afvloeiing op te vangen (dat scheelt moeizame onderhandelingen met de vakbonden). Nietemin kunnen we best iets zeggen over de effecten die automatisering heeft op de werkgelegenheid.

De kapitaalintensiviteit per arbeidsplaats is sterk toegenomen. Die kapitaalintensievere arbeidsplaats zal in staat blijken te zijn 30 a 40% productiever te zijn. Dit betekent dat zelfs een beduidend hogere productie met minder mensen zal kunnen geschieden. Zetten we langs die enorme stijging van productiviteit de economische groei van hooguit 3% dan wordt ons wel een heel groot verschil zichtbaar tussen mogelijke productie en mogelijk aanbod. Het verschil resulteert dan vaak in werkloosheid.

Behalve dit structurele aspect zitten we conjunctureel nog steeds in een wereldrecessie en tevens ook de opkomst van Oost Aziatische landen als landen waar op ruime schaal geproduceerd wordt.

'ARBEIDSDUUR'

De afgelopen 100 jaar is de arbeidsduur met ruim 40% afgenomen, van 2800 uur naar 1600 uur. Technologie dringt de rol van de mens in het productieproces terug. In het verleden heeft men daar wel lering uit getrokken en de arbeidsduur doelbewust laten afnemen. Geheel onbegrijpelijk is het daarom waarom de regering dit natuurlijk en beproefd middel nu praktisch geheel onbenut laat. Willen we de werkloosheid daadwerkelijk terugdringen dan zal de arbeidstijd

Bron: Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid

belangrijk moeten mindere, en wel met zo'n 30%. Kortom de huidige technische ontwikkeling gaat sneller dan de afname in arbeidsduur.

Ook wordt een deel van de 'automatiseringswerkloosheid' veroorzaakt door een grote discrepantie tussen vraag en aanbod van geschoolde arbeid. We zitten met een beroepsbevolking die zich nog onvoldoende heeft aangepast aan de eisen die de nieuwe technologie stelt. Verhelderend is het staatje van het ministerie hoe de werkloosheid precies is samengesteld.

Het beeld is natuurlijk niet geheel negatief, want ook zullen er de nodige functies bijkomen. Vooral op hbo en wo-niveau. Werknemers die echter afvallen vanwege automatisering, zullen echter weinig kans maken op die nieuwe functies.

Groepen werknemers die vooral getroffen worden door automatisering zijn:

- vrouwen (vaak minder geschoold)
- werknemers met routinematige taken
- oudere werknemers
- jongere werknemers met beperkte opleiding

GEVOLGEN VAN AUTOMATISERING (KWALITATIEF)

Om de discussie inzichtelijk te houden zullen we eerst het begrip 'kwaliteit van de arbeid' verhelderen. Kernpunten in deze zijn:

- autonomie
- kwalificatie-eisen
- werkbelasting

De term 'automatisering' vat ik op als: 'toepassing van geavanceerde technische hulpmiddelen in (productie)processen, waardoor de menselijke tussenkomst belangrijk minder wordt' (SER 1968).

Globaal lijkt automatisering de kwaliteit van de arbeid op twee manieren te beïnvloeden: positief en negatief. Allereerst, de innovatie zal waarschijnlijk tot gevolg hebben dat onaangenaam werk, in de zin van vies, lawaaiig en vuil werk, grotendeels zal verdwijnen. Verder zal een behoorlijke kwaliteitsverbetering optreden voor een beperkte groep hooggeschoolde werknemers. Voor het overige is men weinig positief over de gevolgen voor de kwaliteit van de arbeid. Dekwalificatie is een veelgehoorde term, als de innovatie op dezelfde wijze voortgaat als voorheen. Meer eentonigheid en minder autonomie.

Boeiend is het om, in navolging van D66 partijfilosoof prof. Huppes te wijzen op de zojuist genoemde neerwaartse tendens van de kwaliteit van de arbeid, terwijl de meningen over kwalitatief goede arbeid zich juist tegengesteld ontwikkelen. Zaken als:

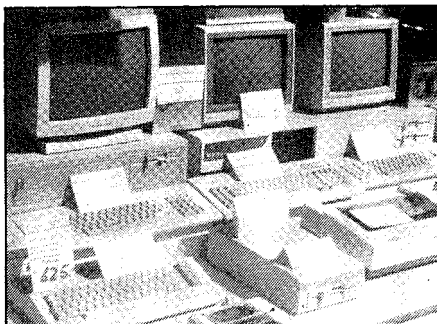
autonomie, verantwoordelijkheid, interesse, uitdaging en medezeggenschap worden juist belangrijk gevonden. Veel auteurs spreken van een polarisatie. Polarisation in de zin van een sterk toenemende scheiding tussen werk dat aanzienlijke kwalificatie-eisen stelt en werk met een meer en meer routinematig karakter. Nu een toelichting op de kernbegrippen binnen het begrip 'kwaliteit van de arbeid'.

- De fysieke belasting zal globaal afnemen, doch de psychische druk zal sterk toenemen.
- De kwalificatie-eisen vallen ook ten prooi aan de eerder genoemde 'polarisatietendens'. Aan de ene kant worden hooggeschoolde werknemers gevraagd. Aan de andere kant worden werknemers gevraagd met meer algemene, geen procesgebonden, vaardigheden, denk aan: 'flexibiliteit, accuratesse en aanpassingsvermogen. Vooral specifieke vak kennis neemt sterk in betekenis af ten gunste van de al eerder genoemde, meer algemene vaardigheden.
- De autonomie. Innovatie van microelectronica wordt nu vooral toegepast om het productieproces beter te kunnen beheersen of besturen.

Twee zaken staan hier centraal:

- de werkmethoediek
- de planning

Om te kunnen innoveren moet er een strak geregelde werkmethoediek komen. Die methodiek wordt gekenmerkt door uniformiteit en standardisatie. Belangrijk als 'smeermiddel' is een perfecte planning. Planning wil zeggen: 'het vaststellen van wat in de volgende periode mogelijk wordt geacht'. In sommige bankfirma's is het al zover dat de computer elk uur voor iedere werknemer een 'stuurlijst' ophoest, waarop staat: 'wat zijn opdracht was, wat gebeurt is en wat er bijkomt voor het volgende uur'. Kortom: 'automatisering leidt tot strakkere arbeidsbeheersing en minder autonomie in het werk en heeft derhalve een ongunstige invloed op de kwaliteit van de arbeid' (Huppes).

Een etalage vol automatisering

TECHNIEK ACHTER INNOVATIE

De technologische ontwikkeling wordt als de drijvende kracht beschouwd achter de evolutie van het arbeidssysteem. Punt van discussie is de vraag of de technologische ontwikkeling een autonoom proces is, of dat het een proces is waar bewuste menselijke keuzes achter zitten. Een boeiende discussie, die binnen dit bestek iets te ver zou voeren. Graag zou ik me willen aansluiten bij het al eerder gehuldigde standpunt dat de huidige techniek best mogelijkheden biedt voor decentralisatie en democratie op de werkplek, maar omgekeerd ook. De keus is aan de mens. Als vrijzinnig democratische organisatie moeten wij hier goed de vinger aan de pols houden.

HOE WORDT GEAUTOMATISEERD?

Veel gehoorde kritiek is dat de sociale aspecten van een automatiseringsproject vaak ondergeschikt zijn aan de technische aspecten. Op zich is het vreemd dat er weinig aandacht wordt besteed aan het menselijke aspect, want zolang (productie) processen nog afhankelijk blijven van menselijke interventies, is het beter te vertrouwen, zelfs efficiënter te vertrouwen op de kwalificatie, creativiteit en natuurlijke flexibiliteit van mensen. Belangrijk is het dat reeds in het

allervroegste begin, de vooronderzoekfase, er sociale criteria worden opgesteld waaraan arbeid minimaal moet voldoen. Men kan hier een grote taak voor de vakbonden zien. Zij zouden moeten trachten om in de CAO's 'automatiseringscontracten' op te nemen. Contracten die hen invloed geven bij innovatie van micro-electronica. Op het bedrijfs/ ondernemingsniveau zal er een belangrijke rol zijn weggelegd voor de Ondernemingsraad (OR). Nadeel is, zoals blijkt uit een recente CNV-studie dan een kwart van OR-leden door collega's en chefs weinig serieus worden genomen. Een dergelijke aantasting van haar 'gezag' maakt het haar ook moeilijker zich te profileren. Toch blijft dit een uitermate belangrijke zaak. Niet langer moet eerst de techniek worden ontworpen en dan de mensen maar worden afgewacht of mensen er mee kunnen omgaan of een beetje inpassen.

Behalve het eerder genoemde probleem, ontmoet de OR ook nog de volgende problemen in de praktijk:

- geen kennis en/of ervaring
- geen of geringe medewerking leiding
- onvoldoende begeleiding van externe deskundigen
- goede werkwijze ontbreekt
- automatisering gebeurt onzichtbaar/gefaseerd

Een taak voor overheid en vakbond zou dus kunnen zijn: 'scholing en vorming' van OR-leden.

Wat FNV betreft zou kwalitatief goede arbeid de volgende punten moeten bevatten (Van Gelder):

- taken moeten capaciteiten benutten en interessant werk en uitdaging bieden
- taken moeten verdere ontwikkeling mogelijk maken
- de werknemer is de baas over de machine
- werk moet variatie bezitten
- sociaal contact moet mogelijk zijn

RADICALE DEMOCRATISERING

de JD is een vrijzinnig democratische politieke jongeren organisatie welke radicale democratisering nastreeft. Een duale samenleving met een kleine groep gewaardeerde werknemers en een grote groep mensen die werkloos zijn of 'unskilled' werk verrichten wordt door ons verfoeid. De JD zou als basiseis aan technologische vernieuwing moeten stellen dat 'Technologische vernieuwing alleen dan gewenst is als het een bijdrage levert aan onze idealen; radicale democratisering, decentralisatie en een open en doorzichtige samenleving. Verder mogen technologische vernieuwingen nooit de democratie in onze samenleving aantasten'.

GEZOCHT: REDACTIEMEDEWERKERS (V/M)

1- MEDEWERKERS VERZENDING

Deze zullen zich bezig houden met het etiketteren en afleveren bij de PTT van de DEMO. Uit praktische overwegingen worden deze in de eerste plaats gezocht in de omgeving van Utrecht. Belasting in tijd: een avond of 1/2 dag per DEMO.

2- MEDEWERKERS PRODUCTIE

Deze zullen verantwoordelijk zijn voor de productie van de DEMO, dat wil zeggen van typewerk tot het afleveren bij de drukker. Het typewerk zal worden verricht in Utrecht en/of Den Haag. De lay-out wordt ge-

daan te Den Haag. Om praktische redenen worden medewerkers-productie vooral gezocht in de Randstad. Belasting in tijd: typewerk twee tot drie man/vrouw dagen per DEMO, lay-out twee tot drie man/vrouw dagen per DEMO.

3- FOTOGRAFEN

Deze zullen, in samenwerking met de hoofdredacteur, zorgen voor niet alleen de vastlegging op de gevoelige plaat van JD-gebeurtenissen in het hele land, maar ook foto's maken ter illustratie van in de DEMO verschijnende artikelen.

De **opiniepagina** staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnee's. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inktorting geplaatst. Over inktorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de JD te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. Discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgekap.

Opiniepagina

IN DEBAT VERMINKT

In de vorige DEMO stond de rubriek "in debat" het door mij geschreven artikel "De doodsdrijf van een cultuur" (en dus niet Doodstrijd van een cultuur, zoals in de inhoudsopgave vermeld was en ook niet kortweg Doodstrijd van een cultuur). Door grote onzorgvuldigheid van de redactie zijn er echter zodanige wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke tekst aangebracht, dat ik het gerechtvaardigd acht van een vermindering te spreken. Ik hecht eraan te vermelden dat de drie tussenkopjes niet van mij, maar van de redactie afkomstig zijn. Deze tussenkopjes zijn volslagen onjuist en zetten de lezer daardoor op het verkeerde been. De tweede alinea gaat niet over de eindfase van een cultuur, maar over het verschil tussen enerzijds de tegenstelling van irrationalisme tot het verlichtingsdenken en anderzijds de paradox in de democratische cultuur. De twee daarop volgende alinea's in mijn artikel zijn door de redactie ten onrechte aan elkaar geplakt. Het tussenkopje "democratie leidt tot fascisme" is in tegenspraak met de inhoud van de tekst. Ik beweer namelijk dat pervetering van de democratie tot een totalitair regime leidt. Dat is heel wat anders! Blijkbaar kan de redactie deze nuances niet bevatten. Het tussenkopje "conclusie" staat een

alinea te vroeg. Door weglating van een essentieel woord staat in de laatste alinea het tegendeel van wat ik in mijn artikel geschreven heb. De laatste twee zinnen dienen als volgt te luiden: "Niet omdat deze op zichzelf gewenst zijn, maar omdat hun complementaire waarden op zichzelf EVENMIN gewenst zijn. Ongelijkheid is een noodzakelijke voorwaarde voor een levendige cultuur en een elite is een noodzakelijke voorwaarde voor een levendige democratie."

In het naschrift geeft de redactie opnieuw blijk van haar onbegrip. Er wordt gesuggereerd dat ik in mijn artikel stel dat onze democratie van vandaag tot een totalitaire, fascistische staat leidt. Onzin. Wie het artikel goed leest (met weglating van de misleidende tussenkopjes en na de verbetering van de fouten), weet wel beter. Er zou niet worden ingegaan op de door Elmer Klaasen aangesneden problematiek. Onzin. In de eerste alinea en in de laatste is de aansluiting duidelijk te vinden. Ik heb de door Elmer Klaasen aangesneden problematiek over politiek als een kwestie van leven of dood en over kwaliteit op een hoger plan gezet, maar dit gaat de redactie blijkbaar te hoog.

Ik wens de redactie veel kwalitatieve groei toe.

GASTON SIFGELAAR (Oss, N.-Br)

In Debat verminkt.

NASCHRIFT REDACTIE

De redactie betreurt het dat fouten zijn geslopen in het uittypen van het artikel van Gaston Siegelauer. Met name het wegvallen van het woord 'evenmin' in de door Gaston aangehaalde zin, zou aanleiding kunnen zijn tot misverstanden. De redactie is het echter niet eens met de beschuldiging dat het artikel verminkt zou zijn. Het door Gaston gedane verzoek om reacties op zijn artikel niet te plaatsen totdat deze zijn ingezonden brief hebben gelezen, is door de redactie dan ook niet gehonoreerd.

In de ogen van de redactie is de essentie van het artikel op geen enkele manier aangetast, noch door de minieme wijziging in de titel (de weglating van het eerste lidwoord), noch door het plaatsen van in de ogen van de redactie allerminst onjuiste tussenkopjes. De DEMO werkt al drie jaar met tussenkopjes in artikelen, en als de auteur deze niet zelf heeft aangebracht is de redactie helaas genoodzaakt dit te doen. Deze kopjes zijn noodzakelijk voor de leesbaarheid van een artikel, en voor het er minder doods doen uitzien van een DEMO-pagina.

Teslotte, Gaston mag naar eigen zeggen 'letterlijk' hebben aangesloten op het artikel van Elmer Klaasen, inhoudelijk heeft hij dat niet gedaan. Door de discussie, zoals hij dat noemt, 'op een hoger plan te zetten' wijkt hij dermate ver af van het aangesneden onderwerp, dat slechts van een nieuw onderwerp kan worden gesproken. Op de meest essentiële stelling van het artikel waarop Gaston zegt te reageren, te weten dat politici beslissen over leven en dood, en daarbij een afweging maken tussen

behoud van zo veel mogelijk leven tegenover de kwaliteit van het bestaan van de levenden, wordt met geen woord ingegaan.

DE REDACTIE

KATALYSATOREN

In de vorige DEMO, nr 4, stond er op de opiniepagina een stuk onder de kop katalysatoren. Hierin werd gesteld dat de katalysator een sprekend voorbeeld is van symptoombestrijding. Immers, de uitlaatgassen van auto's zijn door het gebruik van de katalysator wel schoner, maar de bron van de vervuiling, de niet schoon verbrandende motor, wordt niet aangepakt.

Deze redenatie is volgens mij niet geheel juist; weliswaar is de niet schoon verbrandende motor de oorzaak dat er een katalysator nodig is, maar tot de bronnen van bijvoorbeeld zure regen behoren zeker ook uitlaatgassen van auto's zonder katalysator en aan die uitlaatgassen wordt juist wel wat verbeterd door de katalysator. Er is dus wel degelijk sprake van het aanpakken bij de bron van dit probleem.

Verder wekt de schrijfster door het te hebben over een duurzame oplossing waar naar moet worden gezocht de indruk dat een katalysator dit niet is. Naar mijn mening is een katalysator echter niet minder duurzaam dan een schoner verbrandende motor; een katalysator gaat in principe eeuwig mee.

MARK VAN DER HEIDEN

RECTIFICATIE

In de vorige DEMO stond achter Josinta Sarkol en Edwin Lantinga nog vermeld dat zij ad interim bestuurs lid waren, dat was niet correct. Beiden werden op ALV 8 in de functie verkozen die zij sinds november 1987 ad interim vervulden. Verder stond in het colofon Larissa Verhoeff nog niet vermeld als redacteur. Tenslotte is bij de foto van Steven Pieters en Jan Vis (blz 26, rechts onderaan) de tekst 'foto: Johan Hoeijenbos' weggevalen.

In de Schijnwerper

Egberdien van der Peyl

secretaris communicatie in regio Zeeland. Ze werkt als oproepkracht bij reisbureau's en in de avonduren studeert ze M.O.-Nederlands.

SECRETARIS COMMUNICATIE

Ik ga de communicatie verzorgen tussen het R.B. en de leden. Volgens de anderen zijn mijn communicatieve vaardigheden van dien aard dat ik geschikt ben voor dit deelgebied van het beleid. Ik ken veel mensen. Veel bijdragen wil ik dus gaan verzamelen voor ons regioblad.

IS DE JD-MAN GEEMANCIPEERD?

Ze hebben een goede houding. Niet radicaal of zo, haast modern natuurlijk. In onze regio hoeft er in ieder geval niet aan gewerkt te worden. Op je werk is het vaak wel anders. Daar heb je niks te vertellen. Daar maken de mannen de dienst uit. Helaas?

ZEMO?

Zemo, is afgeleid van Demo. Zemo is de naam van ons regio-orgaan. Petra Dijkwel is de hoofdredacteur. We hebben Zemo gekozen omdat het zo'n bekende klank is, herkenbaar en ook een beetje op Zeeland slaat. Welnu, al die dingen hebben we een beetje met de naam Zemo.

EEN WENS VOOR JULLIE REGIO?

Ik hoop veel mensen hier uit de regio op het congres te krijgen. Ik ben benieuwd hoe dat zal gaan. Tot nu toe is Zeeland altijd ondervertegenwoordigd geweest op congressen.

WAT BETER KAN BINNEN DE JD

Het bevalt me wel, in het algemeen. Heel actief. Ik zou haast willen zeggen: Ga zo door.

Paul Leenards

WAAROM JONGE DEMOCRATEN?

Mijn interesse ging al in de richting van D'66, maar ik wist niet dat er ook zoiets als de JD bestond, totdat ik een demo onder ogen kreeg en toen ben ik gelijk lid geworden.

DE JD IN LIMBURG

De Limburger is een volgzzaam type en moet bovendien niets hebben van politiek, wat volgens de Limburger alleen is voor de dorpsoudsten. Zo ziet ook de jeugd de politiek, en het onderwijs (meestal katholiek) helpt mee dit image te handhaven. elke PJO anders dan het CDJA heeft dan ook moeite het hoofd boven water te houden.

WAT KAN ANDERS IN DE JD?

Decentralisatie, als Limburger moet je vaak 2 tot 4 uur in de trein zitten om eens een themadag of ALV te bezoeken en dat terwijl in Maastricht een pracht van een congrescentrum gebouwd wordt.

VERZUILING VAN HET ONDERWIJS

Als eerste denk ik dat godsdienst niet gegeven moet worden door leraren maar dat de ouders hiervoor verantwoordelijk zijn. Het godsdienstonderwijs is het enige verschil tussen openbaar en confessioneel onderwijs, en daarom denk ik dat het heel reeël is om het confessioneel onderwijs af te schaffen.

Kroniek

Basisinkomen

door Marc Roza

Op de 28 maart gehouden 'themedag basisinkomen' kwamen verschillende aspecten van het basisinkomen aan de orde. Als voorstanders van het basisinkomen spraken Bert Nootboom (directeur van het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf), Dr. Jan Stroeken (gepromoveerd op het onderwerp basisinkomen en nu medewerker bij de TU-Eindhoven) en Maren Wijvekate (organisatie-adviseur en een van de twee schrijvers van het boek "Alle hens aan dek", dat handelt over de invoering van een totaal nieuw sociaal/ fiscaal stelsel). Als enige tegenstander sprak mw. Pott-Buter (docente micro-economie aan de Universiteit van Amsterdam). Na de lunch splitste de aanwezigen zich in twee groepen, die ieder een aantal stellingen behandelden, die ingingen op mogelijke positieve en negatieve effecten van de invoering van een basisinkomen.

Jan Stroeken en Maren Wijvekate waren het erover eens dat van alle Europese Landen juist in Nederland de mogelijkheden voor de invoering van een basisinkomen reëel aanwezig zijn, gezien ons huidige uitgebreide sociale zekerheidsstelsel. Wachten op Europese samenwerking zou volgens de sprekers eigenlijk afstel van invoering betekenen.

Mw. Pott-Buter noemde het contra-argument dat een basisinkomen arbeid "schiingoodkoop" maakt en er dus een verstoring van het evenwicht optreedt in de verhouding arbeid/kapitaal bij de inzet van productiemiddelen. Dit zou o.a. onze concurrentiepositie ten opzichte van het buitenland doen verslechteren. De voorstanders zeiden hierop dat op dit moment arbeid in Nederland juist extra duur is doordat een groot gedeelte van de belastingen en vrijwel alle sociale premies drukken op de factor arbeid. Volgens mw. Pott-Buter zou er echter ook nu sprake zijn van een wanverhouding bij de inzet van arbeid en kapitaal. Bovendien staat de verdeling van de kosten

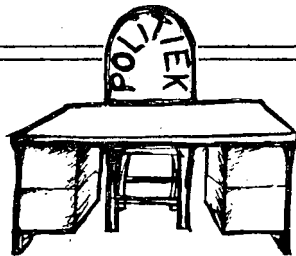
van de sociale zekerheid over de productiefactoren los van de invoering van het basisinkomen.

Gelukkig werden ook niet-financiële argumenten aangevoerd. Bram van Oijk, schrijver van de PPR-nota over het basisinkomen vond het argument van een basisinkomen als huishoudloon niet erg sterk. Conclusie van de emancipatiediscussie was o.a. dat invoering van een basisinkomen deeltijdbanen aantrekkelijker maakt voor de werknemer, waardoor waarschijnlijk meer vrouwen een baan zullen (kunnen) nemen. Daarnaast zijn voor de mentaliteitsverandering die nodig is voor een werkelijk geëmancipeerde samenleving andere middelen nodig (zoals goed onderwijs en voorlichting). Met een basisinkomen zouden twee partners ieder een deeltijdbaan kunnen nemen, waardoor eventuele kinderen door beide partners opgevoed zouden kunnen worden. Volgens Bert Nootboom waren deeltijdbanen ook mogelijk in hogere (management)functies al had Maren Wijvekate hier sterke twijfels over. Onderzoek naar dit aspect blijkt in ieder geval nodig te zijn.

Tenslotte meldde Jan Stroeken dat individualisering als een van de doelen van het basisinkomen altijd samengaat met solidariteit tussen burgers. Een basisinkomen zorgt voor meer vrijheid voor het individu, maar dit betekent nog niet de vorming van een egoïstische maatschappij, een redenering die veelal door CDA-tegenstanders van het basisinkomen wordt gehanteerd.

Al met al kan ik concluderen dat deze themedag zeer boeiend is geweest. De argumenten die op tafel zijn gekomen tijdens de discussies zal ik zeker gebruiken in de voorbereiding van de verdediging van de resolutie over het basisinkomen die op 23 mei behandeld zal worden tijdens de negende ALV in Arnhem. Jij komt toch zeker ook?'

MARK ROZA

Politiek Bureau

Tijdens het congres van 7 maart in Utrecht heeft de werkgroep Milieu een enquête gehouden onder de aanwezigen om te peilen wat men vindt van een aantal milieu zaken. Hieronder staat een selectie van de 23 stellingen waarop men één antwoord kon geven variërend van +2 (helemaal mee eens) tot -2 (helemaal mee oneens).

Hoe denkt de JD over milieu?

door Menno Visser

Van de 103 uitgedeelde formulieren werden er 70 (68%) ingevuld ingeleverd. In de tabel staat in procenten aangegeven hoe de meningen verdeeld waren (gem. = gemiddeld). Het voert te ver om alle stellingen te bespreken, dus trek zelf je conclusies. De volledige uitslag van de enquête zal opgenomen worden in het discussiestuk 'milieu: regeren is vooruitzien' verkrijgbaar op de ALV van 23 en 24 mei.

1. De bestaande kerncentrales in Nederland moeten op korte termijn gesloten worden.
2. Het aantal kerncentrales in Nederland moet worden uitgebreid.
3. Kolencentrales vormen een goed alternatief voor kerncentrales.
4. Roken in openbare gebouwen moet verboden worden, behalve in daarvoor aangewezen ruimten.
5. In verband met de gevolgen voor het milieu moet de maximumsnelheid op autosnelwegen niet worden verhoogd.
6. Om het gebruik van de auto te remmen moet de wegenbelasting via de autobrandstoffen geheven worden (variabilistatie).
7. Het is aanvaardbaar als de belastingen worden verhoogd of als op bepaalde overheidsuitgaven bezuinigd wordt als daarvoor de prijzen van het openbaar vervoer dalen.
8. Nederland moet internationaal voorop lopen op het gebied van het milieu, ook als dat gevolgen heeft voor de concurrentiepositie.
9. Men moet bereid zijn om meer te betalen voor producten afkomstig van landbouwdieren in het belang van hun welzijn.

10. Normaal papier moet zoveel mogelijk worden vervangen door kringloop papier, en de JD moet daarbij het goede voorbeeld geven.
11. Geboorte beperking in landen met een sterk groeiende bevolking is het belangrijkste middel om milieuproblemen in de toekomst te voorkomen.
12. De toekomst voor het milieu ziet er rooskleurig uit.

Tabel:

nr.	+2	+1	0	-1	-2	gem.
1	17	33	7	25	17	+0.1
2	1	7	9	7	76	-1.5
3	1	24	24	34	16	-0.4
4*	56	21	4	10	9	+1.1
5	37	24	13	14	11	+0.6
6	23	37	19	7	16	+0.5
7	31	31	19	13	6	+0.7
8	13	38	23	23	3	+0.3
9	29	39	23	3	6	+0.8
10	29	32	8	18	14	+0.4
11	30	32	18	11	9	+0.6
12	0	8	14	33	45	-1.2

* Vraag 4 beantwoorden rokers en niet rokers gemiddeld met respectievelijk +0.6 en +1.3.

WERKGROEP EUROPA

De werkgroep Europa, die zich bezig houdt met alle problemen die betrekking hebben op Europese intergratie en aanverwante zaken, zoekt dringend een aantal nieuwe leden. Met name voor de post van secretaris wordt dringend iemand gezocht.

JAN WILLEM WITS, coördinator.

Mededelingen LB In Sec

BINNENHOF EXCURSIE

Maak gebruik van de gelegenheid om in contact te komen met de Eerste en Tweede kamerleden van D'66! Ga mee naar het Binnenhof op 16 juni a.s. Een (gedeeltelijke) reiskostenvergoeding behoort tot de mogelijkheden. Er zijn nog enkele plaatsen vrij.

PROGRAMMA

- 10.25 verzamelen op het Binnenhof
- 10.30 Fractiesecretariaat
- 11.00 Vergadering Tweede Kamerfractie
- 12.30 Eten met Kamerleden
- 14.00 Eerste kamervergadering
- 14.30 Theedrinken met Eerste Kamerleden
- 15.30 Dia-serie Tweede Kamer
- 16.00 Tweede Kamer vergadering
- 17.00 Borrel

Aanmelding kan bij Erik Hordijk (tel: 010-4145383). Volgens het motto: wie het eerst komt, wie het eerst maalt, en vol is vol. Er kunnen maximaal 10 deelnemers mee.

TERMIJNEN ALV 10, 14 EN 15 NOVEMBER 1987

Op 14 en 15 november zal de tiende Algemene Ledenvergadering van de JD plaatsvinden. Leden (minimaal vijf), ARV's en het LB kunnen tot 12 weken voor de ALV voorstellen ter behandeling op de ALV doen. De voorstellen moeten worden ingediend bij het landelijk secretariaat. Het LB stelt de agenda vast. Daarom is het verstandig tijdig met het LB contact op te nemen, indien men congresvoorstellen wil indienen. (art 11 en 12 HR).

Termijnen:

- 21 aug. sluiting indiening ALV-voorstellen
- 27 aug. deadline Congres-DEMO
- 18 sep. verschijningsdatum Congres-DEMO
- 29 oct. sluitingsdatum congresboek/ uiterstedatum indienen moties en amendementen op de congresvoorstellen.
- 5 nov. verzending congresboek
- 14 nov. tot aanvang ALV: mogelijkheid tot indienen APM's

IFRLY-SEMINARS

Zoals bekend is de JD aangesloten bij de IFLRY (International Federation of Liberal and Radical Youth). De IFLRY organiseert regelmatig internationale seminars. In een seminar wordt gedurende een kleine week een onderwerp onder de loep genomen, d.m.v. discussies, sprekers, werkgroepen, (soms) excursies e.d. over dit onderwerp. Aan deze seminars nemen leden van de IFLRY-organisaties uit een groot aantal landen deel.

Ook de JD kan hier een deelnemer naar toe sturen. Juist door dit internationale karakter is het altijd enorm gezellig!

De komende tijd staan de volgende seminars op het programma:

8-12 juli, West-Berlijn

Trainingsseminar voor mensen, die actief willen worden in het werk van IFLRY en het internationale werk in het algemeen.

20-27 juni, Straatsburg

Noord-Zuid-verhoudingen, internationale ontwikkelingsamenwerking.

1-4 oktober, Straatsburg

Seminar met liberale groep in de Parlementaire Vergadering in de Raad van Europa.

3-8 november, Stockholm

Seminar mensenrechten en IFLRY-congres (zie verderop)

Aan elk seminar kan een JD-lid deelnemen. Reis- en verblijfkosten worden vergoed, wel wordt van elke deelnemer een bijdrage van f 100,- gevraagd. Aanmelding, liefst schriftelijk, met motivatie, bij Albert Hoff.

JD-FEEST IN STOCKHOLM

Van 6 tot 8 november wordt het congres van de IFLRY in Södertälje bij Stockholm gehouden. Hier zal de JD volwaardig lid van de IFLRY worden. De bedoeling is dan ook om dit met een groep JD-ers ter plaatse te gaan vieren. Maar er is meer: van 3 tot 5 november vindt hier ook een seminar over mensenrechten plaats. Op een IFLRY-congres, altijd gekenmerkt door grote drukte en gezelligheid, vinden oa discussies over allerlei

onderwerpen plaats, resoluties, bestuursverkiezingen en dergelijk. Een ieder die eventueel belangstelling heeft voor het bijwonen van dit festijn, kan contact opnemen met Albert Hoff. De kosten zijn nog niet geheel bekend, doch zullen waarschijnlijk rond de f400,- (voor reis en verblijfkosten voor een hele week) bedragen.

EG/ACP-PROJECTGROEP

Tussen de Europese Gemeenschap en 66 landen uit Afrika, de Caribbean en de Pacific (ACP-landen) bestaat al lange tijd een verdrag over ontwikkelingssamenwerking (verdrag van Lomé). Vanuit het Jeugd Forum van de EG is het idee gekomen om nauwere contacten te gaan onderhouden (en later evt. uitwisselingen te organiseren) tussen jongeren uit de EG- en de ACP-landen. Ook het Nederlandse PIJON (Platform Internationaal Jongerenwerk) is hierbij betrokken en kent er een aparte projectgroep voor. Hierin kunnen 2 JD-ers zitting nemen. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij Albert Hoff. Nadere informatie bij Andrew van Esch (02503-15158).

LIBERALISME IN CANADA

Kent de JD nog avonturiers? De Young Liberals of Canada organiseren eind augustus, begin september een drieweekse 'studytour on liberalism' door Canada. Bezocht worden onder andere Montreal, Ottawa, Quebec, Toronto en (misschien) Vancouver. Gesproken wordt onder andere met politici en bestuurders van de Liberal Party of Canada op landelijk en provinciaal niveau. Aan het slot wordt van 9 tot 13 september het congres van de Liberale Internationale in Ottawa bezocht. Deelnemers moeten zelf reiskosten van en naar Montreal betalen. Voor reis- en verblijfkosten binnen Canada wordt een eigen bijdrage van circa 200 Canadese dollars gevraagd.

Informatie en opgeven voor alle bovenstaande evenementen kan bij de Internationaal Secretaris: Albert Hoff; Uilenstede 4 1183 AH Amstelveen; tel 020-457109.

OPRICHTING REGIO

ZEELAND

Vrijdag 10 april verrichte Steven Pieters de oprichtingshandeling van de regio Zeeland. Dit gebeurde in Middelburg door het wegduwen van een Oldtimer waardoor een tekst werd onthuld. Tijdens de vergadering werd ook het bestuur van de regio Zeeland geïnstalleerd. als voorzitter werd Huibert Hubrechtse gekozen, als secretaris Adinda de Zeeuw, als penningmeester Alexander Sijbinga. Egberdien v.d. Peyl zal de communicatie gaan verzorgen en Petra Dijkwel is gekozen tot hoofdredacteur van de Zemo. Na de pauze hield de zojuist gekozen voorzitter een speech die hij eindigde met: 'Nunc est bibendum', ofwel 'Nu dient er gedronken.' Dit liet het gezelschap zich geen twee keer zeggen.

Zaterdag 11 april begon de ochtend met een bezoek aan recreatiecentrum 'De roompot'. Hier begon de themadag over recreatie. Na uitgebreide informatie van Dhr. Hame-link konden we een frisse duik nemen in het golfslagbad. Om 14u00 begon het forum met als thema recreatie. forumleden: Dhr. Zwijken (Recron), Dhr. Lampert (Vekabo), Dhr. Dijkwel (D66) en Steven van Schilgaarde (JD). Na een korte inleiding van de leden werden er vragen gesteld. De leden werden bedankt door de voorzitter met een fles wijn, daarna gingen we richting Zoutelande om een strandwandeling te maken. Helemaal verwaait kwamen we in de Pizzeria aan waar we gezellig gegeten hebben als afsluiting van een gezellig, interessant en leuk weekend. We hopen op deze goede basis verder te bouwen en nog vele activiteiten te ontplooien.

EGBERDIEN VD PEYL & PETRA DIJKWEL

MIDDEN HOLLAND

Hier enige geluiden uit Midden Holland. Wij hebben voor de provinciale staten verkiezingen fana-

tiek aan ledenwerving gedaan, die gelukkig zijn vruchten heeft afgeworpen. Wij begonnen in oktober met 120 leden, en hebben er nu ongeveer 200. Voorwaar een mooi resultaat! Dit konden wij onder andere bereiken door een eigen regiofolder en een scala van activiteiten. Ik zal ze vanaf maart even opnoemen:

5 maart: forumdiscussie over provinciaal milieu en ruimtelijke ordening.

14 maart: het provinciaal lijsttrekkersdebat, waarin enkele ferme uitspraken werden gedaan over collegevorming. Dit tot groot genoegen van de aanwezige pers en tot groot ongenoegen van het CDA. Volgens insiders het klapstuk van de provinciale statencampagne in Zuid-Holland.

26 maart: een thema-avond over de verhouding JD-D66. De gasten van D66 waren Erwin Nypels (Tweede Kamer) en Bob van den Bos (Eerste Kamer), voor de JD was Steven van Schilfgaarde aanwezig. Het werd een opbouwende discussie, waaruit bleek dat de JD een waakhondfunctie moet hebben ten aanzien van het beleid van D66, edoch geen pressiegroep van D66-jongeren moet zijn.

15 april: Deze avond met onverwachte opkomst werd benut voor het kiezen van twee nieuwe bestuursleden, te weten Marieke Westgeest als SP en Petra Nypels als SSV. Maarten Engwirda las uit eigen agenda voor en gaf daar tekst en uitleg bij.

14 mei: Primeur! Midden Holland presenteert de eerste regionale introductie-avond met boeiende workshops en het kruis van Nypels (Tweede Kamer D66).

21 mei: Eén jaar na de verkiezing hebben wij gekozen als thema voor een forum discussie met onder andere Joop den Uyl, Theo Joekes en Gerrit Jan Wolfspurger in Zoetermeer. Meer informatie: bel Patrick 079-416746.

19 juni: Midden Holland op speurtocht bij de SER. Dit fenomeen is ook toegankelijk voor alle JD-leden. Heb je daar interesse voor, bel dan Petra 070-905771.

HAN WEBER

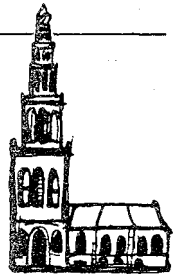
LIMBURG

Van Limburgse bodem blijkt toch iets vruchtbaars te komen. Na de reorganisatie ontstond er een bestuur, dat zichzelf gesteund weet door een kleine maar actieve kern. Zo is het eerste nummer van ons regioblad, de Jodel, al verschenen. Tevens hebben we gezwoegd op een motie over het Openbaar Bijzonder Onderwijs (ondertussen snoepend van heerlijke soezen) die het volgende congres behandeld zal worden.

Maar we willen nog meer van ons laten horen! We denken daarbij aan persberichten en het inzenden van brieven naar de grootste regionale krant. Het spreekt voor zich dat alle hulp hierbij welkom is. We hopen dan ook dat we meer respons krijgen van de leden, onder andere op de huiskamerbijeenkomsten, zodat deze ervoor zullen zorgen (de bijeenkomsten worden overigens gekenmerkt door groeiend optimisme, openheid en gezelligheid) dat we een volwaardige regio van de JD worden. Dus Limburgers...

DORIEN SMEETS

GRONINGEN

Een aantal actieve JD-leden hebben in de periode 22-4 tot en met 29-4 een telefonische enquête gehouden onder de 120 JD-ers die de regio Groningen telt. Conclusie? Welkom op de ARV in mei of zie de volgende Profiel. Over Profiel gesproken, er is er net weer één uit, met een interessante inhoud maar ook Profiel kan nog beter, alhoewel?!

Er gaat binnenkort heel wat veranderen. Een aantal bestuursleden gaan hun horizon weer verbreiden, maar nu ergens anders. Helaas vertrekken onze gewaardeerde, altijd actieve voorzitter en secretaris.

Over het eventuele andere lid blijven we nog even vaag! Jaap Storteboom (VVP), het laatstgekomen bestuurslid rent echt van hert naar her. Zo zit hij in een PEP-groep die het presteerde tot 05u00 in de morgen (of was het 06u00) te eten en te praten?! Daar kwamen een aantal interessante punten uit. Maar ook daar blijven we nog even over zwijgen. Eric Eelman, een steeds vaker gezien gezicht, houdt zich op het moment onder andere met het PPJK bezig. Hoe gaat het met de andere PEP-groep?! Voor informatie bel Ingrid. De zon schijnt hier dus nu...

ANJA VAN ENGEN

GELDERLAND

Op 23 april vond er een 'Water- en brooddag' plaats waarbij we een kijkje genomen hebben bij de politie, rechtbank en reclassering te Arnhem. Een leerzame ervaring. Op donderdag 30 april staan we achter een informatie-standje, waar we informatie over de JD verstrekken. Van de (volgens de ledenlijst) over de 200 leden van de regio Gelderland zijn er zo'n kleine 100 leden werkelijk lid bleek na onze telefonische enquête. Met een weliswaar kleinere, maar voor ons ook duidelijk actievere groep gaan we verder!

ESTHER THEUNISSEN

TWENTE

De regio Twente zoekt leden voor de op te starten regionale werkgroepen 'sociale gelijkwaardigheid' (met betrekking tot emancipatie, individualisering, minderhedenbeleid, enz.) en 'politiek in de provincie Overijssel'. Opgeven bij Marc Roza, Matenweg 16-105, tel 053-895067 in Enschede. Verder zoeken we nog actieve leden, die hand- en spandiensten willen verrichten, zoals het bemensen van standjes, het meorganiseren van enkele activiteiten, enz.

MARC ROZA

BRABANT

Brabant bereidde zelf een motie over het Midden Oosten en het basisinkomen voor, evenals een aantal amendementen op het redactiestatuut. Een andere belangrijke gebeurtenis in Brabant is een politieke jongerendag in Den Bosch. Deze wordt door de JOVD, JD, JS en het CDJA georganiseerd en vindt plaats op 13 juni.

Nadere informatie is te krijgen bij Gaston Siegelaar, tel: 04120-34447.

GE LINSSEN

FRIESLAND

Het RB van de JD Friesland/Fryslan zal een onderzoek instellen naar de beste manier om jongeren (in Friesland) op succesvolle wijze te bereiken. Vooral in Friesland is dat van belang, omdat wij ieder jaar een relatief grote uitstroom van leden naar diverse universiteiten hebben, en een kwantitatief kleine doelgroep hebben tov andere regio's. Wij zijn dan ook genoodzaakt zeer actief aan ledenwerving en opvang te doen. Alvorens wij hier intensief mee beginnen wordt informatie van het SWB D66 afgewacht. Wij zouden ook graag geadviseerd en geïnformeerd worden door andere regio's die ideeën of ervaring hebben mbt dit onderwerp. Om in de tussentijd geen levenloze indruk te maken, zullen wij op onze ARV activiteiten, zoals thema-avonden met kamerleden presenteren en bespreken. Ook zal worden samengewerkt met CDJA, JS en JOVD in Leeuwarden en omgeving. doel: het verzorgen van projecten en spreekbeurten, waar allen hun voordeel uit weten te halen. Samengevat: na een enthousiast begin, is de JD-regio Friesland nu druk bezig een beleid te creëren dat haar in staat stelt ook de toekomst vol enthousiasme tegemoet te zien.

THEO HOOGHIEMSTRA

AGENDA

MEI

vr 22 LB-vergadering
za 23/zo 24 ALV 9 te Arnhem
zo 31 LB-vergadering

JUNI

do 11 deadline DEMO 4;5
za 13 politieke jongerendag
Brabant
ma 15 lezing YES
di 16 binnenhofexcursie
vr 19 Midden Holland-excursie
naar de SER

AUGUSTUS

vr 7 verschijningsdatum DEMO 4;5
do 20 deadline DEMO 4;6

SEPTEMBER

do 18 verschijningsdatum DEMO 4;6

Adressen

Landelijk Bestuur

Steven Pieters (Vz)
Froukemaheerd 138
9736 RL Groningen
050-420906

Josinta Sarkol (VVO)
2e J v Campenstr 76 bg-1
1073 XT Amsterdam
020-736814

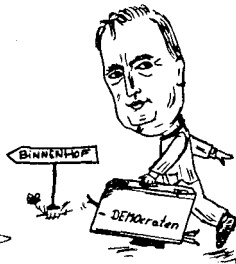
Marco de Ruiters (VVP)
Struisenburgdw.str. 100
3063 BV Rotterdam
010-4144241 of 020-736814

Edwin Lantinga (Alg Secr)
Achterharingvliet 133
3011 TD Rotterdam
010-4330178

Steven van Schilfgaarde (Pm)
Benthuizenstraat 2
3036 CG Rotterdam
010-4670264

Albert Hoff (Int. Secr)
Uylenstede 4
1183 AH Amstelveen
020-457109

Erik Hordijk (Secr S&V)
Struisenburgdw.str. 113
3063 BT Rotterdam
010-4145383

REGIOBORRELS

Amsterdam:
Groningen:

Midden Holland:

Utrecht:

Zuidelijk Holland:

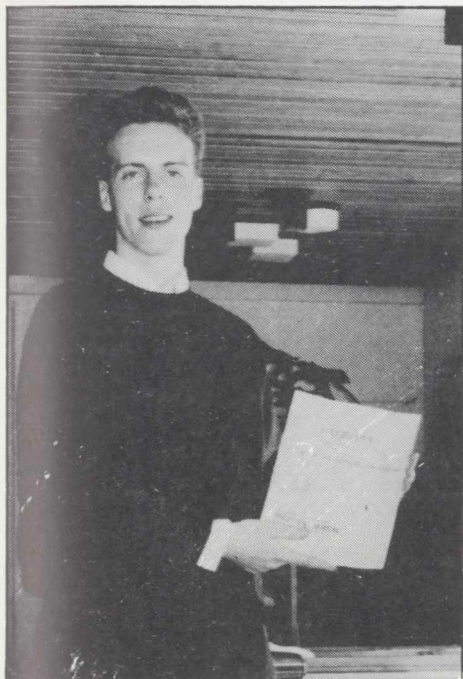
Twente:

eerste donderdag van de maand, Café Cul de Sacc.
tweede donderdag van de maand, Café de Draai,
Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.
-tweede woensdag van de maand, "t Gerecht", Lok-
horststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-
19u00.
-vierde woensdag van de maand, "t Hoekpandje",
Oude Molstraat 13b Den Haag. 20u00.
eerste maandag van de maand, English Pub King
Arthur, Oude Gracht Utrecht. 21u00.
tweede dinsdag van de maand, M.S. de Scheepjes,
Hang 41 Rotterdam. 20u30.
tweede vrijdag, eetcafé "De Appel", Enschedese-
straat 34, Hengelo. 20u00.

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEK
PARTIJEN

port betaald/ port payé Utrecht

**JD: Politiek en
gezelligheid** *pagina 3*

Hoofdartikel *pagina 5*
**De Britse
verkiezingen**

ALV-Verslag *pagina 21*

D N P P
HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

Jg.4; Nr. 5

Augustus 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

REDACTIONEEL

Het is begin augustus, de zomer bereikt haar hoogtepunt. In welk opzicht? Velen zetten de stap van de middelbare school naar MBO, HBO of universiteit. Een nieuw leven wacht hen, vaak ga je op kamers, je leven verandert. Eén van die veranderingen kan de JD zijn. Vandaar dat deze DEMO in een extra grote oplage wordt verspreid. Niet alleen leden krijgen een DEMO ter beschikking maar ook vele aankomende studenten zullen (voor het eerst?) kennismaken met de JD, middels deze DEMO. Vandaar dat deze DEMO niet zoals gebruikelijk begint met een hoofdartikel, maar met een artikel dat zich met name tot aankomende studenten richt. Verder is ook deze DEMO verdeeld in een opinie-deel en een leden-deel.

Op de opiniepagina is nogal wat kritiek te vinden, onder andere op artikelen die in de DEMO zijn verschenen. Dit bewijst maar weer dat JD-ers geen blad voor de mond nemen! Gelukkig zijn het geen ongefundeerde kankeraars, want ze komen wel met argumenten. JD-ers zoeken de nuance, willen zaken van meerdere kanten belicht zien. Ze zijn kritisch en openhartig.

INHOUDSOPGAVE

REDACTIONEEL	2
De JD: Politiek en gezelligheid	3
HOOFDARTIKEL: De democratie in Groot Brittannië	5
Zijn Peres en Sjamir Fascisten, of is Jan Blokker een jouennater?	8
IN DEBAT -Verwijten hebben geen zin	9
-De JD en de toekomst	11
OPINIEPAGINA	17
IN DE SCHIJNWERPER	20
KRONIEK -ALV-verslag	21
POLITIEK BUREAU	
-de nieuwe VVP	25
-werkgroep ontwikkelingssamenwerking	25
INSEC	27
REGIOJOURNAAL	28
COLOFON	31
AGENDA/ REGIOBORRELS/ LB	32

De ALV: Politiek en gezelligheid

Welkom bij de Jonge Democraten. Je hebt nu het ledenblad van de JD voor je. Niet een alledaagse uitgave, maar een speciale editie voor de introductiedagen van de universiteiten. Dit is één van de activiteiten van de JD: het verenigingsblad DEMO, bordevol informatie, discussie en verenigingsnieuws. DEMO komt 8x per jaar uit en wordt door leden voor de leden gemaakt. Daarbij hoort het schrijven van artikelen, interviewen van mensen en ook het lay-outten van dit blad. Alles wordt door leden gedaan, dat is ook één van de kenmerken van de JD: in een vriendelijke sfeer gezamenlijk op één of andere manier met politiek bezig zijn. Bij de JD wordt politiek leuk, en je hoeft geen volleerd politicus te zijn.

De JD: politiek en gezelligheid

DE JD: MEER DAN DE DEMO

door Steven van Schilfgaarde

De JD is meer dan de DEMO alleen. Op het ogenblik zijn er 12 regio's, zodat de JD bijna overal in Nederland vertegenwoordigd is. Zo'n regio organiseert zelf activiteiten, van discussiebijeenkomsten tot maandelijkse borrels. vaak geeft de regio ook een eigen regioblad uit. Naast het bezoeken van deze activiteiten kun je natuurlijk ook zelf ideeën aandragen of meehelpen met het organiseren van activiteiten. Daar is alle ruimte voor.

Voor nieuwe leden zijn er introductieweekends. Op deze introductieweekends kom je in contact met andere leden. Naast dat het gezellig is, maak je nader kennis met de organisatie, met de activiteiten en met waar de JD voor staat als vrijzinnig democratische jongerenorganisatie. Deze introductieweekends zullen nog dit najaar plaatsvinden.

DE JD DOET MEER

Verder organiseert de JD excursies. Ieder jaar is er een buitenland excursie of een uitwisselingsprogramma met een buitenlandse politieke jongerenorganisatie. Ook zijn er excursies naar de Tweede Kamer, de SER en andere overheidsinstellingen. De JD verzorgt ook trainingen voor haar leden. Dit najaar zal er een training zijn voor regiobestuursleden in vergadertechnieken en samenwerken. Bovendien is het de bedoeling een spreekvaardigheidscursus te geven, die voor elk lid toegankelijk is.

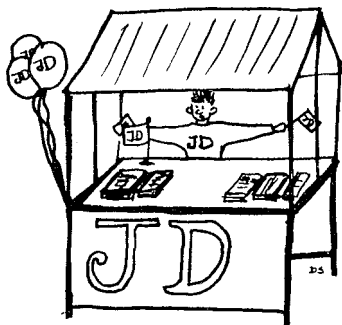
De JD is een politieke jongerenorganisatie die zich verbonden voelt met D66. Maar we zijn wel zelfstandig en kunnen doen en laten wat we willen. Soms werken we samen met D66, zoals bij het opzetten van trainingen met het PSVI (Politiek Scholings en Vormings Instituut van D66).

WERKGROEPEN EN DE ALV

De JD heeft verschillende politieke werkgroepen, zij houden zich bezig met onderwerpen als ontwikkelingssamenwerking, sociaal-economie, emancipatie en een aantal andere. Werkgroepen schrijven nota's en artikelen, organiseren informatie- en discussiebijeenkomsten. Ook bereiden zij resoluties voor die later op de Algemene Ledenvergadering (meestal congres of kortweg ALV genoemd) worden behandeld. Op deze congressen worden standpunten ingenomen over allerlei onderwerpen. Dit gebeurt op de meest democratische manier: ieder lid mag meepraten en meebeslissen ('one man, one vote'). Ieder doet dat op haar of zijn manier. Deze standpunten probeert de JD daarna te verwezenlijken en uit te dragen, bijvoorbeeld door middel van overleg met de kamerfracties.

Een korte schets van de JD. als je doorbladert zal je kennismaken met de DEMO, en als je doorleest zul je ook een indruk krijgen van wat er in de JD leeft. Wil je kennismaken met leden, kom dan naar activiteiten (zie agenda op de laatste pagina) of wordt lid. Zie daarvoor de bon die is toegevoegd in het midden van deze DEMO.

Hoofdartikel

12 juni 1987 gingen de Britten naar de stembus. De Engelsen stemden massaal op Thatcher, de Schotten daarentegen zaen meer in Labour. Met 43% van de stemmen verwierf de grote overwinnaar, Thatchers 'conservative party', bijna 400 van de 650 kamerzetels in het Britse 'House of Commons'. Kortom, met iets kiezers achter zich kan zij rekenen op bijna tweederde van de kamerzetels. Geen geringe prestatie. Het wordt echter nog gekker, de derde partij van Groot Brittannië, de 'Alliance', haalde met meer dan de helft van de stemmen van Thatcher's partij slechts 6% van de zetels die de 'conservatives' haalden. Een dergelijk systeem roept vraagtekens op, onder andere daarover gaat dit artikel.

De democratie in Groot Brittannië: $\frac{2}{5} = \frac{2}{3}$

door Elmer Klaasen

Groot Brittannië kent het oudste parlementaire stelsel van Europa. Het 'British Parliament' is de rechtstreekse voortzetting van de oude middeleeuwse standenvergaderingen in Engeland en Schotland. Een aantal keren aangepast heeft het in grote lijnen de tand des tijds doorstaan, zonder op andere beginselen te worden gebaseerd. Britse parlementariërs zijn nog steeds vertegenwoordigers van de streek waar zijn vandaan komen.

OUDE TRADITIE

Deze oude traditie zal de reden zijn waarom in Groot Brittannië nog een zeer eenvoudige vorm van het districtenstelsel te vinden is. Overigens is dat districtenstelsel van toepassing op het lagerhuis ('House of Commons'). Daarnaast heeft Groot Brittannië een Hogerhuis ('House of Lords'), dat wordt samengesteld op basis van erfelijkheid. Tevens worden daarin lieden voor het leven benoemd door de koningin.

Het stelsel in Groot Brittannië is een zogeheten 'enkelrondig districtenstelsel', zelf omschrijven zij dit als 'the best takes all'. Dit houdt in dat in ieder district de kiezer nooit vaker dan één keer naar de stembus gaat om haar of zijn vertegenwoordiger te kiezen. Gekozen wordt de kandidaat die de meeste stemmen krijgt, ongeacht wat voor deel van de kiezers op hem gestemd heeft. Heel simpel gesteld kan een kandidaat met twee stemmen gekozen worden. Stel dat een district tien inwoners heeft, waarvan er zich negen kandidaat hebben gesteld. Die kandidaat wint die de tiende inwoner zover kan krijgen dat zij of hij op hem stemt, terwijl alle kandidaten op zichzelf stemmen. Dit voorbeeld is natuurlijk erg overdreven, maar zo werkt het principe. Verder zijn niet alle districten even groot. Kandidaten worden in de praktijk gekozen met percentages variërende van 40% tot 80%.

Maggie, David & David, Neil

EEN VERTEKEND BEELD

Het is niet moeilijk om in te zien dat een dergelijk kiesstelsel er voor zorgt dat de verdeling van de zetels in het parlement geen afspiegeling is van, zoals dat in Nederland wordt nagestreeft, 'de neersende stromingen onder de bevolking'. De grootste partij, en de kleine regionale partijjes, worden sterk bevoordeeld door dit systeem. Dit wordt duidelijk uit het volgende tabelletje:

PARTIJ	ZETELS	% TOTAAL ZETELS	% STEMMEN	% AFWIJKING
Conservatieven	+ 380	58 %	43 %	+ 30%
Socialisten	+ 220	30 %	32 %	- 10%
Alliantie	+ 23	3.5 %	23 %	- 650% [!]
Overigen	+ 25	4 %	2 %	+ 100%

PARTIJEN WISSELEN ELKAAR AF

Het Britse kiesstelsel zorgt er voor dat een probleem, dat in Nederland een grote rol speelt, vrijwel niet voorkomt. Het is in Groot Brittannië zelden moeilijk om een regering te vormen. Maandenlange formaties komen er niet voor, binnen een paar dagen is het meestal gebeurd. Dat is natuurlijk niet zo verwonderlijk, als je maar 40% nodig hebt voor een meerderheid in het parlement is het een stuk makkelijker om die meerderheid te halen. Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn er twee partijen geweest die afwisselend deze meerderheid wisten te behalen, en wiens voorman (of voorvrouw) zijn of haar intrek mocht nemen in het Catshuis van Engeland: 'Downingstreet 10'. Deze partijen waren de conservatieven ('Conservative Party') en de socialisten ('Labour Party'). Andere partijen die in het parlement vertegenwoordigd zijn zijn de alliantie van Sociaal Democraten ('SDP', een partij die is ontstaan toen begin jaren tachtig een groep parlementsleden van 'Labour' deze partij te links vonden worden) en liberalen ('Liberal Party', de oudste partij van Engeland) en Schotse en Ierse nationalisten.

DE SLACHTOFFERS VAN HET SYSTEEM: DE ALLIANTIE

Tot de eerste wereldoorlog was de 'Liberal Party' de concurrent van de conservatieven, maar in de jaren twintig werd deze partij definitief verdrongen door de 'Labour Party' als tweede partij van het land. Na de oprichting van de SDP ging deze partij samenwerken met de liberalen om meer kans te maken om met een groot aantal zetels in het lagerhuis te veroveren. Dat is tot nog toe niet gelukt. Een meerderheid zit er voor deze partijen niet in, maar hun hoop is dat ze genoeg stemmen van de beide andere grote partijen afsnoepen zodat er wat de Engelsen noemen een 'Hung Parliament' ontstaat, waarin geen van de partijen de meerderheid heeft. De beide andere partijen zijn dan aangewezen op de Alliantie voor een meerderheid in het lagerhuis. Gezien de grote nadelen die het huidige kiesstelsel heeft voor met name de Alliantie, is het niet verwonderlijk dat deze partij dan als eis zal stellen dat het kiesstelsel wordt gewijzigd. Zij willen een stelsel van meer evenredige vertegenwoordiging.

VOOR- EN NADELEN VAN HET BRITSE KIESSTELSEL

De beide andere grote partijen voelen echter niets voor een ander kiesstelsel. Het huidige stelsel heeft immers ook een aantal voordelen. De genoemde geringe problemen bij de formatie is daar een voorbeeld van. Een ander voordeel is dat er niet, zoals in Nederland, één partij is die continu in de regering zit. Coalities zijn niet nodig. Als een regering zijn meerderheid verliest dan verandert er ook wat. Dat laatste is echter ook een groot nadeel. De aanpassing van het beleid gaat schoksgewijs, het roer gaat echt helemaal om. Zo werden kort na de oorlog grote bedrijven eerst genationaliseerd, een aantal jaren later weer geprivatiseerd, dan weer genationaliseerd, afhankelijk ervan of de socialisten danwel de conservatieven de meerderheid hadden. Als voordeel zou je kunnen beschouwen dat er in Groot-Brittannië geen versplintering van de politiek is. Kleine partijen (tenzij ze een regionale basis hebben, zoals de Schotse en Ierse nationalistische partijen) bestaan er niet. Zoals met alles heeft dit ook een nadeel, namelijk dat de kleine partijen als vleugels in de grote aanwezig zijn. Hiervoor heb ik het al gehad over de linkervleugel van de socialisten. Deze heeft ideeën die overeenkomen met die van klein links in Nederland. Hun invloed is echter groter, doordat ze deel uitmaken van een grote partij. (Dat wil zeggen, als hun partij aan de regering is) Dit is tevens een verklaring voor de schoksgewijze veranderingen in Groot-Brittannië. Compromissen komen tot stand binnen de grote partijen, tussen de vleugels van die partijen. Labour is dus linkser dan de PvdA, omdat ook klein links er deel van uitmaakt. De conservatieven zijn ook minder gematigd, omdat ook de extreem rechtse Britten lid van die partij zijn. De Britten hebben daardoor een duidelijke keuze, links of rechts. Het midden komt nauwelijks aan bod.

HET BRITSE STELSEL EN DE DEMOCRATIE

Het belangrijkste nadeel van het Britse kiesstelsel is echter een principiële punt. In Groot-Brittannië regeert bijna altijd een minderheid, wel is dat steeds een andere minderheid, maar toch. Een meerderheid in het parlement staat niet voor een meerderheid onder de bevolking. Als er, zoals nu, drie grote partijen zijn speelt dat des te sterker. Wanneer er immers maar twee partijen zijn, zal er sneller één van de twee een meerderheid hebben. Dezelfde voordelen die ik al noemde zijn ook te verzevenlijken bij een minder extreme vorm van het districtenstelsel. Het vereiste dat een kandidaat alleen gekozen kan worden met een absolute meerderheid van alle in het district uitgebrachte stemmen zou al een hele verbetering zijn. Zo'n stelsel zorgt er wel voor dat er meestal twee rondes nodig zijn, maar dat is een minder groot nadeel dan de wanverhoudingen die er nu ontstaan.

Zijn Peres en Sjamir fascisten, of is Jan Blokker een jodenhater?

Een commentaar van drs JD Stilteman

Zaterdag 6 juni: 'Het Vervolg van de Volkskrant is gewijd aan de Zesdaagse oorlog, 20 jaar na dato. Maandag 8 juni: een kort krantebericht in de Volkskrant; het STIBA (behartiger van Israëlische belangen in Nederland en strijder tegen anti-semitisme) heedit een proces aangespannen tegen Jan Blokker, één van de auteurs van 'Het Vervolg van de zaterdag daarvoor. Wat schreef Jan Blokker? Allereerst citeerde hij Omos Oz, Israëlich schrijver die militante Israëlich onder andere voorhield "U wilt het Jodendom terugtrappen in de geschiedenis: terug naar het bijbelse Jozua, terug naar de dagen der Richteren, terug naar wrede, fanatieke stammenoorlogen."

Dat kan nog niet zoveel kwaad, maar een alinea verder vergelijkt hij de moderne Israëlische bouwkunst met die van de Nazi-architect Albert Speer. Hij citeert daarbij ook een Israëlische doctor uit Tel Aviv: "Te veel openbare gebouwen in Israël herinneren helaas aan Albert Speer."

Na deze twee citaten van Israëli voelt Jan Blokker zich gesterkt om zelf van leer te trekken tegen de huidige staat Israël. Naar aanleiding van een bezoek aan het 'museum van de Zesdaagse oorlog' schrijft Jan Blokker: "De ordeteken zijn niet te onderscheiden van het IJzeren Pfhrekruis met Eikeloof." Jan Blokker gaat echter verder: "Het afschrikkingseffect van de Joodse nederzettingen aan de overkant van de Groene Lijn, in bezet gebied: elk huis een kazemat, elke straat een Siegfriedlijn, elke wijk een Westwall.". Hij vergelijkt hier de nederzettingenpolitiek op de westelijke jordaanoever met Hitlers bunkers, die nog steeds in de Nederlandse duinen staan ('West-

wall') en zijn laatste defensiegordel in Duitsland (de 'Siegfriedlinie uit 1944). Maar dat is nog niet alles: "Het onontkoombare gevoel als ik in Gaza, in Hebron, in Jenin of in Bethlehem op een iets te wit, iets te proper, iets te goedverzorgd bouwsel de Davidster zie wapperen: de Kommandantur."

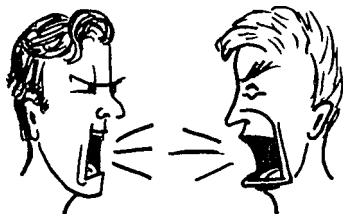
Au! Dit is ernstig, Jan Blokker waagt het het onschuldige Israël, dat met gevaar voor eigen leven zich een overmacht van boosaardige en gevaarlijke Arabieren van het lijf moet houden, te vergelijken met de Duitse bezetting in Nederland en België! Je kunt de terugkeer van de Joden naar hun rechtmatige vaderland, na een Exodus van tweeduizend jaar toch niet vergelijken met de veroveringsoorlog van de Duitsers tegen kleine, weerloze staten die al meer dan drie eeuwen daarvoor zich uit het Duitse Rijk hadden losgemaakt? Let wel, Jan Blokker vergelijkt niet de Jodenvervolgingen in de door Hitler veroverde gebieden met de Israëlische politiek, alleen het fenomeen van een vreemde bezetter in een land dat met de wapenenen is veroverd.

Dit is natuurlijk een onvergeeflijke zonde. Zo iets kan niet. Het is onvergelijkbaar zal de gedachtingang van het STIBA zijn. De Palestijnen zullen daar echter anders over denken! Hebben zij daar het recht toe? Honderd jaar geleden was de bevolking van Palestina voor nog geen 10% Joods, vijftig jaar geleden was zij dat voor minder dan 30%. Nu heerst Israël over geheel Palestina. Kortom, Jan Blokker heeft geen moeite gedaan om gevoelige tenen te vermijden, maar dat hij zich schuldig zou hebben gemaakt aan antisemitisme mag toch wel worden betwijfeld!

In Debat

In DEMO 4;2 lanceerde Elmer Klaasen de stelling dat er in de politiek gekozen wordt voor levensreddende en niet levensreddende uitgaven. Gaston Siegelaer en Rochus van de Doef gingen hier op in met een discussie over de politieke elite. Fred Toetenel gaat in dit artikel meer in op de oorspronkelijke stelling van Elmer en op de bij de stelling behorende voorbeelden.

De rubriek in **debat** start met een controversieel artikel van een redacteur, een landelijk bestuurslid, een lid of een buitenstaander. Reacties van maximaal 1.000 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing van zowel het oorspronkelijke artikel, als van reacties betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Reacties moeten duidelijk aansluiten op het ter discussie gestelde onderwerp, zoals samengevat in de inleiding. Herhaling van door andere al aangevoerde argumenten kan een reden zijn tot niet plaatsing of inkorting. Indien een artikel een sterk persoonlijk karakter heeft wordt het in zijn geheel geweigerd. De redactie houdt zich het recht voor een discussie voor gesloten te verklaren.

Verwijten hebben geen zin

door Fred Toetenel

In het opschrift boven de titel "Politiek, een kwestie van leven en dood" wordt gesteld dat de dood een van de belangrijkste taboes is van de Nederlandse politiek. Een merkwaardige stelling is dat, gezien de vele kamerdebatten over abortus en euthanasie, twee thema's die door de DEMO hoofdredacteur worden aangeprezen als voor de hand liggende voorbeelden van zijn stelling. De uit deze debatten voortgekomen oplossingen stroken zeker niet met onze vrijzinnig democratische opvattingen, maar de feiten (1) dat er over deze thema's gedebatteerd werd en (2) dat er door de Kamer zelf initiatiefwetsontwerpen betreffende deze zaken werden ingediend, wijzen geenszins op een taboe.

WAZIGE VANZELFSPREKENDHEDEN

Defensie kan men als doelstelling "het doden van mensen" meegeven. Maar vallen het inzetten van de militaire macht tijdens rampensituaties en het dagelijks opvissen van mijnen uit de Noordzee ten bate van de koopvaardij door de marine ook onder deze doelstelling? Het antwoord luidt: Neen ! Er blijken dus ook nevendoelelstellingen te bestaan bij het defensie-apparaat.

Euthanasie is daarentegen wel een duidelijk voorbeeld van de hoofddoelstelling. Bij abortus is een meer genuanceerde benadering geboden. Immers, volgens de een is het doden van de vrucht wel het beëindigen van een leven en volgens de ander is dat het niet. Als men in dit geval over "dood" spreekt dan is dat dus nog niet altijd unaniem. (Men leze dit als een constatering en niet als een waardeoordeel)

NOG MINDER DUIDELIJK

Minder voor de hand liggende voorbeelden worden onder de kop "Andere voorbeelden" als zijnde "minder duidelijk" gekwalificeerd. Een juiste kwalificatie is dat zeker. Want op de zogenaamde andere voorbeelden valt veel af te dingen.

Een hogere straf zou, volgens Elmer, leiden tot een verkleining van de kans op levensdelicten. Als men aan de doodstraf het etiket "de hoogste straf" geven, dan is het zeer de vraag of de toepassing van deze straf in bepaalde landen van invloed zijn op het aantal levensdelicten. Als de roofovervaller zijn slachtoffer bedreigt met de zin "je geld of je leven", dan denkt die overvaller in de eerste plaats aan het geld (en het slachtoffer, ironisch genoeg, denkt in de eerste plaats aan zijn leven!). Dat de politie zich levensgevaarlijke objecten als pistolen en karabijnen aanschaft, is helaas een bittere noodzaak. Bij het ontzetten het ontzetten van burgers bij een gijzeling bijvoorbeeld moet de politie wel goed bewapend zijn.

Verkeer en waterstaat ontbreken geenszins als voorbeeld voor de hoofdstelling betreffende de politiek t.o.v. de dood. Een prachtig voorbeeld hiervan zou het mogelijk verhogen van de maximum-snelheid kunnen zijn, maar juist dat voorbeeld ontbreekt in "Politiek, een kwestie van leven en dood".

VERWIJTEN HEBBEN GEEN ZIN

Uit het bovenstaande valt af te leiden dat de voorbeelden weinig overtuigend zijn. Onder de kop "Geld: een keuze voor leven en dood" formuleert Elmer tenslotte zijn conclusie: de Nederlandse politiek kiest ten onrechte vaker voor (het instandhouden van) de kwaliteit van het bestaan van de levenden dan voor het aantal mensen dat men in leven kan houden. Dit alles wordt gevolgd door een zinloos verwijt aan het adres van de confessionelen: "Het is dan ook zeer merkwaardig om vele politici n.a.v. de discussie over abortus te horen spreken over hun behoefte het leven koste wat kost te beschermen, terwijl zij in hun politiek handelen deelnemen aan dezelfde afwegingen die mensenlevens kosten als andere politici het zelfbeschikkingsrecht voorop stellen."

Zelfs al zouden alle voorbeelden juist zijn en zelfs al zou de politiek vaak zwart wit moeten kiezen voor levensreddend en niet-levensreddende uitgaven, dan nog snijdt deze stelling weinig hout omdat er twee maatstaven bij de stelling ontbreken. Ten tweede ontbreekt er bij deze stelling een noodzakelijkerwijs hieruit voortvloeiend ethisch raamwerk, dat politici, al dan niet confessioneel, de weg zou moeten wijzen op welke manier te handelen bij een dermate zware besluitvorming. Kortom: de stelling is overtrokken en niet goed onderbouwd. Men kan echter wel een betere stelling formuleren over het leven, de dood en de

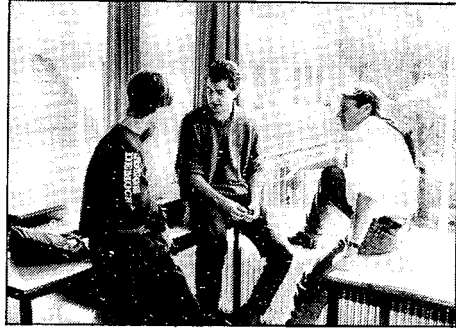
EEN ECHTE DEMOCRATIE IS ONSTERFELIJK;
 MAAR ALLE POLITICI ZIJN STERFELIJK:

Politiek en zaak van
 leven en dood...

Op de laatste ALV was de toespraak van onze voorzitter, Steven Pieters, gewijd aan de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het politiek denken en handelen van de JD. Hiermee wil Steven Pieters een discussie onder de leden over dit onderwerp over zich afroepen. Om dit mogelijk te maken heeft de DEMO-redactie hem in de gelegenheid gesteld een voor het schrift aangepaste versie van zijn rede in de DEMO te publiceren.

In Debat

De JD en de toekomst

door Steven Pieters

Wat voor toekomst wil de JD; aanzet tot een discussie

Verbreiding en verdieping van wat vrijzinnig democratie tegenwoordig inhoudt, de discussie daarover aanzwengelen, dat was voor mij de reden om daarover op de negende ALV te Arnhem een half uur durende voorzet te geven. De vereniging moet zichzelf een inhoudelijke basis bezorgen, duidelijke uitgangspunten formuleren op basis waarvan men handelt en een toekomstvisie proberen aan te geven die de richting aanwijst waar de JD naar toe wil. Eerst moet je dan vaststellen hoe je tegen mensen aankijkt, hoe je de maatschappij ziet, welke de rol van de overheid met de daaraan verbonden politiek is en waar je uiteindelijk naar toe wil. Ik zal hier slechts een aanzet geven tot het eerste en het laatste: hoe kijken vrijzinnig democraten tegen mensen aan en wat voor toekomst wensen zij zich.

HUIDIGE POLITIEK

De huidige grote politieke partijen in Nederland werken zelden meer met duidelijke en totale toekomstbeelden. Het "waar willen wij naar toe" wordt veelal beantwoord met: een lager begrotingstekort, minder werklozen en economische groei. Alsof dat een duidelijke toekomst is. Zelfs de PvdA, de partij die in de zestiger en zeventiger jaren met een duidelijk toekomstperspectief kwam, doet net zo hard mee in dit koor van economisch reductionisten. Oftewel: alle politieke problemen worden

teruggebracht tot economische problemen. Dit wekt de valse suggestie dat wanneer die problemen zijn opgelost ook alle maatschappelijke problemen verdwenen zijn. Doch het is maar de vraag of er, na snel en hard bezuinigen waarbij het begrotingstekort tot nul wordt

teruggebracht, een leefbare samenleving overblijft. No-nonsense moet geen no-future worden.

ZINGEVING

Politiek moet een duidelijk doel hebben, een haalbaar doel dat de moeite van het nastreven waard is. Zonder een duidelijk doel is de politiek zinloos en vervalt zij tot slechts een machtsspel. Zonder reële doelen is zij ook zinloos, omdat onhaalbare doelen tot teleurstelling zullen leiden en daarmee tot ongeloof in de politiek. Moet de politiek dan weer een "heilstaat" gaan propageren, een "nieuwe orde", een "klassenloze maatschappij" of een paradijs op aarde?" Naar mijn idee niet! De politiek moet slechts randvoorwaarden aangeven waarbinnen de mensen de maatschappij zich zou moeten bewegen. Daarbij moet zij aangeven hoe de politiek denkt die randvoorwaarden te gaan realiseren en wie daarin een voortrekkersfunctie heeft. De rol van de overheid zal soms slechts een bijrol zijn. Maar wat willen vrijzinnig democraten nu?

MENSBEELD

Hierbij verwijs ik allereerst naar onze beginselverklaring. Daaruit zou ik de volgende vier kernbegrippen willen afleiden:

Vrijheid: het recht van mensen om zelf een doel te bepalen. Maar wel vrijheid met beperkingen. De eigen vrijheid houdt op daar waar deze anderen beperkt. Aan vrijheid moet dan ook gelijk verantwoordelijkheid worden gekoppeld. Verantwoordelijkheid tegenover zichzelf én de maatschappij. Vrijheid mag ook nooit leiden tot egocentrisme, tot een 'verikte' maatschappij. Vrijheid is ook direct gekoppeld aan recht en rechtszekerheid, de spelregels van de vrijheid. En dus ook aan het eerlijk omgaan met die spelregels. Tot slot betekent vrijheid dat je vertrouwen hebt in mensen. Dat mensen zelf kunnen kiezen, vanuit een eigen verantwoordelijkheid.

Solidariteit: vrijheid moet nadrukkelijk gekoppeld worden aan solidariteit om die genoemde 'verikking' tegen te gaan. Het oog hebben voor anderen, en je verantwoordelijk voelen voor anderen, zonder dat dit leidt tot bemoeizucht en betutteling. Je saamhorig voelen en daarvan de consequenties durven te dragen. Solidariteit betekent je zelf willen en durven op te offeren voor anderen zonder dat daar gelijk iets tegenover staat.

Non-discriminatie: misschien had je hier het woord gelijkheid of gelijkwaardigheid verwacht, maar ik heb een voorkeur voor het woord non-discriminatie. Niemand is gelijk, noch qua uiterlijk, noch qua gedrag, karakter, milieu of noem maar op. Evenmin zijn mensen gelijkwaardig. Economisch (een misvatting in de marxistische filosofie waardoor deze ook niet werkt) noch sociaal (de mens is een groepsdier en zal dus altijd een groepsorde aanbrengen waarbij er altijd iemand als leider wordt aangewezen en waarbij de rest de volgers zijn).

Gelijkwaardigheid is vooral een houding, hoe je met mensen omgaat. Om iedereen rechtvaardig te behandelen moet iedereen, voor zover mogelijk gelijk behandeld worden. Daarom geef ik de voorkeur aan non-discriminatie, omdat dit woord de kern van de zaak beter aangeeft. Want ondanks ons gevoel van gelijkwaardigheid kan de volgende tweedeling gemaakt worden: man tegenover vrouw, wit tegenover zwart, heterosexueel tegenover homosexueel en niet-gehandicapt tegenover gehandicapt. Als het lot je gunstig gezind is en je valt alleen maar in de eerste categorie van genoemde voorbeelden, dus: man, wit, heterosexueel en niet-gehandicapt, dan mag je rekenen op een maatschappelijke

overwaardering. Haast automatisch kom je overal voor in aanmerking. Zonder erbij na te denken wordt je als "probleemloos" ervaren. Val je echter één keer in de tweede categorie, dan ben je een probleemgeval. Dan moet er altijd over nagedacht worden of je wel in de groep past, je wordt anders behandeld; je krijgt een etiket opgeplakt. Daarom dus non-discriminatie omdat dit woord het probleem neerlegt waar het volgens mij ook thuis hoort: bij de mens en niet bij bijvoorbeeld het economisch systeem als oorzaak van onrechtvaardige behandeling van mensen.

Zelfontplooiing: dit woord moet nadrukkelijk worden gezien in verband met de eerste drie kenwoorden. Mensen moeten zelf hun weg kunnen kiezen om zichzelf te ontplooiën. Daarbij hebben zij een verantwoordelijkheid tegenover de maatschappij. De zelfontplooiing moet niet alleen leiden tot een beter zelf-functioneren, het bevredigen van de maatschappelijke behoefte. Dit laatste natuurlijk gekoppeld aan het begrip solidariteit en niet aan dwang. Je voelt je lid van die gemeenschap, dus draag je ook aan die gemeenschap. Bij zelfontplooiing moet elke onrechtvaardige belemmering worden weggenomen. Iedereen heeft recht op gelijke kansen. Dit is niet alleen rechtvaardig, het leidt anders ook nog eens tot een enorm maatschappelijk verlies. Al die mensen die zich niet optimaal kunnen ontplooiën zijn een verlies voor zichzelf én voor de maatschappij.

Daarnaast verwachten vrijzinnig democraten ook nog wat van mensen ten aanzien van hun houding, namelijk niet/anti-autoritair, respectvol en tolerant.

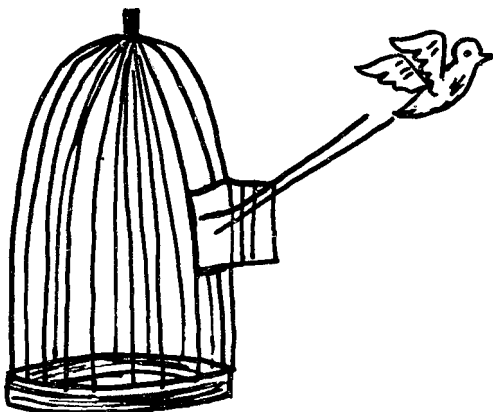
TOEKOMST

Als toekomst waar vrijzinnig democraten naar zouden moeten streven zou ik de volgende drie randvoorwaarden willen noemen:

1. een ecologisch verantwoorde wereld
2. een veilige, mensenrechten respecterende wereld
3. een wereld waarin iedereen zich optimaal kan ontplooiën, zonder enige vorm van onrechtvaardige belemmering.

Om dit te bereiken zullen wij doorbrekend moeten leren denken, niet per definitie de oplossingen zoeken langs de geëigende paden. Niet de huidige structuren als vaststaand te beschouwen. En het denken moet natuurlijk overgaan in handelen: daadwerkelijk effect hebben. Vrijzinnig democratie kenmerkt zich volgens mij door een optimistisch mensbeeld en een optimistisch toekomstbeeld. En dan kom ik tenslotte toch ook zeer dicht in de buurt van de beginselverklaring van de Vrijzinnig Democratische Bond, vastgelegd in 1901, waarin het adagium van de positieve vrijheid als volgt werd geformuleerd: "de overheid diende te bevorderen dat maatschappelijke oorzaken van ongelijkheid in ontwikkelingsvoorwaarden van burgers zouden worden weggenomen; aldus zou vrijheid voor allen mogelijk worden". En hierbij daag ik iedereen uit om hierop te reageren!

Vrijheid

De vrijzinnig-democratische ideologie in het buitenland

door Meine Henk Klijnsma

Een veelheid aan ideologische inspiratiebronnen was kenmerkend voor de VDB. Andere landen met een sterke vrijzinnig-democratische of links-liberale stroming vertoonden wat dit betreft een veel homogener beeld. Het is interessant wat nader in te gaan op de Franse en de Brits/Zweedse links-liberale ideologische tradities, omdat deze twee -op veel punten met elkaar strijdige- tradities beide parallellen met de Nederlandse vrijzinnig-democraten laten zien. Aldus wordt bijgedragen aan een beter begrip van de ideologische verscheidenheid in vrijzinnig-democratische kring.

FRANKRIJK

Het progressieve liberalisme in Frankrijk draagt in meer dan één opzicht de sporen van de Franse revolutie. In de eerste plaats inhoudelijk door een sterke verbondenheid met de waarden van de revolutie. De republikeinse staatsvorm en de scheiding tussen kerk en staat zijn in dat kader belangrijke punten. Daarnaast heeft de Franse vrijzinnig-democratie sterk de invloed ondergaan van de strijd om de erfenis van 1789. Gedurende de gehele 19e eeuw werden de revolutionaire verworvenheden bij voortdurende bedreigd door reactionaire krachten. De Rooms-Katholieke Kerk was hiervan de meest gevaarlijke. Een virulent anti-clericalisme was dan ook de sterkste ideologische drijfveer voor de meeste Franse links-liberalen. Ofschoon het Franse links-liberalisme als politieke stroming direct hetleidbaar is op 1789, is er van een echte links-liberale partij pas sprake sinds 1901. In dat jaar werd de "Parti républicain radical et radical-socialiste" (het laatste deel van de naam is misleidend) opgericht, kortweg de "parti radical". Een gematigd reformistisch programma, een met verve uitgedragen anti-clericalisme, en een sterke identificatie met de derde republiek leverden de radicalen veel steun op in die delen van het provinciale Frankrijk waar revolutionaire en anti-clericale sentimenten de politieke cultuur bepaalden. Met name in Zuid-Frankrijk beheersten de radicalen vele decennia het politieke leven.

Al in het interbellum maar vooral na de tweede wereldoorlog boette het radicalisme sterk aan electorale werkkraft in. Socialisten en communisten appeleerden aan dezelfde anti-clericale en revolutionaire sentimenten, zonder echter de last van de failliete derde republiek te hoeven dragen. Deze malaise leidde ertoe dat in de jaren '50 de toenmalige leider van de van de radicalen, Mendes-France, trachtte te moderniseren. Zonder succes.

Het ontstaan van de vijfde republiek en de daaruit voortvloeiende partij-politieke hergroepering leidde tot heftig verdeeldheid de gedaante van een afzonderlijke partij, de "Mouvement des radicaux de

gauche" (MRG), nauw verbonden met de socialisten. De MRG beschikt nog steeds over een -zij het sterk afgebrokkelde- machtsbasis in Zuid-Frankrijk. De officiële radicale partij is na een mislukt krankzinnig avontuur onder leiding van Jean-Jacques Servan Schreiber bijna onherkenbaar opgegaan in een centrum-rechts conglomeraat en kan daarom niet meer als een vrijzinnig-democratische partij worden beschouwd. Anno 1987 is de eens zo machtige Franse links-liberale stroming gereduceerd tot een kleine, van de socialisten afhankelijke partij: de MRG. Als ideologisch identificatiepunt moet de MRG het nog steeds van de traditionele anti-clericale en revolutionaire sentimenten hebben. Een zekere verwantschap tussen de Franse links-liberale traditie en de (omgekeerde) antithese die de vooroorlogse Nederlandsse vrijzinnig-democratie ideologisch kenmerkte, is aanwezig. De meer positief getinte ethisch-religieuze inspiratie die evenzeer kenmerkend was voor de VDB, ontbrak bij de Franse zusterpartij.

GROOT BRITANNIË EN ZWEDEN

Bij de Britse en Zweedse zusterpartijen is het omgekeerde het geval. Omdat de realisatie van de liberale staatkundige ideeën in Groot-Brittannië en Zweden veel geleidelijker en meer op basis van consensus geschiedde, konden de liberalen in beide landen zich sterk maken voor nieuwe hervormingen. De wordingsgeschiedenis van deze partijen wordt in hoge mate door dat gegeven bepaald.

Een sterke ethische gedrevenheid als het ging om praktisch sociaal beleid en de buitenlandse politiek gaf de (linkse-)liberale partijen in Groot-Brittannië en Zweden hun gezicht. Dit deels religieus geïnspireerde idealisme leidde erte dat de twee partijen hun aanhang vooral recruteerden in kringen van protestantse dissenters (=niet tot de staatskerk behorende protestanten), ontwikkelde arbeiders, en de verlichte burgerij.

Concreet maakten de Britse en Zweedse liberalen zich sterk voor zaken als een krachtige sociale wetgeving, handhaving en verbetering van de rechtsstaat, (eenzijdige) ontwapening, afschaffing van de bevoorrechte positie van de staatskerk, drankbestrijding (vooral Zweden), en decentralisatie (vooral in Groot-Brittannië). In tegenstelling tot hun Franse geestverwanten zijn de Britse en Zweedse vrijzinnig-democraten niet blijven steken in hun oorspronkelijke ideologische inspiratie. Hoewel de op godsdienstige overtuiging gebaseerde ethische vooruitstrevendheid nog steeds belangrijk is, hebben de Britse en Zweedse zusterpartijen ook opengestaan voor nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Problemen als milieuvervuiling, kernenergie, en de crises in de verzorgingsstaat vonden bij hen eerder aandacht dan bij andere partij. Deze ondogmatische opstelling heeft beide partijen veel aanhang opgeleverd onder de nieuwe middenstand. Anders dan de Franse radicalen zijn zij er in geslaagd hun positie te handhaven en zelfs te versterken.

HET PRAGMATISME

De openheid voor nieuwe maatschappelijke problemen van de Britse en Zweedse liberalen laat zien dat vrijzinnig-democratische ideologie en pragmatisme elkaar niet uitsluiten, maar juist heel goed samen gaan. Aan de andere kant blijken pragmatische-idealistische politieke bewegingen die in de afgelopen twee decennia ontstonden in een aantal West-Europese landen (D66 in Nederland, de SPD in Groot-Brittannië) heel goed te passen in de vrijzinnig-democratische ideologische traditie. In landen als Zweden, Denemarken, en Italië zijn dergelijke bewegingen dan ook volledig binnen de kaders van de bestaande vrijzinnig-democratische partijen tot wasdom gekomen. In Groot-Brittannië werkte de SDP nauw samen met de liberalen. En binnen D66 is

zelfs Van Mierlo tot het inzicht gekomen dat D66 een links-liberale partij is, althans het "liberale erfgoed" moet bewaken. Slechts in Frankrijk zijn de pogingen van Mendes-France en Servan-Schreiber mislukt om de versteende ideologie van de radicalen te moderniseren. Het trieste lot van de radicalen toont aan dat zonder een open en pragmatische instelling de vrijzinnig-democratie ten dode is opgeschreven.

WEZENSKENMERKEN VAN DE VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE IDEOLOGIE

Uit de voorgaande, nogal historisch getinte beschouwingen zijn een drietal wezenskenmerken van het vrijzinnig-democratische gedachtengoed af te leiden.

In de eerste plaats dient genoemd te worden de liberale oorsprong. Een oorsprong die ook in het eerste deel van de naam van de stroming is terug te vinden: "vrijzinnig" is een synoniem voor "liberaal". De liberale herkomst verloochent zich niet als geestelijk- of staatkundig-liberale waarden in het geding zijn. De zorg voor de rechten, vrijheden, en structuren die tezamen de rechtsstaat vormen, ligt vrijzinnig-democraten na aan het hart. Datzelfde geldt voor handhaving en versterking van de democratie.

Op het vlak van het economisch liberalisme heeft de vrijzinnig-democratie zich daarentegen verwijderd van zowel de klassiek liberalen als de moderne conservatief-liberalen. Vrijzinnig-democraten hebben een belangrijke rol gespeeld bij de opbouw van de verzorgingsstaat en doen dat vandaag nog steeds bij de verdediging ervan tegen de door conservatief-liberalen voorgestane afbraak ervan.

Een tweede kenmerk is de ondogmatische, open, en pragmatische instelling. Hierdoor kunnen problemen op een onbevengene manier worden tegemoet getreden en is het mogelijk waardevolle ideeën uit nieuwe maatschappelijke stromingen op te pikken.

Tenslotte is er de vrijzinnig-democratische opvatting over individuele ontplooiing, positieve vrijheid, en de verantwoordelijkheid van de overheid daarvoor. Eerder in dit artikel is in dat verband al het kathedersocialisme genoemd. Het kathedersocialisme beïnvloedde niet alleen het denken van de VDB, maar ook dat -soms via omwegen- van anderen links-liberalen partijen. Nog altijd blijken de kathedersocialistische opvattingen een goede en vooral duurzame legitimatie te bieden voor de verzorgingsstaat. Een bewijs hiervoor is dat een gezaghebbend filosoof als John Rawls in zijn boek over verdelende rechtvaardigheid, "A theory of justice", duidelijk aanknoopt bij het kathedersocialisme.

VRIJZINNIG DEMOCRATIE EN RELIGIE

Godsdienstige opvattingen en sentimenten hebben een belangrijke rol gespeeld, ook ideologisch, voor enkele vrijzinnig-democratische partijen. Toch gaat het niet om een zelfstandig ideologisch wezenskenmerk van de vrijzinnig-democratie (het betreft veeleer één van de maatschappelijke stromingen -zij het een invloedrijke- waarvan de ideeën werden opgepakt). Daarvoor was dit verschijnsel van te korte duur. Bovendien was de betekenis ervan vooral gelegen in het fungeren als (ideologische) identificatiepunt voor de achterban. Abstracte ideologische opvattingen werden aldus door hun samenloop met sterk levende gevoelens, herkenbaar.

In het vorige nummer van "Idee 66" is naar aanleiding van het vraagstuk van de instabiele aanhang van D66, aangebond hoe belangrijk een dergelijk identificatiepunt is. Het is daarom gewenst dat er niet alleen wordt nagedacht over vrijzinnig-democratische ideologie, maar ook over identificatiepunten om die ideologische herkenbaar te maken.

Opiniepagina

HERVERDELING NAVO-TAKEN

Prof.dr. P. Volten pleit voor een herverdeling van taken binnen de NAVO. Hij is van mening dat Nederland taken moet ruilen met de V.S. Hij gaat er van uit dat de V.S. zijn troepen gaat terugtrekken uit de BRD en om dit troepenverlies op te vangen zou er een Belgisch-Nederlands legerkorps in de BRD gelegerd moeten worden. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het Rode Leger West-Europa zal binnenvallen in de BRD. Het is sterk de vraag of de USSR ooit zo zal handelen en het valt helemaal te bezien of dat op deze wijze geschied zal.

De takenruil is deze: Nederland schenkt 22 fregatten (daar gaat de marine) en honderd straaljagers (vaarwel luchtmacht) aan de V.S. Hiervoor in de plaats breiden wij onze landmacht sterk uit (specialisatie). Wij legeren dan een deel van deze "super landmacht" samen met België in de BRD. Dit kost ons twee miljard gulden. Het alternatief is dat de BRD meer bewapent, doch zwaar bewapende Duitsers zijn nooit erg vriendelijk geweest.....

Nu is Rotterdam de belangrijkste haven van de wereld en in het bijzonder van de EG. Enig maritiem oorlogstuig aan de monding van deze haven mist zijn effect ook niet. Doch daar weet de heer

De opiniepagina staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnees. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de JD te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. Discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgekap.

Volten wel wat op. De V.S. en G.B. nemen in het kader van deze ruil onze vloottaken over en houden ook onze havens vrij.

Ja, ja, maar wat als de beide landen, die geen van beiden echt belang hebben bij deze vrije haven, nu juist op dat kritieke moment iets beters te doen hebben? Neen! Wij hebben onze vloot nodig! Wij hebben een luchtmacht nodig, meer dan de landmacht! Het gevaar komt niet uit het Oosten, maar uit het westen en het noorden!

De strategische ligging van Nederland verplicht haar tot afweer op de punten waar zij aangevallen zal worden door een niet-Westeuropese mogendheid. Die punten liggen op zee en in de lucht.

Verder is het economisch gezien beter voor Nederland als er voor marine en luchtmacht gebouwd wordt, want deze kopen hun tuig in eigen land. Dit gaat niet op voor onze landmacht. En het gaat bij defensie toch al vaak om nutteloos verspeelde miljarden.... Een kernwapenvrij Nederland zal bovendien haar broodnodige machtsmiddelen bij een sterke (lucht)vloot moeten zoeken.

In deze wereld is helaas geen plaats voor vrede. De mensheid huist er nu eenmaal. Wij kunnen ons in deze wereld slechts met dreigementen staande houden. We zijn dus verplicht er een sterk leger op na te houden.

Maarten van de Kraats, Heemstede.

JD EN MILIEU

Onder de noemer "Hoe denkt de J.D. over milieu?" werd in DEMO 4 een enqueteresultaat gepresenteerd, waar ik toch enige kanttekeningen bij zou willen plaatsen.

Ten eerste was de vraagstelling bij deze enquête te vagen uiterst gegeneraliseerd: vraag 7: Het is aanvaardbaar... als op bepaalde overheidsuitgaven bezuinigd wordt als daardoor de prijzen in het openbaar vervoer dalen". Welke uitgaven bedoelt men?

Ook dicht men de J.D. een mening toe van de 103 uitgedeelde formulieren (zijn dat alle congresgangers, is een congresganger een gemiddelde J.D.-er of omgekeerd?) 68% is binnengekomen (32% is dus weggefallen, wie zijn dat?) Helaas blijkt dan zelfs de stelling dat J.D.-ers liever meer belasting betalen (of de overheid meer laten bezuinigen) dan de DEMO op kringloop-papier ontvangen wetenschappelijk te onderbouwen. Let wel, de schrijver suggereert geen causaal verband!

Met Liberale Groet,
R. Posthumus, Rotterdam.

KRONIEKKRITIEK

Met stijgende verbazing heb ik het verslag van de themadag basisinkomen in de laatste DEMO gelezen. De voorstander en mede-auteur van de resolutie Basisinkomen gaat in zijn weergave volledig voorbij aan de noodzaak niet-aanwezigen objectief te informeren.

De zin, "gelukkig werden ook niet financiële argumenten aangevoerd", is een illustratie voor de wijze waarop over de zeer gerechtvaardigde twijfels en kritiek van MW. Drs. Pott-Buter heen geweld wordt. Iemand, en dat pleit voor de moed van de organisatoren, die het moest opnemen tegen vier voorstanders van invoering van een zekere vorm van basisinkomen. Het bestrijden van de zeer reële

economische bezwaren, door te schermen met de mogelijke sociale voordelen, is oneigenlijk en een duidelijk zwaktebod. dat is hetzelfde probleem, dat een appelplukker heeft, als zijn trap verrot is, wegzuiven met het verhaal dat zijn appels zo lekker zijn.

Verhelderend is ook het voorbeeld van de argumentatie "mijn tegenstander is tegen, dus ik ben voor". Dit getuige de zin waarin de CDA-tegenstand wordt gehekelde. Ik heb gedurende de themadag betere, en minder tendentieuze, argumenten gehoord.

Wat betreft de emancipatiediscussie "vergeet" de schrijver te vermelden, dat vrijwel alle vrouwenorganisaties tegen invoering van het basisinkomen zijn. Zeker geen onbelangrijk detail.

Tenslotte ben ik het wel met de schrijver eens, dat de themadag boeiend was, en zeker meer belangstelling waardig. Bovendien kan men dan zelf kennis nemen van hetgeen gezegd wordt, en niet van hetgeen een verslaggever heeft willen horen.

Johan van den Berg, Rotterdam.

DE ALV: BOEIEND, LEERZAAM EN INFORMATIEF

Op 23 en 24 mei werd er in Arnhem de 9e ALV gehouden. Het was voor mij de eerste keer dat ik aan een ALV deelnam. Nu na mijn eerste congres kan ik het iedereen aanbevelen. Maak eens zo'n congres mee. Het is boeiend, leerzaam en informatief. Je ontmoet mensen uit heel Nederland die ook J.D.-lid zijn. Tijdens het congres heb je ook de gelegenheid om eens van gedachten te wisselen of te discussieren, wat je maar wil.

Tegen een ieder die er dit congres niet is geweest zou ik willen zeggen, kom de volgende keer!!!! Al is het maar eens in je leven!

Milka van der Heide, Regio Friesland/ Fryslan.

DEMO EN DE TOEKOMST

Op de laatste ALV is er veel tijd besteed aan het wijzigen van de redactiestatuten van de DEMO. Terecht, in het huishoudelijk reglement stond niet zoveel. Of eigenlijk juist wel in negatieve zin. Artikel 30 stelde dat (1) het LB zorg voor draagt voor het regelmatig verschijnen van de DEMO (2) het LB delegeert de verantwoording aan de redactie en regelt de redactiestatuten (3) een bepaling over de samenstelling van de redactie, de SP. zit er altijd in. Punt twee is de adder onder het gras. De DEMO wordt hiermee een zaak van het LB. Al dan niet een verlengstuk van het LB, dat hangt van haavr stemming af. Op de ALV 9 werd hierin duidelijkheid gebracht: Nieuwe redactiestatuten in de vorm van een HR.

Twistpunt op de ALV was in hoevere het LB nog iets te vertellen had over de DEMO. Aan de ene kant moet het LB een publikatie mogelijkheid hebben, maar aan de andere kant moeten er mogelijkheden zijn voor een zelfstandig redactie-beleid. De redactie-leden worden middels sollicitatie verworven. Het LB krijgt per jaar een aantal pagina's.

Bovenstaande oplossingen zijn halfslachtig. Ten eerste is de scheiding tussen de ruimte van de redactie en het LB omslachtig. Het mooiste zou zijn als er twee bladen waren. Een orgaan van de redactie en een ander voor het LB. De redactie kan dan haar eigen beleid voeren. Het blad zou verkrijgbaar zijn via een abonnement of alleen voor betalende JD-leden. Het LB-orgaan zou vier keer per jaar verzonden kunnen worden aan alle leden. Het tweede punt betreft de onafhankelijke redactie. Formeel is alleen de de hoofdredacteur verantwoording schuldig aan de leden, de rest van de redactie is dat niet. Het lijkt mij dan ook beter dat ook de leden van de redactie gekozen worden. Dan

pas is de redactie echt onafhankelijk, geestelijk en fysiek.

Voorstel tot wijziging van het HR t.a.v. de DEMO. De leden van de redactie worden gekozen door de ALV. (redactieleden zijn diegene die het redactie beleid bepalen)

Rochus van der Doef, Utrecht.

STILTEMAN

Beste DEMO-redactie,

Mag ik als niet-JD-er, maar wel D66-er kritiek hebben op het commentaar van Drs. JD. Stilteman in de DEMO van mei j.l. Ik heb namelijk bezwaar tegen de conclusie (de kop) van het artikel.

De minister vindt het blokkeren van de centrale in Borsele ontoelaatbaar, omdat het personeel daardoor 28 uur (langer dan een dag en een nacht) opgesloten zit en niet afgelost kan worden. Hij vindt het ook een slechte zaak, dat de politie alle mogelijke taken moeten laten liggen om weer eens een uit de hand gelopen demonstratie in bedwang te gaan houden.

Dat lijken me niet zulke verwerpelijke ideeën voor een minister, liberaal of wat dan ook.

Maar daaruit mag je niet concluderen (wat Drs. JD Stilteman wel doet) dat de minister dus 'kenmerkend' tegen demonstraties is, Tsjernobyl zo snel mogelijk wil doen vergeten (hoe?) om nieuwe kerncentrales te kunnen bouwen en iedereen, die een andere mening heeft de mond wil snoeren.

Dat mag je niet stellen. Je mag iemand aanvallen op wat hij doet of zegt, maar niet op wat hij misschien wel of misschien niet denkt, want dat kun je niet weten.

Met vriendelijke groet,
Jet de Bussy, Amsterdam.

In de Schijnwerper

Linze Schaap

Linze studeert Bestuurskunde en is sinds kort oud-voorzitter regio Groningen.

WAAROM DE JD

Politieke interesse heb ik van huis uit meegekregen. Op de middelbare school is deze belangstelling verbreed en verdiept. In die tijd heb ik ook een afkeer gekregen van dogmatische standpunten en van het verkwanselen van principes tbv. 'pluche'. In D66 zag ik de partij waar zorg bestond over het functioneren van de democratie en over het milieu en waar mensen een beetje normaal met elkaar omgingen. Nadat ik in 1981 lid was geworden kwam ik (in Groningen) in aanraking met (regiowerkgroep van) het Jongeren Activerings Centrum van D66. Lid worden van de JD was een logisch vervolg.

WAT GELEERD?

Ja: zorgen dat meer mensen mogelijkheden hebben politiek actief te zijn; politieke vorming dus. Binnen de JD moeten we ervoor zorgen dat we van allerlei beleidsterreinen iets afweten, dat we de nodige vaardigheden opdoen. En laten we niet al te formeel, maar als mensen met elkaar omgaan. Elkaar accepteren zoals we zijn.

WAT KAN BETER IN DE JD?

We moeten kijken of wat-we-doen en hoe-we-het-doen wel juist is, of het nog wel werkt of het nog wel beantwoord aan de wensen; permanente evaluatie dus. Ook de manier van vergaderen en de vorm van activiteiten moeten bekeken worden; misschien schrikken die bepaalde groepen (potentiële) leden af? Daarnaast moeten we ons denk ik steeds realiseren dat de gepropageerde gelijkwaardigheid iets anders is dan je geaccepteerd weten.

Jan Willem Wits

J.W. Wits is coördinator van de werkgroep Europa.

WAAROM DE JD?

Iets meer dan twee jaar geleden werd ik lid van de JD. In het verleden was ik altijd vrij 'geïsoleerd' geweest wat betreft mijn belangstelling voor de politiek. Op een congres werd ik voor het eerst geconfronteerd met een hele groep jongeren die ook geïnteresseerd waren in politiek en het ook leuk vonden om te discussiëren.

WAT KAN BETER?

Momenteel is in de JD het toverwoord "scholing en vorming". Hoewel ik het belang hiervan erken, denk ik dat we goed in de gaten moeten blijven houden dat we een politieke jongerenorganisatie zijn. We zijn geen vereniging voor gevorderde maatschappijleer maar houden ons ook inhoudelijk met politiek bezig.

WERKGROEP EUROPA

Deze werkgroep draait nu ongeveer een jaar en heeft onlangs haar nota geproduceerd. Deze nota is niet alleen bedoeld voor specialisten, maar is leer- en leeszaam voor iedereen die in de EG geïnteresseerd is.

Als je wat intensiever met Europa bezig houdt, zoals wij in deze werkgroep, dan ontdek je hoe belangrijk de Europese dimensie is. Helaas beseffen nog te weinig mensen dat de toekomst van Europa afhangt van de samenwerking binnen de E.G. Ik voel zelf, naast de zakelijke noodzaak van integratie, ook nog een sterke emotionele band met andere Europese landen. Ik ben dan ook een zgn. 'EUROFIEL'. Daarom wil ik dit stukje net als de stukken voor de werkgroep afsluiten met de leus: "Vive l'Europe!"

KRONIEK

ALV-verslag

door Roel v.d. Poort

Op 23 en 24 mei 1987 waren een kleine honderd jonge vrijzinnig democraten bijeen in Jeugdherberg 'Alteveer in Arnhem. Een boeiend, doch vol programma: LB-verkiezingen, organisatorische moties, Jacques Wallage als gastspreker, en drie resoluties, te weten: Palestijns-Israëlische kwestie, Basisinkomen en Onderwijs. De sfeer op het congres was als vanouds: Serieus en toch gezellig. Vanaf deze plaats zou ik toch aan de VVO willen voorleggen of het in de toekomst niet verstandiger is maar twee resoluties te behandelen in plaats van drie. Mijns inziens zou dat een hele vooruitgang betekenen!

ORGANISATORISCHE MOTIES

'Historisch' noemde regio-Groningen voorzitter Jaap Storteboom deze LB-motie om per 1 januari contributie te gaan heffen. Historisch of niet, de ALV hechtte er zijn goedkeuring aan. Dit betekent dat we volgend jaar allemaal tien gulden moeten gaan betalen om ons lid van de JD te blijven noemen. De LB-argumenten om zodoende meer inkomsten te verwerven en bovendien het lid (in spé) meer bewust te maken voor de JD te laten kiezen, wogen voor de congresgangers zwaar genoeg om voor te stemmen.

Eveneens een motie van financiële aard was afkomstig uit het hoge noorden, Friesland. Woordvoerder Theo Hooghiemstra pleitte ervoor om per congresganger de kosten voor het congres te verhogen. Een soort 'solidariteits-heffing'. Met het extra verworven zou men mensen die erg veel kosten moeten maken een klein beetje kunnen ontzien. Gelukkig voor mensen die ver weg wonen werd deze motie aangenomen. Ik zelf was er ook wel gelukkig mee. (om zeer aardse redenen)

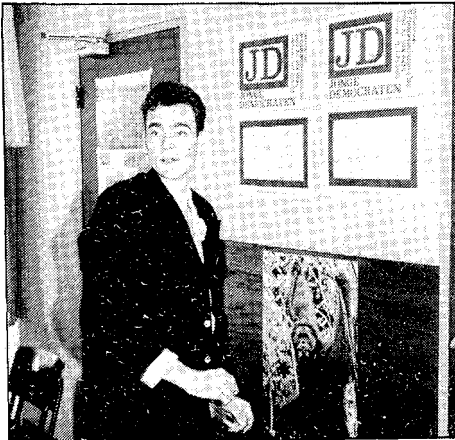
POLITIEK BEDRIJVEN

Alles liep vreselijk uit. Het PVDA-kamerlid Jacques Wallage moest dus eerst spreken. Onderwijs. Discussiepoint werd al gauw; wat de reden was voor de PVDA-kamerfractie om de tandheelkunde-faculteit in Groningen te laten vallen, ten gunste van Nijmegen. (hoewel die minder goed staat aangeschreven) De openlijk verwoorde suggestie van Linze Schaap of de benoeming van Ien Dales, als burgemeester van Nijmegen, iets te maken met de plotselinge steun van de PVDA-kamerfractie voor Nijmegen! Wallage deed dat af als zijnde nonsens. Voegde er strijdbaar aan toe: 'Ik weet niet hoe jullie hier politiek bedrijven....?'

De voorzitter (Steven Pieters) bedankt de gastspreker (Jacques Wallage)

Haast traditioneel op een JD-congres zijn de LB-verkiezingen. Vorige keer vijf, nu weer drie. Vacant waren de posten: Vice-voorzitter Politiek (VVP), secretaris Publiciteit (SP) en secretaris

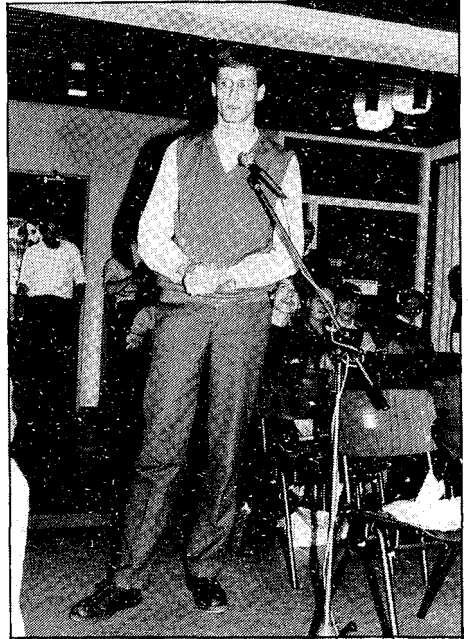
De nieuwe secretaris publiciteit: Erik Eelman

Ledenwerving en -opvang (SLWO). Voor SP. was Eric Eelman de enige kandidaat, dus dat was makkelijk zat. Voor beide andere posten waren twee kandidaten. Strijd dus. VVP-kandidaat Jan Willem Wits voerde zelfs intensief campagne. Hij had zijn eigen folder gemaakt en hield ook een heel professioneel verhaal. Los van zijn inspanningen had zijn tegenkandidaat Radboud van Delft meer succes. Hij heeft de moeilijke taak oud-VVP Marco de Ruiter op waardige wijze op te volgen. De twee kandidaten voor SLWO hadden een andere aanpak. Wen Duffels en Roel van der Poort vonden het onzin te strijden, verbonden bij voorbaat hun krachten en voeren nu samen de SLWO-taak uit. De reglementair

Kandidaten SLWO: Roel v.d. Poort en Wen Duffels

gevoerde stemming bracht Wen in het LB. Wat de kascommissie betreft valt te melden dat Gaston Siegelaar herkozen is en Maurits Pino nieuw verkozen is in deze commissie.

De Nieuwe VVP: Radboud van Delft

DEMO

Op de ALV werd ook het redactiestatuut van de DEMO besproken. Enkele amendementen van de DEMO-redactie werden aangenomen. Niet alles, maar de situatie die nu is ontstaan is zeker werkzaam. Wel erg betreurd door de DEMO-redactie is dat advertentie opbrengsten van de DEMO niet ten goede komen van het budget van de DEMO. Globaal gezien is het een hele vooruitgang omdat de redactie, meer dan in het verleden, zelfstandig en onafhankelijk kan opereren. De perikelen voor de DEMO-perikelen waren uiterst gering. Terecht werd naderhand dan ook opgemerkt dat ook deze kwestie misschien ook niet beter had kunnen worden gestroomlijnd in een congres werkgroepje.

NO HOLDING BACK

De resolutie Basisinkomen verschoof naar de zondag en de resolutie onderwijs verschoof naar het najaarscongres. Na het eten werden 's avonds nog congres werkgroepjes gehouden over de twee overgebleven resoluties. Ook legde Eric Hordijk met diverse anderen de eerste fundamenten voor de inter-regionale introductieweekends.

'Swing it Out'

's Avonds was er natuurlijk feest. De muziekgroep 'no holding back' hield inderdaad niet veel achter. Melodieuze (hard)rock. De stemming kwam er natuurlijk pas goed in toen JD-voorzitter Steven Pieters zelf probeerde een chanson te zingen. Advies van de DEMO-redactie aan Steven: Oefenen!

DES ZONDAGS

Zaterdag-avond laat, zondag morgen slaperig aan het ontbijt. Zwaar op de maag lag in ieder geval wel de resolutie 'Palastijns-Israëlsche

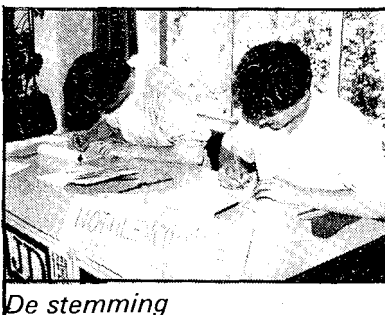

Palestijns-Israëlsche kwestie: De smaakmakers; Ernesto en Albert

De congrescommissies:
'voorbij zijn de dagen van de jonge heren in hun vaders jaszjes'

kwestie'. Een resolutie die een erg gedetailleerd beeld van situatie gaf en ook een heel stappenplan bevatte om uit de problemen geraken. Het congres vond dat erg pretentiefus. Hoe gedetailleerder je alles wilt gaan regelen hoe meer kans op enigheid met honderd genuanceerd denkende vrijzinnig democraten. Het congres nam een motie van Wen Duffels aan waarin

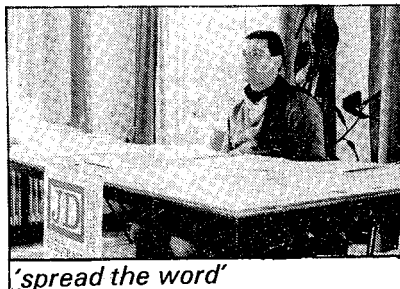

De stemming

hij het LB opdraagt een resolutie te laten opstellen die zich beperkt tot de kernvraagstukken. Voor Albert Hoff en Ernesto Braam, de belangrijkste schrijvers van de resolutie, verliep het dus zeer teleurstellend. Pluspunt was dat de nieuwe VVP. Radboud van Delft, direct een nieuwe werkgroep formeerde die in de 'geest van de ALV-uitspraak' een nieuwe resolutie zal gaan voorbereiden. We zijn benieuwd.

BASISINKOMEN

De JD is voor verdere individualisering van de samenleving. Voor de emancipatie van de vrouw en het meer gelijk verdelen van het beschikbare werk. Constructie om dat alles dichter bij te brengen is misschien wel het Basisinkomen. Bijkomend voordeel is dat met het Basisinkomen de sociale overdrachtskosten beter beheerst kunnen worden. Deze door Marc Roza verdedigde resolutie werd ook de ALV aangenomen. Het basisinkomen maakt de positie van de werknemer sterker. Verder is ook het hele denken over arbeid en arbeidsbeleving in ontwikkeling. we hoeven niet meer persé te werken in het zweet des aanschijns, maar werken (moet) heeft steeds meer het karakter van zelfontplooiing gekregen. Zelfontplooiing kan natuurlijk op andere wijze geschieden. Plaatsen we hierlangs het verlangen van veel werkgevers om arbeidskracht flexibel te kunnen inzetten. Dan kan je hier door invoering van het basisinkomen als overheid heel goed voorwaardenscheppend bezig zijn en zowel flexibiliteit van het bedrijfsleven dienen alsmede de individuele vrijheid van de mensen vergroten.

'spread the word'

Opmerkelijk is het om nu te citeren uit de beginselverklaring van de VDB van januari 1901. Behalve algemeen kiesrecht stond ook het volgende centraal. Ik citeer uit de bekende boeken van Prof. mr. P.J. Oud. De VDB stond voor: 'sociale wetgeving, tot wegneming van maatschappelijke oorzaken, welke tussen de leden van het volk ongelijkheid scheppen en/of versterken

Nu ruim 86 jaar later zal het basisinkomen wel eens een adequaat antwoord kunnen blijken te zijn, voor een al 86 jaar geleden verwoord verlangen.

CONDOOM IN HET ZIEKENFONDS

Ricko Pardoën uit Flevoland, pleitte voor het condoom in het ziekenfonds. Aids is momenteel wereldsvijand no. 1. Sexuele vrijheid, jaren geleden verworven mag nu niet door Aids aan de kant geschoven worden. Het condoom kan hier toe een bijdrage leveren. Het maken van kosten rechtvaardigde Ricko met de opmerking dat het verplegen van zieke mensen met Aids, vele malen duurder is dan enkele condooms.

Geloof en politiek handelen: De invloed van DEMO?

Natuurlijk was er ook de toespraak van de voorzitter, omdat die al elders integraal is opgenomen, besteden we daar hier geen aandacht aan. Het vragenronde aan het LB sloot het congres af.

Rest mij enkel nog de organisatoren (Josintha Sarkol) hartelijke te bedanken voor het vele werk dat zij verzet hebben. Verder zou ik aan een ieder willen vragen, die er nu niet was, Kom ook eens!

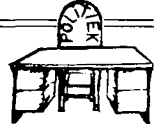

Marco de Ruiter neemt afscheid

Op de ALV van 23/24 mei j.l. is Marco de Ruiter na twee jaar afgetreden als vice-voorzitter politiek en opgevolgd door Radboud van Delft. In die twee jaar is het Politiek Bureau goed van de grond gekomen. Momenteel zijn er zeven werkgroepen actief, te weten: Europa, Milieu, Defensie (SDI en Europese veiligheid), Onderwijs, Ontwikkelingssamenwerking en Staatkundige vernieuwingen. Daarvan zullen Europa, Milieu en Onderwijs naar verwachtingen op het komend congres hun resoluties verdedigen. Alle regio's worden dan ook van harte uitgenodigd over de betreffende onderwerpen uitgebreid te discussiëren, zo mogelijk met werkgroepsleden (neem hierover contact op met de werkgroepscoördinatoren en/of de VVP.) Bovendien wordt er op 24 oktober een een themadag over milieu georganiseerd. Ondertussen zal geprobeerd worden drie nieuwe werkgroepen op te richten, namelijk: Sociaal-economie (over een nog nader te bepalen specifiek onderwerp, bijvoorbeeld, democratisering in de bedrijven), Emancipatie en Jeugdbeleid. Heb je belangstelling voor een of meer van deze werkgroepen of wil je meer informatie neem dan even contact op met de VVP. (Radboud van Delft, Eindhoven, tel:040-523212)

Politiek Bureau

HELPT NEDERLAND NICARAGUA?

door Michiel Keizer

De werkgroep ontwikkelingssamenwerking van de JD had een uitnodiging ontvangen van D66 om een vergadering van hun werkgroep bij te wonen. Uiteindelijk bleek er veel tijd ingeruimd te zijn voor een verslag van Jacob Kohnstamm. Hij meldde zijn bevindingen die hij had opgedaan tijdens zijn bezoek aan Zuid-Amerika, in het kader van de I.P.U. (International Parliaments Union) Dit artikel zal dan ook alleen aandacht besteden aan het eerder genoemde verslag dat gedaan werd. Het aardige aan dit verslag was de vraag in hoeverre een donorland projecten in een ontwikkelingsland kan en mag bepalen. Die vraag kwam diverse keren ter sprake. Aardig om te vermelden is dat er over dit onderwerp ook al de nodige discussie is geweest binnen onze eigen JD-werkgroep.

KOHNSTAMM ALS I.P.U.-KOERIER

Hij vertelde o.a. over een aantal zaken die hem waren opgevallen in Zuid-Amerika. Zo was hij te weten gekomen dat Costa Rica relatief welvarend was. Ook was het hem opgevallen dat er nogal wat kinderen rondliepen met verkleurde haren. Dit bleek een teken van ondervoeding te zijn. Hij zag ze echter niet in de slums van Costa Rico, wat duidt op een redelijke voeding van deze kinderen. In Nicaragua kwam hij ze wel tegen, en niet alleen in de sloppenwijken, maar ook daar buiten. In Nicaragua heeft de delegatie gesprekken gevoerd met een groot aantal groepelingen. Zo heeft men contact gehad met de liberalen, de kerk, met moeders van politieke vluchtelin-

gen, parlementariërs en ook met mensenrechten-organisaties (ook de oppositionele). De delegatie maakte ook een kritische indruk op de Nicaraguanen, wat de Sandinisten de parlementariërs deed vergelijken met de Contra's.

NIET BIJ SCHEEPSBOUW ALEEN

Over de Nederlandse ontwikkelingshulp aan Nicaragua had Kohnstamm een paar opmerkelijke verhalen. De delegatie bracht een bezoek aan een kleine scheepswerf bij een groot binnenmeer in Nicaragua. Deze werf was met Nederlandse hulp opgezet. Men had er inmiddels al (?) vier schepen van staal gebouwd. De schepen die normaal gesproken in Nicaragua gebouwd worden zijn van hout. Het verschil met de andere schepen wordt nog groter indien men weet dat deze geavanceerde boten uitgerust zijn met uiterst moderne motoren.

Zo gezien lijkt dit een geslaagd ontwikkelingsproject. Het probleem is echter dat het voor het voortbestaan van de werf noodzakelijk is dat er per jaar twaalf tot zestien schepen gebouwd dienen te worden. Op het moment dat Kohnstamm daar was, was er nog enig werk te verrichten. Aan het einde van de zomer zou dit niet meer het geval zijn. Nieuwbouw zou niet meer plaats kunnen vinden vanwege een gebrek aan middelen. Werkzaamheden als gevolg van reparaties komen daar al helemaal niet voor, want zoals gezegd zijn de boten daarover het algemeen van hout zijn.

Deze werf was met Nederlands geld opgezet. Ook heeft men hulp onderhouden van een Nederlands geld opgezet. Ook heeft men hulp onderhouden van een Nederlandse werf. De uiteindelijke beslissing om een dergelijke werf daar neer te zetten was genomen door Nicaragua. Zelfs nu het lijkt uit te draaien op een grote mislukking, blijft het land erbij, dat zij dit zelf zo gewild hebben.

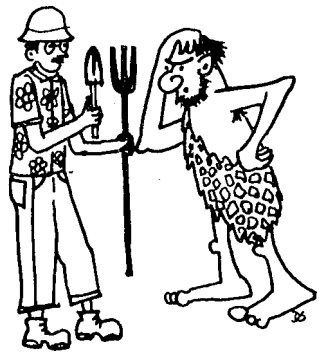
PATERNALISME

Een ander verhaal waar we Kohnstamm mee aankwam is het volgende.

Bij een bezoek aan een aardappelplantage raakte hij zeer de indruk van de zeer geavanceerde apparatuur die men daar gebruikte. Men had de beschikking over een computergestuurde koel- en zeeffinstallatie. Ook dit was daar weer gekomen met steun uit Nederland. Mocht de genoemde installatie het begeven, dan duurt het daar zeer lang voordat het gerepareerd kan worden. Zowel de know-how als de technici bevinden zich immers in het Koninkrijk der Nederlanden!

CONCLUSIE

Op basis van slechts twee voorbeelden uit de praktijk is het vanzelfsprekend niet juist een keiharde conclusie te vormen. Feit is alleen wel dat deze verhalen niet op zich staan. Over de gehele wereld treft men bij ontwikkelingsprojecten grote fouten aan. Fouten die voorkomen hadden kunnen worden indien men een andere houding had aangenomen tegenover een ontwikkelingsland. Al snel zal men vanuit bepaalde kringen beticht worden van een moderne koloniale houding. Terecht dat deze kritiek aandacht krijgt in de media, maar voorbeelden als hierboven zouden op zijn minst reden kunnen zijn een wat meer gematigde houding te overwegen.

ONTWIKKELINGS-
SAMENWERKING

JUNGDEMOCRATEN
JONGE DEMOCRATEN

vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

 DEUTSCHE JUNGOEMOCRATEN
 Liberaler Jugendverband e.V.
 BUNDESVERBAND

UITWISSELING

Dit najaar zal voor de eerste keer een uitwisseling worden georganiseerd tussen de Jonge Democraten en onze zusterorganisatie de Deutsche Jung Demokraten. Deze zal plaatsvinden in de vorm van twee seminars van een week lang. Beide seminars kennen ieder 24 deelnemers (12 van JD, 12 van DJD), die m.b.h. lezingen, excursies, werkgroepen, borrels e.d. over deze onderwerpen zullen discussiëren.

HANNOVER
16-21 OCTOBER

Thema: vrede en veiligheid. Onderwerpen o.a. ontspanningspolitiek, ontwapeningsinitiatieven, verhouding VS-Europa, stedebanden tussen Oost en West, de afbraak van vijandsbeelden, Duits-Duitse relaties en hereniging etc. Dit seminar vindt grotendeels plaats in de herfstvakantie. Voor reis- en verblijfkosten wordt van de deelnemer een bijdrage van f100.- gevraagd.

AMSTERDAM
7-12 DECEMBER

Thema: Drugsbeleid. Onderwerpen o.a. vergelijking van drugsbeleid in Nederland en de BRD, drugs en criminaliteit, voor- en nadelen van vrije verstreking etc. Ook staan enige interessante excursies gepland. Eigen bijdrage: f50.- (verblijfkosten). Voor dit seminar worden mensen gevraagd die zich met de inhoudelijke en/of organisatorische voorbereiding willen bezighouden.

Kortom, deze uitwisseling is een prachtige gelegenheid om je politieke interesse voor 'n prikje internationaal te verbreiden. Laat deze kans dus niet voorbijgaan! Aanmelding: stuur onderstaande bon naar het secretariaat in Den Haag en maak het verschuldigde bedrag over op giro 701386 t.n.v. JD, Den Haag, o.v.v. 'Hannover, 'Amsterdam' of beide. Doe dit z.s.m. en in ieder geval vóór 30 september. Deelnemers krijgen vantevoren een informatiepakket thuisgestuurd. Nadere informatie bij Albert Hoff, tel. 020 - 457109.

BON
JA!

Ik wil deelnemen aan het volgende seminar:

-
- Hannover
-
-
- Amsterdam
-
-
- beide

 Ich bin ein
 Jungdemokrat.

NAAM _____

ADRES _____

POSTCODE & PLAATS _____

TEL. _____

REGIOJOURNAAL

ZUIDELIJK HOLLAND

Aan politiek doen kan erg leuk zijn, en ook in de regio Zuidelijk Holland, waar o.a. Rotterdam onder valt, hebben veel jongeren al ontwaakt. Zo'n 110 van hen zijn lid van de Jonge Democraten. Vergaderingen, elke tweede dinsdag van de borrel, discussieavonden, interessante gastsprekers, etentjes met politieke discussie, het uitgeven van een eigen regioblade. Je kunt niet zeggen dat we stil zitten! Zo staat er voor de komende tijd het volgende op het programma:

- 26 en 27 september organiseren wij i.s.m. de regio's Zeeland en Midden Holland een introductieweek voor nieuwe leden. Daar leer je de structuur van de vereniging kennen. Word je op de hoogte gebracht van alle ins and outs. Last but not least, het is erg gezellig en je leert een hoop mensen kennen uit je regio en daarbuiten.
- 24 oktober organiseert de regio een themadag over het milieu met een forumdiscussie. Grote namen, hoge opkomst, de verwachtingen zijn hooggespannen. Komt allen!
- In november, de datum is nog niet precies bekend, gaan we een kijkje nemen bij het NRC-Handelsblad en daar allerlei lastige vragen stellen. Wie beslist daar wat wel en niet in de opiniëpagina's terecht mag komen? Intrigerend.....

Interesse? Bel voor meer informatie Coert Bruel (tel: 010-4217607) of Johan Hoeijenbos (tel: 01804-30310). Of kom langs op een borrel: M.S. de Scheepjes, Hang 41 te Rotterdam, elke tweede dinsdag van de maand. Graag tot ziens! Coert Bruel.

GRONINGEN

Als je zegt Groningen, dan denk je meteen aan de stad Groningen. Nu zijn de meeste J.D.-leden in Groningen ook wel woonachtig in de stad Groningen maar ook daarbuiten hebben wij de nodige leden. Verder ontplooiën wij ook buiten de stad Groningen activiteiten. Dus waar je ook woont in Groningen. Lid worden heeft dus altijd zin, zoals je ziet.

De regio Groningen is als eerste regio van de J.D. begonnen op drie mei 1984. Een snelle groei van het ledental heeft er voor gezorgd dat het bestuur van aanvankelijk drie personen kon uitgroeien tot een zeven koppig bestuur, waaronder drie vrouwen.

Wat heeft regio Groningen JOU te bieden?

- het regioblade PROFIEL, niet zonder trots kunnen wij melden dat Groningen het beste regioblade van het land heeft. Wordt je lid van de J.D., dan ontvang je dat automatisch 5 maal per jaar in de bus. Zitting nemen in de redactie is natuurlijk nog leuker.
- REGIO-BORREL, iedere tweede donderdag van de maand is er in café 'de Draai' een gezellige maandelijks borrel.
- PEP-GROEPEN, pep staat voor politieke eet en praat groepen. Regelmatig met een groepje J.D.-vrienden samen eten en over politiek praten.
- REGIONALE WERKGROEPEN, wil je gericht bezig zijn met een onderwerp als: Sociaal-economisch jongerenbeleid, onderwijs, milieu en of internationale zaken. Dan kan je in Groningen aan de gang!
- D66, vanwege goede contacten met D66 in Groningen, kunnen regelmatig enkele J.D.-ers meelopen met de gemeenteraad en/of Statenfractie.
- INTRODUCTIE-WEEKEND, op zaterdag en zondag 18 en 19 oktober orga-

niseert de JD-Groningen i.s.m. de regio's Friesland en Twente een boeiend introductie-weekend. Info en/of opgave bij Roel v.d. Poort, tel: 050-348217. DOEN!

- REGIO-VERGADERING, op regiovergaderingen worden bestuurlijke, organisatorische en politieke zaken besproken. Vaak dienen ze ook ter voorbereiding op een congres.
- PPK-GRONINGEN, Provinciaal Politiek Jongeren Contact is een samenwerkingsverband van politieke Jongerenorganisaties (o.a. JS en JOVD).

Heb je interesse, wil je lid worden of eerst nog wat meer informatie, bel dan onze regio-voorzitter: Jaap Storteboom, Kleine Bergstraat 27, 9717 NA Groningen, tel: 050-732035. of Ingrid Lackroy, tel: 050-263921.

Regiobestuur Groningen

UTRECHT/HET GOOI

De maand september staat min of meer in het teken van 'leren kennen' (hopelijk mogen we veel nieuwe leden begroeten). Maandag 7 september is er een normale borrel, niet in King Arthur maar eraan in Stadskaasteel Oudaen. Vervolgens, de 15e is het Prinsjesdag; sinds vorig jaar heeft deze dag zijn politieke betekenis grotendeels verloren. Op deze dag gaan tegenwoordig de Utrechtse en Gooise JD-prinsjes (m/v) op kroegtocht, uiteraard verzameland bij vader King Arthur, Oudegracht, Utrecht (20.00 uur).

Voorts ligt het in de bedoeling eind september een intro-weekend te organiseren, samen met de regio's Groot Amsterdam en Flevoland. Datum nog niet precies bekend. Voor meer info, bel Marcus Ubbink, tel. 030-886281
Wees welkom op onze activiteiten.

GROOT AMSTERDAM

"Amsterdam heeft het", was de slogan van Amsterdam zijn promotiecampagne vorig jaar. En inderdaad geen andere stad in Nederland heeft zoveel verschillende kanten als AMSTERDAM.

Vrijwel elke dag staat de stad in het nieuws, positief dan wel negatief. Het kan niet op. Is het niet vanwege de opening van het Muziektheater dan is het wel vanwege de zoveelste herofne-dode of parkeer-overtreding.

Snier talloos zijn dan ook de problemen die in deze stad spelen en mogelijk nog talrijker zijn de beslissingen die moeten worden genomen om deze problemen te bestrijden. En kan in een stad waar zoveel beslist wordt en toch zoveel gezelligheid is, in de vorm van honderden café's, theaters en bioscopen, een JD ontbreken?.

Natuurlijk niet! Vandaar dat in oktober 1984 ook hier een regio werd opgericht en zowaar een echte stadse-regio. Een bloeiende regio, die niet alleen veel landelijke werkgroep- en bestuursleden aflevert maar ook over een eigen regioblad van nivo en een actieve regionale werkgroep beschikt. Tevens is er een regio bestuur die dat alles coördineert en organiseert. Zo zijn er verder thema-avonden, excursies naar de gemeenteraad en AKV.'s waarop standpunten van de regio worden bepaald.

Kortom: lid worden van de regio Groot Amsterdam is een manier om wat méér te weten te komen over de stad waarin je werkt of studeert. Amsterdam heeft het! De JD laat het je zien.

Secretariaat: Gerk Oberman,
Keizersgracht 323, 1016 EE
Amsterdam. Tel: 020-247768.

MIDDEN HOLLAND

Op het najaarscongres van 1986 kwam bij een aantal mensen het idee om een nieuwe regio op te richten. Na veel werk was op tien december 1986 de regio Midden Holland een feit. Maar daar bleef het niet bij, er is meer gebeurd. Te beginnen met een ledenwervingscampagne die 200 leden opleverde. Er is een eigen blaad, DE PRAGMA gestart, met een uniek redacteurs-systeem. We werken niet met een vaste redactie, maar een ieder die de redactie-vergaderingen bezoekt is automatisch dan ook redacteur. Misschien ook iets voor jou?

Wat de activiteiten betreft: er is een forumdiscussie over provinciaal-milieu en ruimtelijke ordening geweest. Een provinciaal lijsttrekkersdebat in samenwerking met de regio Zuidelijk Holland, de JOVD, de JS en het CDJA. Een thema-avond over de de verhouding D66 en de JD.

Als eerste regio organiseerden wij een introductie-avond voor nieuwe leden met het D66-kamerlid Erwin Nypels als spreker. Recentelijk hebben we een excursie naar de SER gehad.

Daarnaast hebben we ARV's die opgefleurd worden door bekende politici (o.a. Maarten Engwirda). We hebben al drie radio-interviews gegeven. Twee voor regionale radio en 1 voor "de rode draad" van de VARA. We maken een regio-blaadje. en niet te vergeten, we hebben twee maal per maand een borrel. De tweede woensdag van de maand in: 'Het Gerecht' in Leiden en iedere vierde woensdag van de maand in de 'Landsman' in Den Haag. Langs deze weg wil ik een ieder uitnodigen om eens langs te komen en kennis met ons te maken. Inlichtingen: Bel naar Marieke Westgeest, tel. 079 - 410617.

FRIESLAND

Wanneer je lid wordt van de JD.-Friesland/Fryslan, dan staat je een mooie tijd te wachten!

Hoewel de JD-Friesland nog maar anderhalf jaar bestaat als regio, hebben we al diverse activiteiten georganiseerd. En dat is nog niets! Tenminste als je weet wat er allemaal nog te komen staat voor dit politieke jaar in Friesland. Nu pas namelijk hebben we ons echt goed ingewerkt om ons op de toekomst van de JD in Friesland te storten.

Zo gaan we intensief met de andere jongerenorganisaties samenwerken zodat we nog betere activiteiten kunnen organiseren, in een nog hogere frequentie. Op 17 en 18 oktober gaan we samen met de regio's Groningen en Twente een introductie-weekend organiseren voor nieuwe leden. Verder willen we nog meer nadruk leggen op goede informatie over politieke zaken naar de leden toe. Ook proberen we regioborrels van de grond te krijgen. Bij voldoende animo komt er volgend jaar ook een regio-blaadje.

Alle reden dus om lid te worden van de JD-Friesland, de regio waar het van de activiteiten bruist.

Meld je aan als lid, of vraag info aan bij: Theo Hooghiemstra, Groenedal 24, 8521 LL St. Nicolaasga. Tel: 05134: 1684

BRABANT

De regio Noord Brabant heeft een dikke vinger in de Jonge Democraten pap. Wij van Brabant zijn best wel trots op wat er toe nu toe door onze veelzijdige regio is gepresteerd is. Dit hopen we in de toekomst zo te houden, misschien wel samen met jou!

Wil jij kritisch, actief en gezellig met politiek bezig zijn, dan is onze regio misschien precies wat je zoekt.

Kritisch, want want op congressen komen vele amendementen uit net Brabantse.

Actief, want naast allerlei regionale vergaderingen en andere poli-

tiek activiteiten kent de regio Noord Brabant zelfs een regionale werkgroep, namelijk de onderzoekers sociaal-cultureel werk.

Gezellig, want de combinatie van politiek en een gezellige sfeer, de zogenaamde huiskamerdiscussie, bleek een prima manier om politiek te bedrijven op een wat minder formele basis.

Dus tot ziens in Brabant!

Contactadres: Gaston Siegelaar,
Goudplezier 80, 5348 ZG Oss. tel:
04120-34447.

REGIO TWENTE.

Het is de lente van 1986, een lente in Twente zoals Toontje Lager bezong. De lente waarin de JD-regio Twente begon te groeien. Binnen negen maanden, namelijk op 15 november 1986 zag de regio het levenslicht. Nu bijna een jaar oud, blijkt dat de regio zich langzaam, maar vol kracht aan het ontwikkelen is. De eerste edities van het regio-blad 'De Dolfijn' zijn verschenen, werkgroepen over leden met het D66-kamerlid Erwin regionale politiek en sociale gelijkwaardigheid zijn ontstaan. Op middelbare scholen worden in samenwerking met andere PJO's en WJ-CNV deel uit van het Jongeren Platform Overijssel (JOPO). Door het JOPO werden gemeenten benaderd over het JWG-plan om de ideeën van de gemeenten daarover te vernemen en de mening van jongeren te laten doorklinken.

De komende maanden wordt er gewerkt aan het introductieweekend en de start van huiskamerbijeenkomsten in Almelo en Haaksbergen. Ook de gezelligheid ontbreekt niet. Elke tweede vrijdag van de maand is eetcafé 'De Appel' het ontmoetingscentrum voor Twentse JD-ers. Later op de avond wordt dan meestal een bezoek gebracht aan een discotheek.

Dan blijkt weer dat Toontje Lager niet voor niets voor niets zong: met bier en sympathie; Lente in Twente, lente in Twente.

Contactadres: Geraldine Fahner, De Wiedensestraat 39, 7607 GE, Almelo. Tel: 05490-27818.

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jongere Democraten'.

DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; o.v.v. 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (à fl,50 excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

REDACTIE

Anton Ferkov
Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
Henk Pijper
Roel van der Poort
Marc Roza
Larissa Verhoeff

Erik Hordijk (landelijk bestuur)

LAY-OUT MEDEWERKER

Desirée Schaap (tekeningen)

REDACTIEADRESSEN

1- Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

2- Ina Boudier Bakkerlaan 85
3582 XC Utrecht

telefonisch te bereiken:

Elmer Klaasen, tel 030-515338

Plaatsingsregels zijn vastgelegd in een concept-redactie-statuuat. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten.

Agenda

AUGUSTUS

di 8 LB-vergadering te Den Haag
 ma 14 regio's Utrecht en Midden
 Holland standwerk.
 do 10/dil17 intr. Universiteit R'dam
 do 17 regio Twente, standwerk op
 introductiedag TU-Twente
 zo 20 -deadline DEMO 4;6
 -Groningen:standje Kei-markt
 vr 25 Groningen: forum PJO's,
 15u00

SEPTEMBER

ma 8 ARV Zuidelijk Holland (MS
 'De Scheepjes' Rotterdam)
 zo 14 Limburg; huiskamerbijeen-
 komst over Europa
 ma 15 -Zuidelijk Holland;discus-
 sie-avond over spelhervor-
 mingen
 -Utrecht; kroegentocht
 prinsjesdag
 vr 18 verschijningsdatum DEMO 4;6
 za 19 LB-vergadering te Den Haag
 di 22 Groningen; thema-avond
 D66/PPR

OKTOBER

do 1 deadline DEMO 4;7
 za 3 bestuursdag
 za 10/zo 11 introductieweekend Zeeland,
 Zuidelijk Holland, Midden
 Holland
 ma 12 ARV Limburg
 wo 14 ARV Groningen
 vr 16-do 22 seminar DJD/JD te Hannover
 za 24 Themadag Milieu te rotterdam
 vr 30 verschijningsdatum DEMO 4;7

LEDEN LANDELIJK BESTUUR

Steven Pieters (Vz)
 Froukemaheerd 138
 9736 RL Groningen
 050-420906

Radboud van Delft (VVP)
 Paaltjesweg 9
 5651 AJ Eindhoven
 040-523212

Edwin Lantinga (AS)
 Achterharingvliet 133
 3011 TD Rotterdam
 010-4330178

Steven van Schilfgaarde (Pm)
 Benthuiserstraat 2
 3036 CG Rotterdam
 010-4670264

Albert Hoff (IS)
 Uylenstede 4
 1183 AH Amstelveen
 020-457109

Erik Hordijk (Secr S&V)
 Struisenburgdw.str. 82
 3063 BV Rotterdam
 010-4143553

Erik Eelman (SP)
 Gedempte Zuiderdiep 89a
 9711 HD Groningen
 050-122978

Wen Duffels (SLWO)
 Uranusstraat 28
 8521 LX St. Nicolaasga
 05134-1898

972

loborrels

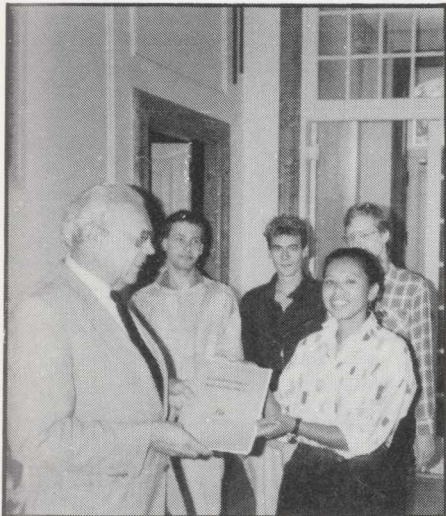
dan: eerste donderdag van de maand, Café Cul de Sacc.
 gen: tweede donderdag van de maand, Café de Draai,
 Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.
 i Holland: -tweede woensdag van de maand, "'t Gerecht", Lok-
 horststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-
 19u00.
 -vierde woensdag van de maand, "'t Hoekpandje",
 Oude Molstraat 13b Den Haag. 20u00.
 Utrecht: eerste maandag van de maand, Stadskasteel
 'Oudaen' (Proeflokaal), Oude Gracht Utrecht. 21u00.
 Zuidelijk Holland: tweede dinsdag van de maand, M.S. de Scheepjes,
 Hang 41 Rotterdam. 20u30.
 Twente: tweede vrijdag, eetcafé "De Appel", Enschedese-
 straat 34, Hengelo. 20u00.

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

port betaald/port payé Utrecht

Hoofdartikel *pagina 3*

Is de controlerende macht machteloos?

Interview *pagina 6*

Saskia van der Loo: 'We zijn democraten'

ALV-BIJLAGE

ALV 10, 14/15 november

JD

PPJK

HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

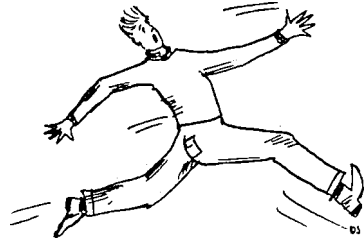
Jg.4; Nr.6

September 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

REDACTIONEEL

door Elmer Klaasen

De zomer is voorbij. Eén van de koudste van deze eeuw. De zon wilde maar niet schijnen, wegluchten naar Griekenland en Italië leidde slechts tot het andere uiterste: wegsmelten. De vakantietijd is echter ten einde, er moet weer gewerkt worden. Colleges zijn begonnen, de eerste repetities, schoolonderzoeken of tentamens worden al weer voorbereid.

Gelukkig is er nu weer een herkenbare, niet te koude, niet te warme, aflevering van de DEMO. Hopelijk is de kost niet al te taai, maar we hebben weer ons best gedaan. Helaas moest de redactie een groot deel van haar ruimte afstaan aan het LB, met name ten behoeve van de steeds terugkerende congresbijlage die nog ooit zo dik is geweest! 16 pagina's congres-informatie dragen aan deze aflevering van de DEMO bij. Maak gebruik van de gegeven informatie! Ga naar een ARV bij jou in de buurt, en neem daar deel aan de congresvoorbereiding, alleen dan kan de JD verantwoord tot beslissingen komen!

INHOUDSOPGAVE

HOOFDARTIKEL: Nieuw leven voor de machtenscheiding	3
INTERVIEW met Saskia van der Loo	6
LB-MEDEDELING: Scholing en vorming	9
Nog is Polen niet verloren	10
LB-MEDEDELING: Zeevalking in debat/ materialenlijst	13
OPINIEPAGINA	14
IN DE SCHIJNWERPER	17
KRONIEK	18
LB-MEDEDELING: Themadag milieu	19
REGIOJOURNAAL	20
REGIOBORRELS/ COLOFON	23
AGENDA/ LB	24

THEMADAG milieu
24 OKTOBER ROTTERDAM

Hoofdartikel

Voor eenieder die in politiek is geïnteresseerd zal Montesquieu geen onbekende zijn. Twee eeuwen geleden maakte hij al naam als staatsrecht denker, zijn trias politica hoort tot de klassieke staatsrechtelijke denkbeelden. Het staatsbestel van de Verenigde Staten is er voor een groot gedeelte op gebaseerd. Ook in Nederland zijn elementen van de trias politica terug te vinden.

Nieuw leven voor de machtscheiding

door Elmer Klaasen

Wat is de trias politica? In de tijd dat Montesquieu leefde (de achttiende eeuw) en zijn klassiek geworden ideeën uiteenzette in De l'Esprit des Lois was het staatsrecht in Frankrijk erg eenvoudig. Alle macht was aan de koning. De koning was de hoogste rechter, wetgever en bestuurder. Ook bepaalde de koning de buitenlandse politiek. Tegen deze achtergrond ontwikkelde hij zijn ideeën die leiden tot de trias politica. Montesquieu onderscheide drie belangrijke overheidsfuncties, te weten rechtspraak, bestuur en wetgeving. Hij brengt deze onder in drie machten, de rechtssprekende, de uitvoerende en de wetgevende: de trias politica. Alle drie deze machten waren in het Frankrijk van Montesquieu ondergebracht bij één persoon, de koning. Dat was in de ogen van Montesquieu geen goede zaak, want dat betekende dat dezelfde persoon wetten mocht maken, uitvoeren en toepassen. Dat in alle drie deze fasen het eigenbelang uiteindelijk de doorslag geeft, en dus de burger is overgeleverd aan willekeur, was voor Montesquieu een vanzelfsprekend gevolg. Uitgangspunt voor de oplossing van Montesquieu was dat je verschillende functies bij verschillende organen moet onderbrengen. Doe je dat niet, dan ontstaan er belangentegenstellingen die slechts kunnen leiden tot willekeur. De verschillende machten

moeten elkaar in evenwicht houden, om zo de burger voor deze willekeur te behoeden.

ANDER ARGUMENT VOOR DE MACHTENSCHIEDING

Naast de door Montesquieu naar voren gebrachte argumenten is er nog een andere belangrijke reden om verschillende functies bij verschillende organen onder te brengen. Bij een belangentegenstelling binnen eenzelfde orgaan worden de strijdige belangen geen van beide behartigd, en is er altijd het risico dat één van beide om onduidelijke redenen voorrang krijgt. Bij het onderbrengen van deze belangen bij eigen organen, vindt de strijd in alle openheid tussen gelijkwaardige partijen plaats. Verder kan, als er geen belangentegenstelling is, alle energie aan het te behartigen belang worden gegeven, zonder dat de aandacht hoeft te worden verdeeld. Kortom, machtenscheiding heeft grote voordelen.

DE MACHTENSCHIEDING IN NEDERLAND

In Nederland is de machtenscheiding maar in beperkte mate doorgevoerd. We kennen wel een onafhankelijke rechter, maar van een scheiding tussen wetgevende en uitvoerende macht is geen sprake. Bovendien is er in de laatste decennia nog een nieuwe overheidsmacht bijgekomen, die wel de vierde macht wordt genoemd: de ambtenarij. De ambtenarij blijkt in de praktijk zeer veel invloed te hebben, zowel waar het de opstelling van wetten betreft, alsook waar het ontwikkelingen in de wetgeving op langere termijn betreft. Het grote voordeel van de ambtenarij is dat deze een langere adem heeft dan de politiek: ambtenaren zitten langer op een ministerie dan ministers. Niet alleen betekent dit dat hun invloed zich over een grotere periode uitstrekt, maar bovendien betekent dit dat een nieuwe minister (die meestal politicus en vaak geen specialist op het betreffende gebied is) eerst nog moet worden ingewerkt, terwijl de ambtelijke top het klappen van de zweep al kent.

DE MACHTENSCHIEDING IN DE MODERNE DEMOCRATIE

Theoretisch zijn er in het huidige staatsbestel een viertal functies te onderscheiden, die in de filosofie van de machtenscheiding bij verschillende organen zouden moeten worden ondergebracht:

- een regelgevende macht
- een beleidsbepalende macht
- een beleidsuitvoerende macht
- een controlerende macht

De regelgevende macht moet de regels opstellen waaraan alle vier de machten zich moeten houden (de grondwet), en de regels opstellen waar de burgers zich aan moeten houden (wetten en andere wetgeving). De beleidsbepalende macht moet binnen de gegeven regels beleid opstellen, dit is de eigenlijke politiek. De beleidsuitvoerende macht moet de door de politiek opgestelde regels dan in feitelijk beleid omzetten, en naar burgers, bedrijven en anderen toe uitvoeren. De controlerende macht moet toetsen of de andere drie machten zich houden aan de hen gegeven bevoegdheden, en of anderen zich houden aan de hen opgelegde regels.

DE PRAKTIJK

In het huidige staatsbestel is in de praktijk weinig van een dergelijke scheiding terug te vinden. Regels worden opgesteld door ambtenarij, (richtlijnen van hogere ambtenaren aan lager voor de uitvoering in concrete gevallen en de feitelijk voorbereiding van wetgeving) regering (algemene maatregelen van bestuur, wetsvoorstellen), tweede kamer (initiatief wetsvoorstellen en vaststelling van de uiteindelijke

wetstekst) en rechter (het hanteren van vaste criteria in die gevallen waarin de wet (nog) niet voorziet, zoals bij de euthanasie). Beleid wordt bepaald door ambtenaren, regering en tweede kamer door middel van een ondoorzichtige wisselwerking. Daarbij staan de oppositie partijen over het algemeen buiten spel, maar hebben vooral de kamerfracties van de regeringspartijen een grote invloed. De beleidsuitvoering ligt vrijwel volledig in handen van de ambtenarij. De controle van de regelgevende macht is zo goed als afwezig. Als het om andere regels dan wetten gaat, dan kan de rechter nog enige controle uitoefenen, maar iedere controle van de wetgever is onmogelijk, behalve één keer per (in principe) vier jaar, als de kiezer een nieuwe tweede kamer mag kiezen. Feitelijk vindt die controle dan niet plaats omdat de verschillende partijen campagne voeren op grond van het regering beleid dat zij willen gaan voeren, waarvoor ze wetgeving als instrument gebruiken. Controle van de beleidsbepalende macht is er in de praktijk ook niet. De rechter zou deze controle niet mogen verrichten, omdat deze dan 'op de stoel van de politiek' zou gaan zitten, de tweede kamer laat deze controle na. Belangrijkste reden daarvoor is dat het politici (kamerleden) meestal slecht uitkomt om partijgenoten (ministers) ter verantwoording te roepen. De controle van de beleidsuitvoerders verloopt ook moeizaam, via een uiterst ondoorzichtig stelsel van administratieve rechtspraak.

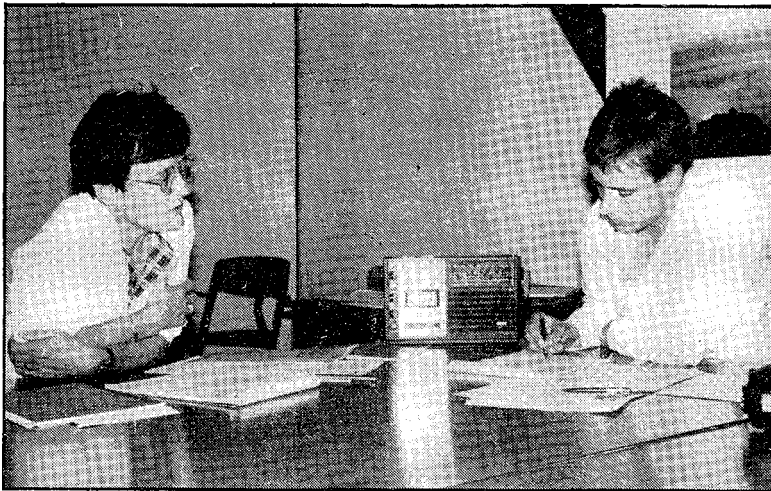
IS EEN SCHEIDING VAN MACHTEN NODIG?

Is het hiervoor beschreven ontbreken van een machtenscheiding een probleem? Een belangrijk probleem is natuurlijk de geringe mate van controle op de verschillende machten. Ongecontroleerde macht draagt immers de kiemen van dictatuur en willekeur. In theorie zou het parlement de regering moeten controleren, maar behalve de hierboven al beschreven onwil is het in veel gevallen ook onmogelijk voor kamerleden om de feitelijke macht te controleren. De controle van de beleidsbepalende, en deels ook van de beleidsuitvoerende, ambtenarij loopt via de minister. Deze is politiek verantwoordelijk. Niet alleen ontbreekt het deze vaak aan kennis en macht om zijn wil op te leggen aan de onder hem vallende ambtenaren, bovendien zijn er overheidsorganen die niet onder de verantwoordelijkheid van enige minister vallen (de zogenaamde zelfstandige bestuursorganen). Ook worden veel maatregelen die in feite uitvoering van beleid zijn, in de vorm van een formele wet gegoten (dwz door eerste en tweede kamer behandeld), waardoor controle via de administratieve rechter onmogelijk wordt.

DE CONTROLERENDE MACHT: MACHTELOOS?

Het belangrijkste gebrek dat uit het oogpunt van de machtenscheiding aan het huidige staatsbestel kleeft is echter de vergaande vermenging tussen wetgeving, beleidsbepaling en controle. De wetgever mag zichzelf controleren, en niemand anders heeft die bevoegdheid, en de 'uitvoerende macht' mag in de praktijk ook zichzelf controleren, omdat regering en parlement via regeringpartijen twee handen op één buik zijn geworden. De boven beschreven vier machten zijn niet altijd even eenvoudig te scheiden. Eén functie is echter onmogelijk met de drie andere te combineren: dat is de controle. Hoe een staatsbestel ook wordt ingericht, organen met controlerende bevoegdheid moeten zich volledig aan deze controle kunnen weiden. Worden zij tot mede-beleidsbepalers, dan gaat dat ten koste van de controle. Zeker als de regelgever in de praktijk zijn eigen regels moet toepassen, dan is het nodig dat er ander is die controleert of de zelfopgelegde regels worden nageleefd!

Interview

Saskia van der Loo:

'Wij zijn democraten, strijdend voor een betere, leefbaardere wereld'

door Roel v.d. Poort

D66, begonnen als een soort volwassen jongeren partij, sprak indertijd veel jeugdigen aan. Zij die in 1966 door het heilig vuur gegrepen werden bleven de partij veelal trouw. Hoewel de ideeën jong en vitaal bleven werden de jongeren van gisteren langzaam grijs en of kaal. Het kader verouderde en om eerlijk te zijn D66 werd door jongeren van nu niet bepaald 'jeugd vriendelijk' gevonden. Toen op het D66-congres in november in 1986 een nieuwe partijvoorzitter werd verkozen was één van de speerpunten van de gekozen kandidate Saskia van der Loo om te proberen D66 meer aantrekkelijk en toegankelijk te maken voor meer jeugdige Democraten. Maanden verstreken en de spanning steeg echter geen enkel bericht bereikte ons meer van de D66-top over dit onderwerp. Was het slechts een luchtballontje, een verkiezingsstunt of ging het hier om een moeilijke bevalling. De DEMO-redactie ging op onderzoek uit. Gewapend met attributen om desnoeds een keizersnee te kunnen uitvoeren. Uw DEMO-redacteur Roel van der Poort en regio Utrecht voorzitter Jan Paul Kalf, die ook voor de foto's tekende, mochten als eersten in de kraamkamer kijken. Nu weer thuis en de laatste muisjes tussen de tanden halend kijken we terug op een aardig gesprek met een lieve moeder, die haar JD-kindje wel een beetje wil bemoeiden maar zeker ook niet wil verstikken in haar liefde. Lees het en gij zult weten.

PARIJVOORZITTER

Waarom ik partijvoorzitter wilde worden? Welnu ik ben jarenlang actief geweest voor het PEAC (D66 emancipatiecentrum) en aldaar heb ik verkondigd dat er meer vrouwen in het Hoofd Bestuur en de diverse fracties zouden moeten komen. Toen het partijvoorzitterschap vacant kwam is die bal gaan rollen en ben ik uiteindelijk door het congres gekozen tot voorzitter.

JD-ERS BIJ DE KRAAG VATTEN

Ja dat is waar. Indertijd heb ik gemompeld dat ik JD-ers bij de kraag zou vatten. Dat gaat dan nu binnenkort gebeuren. Er worden een aantal projecten gestart. Allereerst een grote ledenwerfcampagne. Ik denk dat we dat goed samen kunnen doen met de JD. D66 heeft o.a. als doelstelling veel mensen bij de politiek betrekken en dan met name de jongeren. Op dit punt met de JD samenwerken is een natuurlijke zaak. Om te beginnen zou ik ook graag zien dat er meer jongeren in de gemeenteraadsfracties zouden kunnen komen. Dus allereerst via ledenwerfacties, tezamen met de JD, daarna een stuk bewustwording tewerk proberen te stellen. Mensen duidelijk te maken dat: Als je niet meedenkt en meebeslist dan beslissen anderen over jou. Na die bewustwording moet er natuurlijk wel een stuk kadertraining komen. Je kan niet zeggen: Ik vind politiek leuk en boeiend en ik ga er (in vertegenwoordigende zin) mee aan de gang. 'Politiek bedrijven' is in zekere zin ook een vak en kan je dus leren. Die samenwerking tussen D66 en de JD gaat natuurlijk verder dan folders venten. Samen beleid maken en kadertrainingen opzetten. Verder starten we binnen D66 met twee commissies die zich zullen buigen over de vraag hoe wij onze toekomst zien. Hoe zien wij de toekomst in het jaar 2.000? Ook wil ik enkele JD-ers uitnodigen tot die groep om samen met ons na te denken. De JD zou rond die personen een soort 'klankboordgroepje' kunnen formeren. Zelf dus ook bezig gaan met deze materie.

WITTE VLEKKEN PLAN

D66 scoort electoraal gezien in bepaalde gebieden heel sterk en in andere gebieden veel minder. Denk bijvoorbeeld aan Oost-Groningen. Hoe kun je je electorale positie verstevigen? Nu al sterke kernen verder versterken of je richten op de 'zwakke plekken'? Saskia van der Loo hierover: Ik denk dat we ons allereerst op de zwakke plekken moeten richten. Erg belangrijk is het om D66 overal in de raad te krijgen. Is er eenmaal een raadslid dan ontstaat er voor D66 vaak veel positieve bedrijvigheid. Er wordt over je gepraat, je wordt gehoord. Je haalt de media. Plaatsen met weinig D66 activiteiten proberen we dus te stimuleren en te activeren. Succesvolle ervaringen van andere afdelingsbesturen proberen we door te spelen, moeilijk blijft het echter altijd. Regio's als Friesland en Limburg bijvoorbeeld hebben altijd te kampen met afstands-problemen.

DORSPOLITIEK/ DE VIJFDE EERSTE KAMERZETEL

Kritiek heb ik gekregen op mijn opmerking in de Democraat dat ik de kleine provinciale partijtjes maar 'dorp politiek beoefenaars' vond en geen serieuze partner voor D66 om mogelijk (toen) een vijfde Eerste Kamer zetel te kunnen gaan bezetten. Ik heb zeker niet de indruk willen wekken dat wij lokale politiek niet serieus nemen. Juist wel. Alleen zij konden het verschil tussen 'gemeentelijke en landelijke' politiek niet goed inschatten. Problemen worden veel ingewikkelder. Dat vereist gewoon een heel andere instelling en aanpak. Gelukkig konden we met de PPR wel goede afspraken maken en zit nu Peter Hoefnagels als vijfde D66-er in de Senaat.

D66 ALS VRIJZINNIG DEMOCRATISCHE PARTIJ?

Waarom D66 zich niet nader definieert? Dat vraag ik me ook wel eens af. Vele discussies hebben we al gevoerd. Vrijzinnig Democratisch, links liberaal! Wat blijkt nu, bij iedere term is er wel een groep die vindt dat die term niet de gehele lading dekt. Ik denk en dat meen ik heel serieus dat we onze politiek energie beter kunnen steken in het de mensen helder maken waar D66 voor staat. Een nadere aanduiding kan ook potentiële D66-ers afschrikken. Bovendien zijn we het over één aanduiding allemaal eens. We zijn Democraten. Strijdend voor een betere en meer leefbare wereld.

DE OPVOLGING VAN HANS VAN MIERLO

Kijk, ikzelf heb de opvatting dat je pas echt weg kunt gaan als je een goede opvolger hebt. Toen ik in Apeldoorn nog fractievoorzitter was ben ik ook pas heel nadrukkelijk weggegaan toen ik een bekwaame opvolgster had. Je moet je zaakjes verzorgd achterlaten. Als 'Hans' te kennen geeft er mee te willen stoppen dan zullen we intensief gaan zoeken naar een goede opvolger(ster). We moeten oppassen niet dezelfde fouten te maken als de PVDA bij de opvolging van Den Uyl. Het komt echter pas ter sprake als Hans zegt: Voor mij heeft het lang genoeg geduurd. Iets van die strekking heb ik niet gehoord, dus nu is het niet aan de orde.

ZAKEN DIE STEKEN

Iets wat mij bijzonder steekt is het feit dat minister Deetman de collegegelden opnieuw wil gaan verhogen. Het kabinet spreekt van het vitale belang van een goed opgeleide jeugd en beroepsbevolking. Dit soort dingen bewijst wel hoe serieus ze dat menen. Dit soort maatregelen brengen ons verder van huis. De werkloosheid is voor een niet gering deel een 'scholingsachterstand werkloosheid'. Scholing in de ruimste zin zou dan ook veel duidelijker dan nu het geval is een instrument moeten zijn om de (jeugd) werkloosheid te bestrijden. Verder moeten erook meer initiatieven ontwikkeld worden voor meer daadwerkelijke bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Belangrijk in deze is dat projecten niet alleen opgezet worden maar ook moeten worden uitgevoerd. De overheid heeft hier een belangrijke taak en dan met name toezicht houden op naleving. Om jeugdwerkloosheidsprojecten meer kans te geven is het in mijn visie zeker een plus als zij kleinschalig zijn. Zoiets als PION loopt heel goed. En zolang we met z'n allen blijven vinden dat arbeid adelt dan moeten we deze tenminste eerlijk verdelen. Hoewel we wat mij betreft die mening over 'arbeid adelt' wel mogen herzien hoor.

CRIMINALITEIT

Criminaliteit is slechte zaak en zal ook bestreden moeten worden. Echter elke keer als minister van Justitie Korhals-Altes in drie-delig op de televisie verkondigt dat het zo niet langer kan met de criminaliteit en het vandalisme, vind ik dat hypocriet. Mensen opsluiten is alleen symptoombestrijding. Het kabinet ontkent dat natuurlijk, echter de ziekte heeft zij zelf mede veroorzaakt. Denk aan afbreking van zowat het gehele sociaal-culturele werk, verschraling van onderwijsmogelijkheden en nauwelijks enige aanpak van het probleem van de (jeugd) werkloosheid. Eerst slaan ze het perspectief weg uit het leven van velen. Dit kan natuurlijk resulteren in baldadig gedrag. Bij de oplossing van dit probleem begint Korhals Altes aan de verkeerde kant, en probeert daarmee een publiek succesje te maken. Opsluiten is geen oplossing, je moet zo'n probleem bij de oorzaak aanpakken: zorgen dat mensen weer perspectief hebben.

De DEMO-redactie dankt Linze Schaap, voor hulp en adviezen.

SASKIA VAN DER LOO, LEVENSLLOOP

Saskia komt niet uit een politiek nest. Ze heeft het Gymnasium doorlopen, een studie Chemie voltooid. Na haar studie werkte ze op het Kankerinstituut in Amsterdam. Haar echtgenoot werkte in Apeldoorn en zij is daar toen ook naar toe verhuisd. Is aldaar in een ziekenhuis gaan werken en ze heeft enige jaren voor de klas gestaan. Ook is

ze moeder van drie kinderen. In 1976 kwam ze in contact met D66 en sinds 1977 vertegenwoordigde ze D66 vijf jaar in de raad van Apeldoorn. Hierna werkte ze op het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Haar taak was onder andere onderhandelingen voeren met de vakbonden over arbeidsvoorwaardenbeleid. Bij D66 was ze actief als voorzitter van het D66 emancipatiecentrum (PEAC) en verzorgde ze kadertrainingen voor het PSVI.

Scholing en vorming

Introductieweekenden

In de maanden oktober en november worden er verspreid over het hele land introductieweekenden georganiseerd. Deze zijn zo opgezet dat een aantrekkelijk programma er garant voor staat dat je na afloop en meer over de JD weet en dat je een te gek weekend hebt gehad. Ontdek zelf ook wat de JD zo aantrekkelijk maakt: politiek en gezelligheid hand in hand. Kortom een weekend dat nieuwe, maar ook leden die al wat langer lid zijn, niet mogen missen. Meer informatie over het programma en de data van de introductieweekenden kun je krijgen bij de volgende personen: Roel van der Poort (Groningen/Friesland/Drenthe; 19 en 20 oktober op kampeerboerderij van Veen te Wezuperberg/ Drenthe), tel 050-348217

Paul Leenards (Limburg/Brabant/Gelderland), tel 04495-3850

Han Weber (Zuid Holland en Zeeland; 10 en 11 oktober in 'Don Bosco' te Rijswijk), tel 071-134351

Jan Paul Kalff (Noord-Holland, Utrecht en Flevoland; 26 en 27 september in jeugdherberg 'Vondelpark' te Amsterdam), tel 030-314163

Erik Hordijk (secretaris Scholing en Vorming), tel 010-4143553

spreekvaardigheidstrainingen

Op 7 november a.s. organiseert de secretaris Scholing en Vorming een spreekvaardigheidstraining. De inschrijving staat open voor alle leden van de JD. Uit het verleden weten we dat de belangstelling hiervoor zeer groot is en dat er maar een beperkt aantal deelnemers aan de training kan deelnemen. De training zal gehouden worden in zaal Trianon te Utrecht en de kosten zijn f5,- per persoon. Aanmelding onder het motto 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt' bij Erik Hordijk, telefoon 010-4143553.

Van 21 tot 26 april jongstleden bezocht een delegatie van Nederlandse jongerenorganisaties de Volksrepubliek Polen. Het doel was contact te leggen met Poolse jongerenorganisaties en een beeld te krijgen van de situatie in Polen en de ontwikkelingen sinds de 'normalisatie' na het uitroepen van de staat van beleg op 13 december 1981. Bezocht werden Warschau en Kraków.

Nog is Polen niet verloren

door Albert Hoff

'Nog is Polen niet verloren' heet het Poolse volkslied. Een passende tekst voor een land waar het zoals eigenlijk altijd slecht gaat, doch dat niet geheel hopeloos is. de Poolse geschiedenis is één grote lijdensweg, vooral beheerst door machtige buurlanden. In 1772-1795 deelden Pruisen, Rusland en Oostenrijk het land in zijn geheel op. Pas in 1881, na 123 jaar onderdrukking, ontstond weer een poolse staat, die echter al snel onttaarde in een fascistofde dictatuur. Na de overrompeling in 1939 door Duitsland en de Sovjet Unie kwamen in de oorlog 6 miljoen Polen om en werd het land verwoest. Na de 'bevrijding' in 1944-'45 kwam Polen in de invloedsfeer van de in het algemeen gehate Russen, na eerst een stuk naar het westen te zijn verschoven. Sindsdien is het vaak onrustige geweest, maar na het met geweld afbreken van de periode-Solidariteit en de normalisatie kon Jaruzelski op zijn partijcongres trots wijzen op een 'stabiele' situatie.

TRIESTE SITUATIE

Ook nu is de situatie echter triest. bijna iedereen is ontevreden, het vertrouwen in het socialisme is nog minimaler dan anders en vooral jongeren zien in grote meerderheid geen hoop meer in de toekomst en keren zich van de maatschappij af. Polen beleeft een ernstige economische crises. In de jaren '70 werd met grote kredieten uit het westen massaal geïnvesteerd en productiemiddelen geïmporteerd, doch de productie en de export bleven ver achter. De oliecrisis van 1979 en de daaropvolgende recessie in de wereld troffen Polen zwaar en het land zit nu met torenhoge schulden aan het westen. Het socialistische bureaucratische planningsysteem zit enige groei ook al in de weg. Een populair thema zijn dan ook economische hervormingen. Nergens in het Oostblok wordt Gorbachov's economische hervormingspolitiek zo gesteund als in Polen.

Dat bleek bijvoorbeeld uit de gesprekken bij de PRON (Patriottische Beweging voor de Nationale Wedergeboorte), een typisch Oosteuropese massa-organisatie, bestaande uit alle soorten maatschappelijke organisaties, verenigd om 'het socialisme te vervolmaken' en vooral actief

als pressiegroep in de Poolse politiek. De PRON-vertegenwoordiger vond dat de economische hervormingen in Polen nog veel te langzaam gingen. 'Er moet veel meer gedecentraliseerd worden, privé-initiatief beloond, rekening worden gehouden met de wensen van de burger (oftewel: meer marktgericht)'. Dezelfde geluiden liet de vertegenwoordiger van de nieuwe vakbonden horen, die zelfs rondsmit pleitte voor privatisering van een groot deel van de dienstensector. Deze uitspraken zijn kenmerkend voor de open sfeer waarin deze discussie in Polen wordt gevoerd, zeker ook in de media.

MILIEUBELEID IN POLEN

Een ander 'hot item' is de milieuproblematiek. We mochten getuigen hoe op Oosteuropese wijze de bevolking hiervoor werd gemobiliseerd. In het TV-nieuws van half acht verschijnt een streng kijkende figuur in militair uniform, die, met de witte Poolse Adelaar en rode vijfpuntigester op de achtergrond, het volk vijf minuten lang toespreekt. Voor een nietsvermoedende kijker lijkt het alsof de staat van beleg weer wordt afgekondigd, maar het valt mee. Deze man is voorzitter van de Poolse padvindersonie, die enkele uren tevoren de Nederlandse delegatie heeft uitgelegd dat hiermee een grote actie wordt ingeluid: de zaterdag erop gaan 2 miljoen padvinders stad en land in, overal vuil weghalen en schoonmaken wat mogelijk is. Dit is een onderdeel van de reeks maatregelen om het milieu in Polen schoner te maken. Nodig is dat wel: Met name in industriegebieden als Kraków en Silezië is de milieusituatie alarmerend en rivieren zoals de Oder zijn sterk vervuild. Dat bijvoorbeeld in Kraków de volkgezondheid sterk lijdt onder de milieuvervuiling is niet verwonderlijk: in de stad hangt voortdurend een walm van kolendamp. Polen heeft geen kerncentrales, wel 2 in de planning, doch de ramp in Chernobyl heeft die plannen vertraagd.

STEUN IN DE BEVOLKING?

Ondanks dergelijke 'mobilisatiecampagnes' faalt de overheid op een belangrijk punt: steun verkrijgen onder de bevolking. Hoewel de PRON-vertegenwoordiger trots meldt dat meer dan 50 % van de bevolking vertrouwen in zijn organisatie heeft. De realiteit is dat de Polen en masse zich van de politiek afkeren. De partij heeft geen enkel gezag. Op de top tien van nationale helden komt geen enkele partijfunctionaris voor. Glansrijk op de eerste plaats staat de huidige paus, gevolgd door Lech Walesa. Erg sterk aanwezig is de apathie tegenover politiek onder jongeren en studenten. De universiteit van Warchau met 20.000 studenten kent slechts 100 partijleden. Ook bij de PRON wordt toegegeven dat officiële jongeren en -studentenorganisaties, met op papier honderdduizend tot miljoenen leden, de jongeren absoluut niet aantespreken. Uit enquêtes blijkt dat 80 to 90 % van de Poolse jongeren de toekomst somber en hopeloos ziet. Hun hoop en blik is vooral op het westen gericht. Verder is ook de Katholieke kerk is ook enorm in populariteit toegenomen.

KRAKOV

De mooiste stad van Polen is Kraków, met een prachtige middeleeuwse binnenstad. Deze stad is

SOLIDARNOŚĆ

gelegen in het zuidoosten. Eind april zijn op het centrale plein diverse voorbereidingen voor de 1 mei viering aan de gang. Verder doen de drukte, de levendige sfeer, de marktkraampjes overall, de talloze aankondigen, van concerten en theatervoorstellingen en de vele kerken verder doen je eerder aan Italië denken dan aan Polen. Polen wordt dan ook vaak de 'Italianen van het Oosten' genoemd. Poolse jongeren houden zich vooral bezig met muziek. Het aantal rockgroepjes en concerten is enorm. Ook Poolse platenzaken liggen vol met Poolse pop. 'Geen synthesizers, 'just a man and his guitar'. Het klinkt heel goed. Op drukbezochte studentenfeesten in Kraków en Warschau is daarnaast ook de nieuwste Westerse muziek te horen.

We praten met Janusz Starczyewski, die voor de kerk activiteiten voor jongeren organiseert. 'De kerken zitten tegenwoordig vol jongeren. Ze zijn gauw ergens enthousiast voor als het maar niet over politiek gaat. Vroeger probeerde ik wel politieke discussie te houden maar dat is zinloos. Het stoot enkel mensen af'. De Katholieke kerk neemt een soort middenpositie in Polen in. Tussen oppositie en staat stelt zij zich onafhankelijk op. Zij onthoudt zich ook doorgaans van politieke bemoeienis.

OPPOSITIE

Echte oppositiegroeperingen zijn er nog wel. De verboden vakbond Solidariteit draait ondergronds nog door en ken nog veel regionale afdelingen en activiteiten. In een flatje, ergens in een donkere buitenwijk van Warchau bezoeken we een voormalige woordvoerder van Solidariteit. We komen pas 's avonds laat en de klop op zijn deur heeft hem laten schrikken. Echter hij staat ons graag in vloeiend Engels te woord. Al snel komen we op de vraag of zijn vakbond niet doodgebloed is. 'De ideeën van Solidariteit leven nog steeds heel sterk onder de bevolking. De mensen zijn echter steeds moeilijker voor acties te porren. Wat heeft het voor zin? denkt iedereen. Polen verzetten zich nu op een andere manier: vluchten in het informele circuit, de illegaliteit. Polen heeft iets samenzwerderigs: iedereen verdient zwart er wel wat bij. Ook is er veel corruptie. Het zwarte circuit is gigantisch, iedereen weet het maar laat het tegelijkertijd ook maar zo'. Solidariteit heeft het moeilijk en heeft eigenlijk hetzelfde probleem als de Partij: de politieke apathie onder de bevolking. Solidariteit wekt nu toch de indruk een relatief kleine groep activisten te zijn. Moreel gesteund door de bevolking in praktijk echter geïsoleerd. Groot maar toch klein. En de politie treedt ondanks verhalen over liberalisatie en hervormingen nog steeds hard op. Diezelfde week worden 22 Solidariteit-activisten als voorzorg voor de 1 mei viering gearresteerd. Hoe het verder moet met solidariteit weet men niet. Ook economisch heeft Solidariteit dilemma's. Men is bijvoorbeeld sterk voor economische hervormingen. Hier komt hun visie overeen met die van de officiële vakbonden. Probleem is echter dat een meer marktgerichte economie ook betekent meer ontslagen. Hoe moet je daar als vakbond tegenover staan?

"WOLNOŚĆ I POKOJ"

"FREEDOM AND PEACE"

"FREIHEIT UND FRIEDEN"

"LIBERTÉ ET PAIX"

"VRIJHEID EN VREDE"

informatie congres

ALV-bijlage

sfeervolle Groningse ARV.

ROUTEBSCHRIJVING

Adres:

NJHC-jeugdherberg 'de Windroos'
Rochussenstraat 107-109
3015 EH Rotterdam
tel 010-4365763

(De jeugdherberg ligt 50 meter
vanaf het Dijkzicht ziekenhuis)

ROUTEBSCHRIJVING

OPENBAAR VERVOER:

De herberg is bereikbaar vanaf
Rotterdam CS met de metro, halte
Dijkzicht; met de tram lijn 4
(richting Schiebroek) halte
Mathenesselaan en met bus 39 halte
Dijkzicht.

EIGEN VERVOER

zie plattegrond.

REISKOSTENVERGOEDING

In uitvoering van een motie die op
de negende ALV is aangenomen heeft
het LB besloten een reiskosten
vergoeding in te stellen met
ingang van ALV 10. De
congresbijlage zal daarom met f5,-
worden verhoogd en daarmee komen
op f20,- voor een heel weekend, en
f10,- voor één dag. De reiskosten
vergoeding is bedoeld voor de
congresgangers met de hoogste
reiskosten. Iedereen die hiervoor
in aanmerking wilkomen moet binnen
twee weken na het congres een
bewijs van gemaakte reiskosten
zenden aan het landelijk
secretariaat. Daarna wordt
uitgerekend vanaf welk bedrag de
reiskosten worden vergoed.

AGENDA

AGENDA ALV 10, 14 EN 15 NOVEMBER
1987 TE ROTTERDAM

ZATERDAG

- 10u30 CWG onderwijs
11u15 CWG milieu
12u00 ontvangst/koffie en inschrijving
12u40 presentatie kandidaten LB en DEMO-hoofdredacteur
-opening stembus
-resoluties onderwijs
14u30 sluiting stembus/pauze
15u00 gastspreker: L.J Brinkhorst
15u45 discussie/vragenrondje
16u00 resolutie milieu
17u00 uitslag verkiezingen/ afscheid vertrekkende LB-ers en DEMO-hoofdredacteur
- 17u15 schorsing en borrel
18u00 JD-diner
19u30 CWG Europa
20u30 CWG milieu
21u30 ??????????????????????????????????????

ZONDAG

- 9u00 ontbijt
10u00 heropening
10u05 jaarrekening 1986
10u10 activiteitenprogramma 1988 en begroting 1988
10u50 wijziging statuten en HR
11u30 resolutie milieu
12u30 lunch
13u30 gastspreker Rob tielman
14u15 discussie/vragenrondje
14u30 resolutie Europa
15u30 vragenrondje LB
15u45 theepauze
16u00 actueel politieke moties
16u45 toespraak nieuwe voorzitter
17u00 sluiting ALV 10

Het congressecretariaat zal vanaf 11u30 tot 10 minuten na de opening van het congres geopend zijn. Mensen die later binnenkomen, kunnen zich pas inschrijven tijdens de theepauze. Ook de materialenstand zal tijdens de plenaire zitting gesloten zijn. Het LB verzoekt allen op tijd de congresbon in te sturen en zaterdag 14 november op tijd aanwezig te zijn om een langdurige inschrijving te voorkomen.

SPREKERS

De volgende sprekers zullen het congres met hun aanwezigheid verrijken:

LAURENS JAN BRINKHORST

-oud staatsecretaris buitenlandse zaken

-oud voorzitter van de tweede kamerfractie van D66

-oud ambassadeur van de EEG in Japan

-huidig secretaris-generaal milieu, consumentenbescherming en nucleaire veiligheid van de EEG te Brussel.

Hij zal spreken over Europa en het milieu.

ROB TIELMAN

-oud voorzitter van het humanistisch verbond

-eerste hoogleraar humanistische filosofie te Utrecht

-coördinator homostudies

Hij zal spreken over de grenzen tussen levensbeschouwelijke en politieke waarden en normen.

politiek en gezelligheid?

VACATURES

Wegens het aftreden van Steven Pieters, Josinta Sarkol en Erik Hordijk als LB-ers, en Elmer Klaasen als hoofdredacteur staan de volgende functies op de najaars ALV van 14 en 15 november 1987 te Rotterdam open voor kandidering:

- voorzitter LB
- vice-voorzitter organisatie LB
- secretaris scholing en vorming LB
- hoofdredacteur DEMO

FUNCTIEOMSCHRIJVINGEN:

VOORZITTER

Deze is verantwoordelijk voor:

- de algemene hoofdlijnen van de vereniging
- interne en externe representatie
- trouble shooting

VICE-VOORZITTER ORGANISATIE

Deze is verantwoordelijk voor:

- voor de coördinatie van de organisatie
- planning
- contacten met de regio's
- interne communicatie (ORGI)
- organisatie congressen

SECRETARIS SCHOLING EN VORMING

Deze is verantwoordelijk voor:

- voor de organisatie van landelijke scholings- en vormingsactiviteiten
- stimuleren en ondersteunen van regio's bij scholings- en vormingsactiviteiten
- vertegenwoordiger in M50
- coördinatie scholings en vormings materiaal

HOOFDREDACTEUR DEMO

De hoofdredacteur van de DEMO draagt de feitelijke verantwoordelijkheid voor het product DEMO. Gesteund door zijn redactie is hij de drijvende kracht die ervoor zorgt dat er tijdig voldoende kopij aanwezig is, deze kopij wordt omgezet in een leesbaar blad en vervolgens in de vorm van een tijdschrift de leden bereikt. Daarbij onderhoudt de hoofdredacteur de noodzakelijke contacten met het LB. Kortom hij moet coördinerend optreden bij het zuivere redactiewerk

Alle vier de functies vragen volledige inzet en doorzettingsvermogen. Kandidaten dienen er rekening mee te houden dat er een groot beslag op hun tijd gelegd wordt. Met de kandidaten voor een LB-functie wordt vooraf één keer van gedachten gewisseld door de voorzitter van de vereniging.

Kandidaten moeten tenminste zes maanden voorafgaande aan de sluitingsdatum lid van de JD zijn geweest en geen lid zijn van een Nederlandse nationale politieke partij of een daaraan gelieerde of daardoor erkende politieke jongerenorganisatie, anders dan D66. Informatie over de functies is te verkrijgen bij Steven Pieters voor de functies voorzitter en vice-voorzitter organisatie (tel: 050-420906), Erik Hordijk voor secretaris scholing en vorming (tel: 010-4143553) en Elmer Klaasen voor het hoofdredacteurschap van de DEMO (030-51538).
aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij het landelijk secretariaat en bij Edwin Lantinga (010-4330178).

Kandidaatstellingen moeten uiterlijk vrijdag 23 oktober om 12u00 (schriftelijk) op het landelijk secretariaat aanwezig zijn. Moties en amendementen moeten uiterlijk donderdag 29 oktober om 12u00 op het landelijk secretariaat aanwezig zijn. Actueel politieke moties kunnen tot 48 uur voor de aanvang van de ALV op het landelijk secretariaat worden ingediend. Het LB draagt dan zorg voor vermenigvuldiging. Bij indiening op de ALV dient men zelf voor vermenigvuldiging (minimaal 110 exemplaren) te zorgen. Indienen dient dan te geschieden vóór aanvang van de ALV, bij de VVP.
Een actueel politieke motie:
-moet betrekking hebben op de actualiteit
-moet dusdanige actualiteit bezitten dat bij indiening op een volgend congres (als resolutie) de actualiteit verloren is gegaan
-in de overweging moet worden aangegeven dat aan de hierboven genoemde vereisten is voldaan

beleidsplan

BELEIDSPAN 1988: OP WEG NAAR CONTINUITEIT

Voor de vereniging Jonge Democraten was 1986 een turbulent jaar. De discussies laiden hoog op en november 1986 werden drie moties aangenomen, waarin een duidelijke richting werd aangegeven aan de ontwikkeling van de JD.

In maart resulteerde motie 3 in het vaststellen van het beleidsplan 1987. Het beleidsplan ging uitvoerig in op de de uitgangspunten van het te voeren beleid en de concrete activiteiten die daaraan gekoppeld waren. Tevens werd vastgesteld dat het uitdragen van standpunten en het verwezenlijken van JD-ideeën een essentieel onderdeel vormen van het te voeren beleid.

Na klein half jaar kunnen we constateren dat de eerste aanzetten hebben plaatsgevonden, maar dat het realiseren van het beleidsplan meer tijd vergt dan gedacht. Vooral het opstarten van nieuwe activiteiten blijkt op problemen te stuiten.

Themadagen, binnenhofexcursies, congressen en ARV's blijken zonder al te veel problemen te verlopen. Meer moeite vergt het het opzetten van een zorgvuldig besluitvormingsproces, ledenactivering, kaderdagen/week-ends en -trainingen. Aan het vervaardigen van een cursus politieke stromingen, handboek besturen en ander scholingsmateriaal is het LB nog niet toegekomen.

Een groot knelpunt vormt het aantal actieve leden en de deskundigheid van de leden. De grootste uitdaging is om de continuïteit van de vereniging te waarborgen. Hiervoor moeten de aanzetten die tot op heden zijn aangegeven verder worden uitgewerkt, zodat nieuwe mensen zich actief met de vereniging kunnen gaan bemoeien.

In 1988 wil het Landelijk Bestuur de lijn doortrekken zoals beschreven in het beleidsplan 1987, maar daarbij wel prioriteiten aangegeven:

- Kadertraining
- Ledenactivering
- Politieke besluitvorming
- Herbezinning organisatie
- Politieke meningsuitdraging
- Aanpassen van de huisstijl

KADERTRAINING

Om de decentralisatie verder gestalte te geven is deskundigheid in de regio's nodig. Er zullen in 1988 twee kadertrainingen georganiseerd worden. Daarnaast zal er een kaderdag en een kaderweekend plaatsvinden. Het handboek 'besturen' zal gemaakt worden. Ook de communicatiefunctie van de ORGI moet verbeterd worden. De ORGI zal daartoe in 1988 regelmatig moeten gaan verschijnen. Er zal meer informatie uit de regio's in de ORGI moeten worden opgenomen.

LEDENACTIVERING

Om meer mensen bij het JD-gebeuren te betrekken. Dat wat er georganiseerd wordt moet door meer mensen bezocht worden. Er zal een bredere basis gecreëerd moeten worden om de organisatorische last te verdelen en de continuïteit te garanderen. Hiertoe zal nog in 1987 de 'Nieuw Lid-brochure' gereed komen. In 1988 zullen vier interregionale introductieweekenden plaatsvinden. Juist regio's hebben in deze een belangrijke taak.

Het is van het grootste belang om in 1988 de laatste 'witte plekken' op te vullen met JD-regio's. Tijdens de kaderdagen zal aan dit onderwerp veel aandacht worden besteed.

POLITIEKE BESLUITVORMING

Het doel hiervan is om zoveel mogelijk leden te betrekken bij het be-

sluitvormingsproces. In 1987 is een aanzet gegeven om de besluitvorming te verbeteren. Hiertoe zijn congreswerkgroepjes ingesteld en dienen leden van werkgroepen de resoluties in. Knelpunten zijn dat nog te weinig leden deelnemen aan de politieke besluitvorming, dat er te weinig gediscussieerd wordt over de te behandelen congresonderwerpen en dat behandelde resoluties mankementen vertonen in vooral taalgebruik, opbouw en argumentering.

Om politieke besluitvorming te verbeteren zullen regio's meer gestimuleerd worden om samen met werkgroepsleden de discussie voor te bereiden. De Commissie Politiek Programma zal adviezen gaan uitbrengen mbt formulering en onderbouwing van de resolutie. In 1988 zullen tenminste drie inhoudelijke landelijke voorbereidingen voor regionale themadagen plaatsvinden. Ten minste één van die onderwerpen zal een congres-thema zijn. Deze themadagen kunnen georganiseerd worden door (inter) regio's in samenwerking met werkgroepen met eventuele ondersteuning van het LB.

HERBEZINNING ORGANISATIE

Op dit ogenblik denkt het LB na of de huidige organisatiestructuur, gezien de de ontwikkelingen binnen de vereniging, nog wel de meest juiste is. Nu wordt van de regio's gevraagd zowel samen met andere regio's activiteiten te organiseren. Denk aan: Interregionaal introductieweekend, themadagen, als ook zelf activiteiten te organiseren. (ARV's, politiek cafe's, eet- en praatgroepen). Dit brengt een grote belasting voor de regiobesturen met zich mee.

Het LB vraagt zich af of het niet verstandiger zou zijn om een splitsing aan te gaan brengen in de regio's en afdelingen. Zodat regio's zich kunnen concentreren op het organiseren van introweekends, themadagen en afdelingen zich meer kunnen richten op ledenopvang, politieke café's eet- en praatgroepen etc. De discussie hierover zal op een van de kaderdagen in 1987 gevoerd worden.

POLITIEKE MENINGSUITDRAGING

Aan politieke meningsuitdraging zal meer aandacht worden besteed. Dit zal o.a. geprobeerd worden door meer naar buiten te treden bij actuele politieke zaken. Er zal meer deelgenomen moeten worden aan fora. Publicaties van de JD zullen nadrukkelijker naar buiten moeten worden gebracht.

NIEUWE HUISSTIJL

Het Landelijk Bestuur heeft het voornemen om in 1988 een nieuwe huisstijl in te voeren. Kernwoorden daarbij zijn: jong, dynamisch, fris, enthousiast, kritisch en toch onderbouwd. "Vrijzinnige democratische jongerenorganisatie" zal een zwaarder accent krijgen, evenals de letters JD. De nieuwe huisstijl heeft ook consequenties voor de DEMO. Dit alles met het doel om de presentatie van de JD, met daaraan gekoppeld de beeldvorming, te verbeteren.

Naast bovenstaande prioriteiten wil het Landelijk Bestuur de volgende activiteiten gaan organiseren:

- twee binnenhofexcursies
- een spreekvaardigheidstraining
- een Europadag/weekend
- een buitenlandexcursie, in samenwerking met het internationaal Secretariaat
- een cursus politieke stromingen (met nadruk op vrijzinnig democratie) die de regio's kunnen gebruiken bij het organiseren van schelings- en vormingsdagen.

begroting

BEGROTING JONGE DEMOCRATEN 1988.

Inkomsten

	1988	1987
Bijdrage D66	25.000	25.000
Opbrengsten DEMO	1.500	2.000
Acceptgiroactie	1.000	2.500
Opbr. congressen/cursussen	2.500	1.500
Contributies (800 x f 10,-)	8.000	-
Diverse opbrengsten	1.000	1.000
Subsidie W.V.en C.	93.000	98.000
	-----	-----
Totaal Inkomsten	132.000	130.000

Uitgaven

Afschrijving kantoormachines	2.500	2.750	
	2.500		2.750
<u>Huisvesting</u>			
Rente leningen voor investeringen	750	1.200	
Huur Kantoorruimte	10.000	10.000	
Onderhouds/schoonmaakst.	2.000	2.000	
Verzekeringen	500	500	
Kleine inventarisaanschaf	500	500	
	-----	-----	
Totaal huisvesting	13.750	14.200	

Organisatie

Porto en telefoon	10.000	9.000	
Druk- en stencilwerk	5.000	5.000	
Rente en Bankkosten	800	800	
Accountantskosten	3.000	2.500	
Administratiekosten	8.000	8.000	
Bijdrage D66-personeel	5.000	5.000	
Vergaderingen/commissies	1.000	1.200	
Reis- en verblijfkosten	8.000	5.500	
Overige organisatiekosten	950	1.050	
	-----	-----	
Totaal organisatie	41.750	38.050	

Internationale contacten

	3.000	3.000	
	3.000		3.000

Bijdrage aan Regio's

13 regio's x f 400,- basis	5.200	4.400	
800 leden x f 7,-	5.600	8.750	
750 steunleden x f 5,- (peildatum 1 april 1988)	3.750		
Oprichting nieuwe regio's	450	850	
	-----	-----	
	15.000	14.000	

	1988	1987
<u>Scholing en Vorming</u>		
Introductiebijeenkomsten	2.500	2.500
Kaderbijeenkomsten	2.700	2.000
Themadagen	1.500	1.300
Binnenhofexcursies	200	200
Spreekvaardigheidstraining	600	-
Kadertraining	1.000	-
Europadag	500	-
Buitenlandexcursie	1.000	1.000
Cursusmateriaal	1.000	1.000
	-----	-----
Totaal Scholing en Vorming	11.000	8.000
<u>DEMO</u>		
Druk- en verzendkosten	15.500	19.500
Lay-out	1.250	1.000
Redactiebudget	1.250	1.000
	-----	-----
Totaal DEMO	18.000	21.500
<u>Politiek bureau</u>		
Werkgroepen	4.500	5.000
Documentatie	500	500
Nota's	1.000	1.000
	-----	-----
Totaal Politiek bureau	6.000	6.500
<u>Congressen</u>		
Accommodatie	8.000	8.000
Congresboeken	1.000	1.000
Omlijsting	1.000	1.000
	-----	-----
Totaal Congressen	10.000	10.000
<u>Ledenwerving, opvang en Publiciteit</u>	6.000	7.000
	6.000	7.000
<u>Lustrumfonds</u>	P.M.	
<u>Onvoorzien</u>	5.000	5.000
	5.000	5.000
	-----	-----
Totaal Uitgaven	132.000	130.000

THEMADAG milieu

24 OKTOBER

ROTTERDAM

Resolutie milieuvriendelijk verkeersbeleid

Indieners: Menno Visser e.a.

Openbaar vervoer moet meer aandacht krijgen dan nu het geval is, omdat het uit milieu-oogpunt aantrekkelijker is dan het gebruik van de auto. Een manier om openbaar vervoer te bevorderen is het verbeteren van de dienstverlening. Hierbij kan gedacht worden aan uitbreiding van het net, verkorting van de wachttijden, verbetering van overstapmogelijkheden, comfortabele en schone vervoermiddelen enz.. Verder dienen vraag en aanbod goed op elkaar afgestemd te worden. Dit betekent dat er tijdens de spits meer openbaar vervoer moet zijn dan op minder drukke tijden. Natuurlijk speelt ook de prijs een grote rol. Als de prijs verlaagd wordt zal het gebruik toenemen. Daarvoor moeten waarschijnlijk de belastingen omhoog, of er moet bezuinigd worden op andere overheidsuitgaven. Bij het laatste kan gedacht worden aan geld dat bestemd is voor autoverkeer. Aan het oplossen van knelpunten in autowegen dient geen al te groot belang gehecht te worden, omdat bij het verdwijnen van knelpunten het autoverkeer zal toenemen. Bovendien kunnen daardoor elders nieuwe opstoppingen ontstaan. Verder bestaat de mogelijkheid de parkeerruimte in steden beperkt te houden of duurder te maken, waardoor het aantrekkelijker wordt om met het openbaar vervoer te reizen. Bij stations moet echter wel ruime parkeergelegenheid zijn en de mogelijkheid om een fiets gratis bewaakt en overdekt te stallen.

SNELLE TREIN

Er dient gestreefd te worden naar aansluiting op het traject van de snelle trein (T.G.V.) omdat dat positieve effecten zal hebben voor het openbaar vervoer over de lange afstand. Daarbij dient in Nederland gekozen te worden voor het traject Amsterdam-Schiphol-Den Haag-Rotterdam-Antwerpen. Dit is een goedkope oplossing omdat daarbij voor een deel gebruik gemaakt kan worden van (aangepaste) bestaande trajecten. Bovendien wordt daarbij het "Groene Hart" van de randstad niet aangetast.

MAXIMUMSNELHEID

De maximumsnelheid van 100 km/u op autosnelwegen dient gehandhaafd te blijven, omdat de uitstoot van stikstofoxides verband houdt met de motortemperatuur en daarmee met de snelheid. Boven de 100 km/u neemt de uitstoot zelfs meer dan evenredig toe. Dat de huidige snelheidslimiet massaal overschreden toe. Dat de huidige snelheidslimiet massaal overschreden wordt, is geen reden om hem aan te passen. Blijkbaar moet er meer gecontroleerd worden. Verder wordt de mogelijke tijdswinst overdreven en spelen de verkeersveiligheid en de geluidsoverlast een rol.

Ook op Europees nivo dient naar een maximumsnelheid van 100 km/u gestreefd te worden. De meeste landen hebben een hogere snelheidslimiet met als uitschieters West-Duitsland (geen limiet), Frankrijk (130 km/u) en Italië (140 km/u). Een algemene maximumsnelheid van 120 km/u voor de hele Europees Gemeenschap is slechts aanvaardbaar als dit een netto verminderde uitstoot oplevert.

VARIABLEN BELASTING

Het heffen van wegenbelasting en/of milieuheffingen via autobrandstoffen (variabilisatie) is een geschikt middel om het gebruik van de auto te ontmoedigen. Bovendien betaalt op die manier iemand die meer van de wegen gebruik maakt ook meer voor de bouw en onderhoud daarvan. De problemen voor de pomphouders in de grensstreken wegen niet zo zwaar dat variabilisatie geen doorgang mag krijgen. Eventueel worden ze schadeloos gesteld. De problemen doen zich trouwens niet voor als het idee in Europees verband wordt ingevoerd. Dit toont aan hoe belangrijk internationale samenwerking is op het gebied van het milieu. Ook bestaat de mogelijkheid om tol te heffen bij drukke verkeerspunten. Dit is echter alleen aanvaardbaar als de tolheffing geen (extra) vertraging veroorzaakt.

SCHONE AUTO

Het huidige beleid met betrekking tot de invoering van de katalysator is voldoende. De verlaging voor bijzondere verbruiksbelasting is groter naarmate de auto schoner is. In een realistisch tijdschema is aangegeven wanneer welke (nieuwe) auto's aan welke normen moeten voldoen. Een regelmatige milieukeuring is noodzakelijk om te controleren of de auto's nog schoon genoeg zijn. Belastingmaatregelen zijn nodig om het rijden op LPG aantrekkelijker te maken omdat bij deze brandstof de stikstofdioxideproductie gering is. Dat laatste geldt ook voor diesel, maar daarbij komen o.a. vervuilende roetdeeltjes vrij.

WOON-WERK VERKEER

In het algemeen is het belangrijk dat de afstand tussen de plaats van wonen en werken zo klein mogelijk is. Er moet dus voor gezorgd worden dat mensen dicht bij hun werk kunnen gaan wonen en dat dit financieel aantrekkelijk is. Daarvoor is het nodig dat de belasting, die bij verhuizing betaald moet worden, afgeschaft wordt. Verder moet de werkgever een behoorlijke verhuisvergoeding geven, als men dicht bij het werk gaat wonen. Het is van belang dat satellietsteden als Almere, Zoetermeer en Nieuwegein niet verder groeien en/of eigen werkgelegenheid krijgen om het forensenverkeer te beperken.

Resolutie milieuvriendelijk energiebeleid

ENERGIEBESPARING

Het energiebeleid moet in de eerste plaats gericht zijn op besparing. In het algemeen dient men niet te streven naar economische groei als dat ten koste gaat van het milieu. Als energiebesparing doelmatig genoeg toegepast wordt hoeven er geen energiecentrales gebouwd te worden. Via subsidies en voorlichting kan dit bereikt worden. Bijzondere aandacht verdienen warmtekoppeling, stadsverwarming, isolatie van woonhuizen en gebouwen, warmtepompen en verwarmingsketels met een hoog rendement. De kosten van centrale verwarming van flats mogen niet meer gelijkmatig over de huurders verdeeld worden. Elk appartement moet een verbruiksmeter voor de verwarming krijgen.

Kerncentrales

De bestaande kerncentrales moeten pas gesloten worden als ze economisch onrendabel zijn. De reden hiervoor is dat de milieuproblemen niet op te wegeven tegen de kapitaalvernietiging die bij sluiting zou optreden. Een voorwaarde voor het openhouden is dat voldaan wordt aan de veiligheidsnormen van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (I.A.E.A.), omdat het probleem van het radioactief afval niet afdoende is opgelost zolang er geen nieuwe centrales bijkomen. Behalve de uitgewerkte kernbrandstof levert het afval dat ontstaat bij de ontmanteling een probleem op. Bovendien kan dit de nodige kosten met zich mee brengen. Een ander nadeel van kernenergie is dat de gevolgen van een ongeluk - hoe klein de kans daarop ook is - zeer ernstig kunnen zijn. Radioactief afval dient zodanig opgeslagen te worden dat mens en milieu er geen hinder van ondervinden. Bovendien moet het op elk gewenst moment naar een andere plaats overgebracht kunnen worden. Storting in de zee is dus niet aanvaardbaar. Onderzoek naar kernfusie blijft van groot belang want het kan een vrijwel onuitputtelijke energiebron leveren. Bovendien is de halfwaardetijd (de tijd waarin straling halveert) van de producten kort. Wel moet het evarenspekt in het oog gehouden worden.

LIE, GAS, KOLEN

Energie-opwekking uit olie en aardgas levert op dit moment de minste milieuproblemen op. Nederland moet echter zuinig zijn met aardgas en er moet zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt voor huishoudens. In verband met de toenemende gas- en olievoorraden kan ook steenkool gebruikt worden voor energieopwekking. Voorwaarde is wel dat de uitstoot van schadelijke stoffen beperkt wordt tot een laag niveau. Dit kan bereikt worden met een verbeterde verbranding en/of afgasreiniging. Het gebruik van kalk voor ontzwaveling is echter geen ideale methode. Hierbij ontstaat gips waarvoor er geen afzet voor is. Een meer milieuvriendelijke methode is vlamgasopwekking want daarbij wordt weinig of geen vlieggas, zwaveldioxide of gips gevormd. Bij de verbranding van olie, gas en kolen ontstaat kooldioxide (CO₂). Dit kan het broeikas-effect kan dit leiden tot overstromingen in de hele wereld. Op de lange termijn moet daarom het gebruik van fossiele brandstoffen teruggedrongen worden.

ALTERNATIEVE ENERGIE

Om de problemen die kernenergie en fossiele brandstoffen met zich mee brengen verdient onderzoek naar zonne-, getijd-, stromings- en windenergie, geothermische energie (aardwarmte), biovergassing en andere alternatieve energiebronnen de aandacht. Om kleinschalige projecten aantrekkelijker te maken dienen particuliere opwekkers, die energie aan het openbare net leveren, daarvoor een prijs te krijgen die in de buurt ligt van de prijs die de energiebedrijven aan hun klanten vragen.

Om een zuinig gebruik te bevorderen en om alternatieve energieopwekking verder rendabel te maken zou de prijs van aardgas, benzine, (diesel)olie, L.P.G., elektriciteit enz. kunstmatig een min of meer kostant hoog niveau moeten krijgen. Hierover dienen ook internationale afspraken gemaakt te worden.

Een ander aantal alternatieve energieopwekkingsmethoden is dat ze een constante productie leveren. Daarom is een soort buffer nodig dat vraag en aanbod op elkaar kan afstemmen. Zo'n systeem kan geleverd worden met een Ondergrondse Pomp Akkumulatie Centrale (O.P.A.C.). Dit is een onderaards buizensysteem waarbij water van een laag naar een hoog niveau gepompt kan worden. Een vergelijkbaar idee is het plan voor de opwekking van energie dat het Markermeer wil gebruiken als opslagbuffer voor windenergie. De milieugevolgen en de financiële haalbaarheid moeten worden bepaald of dit soort plannen ten uitvoer worden gebracht.

Resolutie Europa

Indiener: Jan-Willem Wits e.a.

Dertig jaar geleden werden de Verdragen van Rome getekend. Sindsdien is er veel veranderd. Echter, de Europese integratie heeft niet alleen positieve ontwikkelingen met zich mee gebracht; de problemen waar de Europese Gemeenschap mee te kampen heeft, zijn schier onuitputtelijk. Deze problemen vragen om een (politieke) oplossing. Uiteindelijk wil de vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie Jonge Democraten een federale staat. Om dit mogelijk te maken, zullen er eerst obstakels moeten worden weggenomen die de ontwikkeling naar zo'n staat in de weg staan.

Teneinde de Europese integratie te bespoedigen, en het democratisch gehalte van de Gemeenschap te verbeteren, stelt de JD het volgende voor:

- 1.1 Alle zittingen van de Raad van Ministers moeten, nadat de besluitvorming heeft plaatsgevonden, openbaar worden.
- 1.2 Een beroep van (één der) lidstaten op een "wezenlijk belang voor de lidstaat" mag geen gevolgen hebben voor het besluitvormingsproces.
- 1.3 In elk lid-staat dient een gelijk kiesstelsel te bestaan voor de verkiezing van de leden van het Europees Parlement.
- 1.4 Het Europees Parlement dient meer (wetgevende) bevoegdheden te krijgen, met name ten aanzien van het buitenlands beleid.
- 1.5 Het beleid met betrekking tot ontwikkelingshulp dient op Europees nivo te worden gevoerd, te weten door Europees Parlement en Commissie. De voor dit doel bestemde fondsen dienen te worden overgebracht van nationaal nivo naar Europees nivo.
- 1.6 Alle organen van de Gemeenschap dienen te worden gecentreerd in één plaats
- 2 Het huidige landbouwbeleid dient te worden vervangen door een betaalbaar beleid. Er moet meer ruimte komen voor de werking van het marktmechanisme.
Bovendien dienen boeren te worden gestimuleerd om hun agrarisch bedrijf op te geven.
Deze maatregelen dienen uitgevoerd te worden tot een aanvaardbaar productieniveau is bereikt.
Het uitgangspunt -prijsstabilisatie- dient te worden gehandhaafd.
- 3 Standaardisatie dient zover mogelijk te worden doorgevoerd als nodig is om een interne markt te realiseren.
- 4 Het staat Europese, democratische landen vrij om toe te treden tot de Europese gemeenschap.
Turkije is noch cultureel noch geografisch te beschouwen als een Europees land, en voldoet ook niet aan het democratisch criterium.
Turkije komt dan ook niet in aanmerking voor het lidmaatschap van de EG.
5. Burgers van de lid-staten dienen met betrekking tot administratief-rechtelijke procedures gelijke rechtsingangen te krijgen in elke lid-staat.
- 6.1 De Gemeenschap dient een Europees televisie-net te organiseren en te financieren. Op dit net zullen programma's met een informatief karakter een belangrijke plaats innemen.
- 6.2 Er dienen geen beperkingen te bestaan voor Europese, commerciële satelliet-omroepen.

Resolutie europeanisering van het onderwijs

INDIENERS: leden van de werkgroep onderwijs

overwegende,

- 1) de aanwezigheid van goede intenties en instrumenten van beleid op het gebied van het onderwijs in Europa, zoals onder anderen: de ruime informatievoorzieningen op alle niveau's over de inhoud en de structuur van onderwijsprogramma's, de congressen resoluties en richtlijnen over het te voeren onderwijsbeleid in Europa;
- 2) de zeer dringende noodzaak van een samenhangend Europees onderwijsbeleid gericht op:
 - a) betere mogelijkheden en perspectieven voor de culturele vorming en de beroepsopleiding van onderdanen uit de lidstaten van de EG en uit derde landen;
 - b) het verzamelen van documentatie en statistiek op onderwijsgebied
 - c) samenwerking op het terrein van Hoger Onderwijs;
 - d) de ontwikkeling van onderwijs in moderne vreemde talen;
 - e) het verwezenlijken van gelijke kansen met het oog op de toegankelijkheid tot alle vormen van onderwijs;
 - f) het opzetten van een systeem van permanente om-, her-, en bijscholing dat in alle lidstaten werkt;
 - g) de behoefte aan een betere Europese coördinatie om door meer uitwisselingen de overschotten en tekorten van studenten onderling op te vangen;
 - h) de behoefte om meer diploma's onderling te erkennen om daardoor overschotten en tekorten in diverse beroepsgroepen te ondervangen;

apreekt als haar mening uit,

- 1) dat de intenties aangaande het te voeren Europees onderwijsbeleid voldoende duidelijk zijn;
- 2) dat het beleidsinstrumentarium daar waar het gaat om de informatievoorzieningen zeer goed werkt;
- 3) dat het besluitvormende gedeelte van dat beleidsinstrumentarium over het algemeen geen dwingend karakter heeft;
- 4) dat de hierdoor ontstane situatie fnuikend werkt voor de totstandkoming van een Europees onderwijsbeleid;

en draagt het LB op om de Nederlandse regering en de Tweede Kamer te verzoeken zich met terugkerende regelmaat tot de Europese commissie en tot het Europees parlement te wenden met het dringend verzoek om meer intenties en bevindingen in voor alle lidstaten als wet geldende "verordeningen" om te (doen) zetten;

Resolutie wetenschappelijk onderwijs

INDIENERS: leden van de werkgroep onderwijs

Het wetenschappelijk onderwijs staat de laatste tijd onder druk en niet in de laatste plaats door de vele bezuinigingen. Dit is allemaal korte termijn werk. De doelstellingen van het wetenschappelijk onderwijs zijn daardoor op de achtergrond geraakt. We kunnen grofweg twee doelen

- 5- onderscheiden, namelijk:
- 1) het afleveren van vakbekwame en hooggeschoolde arbeidskrachten;
 - 2) het zich bezig houden met (nieuwe) ontwikkelingen binnen de wetenschap: industriële vernieuwingen en het oplossen van maatschappelijke problemen.
- 10- Het is van levensbelang voor de Nederlandse samenleving en het bedrijfsleven dat het wetenschappelijk onderwijs op een hoog peil staat. Om goed te kunnen inspelen op de maatschappelijk behoeften is het nodig dat de instellingen van het wetenschappelijk onderwijs flexibel zijn. Deze instellingen zijn de 13 universiteiten, die ons
- 15- land telt, Nijenrode en de Open Universiteit. Dit is wel wat erg veel voor een klein land. Om in de toekomst nog wetenschappelijk onderwijs op een hoog niveau te hebben, is het noodzakelijk dat er een lange termijn planning gaat komen. Daarover zal een flinke discussie op gang moeten komen. Belangrijk is daarbij te kijken naar de relatie
- 20- tussen het wetenschappelijk onderwijs en de overheid. Een sterke bestuurlijke structuur van de universiteiten is daarvoor noodzakelijk. Deze is nu niet aanwezig, doordat de 15 instellingen hun eigen positie bevechten in plaats van samen te werken tegen de machtige overheid.
- 25- Wanneer men tot clustering van instellingen zou kunnen komen, naar het voorbeeld van het D66 voorstel "Studeren op 2010", dan betekent dit een versterking van de bestuurlijke slagvaardigheid. Elke instelling binnen het cluster zou zichzelf moeten profileren naar eigen identiteit om te zorgen voor een positieve concurrentie. Daardoor zal een grotere doelmatigheid, concentratie van voorzieningen en kwaliteitsverhoging van
- 30- het onderwijs en de onderzoeken bereikt worden. Dit zijn belangrijke zaken voor het wetenschappelijk onderwijs en voor de toekomst van ons land en is daarmee van belang voor ons allemaal.

De JD is van mening dat:

- de overheid zich moet beperken tot de volgende taken:
- 35- 1. het voorwaarde-scheppend bezig zijn (stimuleren)
2. kwaliteitsbewaking
- instellingen meer autonomie moeten krijgen om binnen bepaalde grenzen hun eigen beleid en prioriteiten te kunnen bepalen
- bij clusterings van instellingen regionale integratie het meest voor
- 40- de hand ligt. Gedacht moet daarbij worden aan:
1. Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Twente
 2. Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit
 3. Rijksuniversiteit Utrecht, de Landbouwniversiteit Wageningen en Universiteit Nijenrode
- 45- 4. Rijksuniversiteit Leiden, Technische Universiteit Delft en Erasmusuniversiteit Rotterdam
5. Katholieke Universiteit Brabant, Technische Universiteit Eindhoven, Katholieke Universiteit Nijmegen, Rijksuniversiteit Limburg
- 50- 6. De open universiteit
- Ter verkoming van een log bestuursapparaat moeten de faculteiten met meer zelfstandigheid kunnen opereren dan nu het geval is. Het overkoepelende bestuur moet een soort holding-functie krijgen, die verantwoordelijk is voor de planning en de financiën. Dit t.b.v. kostenbesparing en kwaliteitsverhoging.
- 55- De Jonge Democraten en met name de werkgroep onderwijs zullen de ontwikkelingen op de voet volgen en daar waar mogelijk naar mening laten horen.

HR-wijziging

Statuten

art 10 wijzigen in:

- '1. De geldmiddelen van de vereniging bestaan uit:
 - a. jaarlijkse bijdragen;
 - b. vrijwillige bijdragen;
 - c. subsidies;
 - d. erfstellingen, legaten en schenkingen;
 - e. geleende gelden;
 - f. opbrengst van vermogen en alle overige baten.
2. Ieder lid is een jaarlijkse bijdrage verschuldigd aan de vereniging, waarvan jaarlijks de hoogte wordt vastgesteld door de A.L.V.. Bij die vaststelling kan onderscheid worden gemaakt naar leeftijd of andere criteria.
3. Bij huishoudelijk reglement wordt nader bepaald op welke datum uiterlijk aan de financiële verplichtingen moet zijn voldaan.
4. Het Landelijk Bestuur van de vereniging kan, wanneer dit naar zijn oordeel redelijk is, in speciale gevallen besluiten dat het door het lid verschuldigde jaarlijkse bedrag geheel of gedeeltelijk niet zal worden ingevorderd. Een zodanig besluit wordt de betrokkene door de penningmeester schriftelijk medegedeeld, waarna binnen 30 dagen betaling moet plaatsvinden indien een gedeelte van het bedrag wel wordt ingevorderd, bij gebreke waarvan het besluit vervalt.
5. De invordering van gelden met buitengewone middelen, zoals door tussenkomst van een incassobureau of deurwaarder, geschiedt krachtens besluit van het Landelijk Bestuur.'

art. 6 wijzigen in:

1. De vereniging kent reünisten en begunstigers.
2. Reünist is degene wiens lidmaatschap is geëindigd op grond van artikel 9 lid 1 letter b of e der statuten, die minstens drie jaar lid is geweest van de vereniging en die een schriftelijk verzoek bij de algemeen secretaris van de vereniging heeft ingediend om reünist te mogen worden. Beleid ten aanzien van reünisten wordt vastgesteld door de A.L.V.. Op het beëindigen van het reünistenschap is artikel 9 der statuten, voor zover mogelijk, van toepassing.
3. Begunstigers zijn zij die jaarlijks aan de vereniging een geldelijke bijdrage verlenen, waarvan de maximale grootte door de A.L.V. wordt vastgesteld.

Huishoudelijk Reglement

art. 1 wijzigen in:

- '1. Aanmelding voor het lidmaatschap van de Jonge Democraten, hierna te noemen J.D., geschiedt bij het landelijk secretariaat.
2. Het lidmaatschap wordt geacht in te gaan op de datum van aanmelding.
3. Na opzegging van het lid door het Landelijk Bestuur wegens het niet nakomen van van zijn financiële verplichtingen jegens de vereniging, wordt het lidmaatschap geacht wederom in te gaan op de datum waarop aan de financiële verplichting is voldaan.'

art. 3 wijzigen in:

- '1. De jaarlijkse bijdrage wordt gefnd door de penningmeester van het L.B., die ervoor zorg draagt dat de leden tijdig een verzoek tot betaling ontvangen en bij niet-betaling éénmaal aan hun verplichtingen worden herinnerd.
2. De jaarlijkse bijdrage van enig jaar dienen te zijn voldaan op 1

april van dat jaar, danwel binnen drie maanden na aanmelding als lid.'

art. 4 wijzigen in:

'De rechten aan het lidmaatschap verbonden kunnen worden uitgeoefend zodra aan de jaarlijkse bijdrage verplichting is voldaan, tenzij de statuten of dit reglement anders bepalen.'

art. 6 schrappen.

art. 7 schrappen.

art 15 lid 1 wijzigen in:

'De ALV behandelt in de eerste plaats gewijzigde congresvoorstellen en daarop ingediende moties en amendementen. Indien er van een voorstel, motie of amendement krijgt altijd een tweede ronde.'

Hernummering Huishoudelijk reglement na wijziging.

Invullen & opsturen!

BON

Ik kom naar de negende ALV van de JD op zaterdag 14 en zondag 15 november in jeugdherberg "De Windroos" te Rotterdam.

Naam:

Adres:

Postcode: ... **Plaats:**

Bon vóór 3 november opsturen naar:

Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195,
2594 AJ Den Haag.

Komt maar één dag zaterdag/zondag*

Blijft slapen ja/nee*

Komt niet, wil alleen congresboek
(tegen kostprijs) ja/nee*

* doorhalen wat niet van toepassing is

INSEC

JONGE DEMOCRATEN
vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

DJJ

JUNGDEMOCRATEN

UITWISSELING

Dit najaar zal voor de eerste keer een uitwisseling worden georganiseerd tussen de Jonge Democraten en onze zusterorganisatie de Deutsche Jung Demokraten. Deze zal plaatsvinden in de vorm van twee seminars van een week lang. Beide seminars kennen ieder 24 deelnemers (12 van JD, 12 van DJJ), die m.b.h. lezingen, excursies, werkgroepen, borrels e.d. over deze onderwerpen zullen discussiëren.

HANNOVER
16-21 OCTOBER

Thema: vrede en veiligheid. Onderwerpen o.a. ontspanningspolitiek, ontwapeningsinitiatieven, verhouding VS-Europa, stedebanden tussen Oost en West, de afbraak van vijandsbeelden, Duits-Duitse relaties en hereniging etc. Dit seminar vindt grotendeels plaats in de herfstvakantie. Voor reis- en verblijfkosten wordt van de deelnemer een bijdrage van f100.- gevraagd.

AMSTERDAM
7-12 DECEMBER

Thema: Drugsbeleid. Onderwerpen o.a. vergelijking van drugsbeleid in Nederland en de BRD, drugs en criminaliteit, voor- en nadelen van vrije verstrekking etc. Ook staan enige interessante excursies gepland. Eigen bijdrage: f50.- (verblijfkosten). Voor dit seminar worden mensen gevraagd die zich met de inhoudelijke en/of organisatorische voorbereiding willen bezighouden.

Kortom, deze uitwisseling is een prachtige gelegenheid om je politieke interesse voor 'n prikje internationaal te verbreden. Laat deze kans dus niet voorbijgaan! Aanmelding: stuur onderstaande bon naar het secretariaat in Den Haag en maak het verschuldigde bedrag over op giro 701386 t.n.v. JD, Den Haag, o.v.v. 'Hannover, 'Amsterdam' of beide. Doe dit z.s.m. en in ieder geval vóór 30 september. Deelnemers krijgen vantevoren een informatiepakket thuisgestuurd. Nadere informatie bij Albert Hoff, tel. 020 - 457109.

BON

JA!

- Ik wil deelnemen aan het volgende seminar:
- Hannover
 - Amsterdam
 - beide

Ich bin ein Jungdemokrat.

NAAM _____

ADRES _____

POSTCODE & PLAATS _____

TEL. _____

'Vrede en veiligheid' is een van het officiële Poolse Vredescomité onafhankelijke vredesbeweging, die zich met een aantal thema's bezighoudt, waarvan de belangrijkste de militaire dienstplicht, mensenrechten en het milieu zijn. Op dienstweigeren staan in Polen straffen van drie en half en acht jaar. Vrede en Veiligheid baseert het recht op dienstweigeren o.a. op de militaire eed. Hierin wordt trouw gezworen aan het Sovjet-leger. Het Poolse leger is ook herhaaldelijk tegen de eigen bevolking ingezet. De militaire opleiding is zeer hard. Militairen moeten blindelings gehoorzamen en zijn eerder wapen dan mens, aldus Vrede en Veiligheid. Een opvallend element van de opleiding is de felle anti-Duitse propaganda. Polen hebben grote bewondering voor het Westen. Vooral voor Frankrijk en de V.S. De regering echter wil vooral een anti-Westerse stemming kweken door de Duitsers zwart te maken. Zonder veel succes overigens.

Vrede en Veiligheid is in deze week bezig met de voorbereiding voor een seminar over de naleving van de akkoorden van Helsinki. Dit was niet officieel goedgekeurd, doch de overheid had nog niet ingegrepen. Vrede en Veiligheid heeft ook contacten met het Nederlandse IKV en Pax Christi en heeft daar ook een duidelijke visie op. De Westerse vredesbeweging zijn vaak naïef, vooral t.o.v. de Sovjet-Unie. Het Warschau-pact is een agressief-imperialistisch blok. De gedachte dat het Westen niet overvallen zou worden, als het zich zwak toont of eenzijdig ontwapent, is volstrekt irreeël. De Sovjet-Unie laat zo'n kans niet voorbij gaan. Mient-Jan Faber mag graag hoog opgeven van de contacten van het IKV met het Oostblok, doch dit moet hem toch tegenvallen.

GORBACHOV

Heeft Gorbachov het vertrouwen in de Russen vergroot? 'Neen' klinkt het beslist, 'hij is een Rus en communist, dus onbetrouwbaar'. Ook hier doemt weer het zelfde beeld van Polen op: men is ontevreden, hoopt op betere tijden, maar weet niet hoe die zijn te bereiken.

MATERIALEN

De volgende materialen zijn verkrijgbaar op het secretariaat (prijzen exclusief verzendkosten):

- JD stickers, 15 cent per stuk
- 'Jonge Democraten doen het Vrijzinnig'-stickers, 10 cent per stuk
- DEMO's (4;3 t/m 4;5) f1,50 p.st.
- De enige echte JD-sweaters voor slechts f39,95
- Na herdruk weer beschikbaar de nota basisinkomen tegen gereduceerde prijs van f2,50
- De tiptop: het acute einde van je schrijfproblemen slechts f0,50
- alle standpunten van de JD gebundeld, een must voor elk actief lid f4,-
- 'Maak kennis met de JD'-folders, geheel gratis
- Folders sociaal-economie, ook geheel gratis
- Milieu-folders voor f0,-
- Voor alle congresgangers een verplichting: de nota milieu f2,50
- de voorbereiding op het congres: de nota Europa f4,-

Dit alles is telefonisch of schriftelijk te bestellen bij het secretariaat; Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag. Tel 070-858109. bij geen gehoor kun je het nummer dat het antwoordapparaat noemt bellen.

vrijzinnig

Op woensdag 21 oktober gaan Henk Zeevalking en Huub Jacobse met elkaar in debat over liberalisme en Vrijzinnig Democratie, wat heeft het betekend, wat zal het gaan betekenen en wat is de rol van D66 en de VVD daarin. Henk Zeevalking is oud-partijvoorzitter, oud-minister van Verkeer en Waterstaat, oud-staatssecretaris van Justitie; oud-wethouder van Utrecht en oud-burgemeester van Rijswijk, en nu rector magnificus van de TU Delft. Huub Jacobse is tweede kamerlid voor de VVD. Plaats: 'Het Gulden Vlies', Breestraat 125 te Leiden. Aanvang 19u30.

De opiniëpagina staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnee's. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de JD te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. Discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgekap.

Opiniepagina

HERVERDELING NAVO-TAKEN

De discussie over de herverdeling van NAVO-taken is weer eens hoog opgelaaid. De DEMO-lezers hebben minstens twee kanten van deze discussie kunnen bekijken. Aan de ene kant de suggestie van prof. dr. P. Volten om de taken van de marine en luchtmacht af te stoten en samen met België een soort superlandmacht te gaan vormen. De tweede kant van de discussie kwam van Maarten van der Kraats. Hij bepleitte juist voor het instandhouden van de drie onderdelen van ons leger. Zijn argumenten, zoals: De grootste haven ter wereld verdient een goede bescherming, de luchtmacht en -vooral- de marine zijn economisch erg belangrijk, en zo meer, kan ik wel begrijpen. Moeilijker wordt het wanneer Maarten een wel erg beledigende uitspraak doet aan het adres van onze grootste handelspartner, de Bondsrepubliek. Hij noemt een al te sterk bewapend BRD niet al te vertrouwenwekkend. (Nou ja Maarten.... bestaan er nog lieden als Kaiser Wilhelm II of Adolf Hitler?? Ik zie Kohl nog niet....)

Professor Volten is dus erg optimistisch over de mogelijke samenwerking op defensiegebied en Maarten vindt dat nog vergezocht.

Ik wil hier nog een mogelijkheid aanstippen: De WEU (West Europese Unie) uit de mottenballen halen. De WEU is eigenlijk hetzelfde als de NAVO, alleen blijft het een politiek organisatie en heeft het dus geen actieve defensiepolitiek.

Meer bevoegdheden voor de WEU en een betere samenwerking van de daarbij aangesloten landen is volgens mij de 'gouden middenweg' tussen de op zich prima ideeën van professor Volten en Maarten. Voordelen van een beter functionerende WEU:

1 De economische impuls van het leger, waar Maarten het over had, blijft aanwezig en wordt juist versterkt omdat WEU-landen eerder bij de eigen industrie zullen bestellen dan bij de Amerikanen.

2 Een grotere rol van de WEU verkleint de afhankelijkheid van West Europa ten opzichte van de V.S., ons aller 'grote vriend'

3 Enne... meer samenwerking tussen de Europese landen zal ook de Europese zaak goed doen, en daar ben ik als "Eurofiel" erg gevoelig voor....

Oh ja ... Hans van Mierlo (D66) had altijd een plekje in zijn hart voor de WEU. Misschien een hintje voor hem.

Benny Michon, Eindhoven.

Stilteman

Wat is het verschil tussen een vergelijking van de Israëliëse aanwezigheid op de westerlijke Jordaanoever met de Nazi-Duitse bezetting van Europa tussen 1939-1945 en een vergelijking tussen de Israëliëse aanwezigheid aldaar en de Spaanse bezetting van de Neder-

landen in de 16e en 17e eeuw...?
Ik zal de heren Jan Blokser en Drs
JD Stilteman (of is dit een
vrouw!) een handje helpen.
Het antwoord is (pars pro toto)
AUSCHWITZ.

Mischa Schrijver, Amsterdam.

OLYMPISCHE SPELEN TE AMSTERDAM.

Het is heel goed mogelijk dat er
in het Amsterdam van 1992 alsnog
Olympische Spelen gehouden zullen
worden. Dat is de strekking van
een brief van de JD regio Groot
Amsterdam aan het Nederlands
Olympisch Comité (NOC) van half
juni.

De regio schreef het NOC naar
aanleiding van de Jeugd Olympische
dagen die kort daarvoor op Pape-
dal werden georganiseerd. Aan deze
dagen deden jeugdige sporters uit
enkele Europese landen mee. Een
gebeurtenis die voortzetting ver-
dient in de vorm van regelmatige
en uitgebreide Jeugd Olympische
Spelen. Hier zouden steeds jeugdige
sporters uit zoveel mogelijk
landen aan moeten deelnemen.
Verder stelt de JD voor dit voor
het eerst te organiseren in Am-
sterdam. Tenslotte is Amsterdam
bij uitstek geschikt voor het or-
ganiseren van dit soort evenemen-
ten, gezien de vele aanwezige
sportaccommodaties in de stad en de
internationale traditie die Am-
sterdam op sportgebied heeft hoog
te houden. En wat te denken van
het jaar dat de JD op het oog
heeft, 1992. Tenslotte kunnen deze
spelen het best gehouden worden in
een jaar waarin de sport extra in
de belangstelling staat en dat is
dan zeker het geval.

Als dit initiatief van de regio
Groot Amsterdam doorgang vindt,
betekent dit een hoger aanzien in
de wereld voor jeugdsport en moge-
lijk een extra stimulans voor jon-
geren om aan sport te doen. Ook
zal dit naar alle waarschijnlijk-
heid positieve publiciteit opleve-
ren voor Nederland en Amsterdam.
Met spanning wachten wij de reac-
tie van het NOC af....

Kees Bezemer, Amsterdam.

DE VDB EN GUSTAV SCHMOLLER

Graag wil ik nog even reageren op
het artikel over de VDB deel twee
van Meine Henk Klijnsm in DEMO
4;4. Onder de kop "inhoud en
ontwikkeling van het gedachtengoed
van de VDB" schrijft Klijnsm over
het immateriële vrijheidsbegrip
dat de vrijzinnig democraten ont-
leenden aan Duitse economen onder
wie Gustav Schmoller. Schmoller
was geen econoom maar een econo-
misch en sociaal historicus die de
Verein für Social Politik opricht-
te.

Dit klinkt progressief maar is het
echter niet. Zo wilde hij vakbon-
den inschakelen, in uiterste nood,
om de activiteiten van de Pruisi-
sche bureaucratie te promoten. Om
de Pruisische bureaucratie te
handhaven wilde hij een verbond
tussen Pruisische bestuurders en ar-
beiders. De hervormingen van Bis-
marck voor de arbeiders vond hij
al ver genoeg gaan. Schmoller
koesterde als conservatief-libe-
raal grote minachting voor de SPD
die de Pruisische monarchie naar
zijn mening niet voldoende onder-
steunde. Schmoller werkte graag
mee aan de bouw van de Duitse
vloot middels een propagandacamp-
agne. De bouw van deze vloot is
één van de oorzaken van de toege-
nomen internationale spanning
voor de Eerste Wereld Oorlog.
Schmoller was een fervent tegen-
stander van democratisering. Ten-
slotte gaf hij via correspondentie
adviezen aan de kanseliers Bulow
en Bethurare-Holweg.

CONSERVATIEF-LIBERAAL

Kortom: Gustav Schmoller was een
conservatief-liberaal die het met
de scheiding tussen wetenschap, en
later hoogleraarschap te Berlijn,
en politiek niet al te nauw nam.
Gezien de bovengeschetste opvat-
tingen van dit heerschap kan hij
m.i. echt niet gezien worden als
een 'fouding father' van het vrij-
zinnig democratisch gedachtengoed.
Het is zeer waarschijnlijk dat de
toenmalige VDB alleen bepaalde so-
ciaal-economische opvattingen van
Schmoller kende, en niet al zijn
opvattingen en politieke handelen.
Fred Toetenel, Amsterveen.

NAVELSTAREN

Marlina Elburg, ex-regiobestuurder van Utrecht, kandidaat-voorzitter voor het LB in november 1986, zegt de JD vaarwel.

Langzamerhand lijkt de discussie, die rond 1986 zijn hoogtepunt had, te zijn geluwd. Iedereen binnen de JD heeft zijn plaats en functie (terug) gevonden, en speelt het bestuur. Het lijkt op het meeste op de treurige situatie wanneer een dementerende bejaarde bij elke maaltijd nog de borden dekt voor de familie en bekenden, die al in een ver verleden zijn gestorven. De JD is dood; Lang leve de JD.

Op 8 november 1986 keurde de ALV het tot dan toe gevoerde beleid af, en sprak zich daarmee uit voor een nieuw concept. Niemand heeft toen ontkennt dat in de voorafgaande jaren fouten waren gemaakt; ik zal de laatste zijn om de oude JD ideaal te noemen. (Voor wie deze uitspraak als een verrassing komt, heeft toen ook de discussie niet begrepen) De persoon -let wel: persoon; niet: zaak, idee of ideaal- waarop het vorige LB is stukgelopen bleek ook binnen het nieuwe LB niet te functioneren, en is afgevoerd. In zoverre is er dus niet echt veel veranderd bij de wisseling van de wacht. Wat is dan wel het effect geweest van de 7e ALV?

DECENTRALISATIE

Decentralisatie was het modewoord. Het organiseren van activiteiten werd aan de regio's overgelaten. Zonder hierbij wederom de discussie over het lid of de regio als basis van de JD te willen aanzwengelen, wil ik enkel naar het effect van deze aanpak kijken. De regio zou, door haar kleinschaligheid, minder bedreigend zijn voor het gewone lid. Ik vrees dat we nimmer in staat zullen zijn deze uitspraak aan de praktijk te toetsen, omdat het 'gewone lid' nog niet gesignaleerd is op enige regionale bijeenkomst.

Voor een ALV wil men nog wel een stap wagen, en zijn gezicht laten zien, maar op de regionale activiteiten komt men enkel na herhaald telefonisch aandringen van het RB. Misschien dat de grootschaligheid van landelijke activiteiten niet zo zeer afschrikt, maar juist aantrekt door het (vermeende) grotere belang. Maar zelfs bij landelijke activiteiten is de opkomst nog bedroevend. Waarom? Aan de kwaliteit zal het mijns inziens niet liggen; die is ten opzichte van een half jaar niet sterk verminderd. De kwantiteit lijkt me ook het probleem niet; er zijn niet zoveel activiteiten dat een normaal mens geen plekje in zijn agenda zou kunnen vrijhouden.

Misschien moeten de economen en sociologen in ons midden zich buigen over de vraag of er wellicht geen behoefte is aan de georganiseerde activiteiten. Zoiets als een 'vrijzinnig democratische disco' zal ongetwijfeld meer bezoekers trekken, maar daarmee zouden we toch enigzins afbreuk doen aan ons imago van een serieuze politieke jongerenorganisatie.

Maar wie voelt er nu de behoefte om zich telkens opnieuw bezig te houden met navelstaren? Als ik mezelf politiek zou willen scholen en vormen kan ik ook de krant lezen, actualiteiten-programma's bekijken en politieke theoretische bestuderen. Daarvoor heb ik geen JD nodig. Politieke discussies zijn interessanter met mensen die toevallig een andere mening zijn toegedaan dan met politieke medestanders. Wat zoekt een mens binnen de JD? Zouden we in ons hart niet allemaal wereldverbeteraars zijn, met de geheime wens dat onze mening gehoord wordt, en serieus wordt genomen. Maar zoals de huidige beleidslijn ons vertelt, meningen zijn niet interessant, het gaat om de meningsvorming. Ik vrees dat ik nooit lid van de JD zou zijn geworden indien ik me nog geen politieke mening had gevormd. En is het naast het vormen van een mening ook het hebben en uitdragen (dus verdedigen) daarvan niet een onderdeel van de politieke scholing en vorming die de JD nastreeft?

Het effect dat we nu krijgen is dat van een Hans van Mierlo die een D66-congres toespreekt; in wezen een absoluut zinloos staaltje van preken voor de eigen parochie.

Vanwaar het enthousiasme wanneer dit gebeurt? De TV-kamera's vormen een deel van het antwoord. Deze geven de mensen het idee dat ze een mening hebben, verwoord door een Van Mierlo of soortgenoot, die belangrijk genoeg is om vastgelegd en verspreid te worden.

De JD vormt enkel meningen, maar heeft ze niet. Wat de meerderheid van de leden besloten heeft, is niet genoeg van belang om op enige wijze wereldkundig te maken. Alsof we de jongerenorganisatie van de SGP zijn, houden we angstvallig de media buiten de deur, vanwege de hoogstaande idealen; geen meningen maar meningsvorming. Geen publiciteit maar navelstaren. Schamen we ons voor onze mening of denken we de gewone man ze toch niet zou begrijpen? Leiden we aan een minderwaardigheidscomplex, of voelen we ons te goed om naar buiten te treden? Of voelen we ons zo individualistisch dat we vrezen dat een openlijke, gezamenlijke mening ons te veel tot een massa zou reduceren? Sommigen zou het aldus ontstane 'wij-gevoel' als gezelligheid bestempelen, maar de JD schijnt verbondenheid enkel te kunnen associëren met het Duitsland van de jaren dertig.

Sorry maar ik heb een mening. Mijn politieke visie vorm ik met behulp van krant en televisie, als enkeling. Mijn plannen ter verbetering van de wereld verdedig ik wel tegenover mijn vrienden. Wie nog een gezellige avond wil hebben kan bij me thuis langs komen. Voor mij heeft de JD zijn nut verloren. Sorry, maar ik heb één mening: Het ministerie van WVC hoeft voor mij geen subsidie aan de JD te geven. Zelfs een gratis lidmaatschap kan je opzeggen.

Marlina Elburg, Utrecht.

In de Schijnwerper

COERT BRUEL

Coert is student econometrie en lid van het regiobestuur van Zuidelijk Holland.

WAAROM DE JD?

Politiek vond en vind ik interessant, maar lid worden van een politieke partij wilde ik toen nog niet. Toen ik ging studeren leerde ik wat JD-ers kennen en van het één kwam het ander.

NON DISCRIMINATIE

Non Discriminatie betekent voor mij: Elkaar accepteren zoals we zijn, allemaal verschillend (gelukkig maar!) Je niet continu hoeven te verantwoorden, verontschuldigen voor zaken waar anderen zich ook niet voor hoeven te verantwoorden. Pas niet klakkeloos je eigen normen en waarden toe op iemand anders!

WAT KAN BETER?

Sommige groeperingen zijn binnen de JD oververtegenwoordigd. Soms vind ik dat positief, maar de verhouding (actieve) mannen-vrouwen mag m.i. wel eens wat wijzigen. Hierop hebben we in de regio de laatste campagne dan ook mede gericht.

TOT SLOT

Zowel de themadag milieu als het november-congres worden in Rotterdam gehouden. Ik hoop dat mensen die van ver moeten komen het niet zal verhinderen toch naar deze actieve regio af te reizen!

Kroniek

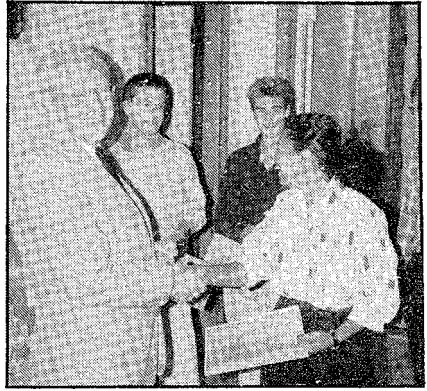
BINNENHOFEXCURSIE

Op 16 juni jl. waren uit het hele land Jonge Democraten naar Den Haag gekomen om een bezoek te brengen aan het Binnenhof. Allereerst werd daar een D66-fractievergadering bezocht.

In politiek Den Haag vormt een openbare fractievergadering een zeldzaamheid. D66 echter is de enige partij wiens fractievergaderingen openbaar zijn. Onder andere kwam de affaire Braks toen aan de orde (met medeweten van zijn ministerie werd illegaal gevangen vis vrij verhandeld).

Hierna werd de eerste kamer bezocht. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, de Graaf-Nauta vergastte de Eerste Kamer op een betoog over de gemeentelijke herindeling van de regio Midden Betuwe. Spijtig voor ons was dat ze hierover maar niet ophield en zo vrijwel ons gehele Eerste Kamer bezoek in beslag nam. Hierna de Tweede Kamer, deze werd echter al na een paar minuten verdaagd. We vertrokken dus maar.

Echter net buiten de parlamentsgebouwen liepen we warempel Hans van Mierlo tegen het lijf, dit had een informeel gesprek, zoals dat heet, tot gevolg. Al spoedig kwamen bij dit informele gesprek ook weer de typische D66-stokpaardjes ter sprake (districtenstelsel, afschaffing Eerste Kamer, etc.) In zijn geheel genomen is deze dag vrij geslaagd, verdagingen etc zijn jammer maar niet te voorzien.

voorzitter van de WRR bij het in ontvangst nemen van de nota 'Basisinkomen? Basisinkomen!' van de JD.

De JD pleit om verschillende redenen voor een stapsgewijze invoering van een basisinkomen. In de eerste plaats in het kader van het streven van de JD naar individuele ontplooiing voor alle mensen. In een sociaal-economisch stelsel met een basisinkomen wordt ieder mens als individu behandeld in plaats van de helft van een stel. Bovendien denkt de JD dat het invoeren van een basisinkomen een middel is om de huidige nauwelijks dalende massawerkeloosheid terug te dringen. Met een basisinkomen wordt arbeidsduurverkorting namelijk veel gemakkelijker.

Albeda daarover: "Bij de bestudering van de sociaal-economische problemen stuit de WRR steeds op het vraagstuk van de grote werkeloosheid. Groei van de werkgelegenheid is eigenlijk alleen mogelijk in de traditionele sektor. Het probleem daar echter is de veel te hoge wig (verschil tussen wat de werkgever betaalt en wat de werknemer ontvangt). Het huidige sociaal-economische stelsel is niet in staat dit op te lossen. In alle rapporten van de WRR wordt dan ook min of meer gepleit voor het invoeren van een basisinkomen. In 1978 heb ik in een interview al gezegd dat ik me afvroeg of bij zo'n hoge massawerkeloosheid dit systeem nog wel past. Dat werd me overigens niet in dank afgenomen door de toenmalige voorzitter van

Albeda: basisinkomen komt er!

"Over 20 tot 25 jaar valt er niet meer te ontkomen aan een soort basisinkomen. Nadenken over een basisinkomen is zeker geen droogzwemmen. De JD en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) voeren een voorhoedegevecht." Dit zei Dr. W. Albeda,

de FNV, Kok. Hij vond dat ik de hoop op volledige werkgelegenheid niet mocht opgeven!".

Albeda erkent dat een basisinkomen met daaraan gekoppeld de verplichting tot het volgen van om-, her- en bijscholingscursussen, zoals de JD zich op het voorjaarscongres voor heeft uitgesproken, een groter effect op de werkgelegenheid sorteert. Albeda ziet in het basisinkomen ook emancipatorische aspecten.

Desondanks heeft hij een groot deel van de vrouwenbeweging nog niet kunnen overtuigen. Maar volgens Albeda moeten we ons nu niet zo druk maken over het feit dat de emancipatieraad het invoeren van een basisinkomen heeft afgewezen. Wanneer de sociale druk op mannen om kostwinnaar te zijn vermindert, dan zullen aldus Albeda mannen vaker voor huisman of een deeltijdbaas kiezen. Evrouwicipatie van de man noemt Albeda dit. Op deze evrouwicipatie en het invoeren van een basisinkomen zullen echter we nog wel even moeten wachten.

De aanbieding trok de nodige aandacht van de pers. Met artikelen artikelen in Trouw, Volkskrant, Algemeen Dagblad, De Waarheid en de aanwezigheid van een journalist van NCRV-radio stond de JD die dag goed in de belangstelling.

De nota 'Basisinkomen? Basisinkomen!' die bij diverse instanties en pers gretig aftrek vindt, is na uitverkoop te zijn geweest, nu weer verkrijgbaar. Maak f5,- over op gironummer 701386 ten name van 'Jonge Democraten' onder vermelding van 'nota basisinkomen', en je krijgt de nota thuisgestuurd.

THEMADAG 'REGEREN IS VOORUITZIEN' 24 OKTOBER ROTTERDAM

Op zaterdag 24 oktober zal in het Groothandelsgebouw te Rotterdam (naast Rotterdam CS) de landelijke themadag over milieu plaatsvinden. Deze themadag sluit aan bij het rapport van de werkgroep milieu. Een resolutie die op dit rapport is gebaseerd zal op de komende ALV in stemming worden gebracht. Een goede reden dus om jezelf via deze themadag eens in het milieuvraagstuk te verdiepen.

THEMA'S

De thema's die op deze dag zullen worden aangesneden zijn energie & milieu, verkeer & milieu en milieu & Rotterdam. Via een forum discussie en workshops met een deskundige mag je je hoofd breken over huidige problemen en toekomstige oplossingen.

KOSTEN

Deelname aan de themadag is gratis. Consumpties en lunch zijn voor eigen rekening.

PROGRAMMA

12u00	ontvangst deelnemers
12u30	inleiding
13u00	workshops
15u00	pauze
15u20	forumdiscussie
16u30	einde

INFORMATIE

Naast dit programma zal er ook allerlei folder-materiaal zijn over de milieu-problematiek. Op deze manier zullen verscheidene actiegroepen e.d. zich presenteren. Een must voor elke JD-er die straks bewust wil kiezen op de ALV. tot ziens op de themadag milieu. Meer informatie bij Erik Hordijk, tel 010-4143553.

REGIOJOURNAAL

DRENTHE

Drente het land van de gestileerde schoonheid en rust. Toch vallen er nu ook daar enige vrijzinnige geluiden te vernemen. Onder de bezielende coaching van Frits Fokker worden de eerste contouren van deze nieuwe regio langzaam zichtbaar. Zo staat op zaterdagavond 10 oktober 1987 de oprichtingsvergadering gepland. Des avonds om acht uur in cafe/bar 'Cheers' in de hoofdstaat te Hogeveen. Gastspreker is waarschijnlijk Erwin Nypels, vrijzinnig democratisch tweede kamerlid voor D66. Komt allen dus! Bel of schrijf voor info: Tienieke Broomhaar, Cavaljeweg 14, 7934 PK STUIFZAND. telefoon: 05280-68931. Of bel Erwin Benjamins: telefoon: 05280-68519

ZWOLLE

Regio Zwolle wordt binnenkort opgericht! Om dat goed te laten te functioneren is jullie medewerking onmisbaar. Wij zijn op zoek naar alle JD-ers hier in Zwolle. Er is dringend behoefte aan mensen die:

- meedenken met de regio. Hoe gaan we het allemaal aanpakken en organiseren.
- gewoon eens willen discussiëren met mede JD-ers op een regio-avond.
- actief willen zijn als bestuurslid en/of mee willen doen met activiteiten. (bemannen van stands, werven van nieuwe leden etc.)

Ook in Zwolle zelf ligt een taak voor de Jonge Democraten. Denk maar eens aan studentenhuysvesting of het jeugdwerkgarantieplan. Laat je stem horen over onderwerpen die ook jou aangaan!

Je ziet wel er zijn veel mogelijkheden in jouw regio. Laat daarom zeker iets van je horen!!

Voor informatie, bel of schrijf met: Eddy Hartman, Frobergerstraat 39, 8031 WG Zwolle. telefoon: 038-214203. Doen!

GROOT AMSTERDAM

Herhaling is over het algemeen vervelend. Dat er uitzonderingen bestaan laat de regio Groot Amsterdam zien. Het bestuur aangevuld met Mimmy Sluiter als penningmeester en Wim Schrijver als VVO, heeft eindelijk de knoop doorgehakt en weer een ander borreladres gekozen. De keuze is dit seizoen gevallen op het cultureel café FRASCALI, alwaar de eerste borrel op de eerste dinsdag van oktober zal worden gehouden.

Groot is de vreugde in Amsterdam als half oktober het driejarig jubileum wordt gevierd. De bedoeling is dat bekende D66-ers zullen bijdragen in de politiek en algemeenene feestvreugde. Eenieder zichzelf respecterend JD-lid voelt zich natuurlijk aangetrokken tot het aanstaande jubileumfeest. Iedereen is dan ook van harte uitgenodigd om aldan een toost uit te brengen op de regio Groot Amsterdam.

Dat er binnen de regio niet alleen maar wordt gefeest, om het maar in beschaafd Nederlands uitdrukken, moge o.a. blijken uit de congresvoorbereidings ARV welke op 22 oktober wordt gehouden. Het voorspoedig functioneren van de werkgroep 'Amsterdamse gemeentepolitiek', welke een thema-avond over het kunstbeleid hebben georganiseerd. Voor meer informatie Mirjan Atteveld, telefoon 020-881642. Ook blijkt het uit de pittige houding van de redactie. De nieuwe hoofdredacteur Kees Bezemer gaat niets te ver als het om een kwalitatief regioblad gaat.

Naast hevige politieke bedrijvigheid is a.s. oktober voor Groot Amsterdam vooral een feestmaand. Dus kom eens langs bij één van de vele activiteiten.

Graag tot ziens. Meer info bij: Peter van de Weegh. telefoon 020-651247.

Introductieweekend

Op 17 en 18 oktober organiseren de regio's Zwolle, Drente, Friesland, Twente en Groningen een introductieweekend. Het belooft een werkelijk gebeuren te gaan worden. Zo hebben we al diverse sprekers: Dick Tommel (D66), Steven Pieters en Erik Eelman (JD). Zo gaan we verder de bekende Drentse volksport 'Klootschieten' beoefenen en zullen we zaterdagavond een 'kampvuur' ontsteken.

Het geheel gaat plaatsvinden in kampeerboerderij Van Veen, Oranjekanaal z 12, 7853 TC Wezuperbrug. Het is bereikbaar per bus. Van zowel Assen als Emmen met buslijn 21. Deze bus stopt in Schoonoord, vanwaar het ongeveer nog anderhalve kilometer lopen is langs het oranjekanaal naar de kampeerboerderij.

Echt zelf komen is natuurlijk het leukste. Ook mensen van buiten Noord Nederland zijn van harte welkom. Bel of schrijf naar organisator: Milka van der Heide, Grote Kerkstraat 1-207, 8861 EJ Harlingen, tel: 05178-19141. Of (nog liever) maak 12,50 over naar banknummer 49.72.97.280 t.n.v. Milka van der Heide, Harlingen. Het gironummer van haar Amrobank is 80.30.49. (vergeet dan niet te vermelden: ter attentie van Milka van der Heide + haar banknummer) Anders bel je Roel van der Poort voor meer informatie: tel: 050-348217.

Introductieweekend

Op 10 en 11 oktober a.s. is het zover. De regio's Zeeland, Zuidelijk en Midden Holland organiseren dan hun **INDRODUCTIEWEEKEND**.

En dat doen ze grondig. In Rijswijk!

In de romantische omgeving van het ietwat vervallen landgoed DON BOSCO worden alle aanwezigen in staat gesteld om kennis te maken met Gerrit Jan Wolffensperger (tweede kamerlid voor D66) en Jan Glastra van Loon (voorzitter Humanistisch Verbond en senator voor D66 in de eerste Kamer)

Maar... in de eerste plaats is dit natuurlijk de gelegenheid voor alle nieuwe en oude leden om alles te weten te komen over het reilen en zeilen in de JD. (landelijke en provinciale info-blokken) en kennis te maken met de diverse besturen. Kosten vijftien gulden. Te voldoen op het weekend zelf. Inclusief: diner, ontbijt, lunch, overnachting, de nieuwe basiscursus en een (bescheiden) FEEST!!!
Neem je slaapzak en je luchtbed mee en je weekend kan niet meer stuk!!

Aanmelden en verdere inlichtingen bij:
Petra Nypels, telefoon: 070-905771.

UTRECHT/HET GOOI

Samen met regio Groot-Amsterdam en Flevoland is er een introductieweekend georganiseerd op 26 en 27 september. Er is een gevarieerd programma opgezet. Er zullen zowel mensen van binnen de vereniging (LB+RB) als daarbuiten hun interessante woordje doen. Daarnaast zal actief kennisgemaakt worden met de politiek (simulatiespel) en zal er ook tijd beschikbaar zijn voor informeel contact. Hoewel het al laat is, kun je nog mee. De kosten zijn vijftien gulden. en de plaats is Jeugdherberg Vondelpark in Amsterdam. Voor opgave en info kun je mij bellen. Voorts wordt er een huiskamerbijeenkomst gehouden op 15 oktober. We zullen bij Jan Paul (Maria-plaats 16bis, Utrecht om 20u00 uur) praten over een -nu nog onbekend- actueel en politiek onderwerp.

Dan volgt op 22 oktober een ARV, als altijd in de WERFKELDER aan de Oudegracht 5 om 20.00 uur. We zullen ons dan o.a. bezighouden met de voorbereiding op het congres. Tenslotte nodig ik iedereen weer uit voor de borrels: Maandag 5 oktober en maandag 2 november in 'oudeaan' aan de Oudegracht in Utrecht.

Groetend, Marcellus Ubbink,
telefoon: 030-886281

ZUIDELIJK HOLLAND

De zomer is voorbij, en daarmee het politiek jaar weer begonnen. Wij zijn dan ook al weer druk bezig: 2 september was er een ARV met Aad Nuis (D66) als gast, 15 september een discussie-avond over taalgebruik en spellingshervorming. Wat staat er de komende weken op stapel?

Allereerst is daar natuurlijk het introductieweekende in Rijswijk op 10 en 11 oktober, in samenwerking met Midden Holland en Zeeland. 13 oktober is er weer een nieuwe regioborrel (op een nieuwe lokatie: Chaka, Haringvliet 635 Rotterdam) en de twintigste een ARV ter voorbereiding van het congres, dat 14 en 15 november in (jawel!) Rotterdam gehouden wordt. Voor die tijd is er nog de landelijke themadag milieu te (nogmaals jawel!) Rotterdam, een regioborrel op 10 november en de zeventiende een excursie naar NRC-handelsblad. Informatie over de activiteiten: bel Johan Hoeijenbos (01804-30310) of mij (010-4217607)

MIDDEN HOLLAND

JD-ers opgelet! Midden Holland zit weer bordevbol activiteiten. Allereerst begroeten wij een nieuwe werkgroep: provinciepolitiek en een publiciteitsteam ter ondersteuning van de SP. Veel succes! Het nieuwe seizoen ging 14 augustus al goed van start. Samen met de JOVD, JS en het CDJA voerden we campagne op de Leidse intromarkt voor eerste jaars studenten. Er zijn + 1000 folders uitgegaan en we hebben op de dag zelf 7 nieuwe leden gewonnen. Aangezien er veel belangstelling was, verwachten we daarnaast nog zo'n 15 nieuwe leden te begroeten.

Op 18 september zeggen wij onze voorzitter, Han Weber, VVO Roeland Nieuwenboer, en AS Patrick Bergervoet vaarwel in 'Het Keizertje', Kaiserstraat 2 te Leiden. Tevens is deze avond de openingsborrel voor nieuwe leden, dus haast u allen naar 'Het Keizertje' (aanvang 20u00).

23 september borrelen wij verder in een nieuw café in Den Haag, namelijk 'St Hilarius' op het Noordeinde.

14 oktober borrel in Leiden

15 oktober ARV-congresvoorbereiding

21 oktober houden Zeevalking (oud-minister Verkeer en Waterstaat) en Jacobse (oud-tweede kamerlid) een debat over 'vrijzinnig democratie en liberalisme' in 'Het Gulden Vlies' te Leiden. Dit in samenwerking met de JOVD.

23 oktober voor diegene die het debat niet begrepen hebben geven we ook in samenwerking met de JOVD een cursus liberalisme (kosten f5,-; aanmelden bij Han Weber tel: 071-134351)

28 oktober. Introduceren we een nieuwe borrel in 'la Grande motte' in Zoetermeer.

29 oktober organiseren we in samenwerking met het CDJA een cultureel debat. hierbij zijn minister Brinkman (WVC) en Aad Nuis (tweede kamerlid D66) uitgenodigd. Dit mag ook jij niet missen!

Marieke Westgeest, SP

Brinkman in Leiden

Op donderdag 29 oktober komt minister Brinkman naar 'Het Gulden Vlies' in Leiden om daar in debat te gaan met onder andere Aad Nuis over het cultuurbeleid in Nederland en de toekomst daarvan en de rol van het bedrijfsleven daarin. Verder zitten in het forum een voormalig BKR-kunstenaar, iemand van het management van het muziektheater Den Haag en de voormalig ad interim directeur van het Haags Museum. Deze themadag wordt georganiseerd door de Regio Midden-Holland in samenwerking met het CDJA. Plaats: 'Het Gulden Vlies', Breestraat 125 te Leiden. Aanvang 19u30.

REGIOBORRELS

- Amsterdam: eerste dinsdag van de maand, Frascati, Nes 63 (centrum, vlakbij stadhuis)
- Groningen: tweede donderdag van de maand, Café de Draai, Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.
- Midden Holland: -tweede woensdag van de maand, "'t Gerecht", Lokhorststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-19u00.
-vierde woensdag van de maand, oneven maanden: 'st Hilarius'; Noordeinde Den Haag. even maanden: 'la Grande Motte'; Stadshart ZOetermeer. 20u00.
- Utrecht: eerste maandag van de maand, English Pub King Arthur, Oude Gracht Utrecht. 21u00.
- Zuidelijk Holland: tweede dinsdag van de maand, 'Chaka' Haringvliet 635 te Rotterdam. 21u00.
- Twente: tweede vrijdag, eetcafé "De Appel", Enschedese-straat 34, Hengelo. 20u00.

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'.

DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; ovv 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (à fl,50 excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

REDACTIE

Anton Ferkov
Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
Henk Pijper
Roel van der Poort
Marc Roza
Larissa Verhoeff

Erik Hordijk (landelijk bestuur)

LAY-OUT MEDEWERKER

Desirée Schaap (tekeningen)

REDACTIEADRESSEN

- 1- Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
 - 2- Ina Boudier Bakkerlaan 85
3582 XC Utrecht
- telefonisch te bereiken:
Elmer Klaasen, tel 030-515338

Plaatsingsregels zijn vastgelegd in een concept-redactie-statuut. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten.

Voor informatie over de JD:
bel 070 - 858109

Lid worden?
stuur een kaartje naar:
secretariaat JD
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Vermeldt naam, voornaam, adres, telefoonnummer, geboortedatum en of je man of vrouw bent.

AGENDA**SEPTEMBER**

- do 18 afscheidsreceptie oud-be-
stuursleden Midden Holland.
za 19 LB-vergadering Den Haag
di 29 Groningen: thema-avond
D66/PPR
za 26/zo 27 Introductieweekend Groot
Amsterdam, Utrecht/'t Gooi &
Flevoland

OKTOBER

- do 1 deadline DEMO 4;7
za 3 kaderdag, in Trianon te
Utrecht
za 10 oprichting regio Drenthe
za 10/zo 11 introductieweekend Zeeland,
Zuidelijk Holland & Midden
Holland
ma 12 ARV Limburg
wo 14 ARV Groningen
do 15 -ARV Midden Holland
-Utrecht/'t Gooi: huiskamer-
bijeenkomst bij Jan Paul
Groot amsterdam: jubileum
vr 16-do 22 seminar DJD/JD te Hannover
za 17/zo 18 introductieweekend Gronin-
gen, Zwolle, Drenthe,
Friesland & Twente
di 20 ARV Zuidelijk Holland
wo 21 Midden Holland: debat 'Vrij-
zinnig democratie en libera-
lisme' met Zeevalking en
Jacobse
do 22 -ARV Utrecht/'t Gooi
-ARV Groot Amsterdam
vr 23 -Midden Holland: cursus
liberalisme
-sluiting kandidaatstelling
za 24 Themadag Milieu (Rotterdam)
do 29 -Midden Holland: cultuurde-
bat met minister Brinkman
en Aad Nuis.
-sluitingsdatum congresboek
30 verschijningsdatum DEMO 4;7

MBER

- 1 LB-vergadering
3/zo 8 IFLRY-seminar in Stockholm
5 verschijningsdatum
congresboek
7 spreekvaardigheidskursus
12 deadline DEMO 4;8
13 LB-vergadering te Rotterdam
14/zo 15 ALV 10 te Rotterdam
a 17 Zuidelijk Holland: excursie
naar NRC/Handelsblad
za 28 training regiobestuursleden

DECEMBER

- VR 11 verschijningsdatum DEMO 4;8

LANDELIJK BESTUUR

Steven Pieters (Vz)
Froukemaheerd 138
9736 RL Groningen
050-420906

Radboud van Delft (VVP)
Oranjeplein 73
2515 LJ Den Haag
(overdag) 070-167038

Edwin Lantinga (AS)
Achterharingvliet 133
3011 TD Rotterdam
010-4330178

Steven van Schilfgaarde (Pm)
Benthuizerstraat 2
3036 CG Rotterdam
010-4670264

Albert Hoff (IS)
Uylenstede 4
1183 AH Amstelveen
020-457109

Erik Hordijk (SSV)
Struisenburgdw.str. 82
3063 BV Rotterdam
010-4143553

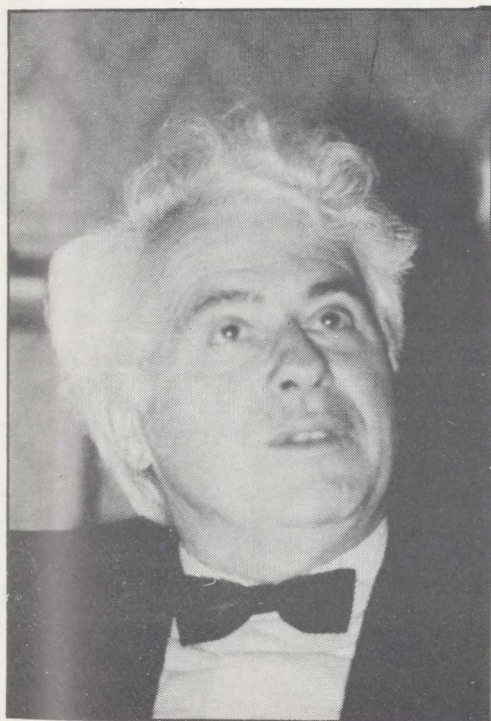
Eric Eelman (SP)
Gedempte zuiderdiep 89a
9711 HD Groningen
050-122978

Wen Duffels (SLWO)
Uranusstraat 28
8521 LX St. Nicolaasga
05134-1898

HALLO!**WORD LID****Bel****070-858109**

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

port betaald/ port payé Utrecht

Hoofdartikel *pagina 3*
**Rusland
moderniseert**

Interview *pagina 9*
**Peter Hoefnagels:
(zie foto) 'Te exacte
regels zijn schadelijk'**

JD

PPJK 29 972
HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

Jg.4; Nr. 7

Oktober 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

REDACTIONEEL

door Elmer Klaasen, hoofdredacteur

In de Eerste en Tweede Kamer, Provinciale Staten en Gemeenteraden is het geweld van de Algemene Beschouwingen weer losgebarsten. De zittende 'regenten' worden door de oppositie aan de tand gevoeld, om daarna weer hun gang te gaan. Ook de JD zal binnenkort weer zijn eigen algemene beschouwingen kennen. Het Landelijk Bestuur zal zijn beleidsprogramma verdedigen op de komende ALV, zal ook de JD-oppositie zich roeren?

Deze DEMO is anders dan de voorgaande. Anders, minder wat uiterlijk betreft dan wat de inhoud aangaat. Het ledengedeelte is erg mager. De Opiniepagina is matig gevuld. Hebben JD-ers geen constructieve bijdragen meer te leveren? Politiek Bureau, Insec, en de meeste regio's hebben evenmin veel te melden. Dat scheidt ruime! Uitstekend. De redactie is blij.

INHOUDSOPGAVE

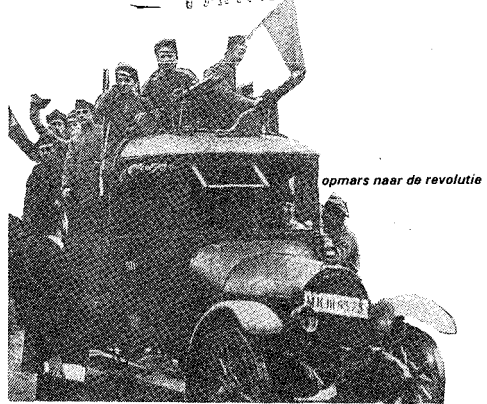
HOOFDARTIKEL	Rusland moderniseert; 70 jaar na de revolutie	p 3
STILTEMAN	'onze jongens'	p 8
INTERVIEW	Peter Hoefnagels: 'Te exacte regels zijn schadelijk'	p 9
TER INFORMATIE	Technomania 87	p 12
VERDER	-Studiefinanciering?	p 13
	-Kantekeningen bij de resolutie Europa	p 15
	-enquête DEMO	p 18
MAAK KENNIS MET DE JD	Verzakkende fundamenten	p 19
OPINIEPAGINA	Perspectief	p 20
MEDEDELINGEN LB	Binnenhofexcursie	p 22
KRONIEK	-Introductieweekend Noord-west	p 23
	-Oprichting regio Drente	p 24
IN DE SCHIJNWERPER	Gaston Siegelaar	p 24
MAAK KENNIS MET DE JD	14 & 15 november: ALV JD	p 25
REGIOJOURNAAL		p 26
COLOFON		p 27
AGENDA/ LANDELIJK BESTUUR		p 28

Op een nacht worden tientallen soldaten in gammele vrachtwagens door de straten van Petrograd gereden. Ze bezetten telefoonkantoren, spoorwegstations en electriciteitscentrales. De maand is november, het jaar 1917. De nacht? Die van 6 op 7 november.

Het zal tot 1922 duren voordat er weer een regering is die zich met recht die van het Russische Rijk mag noemen, alleen doet die dat niet: het in de Vrede van Brest Litovsk uitgekledde Rusland verliest zijn naam. Voortaan heet het 'Unie der Socialistische Sovjet Republieken'.

Hoofdartikel

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

opmars naar de revolutie

Rusland moderniseert; 70 jaar na de revolutie

door Elmer Klaasen

Deze maand is het precies 70 jaar geleden dat bovenstaande gebeurtenissen plaatsvonden. In oktober overigens, want volgens de toen gangbare telling in Rusland vond de revolutie in oktober plaats. Het achterlopen van Tsaristisch Rusland op de rest van Europa in alle opzichten (zowel in militaire, als in sociale, economische en politieke ontwikkeling) werd treffend gesymboliseerd door het feit dat Rusland pas tien dagen na de rest van Europa een nieuw jaar inging. De Juliaanse telling die daar nog werd gehanteerd liep in deze tijd tien dagen achter op de Gregoriaanse jaartelling die gangbaar was in de rest van Europa.

VOORGESCHIEDENIS: DE MACHT

Geen enkele revolutie komt uit de lucht vallen, en geen enkele revolutie is totaal. Na enkele jaren of decennia blijkt altijd dat er minder veranderd is dan op het eerste gezicht het geval leek te zijn. De omstandigheden die de Russische revolutie bepaalden zijn terug te voeren tot diep in de Middeleeuwen, zelfs tot de kerstening van het Rijk van Kiev. Rusland was ver weg, en ook op religieus gebied was er een duidelijke afstand tot de rest van Europa: Rusland was niet Rooms

Katholiek, maar Grieks Orthodox. Nu lijkt dat een klein verschil, maar in de Middeleeuwen speelde religie een veel grotere rol in het dagelijks en maatschappelijk leven dan nu. De Paus en de Rooms Katholieke kerk waren een zeer invloedrijke factor in de rest van Europa, en die invloed ging aan Rusland voorbij.

Dat was niet het enige. In de dertiende eeuw werden de Russische vorstendommen (waaronder het Rijk van Kiev en Moskou) veroverd door 'de Gouden Horde', een uit Oost-Azië afkomstige mongolenstam. In dezelfde periode waarin in de rest van Europa door het leenstelsel de macht van de vorsten vrijwel was verdwenen, en deze bij het heroveren van die macht concessies moesten doen aan machtige edelen, kreeg de vorst van Moskou volstreekte macht over zijn onderdanen, inclusief de edelen. De macht van de vorst van Moskou, de latere Tsaren, was totaal. De titel Tsaar mat de grootvorst van Moskou zich aan na de val van Constantinopel, hij beschouwde zichzelf kortom als de rechtsoptvolger van de Keizers van het Oost-Romeinse Rijk.

EEN OOGJE OP HET WESTEN

De Russen mochten dan anders zijn in veel opzichten dan hun West-europese bureu, ze hadden met hen toch meer gemeen dan de steppevolkeren van het oosten, en de Turken in het zuiden. Steeds vaker zouden Russische Tsaren van de torens van het Kremlin naar het westen kijken. Als ze dat deden dan zagen ze steeds dat het westen technologisch en economisch op hen voor lag. De eerste Tsaar die daar verandering in wilde brengen was Tsaar Peter de Grote. Zonder iets prijs te geven van zijn absolute macht begon hij Rusland op het pad van de economische ontwikkeling te zetten. Symbolisch daarvoor is dat hij de hoofdstad van Rusland verplaatste naar de Baltische zee, van Moskou naar de door hem gestichte en naar zijn naamheilige genoemde stad St. Petersburg. Rusland zou nooit meer hetzelfde worden.

Het westerse oogje van Rusland beperkte zich niet tot de economie. Een onstuitbare landhonger was de Tsaren evenmin vreemd, ze lieten een oogje vallen op het grote koninkrijk Polen. In de loop van de achttiende eeuw maakten zij zich vrijwel volledig meester van het grondgebied van dit koninkrijk, op een paar brokken na die Pruisen en het Habsburgse Rijk kregen bij de Poolse delingen van 1772, 1793 en 1795. Begin negentiende eeuw ging Rusland nog verder. Rusland werd de politiemann van Europa. Nadat de vroegere hoofdstad (Moskou) moest worden platgebrand om Napoleon tegen te kunnen houden, ontwikkelden de Tsaren een grote belangstelling voor de binnenlandse politiek van hun Europese bureu. Als het maar even mogelijk was dan rukten de Russische troepen uit om revolutionaire opstanden neer te slaan. Rusland was een toonbeeld van stabiliteit. De standen scheiding was daar strenger dan deze in West Europa ooit was geweest. Op enkele kooplieden na was je van adel, ambtenaar of lijfeigene.

EEN NIEUWE TIJD BREEKT AAN

In 1856 leed het leger van de Tsaar een smadelijke nederlaag in de Krimoorlog. Economisch en sociaal bleek Rusland niet opgewassen tegen de grote westerse mogendheden. Tsaar Alexander II (1855-1881) erkende dit probleem en begon met een maatschappelijke en economische hervorming van Rusland. Het lijfeigenschap werd afgeschaft, de scholing van de bevolking verbeterd en er kwam meer persvrijheid. Ook werd de basis gelegd voor de industrialisatie van Rusland. In de jaren tachtig werden meer en meer industrieën gevestigd. Rusland poogde zijn achterstand in te halen.

Lenin: nog steeds symbol

De hervormingen zijn echter onvoldoende om de maatschappelijke onrust weg te nemen. Tsaar Alexander II wordt door een anarchist in 1881 vermoord. Gevolg is dat de onderdrukking van de bevolking door de geheime politie van de nieuwe Tsaar, en de onderdrukking van de geringe politieke vrijheid die net aan het ontstaan was, totaal werd. God was goed, en de Tsaar de door Hem aangestelde rentmeester. De Tsaar had dus het recht geheel alleen voer zijn onderdanen te beschikken. Het politieke verzet gaat volledig ondergronds.

DE AANLOOP TOT DE REVOLUTIE

In 1905 lijdten de legers van de Tsaar opnieuw een smadelijke nederlaag, dit keer van de hand van het in opkomst zijnde Japan. De Russische vloten worden in de grond geboord, de landlegers verslagen. Opnieuw komt er meer politieke vrijheid. Ook nu wordt het kleine beetje politieke vrijheid dat werd verleend binnen de kortste keren weer teruggedraaid. Rusland gaat de Eerste Wereldoorlog in als achterlijk land, slecht bewapend en met een te kleine industrie om een uitputtingsoorlog te kunnen volhouden. Langzaam verliezen de Russische legers meer en meer terrein. Ingegraven op de Russische laagvlakte weten zij de Duits-Oostenrijkse opmars nauwelijks tegen te houden. Het Russische Tsarendom siddert onder de artillerie van de centralen, om te bezwijken door een dolkstoot van arbeiders en soldaten.

DE REVOLUTIE

Maart 1917 (of februari volgens de Russen) kwam een einde aan de heerschappij van de Romanovs. De Tsaar en zijn verwanten werden gevangen genomen, en een voorlopige regering onder leiding van de sociaal-democraat Kerensky nam het premierschap op zich. Voorzichtig probeerde deze regering, waarin alle partijen vertegenwoordigd waren die tot dan toe waren verboden, Rusland te hervormen. Twee zaken liet Kerensky echter na. Hij zette de oorlog voort en hij ging niet direkt over tot landhervorming.

Wat de oorlog betreft, Rusland was aan de verliezende hand en kon de oorlog niet voortzetten. De kosten aan manschappen en productie waren te hoog om langer te kunnen worden opgebracht, de bevolking was oorlogsmoe. Kerensky had echter grote bewondering voor de westerse democratieën en wilde hen niet in de steek laten. De regimes van Kaiser Wilhelm II en de Habsburgers beschouwde hij als even verderfelijk als dat van de Tsaren. Kon hij zijn bondgenoten in de strijd tegen de onderdrukkers van de bevolking in de steek laten? Het laatste dat hij wilde was dat Duitsland en Oostenrijk-Hongarije door hem de gelegenheid zouden krijgen de oorlog te winnen. Daar kwam nog eens bij dat de vrede niet goedkoop zou zijn: Duitsland zou harde eisen stellen.

De kwestie van de landhervormingen lag nog ingewikkelder. Na de afschaffing van het lijfeigenschap was er niet zo veel veranderd in Rusland. De boeren die eerst in bezit van een landeigenaar zijn grond bewerkten, moesten dat voortaan voor een zeer mager loon doen. Ze bleven echter het zelfde land bewerken. De enige verandering was dat de landeigenaren niet meer verantwoordelijk waren voor hun boeren, als ze ze niet meer nodig hadden konden ze ze gewoon ontslaan. De levensstandaard van de massa van de boeren bleef echter erbarmelijk, en ze werden hooguit meer dan minder uitgebuit. Wat de boeren wilden was een eigen stukje grond, zodat ze in leven konden blijven zonder afhankelijk te zijn van anderen. Dat wilde Kerensky hen niet zo maar geven. Hij wilde de adel niet massaal tegen zich in het harnas jagen en hen schadeloos stellen voor het land dat zij eventueel zouden verliezen.

communisten marcheren naar de macht

DE TWEDE REVOLUTIE

Duitsland had er belang bij dat Rusland zo snel mogelijk met de oorlog zou ophouden. Toen Kerensky dat niet wilde besloot men daar de onrust in Rusland te vergroten. De leider van de communistische partij van Rusland, Lenin, had naar Zwitserland moeten vluchten toen de Russische geheime politie hem wat al te dicht op de hielen zat. Na het uitbreken van de Revolutie wilde hij dolgraag terug, maar moest dan, als Russisch staatsburger door het grondgebied van een land reizen dat in oorlog was met Rusland. Zonder medewerking van dat land was dat onmogelijk. Zoals gezegd had Duitsland echter belang bij de aanwezigheid van Lenin in Rusland. De Duitse regering liet Lenin met een speciale trein door Duitsland naar Rusland reizen.

In Rusland aangekomen nam Lenin de leiding van zijn partij weer op zich, om een staatsgreep voor te bereiden. De communistische partij was immers de enige werkelijke vertegenwoordiger van de arbeidersklasse en moest als zodanig dan ook de macht geheel in handen krijgen. In de nacht van 6 op 7 november leek de tijd daarvoor gekomen, en greep Lenins partij (met succes) de macht.

'Onze Jongens'

'de dreigende vijand'

Een commentaar van

drs JD Stilteman

De tijden van Tromp en de Ruyter keren weer! 'Onze jongens' kiezen het ruime sop om de Nederlandse handel in den vreemde te beschermen. Het vlooteskader dat deze taak zal verrichten is nu bijna aangekomen in de Perzische, Arabische of Sassanidische Golf. Omdat niemand meer weet hoe deze plas tussen Saoudi Arabië en Iran nu eigenlijk heet, maar iedereen wel tot de ontdekking is gekomen dat er tankers worden beschoten en mijnen worden gelegd, spreekt iedereen kortweg van de 'Golf'.

Terug naar 'Onze jongens'. Zij zijn op een vredesmissie in het kader van de West Europese Unie. Dat wil zeggen, samen met België. Thatcher heeft beloofd dat 'our lads' (Engels voor 'onze jongens', maar het zijn niet onze jongens, maar die van Thatcher) 'onze jongens' zullen beschermen. 'nostre ragazzi' (Italiaans voor 'onze jongens') hebben echter niets te schaffen met 'onze jongens'. Wat betreft de minister van buitenlandse zaken van Italië, de heer Andreotti, bestaan 'onze jongens' helemaal niet. Alleen 'nostre ragazzi' zijn in de Golf, en misschien ook nog 'nostre amici, gli Americani' (onze vrienden, de Amerikanen) maar 'onze jongens', dat zouden wat Andreotti betreft evengoed Russen of Chinezen kunnen zijn. Als zij worden aangevallen door Iraniërs, dan zoeken ze het zelf maar uit.

En hoe zit het dan met 'notre garçons'? (Frans voor 'onze jongens') Zoals in de NAVO doen ze wel mee, maar zeggen dat niet. Kortom ze zijn er wel, maar je ziet ze niet.

Dat wil zeggen 'notre garçons'. Je hebt ook nog 'notre garçons/onze jongens' of 'onze jongens/notre garçons'. Die doen dus wel mee. Eén van hen mag ook over 'onze jongens' het bevel voeren, dat wil zeggen als hij zich houdt aan de aanwijzingen die hij van één van 'onze jongens' in Den Helder krijgt.

Dan nog één vraag. Wat gebeurt er met 'onze jongens' als ze in 'De (Perzische/ Arabische/ Sassanidische) Golf' zijn aangekomen? Dan roept van Mierlo ze misschien terug. Van den Broek heeft namelijk op zijn aandringen toegezegd dat van de omstandigheden op het moment dat 'onze jongens' in de 'Golf' aankomen zal afhangen of ze zullen blijven. D66 heeft daarvan zijn goedkeuring aan het besluit om 'onze jongens' naar de 'Golf' te sturen afhankelijk gemaakt.

Interview

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft onder meer als taak om voorgesteld overheidsbeleid nog eens in algemene zin goed door te nemen en te beoordelen op interne samenhang en duidelijkheid. Leden van deze Kamer hebben in verband hiermee meestal een duidelijke visie over de rol van de overheid in onze samenleving. Zo ook prof. dr. G.P. Hoefnagels, hoogleraar criminologie en jeugd- en familierecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en sinds kort lid van de D66 Eerste Kamerfractie. Met een persoonlijke 'algemene beschouwing' gaf hij een analyse van de 'relaties' tussen staat en samenleving.

Peter Hoefnagels:

'Hoe exacter de regels van de overheid worden, des te meer wordt er langsheen geleefd.'

door Mark Roza

Minister-President Lubbers heeft diverse malen gesproken over de 'verloedering van de democratie', over de groeiende 'normloosheid in de samenleving' en de CDA-oplossing: 'een zorgzame samenleving'. Zijn benadering is echter niet erg relevant, omdat hij geen onderscheid maakt tussen normen en regels. De normen worden gemaakt door de burgers van een samenleving. Afgezien van enkele uitzonderingen, die er vroeger net zo waren, is iedereen het in Nederland redelijk eens over de normen. Dat je elkaar niet mag dood slaan, dat je een ander in nood dient te helpen, en dergelijke, dat zijn algemeen aanvaarde normen. Lubbers heeft het echter over de regels, de voorschriften van de overheid, die niet worden gehandhaafd. En het erge is, dat hij de schuld hiervan naar de burgers schuift en zich niet afvraagt of er iets mis is met de regels die de overheid maakt en de wijze waarop de overheid de burgers gehandeld. Het is echter overduidelijk dat die overheidsregels heel weinig meer te maken hebben met de normen in de samenleving. En het is al tijden aan de gang en ook geen wonder dat de samenleving zich dan onttrekt aan die regels. Bovendien zijn ze veel te ingewikkeld.

HET STOPLICHT VAN DE STAAT

Deze 'ontduiking' van de regels is een heel normaal verschijnsel. Zo ken ik studenten die als reactie op de voordeurdelersregeling de naam-bordjes maar weer gingen verschroeven, met als reden 'dat het samenwonen met een vriend of vriendin toch geen geld moet gaan kosten'. Welke oma kan haar lekkende kraan laten repareren door een legale loodgieter? Het is toch geen wonder dat oma die klussende jongen van drie straten verder vraagt om de kastplanken een nieuw verfje te geven? Meestal weet de burger niet eens dat ze daarmee overheidsregels overtreedt. Het dagelijks leven is helemaal anders ingericht dan hier vanuit Den Haag wordt gedirigeerd. Lubbers ziet als doel een 'zuivere gemeenschap', een utopische situatie waarbij iedereen zich precies aan de regels houdt. Bij rood stoplicht stoppen, bij oranje stoplicht ook stoppen en pas bij duidelijk groen doorrijden. Het stoplicht van de overheid geeft echter helemaal geen duidelijke signalen, het zendt versplinterd licht uit. Staat en samenleving leven uit elkaar en het gaat er steeds meer op lijken dat de burger de staat moet gaan dienen, in plaats van andersom. Ik zal dit verduidelijken met enkele voorbeelden.

DE SOCIALE DIENST EN JUSTITIE

De overheid heeft nu een enorm ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid opgesteld. De burger kan dit niet allemaal bijbenen en gaat gewoon z'n eigen gang. De overheid wordt vervolgens boos. 'Fraude moet worden aangepakt', klinkt overal. En vervolgens wordt een controle-apparaat opgebouwd, dat tot het tellen van tandenborstels en pyjama's gaat om de te controleren of de burgers zich wel aan de regels houden. Een absurde situatie. Want al die regelgeving was bedoeld om het de burgers gemakkelijker te maken. Om ze sociale zekerheid te bieden, niet om hun privacy aan te tasten! Waarom wordt het sociale zekerheidsstelsel niet meer gericht op het vinden van de mensen die echte hulp van de overheid nodig hebben, naar de echter armen, in plaats van met zeer veel wantrouwen diegenen die een uitkering hebben te volgen en te controleren.

Een ander voorbeeld, met betrekking tot Justitie. Het is toch van de gekke, dat Korthals Altes voorstelt om de wetgeving zodanig te wijzigen, dat burgers langer vastgehouden kunnen worden, om het Openbaar Ministerie de gelegenheid te geven de door haar (steeds frequenter) gemaakte fouten te herstellen. Dat kan je toch helemaal niet maken, zo ga je toch niet met elkaar om! Het hele Wetboek van Strafvordering bestaat om de burger te beschermen tegen een te machtig staatsoptreden. Fouten die bij Justitie worden gemaakt, moeten daar ook hersteld worden, dat is normaal.

DE ANTILLEN EN DE STUDIEFINANCIERING

Ik zal nu nog een voorbeeld van een heel andere aard uitwerken, waaruit echter ook weer blijkt dat de overheid een verstoorde relatie onderhoudt met haar onderdanen. Op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en hulp aan jonge staten heeft Nederland een goede naam. Deze goede naam blijkt zij voornamelijk te hebben opgebouwd omdat ze zo goed is in het geven van geld. Verder niets. Te verwachten was dat Nederland een speciale relatie heeft op dit gebied met de Nederlandse Antillen. Maar wat houdt die relatie nu eigenlijk in? Stellen we eisen aan de besteding van al die stromen geld die naar deze eilanden toe vloeien? Vergeet het maar. Treden we met hen in overleg over het vraagstuk over alternatieven voor onafhankelijkheid? Of er wellicht andere staatkundige vernieuwingen mogelijk zijn? Hoe ze hun toekomst willen inrichten en wat hun relatie met Nederland zal zijn? Nee, al deze wezenlijke vragen worden niet gesteld. De overheid geeft alleen geld en gedraagt zich als hadden ze nog een koloniale schuld af te kopen. Het lijkt wel

alsof de redenering is 'We durven niets te zeggen, omdat ze zwart zijn!' Zo'n houding is ronduit discriminerend en beledigend. Ik mag van mijn Antilliaanse vrienden hen best uitschelden op het moment dat ik er reden voor heb; dat vinden zij normaal en dat vind ik andersom ook. En waarom kan dat in een relatie tussen overheden, notabene binnen één staat, niet?

Tenslotte is de chaos rond de studiefinanciering ook een mooi staaltje van de verziekte relatie tussen overheid en burgers. Als een student nu bij het Bureau Studiefinanciering komt omdat hij z'n studiegeld niet gehad heeft door een fout van de computer dan wordt hij als volgt door de dienstdoende ambtenaar behandeld: 'Meneer, het is heel jammer dat u die tweeduizend gulden nog niet gehad heeft. Ik begrijp ook wel dat u daarom deze maand niet meer kan rondkomen, maar er is ergens een fout gemaakt en we moeten eerst uitzoeken waar die fout zit voordat we u überhaupt geld kunnen geven. Dag meneer!' Is dat niet gek? Waarom kan er nu niet reëel gepraat worden, zodat de student in ieder geval al een gedeelte van zijn geld kan ontvangen? Die basisbeurs was er toch om mensen in staat te stellen om te studeren, onafhankelijk van hun ouders? Kijk, daar zit duidelijk iets fundamenteel mis.

PSEUDO-REKENKUNDIG GEDOE EN SCHIJNREGELS

De rollen van de overheid en de burger zijn omgedraaid. In plaats van dat de overheid de burger dient, staat de burger in een bedelverhouding tot de overheid en moet hij zijn gelijk bij die staat bewijzen. En in Den Haag wordt een versplinterd beleid gepresenteerd, een detaillistische schijn-exactheid, die maar heel weinig met het gewone leven meer te maken heeft. En hoe exacter de boekhouder en de regels in Den Haag worden, des te meer er langsheen wordt geleefd. De burgers zijn flexibel en creatief, zij regelen hun zaakjes zelf wel, tot groot

foto's Jan Paul Kalff

ongenoegen van de Haagse boekhouders. Dit heet het grijze en zwarte circuit, maar deze zijn een beter weerspiegeling van de werkelijke gang van zaken, dan al dat pseudo-rekenachtige gedoe met de 'exacte' cijfers en regels. Dat zijn de paradoxen van deze samenleving. Het is een prettigitte, onzuivere gemeenschap. En ik durf te beweren dat als Ruding slaagt, en inderdaad 3 miljard aan fraudes terugverdient, het in Nederland inmiddels onleefbaar is geworden.

Tot slot wil ik jullie de laatste alinea uit mijn net verschenen boek voorlezen, getiteld 'Mensen, fraude en de staat', waarin mijn visie heb verwoord:.... 'We leren ermee lezen, al lukt het ons nooit helemaal. De boekhouders onder ons, dat zijn zij die instrumenteel en handig inspelen op de controles, leren er het beste mee leven, maar dat is slechts een promillage van de bevolking. De mensen werken ongewild en ongenewst zelf mee aan de moderne slavernij van de staat, omdat ze te pas en te onpas een beroep doen op hun onderlinge gelijkheid, of zelfs op de gelijkheid, ook waar die gelijkheid empirisch niet bestaat en niet kan bestaan. Door zich aan dat soort gelijkstelling te onderwerpen laten ze zich in categorieën indelen, laten ze zich reduceren tot hanteerbare en controleerbare nummers in de computers van de staat. En degene die daar geen weet van hebben, zijn degenen die meer tot de samenleving behoren, maar zich in in het staatsbestel zelf hebben genesteld. De geslaagde politici. Zijn zien hoe alles klopt op de computeruitdraai, hun voorlichtingsdiensten melden dit weer aan de samenleving, en leggen uit wat volgens de politici dienstig is om uit te leggen, waardoor alles weer klopt. Er zal een omwenteling voornodig zijn met behulp van links en rechts, om de staatsbureaucratie, dat is de feodale landheer die de staat is geworden is, weer kwijt te raken, of bescheidener gezegd, om deze weer onder democratische controle te brengen, dat is de controle van de mensen. De kraan van oma drupt nog steeds'.

Ter informatie

Technomania 87

Op zaterdag 28 november a.s. vindt "Technomania '87" van WJ-CNV plaats in Amsterdam.

Technomania '87, over automatisering, werk en de toekomst. Een manifestatie die past in deze tijd van automatisering, robotisering en computers. De technologische ontwikkeling gaat snel. En vooral jongeren krijgen te maken met de gevolgen van nieuwe technologie. Nieuwe arbeidsomstandigheden, nieuwe vakopleidingen.

Daarom houdt WJ-CNV de manifestatie "Technomania '87" voor jongeren. Geen saaie, moeilijke verhalen door deskundigen. Maar een doe-dag.

Zelf kennismaken in experimenteren met computers, robots etc. Ook zijn er opleidingsinstellingen aanwezig die speciale automatiserings- en komputeropleidingen voor jongeren presenteren.

In het programma zitten o.a. workshops, een permanente doe-markt en een spektakulair optreden van Ad Visser met zijn High-Tech-Heroes. Technomania '87 vindt plaats op 28 november in Artis (Konings- en Tijgerzaal), Plantage Middenlaan 41a, amsterdam. Entree: leden van WJ-CNV gratis, niet-leden f. 10,-. Meer informatie: Joske van Dijk 030-913676.

Ik voel mij als een student die als door een wonder Groningen aan de lijn heeft gekregen en nu in een paar tellen verslag moet doen van zijn onoverzichtelijk geworden worsteling met de beurzencomputer, met de grote kans dat de onverstoorbare stem aan de andere kant hem straks weer zal doorverbinden met het vertrouwde in-gesprek-sig-naal.

zoek de zeven verschillen met Deetman

studiefinanciering?

door Aad Nuis, onderwijs specialist D66

Er zijn nog steeds een groot aantal gerechtvaardigde klachten over de studiefinancieringsregeling. Die raken echter in de schaduw naast de klachten over de uitvoering van de regeling. De telefoon die overbelast is, ook na de nieuwe lijn, de brieven die blijven liggen, mutaties die niet verwerkt worden met alle rampzalige gevolgen vandiën. Gevolgen die door de problemen en onzekerheden die ze oproepen weer aanleiding geven tot een nieuwe stormloop op het oververhitte uitvoeringsapparaat. Dat zo'n toestand bovendien tot kostenoverschrijdingen moet leiden, ligt voor de hand. Over de juiste omvang van de verstopping kan men dan van mening verschillen, maar iedereen -behalve misschien de nog steeds onverstoorbare minister- heeft inmiddels door dat het niet gaat om een invoeringsongemakje van voorbijgaande aard. We zitten in de knoop en die knoop moet worden doorgemaakt. De minister is de man die dat moet doen. Hij heeft ons voorgehouden, tegen alle waarschijnlijkheid in, dat dit systeem op deze termijn uitvoerbaar was. Ik vraag hem daarom een snel en grondig onderzoek naar de knelpunten in te stellen. Aandacht dan voor organisatie en financiële consequenties daarvan en om bekendmaking van die resultaten aan de Kamer. Dit moet uiteraard samengaan met voorstellen ter verbetering. Mocht blijken dat hij het knopenzwaard

tevergeefs draagt en niet op het verzoek ingaat, dan staan de Kamer andere middelen ten dienste. Naast een beroep op de Rekenkamer valt te denken aan inschakeling van een extern adviesbureau door de Kamer, omdat het hier vooral lijkt te gaan om een kwestie van organisatorische aard. Maar ik ga ervan uit dat de minister ook in dit opzicht zijn werk liever zelf zal willen doen.

UITVOERING VAN DE REGELING

Veel van de problemen met de regeling zelf zouden er aanzienlijk milder uitzien als die regeling snel, foutloos en alert zou worden uitgevoerd -al zouden ze ook dan zeker niet geheel verdwijnen. Het collegegeld is een goed voorbeeld. De studenten met een aanvullende financiering krijgen daarvoor sinds april elke maand een twaalfde. Als men netjes spaart heeft men dus in augustus, als het op betalen aankomt, 5/12 bijelkaar. Een kleine duizend gulden moeten ze dan nog opbrengen. Lukt dat niet, dan kunnen ze niet inschrijven, en krijgen ze helemaal geen geld meer. Duizend gulden is veel, maar ze hebben geluk als het daar blijft. Als ze terugbetalers zijn van te hoge voorschotten, moeten ze al elke maand ruim zeventig gulden afstaan. Door hapering in de mutatieverwerking (uitwonend geworden, inkomensformulieren ouders niet op tijd) kan het nog erger worden. Wat gaat de minister daar aan doen? Kan die kleine duizend gulden voor die resterende maanden niet gewoon uitbetaald worden als de student het ook betalen moet?. Ook de student dus die meer dan 1604 gulden per jaar van zijn ouders krijgt, maar wel aanvullende financiering heeft? Of staat hij voortaan gespreide betaling toe? Iets zal er moeten gebeuren, en als het even kan iets zeer eenvoudigs, anders komen er weer brokken van.

ANDERE PROBLEMEN

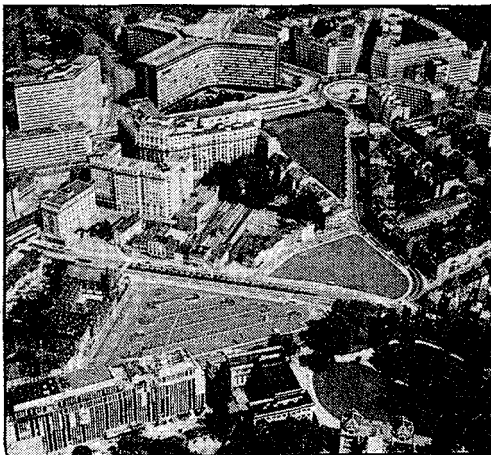
Het probleem van de terugbetaling van te hoge voorschotten is ontstaan door de mijns inziens overhaaste invoering van het systeem. Bekend was dat het voorschot voor velen te hoog zou zijn, maar niet bekend was voor hoeveel studenten en met welk bedrag. Ook de betrokkenen zelf wisten dat niet. De schattingen liepen sterk uiteen. Weet de minister het inmiddels wel? Ik zou dat graag horen.

Gezien de oorzaak van de schulden, gezien de feilbaarheid van het systeem, is soepelheid bij het terugvorderen geboden. Niet via de hardheidsclausule, maar via een kenbare regeling. De minister kan niet streng zijn voor anderen waar hij ook niet streng voor zichzelf is geweest. Ook bezwaren en beroepen tegen de vaststelling van de beurs moeten opschortende werking hebben. Ook voor deze kwesties zou het mooi zijn als een mooi zijn als een duidelijke uitspraak van de minister een uitspraak van de Kamer overbodig zou maken.

De kwestie van de weigerachtige ouders is nog steeds niet bevredigend opgelost; de kwestie van de ziektekosten hangt nog; de Surinaamse studenten zitten nog steeds tussen wal en schip. Zo zijn er nog steeds een stuk of tien knelpunten en -puntjes die aandacht blijven vragen. Ik vergeet ze niet, maar mijn spreektijd is om, de lijn is alweer dood. Ik kan slechts vurig hopen dat de minister ze evenmin vergeten zal, want ze zijn natuurlijk ook onder zijn aandacht gebracht.

Door Aad Nuis, lid van de D66-Tweedekamerfractie en onderwijsspecialist voor die partij.

Op de komende ALV, 14 en 15 november, zal een resolutie Europa worden behandeld. Eddy Hartman zet bij een aantal punten die in deze resolutie aan de orde komen een aantal vraagtekens. Hij concentreert zich daarbij op hetgeen gezegd wordt over ontwikkelingssamenwerking, het Europese landbouwbeleid en de eventuele toetreding van Turkije tot de Europese Gemeenschappen.

Brussel: hart van Europa

Kanttekeningen bij de resolutie Europa

door Eddy Hartman

ONTWIKKELINGSHULP

In de resolutie wordt gesteld dat de voor ontwikkelingshulp bestemde fondsen van nationaal nivo naar Europees nivo overgebracht dienen te worden. Op zich een goed standpunt. Het sluit aan bij de vorming van een federaal Europa. De E.G. heeft in het verleden verdragen gesloten, waarin economische vooruitgang, sociale ontwikkeling en een groter welzijn voor de ontwikkelingslanden centraal staan.

Speciale aandacht krijgen de armste landen die afhankelijk zijn van de landbouw en eenvoudige industriële producten (bijvoorbeeld textiel). De EG probeert deze landen economisch te stimuleren door ze, zonder belemmeringen, toe te laten tot de Gemeenschappelijke markt. De EG maakt zich sterk voor stabiele grondstofprijzen en verleent hulp op allerlei terreinen.

In de praktijk pakt het allemaal iets anders uit. De met landbouwrestituties gesubsidieerde export van landbouwproducten drukt de lokale producenten uit de markt. De overschotten van de Gemeenschap worden gedumpt op de Wereldmarkt, waardoor de prijzen dalen. Landen als Ha ti,

Jamaica en de Filippijnen kunnen hun rietsuiker niet meer afzetten tegen redelijke prijzen. Dit heeft in deze landen tot grote problemen geleid. Grondstoffen die de EG zelf niet genoeg produceert (bijv. tapioca) worden ingevoerd, verwerkt en vervolgens zwaar gesubsidieerd in de ontwikkelingslanden weer afgezet. De successen van de Nederlandse zuivel- en vleesverwerkende industrie in de Derde Wereld worden gefinancierd door de EG. Tegen zulke lage prijzen kan een lokale boer, met meestal een klein bedrijf, niet concurreren. De arbeidsintensieve textielindustrie van de ontwikkelingslanden kan rekenen op een stelsel van handelsbelemmeringen als zij exporteert naar de Gemeenschap. De Gemeenschap neemt ook geen maatregelen tegen de uitvoer van dubieuze medicamenten en kankerwerkende bestrijdingsmiddelen. Deze Gemeenschap dient het ontwikkelingsprogramma uit te voeren? Dan maar niet gesproken over het doel van ontwikkelingssamenwerking. Het lijkt me niet verstandig deze taak toe te bedelen aan de EG zoals het nu functioneert.

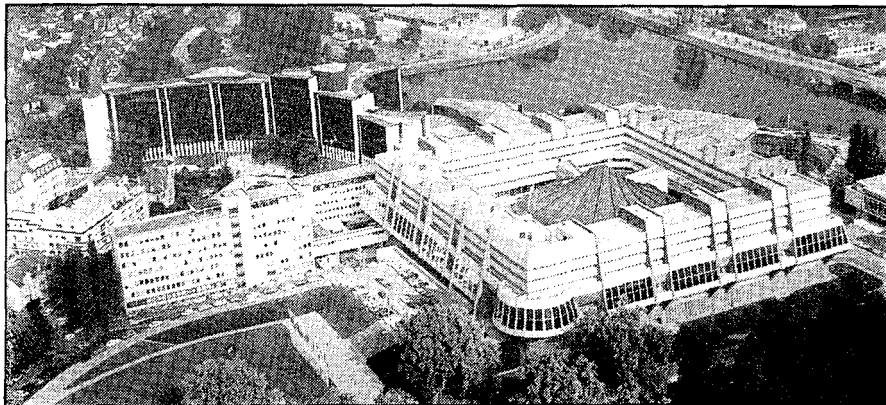
HET LANDBOUWBELEID

De resolutie stelt dat het huidige landbouwbeleid moet worden vervangen door een betaalbaar beleid. dit moet worden bereikt door ruimte te scheppen voor het marktmechanisme en door het stimuleren van boeren om hun agrarisch bedrijf op te geven. Deze maatregelen dienen uitgevoerd te worden tot een aanvaardbaar produktienivo is bereikt. Het uitgangspunt -prijsstabilisatie- dient te worden gehandhaafd. Om bij het laatste te beginnen; prijsstabilisatie is geen uitgangspunt van het landbouwbeleid. Het beleid heeft vijf doelstellingen:

- de voorziening veilig te stellen;
- een toename van de produktiviteit;
- de agrarische bevolking daardoor een redelijke levensstandaard te waarborgen;
- de markt te stabiliseren;
- de consumenten redelijke prijzen te garanderen.

Het beleid kwam tot stand in een tijd dat de EG niet zelfvoorzienend was wat betreft de voedselproductie. De boeren waren arm; zeker in Frankrijk en Italië. Dit schitterende beleid loste beide problemen op; door garantieprijzen te bieden en de afzet door interventies te garanderen, werd het de boer aantrekkelijk gemaakt om veel te produceren. Dit beleid heeft goed gewerkt; de levensstandaard steeg en de EG werd voedsel-exporteur. Toen de doelstellingen waren bereikt heeft de EG verzuimd het beleid te veranderen in een op stabiele produktie gericht beleid in plaats van een op groeiende produktie gericht beleid.

Het huidige beleid voldoet niet meer. Er moet een nieuw beleid komen dat tot een stabiele produktie leidt en de wereldmarkt niet verder verziekt. dit nieuwe beleid zal moeten worden uitgevoerd door de EG en niet door de Lid-Staten. Misschien is het dan ook mogelijk om tot echte fraudebestrijding te komen. Het streven naar de werking van het marktmechanisme is niet reëel; een aantal sectoren zal dan verdwijnen (bijv. de suikerbietenteelt) en verder zal de produktie zich sterk concentreren op een klein aantal grote bedrijven (Friese zuivel voor de hele EG). Samen met de maatregel om boeren te stimuleren om hun bedrijf op te geven, leidt dit tot ontvolking van grote gebieden in Europa. Wat moet je daar mee doen; golfterreinen aanleggen? De sociale aspecten zullen een zwaardere rol gaan spelen dan de economische. Ik denk niet dat de EG voelt voor toestanden als in het Midden-Westen van de VS. Aan de ene kant zal de EG moeten trachten het platteland levend te houden, terwijl aan de andere kant de steeds efficiëntere produktiemethoden leiden tot een uitstoot van arbeidskrachten. Men zal het mogelijk moeten maken dat boeren met een kleinere produktie een reëel inkomen houden. Waarom WIR-premieën geven voor al efficiëntere produktie? Ook in verband met de groeiende milieuproblematiek en de steeds kritischer

Europees parlement te Straatsburg

wordende consument is het misschien mogelijk te komen tot verantwoorde kleinschalige produktie. Dit zal zeker geld kosten; je zult inkomenssubsidies moeten geven of betalen voor niet produktieve grond. Dit is de prijs om levensmiddelen betaalbaar te houden en de EG als voedselproducent te behouden.

TURKIJE

Ik citeer: "Turkije is noch cultureel, noch geografisch te beschouwen als een Europees land, en voldoet ook niet aan het democratische criterium. Turkije komt dan ook niet in aanmerking voor het lidmaatschap van de EG" (resolutie Europa). Er zijn drie criteria te onderscheiden welke het lidmaatschap van de E.G voor Turkije onmogelijk zou maken. Er is naar mijn mening maar één criterium dat een lidmaatschap tegenhoudt, namelijk het ontbreken van een democratie. Hiermee doel ik op de praktijk in Turkije. De overige gevallen vallen te betwisten.

Ten eerste het culturele argument. Naar mijn mening gaat dit ook op voor Spanje, Portugal en Griekenland. Jarenlang heeft het Iberische schiereiland zich afgezonderd van Europa. Spanje had voor de toetreding tot de EG de hoogste tariefmuren van Europa. Meer dan de helft van de im- en export verliep buiten Europa. Evanelst Portugal oriënteerde Spanje zijn handel op haar ex-kolonieën in Zuid-Amerika. Daar komt nu verandering in. Griekenland is ook moeilijk een sterk met de West-Europese cultuur verbonden land te noemen. Griekenland en Turkije hebben lange tijd met elkaar geleefd. Alle drie landen kenden dictaturen en een grote invloed van de kerk. Waarin wijkt Turkije dan zoveel af dat het niet in te passen is in de Europese cultuur?

Het geografische element doet niet ter zake. al in 1963 sloot de EG een Associatie-verdrag met Turkije waarin het fundament werd gelegd voor een toekomstig lidmaatschap. De Raad heeft de aanvraag voor een toekomstig advies naar de commissie gezonden. De Raad volgt hiermee de procedure zoals vastgelegd in artikel 237 van het Verdrag. De Marokkanse aanvraag werd door de Raad direkt terzijde gelegd omdat dit land niet voldeed aan de omschrijving Europese Staat.

Turkije is dus door de EG aanvaard als zijnde een Europees land. Stel dat Turkije een democratisch land zou zijn, dan werd het moeilijk het lidmaatschap af te wijzen op bovenstaande gronden. Een argument dat wel te gebruiken zou zijn is dat de EG eerst de toetreding van de drie nieuwe Lidstaten moet verwerken, en haar interne markt moet realiseren.

DEMO

enquête

DEMO is een ledenblad. Dit betekent dat de redactie geïnteresseerd is in de mening van de leden over het voor hun bestemde blad. Om meer inzicht te krijgen in de mening van jullie over de DEMO zullen we op de ALV een enquête houden onder de daar aanwezigen. Aangezien echter niet iedereen op de ALV aanwezig zal zijn publiceren we de vragen eveneens in deze DEMO. Kom je naar het congres? Dan kun je de enquête daar invullen en inleveren. Kom je niet naar het congres, maak dan van deze gelegenheid gebruik om je mening te geven over de DEMO!

1) Geef aan ten aanzien waarvan je vindt dat er meer (+) of minder (-) aandacht in de DEMO moet worden besteed:

- discussies	+	-
- actueel nieuws	+	-
- informatie over de binnenlandse politiek	+	-
- informatie over de internationale politiek	+	-
- JD-standpunten	+	-
- regiojournaal	+	-
- humor/satire	+	-
- foto's/tekeningen	+	-
- ingezonden brieven/opiniepagina	+	-

Eventuele motivering:

2) Geef een rapportcijfer aan de volgende vaste rubrieken in de DEMO (lees je een rubriek niet, geef dat dan aan met een minnetje):

RUBRIEK	CIJFER	RUBRIEK	CIJFER
redactioneel	insec
hoofdartikel	mededelingen LB
Stiltelman	in de schijnwerper
interview	politiek bureau
in debat	regioborrels
opiniepagina	colofon
kroniek	agenda

Eventuele motivering:

3) Wat vind je van het uiterlijk van de DEMO?

4) Wat vind je van het taalgebruik in de DEMO?

VERZAKKENDE FUNDAMENTEN

Amsterdams Forum over kunstbeleid

woensdag 2 december 20u00 Gebouw Pax (Ferdinand Bolstraat 194)

Op 2 december 's avonds organiseert de werkgroep gemeentepolitiek van de regio Groot Amsterdam een forum over het Amsterdamse kunstbeleid; de huidige stand van zaken met betrekking tot de bezuinigen, de invloed van het feit dat Amsterdam in 1987 Culturele hoofdstad van Europa was en de toekomst met name met het oog op de mogelijkheden van sponsoring.

Er zullen boeiende sprekers worden uitgenodigd uit de kunst en politieke wereld en het bijwonen van deze avond is een leuke

afwisseling van het schrijven van de ook wel culturele edoch geijkte sinterklaasrijmen.

Houdt deze datum dus vrij!!!

Voor in je agenda:

Plaats: Gebouw Pax, Ferdinand Bolstraat 194, Amsterdam.

Datum: Woensdag 2-12 aanvang 20.00 uur.

Bereikbaarheid vanaf Centraal Station: Tram 25 en 24

Vanaf Amstelstation: tram 12.

KOMT ALLEN EN ZEGT HET VOORT.

De **opiniepagina** staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnee's. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de JD te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. Discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afgekapd.

Opiniepagina

PERSPECTIEF

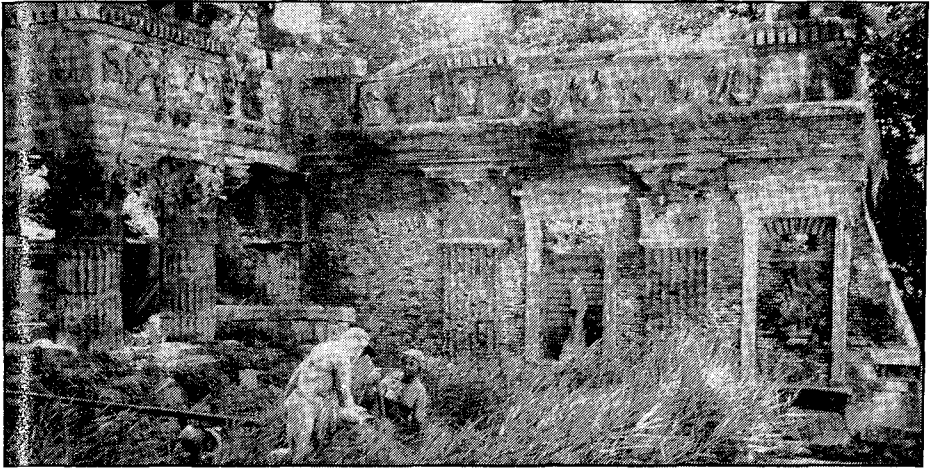
Op het oprichtingscongres viel het veel journalisten op hoeveel studenten er in en om de zalen waar het plaatsvond rondliepen. D'66 en D66 zijn sindsdien altijd partijen geweest met relatief veel studerende of afgestudeerde leden, en ik vermoed dat de JD helemaal uit haar voegen barst van de studenten (waarom anders zoveel afdelingen in en om centra van universitaire en HBO-opleidingen?).

In onze door computers misvormde maatschappij begint er echter een opvallend onevenwicht te ontstaan tussen diegenen die een exacte- en degenen die een meer cultureel georiënteerde studie volgen: de eersten vinden opvallend gemakkelijk een baan, maar de tweeden hebben de duistere horizon van jarenlang volstrekt onbemiddelbaar (geen vraag of geen grotere kans dan zeg 1 op honderd) werkloos zijn voor zich. De vak- en standsorganisaties zien de baanmogelijkheden steeds schaarser worden, en vechten steeds meer voor behoud van bestaande, door hun leden bezette banen. Zie het verschijnsel van de vechtapotheker, te herkennen aan de zwarte band om de witte jas.

Waar niet is, verliest de koning zijn recht (en Jan de Koning zijn uitkeringscenten) dus zelfs als men bij deze organisaties al bereid was om iets voor de

werkloze collegae te doen, zou men dat binnen de bestaande kaders amper kunnen.

Enige jaren geleden toen het aantal vacatures in Volkskrant en Intermediair schrikbarend begon te dalen, of in elk geval steeds verder achterbleef bij het aanstormende aanbod, begonnen studenten en afgestudeerden in enige speciaal getroffen vakken (geschiedenis, kunstgeschiedenis, geografie, sociologie, pedagogie en andragogie, neerlandici enz.) zichzelf te organiseren om toch iets tegen dit donkere perspectief te doen. Hoofdoelen van deze nieuwe zelforganisaties waren toen ten eerste de onderlinge contacten en de geleerde vaardigheden warm houden door ook na het afstuderen op meer of minder hobbyistische wijze bezig te blijven met je vak en elkaar daarbij te blijven ontmoeten; en ten tweede het opbouwen van gedetailleerde deskundigheids- en sollicitatiebanken, waaruit men experts voor en door of via de zelforganisatie te werven projecten kon halen. Dit deed men door van ieder lid een goed curriculum vitae te vragen en dit omder een paar zoektermen in een bestand op te slaan; zodra men een aanvraag voor medewerking aan een project binnen krijgt, gaat er ten eerste een advertentie in het verenigingsorgaan of de gestencilde rondschrijvens van de zelforga-

Ook in ruïnes gaat het leven door

nisaties, en ten tweede worden de blijkens hun c.v. meest deskundige, geschikste mensen extra (telefonisch) opgeroepen hierop te solliciteren. De zelforganisaties berekenen hiervoor een percentage van het projectsalaris of de onkostenvergoeding aan bemiddelingsgeld, en samen met de inkomsten uit de bescheiden contributies ontplooiën zij hiervan andere verenigingsactiviteiten. Een goed voorbeeld is de organisatie waarvan ik zelf afdelingssecretaris ben: de Stichting Vakgerichte Belangenbehartiging Historici (SVBH); naast het bemiddelingswerk organiseren leden van haar afdelingen spraakmakende lezingen en cycli over historische onderwerpen, men werkt aan aanvullend onderwijsmateriaal voor het middelbaar geschiedenisonderwijs, men probeert computerbijscholingscursussen te organiseren voor leden die die kennis bv. door een opleiding 'oude stijl' onthberen, en ze organiseren afdelingsborrels en timmeren in hun omgeving aan de weg voor het lot der werkeloze academici.

Vergis je niet in de omvang en groei van het probleem. In 1980 waren er zo'n 6.000 werkeloze academici en HBO-ers (in bovenstaand artikel reken ik HBO-ers voor het leesgemak bij de academici; we're just as unemployed); in 1986 was dit al 18.000 en

binnen een paar jaar schiet het cijfer door de 36.000 heen, dan ruim 6% van alle werkelozen. Met de tempoversnelling door tweefasenstudieverdunning, en de deadlines voor beurzen en draagbare collegegelden zal het aantal afstudeerenden snel stijgen, ook bij de werklozen.

Mijn oproep aan alle JD-ers met notoir hopeloze studies (en zelfs bij Rechten begint men te piepen) is: neem contact op met je faculteits- of subfaculteitssecretariaat, vraag naar bv. de studiecoördinator of het faculteitsbestuur, en vraag hen dan of er een zelforganisatie van werkzoekende afgestudeerden bestaat. Neem ook contact op met destudentenorganisatie binnen jouw (sub-)faculteit, als die bestaat of met de studentendecanen; volgens mij moeten zij ook weten of er op jouw studiegebied zo'n zelforganisatie bestaat, en daar heb je later veel plezier van. Historici kunnen zich alvast bij mij op onderstaand adres schriftelijk opgeven voor de eerder genoemde SVBH; zij heeft in de meeste universiteitssteden en universiteiten afdelingen (voor de Zuidhollandse universiteiten gelden het Rotterdamse CBG en de Leidse afdeling van de SVBH als contactpunt).

Bernard Aris, St. Jacobsstraat
2512 AN Den Haag.

binnenhofexcursie

dinsdag 8 december

Maak gebruik van de gelegenheid om in contact te komen met Eerste en Tweede kamerleden van D66. Voor de tweede keer dit jaar krijg je deze unieke kans door middel van de JD-binnenhof excursie. Grijp hem! Een (gedeeltelijke) reiskostenvergoeding voor diegenen die ver moeten reizen is mogelijk. Er zijn nog een aantal plaatsen vrij. Maximum aantal deelnemers: 10, dus zorg dat je er bij bent.

PROGRAMMA

In ieder geval zullen een vergadering van de Eerste en Tweede Kamer worden bijgewoond. Verder zal een ambtenaar van de afdeling voorlichting van de

Tweede Kamer uitleg geven over het functioneren van de Tweede Kamer. Verder zal er een informeel treffen met de Eerste Kamer-fractie van D66 zijn en een fractievergadering van de Tweede Kamer-fractie worden bijgewoond.

AANMELDING

Meltingang van vandaag kun je je aanmelden bij Eric Hordijk. Je krijgt dan vooraf informatie toegestuurd, zodat je je kunt voorbereiden. Bel 010-4143553, en *Jij* kunt er bij zijn.

KRONIEK

INTRODUCTIEWEEKEND NOORD-WEST

De spits van de introductieweekenden werd afgebeten door de regio's, Flevoland, Utrecht/het Gooi, Amsterdam en de rest van Noord Holland. Meer dan dertig JD-ers namen hieraan deel. Jammer genoeg was de basiscursus nog niet herdrukt, zodat alleen een groot aantal actieve JD-ers via een korte of langere rede de verschillende aspecten van de JD belichtten.

Hoogtepunt was onder andere een simulatiespel waarmee een zitting van de gemeenteraad werd nagespeeld. Steven Pieters speelde de rol van centrum-partij raadslid die door ondergetekende en Erik Hordijk als 'comité geen fascistten in de raad' het spreken onmogelijk moest worden gemaakt. Vervolgens moest er slag geleverd worden om een golfterrein, met als voorstanders de liberale fractie, als tegenstanders het progressief akkoord en de milieu-beweging. Christen Democraten waren wel voor, zolang er maar niet op zondag werd gegoofd.

Nadat de binnenstad van Amsterdam door de aanwezige JD-ers onveilig was gemaakt, werd de volgende JD-zondag nuttig besteed. Er werd aandacht besteed aan congresvoorbereiding, waarbij aan de hand van de resoluties onderwijs de procedure van de voorbereiding van het congres en de procedure op het congres werd doorgelopen.

Na de lunch was het tijd voor een spreker van D66: Gerrit Jan Wolffensperger. De kersverse winnaar van de debatwedstrijd-voorpolitici van het NRC-Handelsblad gaf de asanwezigen een voorbeeld van zijn welsprekendheid.

OPRICHTING REGIO DRENTE

Op 10 oktober was het dan zo ver. De regio Drenthe werd opgericht. Na jaren van voorbereiding door Jore Meyer was het Frits Fokker die begin juni de fakkel overnam. Dit resulteerde 10 oktober in de jongste JD regio: Drenthe.

Na de opening door de kersverse voorzitter (Frits Fokker), werd het bestuur gepresenteerd en gekozen. Dit bestaat uit Erwin Benjamins (secretaris), Ronald Hendriks (penningmeester) tinekke Breehaara (commissaris activiteiten en publiciteit) en Jorien Griffioens (commissaris activiteiten).

De eerste gastspreker was Erwin Nypels. Hij sprak over de blamage die de nederlandse politiek tijdens de algemene beschouwingen heeft opgelopen. Hij zette de aanval van D66 op de 'zorgzame samenleving' zoals het kabinet deze voorstelt voort. Volgens hem is ze zogenaamde 'zorgzame samenleving' niets meer dan een kreet, voorgesteld als ideologie, om de bezuinigingen te verdedigen. "Ook D66 streeft naar een zorgzame samenleving" aldus Nypels, "maar dan moet er ook een zorgzame overheid zijn", de overheid moet geen zaken van burgers eisen als deze zelf het tegengestelde doet. Ook de bezuinigingen op onderwijs acht Nypels onaanvaardbaar: deze tasten de kwaliteit van de toekomstige samenleving aan.

Het officiële gedeelte van de oprichtingsvergadering werd beëindigd met een toespraak van Steven Pieters, waarna de avond feestelijk werd afgesloten.

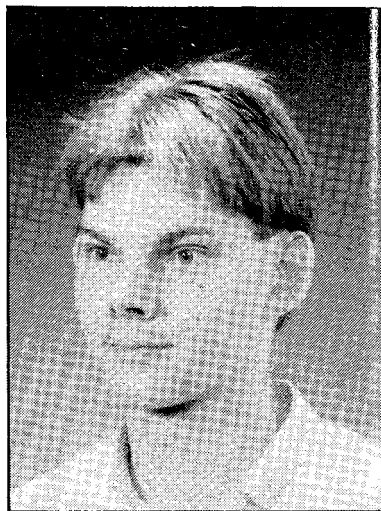
In de Schijnwerper

Gaston Siegelaer

Gaston Siegelaer, 21 jaar, VVO-Noord Brabant en student economie.

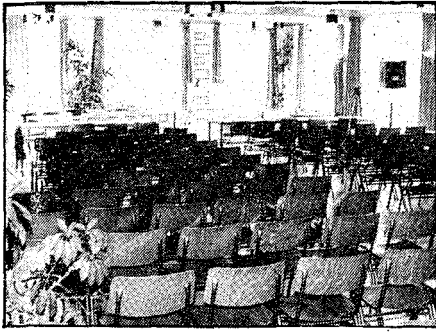
HOE BEN JE BIJ DE JD GEKOMEN?

In maart 1983 werd ik lid van de D66. Wat me vooral aantrok is de combinatie van idealisme en realisme. Omdat ik met leeftijdsgenoten in D66 in contact wilde komen, meldde ik me als sympathisant van het JOAC, de voorloper van de JD. Toen JOAC in maart 1984 overging in JD, werd ik dus automatisch lid van de JD. Wederom was het de ondogmatische houding van Jonge Democraten die me bijzonder aansprak. Met enige regelmaat ben ik de landelijke congressen en regionale bijeenkomsten in Noord-Brabant gaan bezoeken en langzamerhand vond ik het voor mijzelf tijd worden om meer dan alleen actief te zijn. Daarom werd ik in april 1986 lid van de kascommissie en in november vice-voorzitter van mijn regio. In het voorjaar van 1987 heb ik veel tijd gestoken in de organisatie van de politieke jongerenmiddag in Den Bosch die door de gezamenlijke PJO's uit die stad e.o. georganiseerd werd. Ik ben dus heel geleidelijk in de JD actief geworden, in tegenstelling tot sommige JD'ers die vanuit het niets lid van het LB worden. Ik denk dat enige tijd ervaring in de JD als regiobestuurder of commissielid een vereiste is voor het goed kunnen functioneren in het LB. Dit kan tevens een waarborg voor continuïteit zijn.

WAT KAN BETER IN DE JD?

De afgelopen tijd is de JD geconfronteerd met een zekere mate van discontinuïteit met alle gevolgen van dien. Het is zaak dat zo iets in de toekomst niet meer voorkomt. Daarom spreekt de de titel van het nieuwe beleidsplan van het LB 'Op weg naar continuïteit' mij bijzonder aan. Het betreurenswaardige eraan is dat de inhoud niet volledig op die continuïteitsgedachte aansluit. Het gaat mank aan het zelfde euvel als dat waaraan D66 nogal eens lijdt, namelijk het lanceren van steeds nieuwe plannen zonder dat aan de uitvoering ervan toegekomen wordt. Het LB moet geen nieuwe plannen bedenken: Het moet de bestaande eerst uitvoeren. De voornemens van het LB over een nieuwe huisstijl en herbezinning van de organisatie staan haaks op de continuïteitsgedachte. Van belang is dat prioriteit gegeven wordt aan ledenopvang en -activering, kadertraining, politieke besluitvorming en dito meningsuitdraging.

Deze zaal moet voll

tiende ALV Jonge Democraten

kom 14 en 15 november naar Rotterdam!

De volgende sprekers zullen het congres met hun aanwezigheid verrijken:

LAURENS JAN BRINKHORST

Laurens Jan Brinkhorst heeft reeds een groot aantal belangrijke functies bekleed. Hij was staatssecretaris van buitenlandse zaken, voorzitter van de Tweede Kamer-fractie van D66 en ambassadeur van de EEG in Japan. Op dit moment is hij directeur-generaal milieu, consumentenbescherming en nucleaire veiligheid van de EEG te Brussel. Hij zal spreken over Europa en het milieu.

ROB TIELMAN

Rob Tielman was tot voor kort voorzitter van het humanistisch verbond. Op dit moment is hij eerste hoogleraar humanistische filosofie te Utrecht en coördinator homostudies. Hij zal spreken over de grenzen tussen levensbeschouwelijke en poitieke waarden en normen.

Meer informatie over het congres stond in de vorige DEMO, opgeven kan nog. Bel dan het Landelijk Secretariaat, tel: 070-858109.

Laurens-Jan Brinkhorst

REGIOJOURNAAL

GRONINGEN

Tijdens de Kei-week hebben we zoals vele andere regio's enthousiast staan folderen, hetgeen resulteerde in een aantal nieuwe leden. Om de nieuwe en oude leden beter bekend te maken met het fenomeen PEP-groepen is er een PEP-avond georganiseerd voor alle leden. Een boeiende avond met als spreekster Koojsje van Doesen, fractievoorzitter (vrl.) van de Provinciale Staten voor D66. De gespreksstof varieerde van de huidige politiek tot jonge politicae in de jaren zestig.

Tijdens deze avond werden vier nieuwe regionale werkgroepen opgestart, namelijk: Onderwijs, provinciale politiek, internationale zaken, defensie en milieu. Op het moment volgen een aantal mensen de provinciale begroting in samenwerking met de D66 fractie. Heb je belangstelling voor een regionale werkgroep, bel dan Arjen Ros. Telefoon: 050-135751.

In januari organiseert de JD-Groningen i.s.m. de PPR-jo een avond over democratisch radicalisme of radicale democraten met als gastsprekers: Jan Vis (D66) en Bas de Gaay-Fortman (PPR) De overeenkomsten en verschillen...?: tussen PPR en D66

Tot dan. Groetjes, Anja van Engen.

UTRECHT/HET GOOI

Ik kan het hier kort houden; het is een rustige tijd in onze regio. Naast de borrels op de maandagen 2 november en 7 december is er een huiskamerbijeenkomst op 26 november en een Algemene regiovergadering met een gastspreker op 17 december. Hierover is echter op moment van schrijven niets bekend. Voorts wil is graag een oproep doen aan iedereen die wel iets (maar niet teveel) wil doen in de regio: word lid van de werkgroep Regionale Politiek! Op het moment zijn we bezig met het uitpluizen van de procedure voor vaststelling van 'Beschermd Stadsgezicht' in Utrecht. Gebleken is dat dit over vele schijven gaat. Heb je zin om mee te werken of ideeën voor andere onderwerpen, laat dan wat van je horen. Tot ziens of tot horens, Marcellus Ubbink (030-886281)

ZWOLLE i.o.

De oude Hanze-steden aan de IJssel komen weer in bloei! Duizenden studenten overspoelen de stad Zwolle en zorgen voor wat leven in de brouwerij. Bij het veranderende stadsbeeld hoort natuurlijk ook een JD-regio. Daarover werd op zondag 27 september jl. gepraat. Enkele JD-ers hebben een voorlopig bestuur samengesteld dat de oprichting van de regio zal gaan voorbereiden. Nadruk zal liggen op het activeren van de JD-ers om mee te doen. Het aantal leden is op dit moment nog klein. Om dit te veranderen zal publiciteit gemaakt worden op middelbare scholen en op de talrijke HBO-instellingen in Zwolle, Deventer en Kampen. Voor informatie: Eddy Hartman; telefoon 038-214203.

MIDDEN HOLLAND

VESUVIUS IN MIDDEN HOLLAND

Vrienden! Midden Holland bruist... Zie onze activiteiten in het vorige regiojournaal. Maar... dat is niet het enige. Midden Holland borrelt ook. Borrelt? Juist Niet alleen in de alcoholische zin van het woord, doch ook qua ideeën en initiatieven. Wat dacht u van een mogelijk eigen internationaal secretariaat? Sterk's krachttrainingsinstructie op het introductieweekend in Rijswijk. Ondergetekende die sinds de dag van zijn afscheid terug is als SP ai. Kent u overigens het gerucht dat H.W. te L. wellicht blijft? U ziet het. Midden-Holland spuwt vuur! En u? U blijft toch niet zitten lezen? Komt en aanschouw onze activiteiten. Zij zijn grootsch en meeslepend

U groetend Roeland D. Nieuweboer, S.K. a.i.

P.S. Midden Holland viert op 10 december haar 1-jarig bestaan met een grandioze kroegentocht en J.D.-diner! Verzamelen op 17.00uur en van 8 tot 9 in 't Gerecht, Lokhorstraat 19 in Leiden.

**Voor informatie over de JD:
bel 070 - 858109**

**Lid worden?
stuur een kaartje naar:
secretariaat JD
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag**

Vermeld naam, voornaam, adres, telefoonnummer, geboortedatum en of je man of vrouw bent.

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Voor abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; o/v 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (f1,50 per stuk excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

PLAATSINGSREGELS

Er is voor de DEMO een redactie-statuut dat deel uitmaakt van het HR van de JD. Plaatsingsregels zijn vastgesteld door de redactie, en op aanvraag kunnen daarover inlichtingen worden verstrekt. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten.

REDACTIE

Anton Ferkov
Erwin van der Kamp
Elmer Klaasen (hoofdredacteur)
Henk Pijper
Roel van der Poort
Arjen Ros
Marc Roza
Larissa Verhoeff
Edwin Lantinga (LB)

LAY-OUT MEDEWERKER

Desirée Schaap (tekeningen)

CORRECTIES

Jan Paul Kalff

REDACTIEADRESSEN

1- Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
2- Ina Boudier-Bakkerlaan 85
3582 XC Utrecht
telefonisch te bereiken:
Elmer Klaasen, tel 030-515338

ADRESWIJZIGINGEN

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen zo snel mogelijk door te geven aan het landelijk secretariaat.

AGENDA

NOVEMBER

- zo 1 LB-vergadering
 di 3/zo 8 IFLRY-seminar in Stockholm
 do 5 verschijningsdatum
 congresboek
 za 7 spreekvaardigheidskursus
 do 12 -deadline DEMO 4;8
 -congresvoorbereiding Midden
 Holland bij Petra Nypels
 vr 13 -LB-vergadering te Rotterdam
 -éénjarig bestaan regio
 Twente
 za 14/zo 15 ALV 10 te Rotterdam
 di 17 Zuidelijk Holland: excursie
 naar NRC/Handelsblad
 za 21 introductiedag zuid-oost
 vr 27 debat drugsbeleid Zoetermeer
 za 28 training regiobestuursleden

DECEMBER

- do 10 één jaar na de oprichting/
 JD-diner en kroegtocht
 Midden Holland
 vr 11 verschijningsdatum DEMO 4;8
 zo 13 huiskamerbijeenkomst Brabant
 wo 16 oudejaarsborrel Midden Hol-
 land in Zoetermeer
 vr 18 deadline DEMO 5;1

JANUARI

- wo 13 Nieuwjaarsborrel Leiden
 vr 22 verschijningsdatum DEMO 5;1

REGIOBORRELS

Amsterdam:

eerste dinsdag van de maand, frascati, Nes 63
 (centrum, vlakbij stadhuis)

Groningen:

tweede donderdag van de maand, Café de Draai,
 Gelkingestraat 56 Groningen. 21u00.

Midden Holland:

-tweede woensdag van de maand, "t Gerecht", Lok-
 horststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-
 19u00.

Utrecht:

-vierde woensdag van de maand, oneven maanden: 'st
 Hilarius'; Noordeinde Den Haag. even maanden: 'la
 Grande Motte'; Stadshart Zoetermeer. 20u00.

Zuidelijk Holland:

eerste maandag van de maand, Stadskasteel 'Oudean'
 (Proeflokaal), Oude Gracht; Utrecht. 21u00.
 tweede maandag van de maand, 'Chaka' Haringvliet
 635 te Rotterdam. 21u00.

Twente:

tweede vrijdag, eetcafé "De Appel", Enschedese-
 straat 34, Hengelo. 20u00.

LANDELIJK BESTUUR

-Voorzitter (Vz.): Steven
 Pieters, Froukemaherd
 138; 9736 RL Groningen.
 Tel: 050-420906

-Vice-voorzitter Politiek
 (VVP): Radboud van Delft
 Oranjeplein 73; 2515 LK
 Den Haag. Tel:
 (overdag) 070-167038
 ('s avonds) 070-800605

-vice-voorzitter organisa-
 tie ad interim (VVO ai):
 Coert Bruell, Zocher-
 straat 219; 3067 AW
 Rotterdam. Tel: 010-
 4217607

-Algemeen Secretaris (AS):
 Edwin Lantinga, Achterhar-
 ringvliet 133; 3011 TD
 Rotterdam. Tel: 010-
 4330178

-Penningmeester (Pm):
 Steven van Schilfgaarde,
 Benthuizenstraat 2; 3036
 CG Rotterdam. Tel: 010-
 4670264

-Internationaal Secretaris
 (IS): Albert Hoff, Uylen-
 stede 4, 1183 AH Amstel-
 veen. Tel: 020-457109

-Secretaris Scholing en
 Vorming (SSV): Erik Hor-
 dijk, Struisenburgdwars-
 straat 82; 3063 BV Rot-
 terdam. Tel: 010-4143553

-Secretaris Publiciteit
 (SP): Eric Eelman, Ge-
 dempte Zuiderdiep 89a;
 9711 HD Groningen. Tel:
 050-122978

-Secretaris Ledenwerving
 en opvang (SLWO): Wen
 Duffels, Uranusstraat 28;
 8521 LX St. Nicolaasga.
 Tel: 05134-1898

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Arnie van de Veerdonk (foto Jan Paul Kalf)

port betaald/ port payé Utrecht

Hoofdartikel *pagina 3*
**Twintig jaar politieke
vernieuwing**

Interview *pagina 7*
**Arnie van de
Veerdonk (zie foto)**
'Vluchtelingenbeleid
is schrijnend

ALV-Verlag *pagina 25*

JD

PPJK
HOGE DER A 10
9712AC GRONINGEN

29 9

Jg.4; Nr. 8

December 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

Het leven gaat door. Fassbinder mag niet worden opgevoerd, Nederlandse mijnvegers gaan nu echt de gevechtsszone van de Golf binnen, de beurs hersteld zich voorzichtig, de Londense metro is uitgebrand. Dit alles gaat echter aan de DEMO voorbij. Deze DEMO staat in het teken van het bruisende JD-najaar dat we achter de rug hebben. Van de meeste activiteiten die twee DEMO's geleden stonden aangekondigd vindt je hier verslag. We hopen dat jullie al lezend er spijt van krijgen dat je er niet bij bent geweest (behoorde je tot één van de vele bezoekers, voel je dan niet gepasseerd)

Het was niet mijn bedoeling dat ik ook het redactioneel voor deze DEMO zou schrijven, maar helaas, op het laatste moment bleek er toch geen opvolger voor de post van hoofdredacteur te zijn. Er wordt dus nu gezocht! Denk je het aan te kunnen, bijvoorbeeld omdat je in de redactie van een verenigingsblad van een studentenvereniging hebt gezeten of andere redactionele kwaliteiten hebt, grijp dan je kans! Meld je aan. Nog één huishoudelijke mededeling: per volgende DEMO komt mijn adres als redactieadres te vervallen. Het enige officiële redactieadres is vanaf dan het secretariaat!

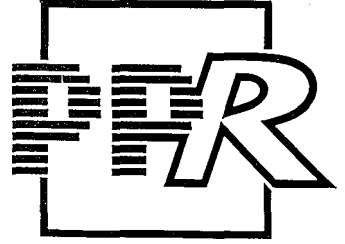
REDACTIONEEL

HOOFDARTIKEL	twintig jaar politieke vernieuwing	p 3
MAAK KENNIS MET DE JD	thema-avond D66 PPR	p 5
INTERVIEW	Arnie van de Veerdonk: 'het vluchtelingen-beleid in Nederland leidt tot schreinerende tafelen'	p 7
VERDER	Veroordeeld tot zes jaar -meer over de studiefinanciering	p 13
STILTEMAN	ik wil een stikkie	p 17
INTERVIEW	Peter Hoefnagels: 'Hoe exacter de regels van de overheid worden, des te meer wordt er langsheen geleefd'	p 18
GEZOCHT	hoofdredacteur	p 21
OPINIEPAGINA	Arbeidsverkorting noodzaak!	p 22
MEDEDELINGEN LB	-bericht penningmeester: declaraties!	p 23
	-bericht secretaris scholing en vorming	p 23
	-een nieuwe voorzitter: Erik Hordijk	p 24
ALV-VERSLAG	'Er zijn zelfs mensen die na drie uur discussiëren nog steeds geen mening hebben!'	p 25
POLITIEK BUREAU	-werkgroepen	p 28
	-wergroep Europa zoekt leden!	p 28
KRONIEK	-met het CDA kun je niets beginnen	p 29
	-schilderijen of lantarenpalen	p 30
	-bomen kunnen niet tegen de zomer	p 31
	-IFLRY-seminar mensenrechten	p 32
	-JD lid van de IFLRY	p 33
REGIOJOURNAAL	-Midden Holland	p 34
	-Zuidelijk Holland	p 35
REGIOBORRELS		p 34
COLOFON		p 35
AGENDA/ LANDELIJK BESTUUR		p 36

Hoofdartikel

Volgend jaar bestaat de Politieke Partij Radicalen (PPR) 20 jaar. Na D66 is de PPR de tweede partij die in de onstuimig jaren '60 is ontstaan. Beide partijen zijn niet toevallig ontstaan, ze zijn voortbrengselen van die tijd.

TWINTIG JAAR POLITIEKE VERNIEUWING

door Arjen Ros en Freek Steenbergen

1966: De verbeelding aan de macht

In het Westen groeit verzet tegen de gevestigde instellingen. Een groeiende groep mensen twijfelde aan de uit z'n voegen barstende welvaartsmaatschappij. De verbeelding krijgt aandacht en de machthebbers zien zich gesteld tegenover kleurrijke acties, zoals het witte fietsenplan van Provo. De mankementen van de grote traditionele partijen (KVP, ARP, CHU, VVD en PvdA) met hun verouderde ideologieën komen aan het daglicht. Discussies komen op gang over maatschappijhervorming, staatsbestel, parlementaire democratie en politieke samenwerkingsverbanden.

NIEUWE PARTIJEN

In deze periode zien twee nieuwe stromingen het levenslicht:

- een ondogmatische, op radicale democratisering gerichte beweging
- een christen-radicalen stroming, gericht op een snelle hervorming van de christelijke partijen tot organisaties met een radicaal vooruitstrevend programma

De eerstgenoemde beweging (D'66) formuleert de 'ontploffingstheorie'. Men wil het oude, vermolde politieke bestel opblazen. Er dienen partijen te komen, die zich niet meer baseren op verouderde ideolo-

Bas de Gaay Fortman in de campagne (foto: A.M. Goedemondt)

gieën, maar op eigentijdse programma's. De tweede stroming vindt haar oorsprong in de drie grote christelijke partijen. Hieruit ontstaat op 27 april 1968 de Politieke Partij Radikalen. De ruim een jaar eerder opgerichte partij Democraten '66 ziet hierin de eerste tekenen van de ontploffing van het politieke bestel. Hans van Mierlo schrijft in de bundel 'Christen-Radicaal': "Dat D'66 oprecht gelukkig is met de radicale beweging in de KVP laat zich gemakkelijk raden. Wij hebben zelf een half jaar geleden de ontploffingstheorie gelanceerd en zien nu als het ware een vertraagde opname daarvan beginnen. ... Als we zeggen dat we in het adres van de KVP-radicalen een mentaliteit herkennen die verwant is aan de onze, dan doelen we in de eerste plaats op de daarin naar voren komende overtuiging dat de huidige situatie onduelbaar is en op de moed om met het gevestigde te breken, maar ook op het verlangen naar een ondogmatische, praktische, vooruitstrevende politiek."

WAT WIL DE PPR ZIJN?

Tijdens de oprichting van de partij wordt besloten dat de PPR geen christelijke partij wordt, maar een partij voor christenen. "die openstaat voor eenieder, die haar vertrouwen wil schenken." In de tijd voorafgaand aan het oprichtingscongres vinden er vele discussies plaats over de plaats en de identiteit die de partij moet krijgen. Een persbericht uit 1967 geeft al aan welke richting deze opgaat: "... Wel moet duidelijk worden dat politiek handelen vanuit een christelijke levenswijze nimmer vrijblijvend kan zijn. In concreto betekent dit, dat in de toekomst de gewenste partij(en) veel meer dan tot nu toe vooraan moet(en) gaan staan bij het realiseren van doeleinden als: het nemen van initiatieven t.b.v. ontwapening en uiteindelijke uitbanning van de oorlog, opvoering en verbetering van ontwikkelingshulp, bestrijding van discriminatie, verkleining van de inkomensverschillen, offers voor financiering van gemeenschappelijke voorzieningen om Nederland in de toekomst leefbaar te houden en democratisering van de samenleving."

Van Mierlo plaatst kanttekeningen bij de christelijke inspiratie (in 'Christen Radicaal'): "Voor een groot deel van het Nederlandse volk zijn bovenstaande opvattingen eigenlijk gemeengoed en liggen op dit moment de politieke tegenstellingen hoogstens op het vlak van de instrumenten, waarmee men deze samenleving poogt te verwezenlijken. Ik wil hiermede slecht zeggen dat men ... wel blijk geeft van een vooruitstrevende mentaliteit (en dat nog erg vaag doordat er niets over die instrumenten in staat) maar niet van de noodzaak en de eigen politieke betekenis van een christelijke inspiratie." Zoals eerder vermeld besluit de PPR tijdens haar oprichtingscongres zich geen christelijke partij te noemen.

lees verder op de volgende pagina-> -> -> -> -> ->->

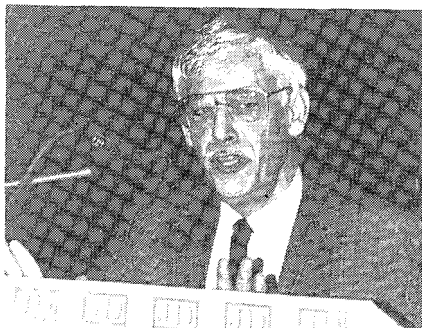
Thema-avond D66 PPR

De onstuimige jaren '60

Twee bewegingen doen de gevestigde politieke orde op haar grondvesten schudden. D66 lanceert haar ont-ploffingsheorie en de PPR ont-steekt een nieuw radicaal vuur.

Twintig jaar later

Is het lont gedoofd? Werkte de ontsteking niet goed? Of was de politieke vernieuwing een blind-ganger?

Jan Vis (foto Johan Hoeijenbosch)

Bas de Gaay Fortman (foto F. Janz)

20 januari 1988

Laaft het vuurtje weer op? Jan Vis en Bas de Gaay Fortman (de fractievoorzitters van respectievelijk D66 en PPR in de Eerste Kamer) debatteren hierover in 'Het Binnenhof' in Groningen.

Jonge Democraten en PPR-jongeren nodigen je uit om deze gebeurtenis bij te wonen.

Ter afsluiting zal de band 'De Stamps' voor muzikale omlijsting zorgen.

TIJD: 20 januari 1987, 19u00

PLAATS: 'Het Binnenhof', Oosterstraat 7A; Groningen

INFORMATIE: Arjen Ros, tel 050-135751.

Tevens is het boekje 20 jaar politieke vernieuwing beschikbaar.

1987: opgeslokt in het politieke stelsel

De ontploffing is mislukt; KVP, ARP en CHU zijn samengegaan in het CDA. De VVD noemt zichzelf nog steeds liberaal, de PvdA socialistisch. D66 en PPR bestaan nog, als partijen naast de anderen.

DE PPR NU

Van een partij die als overkoepelende doelstelling had "geef elke mens meer ruimte om mens te zijn" en die zich voornamelijk richtte op het ontevreden christelijke kiezerspubliek, is deze geëvolueerd naar een partij die zich libertair en ecologisch noemt.

Een karakterisering van de partij treffen we aan in het blad Radikale notities (in een artikel over het libertaire gezicht van de PPR): "Het vergroten van de menselijke vrijheid geldt hier als belangrijke gemeenschappelijke doelstelling van de verschillende politieke stromingen, die vanaf het begin binnen de PPR onderdak vonden: christen-radikalen, vrijheidslievende socialisten en anarchistische vernieuwers. menselijke vrijheid gedijt echter slechts binnen grenzen van wat maatschappelijk rechtvaardig en ecologisch verantwoord is. 'Bevrijding uit afhankelijkheid en behoud van de aarde, daar gaat het om.' Deze ene -belangrijke- zin geeft de twee hoofdlijnen in de PPR-visie weer: de libertaire lijn en de ecologische lijn, ..."

DEMOCRATISERING

Om dit te bereiken streeft de PPR naar democratisering van de samenleving via twee lijnen:

- Alleen *democratisering van de economie* kan de economische onafhankelijkheid van individuen opheffen. Betere spreiding en controle van de economische macht in onze samenleving betekent voor de PPR dat de gemeenschap aan de basis meer greep moet krijgen op de economie, ze denkt hierbij bijvoorbeeld aan arbeidselfbestuur.
- De tweede lijn is *democratisering van de politiek*; ook de besluitvorming moet volgens de PPR zo veel mogelijk aan de basis plaatsvinden. De staat wordt gezien als een door ons zelf gekozen organisatie, die uitvoerder is van zo weinig mogelijk taken en haar prioriteit moet leggen bij het waarborgen van rechtvaardigheid, rechtsgelijkheid en behoud van de aarde.

VERSCHILLEN MET D66

Veel van deze 'beginselen' zouden ook van toepassing kunnen zijn op D66. Toch zijn er verschillen. Deze liggen meestal niet in de uitgangspunten, maar voornamelijk in 'de manier waarop' iets te bereiken valt. D66 probeert ten alle tijde redelijk te blijven, terwijl de PPR het twee-handen principe kent: een parlementaire en een buiten-parlementaire hand. Actievoeren is voor de PPR een wezenlijk onderdeel van de democratie, terwijl het volgens D66 slechts een 'signaalfunctie' heeft. Beide partijen streven naar democratisering van de samenleving. D66 legt daarbij het accent op staatsrechtelijke vernieuwingen, terwijl de PPR zich voornamelijk richt op vernieuwingen in de maatschappelijke machtsverhoudingen.

Onlangs deze verschillen besluit Bas de Gaay Fortman in een artikel over D66 en de PPR als volgt: "Wie twintig jaar D66 en achttien jaar PPR overziet, moet constateren dat geen van beide partijen de grote pretenties van destijds heeft waargemaakt. D66 kreeg wel zetels maar fungeerde nauwelijks als 'breekijzer', 'katalysator' of 'zout in de pap'. De PPR kwam wel met radicale alternatieven maar kreeg nauwelijks electorale steun. Ach was het maar mogelijk die twee te combineren, de inhoudelijke frisheid van de PPR met de frisse vormgeving van D66!" Wellicht een (nieuwe) aanzet tot politieke vernieuwing ...?

*Mark Roza in gesprek met Arnie van de Veerdonk
[foto Jan Paul Kalff]*

Interview

Arnie van de Veerdonk:

'Het vluchtelingenbeleid in Nederland leidt tot schrijnende praktijken'

door Mark Roza en Larissa Verhoeff

"Straks krijgt je vriend de kogel; Morgen wordt je vrouw wakker in een cel; Vandaag verdwijnt je dochttertje; Zo gaat dat. Ergens anders. Met mensen zoals jij." De folder is duidelijk. De afschuwelijke werkelijkheid die erachter zit blijft onbegrijpelijk. Mensen zetten andere mensen zomaar gevangen, mensen veroordelen andere mensen zonder een (eerlijk) proces, mensen martelen andere mensen, mensen executeren andere mensen. Van de 154 staten die lid zijn van de Verenigde Naties staan er dit jaar 129 vermeld in het Amnesty Jaarboek. In al die landen worden een of meer mensenrechten geschonden.

Amnesty International komt op voor de slachtoffers van deze schendingen van mensenrechten. De organisatie bestond in 1986 25 jaar en de afdeling Nederland heeft een stormachtige groei meegemaakt sinds haar oprichting in 1968. Tussen de twee jubileumjaren in hadden de DEMO-redacteuren Larissa Verhoeff en Mark Roza een interview met Arnie van der Veerdonk, de eerste vrouwelijke voorzitter van Amnesty Nederland. De fotografische beelden van dit interview werden gemaakt door Jan Paul Kalff. Lees over de kaars en het prikkeldraad...

AMNESTY IS QUA ORGANISATIE ZOWEL DEMOCRATISCH ALS CENTRAAL OPGEZET
Amnesty International is in de eerste plaats een organisatie die heel open staat voor initiatieven van mensen. De directe invloed die ieder lid kan uitoefenen is een stimulans voor de leden, de vrijwilligers waar Amnesty op draait. Toch zijn er binnen de vereniging regelmatig discussies over de vraag of de zeggenschap van de leden in de bestaande vergadercultuur wel voldoende is.

Aan de andere kant is er ook een sterke invloedslijn van boven naar beneden. Al de research naar de mensenrechtenschendingen gebeurt op het hoofdkantoor in Londen. Ook officieel commentaar wordt daar gevormd en de afdeling Nederland mag alleen bij vaststaand beleid op eigen gezag kritiek leveren op de situatie in een bepaald land.

AMNESTY IS POLITIEK NEUTRAAL

Deze beperking van vrijheid van handelen voor een afdeling heeft een goede reden. Amnesty is namelijk politiek ongebonden. Ze neemt bijvoorbeeld geen overheidssubsidies aan. Daarnaast is het heel belangrijk dat bij incidenten tussen een afdeling en een regering die politieke ongebondenheid hard kan worden gemaakt. Zo heeft de afdeling Frankrijk zich een keer uitgesproken tegen de executie van een politieke gevangene in Iran. In de Franse pers werd vervolgens Amnesty Frankrijk beschuldigd van partijdigheid, omdat hun standpunt heben in de ogen van de pers medeverantwoordelijk had gemaakt voor de dood van enkele Franse gijzelaars. Op zo'n moment dient te worden duidelijk gemaakt dat een protest tegen de executie van politieke gevangenen in Iran gebaseerd is op de uitspraak van Amnesty International tegen de doodstraf en niet zo maar een mening is van de afdeling Frankrijk. Om dezelfde goede reden protesteert de afdeling Nederland tegen de executies in Indonesië. Zo'n uitspraak is dus niet politiek gebonden, maar is gebaseerd op de Statuten van Amnesty International, dus van alle leden.

DE VERDRAGEN

In 1948 hebben de landen van de Verenigde Naties de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens ondertekend. Deze verklaring drukt een intentie van deze landen uit als reactie op de verschrikkingen van de tweede wereldoorlog. In 1966 is onder andere het "Verdrag voor burgerlijke en politieke rechten" opgesteld en uit dit verdrag heeft Amnesty er enkele gekozen om te verdedigen.

Zaken als sociaal-economische rechten vallen hier buiten (recht op werk, eten en onderdak). Wij zijn geen Habitat-club. Ook bemoeien we ons niet met conflicten in oorlogssituaties. Met de beoordeling van krijgsgevangenneming en de behandeling van krijgsgevangenen houdt het Rode Kruis zich bezig.

Nu is het ook niet per definitie zo dat landen die een verdrag ondertekenen zich er ook aan houden en het is ook niet zo dat landen die een verdrag nog niet ondertekend hebben ook daadwerkelijk in strijd met dit verdrag handelen. Zo is er in 1984 het Verdrag opgesteld tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontferende behandeling of

bestrafning. Het land dat dit Verdrag als eerste heeft geratificeerd was wonder boven wonder Afghanistan. Aan de andere kant heeft Nederland dit verdrag nog steeds niet geratificeerd, terwijl het juist de nederlandse diplomaten zijn geweest die een zeer belangrijke rol hebben gespeeld bij het tot stand komen van het verdrag. Over het algemeen is Nederland zeer langzaam met het ratificeren van verdragen.

Naast deze verdragen zijn er ook nog rapportage-procedures, waarbij ondertekenaars zichzelf nog duidelijker verplichtingen opleggen. Amnesty heeft staatjes waarin precies vermeld staat welk land welke verdragen heeft ondertekend en heeft geratificeerd. Aan die staatjes kan je zien dat naarmate de verplichtingen duidelijker zijn geformuleerd het aantal ondertekenaars afneemt. Zo hebben slechts 38 landen tot nu toe het verdrag uit 1984 geratificeerd.

DE PRAKTIJK: "CHECK AND DOUBLE-CHECK"

Tegenover deze afspraken staat de harde praktijk. Het Jaarboek bevat dit jaar een record-aantal van 129 landen waar volgens Amnesty mensenrechten worden geschonden. Mensen worden zomaar gevangen gezet, politieke gevangenen krijgen soms helemaal geen proces, en als er een proces is, wordt het vaak niet eerlijk uitgevoerd, een schijnproces. Mensen worden gemarteld of krijgen de doodstraf, mensen verdwijnen om nooit meer of dood te worden teruggevonden. Mensen worden door doodeskaders vermoord. Vaak oogluikend toegestaan door de regeringen.

In het onderzoekscentrum in Londen worden voor deze mensenrechtensdingen bewijzen gezocht. Ze krijgen hierbij informatie van advocaten, kerken en van hulporganisaties. Soms wordt er ter plaatse onderzocht en bij processen sturen we, indien toegelaten, een waarnemer (jurist) die de inhoudelijke procesgang beoordeelt. De gevonden informatie en conclusies komen in een rapport te staan dat voordat er persruimte aan wordt gegeven eerst naar de betreffende regering wordt gestuurd. Het buiten de publiciteit houden van het rapport is van groot belang om een regering goed te kunnen benaderen. De regering heeft dan een of twee maanden om te reageren. Gebeurt dit niet dan wordt de pers ingelicht.

Een belangrijke beperking is dat wij ons alleen inzetten voor vrijlating van gewetensgevangenen die niet tot geweld hebben opgeroepen of het hebben gebruikt. Amnesty pleit dus niet voor de vrijlating van ANCLeider Nelson Mandela. Wel vinden we dat hij een eerlijk proces moet krijgen en goed verzorgd moet worden tijdens zijn gevangenschap, zoals dat voor elke gevangene moet gelden. Om een oordeel te geven over het al of niet oproepen tot of gebruiken van geweld gaat Amnesty niet af op de beschuldiging van de betreffende regering. Een regering zegt sowieso

snel dat iemand terroristische neigingen heeft, dat is wel zo makkelijk, zoek dat maar eens uit. Amnesty dient hard te maken dat zoiets niet gebeurd is of dat dit zeer onwaarschijnlijk is. Dat doen we door informatie te vragen van bekenden, door te kijken van welke organisaties een gevangene daadwerkelijk lid is geweest en of die persoon behoorde tot een gewelddadige tak van zo'n organisatie. Dit is lang niet altijd duidelijk en we hebben een club van 'wijze mannen', die in twijfelgevallen oordelen. Maar bij de IRA bijvoorbeeld is er een duidelijke niet-gewelddadige tak, nl. de Sinn Fein.

MET EEN TV-CAMERA NAAR EEN CHILEENSE GEVANGENIS

Wat mij wel leuk lijkt is om drie bekende Nederlanders met een TV-ploeg naar Chili te sturen met maar een doel: om bij die en die gevangenis te komen en daar gevangenen te spreken. Hier zitten echter in de praktijk veel haken en ogen aan. Waarschijnlijk zouden ze het land niet eens in komen. In ieder geval zou je Amnesty bij zowel de Chileense als de Nederlandse regering in een verkeerd daglicht stellen. Dat is een van de redenen waarom spectaculaire acties zoals bij Greenpeace voor Amnesty vrijwel onmogelijk zijn. Bovendien zijn we dat niet zo gewend en spectaculair is dan ook een beetje angstig.

Wel geven we aan de pers door hoeveel brieven we gestuurd hebben naar een land en van een missie wordt, nadat de regering de gelegenheid heeft gehad om te reageren, verslag gedaan aan de pers. Ook hebben we gesproken met ter dood veroordeelden in de V.S. Deze mensen zitten soms al meer dan 15 jaar in hun dodencel te wachten. Als dan gevraagd wordt wat het werk van Amnesty voor hun betekent dan sta je soms versteld. Dat soort gesprekken is zeer bemoedigend. Maar zulke TV-opnamen kunnen overigens alleen in de vrijere, opener landen en lukken bijvoorbeeld niet in Indonesië waar het ook heel erg is gesteld met de dodencellen, soms nog erger dan elders.

DE MISSIE

Elk jaar zijn er tientallen missies, d.w.z. onderzoek doen ter plaatse naar mensenrechtenschendingen, het bijwonen van processen of het voeren van besprekingen met regeringsvertegenwoordigers. Ikzelf heb nu noch de ambitie noch de vaardigheid en de deskundigheid om op missie te gaan. Bovendien is het een zeer tijdrovende bezigheid. Allereerst moet je een kenner zijn van het land waar je naar toe gaat, je hebt vaak een specifieke deskundigheid nodig en je wordt uitgekozen als je past in de structuur en de cultuur van het betreffende land. Ook kan je natuurlijk niet te gevoelig zijn en moet je geschikt zijn voor het doel van de missie. Het praten met vluchtelingen of een gesprek aangaan met

ambtenaren vraagt om een nogal verschillende know-how. Maar ook heel andere zaken zijn van belang. Zo was de voor-vorige voorzitter een gepensioneerd militair. Hij was bijzonder geschikt voor een missie naar Guatemala, mede omdat daar een militair bewind heerst. Dit soort diplomatieke details zorgt ervoor dat de communicatie veel sneller en beter verloopt.

Naar Suriname moet je iemand sturen die Nederlands spreekt, maar het mag natuurlijk geen blanke Nederlander zijn, dat ligt veel te gevoelig. Voor het benaderen van Koerden moet je iemand hebben die Turks spreekt, maar er is geen Koerd die een Turk vertrouwd. Maar een Koerd mag je ook niet sturen, want dan vertrouwd de Turkse regering het rapport niet meer. Kortom, je zit in een veld vol spanning, waarin je heel voorzichtig te werk moet gaan.

HET VLUCHTINGENBELEID

Nederland interpreteert het verdrag omtrent het vluchtelingenbeleid steeds enger. Het verdrag spreekt van een "gegronde vrees voor vervolging" die bestaan moet om als vluchteling te worden gebrandmerkt. Nederland zegt steeds vaker dat het eigenlijk wel meevalt in het land van herkomst. Bovendien stelt Nederland zich (net als vele andere Europese landen), door de groei van het aantal vluchtelingen en de economische crisis, steeds meer als doel om de grenzen gesloten te houden voor vluchtelingen. Amnesty vraagt zich nu af of vluchtelingen überhaupt nog wel een eerlijke kans hebben om hier asiel aan te vragen. Het beleid van de meeste Europese landen, inclusief Nederland, leidt tot schrijnende praktijken.

Algemene afspraak is dat een vluchteling ook daadwerkelijk wordt opgevangen in het eerste land van opvang. Dit hoeft niet het land te zijn waar je noodzakelijkerwijs je eerste voetstap zet. Mensen worden als ze op Schiphol staan en toevallig in de eerste plaats in Rome waren geland, onmiddellijk naar die stad teruggestuurd. Hadden ze daar maar asiel moeten aanvragen. Zo worden asielzoekers steeds vaker teruggestuurd. Nederland heeft een keer gevluchte Iraniërs teruggestuurd naar Turkije, waar ze vervolgens over de grens met Iran zijn gezet. Die praktijk is een volstrekt verkeerde interpretatie van het vluchtelingenverdrag. Ook met de beeldvorming en de terminologie die de Nederlandse regering hanteert ten aanzien van vluchtelingen hebben we zeer veel moeite. Er wordt gesteld dat vluchtelingen vaak malafide zijn en alleen maar vluchten om economische redenen.

Als je dan ziet hoe er wordt bepaald wat nu een bonafide of een malafide vluchteling is, dan kijk je soms vreemd op. Een Vietnamese

Franquin + PELP-RTÉ

bootvluchteling wordt algemeen zeer zielig gevonden, terwijl het hier toch vaak gaat om middenstanders en welgestelde die niet vluchten omdat ze echt vervolgd worden, maar omdat ze het regime daar niet meer zo zagen zitten. Dit in schril contrast tot de Bahai (lid van een niet-islamitische godsdienstige sekte, LV & MR) uit Iran die niet in dienst wil. De enige manier om uit Iran te vluchten is per vliegtuig via Turkije. Vervolgens zegt de Nederlandse regering dat die vluchteling een visum nodig heeft. Hoe kan hij daar nu aankomen. En omdat hij de Nederlandse taal niet kent (vaak niet eens Engels of Frans, of zeer gebrekkig) begrijpt hij niet hoe de bureaucratische en (dus) langzame asielprocedure loopt. En weliswaar moeten vluchtelingen gehoord worden, maar dan gebeurt het vaak zonder of met slechte tolk. Dit soort vluchtelingenbeleid mag dan de letter van de wet volgen, het volgt toch zeker niet de strekking van diezelfde wet en niet de ongeschreven wetten van menselijkheid. Vluchtelingenbeleid is een vorm van preventie van mensenrechtenschendingen in andere landen. Uit dat oogpunt mag Amnesty Nederland kritiek uiten op het beleid van de Nederlandse regering. We mogen dan wel een vol landje zijn, we nemen echter nog lang niet zoveel vluchtelingen per 1000 inwoners op, als de landen om ons heen en we zijn nog wel een welvarend land. Welvarend in materie misschien, maar het ontbreekt nog aan gevoel voor de medemens, wat toch ook een belangrijk aspect is van beschaving.

STEVENSBEEK

Op dit moment is het beleid dat vluchtelingen eerst 8 a 9 weken in een groot opvangcentrum zitten, zoals Stevensbeek. Tijdens die periode wordt er een schifting gemaakt tussen vluchtelingen die wel- en tussen die, die niet voor een asielprocedure in aanmerking komen. Vanuit het Ministerie is zo'n beleid zeer handig om vluchtelingen in de gaten te houden, zodat ze niet plotseling kunnen verdwijnen, d.w.z. illegaal onderduiken. Vanuit het oogpunt van vluchtelingenopvang betwijfel ik of het verstandig is om die mensen bij elkaar te zetten in zulke grote centra. In die vluchtelingenkampen mag de Stichting Vluchtelingenwerk alleen terecht voor het geven van rechtsbijstand. Sociaal-culturele opvang is er tijdens die twee maanden voor de vluchteling niet. Pas als vluchtelingen de asielprocedure in mogen worden ze verspreid over het land. Iedere gemeente zou op elke 1000 inwoners 3 vluchtelingen moeten opnemen. Zodra ze in een woning zitten, krijgt een vluchteling wel sociaal-culturele opvang. Van vrijwilligers.

... OP DIT OGENBLIK WORDEN MENSEN OPGESLOTEN, GESLAGEN, GEMARTELD, UIT DE WEG GERUIMD OMDAT ZE HET NIET EENS ZIJN MET DE MACHTHEBBERS

LAAT DAT NIET GEBEUREN!
SLUIT JE AAN BIJ

AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International Belgische Kamer van Beroep - Brusselse Straat 10

Veroordeeld tot zes jaar

meer over de
studiefinanciering

door Michiel Scheffer

Deetman gaat duidelijk te ver (foto Frank Jassies)

...het is jammer dat Jacob de ziekte van Pfeiffer kreeg en na zes jaar met zijn studie moest stoppen... Mariëtte had ook nooit Nederlands moeten inruilen voor Rechten... Het is wel idealistisch van Jeanet om in het bestuur te gaan maar afstuderen kan ze verder wel vergeten. Dergelijke dialogen kunnen we in de toekomst veelvuldig verwachten nu in deze herfst zowel de beurskrach als het stopzetten van zevendejaars studenten en ouder een geheel nieuwe groep jongeren heeft opgeleverd: de ppyuppies (previous potential yuppies).

Het toch al wankel stelsel van studiefinanciering heeft er inderdaad een innovatie bij gekregen. Volgens voornemens van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen zullen vanaf 1988 studenten die langer dan zes jaar studeren uitgesloten worden van studiefinanciering en een hoger collegegeld betalen. Je zult van zeer goeden huize moeten komen of part-time moeten gaan werken om deze klap op te vangen. Voor velen zal de eerste reactie bij een dergelijke maatregel zijn dat het hun eigen schuld is en dat ze maar binnen zes jaar klaar hadden moeten zijn, want dat kan toch! Zo simpel liggen de zaken natuurlijk niet, ten eerste omdat er gegronde redenen zijn om langer dan zes jaar te studeren en ten tweede is het de vraag of het mogelijk of wenselijk is om binnen zes jaar af te studeren.

STUDIETIJD IS OOK STUDENTENTIJD

Niemand heeft behoefte aan 22-jarige doctorandusjes die met oogkleppen op in vier jaar de tentamen-intercity uitgereden hebben. Een academische vorming is namelijk niet tentamentraining maar veel meer. Voor vele functies in de politiek, bij de overheid of het bedrijfsleven is een bredere vorming en enige ervaring noodzakelijk. 'Indien er veel contact is met het publiek en personeel kun je geen kinderen gebruiken' stelt het ministerie van VROM. Als je in vier jaar klaar bent heb je niet de tijd genomen je meer in de stof te verdiepen, extra vakken te volgen of je te bezinnen op je studie. Als je 42 weken 40 uur studeert word je je eigen projectmanager en leer je nooit de langere termijn te

overzien of de stof in een breder kader te plaatsen. De studiedruk betekent ook dat je vroeg moet gaan slapen, en vroeg op moet staan. Geen sport, geen feesten, geen drank, geen sex. Dit terwijl studeren niet alleen leren leren is maar ook leren leven. Het wordt in latere sollicitaties juist gewaardeerd als je er uitspringt via extra bijvakken of skripties. Het tonen van sociale vaardigheden via het vervullen van functies in besturen van faculteiten, vakgroepen, of verenigingen nog meer.

De plannen van Deetman betekenen dat je je weinig meer kunt veroorloven. Dit is niet alleen een bedreiging voor je eigen ontwikkeling zoals we hierboven gezien hebben maar ook voor het niveau van de academische vorming in Nederland en de organisatiegraad van de studentenwereld. Om met dit laatste te beginnen: als er geen uitlooptijd meer is, of als extra inzet niet meer beloofd zal worden met verlenging van inschrijvingsduur; zal de animo om in commissies en besturen te gaan sterk afnemen. Je kunt een vereniging van 1000 leden niet op zondagmiddag besturen. Er zullen zich ook minder studenten opgeven voor participatie in faculteits- of universiteitsraden en dit vormt weer een bedreiging voor de invloed die studenten hebben op het beleid. Het gevaar dreigt dat het hele kaartenhuis van studentenvoorzieningen hierdoor inzakt.

Als het genieten van extra vorming geremd en het stelsel van studentenvoorzieningen aangetast wordt kan het niveau van de academici een pijnlijke ontwikkeling gaan meemaken. In een hoog industriële samenleving is een hoog opleidingsniveau essentieel. Van mensen die in de politiek en het bedrijfsleven een zware verantwoordelijkheid gaan dragen verwacht je ook enige bestuurservaring tijdens de studietijd. Lubbers, Ruding en Smit-Kroes waren voorzitters van verenigingen in Rotterdam, Doeke Eisma heeft in de senaat van het Utrechts Studenten Corps gezeten. Aad Nuis was actief in Amsterdam en Hans van Mierlo heeft zich met overgave in het studententoneel gestort. Dit zouden ze niet in 1990 kunnen doen en ze zouden ook niet geworden zijn wat ze nu zijn zonder deze ervaringen.

Het geheel overziend kun je je afvragen of dergelijke gevolgen de bezuiniging van 125 miljoen waard zijn. Is het dit waard dat we een leger peperdure net-niet afgestudeerden hebben (die dan ook niet hun beurs kunnen terugbetalen), of slecht afgestudeerden? Deze maatregel leidt er eenvoudigweg toe dat hoge uitgaven en vooral verliezen aan inkomsten naar de toekomst worden doorgeschoven. Als je toch in godsnaam op het hoger onderwijs en studiefinanciering wenst te bezuinigen, verhoog dan de collegegelden voor iedereen en verlaag de basisbeurs voor mensen met ouders met een hoog inkomen.

Demonstratie Groningen 16 november 1987
[foto Frank Jessies]

VERLENGING: WAAROM?

Het eerste belangrijke punt is dat zij die lang studeren niet de sufferds zijn, deze vallen in de eerste jaren al af. De middenmoot studeert binnen zes jaar af. De mensen die langer studeren hebben volgens art. 77ter van de Wet op de Twee Fasen Structuur recht op verlenging van de inschrijvingsduur, omdat zij te maken hebben gehad met overmacht (bv. overlijden van ouder), ziekte, omdat ze van studie zijn veranderd of na een HBO-opleiding doorgestroomd zijn naar het Wetenschappelijk Onderwijs (WO), danwel omdat ze in één of meerdere besturen hebben gezeten.

De tweede vraag is of het mogelijk is om ruim binnen zes jaar af te studeren. Dit is vaak moeilijk, vooral voor de proefkonijnen van de tweefasenstructuur (TFS), de huidige vijfde en zesdejaars studenten. Men heeft veel studies van vijf naar vier jaar teruggebracht zonder de hoeveelheid stof te verminderen. Bij Geologie in Utrecht is het praktisch onmogelijk om in vier jaar klaar te zijn vanwege de vele praktika. Daarnaast is de studieplanning in de TFS zeer nauwgezet. De planning loopt goed voor hen die alle tentamens in één keer halen. Als je de boot een keer mist dan leidt dit er toe dat je achterstand cumulatief oploopt. Naast de vertraging die je direct door je studie kunt oplopen kun je door andere problemen overvallen worden waarvoor je geen verlenging krijgt. Hevig verliefd worden, stukgaande relaties, identiteitscrises en problemen met ouders zijn in deze samenleving niet af te bestellen maar net voor een tentamen komen ze hoogst ongelegen. Indien het inderdaad de vraag is of je überhaupt in de nominale tijd klaar kunt zijn is het ook de vraag of het wenselijk is.

WAT TE DOEN

Ik kan me voorstellen dat deze ravage enige ongerustheid teweeg brengt. Dat klopt en deze is er ook onder studenten. In de meeste steden zijn brede platforms opgericht waarin alle verenigingen en faculteiten hun krachten bundelen. Zij hebben onder bedrijven, wetenschappelijk personeel en studenten brievenacties gelanceerd om de leden van de vaste Kamercommissie voor onderwijs en wetenschappen te attenderen op de gevolgen van deze voornemens. Als lid van D66/JD kun je natuurlijk ook onze man schrijven. Aad Nuis. We doen nu ons best, straks hebben we daar geen tijd meer voor.

Michiel Scheffer, lid D66 Utrecht en voorzitter van het Utrechts Plaatselijk Actieplatform Studentenorganisaties. Tel. 030 - 717982.

Massaal protest (foto Frank Jassies)

MET SPOED GEZOCHT:

HOOFDREDACTEUR

De hoofdredacteur van de DEMO draagt de feitelijke verantwoordelijkheid voor het product DEMO. Gesteund door zijn of haar redactie is hij of zij de drijvende kracht die ervoor zorgt dat er tijdig voldoende kopij aanwezig is, dat deze kopij vervolgens wordt omgezet in een leesbaar blad en tenslotte in de vorm van een tijdschrift de leden bereikt. Daarnaast onderhoudt de hoofdredacteur de noodzakelijke contacten met het LB.

COÖRDINATOR

Kortom hij of zij moet coördinerend optreden bij het zuivere redactiewerk (kopij verzamelen), de productie (typewerk, lay-out en het onderhouden van contacten met de drukker) en de verzending. Op de hoofdredacteur rust de taak er voor te zorgen dat voor al deze taken voldoende vrijwilligers in de vorm van redacteuren en redactiemedewerkers aanwezig zijn, en als deze er zijn, ervoor te zorgen dat de afstemming van de taken van het DEMO-team soepel verloopt. Natuurlijk kan dat ook gedelegeerd worden. Voor een hoofdredacteur zijn dus in de eerste plaats organisatorische kwaliteiten van het grootste belang. Daarnaast moet hij of zij ook beschikken over enig inzicht in redactionele zaken en is een geringe hoeveelheid kennis van lay-out een voordeel.

INFORMATIE

Meer informatie bij Elmer Klaasen, de huidige hoofdredacteur (a.i.). Adres: *Ina Boudier-Bakkerlaan 85, 3582 XC Utrecht, 030-515338.*

Kandidaten dienen er rekening mee te houden dat er een groot beslag op hun tijd gelegd wordt.

DEMO

Het officiële orgaan van de Jonge Democraten

Arnie van de Veerdonk, voorzitter Paul Kees

port betaald/ port payé Utrecht

Hoofdartikel *pagina 3*
Twintig jaar politieke vernieuwing

Interview *pagina 7*

Arnie van de Veerdonk (zie foto)
'Vluchtelingenbeleid is schrijnend

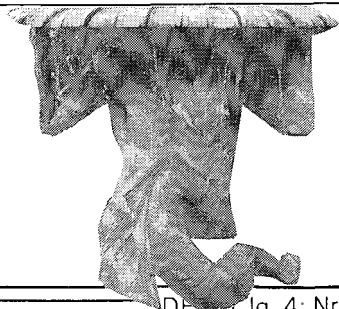
ALV-Verlag *pagina 25*

JD

Jg. 4; Nr. 8

December 1987

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

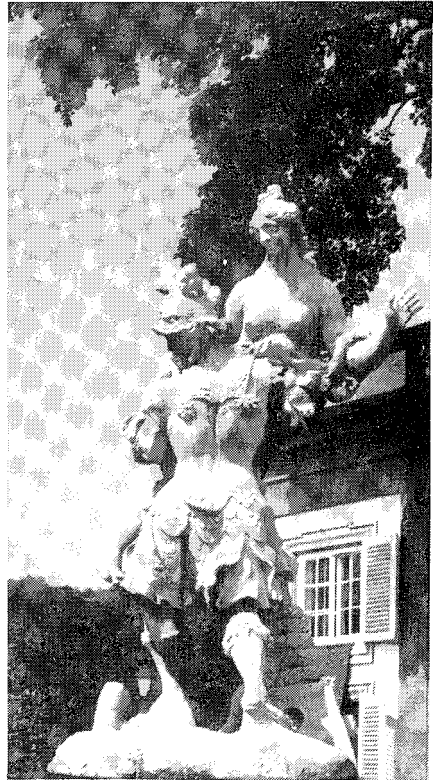

Ik wil een stikkie

Een commentaar
van drs JD Stilteman

Vrij Nederland heeft het bewezen: linkse politici zijn niet te vertrouwen en rechtse politici zijn goudeerlijk. Geen enkele politicus rechts van D66 heeft ooit een stikkie gerookt. Dat betekent dat ze zich strikt aan de wet houden, en eerbare burgers zijn. Het zal een CDA woordvoerder voor verkeer niet overkomen dat hij na een vurig pleidooi voor een strengere controle op het gebruik van alcohol in het verkeer dronken achter het stuur wordt aan getroffen. CDA en VVD politici onderscheiden zich liever door het achterna zitten van auto- en tasjesdieven. Linkse politici daarentegen zijn niet te vertrouwen. De meeste van hen hebben, lang gelden toen ze nog studeerden via een kennis een stikkie gerookt. Soms wisten ze zelfs niet eens dat het een stikkie was. Ja, daar trappen we dus niet in. Iedereen weet dat er in linkse kringen maar wat op los wordt geleefd, dus dat ene stikkie dat moet wel wijzen op een verslaving aan de hasj.

Kwamen ze er nu meer eerlijk voor uit dat het een jeugdsonde is geweest, nee hoor, ze proberen zichzelf goed te praten. Ze maken het probleem tot een onbenulligheid, wat is dat nu één stikkie. Hoe kan een linkse politicus echter nog serieus worden genomen in een debat over drugs? De meeste van hen zijn immers zelf junks! Ze staan daar een beetje hun eigen belang te verdedigen. Niks legalisering soft-drugs. Van een stikkie komt de spuit of het gesnuif. Nederland: wapent U voor Het Grote Gevaar! De Nederlandse samenleving verloedert.

Stikkies roken: dit komt er van

De pers werkt mee met het gaan van deze heilloze weg. Niet alleen schrijft Vrij Nederland alsof het de doodnormaalste zaak van de wereld is dat een politicus wel eens een stikkie heeft gerookt (*TERWIJL DAT UITDRUKKELIJK VERBODEN IS IN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT*), bovendien wil men beweren dat het soepele Nederlandse drugsbeleid, het tolereren van volksgevaar nummer één, de marihuana, ertoe heeft geleid dat er in Nederland minder gebruikers zijn van dit afschuwelijke product dan in het land van de onbegrensde mogelijkheden. *SCHANDE!* Laten we een voorbeeld nemen aan onze vrienden aan de overkant van de Atlantische Oceaan, daar kan je iedere openbare functie wel vergeten als ooit een stikkie hebt gerookt. Zo hoort het. Wetsovertreders zijn niet geschikt voor publieke ambten.

Peter Hoefnagels

**'Hoe exacter regels van de overheid worden,
des te meer wordt er langsheen geleefd'**

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft onder meer als taak om voorgesteld overheidsbeleid en wetgeving nog eens in algemene zin goed door te nemen en te beoordelen op interne samenhang en duidelijkheid. Leden van deze Kamer hebben in verband hiermee meestal een duidelijke visie over de rol van de overheid in onze samenleving. Zo ook prof. dr. G.P. Hoefnagels, hoogleraar criminologie en jeugd- en familierecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en sinds kort lid van de D66 Eerste Kamerfractie. Met een persoonlijke 'algemene beschouwing' gaf hij een analyse van de 'relaties' tussen staat en samenleving.

Volgens Hoefnagels is de versplintering en veelheid van verschijnselen te herleiden tot de vraag naar relaties tussen overheid en burgers, tussen docenten en studenten, tussen onderwijzers en leerlingen, relaties tussen Justitie en justitiabelen, relaties tussen Nederland en de ontwikkelingslanden.

DE NORMEN VAN DE SAMENLEVING EN DE REGELS VAN LUBBERS

Minister-President Lubbers heeft diverse malen gesproken over de 'verloedering van de democratie', over de groeiende 'normloosheid in de samenleving' en de CDA-oplossing: 'een zorgzame samenleving'. Zijn benadering is echter niet erg relevant, omdat hij geen onderscheid maakt tussen normen en regels. De normen worden gemaakt door de burgers van een samenleving, de regels door de overheid. Afgezien van enkele uitzonderingen, die er vroeger net zo waren, is iedereen het in Nederland redelijk eens over de normen. Dat je elkaar niet mag dood slaan, dat je een ander in nood dient te helpen, en dergelijke, dat zijn algemeen aanvaarde normen.

Door een communicatiestoornis binnen de redactie werd in de vorige DEMO de verkeerde tekst van het interview met dhr Hoefnagels afgedrukt. Aangezien de verschillen niet in een paar zinnen zijn weer te geven wordt hier het interview in zijn geheel in de juiste tekst afgedrukt.

Lubbers heeft het echter over de regels, de voorschriften van de overheid. Stuurmechanismen van de overheid creëren geen normen, maar regels. En deze regels worden steeds meer overtreden. Wat jammer is, is dat hij de schuld hiervan naar de burgers toeschuift en zich niet afvraagt of er iets mis is met de regels die de overheid maakt en de wijze waarop de overheid de burgers behandelt. Die overheidsregels hebben echter heel weinig meer te maken met de normen in de samenleving. Het is niet zo verbazingwekkend dat de samenleving min of meer langs die regels heen leeft, of, als het zo uitkomt, er dan handig gebruik van maakt.

HET STOPLICHT VAN DE STAAT

Ontwikking en ontduiking van de regels zijn normale verschijnselen. Zo hoor ik van studenten die als reactie op de vooroordelers regeling de naambordjes gingen verschroeven "omdat het samenwonen met een vriend of vriendin toch geen geld moet gaan kosten". Zo'n omkering van formules is tekenend voor de verhouding burgers/overheid. Welke oma kan haar lekkende kraan laten repareren door een legale loodgieter? Het is toch geen wonder dat oma die klussende jongen van drie straten verder vraagt om de kastplanken een nieuw verfje te geven? Vaak weet de burger niet eens dat ze daarmee overheidsregels overtreedt, die vanuit Den Haag worden gedirigeerd. Lubbers ziet als doel een 'zuivere gemeenschap', een utopische situatie waarbij iedereen zich precies aan de regels houdt. Bij rood stoplicht stoppen, bij oranje stoplicht ook stoppen en pas bij duidelijk groen doorrijden. Het stoplicht van de overheid geeft echter helemaal geen duidelijke signalen, het zendt versplinterd licht uit. Er zijn nogal wat onredzame mensen die bij groen licht stoppen tot het rood wordt.

De ingewikkeldheid schept ook ongelijkheid. Staat en samenleving leven uit elkaar en het gaat er steeds meer op lijken dat de burger de staat moet gaan dienen, in plaats van andersom. Ik zal dit verduidelijken met enkele voorbeelden.

DE SOCIALE DIENST EN JUSTITIE

De overheid heeft nu een enorm ingewikkeld stelsel van regels van sociale zekerheid opgesteld. De burger kan dit niet allemaal bijbenen en gaat gewoon z'n eigen gang. De overheid wordt vervolgens boos. Fraude moet worden aangepakt, klinkt overal op. En vervolgens wordt een controle-apparaat opgebouwd, dat tot het tellen van tandenborstels, onderbreken en pyama's gaat om te controleren of de burgers zich wel aan de regels houden. Een absurde controle-situatie. Want al die regelgeving was bedoeld om de burgers sociale zekerheid te bieden, niet om hun privacy aan te tasten. De overheid mag geen regels maken die tot pyama-controles leiden.

Waarom wordt het sociale zekerheidsstelsel niet meer gericht op het vinden van de mensen die echte hulp van de overheid nodig hebben, dus op de echte armen. Een ander voorbeeld: Bij Justitie worden juridische en administratieve fouten gemaakt. Het is vreemd als minister Korthals-Altes daarop een voorstel doet om de wetgeving zodanig te wijzigen dat burgers langer vastgehouden kunnen worden. Dat wil zeggen als de overheid fouten maakt, moet de burger daarvoor opdraaien, zo gaan verantwoordelijke mensen niet met elkaar om. Het hele Wetboek van Strafvordering bestaat om de burger te beschermen tegen een te machtig staatsoptreden. Fouten die bij Justitie worden gemaakt, moeten daar ook hersteld worden, dat is normaal.

DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Ik zal nu nog een voorbeeld van een heel andere aard uitwerken, waaruit echter ook weer blijkt dat de overheid een verstoorde relatie onder-

houdt met haar onderdanen. Op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en hulp aan jonge staten heeft Nederland een goede naam. Deze goede naam blijkt zij voornamelijk te hebben opgebouwd omdat ze zo goed is in het geven van geld.

Te verwachten was dat Nederland een speciale relatie heeft op dit gebied met de Nederlandse Antillen. Maar wat houdt die relatie nu eigenlijk in? Stellen we eisen aan de besteding van al die stromen geld die naar deze eilanden toe vloeien? Neen. Treden we met hen in overleg over het vraagstuk over alternatieven voor onafhankelijkheid nu de Nederlandse Antillen geen onafhankelijkheid willen? Of er wellicht andere staatkundige vernieuwingen mogelijk zijn? Hoe ze hun toekomst willen inrichten en wat hun relatie met Nederland zal zijn? Al deze wezenlijke vragen worden niet gesteld. De overheid geeft alleen geld en gedraagt zich als hadden ze nog een koloniale schuld af te kopen. Het lijkt wel alsof de redenering is 'We durven niets te zeggen, omdat ze zwart zijn!' Zo'n houding is ronduit discriminerend en beledigend. We moeten onze Antilliaanse vrienden serieus nemen en dat doen we niet door een eenzijdige bedelverhouding te laten voortbestaan. Waarom kan een relatie tussen bevriende overheden niet wederzijds zijn?

ONDERWIJS

Door alle reorganisaties in het onderwijs en oekazen uit Den Haag is men in het onderwijs vergeten te denken over de didactische relatie. Waar alle onderwijs om gaat, is de verhouding docent-student, leraar-leerling, onderwijzer-pupil, dat is waar het om gaat. Hier vindt de cultuuroverdracht plaats. Door die verhouding ontstaat het leren. De centraal gestimuleerde onrust heeft docenten, leraren en onderwijzers teruggeduwd naar een verdediging van hun rechtspositie, reeds een generatie lang, nl. meer dan 20 jaar heeft de verhouding leraar-leerling plaatsgemaakt voor de vergadertafel en het formulier, daardoor is het beste onderwijs dat in de wereld bestond, namelijk dat van Nederland, door de centrale overheid in de verdrukking geraakt. Docenten en leerlingen proberen uit de brokstukken nog te redden wat er te redden valt, het is van groot belang nu rust in het onderwijs te brengen, geen reorganisaties meer, maar zorg en aandacht voor de didactische verhouding, deze moet met alle ten dienste staande middelen verbeterd worden.

Tenslotte is de chaos rond de studiefinanciering ook een mooi staaltje van de verziekte relatie tussen overheid en burgers. Als een student nu bij het Bureau Studiefinanciering komt omdat hij z'n studiegeld niet gehad heeft door een fout van de computer dan wordt hij als volgt door de dienstdoende ambtenaar behandeld: 'Meneer, het is heel jammer dat u die tweeduizend gulden nog niet gehad heeft. Ik begrijp ook wel dat u daarom deze maand niet meer kan rondkomen, maar er is ergens een fout gemaakt en we moeten eerst uitzoeken waar die fout zit voordat we u überhaupt geld kunnen geven.' Is dat niet gek?! Waarom kan er nu niet reëel gepraat worden, zodat de student in ieder geval al een gedeelte van zijn geld kan ontvangen? Die basisbeurs was er om mensen in staat te stellen om te studeren, onafhankelijk van hun ouders. Nu zijn ze afhankelijk van een staatsoverheid, die fouten maakt.

PSEUDO-REKENKUNDIG GEDOE EN SCHIJNREGELS

De rollen van de overheid en de burger zijn omgedraaid. In plaats van dat de overheid de burger dient, staat de burger in een bedelverhouding tot de overheid en moet hij zijn gelijk bij die staat bewijzen. En in Den Haag wordt een versplinterd beleid gepresenteerd, een detaillistische schijn-exactheid, die maar heel weinig met het gewone leven meer te maken heeft. En hoe exacter de boekhouders en de regels in Den Haag worden, des te meer wordt er langsheen geleefd.

De burgers zijn flexibel en creatief, zij regelen hun zaakjes zelf wel, tot groot ongenoegen van de Haagse boekhouders. Dit heet het grijze circuit en dat is meer een weerspiegeling van de werkelijke gang van zaken, dan al dat pseudo-exacte gedoe van cijfers en regels. Dat zijn de paradoxen van deze samenleving. Het is een prettige, onzuivere gemeenschap. Als Ruding er in slaagt die twee miljard aan fraudes bij de burger te vinden, is de Nederlandse controle-staat inmiddels onleefbaar geworden.

De laatste alinea van zijn net verschenen boek, getiteld 'Mensen, fraude en de staat' (AMBO, Baarn 1987) luidt:

'... We leren ermee leven, al lukt het ons nooit helemaal. De boekhouders onder ons, dat zijn zij die instrumenteel en handig inspelen op de contrôles, leren er het beste mee leven, maar dat is slechts een promillage van de bevolking. De mensen werken ongewild en ongenest zelf mee aan de moderne slavernij van de staat, omdat ze te pas en te onpas een beroep doen op hun onderlinge gelijkheid, of zelfs op de gelijkheid, ook waar die gelijkheid empirisch niet bestaat en niet kan bestaan. Door zich aan dat soort gelijkstelling te onderwerpen laten ze zich in categorieën indelen, laten ze zich reduceren tot hanteerbare en controleerbare nummers in de computers van de staat. En degenen die daar geen weet van hebben, zijn degenen die meer tot de samenleving behoren, maar zich in in het staatsbestel zelf hebben genesteld. De geslaagde politici. Zijn zien hoe alles klopt op de computeruitdraai, hun voorlichtingsdiensten melden dit weer aan de samenleving, en leggen uit wat volgens de politici dienstig is om uit te leggen, waardoor alles weer klopt. Er zal een omwenteling voor nodig zijn met behulp van links en rechts, om de staatsbureaucratie, dat is de feodale landheer die de staat is geworden is, weer kwijt te raken, of bescheidener gezegd, om deze weer onder democratische controle te brengen, dat is de contrôle van de mensen. De kraan van oma drupt nog steeds'.

(foto Jan Paul Kalff)

Opiniepagina

ARBEIDSTIJDVERKORTING NOODZAAK! door Menno Visser

In de discussie over de oplossing van het werkloosheidsprobleem wordt veel gesproken over om-, her- en bijscholing omdat dat kan bijdragen tot het beter aansluiten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Verder oppert men regelmatig het idee om de belastingen en/of de sociale lasten te verlagen zodat het voor een werkgever aantrekkelijker wordt om iemand in dienst te nemen, tot slot zijn er mensen die beweren dat de werkloosheid zal dalen als economische groei wordt gestimuleerd. Al deze aandachtspunten zijn bij lange na niet voldoende om de werkloosheid aanzienlijk te doen dalen.

Om dat wel te bereiken is het noodzakelijk dat er vergaande afspraken gemaakt worden over arbeidstijdverkorting (ATV). Aan de krantekoppen te zien is ATV uit de mode geraakt: 'PvdA moet soepel zijn met ATV' (NRC 2 nov.), 'Ambtenaren voelen niets voor nog korter werken', 'FME ziet herverdeling van werk stranden op schaarste aan vaklui' (NRC 4-11). Zelfs de vakbeweging hoor je er niet veel meer over.

Natuurlijk moet werktijdverkorting samengaan met evenredig inleveren van (bruto)loon anders is het niet of nauwelijks betaalbaar. Dit kan betekenen dat het netto uurloon zal stijgen als men in een lagere belastingschaal terechtkomt. Bovendien zullen de sociale premies minder worden omdat de werkloos-

De opiniepagina staat open voor ingezonden brieven van leden van de JD en abonnee's. Ook buitenstaanders die zich benadeeld voelen door een artikel in DEMO mogen reageren. Brieven van maximaal 250 woorden worden in principe zonder inkorting geplaatst. Over inkorting vindt waar mogelijk overleg plaats met de schrijver. Plaatsing betekent niet dat de redactie zich kan verenigen met de inhoud. Brieven moeten bij voorkeur betrekking hebben op artikelen of onderwerpen die in de DEMO zijn verschenen of aangesneden, of op zaken die met de JD te maken hebben. Brieven met een sterk persoonlijk karakter worden niet geplaatst. Discussies die zich beperken tot slechts enkele personen worden na verloop van tijd afge-
geapt.

heid daalt. Verder moet men bij ATV bedenken dat er vele variaties mogelijk zijn: per dag, per week (bv. een middag in de week vrij), per maand (ATV-dagen), per jaar (meer vakantiedagen) en per leven (vroeger met pensioen, langer studeren, tussentijdse periodes gebruiken voor scholing enz.). In de laatste categorie heb ik gelukkig een krantekop kunnen vinden: 'Leraar van 53 jaar kan halve week werken' (NRC 3-11).

Omdat er zoveel mogelijkheden zijn is er voor elke functie een oplossing te vinden, ook voor leidinggevende posities. Iedere werknemer heeft een bepaald takenpakket en door het aantal taken te beperken kan werktijd worden ingeleverd. Natuurlijk zal dit organisatorische problemen met zich meebrengen maar het belang van de oplossing van het werkloosheidsprobleem is zo groot dat er offers gebracht moeten worden. Dit belang is zo groot omdat het hebben van een baan veel mensen een gevoel van eigenwaarde geeft waardoor ze meer levensvreugde hebben. Scholieren en studenten zullen eerder geneigd zijn hun opleiding af te maken als ze er op kunnen vertrouwen dat ze de opgedane kennis kunnen toepassen. Verder kunnen huisvrouwen en -mannen die een deeltijdbaan willen hebben opgenomen worden in het arbeidsproces. Als meer mensen betaalde arbeid krijgen zal de maatschappelijke betrokkenheid vergroten. Momenteel dreigt er door de werkloosheid een tweedeling te ontstaan tussen werknemers met een behoorlijk inkomen en werklozen met een laag inkomen. Deze scheve inkomensverdeling kan verbeterd worden door het werk opnieuw te verdelen.

De verkorting van de werktijd kan gekombineerd worden met bedrijfs-tijdverlenging. Dit betekent dat apparaten (en gebouwen) intensiever gebruikt worden waardoor ze sneller aan vervanging toe zijn. Op die manier kan men zich sneller aanpassen aan de nieuwste ontwikkelingen. Verder kunnen dienstverlenende bedrijven langer open zijn voor het publiek. Ook kan ATV samengaan met minder starre werktijden. Daardoor zullen allerlei piekverschijnselen (verkeersopstoppingen, pieken in het elektriciteitsverbruik enz.) worden afgevlakt.

Een moeilijk punt bij de invoering van ATV is de schaarste in bepaalde beroepsgroepen. Hiervoor zou tijdelijk een uitzondering gemaakt kunnen worden als daarmee een duidelijk maatschappelijk belang gediend wordt. Deze schaarste kan voorkomen worden door op grond van voorspellingen over de arbeidsmarkt in de toekomst de keuze voor bepaalde opleidingen te bevorderen of te remmen.

Tegenstanders van ATV beweren wel eens dat het geen oplossing is voor de economische crisis. Daar is het echter niet voor bedoeld! Werkloosheid is een sociaal probleem. Voor economische groei is werkloosheid misschien niet zo nadelig. Erkend moet echter worden dat er een aantal kostenverhogingen kunnen plaatsvinden als er meer werknemers komen die korter werken. Voorbeelden hiervan zijn de kosten voor reizen, opleiding, administratie en organisatie. Arbeidstijdverkorting is echter niet tegen te houden en werk zal een steeds minder belangrijke plaats innemen in het leven. Daarmee ontstaat een nieuw probleem: wat doen we met de vrije tijd? Bij de beantwoording van deze vraag valt te denken aan kulturele, sociale, sportieve, politieke en filosofische activiteiten. De geschiedenis geeft al aan dat we ons met dat soort zaken gaan bezighouden. In vroeger tijden moest men zorgen voor de eerste levensbehoeften: voedsel, beschutting enzovoort. Later kon men gaan nadenken over gezondheid, arbeidsomstandigheden en dergelijke. In de periode die komen gaat kan men tijd gaan besteden aan bezigheden die op een nog hoger nivo liggen.

Mededelingen LB

BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER

Declaraties over het jaar 1987 dienen zo spoedig mogelijk te worden ingediend bij de penningmeester van het Landelijk Bestuur, p/a Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag.

Kosten, gemaakt in 1987 moeten apart van in 1988 gemaakte kosten worden ingediend. Declaraties over 1987 moeten uiterlijk op 10 januari 1988 op het landelijk secretariaat binnen zijn. Declaratie-regels kunnen worden opgevraagd op het landelijk secretariaat.

BERICHT VAN DE SSV door Roel van der Poort

In 1988 zullen er vier 'interregionale' vormingsdagen worden georganiseerd. Dit betekent dat medio maart dicht bij jou in de buurt trainingen zullen plaatsvinden. Welke trainingen? Welnu, dat beslissen de leden zelf. Als je suggesties hebt! Denk bv aan: motivatie, teamwork, vergaderen, publiciteit, spreken in het openbaar, etc. Suggesties kun je aan mij doorbellen of schrijven (A. Werkomstraat 8-2, 8923 BD Leeuwarden, tel 158-674246).

Verder zou ik het fijn vinden als er mensen waren die mij zouden willen helpen (zelf zouden willen schrijven) bij het vervaardigen van het Handboek Besturen en daarbij behorende, het opzetten van kadercursussen voor nieuwe regio-bestuurders. (zie bovenstaand telefoonnummer)

Erik Hordijk (foto Frank Jassies)

EEN NIEUWE VOORZITTER: ERIK HORDIJK

Op het afgelopen congres kozen jullie mij als voorzitter van de JD. Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om iets over mezelf en mijn ideeën te vertellen.

Al snel na mijn geboorte te Amsterdam verhuisde ik naar Castricum. Daar doorliep ik de lagere- en middelbare school. Tijdens het verblijf op de middelbare school ben ik geïnteresseerd in, en betrokken geraakt bij, de ontwikkelingen in het onderwijs. Drie jaar ben ik toe actief geweest als voorzitter van het Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS). Vorig jaar verhuisde ik naar Rotterdam om daar economie te gaan studeren. Naast mijn studie mag ik graag sporten, uitgaan en lezen.

Van de zaken waar ik mij de komende twee jaar in het bijzonder voor wil inzetten, wil ik er hier twee noemen. Het eerste betreft de profilering van onze vereniging. Veel jongeren zullen zich weinig bij een vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie kunnen voorstellen. Daarom zullen we (meer) naar buiten moeten treden met standpunten over onderwerpen die essentieel zijn in de vrijzinnig-democratische visie. Daarbij kun je denken aan onderwerpen als: emancipatie, democratisering, milieu en Europa. Van belang is dat we elke keer weer aangeven waarom we dat standpunt innemen en hoe dat past in onze vrijzinnig-democratische visie.

Het andere punt dat ik hier wil noemen is de inhoudelijke discussie over fundamentele vraagstukken. Dagelijks kunnen we constateren dat de Haagse politiek is verworpen tot korte termijn politiek. Voorstellen voor een fundamentele oplossing van de Derde Wereld problematiek of een geheel nieuw sociaal-economisch stelsel komen niet voor op de politieke agenda. Laten we ons niet mee laten slepen in dit politieke spel. Maar proberen ons een beeld te vormen van hoe wij willen dat de maatschappij er over een aantal jaren moet uitzien. Daarvoor is het enerzijds belangrijk dat we komen met oplossingen voor fundamentele vraagstukken en anderzijds steeds weer aangeven hoe standpunten passen in ons vrijzinnig-democratische beeld van de maatschappij.

Uiteraard is het bovenstaande een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle leden van de vereniging. tot slot een algemene opmerking: mocht je vragen, opmerkingen of kritiek hebben, bel of schrijf gerust één van de bestuursleden.

ALV-

Verslag

[foto Frank Jassies]

door Mark Roza

Drieënehalf jaar na de oprichting vond op 14 en 15 november j.l. alweer de 10e Algemene Leden Vergadering van de Jonge Democrater plaats. Of het aan de woonplaats van twee van de drie kandidaten voor LB-functies lag of aan de op het vorige congres aangenomen motie over een reiskostenvergoeding, ditmaal was de plaats van vergadering hartje Rotterdam, wat betekende dat ik reeds om half zeven het afschuwelijke ochtendgloren mocht aanschouwen.

Ondanks de reisafstand was het OB echter niet ondervertegenwoordigd bij de ongeveer 100 aanwezigen. In het vorige ALV-verslag klaagde Roel van der Poort al over het feit dat er drie resoluties op een congres waren gepland. Zijn duidelijk advies aan het LB bleek door hen echter niet helemaal begrepen te zijn. Op de agenda stonden maar liefst 5 resoluties, 66 amendementen, 10 moties, 1 beleidsplan, de rekening 1986 en de begroting 1988 wijzigingen in de statuten en het huishoudelijk reglement, naast 3 kandidaten voor 4 functies, afscheid van diverse LB'ers en twee sprekers van formaat. Dat dit niet goed kon gaan stond vast, maar ja, daar zijn we nu wel zo'n beetje aan gewend.

ORGANISATORISCHE ZAKEN

De ALV was vrij streng voor zichzelf. Zo werden 3 van de zeven ingediende Actueel Politieke Moties niet behandeld, waarvan twee, omdat ze er wel voor het begin van het congres lagen, maar niet op tijd waren vermenigvuldigd, zoals stond vermeld in het congresboek. De APM tegen de dictatuur in Chili

werd afgevoerd van de agenda, omdat deze dictatuur er al 14 jaar is, zoals de motie nota bene zelf vermeld, en dit dus niet specifiek nu actueel is.

De congresvoorzitters waren streng maar rechtvaardig, al schrok Frans Hasselaar op een gegeven moment van de kracht van zijn eigen stem. Dat ook de JD een harder beleid tegen verslaafden voorstaat bleek uit de aangenomen motie om in principe een rookverbod voor alle JD-bijeenkomsten in te stellen, tenzij niemand bezwaar maakt tegen deze 'omgevingsonvriendelijke' activiteit.

Toppunt van organisatorische chaos en 'miereneukerij' (Excusez-lemot) tijdens dit congres waren echter de behandeling van de voorgestelde wijzigingen in de statuten en het huishoudelijk reglement (deze waren nodig in verband met de contributie-invoering). Voor zulke wijzigingen dient namelijk 5% van de stemgerechtigde leden aanwezig te zijn op de vergadering en dient hiervan tweederde voor de wijzigingen te stemmen. Uiteraard ontstond er geharrewar rond de interpretatie van dit artikel, of het quorum nu wel of niet gehaald was, e.d. Er werd zelfs nadat stemming had plaats gevonden gevraagd of de tekst van de twee artikelen (die geschrapt zouden worden) voorgelezen kon worden, omdat bepaalde leden niet wisten waar ze voor of tegen hadden gestemd. Hoezo congresvoorbereiding...

Tenslotte werd er bij de resolutie Milieuvriendelijk energiebeleid voor het eerst in de geschiedenis

[Discussie uit de zaal [foto Frank Jassies]]

van JD schriftelijk gestemd over een voetnoot. Op zulke momenten schaam ik me wel eens voor mijn JD-lidmaatschap.

DE RESOLUTIES

Maar liefst vijf resoluties stonden in het programma, maar de resoluties Milieuvriendelijk verkeersbeleid en Europa werden door tijdgebrek doorgeschoven. De resolutie Europeanisering Onderwijs bleek mooi aan te sluiten op twee later aangenomen moties over de verbetering van de opstelling, en toelichting op resoluties en werd bestempeld als "chaotisch opgesteld", afgevoerd.

De werkgroep Onderwijs is opgeroepen om (met nieuwe leden uit Flevoland en Groningen) op de volgende ALV met een herschreven versie te komen. Dat wordt de volgende keer een zeer Europees getint congres. Ik hoop dat Albert Hoff dan al nieuwe schoenen heeft gekocht...

Over bleven de resoluties Wetenschappelijk Onderwijs en Milieuvriendelijk Energiebeleid. Voor wat de eerste betreft werd besloten dat de JD voor clustervorming van universiteiten is, zoals D66 heeft voorgesteld in haar rapport 'Studeren op 2010'. Daarbij dienen de universiteitsbesturen meer vrijheid van handelen te krijgen en dient het collegegeld decentraal geïnd te worden. Op zondag werd aansluitend een APM aangenomen waarin werd geprotesteerd tegen de plannen van Deetman omtrent

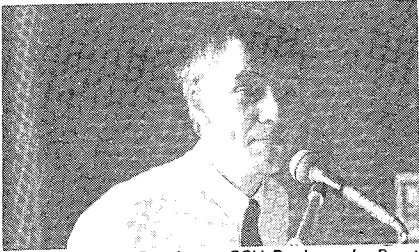
*Verhitte discussies aan het ontbijt
[foto Frank Jassies]*

de inschrijvingsduur en collegegelden voor HBO en WO. Er werd opgeroepen om op 1 december mee te demonstrenen aan de landelijke actie van de studentenbonden in Amsterdam.

Bij de door Menno Visser verdedigde resolutie Milieuvriendelijk energiebeleid verweerde Elmer Klaasen zich met succes tegen het in ieder geval in Nederland kunstmatig duur maken van fossiele energiebronnen (aardgas, aardolie, kolen, e.d.) om zo het gebruik van duurzame energiebronnen (zoals zon, wind of getijde-energie) te bevorderen. De paragraaf hierover werd uit de resolutie geschrapt, omdat de financieel-economische gevolgen van zo'n maatregel waarschijnlijk zeer negatief zouden zijn. Verder werd een voor Limburg aangepaste motie tegen de opslag van kernafval in de (Twentse) zoutkoepels en de (Limburgse) mijnen aangenomen.

Links Coert Bruel (nieuwe VVO), rechts Erik Hordijk (nieuwe Vz) [foto Frank Jassies]

*De nieuwe SSV: Roel van der Poort
[foto Frank Jassies]*

VERLEDEN EN TOEKOMST

Op het congres werd afscheid genomen van VVO Josinta Sarkol en van de voorzitter Steven Pieters. Beiden worden bedankt voor hun grote inzet en voor het geven van hoop in bange dagen. Hoofdredacteur Elmer Klaasen nam weliswaar officieel ook afscheid, maar hij staat in afwachting van enthousiaste kandidaten voor zijn opvolging, ook dit nummer voor zijn inzet in het colofon vermeld.

Benoemd werden Erik Hordijk als voorzitter, Coert Bruel als VVO en (struikel, KLABOEM!) Roel van der Poort als Secretaris Scholing en Vorming. Hun invloed zul je binnenkort wel voelen.

Na goedkeuring van de jaarrekening voor 1986, werd er in de begrotingsbehandeling voor 1988 gestreden om de hoogte van de afdracht van het LB per betalend en per steunlid. In het kader van het decentralisatiebeleid kan je natuurlijk niet een groeiende begroting presenteren waar de regio's er financieel op achteruit gaan. Al in de congreswerkgroep was gebleken dat het beleidsplan veel stof tot discussie zou geven. De anarchistische tendens die ik in de motie en de amendementen van de Regio Groningen bespeurde vonden gelukkig geen gewillig gehoor bij de leden. Vrijwel al hun voorstellen voor volledige zelfredzaamheid van de leden werden verworpen. Desalniettemin stond de ALV zeer kritisch tegenover de voorstellen van het LB omtrent een nieuw huisstijl. Dit punt werd van de prioriteitenlijst afgevoerd. Wel mag over deze verandering van 'gezicht' worden nagedacht en een voorstel worden ingediend bij de ALV.

Rob Tielman [foto Frank Jassies]

DE SPREKERS EN HET FEEST

Het congres werd getrakteerd op twee zeer sterke sprekers. Op zaterdag sprak Laurens Jan Brinkhorst, vanaf 1982 t/m 1986 ambassadeur voor de EG in Japan en sinds januari 1987 directeur-generaal voor milieu, consumentenbescherming en nucleaire veiligheid voor de Europese Commissie. Hij wees op de grote verschillen in cultuur en werkwijze tussen Japan en Europa en wees op het belang van Europese samenwerking op milieugebied, waarbij alle landen wel wat water in de wijn mogen doen.

Rob Tielman was zondag te gast. Hij is hoogleraar in de sociale en culturele aspecten van het humanisme aan de Rijksuniversiteit Utrecht en was van 1977 tot 1987 voorzitter van het Humanistisch Verbond. De uitgangspunten en standpunten van het humanisme vertonen sterke overeenkomsten met vrijzinnig-democratische principes en uitspraken. Hij wees er echter op dat een levensbeschouwing en partijpolitiek altijd gescheiden diende te blijven, waarbij het Humanistisch Verbond als denktank en als waakhond voor de niet-confessionele politiek kan funge-

Laurens Jan Brinkhorst [foto Frank Jassies]

ren. De aangenomen APM over de mogelijkheid tot trouwen tussen mens en mens, dus onafhankelijk van geslacht benadrukte deze overeenkomsten tussen JD en de humanistische visie.

Tussen zaterdag en zondag werd zowel de jeugdherberg (dankzij de discobouwkwaliteiten van de Regio Amsterdam) als Rotterdam-West tot in de vroege uurtjes door JD'ers onveilig gemaakt. Dit congres was 'unforgettable'.

Na een vermoeiend congres... [foto Frank Jassies]

AANGENOMEN:

Moties en amendementen nrs. 1, 2, 7, 9, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 61, 62, 65, 69, 72, 83 en 84.

APM's nrs. 85, 86, 87 en 89.

Resoluties Wetenschappelijk Onderwijs en Milieuvriendelijk Energiebeleid en verder het beleidsplan, de wijzigingen van de statuten en het huishoudelijk reglement, de begroting 1988 en de rekening 1986.

INGETROKKEN:

Moties en amendementen nrs. 8 en 10 (t.g.v. 9), 11, 12, 67, 68 en 70

VERVALLEN OF NIET BEHANDELD:

Moties en amendementen nrs. 3, 4, 5, 6, 16, 17, 21, 25, 55, 58, 59, 60, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71 en 82.

APM's nrs. 88, 90 en 91.

De resoluties Europeanisering, Milieuvriendelijk Verkeersbeleid en Europa met bijbehorende moties en amendementen zijn verschoven naar een volgend congres.

Politiek Bureau

WERKGROEPEN

In het ondersteunen van de politieke besluitvorming in de JD spelen de werkgroepen een essentiële rol. De belangrijkste taken liggen in:

1. het verhogen van het kennisniveau in de JD door het schrijven van nota's, artikelen etc.
2. het op gang brengen van politieke discussies bijvoorbeeld door middel van discussiestukken, themadagen en/of -avonden
3. het schrijven van resoluties waarin getracht wordt het standpunt van de JD weer te geven (ter beoordeling aan de ALV).

Om in een werkgroep zitting te nemen hoef je geen deskundige te zijn. Het enige dat nodig is, is belangstelling voor het betreffende onderwerp en de bereidheid daar regelmatig tijd en energie in te steken.

Momenteel wordt gewerkt aan het opstarten van drie werkgroepen, nl. Emancipatie, Jeugdbeleid en (opnieuw) Sociaal-economie. Verder kunnen de bestaande werkgroepen Europa en Onderwijs nieuwe leden gebruiken. Voor meer informatie over werkgroepen kun je terecht bij Radboud van Delft, tel. 070 - 800.605.

WERKGROEP EUROPA ZOEKT NIEUWE LEDEN door Jan Willem Wits

Schriftelijke aanmeldingen kunnen worden gestuurd naar: Jan. Willem Wits, Oude Rijsburgerweg 56, 2342 BC Oegstgeest; tel 071-170633. Sommigen hebben al eerder laten weten dat ze interesse hebben in het lidmaatschap van de werkgroep. Ook zij dienen zich opnieuw op te geven. Indien de belangstelling te groot is zal er een selectieprocedure worden ingesteld. Laat je hierdoor echter niet afschrikken en meld je aan.

VIVE L'EUROPE!

Kroniek

MET HET CDA KUN JE NIETS BEGINNEN door Elmer Klaasen

Dogmatische broedertwist of vrijzinnige verbroedering? De broedertwist werd ontkend, de verbroedering niet uitgesloten. Gedurende drie uur kruisten voormalig D66 minister en staatssecretaris Zeevalking en VVD-Tweedekamerlid Jacobse voor een gehoor van ruim twintig JD-ers en een tiental JOVD-ers de degens. Zij bogen zich over de verhouding tussen vrijzinnig-democratie en liberalisme. Beide oudgedienden van hun partij preekten de redelijkheid en het relatieve van het eigen standpunt, toch was het juist dankzij de redelijkheid een boeiend debat, dat op punten werd gewonnen door Jacobse.

CDA: VIJAND VAN HET LIBERALE DENKEN?

Centraal in het betoeg van Jacobse stond dat zolang partijen met het CDA regeren van een goede regeling van immateriële zaken weinig terecht kan komen, terwijl op dit punt sociaal-democraten en liberalen niet zo gek veel van mening verschillen. Zeevalking bepleitte in dit verband een rol voor D66 (vrijzinnig-democraten) als brug tussen deze twee. Aan D66 als brug tussen VVD en PvdA kleeft een groot gevaar voor D66, al te vaak wordt een kleine partij die tussen twee grote partijen staat gemangeld door die andere twee. Van dit gevaar is Zeevalking zich terdege bewust. Dat een dergelijk kabinet er nog niet is wijt hij aan VVD en PvdA die te sterk verdeeld zijn over sociaal-economische vraagstukken.

VVD: LIBERAAL OF CONSERVATIEF?

Jacobse uitte kritiek op D66, dat deze partij zich zo laat tot het liberalisme heeft bekeerd. Pas korte tijd profileert D66 zich uitdrukkelijk met liberale punten. Zeevalking brengt daar tegen in dat de VVD ook niet zo liberaal is. Jacobse mag dan wel liberaal zijn, maar de VVD is eigenlijk een

behoudende partij.

Op de vraag wat de kiezers van de VVD zullen doen als deze partij een echt liberale koers gaat varen antwoordde Jacobse dat er geen progressieve en conservatieve mensen zijn. Iemand heeft over het algemeen, afhankelijk van het onderwerp, zowel conservatieve als progressieve standpunten. Jacobse verdedigt het zogenaamde conservatisme van de VVD door de rol van de VVD als bijwagen van het CDA uit te leggen. De VVD is de kleinste regeringspartij, en als gekozen moet worden tussen een goede regeling van de Euthanasie en regeren dan kiest de VVD voor regeren. Daarmee worden de liberale beginselen niet verloochend, want de bestaande praktijk wordt niet aangetast door het compromis tussen CDA en VVD.

D66: JOJO OF PARTIJ?

Het debat ging uiteraard niet alleen over de VVD. Jacobse stelde dat ook met D66 in de regering er weinig terecht kwam van een goede regeling van immateriële zaken. Zeevalking pareerde dit door aan te geven dat in de zaak van de abortuskliniek Bloemenhove (de enige kwestie van immateriële aard die toen speelde) de christendemocraten van PvdA, D66 en PPR hun zin niet hadden gekregen. Het betrof hier een poging van Van Agt, van 1973 tot 1977 minister van Justitie in het kabinet Den Uyl, om deze abortus kliniek te sluiten. Toendertijd was abortus nog strafbaar, dus formeel stond Van Agt volledig in zijn recht.

Uiteraard kwam ook de wisselende kiezersgunst van D66 aan de orde. Zal het zoeken door D66 naar haar vrijzinnig-democratische wortels D66 een stabiele kiezersaanhang geven? Volgens Zeevalking is bij het bereiken van die vaste kiezersaanhang een belangrijke rol weggelegd voor de JD. D66 mist immers de steun van vaste groepen in de samenleving die D66 als hun partij trouw blijven. De opmerking van Jacobse dat D66 voorlopig niet kan overleven zonder charismatische (een de kiezers aansprekende) leider was een open deur, maar helaas wel waar.

HET LIBERALISME IS NIET DOOD!

Beide sprekers waren het er over eens dat de huidige maatschappij zich in liberale zin ontwikkeld: mensen krijgen meer eigen verantwoordelijkheid, ze zijn meer en meer op zichzelf aangewezen. Jacobse vergat niet dat die ontwikkeling ook nadelen meebrengt. Die nadelen moeten worden voorkomen, waaronder een toenemend egoïsme, moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Daarin heeft een liberale partij een taak. Zeevalking voegde daar aan toe dat naast de vrijheid ook gelijkheid en gelijkwaardigheid van groot belang zijn het sloot dit af door op te merken: "het socialisme is de onbetaalde rekening van de verwaarlozing van de gelijkheid door de negentiende-eeuwse liberalen".

Dat Nederland twee liberale partijen kent, bewijst volgens Zeevalking vooral dat het liberalisme springlevend is. Zolang beide partijen elkaar maar niet te veel verketteren is er niets aan de hand. Voor degenen die een antwoord hadden verwacht op de vraag wat nu de echte liberale partij is, D66 of de VVD, was dit debat teleurstellend. Zowel JD-ers als ook JOVD-ers werden bevestigd in hun mening. De eersten dat de VVD toch vooral economisch-liberaal is, de tweeden dat er toch maar weinig verschil is en twee partijen eigenlijk overbodig zijn.

SCHILDERIJEN OF LANTARENPALEN door Elmer Klaasen

In de kunstnota van D66 wordt voorgesteld het kunstbeleid voor een groot deel over te laten aan gemeente en provincie. Een voorwaardenscheppende Rijksoverheid en een uitvoerende lokale overheid. Deze nota was één van de zaken die op het kunstforum in Leiden, georganiseerd door JD en CDJA, aan de orde kwam. Naar aanleiding van de voorgestelde decentralisatie merkte forumlid Peter Schreiber (zakelijk leider van het Nederlands

danstheater) op dat gemeenten wel eens voor lantarenpalen in plaats van voor kunst zouden kunnen kiezen. In het algemeen waren de forumleden het echter eens met de door D66 voorgestelde decentralisatie. Een minder centralistisch kunstbeleid, waarbij de gemeente het grootste deel van het geld mag verdelen komt het kunstbeleid ten goede.

DE GROTE AFWEZIGE: BRINKMAN

Grote afwezige bij deze discussie was minister Brinkman. Wel uitgenodigd, moest hij op het laatste moment afzeggen wegens spoedberaad met Lubbers. Er was echter voor een vervanger gezorgd: Professor Diepenhorst (literator en prominent CDA-er). Zoals hij zelf zei: "men weet dat ik met emeritaat ben en denkt dat ik niets te doen heb". Over de afwezigheid van minister Brinkman was nog meer te doen. Aad Nuis (tweede kamerlid D66) vreesde dat hij, als degenen die 'het dichtst bij het vuur zit' feitelijk de plaats van Brinkman zou innemen. Onder dezelfde omstandigheden had Den Uyl eens gezegd: "ik werd gevraagd de heer

Brinkman te vervangen, ik wil dat wel, maar dan niet voor één avond". Aad Nuis kon zich wel in die gedachte verplaatsen, maar dan wel voor vier jaar, en niet alleen 's avonds!

KAF EN KOREN SCHEIDEN

Een belangrijke vraag die aan de orde kwam was de rol van de overheid ten aanzien van de kunst. professor Diepenhorst tekende in deze aan "het gaat hier om gemeenschapsgeld, dus daar wordt met grote vrijmoedigheid over gesproken". De taak van de overheid is aldus hem het scheiden van het kaf van het koren. Hij verwees daarbij naar de tijd dat schrijvers geen 'broodkunstenaars' wensten te zijn. In reactie hierop omschreef Aad Nuis de tijd van voor de oorlog, toen "als je serieus literatuur beoefende, kon je er zeker van zijn dat je geen boek verkocht". Een bestseller "kon nooit iets wezen". literatuur echter heeft nu weinig overheidssteun nodig. Bij de beeldende kunstenaars is dat anders.

OVERHEID MOET KUNST BESCHERMEN

Over de rol van de overheid zei Aad Nuis dat deze juist die vorm van kunst moet stimuleren die niet door brede lagen van de bevolking worden bewonderd. De overheid moet de kunstmakende en kunstminnende minderheid van de bevolking beschermen. kunst is immers per definitie elitair. Henk Overduin (directeur Haags gemeentemuseum) ziet echter een ruimere taak weggelegd voor de overheid. Bewindslieden zouden meer doordrongen moeten zijn van de omvang van kunst. Ook vormgevingsaspecten van (overheids)gebouwen, bruggen en drukwerk niet uit het oog moeten verliezen. Kortom, meer aandacht voor de functionele kunst. Aandacht die (volgens Aad Nuis) al in het onderwijs moet beginnen.

KUNST VAN DE KUNSTENAAR

Over één vraag echter was het forum het volledig eens. Uit de zaal kwam de vraag of een kunstenaar geen rekening zou moeten houden met het publiek, en kunst zou moeten maken die voor het publiek te begrijpen is. Het antwoord was kort: nee. "Dat soort kunst is er al genoeg".

BOS KAN NIET TEGEN DE ZOMER

door Roel van der Poort

Het programma van de themadag was goed doortimmerd. Johan Hoeijenbos, Erik Hordijk, Menno Visser en Coert Bruel verdienen de hoogste lof. De inleider was de heer Nijhoff, algemeen directeur van de Stichting Natuur en Milieu. Zijn betoog was helder. "De grens van het incasseringsvermogen is bereikt." Internationale en sluitende regelingen kunnen niet langer uitblijven. Als nieuw probleem noemde de heer Nijhoff de vervuiling van de rivierbodems. Ook de gesteldheid van de Nederlandse bossen gaf geen reden tot vreugde. "Nog één zo'n warme zomer als in 1976 en er is niks meer van over". De heer Nijhoff riep het Nederlandse bedrijfsleven op meer milieubewust te gaan werken. Het probleem bij de bron aanpakken dus.

Na dit boeiende betoog werden de aanwezigen in drie groepen verdeeld en werd er over drie deonderwerpen (verder) gediscussieerd. Vervolgens deponeerde ieder groepje een stelling. Eén van de stellingen was: "De veestapel in Nederland moet met 40% ingekrompen worden om de mestoverschotten be-

ter te kunnen beheersen". De heer Nijhoff merkte toen 'fijntjes' op dat het realiteitsgehalte van de stelling daargelaten, dit compleet onmogelijk is. De landbouwlobby is te sterk binnen het CDA. Zo ziet u maar, $\pm 32\%$ van de Nederlandse stemgerechtigden stemt CDA. 3% van de Nederlandse bevolking beoefent het edele vak van landbouwer, vertegenwoordigers van die drie procent beïnvloeden vertegenwoordigers van die 32%, deze palmen op hun beurt de VVD met 17% in en zodoende danst heel Nederland naar de pijpen van drie procent van de bevolking.

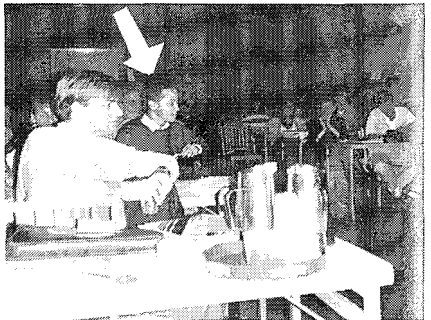
IFLRY EN MENSENRECHTEN door Ernesto Braam

In totaal namen ruim dertig personen uit de diverse bij de IFLRY aangesloten organisaties deel aan het mensenrechten-seminar van de IFLRY in Stockholm plus één vijftal jongeren uit Zuid-Amerika. (onder andere Chili en Paraguay). Na de gebruikelijke introducties aangaande het thema begon men zich af te vragen wat het begrip 'mensenrechten' nu eigenlijk betekent. Verschillende personen poneerden hun eigen gefantaseerde en inventieve definities. Is het echt belangrijk een vast heel spitsvondige definitie te verzinnen, of kunnen we beter die hanteren welke door een groot deel van de deskundigen en activisten in de wereld wordt gedragen?

Mijn pogingen te wijzen op reeds algemeen aanvaarde documenten (Universele verklaring 1948 en VN-conventie 1966) hadden niet meteen succes. (Jonge) politici hebben vaak het idee dat ze over ieder onderwerp iets zinnigs kunnen zeggen, zonder enige literatuur te raadplegen. Ik werd in deze mening bevestigd door een Oostenrijkse die beweerde dat de burger- en politieke rechten (bupo-rechten) iets heel anders zijn dan mensenrechten. Vreemd! Dan schijnt ze het toch beter te weten dan het

zeer groot aantal regeringen in de wereld dat het VN-convenant inzake bupo-rechten als één van de belangrijkste mensenrechtenverdragen beschouwt.

Niet beter onderbouwd, maar toch interessant was de discussie of de genoemde bupo-rechten (vrijheid van meningsuiting, vergadering, religie, etc.) danwel de economische, sociale en culturele rechten (recht op onderwijs, huisvesting, werk, etc.) in concreto de voorrang moeten krijgen. Interessant omdat deze tegenstelling min of meer synchroon loopt aan die tussen het 'rijke westen' dat meer hecht aan de bupo-rechten, en de Derde Wereld (opportunistisch gesteund door het Oostblok). Een Noorse meende zelfs dat alle mensenrechten cultuur gebonden zijn en dat eerbiediging van de bupo-rechten een redelijk welvaartsniveau vereist. Hiermee verwijder je echter het universele karakter van de mensenrechten, die ieder mens toekomen. Je maakt het autoritaire heersers ook heel eenvoudig om te zeggen: "laten we eerst onze economie ontwikkelen, dan krijgen de burgers later wel de vrijheid hun mening te uiten". Helaas verwarden velen de (overigens zeer belangrijke) ontwikkelingsproblematiek met die van de mensenrechten. Zij sprongen in hun haast om alle wereldproblemen in één zucht op te lossen over de essentiële bupo-rechten heen meteen op de economische, sociale en culturele rechten. De eerste groep rechten daarbij te eenvoudig beschouwend als vanzelfsprekend.

Ernesto op het IFLRY seminar

Albert Hoff neemt de stemkaarten in ontvangst

JD LID VAN DE IFLRY door Elmer Klaasen

Toen de rookwolken van de Tweede Wereldoorlog nog maar net waren opgetrokken en het puin nog diende om nieuwe huizen te bouwen kwamen liberale en radicale jongeren uit Europa bijeen om de basis te leggen voor internationale samenwerking van liberale en radicale jongeren. Toen al werd over de muren van Europa heen gekeken: de wereldfederatie van radicale en liberale jongeren werd een feit.

Nu, veertig jaar na de oprichting van die organisatie, is de naam veranderd en de organisatie nog even Europees als zij toen was. Niet voor het eerst in de geschiedenis worden pogingen gedaan buiten Europa lidorganisaties te werven, behalve in Noord-Amerika was dat nog nauwelijks gelukt. Opnieuw is het Zuid-Amerika waar de ogen op gericht zijn.

De IFLRY is een forum waar liberale en radicale jongerenorganisaties elkaar kunnen ontmoeten. Op

de tweejaarlijkse congressen worden dan nieuwe leden toegelaten en standpunten ingenomen. Naast de toelating van een aantal Zuid-Amerikaanse organisaties als 'observer' werden de JD en de Portugese Sociaal-Democraten lid van de IFLRY. De JD werd onder andere door de JOVD op de meest hartelijke manier welkom geheten. Annelies Meijboom, secretaris buitenland van de JOVD, was erg blij dat we er nu ook echt bij wilden horen, en heette ons van harte welkom.

Inhoudelijk was het congres een chaos. Probleem bij de IFLRY is dat amendementen op de resoluties ter plekke moeten worden bedacht en besproken, terwijl de meeste aanwezigen de resoluties pas op het congres voor het eerst lazen. Verder is er een groot verschil in uitgangspunten. Zo lagen de standpunten van JD en JOVD ten aanzien van het Midden Oosten dichter bij elkaar dan die van JD en zusterorganisatie Young Liberals (England and Wales).

De hoeveelheid resoluties die op dit IFLRY-congres in enkele uren behandeld werd is respectabel: tegen de twintig standpunten, alle wat onderwerp betreft even omvangrijk als de gemiddelde JD-resolutie. De vraag is echter of deze besluitvorming wel verantwoord is. Vele vertegenwoordigers stemden maar wat, zo lieten de vertegenwoordigers van Deutsche Jungdemokraten (DJD) en Junge Liberalen (JuLi's) hun stemgedrag meer van elkaar dan van het onderwerp afhangen: waren de DJD-ers tegen, dan waren de JuLi's voor, waren de JuLi's voor, dan waren de DJD-ers tegen en vice versa.

Applaus voor de JD

Regiojournaal

MIDDEN HOLLAND

NU GEHEEL VERNIEUWD! KRIMPT NIET, OOK NIET BIJ LAGERE TEMPERATUREN!

Midden-Holland is in een nieuw jasje gestoken. We hebben een nieuw bestuur. Wij presenteren: als voorzitter Petra Nypels; als VVO Karin Overre; als AS Margriet Reinders; als SSV Carin Ticheloven en jawel... als penningmeester (still going strong) Arjen Hoekstra.

Het oude bestuur tekende nog voor ons introductieweekend dat we samen met Zuidelijk-Holland en Zeeland organiseerden. Het landgoed Don Bosco in Rijswijk zal nooit meer hetzelfde zijn. Jan Glastra van Loon en Gerrit Jan Wolffensperger spraken en Zeeland deed de afwas. De heer H.W. te L. gooide met emmers water. Een zeker Landelijk Bestuurslid ging bij een eenvoudig partijtje basketball uit zijn bol en door zijn enkel. Op 21 oktober trokken mr. Henk Zeevalking en Huub Jacobse in Leiden een blik liberalisme open. Het cultuurdebat, op 29 oktober, tussen minister Brinkman en kamerlid Nuis werd door Nuis op punten gewonnen door de prominente afwezigheid van de minister.

MIDDEN-HOLLAND IS JARIG! Bloemen en veel cadeautjes worden in ontvangst genomen op donderdag 10 december om 5 uur 's middags in het Gerecht te Leiden. Verder blijven wij het hele jaar door borrelen van de activiteiten. Zie daarvoor de borrel-agenda.

N.B.: de Leidse borrel van 9 december vervalt in verband met onze verjaardag en de Zoetermeerse borrel van 23 december is verplaatst naar woensdag 16 december om 9 uur 's avonds.

Gegroet, Petra Nypels.

ZUIDELIJK HOLLAND

Terwijl de gezamenlijk met het LB en de werkgroep Milieu georganiseerde, succesvolle themaknaller over het milieu nog bij iedereen vers in het geheugen ligt, blijft het regiobestuur als losgeslagen psychoten naar een overdaad van liberaal vertier zoeken voor haar even dynamische regioleden. En jawel hoor, dinsdag 17 november was het weer raak. Toen werd namelijk een excursie verzorgd naar het prestigieuze dagblad NRC Handelsblad. Zowaar ook in het jaar

REGIOBORRELS

Amsterdam:	eerste dinsdag van de maand, frascati, Nes 63 (centrum, vlakbij stadhuis)
Groningen:	tweede donderdag van de maand, Cafe 'Het Lokaal', Kleine Kromme Elleboog 9, 21u00
Midden Holland:	-tweede woensdag van de maand, "'t Gerecht", Lokhorststraat 19 (bij de Pieterskerk), Leiden. 17u00-19u00. -vierde woensdag van de maand, oneven maanden: 'st Hilarius'; Noordeinde Den Haag, even maanden: 'la Grande Motte'; Stadshart Zoetermeer. 20u00.
Utrecht:	eerste maandag van de maand, Stadskasteel 'Oudean' (Proeflokaal), Oude Gracht; Utrecht. 21u00.
Zuidelijk Holland:	tweede maandag van de maand, 'Chaka' Haringvliet 635 te Rotterdam. 21u00.
Twente:	tweede vrijdag, eetcafé "De Appel", Enschedese-straat 34, Hengelo. 20u00.

1988 zal het bestuursteam onder de welhaast angstaanjagend bezielende leiding van captain Pino weer onvoorwaardelijke trouw zweren aan de regionale grondbeginselen van expansie en democratisch vermaak. In 1988 zullen deze kruisvaarders weer een overdreven hoeveelheid ambitieuze spetters op touw zetten, waaronder verschillende excursies, lezingen, een explosieve debat-wedstrijd, een introductie-weekend en last but not least de regioborrel in café Chaka waar de laatste inside-jokes, small talk en hot issues opgepikt kunnen worden en welke op iedere tweede maandag van de maand zal plaatsvinden.

Tot slot dient vermeld te worden dat omstreeks november het regionaal management versterkt is met twee enthousiaste mensen en wel Bas van de Velde, in de functie van algemeen bestuurslid en al penningen tellend en zittend op de centen René van Walsum. Ik wens iedereen, namens de regio, een goed 1988.

Wilbert Flinterman, secretaris
Publiciteit & Organisatie Regio
Zuidelijk Holland.

**Voor informatie over de JD:
bel 070 - 858109**

**Lid worden?
stuur een kaartje naar:
secretariaat JD
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag**

Vermeld naam, voornaam, adres,
telefoonnummer, geboortedatum
en of je man of vrouw bent.

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt 8x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Voor abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Ten Haag; o/v 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (f1,50 per stuk excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

PLAATSINGSREGELS

Er is voor de DEMO een redactie-statuut dat deel uitmaakt van het HR van de JD. Plaatsingsregels zijn vastgesteld door de redactie, en op aanvraag kunnen daarover inlichtingen worden verstrekt. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten.

REDACTIE

Anton Ferkov
Erwin Kamp
Elmer Klaasen (hoofdredacteur a.i.)
Arjen Ros
Marc Roza
Larissa Verhoeff
Edwin Lantinga (LB)

CORRECTIES

Jan Paul Kalff

REDACTIEADRESSEN

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
telefonisch te bereiken:
Elmer Klaasen, tel 030-515338

ADRESWIJZIGINGEN

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen zo snel mogelijk door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten.

AGENDA

DECEMBER

- zo 13 huiskamerbijeenkomst Brabant
 wo 16 oudejaarsborrel Midden Hol-
 land in Zoetermeer
 vr 18 deadline DEMO 5;1

JANUARI

- wo 13 Nieuwjaarsborrel Leiden
 do 14 Nieuwjaarsborrel Groningen
 wo 20 thema-avond 20 jaar politieke
 vernieuwing, Groningen
 vr 22 verschijningsdatum DEMO 5;1

FEBRUARI

- vr 5 deadline demo 5;2 (ovbh)

MAART

- vr 11 verschijningsdatum DEMO 5;2
 (ovbh)

*De Gemeenteraad vergadert te
 Wezuperbrug (foto Frank Jassies)*

Leden LB

-*Voorzitter (Vz)*
 Erik Hordijk
 Struisenburgdwarstraat 82
 3063 BV Rotterdam
 Tel: 010-4143553

-*Vice-voorzitter Politiek (VVP)*
 Radboud van Delft
 Oranjeplein 73
 2515 LK Den Haag
 Tel: (overdag) 070-167038
 ('s avonds) 070-800605

-*vice-voorzitter organisa-
 tie (VVO):*
 Coert Bruel
 Brandkraanpad 101
 3063 SC Rotterdam
 Tel: 010-4523808

-*Algemeen Secretaris (AS):*
 Edwin Lantinga
 Achterharingvliet 133
 3011 TD Rotterdam
 Tel: 010-4330178

-*Penningsmeester (Pm):*
 Steven van Schilfgaarde,
 Benthuizerstraat 2; 3036
 CG Rotterdam. Tel: 010-
 4670264

-*Internationaal Secretaris (IS):*
 Albert Hoff
 Uylenstede 4
 1183 AH Amstelveen
 Tel: 020-457109

-*Secretaris Scholing en
 Vorming (SSV):*
 Koel van der Poort
 A. Westlandstraat 8-2
 8923 BD Leeuwarden
 058-674246

-*Secretaris Publiciteit (SP):*
 Eric Eelman
 Gedempte Zuiderdiep 89a
 9711 HD Groningen
 Tel: 050-122978

-*Secretaris Ledenwerving
 en opvang (SLWO):*
 Wen Duffels
 Uranusstraat 28
 8521 LX St. Nicolaasga
 Tel: 05134-1898